Budapest Főváros X. kerület Kőbánya településképi arculati kézikönyve

1. melléklet

Nemzeti emléknek minősülő műemlékek értékvédelmi katasztere

törzsszám	azonosító	megye	helység	cím	név	védelem	bírság kategória	védési ügyiratok	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
15892	1077	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	Galopp versenypálya tribünje	Műemlék	II.	17952-1/1979. OMF, 53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655625	239152
15892	17684	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	5. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655367	239641
15892	17985	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	20. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655300	239539
15892	18444	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	galopp versenypálya épületegyüttese	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27		
15892	18735	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	13. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655361	239609
15892	18736	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	11. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655380	239572
15892	18737	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	24. sz. pályafelügyelői ház	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655228	239514
15892	18738	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	26. sz. istálló és raktár	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655320	239633
15892	30857	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	II. oszt. tribün	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655756	239100
15892	30858	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	díszkút	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655566	239144
15892	30859	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	víztorony	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	656771	239236
15892	30860	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	7. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655402	239655
15892	30861	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	8. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655429	239649
15892	30862	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	9. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655391	239613
15892	30863	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	10. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655418	239607
15892	30864	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	12. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655407	239565
15892	30865	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	14. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655393	239516
15892	30866	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	15. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655354	239476
15892	30867	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	16. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655380	239468
15892	30868	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	17. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655366	239522
15892	30869	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	19. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655335	239542
15892	30870	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	21. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655314	239498
15892	30871	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	22. sz. istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655325	239458
15892	30872	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	18. sz. elkülönítő istálló	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655320	239575
15892	30874	Budapest	Budapest 10	Albertirsai út 2.	25. sz. műhely és mosókonyha	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	39206/27	655276	239627

törzsszám	azonosító	megye	helység	cím	név	védelem	bírság kategória	védési ügyiratok	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
16194	16185	Budapest	Budapest 10	Cserkesz u. 7-9.	zsinagóga	Műemlék	I.	1/2006. (I. 13.) NKÖM	41510/7	656269	237449
16194	16188	Budapest	Budapest 10	Cserkesz u. 7-9.	hitközségi székház és lakóház	Műemlék	I.	1/2006. (I. 13.) NKÖM	41510/7	656274	237493
16194	11742	Budapest	Budapest 10	Cserkesz utca 7-9.	Cserkesz utcai zsinagóga, Hitközségi székház és lakóház együttese	Műemlék	I.	1/2006. (I. 13.) NKÖM	41510/7		
16194	13432	Budapest	Budapest 10	Cserkesz utca 7-9.	Cserkesz utcai zsinagóga, Hitközségi székház és lakóház együttesének műemléki környezete	Műemléki környezet		1/2006. (I. 13.) NKÖM	41510/8, 41529, 41530/2, 41531, 41636/2, 41537, 41783		
16206	12014	Budapest	Budapest 10	Halom u. - Martinovics tér - Kápolna u. - Kápolna tér - Ihász u. - Előd köz - Ászok u. által határol	Sörgyári együttes	Műemlék	I.	11/2006. (V. 9.) NKÖM	41446, 41447, 41448		
16206	16191	Budapest	Budapest 10	Halom u. - Martinovics tér - Kápolna u. - Kápolna tér - Ihász u. - Előd köz - Ászok u. által határol	épületek	Műemlék	I.	11/2006. (V. 9.) NKÖM	41446	656818	237809
16206	16192	Budapest	Budapest 10	Halom u. - Martinovics tér - Kápolna u. - Kápolna tér - Ihász u. - Előd köz - Ászok u. által határol	kert	Műemlék	I.	11/2006. (V. 9.) NKÖM	41447		
16206	13433	Budapest	Budapest 10	Halom utca - Martinovics tér - Kápolna utca - Kápolna tér - Ihász utca - Előd köz - Ászok utca által	Sörgyári együttes műemléki környezete	Műemléki környezet		11/2006. (V. 9.) NKÖM	41449		
15681	1079	Budapest	Budapest 10	Halom utca 42., Ihász utca 28.	Kúria	Műemlék	II.	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	41446	656785	237679

törzsszám	azonosító	megye	helység	cím	név	védelem	bírság kategória	védési ügyiratok	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
15681	24450	Budapest	Budapest 10		Kúria ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet			41449, 41447, 41448, 41453/1, 41460/8, 41460/10, 41459, 41452, 41451/2, 41408/1, 41406/1, 41427, 41407, 41408/2, 41409, 41411, 41438/8, 41438/9, 41438/3, 41438/4, 41438/5, 41438/6, 41438/7, 41460/2, 41460/11, 41460/4, 41460/22, 41460/19, 41460/21, 41464/4, 41471, 41451/5, 41451/3, 41405/2, 41450/1		
15682	1080	Budapest	Budapest 10	Harmat utca 31., Gitár utca 1.	Csősztorony	Műemlék	II.	1620-24/1951. VKM, 22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	41315	657385	237682
15682	24454	Budapest	Budapest 10		Csősztorony ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet			42041/14, 42041/13, 42040, 42033/48, 42033/49, 42033/47, 41398/1, 41281		

törzsszám	azonosító	megye	helység	cím	név	védelem	bírság kategória	védési ügyiratok	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
16345	17593	Budapest	Budapest 10	Ihász utca 29.	Kőbányai Vízműtelep	Műemlék	I.	24/2012. (IX. 14.) EMMI	41453/1		
16345	19111	Budapest	Budapest 10	Ihász utca 29.	vízmedence	Műemlék	I.	24/2012. (IX. 14.) EMMI	41453/1	657124	237705
16345	19112	Budapest	Budapest 10	Ihász utca 29.	lakóház	Műemlék	I.	24/2012. (IX. 14.) EMMI	41453/1	657156	237669
16345	19113	Budapest	Budapest 10	Ihász utca 29.	gép- és kazánház	Műemlék	I.	24/2012. (IX. 14.) EMMI	41453/1	657101	237621
16345	19114	Budapest	Budapest 10	Ihász utca 29.	vízmedence	Műemlék	I.	24/2012. (IX. 14.) EMMI	41453/1	657059	237641
15683	1081	Budapest	Budapest 10	Kápolna tér	R. k. kápolna	Műemlék	II.	1620-24/1951. VKM, 22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	41455	656904	237432
15683	24455	Budapest	Budapest 10		R. k. kápolna ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet			41457, 41839, 41825, 41383/2, 41456, 41454, 41453/4, 42032/5, 41480, 42027/5, 42031, 42027/4		
	30547	Budapest	Budapest 10	Korponai u., Liget tér	Kőbánya-alsó vasútállomás	általános műemléki védelem	III.		38925/3		
	30548	Budapest	Budapest 10	Korponai u., Liget tér	állomásépület	általános műemléki védelem	III.		38925/3	656017	237681
	30550	Budapest	Budapest 10	Korponai u., Liget tér	peronrendszer	általános műemléki védelem	III.		38925/3	655995	237690

törzsszám	azonosító	megye	helység	cím	név	védelem	bírság kategória	védési ügyiratok	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
15915	1082	Budapest	Budapest 10	Kozma utca 6.	Schmidl-síremlék	Műemlék	II.	1258/1990. OMF	42533	659890	237204
16080	11315	Budapest	Budapest 10	Kozma utcai izraelita temető	Gries sírbolt	Műemlék	I.	6/2003. (III. 18.) NKÖM	42533	659855	237145
15915	24457	Budapest	Budapest 10		Schmidl-síremlék ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet			42546, 42520/1, 42528/47, 42528/54, 42528/15, 42528/38, 42528/37, 42528/6, 42520/2, 42534, 42528/9, 42528/45, 42518/38, 42518/39, 42518/40, 42518/47, 42518/48, 42518/49, 42536/1, 42536/3, 42536/4, 42544/32, 42544/23		
16328	13273	Budapest	Budapest 10	Kőbányai út 24.	MÁV Északi járműjavító telep	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI, 7/2017. (III.7.) MvM	38920/5, 38920/7, 38920/9		
16328	17502	Budapest	Budapest 10	Kőbányai út 24.	Anyaggazdálkodási osztály II. raktár (1. szám)	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	38920/5	655297	237856
16328	17503	Budapest	Budapest 10	Kőbányai út 24.	XII. Villamosmozdony és gépjavító osztály - (Eiffel) csarnok (23. szám)	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	38920/7	655079	238017
16328	17507	Budapest	Budapest 10	Kőbányai út 24.	igazgatósági fejépület (41. szám)	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	38920/9	654805	237993
16328	17510	Budapest	Budapest 10	Kőbányai út 24.	Technológiai (volt V. osztály) irodaépülete (43 sz.)	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	38920/7	655100	238157
16328	17511	Budapest	Budapest 10	Kőbányai út 24.	Törekvés Művelődési Központ (89. szám)	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	38920/9	654607	238158
16328	17512	Budapest	Budapest 10	Kőbányai út 24.	BGA Óvóhely (90. szám)	Műemlék	I.	53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	38920/9	654943	238145

törzsszám	azonosító	megye	helység	cím	név	védelem	bírság kategória	védési ügyiratok	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
16328	18445	Budapest	Budapest 10		MÁV Északi Járműjavító műemléki környezete	Műemléki környezet		53/2011. (VIII. 25.) NEFMI, 7/2017. (III.7.) MvM	38920/1, 38920/2, 38920/3, 38920/4, 38920/5, 38920/6, 38920/7, 38920/8, 38920/9		
15685	1084	Budapest	Budapest 10	Kőrösi Csoma Sándor út 28-32., Liget utca 39-41., Ónodi utca 12-16.	gimnázium	Műemlék	II.	021946/1965. ÉM	39182	656600	238321
16150	11579	Budapest	Budapest 10	Népliget	Népliget	Műemlék történeti kert	I.	14/2005. (IV. 5.) NKÖM, 32/2005. (XII. 22.) NKÖM, 15/2018. (XII.17.) MvM	38442/7, 38440/38, 38440/39, 38442/3, 38442/10, 38442/11		
16150	13431	Budapest	Budapest 10	Népliget	Népliget műemléki környezete	Műemléki környezet		14/2005. (IV. 5.) NKÖM, 32/2005. (XII. 22.) NKÖM, 15/2018. (XII.17.) MvM	38440/27, 38440/40, 38440/57, 38440/58, 38440/59, 38440/60, 38440/61, 38440/64, 38440/65		
16150	16179	Budapest	Budapest 10	Népliget	vízmű	Műemlék történeti kert	I.	14/2005. (IV. 5.) NKÖM	38442/11	654556	237186
16150	16180	Budapest	Budapest 10	Népliget	víztorony	Műemlék történeti kert	I.	14/2005. (IV. 5.) NKÖM	38442/11	654566	237183
15684	1083	Budapest	Budapest 10	Könyves Kálmán körút	Oroszlános kút eredeti szoboralakjának töredéke	általános műemléki védelem	III.		38442/10	654034	236992

törzsszám	azonosító	megye	helység	cím	név	védelem	bírság kategória	védési ügyiratok	helyrajzi szám	EOV Y koordináta	EOV X koordináta
15686	1091	Budapest	Budapest 10	Szent László tér	Kőbányai r. k. templom	Műemlék	I.	1620-24/1951. VKM, 22509/1958. ÉM 120344/1958. MM, 14297/1960. ÉM[-MM], 2411/1991. KTM Min. 2001/1991. MKM	39124	656368	238134
15686	24477	Budapest	Budapest 10		Kőbányai r. k. templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet			39127, 39123, 39122, 39120/2, 39119, 39115, 39113, 39130, 39129, 39047, 39049/1, 39203/2, 41431, 38937, 39031/14, 39031/16, 39126/1, 39126/2, 39126/3, 41426/1, 41426/2, 41426/3		
		Budapest	Budapest 10	Kozma utca 8–10.	Újköztemető bejárati épületegyüttese	Műemlék	II.	21/2025. (VII. 3.) ÉKM	42536/1		

Törzsszám 15682	**Azonosító:** 1080 24454	**Név:** **Csősztorony és az ex-lege védett műemléki környezete**	**Adatlap: M1.**
Városrész: Óhegy		**Cím:** **Harmat utca 31.**	
EOV Y koordináta: 657385	**EOV X koordináta:** 237682	**Műemlék hrsz.:** 41315	
		Műemléki környezet: 42041/14, 42041/13, 42040, 42033/48, 42033/49, 42033/47, 41398/1, 41281	

Tulajdonviszony:	Kőbánya Önkormányzata
Eredeti funkció:	Csősztorony és főcsőszi lakás
Jelenlegi funkció:	bisztró
Építtető:	Pest város tanácsa
Tervező:	Brein Ferenc
Építés éve:	1843-44.
Helyreállítás éve:	1955. Komárik Dénes

Hatályos védelem:	műemlék és műemléki környezet	Adatfelvevő neve	Berényi Mária
Védési ügyirat:	1620-24/1951. VKM, 22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	Adatfelvétel ideje	2014.12.
		Bírsági kategória	II.

Jelleg, értékelés: Szabadon álló, kétszintes épület csonkakontyos nyeregtetővel. Délnyugati oldalához torony kapcsolódik, amelynek pártázatos mellvédű teraszából figyelőtorony emelkedik ki, külső csigalépcsővel. A kőbányai szőlők védelme érdekében építette Pest város magisztrátusa a szőlőtulajdonosok kérésére. A hazai romantikus építészet egyik legkorábbi alkotása.
(Forrás: muemlekem.hu, Perczel Anna)

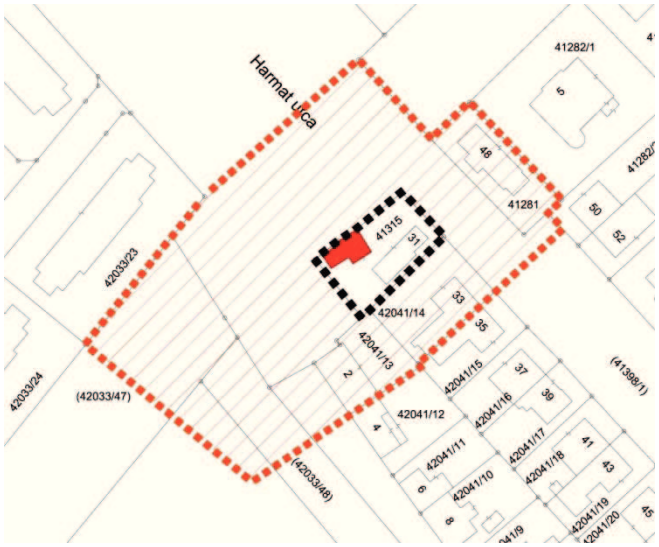

Földhivatali alaptérkép

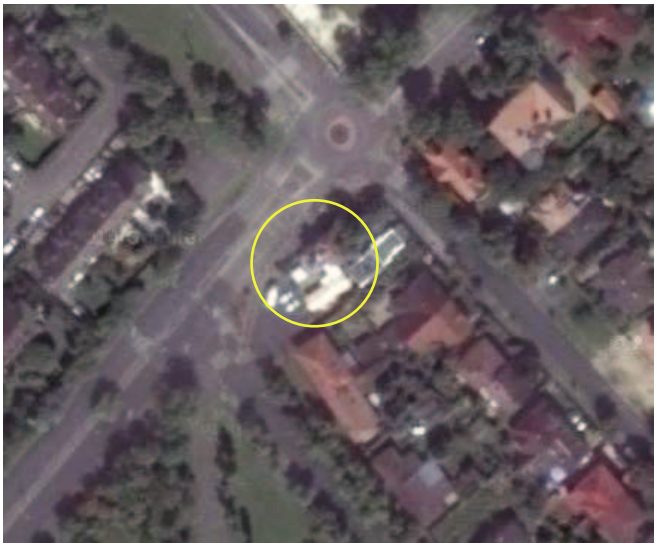

Ortofotó

Archív fotók
(Forrás:budapestcity.org)

(Forrás:blog.xfree.hu)

(Forrás:revizoronline.com.hu)

Kerthelyiség a Csősztorony mellett
(Forrás:indafoto.hu)

Bisztró belső a Csősztoronyban (Forrás:kocsma.hu)

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: GITÁR UTCA 1. – HARMAT UTCA 31.	M1.

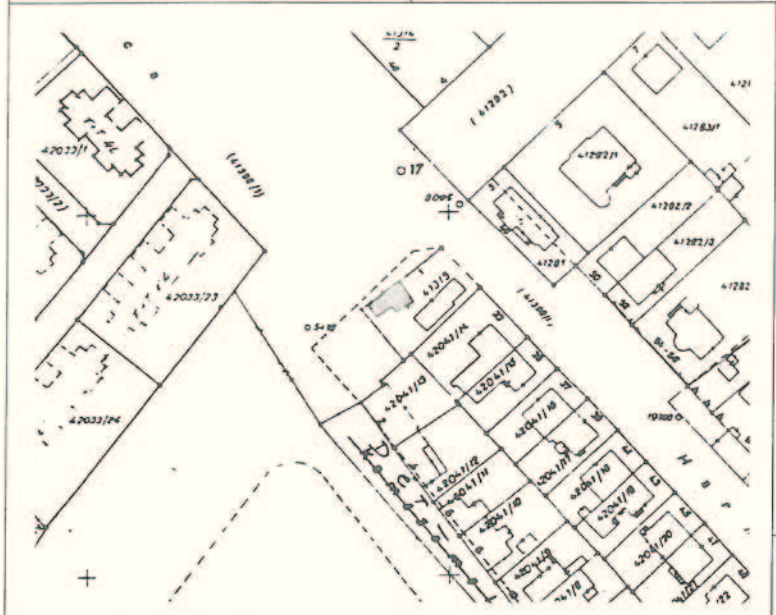

Hrsz.: 41315

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: csősztorony *(üres)*

Eredeti funkció: csősztorony *(őrtorony és főcsőszi lakás)*

Építész: Brein Ferenc

Kivitelező: Brein Ferenc

Építtető: Pest város tanácsa

Építés éve: 1843-44

Helyreállítás éve: 1955, Komárik Dénes

Hatályos védelem: műemlék

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Az Óhegyi domb tetején szoborszerűen elhelyezett, szabadonálló, a kőbányai szőlőkultúra emlékét őrző, kisméretű, romantikus épület, külső csigalépcsővel megközelíthető toronyépítménnyel, pártázatos mellvédű kilátó terasszal és kis egyablakos házzal összeépítve. A hazai romantikus építészet egyik legkorábbi és legkülönlegesebb alkotása, melyhez ennek ellenére rossz, silány kerítés és ide nem illő melléképület csatlakozik. A csősztornyot és a hozzátartozó főcsőszi épületet a kőbányai szőlők megkárosítását megakadályozandó építtette Pest város magisztrásusa a kőbányai szőlőtulajdonosok kérésére. Egyszerre műemléki és helytörténeti érték.

Védendő érték:

- teljes külső-belső védelem

Bibliográfia:

Zakariás: Magyarország művészeti Emlékei, 3. Budapest, 1961. p. 174

Müemlékvédelem, 1957.

Komárik Dénes: Tudományos dokumentáció, Hild-Ybl alapítvány, 1996.

Budapest városrészei, Kőbánya, 2000, p. 74-75

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Dausz Gyula, Kőbánya múltja és jelene 1913., p. 51

Zakariás, 1961., 270. kép

Szabó Ervin Könyvtár, Budapest gyüjtemény, 1958., 1977/M.L.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
15683	1081 24455	**Görög katolikus kápolna és ex-lege műemléki környezete**	**M2.**

Városrész: Óhegy	Cím: Kápolna tér
EOV Y koordináta: 656904 / **EOV X koordináta:** 237432	**Műemlék hrsz.:** 41455
	Műemléki környezet: 41839, 41825, 41383/2, 41456, 41454, 41453/4, 42032/5, 41480, 42027/5, 42031, 42027/4, 41457

Tulajdonviszony:	Kőbányai Görög Katolikus Egyházkerület
Eredeti funkció:	Fogadalmi kápolna
Jelenlegi funkció:	Segítő Szűz Mária - Conti Kápolna
Építtető:	Conti Lipót Antal kőfaragó mester és neje, szül. Drenker Krisztina
Tervező:	--
Építés éve:	1739-1740.

Hatályos védelem:	műemlék és műemléki környezet	Adatfelvevő neve:	Berényi Mária
	1620-24/1951. VKM	Adatfelvétel ideje:	2014.12.
Védési ügyirat:	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	Bírsági kategória:	III.

Jelleg, értékelés: A XVIII. században kolerajárvány pusztított Kőbányán is. Az olasz származású Conti Antal Lipót kőfaragómester és felesége, Drenker Krisztina megmenekült a járvány elől. Ennek emlékére építtették 1739 és 1740 között a kápolnát a segítő Szűz Mária tiszteletére. A barokk stílusú kápolna egy kaputoronnyal rendelkezik, melyen négyszögletes kősisak található. Szentélye kelet felé néz.
Az épület és a tető érintkezési vonalában egy gazdagon díszített párkány húzódik.1988-ig, a torony leomlásáig itt állt egy talapzaton Joachim és Szent Anna kőszobra. A homlokzaton Mária-monogramos rokokó címerpajzs látható.
A kápolna előtt 1879-ben állított, többször felújított bádogkorpuszos fa feszület áll. (Forrás: wikipedia.hu)

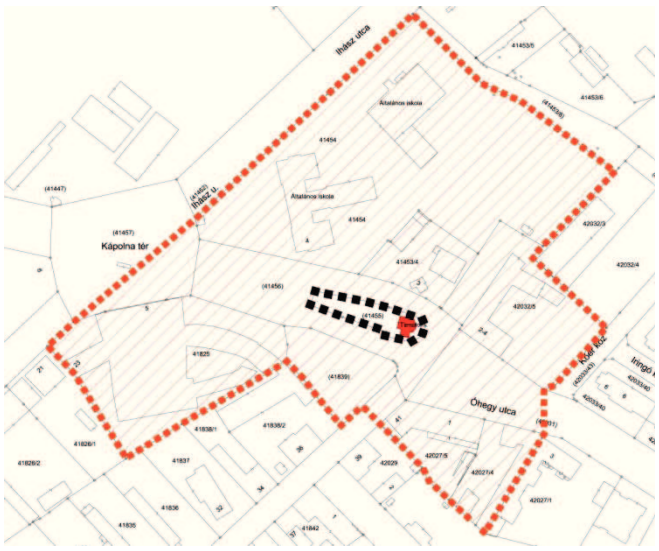

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Képek forrása:panoramio.com, internet

A templom szentélye

Kőből faragott főoltár (Conti Lipót Antal)

Bádogkorpuszos fa feszület a főhomlokzat előtt

Oldal homlokzat

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: KÁPOLNA TÉR	M2.

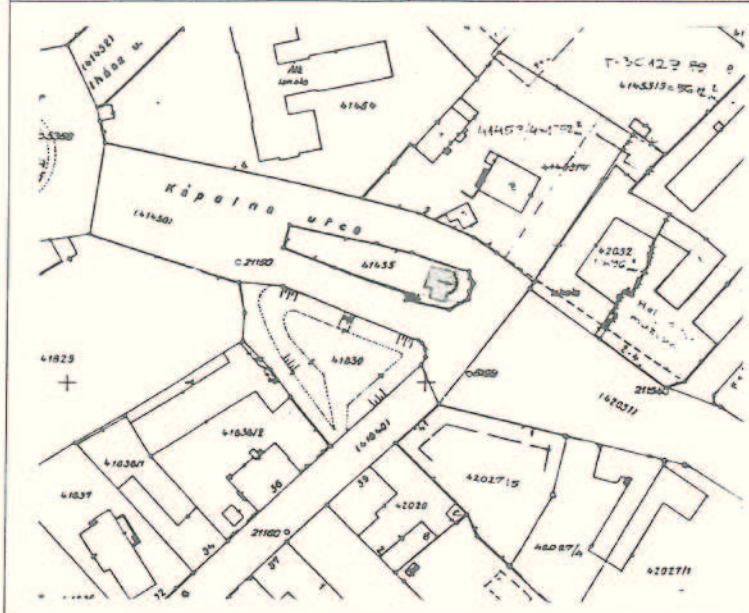

Hrsz.: 41455

Tulajdonviszony: egyházi tulajdon

Jelenlegi funkció: Görög katolikus templom / Conti kápolna

Eredeti funkció: Fogadalmi segítő Szűz Mária Kápolna

Kivitelező: Conti Antal kőfaragómester

Építtető: Conti Antal Lipót és felesége, sz. Heil Krisztina

Építés éve: 1739-1740

Helyreállítás: 1958. Dragonits Tamás
1980. Lukácsné Tomek Ágnes, Rákos Péter

Hatályos védelem: műemlék

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Szigetszerűen kiemelkedő alacsony szikladombon szabadonállóan, az egykori szőlők közé épített barokk kápolna, homlokzati toronnyal, félköríves szentéllyel, ion falpillérekkel, déli oldalon új sekrestyével. Kapu felett márványtábla, a kápolna előtt 1879-ben állított, bádogkorpuszos fafeszület. A kápolna belseje egyterű, csavartoszlopos kőoltárral, kőszobrokkal. A torony szélein is eredetileg kővázák és kőszobrok álltak. A torony 1988-ban ledőlt a külső szobrok összetörtek. A helyreállítás során a szobrok már nem kerültek vissza. A helyreállítás után a domb körüli területet is rendbehozták. Kertépítészeti kialakítása méltó a műemléki templomhoz. A kápolna a körülötte kialakult iskolákkal és egykori présházakkal az Óhegy leghangulatosabb, még XVIII. századi atmoszférát őrző pontja, Kápolna utca felé feltáruló látványával különleges építészeti-táji eleme.

Bibliográfia:

Zakariás: Magyarország művészeti emlékei 3. Budapest, 1961, p. 174-175

Kőbányai utcák, utak, parkok, terek története, 1985., p. 51-52

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Dausz Gyula, 1913, p. 93., 8. kép

Zakariás, 1961., 276. kép

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1961.

Védendő értékek:

- a barokk kápolna (külső és belső egyaránt)
- teljes környezet (fafeszület, kertépítészeti kialakítás, növényzet, látvány)

Javaslat:

- amennyiben lehetséges az eredeti szobrok újrafaragása, visszahelyezése

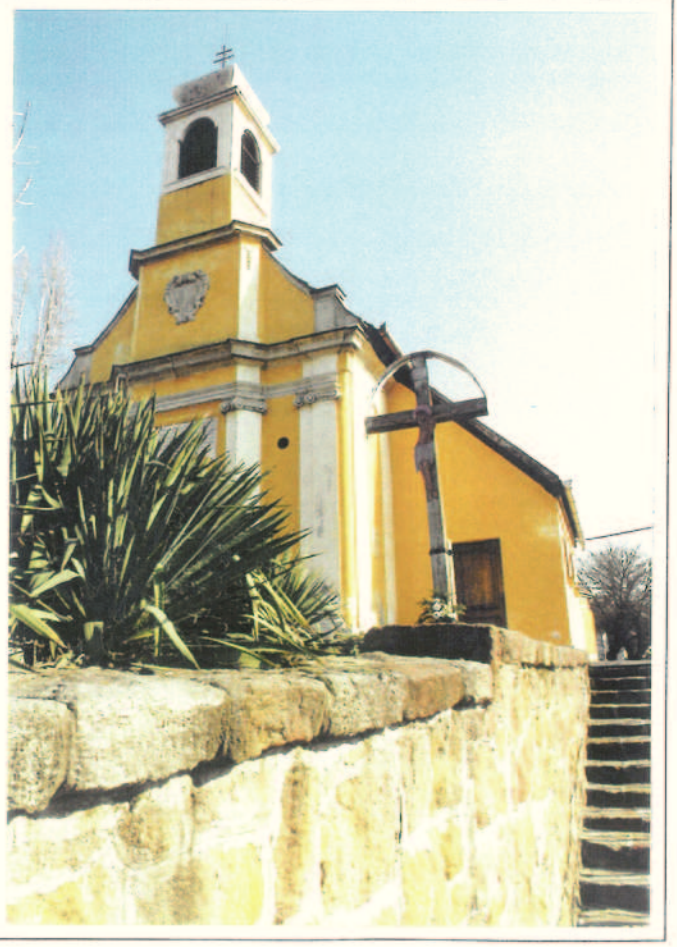

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
15685	1084	**Gimnázium**	**M3.**

Városrész: Ligettelek	**Cím:** **Kőrösi Csoma Sándor út 28-32.,** Liget utca 39-41., Ónodi utca 12-16.

EOV Y koordináta:	EOV X koordináta:	
656600	238321	**Műemlék hrsz.:** 39182
		Műemléki környezet: ---

Tulajdonviszony:	Fővárosi Önkormányzat
Eredeti funkció:	X. kerületi Állami Főgimnázium
Jelenlegi funkció:	Szent László Gimnázium
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Tervező építészek:	Lechner Ödön és Vágó József
Építés éve:	1914-15.

Hatályos védelem:	műemlék	Adatfelvevő neve:	Berényi Mária
Védési ügyirat:	--	Adatfelvétel ideje:	2014.12.
		Bírsági kategória	II.

Jelleg, értékelés: A gimnázium épülete 1914 és 1915 között épült tervei alapján, szecessziós stílusban. A Kőrösi Csoma Sándor út és az Ónodi utca mellett húzódó két háromemeletes szárnyat egy íves sarokszárny kapcsolja össze. Földszintjén egy nyitott előcsarnok (aula), míg fölötte két emeletnyi magasan a Díszterem található.
A sarokszárny udvar felőli oldalán található a főlépcsőház. Az Ónodi-szárny végén az épület már csupán egyemeletes, míg a Kőrösi-szárny végén az udvar felől három, az utcafront felől kétemeletes. Ehhez a szárnyhoz csatlakozik az 1993-ban átadott tornatermi szárny is.
A belső és külső tereket is kő tagolóelemek, valamint magyaros motívumok díszítik. (Forrás:wikipedia.hu)

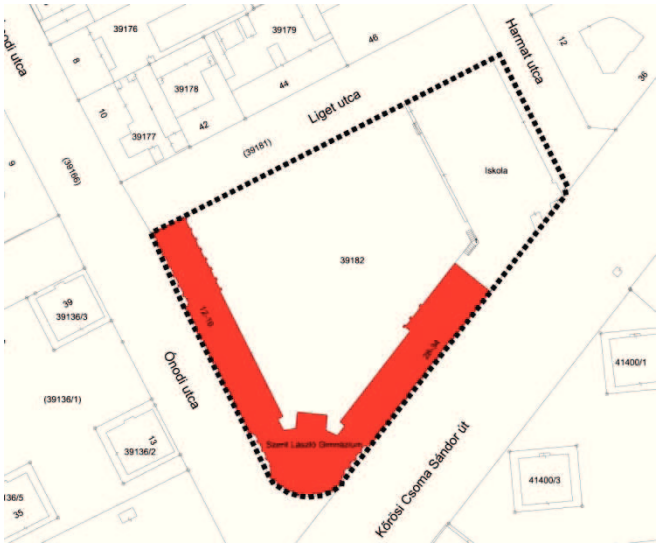

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

A Szent László Reálgimnázium 1915-ben

Főbejárat

Címer a bejárat felett

A gimnázium udvara

A földszinti aula

Ónodi-szárny, I. emelet

(Képek forrása:wikipedia.hu)

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: KŐRÖSI CSOMA SÁNDOR ÚT 28-34.	M3.

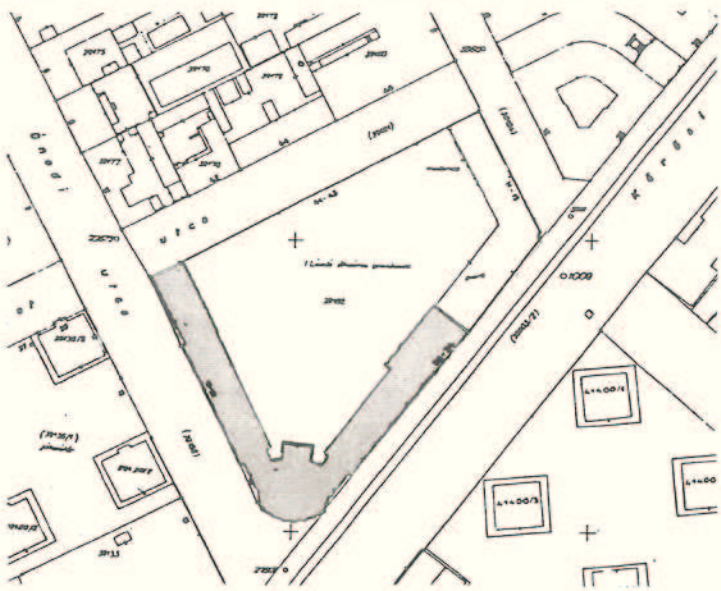

Hrsz.: 39182

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: Szent László Gimnázium

Eredeti funkció: Szent László Gimnázium

Építész: Lechner Ödön, Vágó József

Építtető: Budapest Székesfőváros

Építés éve: 1914-15

Felújítás: 1997-1989

Hatályos védelem: műemlék

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Kőrösi Csoma út felé kétemeletes, ovális kupolás sarokkialakítással forduló rendkívüli és impozáns, perzsa, egyiptomi és magyaros motívumokkal díszített szecessziós iskolaépület. A sarokrész földszinti bejárata fölött két emelet magasságú díszterem. Az aulában, a díszterem előterében, az oldalszárnyak folyosóin különleges színes terazzo, mennyezeti stukkó, kovácsoltvas korlát, falikarok, csillárok. Az oldalszárnyak háromemeletesek. Az Önodi utca felé a háromemeletes szárny egyemeletessé vált.

Védendő értékek:
- külső homlokzati architektúra
- belső részletek, burkolatok, díszítések, világítótestek, különleges tekintettel a földszinti előcsarnokra és lépcsőházra, mely a Wiener Werkstätte építészeti stílusának legjelentősebb magyarországi emléke

Bibliográfia:

Gerle-Kovács-Makovecz: A század-forduló magyar építészete, 1990. p. 122.

Anna Lembrichs, Vágó József munkássága (kézirat)

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 239. doboz

Archív fotók:

30-as évek

belső felvételek, Gerle János, 1998

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Törzsszám: 15686	**Azonosító:** 1091 24477	**Név:** **Kőbányai r.k. templom és ex-lege műemléki környezete**	**Adatlap:** **M4.**
Városrész: Ligettelek		**Cím:** **Szent László tér**	
EOV Y koordináta: 656368	**EOV X koordináta:** 238134	**Műemlék hrsz.:** 39124	
		Műemléki környezet: 39126, 39127, 39123, 39122, 39120/2, 39119, 39115, 39113, 39130, 39129, 39047, 39049/1, 39203/2, 41426, 41431, 38937, 39031/14, 39031/16	

Tulajdonviszony:	Fővárosi Önkormányzat
Eredeti funkció:	Szent László r.k. plébánia templom
Jelenlegi funkció:	ua.
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építész:	Lechner Ödön
Építés éve:	1894-1898.
Felújítva:	1974-1994.

Hatályos védelem:	műemlék és műemléki környezet	Adatfelvevő neve:	Berényi Mária
		Adatfelvétel ideje:	2014.12.
		Bírsági kategória:	I.

Védési ügyirat: 1620-24/1951. VKM, 22509/1958. ÉM 120344/1958. MM, 14297/1960. ÉM[-MM], 2411/1991. KTM Min. 2001/1991. MKM

Jelleg, értékelés: A magyaros felfogású, szecessziós épület északnyugat-délkeleti tengelyben áll, és külső megjelenésében a nagy, hatszögletes harangtorony kap fő szerepet, amely a főhomlokzat előtt áll, és földszintjén árkádos előcsarnokká alakul. Hozzá két karcsú, vékony lépcsőtorony simul, a homlokzat szélein a harangtoronyhoz hasonló, de jóval alacsonyabb kialakítású, kupolás tornyok, a tetőgerincen pedig az újonnan pótolt huszártorony magasodik. A szentély két oldalán kör alaprajzú tornyok magasodnak. Az épület külső és belső részét kőfaragások, mintázott téglák, majolika cserép és épületdíszek, neoreneszánsz berendezés, szószék és oltárok díszítik. (Forrás: templom.hu)

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Főbejárati homlokzat	toronyrészlet
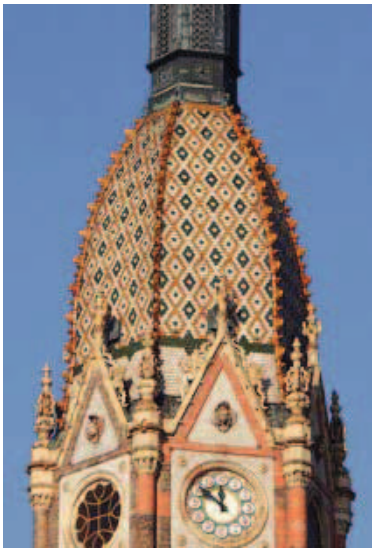	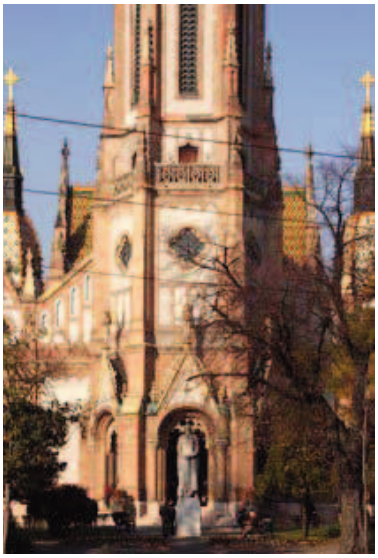
Toronyrészlet órával	Bejárat
A Lechner-terv homlokzati rajza	Az új Lechner-szobor a templom előtt

(Képek forrása: internet)

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: SZENT LÁSZLÓ TÉR	M4.

Hrsz.: 39124

Tulajdonviszony: egyházi tulajdon

Jelenlegi funkció: Szent László rk. plébánia templom
Eredeti funkció: Szent László rk. plébánia templom
Építész: Lechner Ödön
Kivitelező: Szabó János
Épületszobrászat: Marchenke Vilmos
Színes üvegablak: Róth Miksa
Lakatos munka: Jungfer Gyula, Lepter János, Páder Nándor
Épületkerámia: Pécsi Zsolnai Gyár, Zsolnay Vilmos
Kőfaragás: Hauszmann Sándor
Belsőépítészet: Tandor Ottó
Falfestés Scholtz Róbert
Belsőtéri szobrok: Oppenheimer Ignác
Építtető: Budapest Székesfőváros
Építés éve: 1894-1898

Hatályos védelem: műemlék

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:
Az épület a legjelentősebb magyar építészeti emlékek egyike. Környezetével együtt kiemelkedő városképi épületegyüttest alkot.
Park közepén szabadonálló, neogót és lechneri motívumokat egyaránt használó, historizáló-szecessziós templomépület. Homlokzat előtt hatszögalaprajzú torony, alatta háromnyílásos nyitott bejárati előcsarnok, külső támasztó pillérek, jobbra és balra a hajó homlokzatvonalában egy-egy kis torony. Háromhajós bazilikarendszerű, kereszthajós belső tér, a hatszög három oldalával záródó szentély. A homlokzat teljes felületén színes téglafalazás, pyrogránit díszek, és színes pyrogránit cserépfedés.. Berendezés neorenaissance, szószék és oltárok színes majolika. Belső térben nincs helyreállítva a színes díszítőfestés.
Javaslat:
A teljes külső és belső védelem mellett a színes díszítőfestés visszaállítása.

Bibliográfia:

Dausz Gyula: Kőbánya múltja és jelene, 1913, p. 96-98

Kismarthy Lechner Jenő: Lechner Ödön, 1961, p. 66-72

Zakariás, 1961., p. 175

Gerle-Kovács-Makovecz: A századforduló magyar építészete, 1990, p. 118-119

Bakonyi-Kubinszky: Lechner Ödön, 1981. p. 29-30., 104., 106-113.,

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyüjtemény

Zakariás, 1961. 272. kép

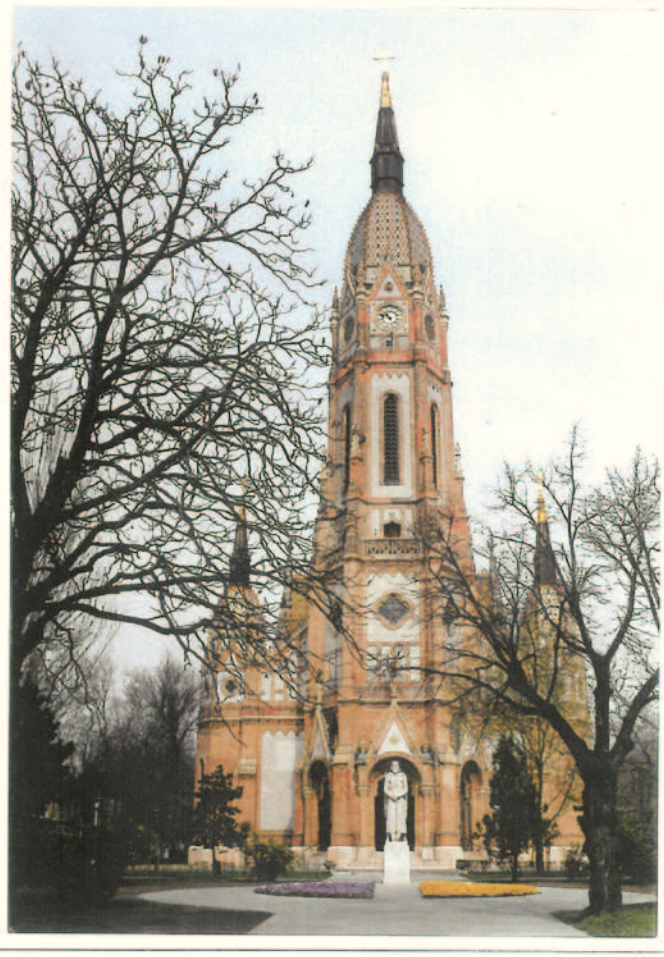

Fotó: Lábass Endre

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
15892	1079	**Galopp versenypálya épületegyüttese (Kincsem Park)**	**M5.**

Városrész: Ligettelek

Cím: **Albertirsai út 2.**

Műemlék hrsz.: 39206/27

Műemléki környezet: ---

Bírság kategória:	Megnevezés:	EOV Y koordináta:	EOV Y koordináta:
I.	13-22, 29-32. számú istállók	655338	239510
I.	3, 5, 11, 12. számú istálló	655352	239639
I.	34. számú pályafelügyelői ház	655486	239120
I.	23, 24, 26-28. számú istálló	655341	239368
II.	Galopp versenypálya tribünje	655667	239214
I.	Kincsem Park istállói		
I.	Kincsem Park munkáslakásai	655312	239499

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	Új lóversenytér
Jelenlegi funkció:	Kincsem Park Galopp pálya
Építtető:	Magyar Lovaregylet
Építész:	A tribünöket Wellisch Andor tervezte, a szerkezet tervét Folly Róbert és Janicsek József készítette.
Építés éve:	1923-25.

Hatályos védelem	műemlék	Adatfelvevő neve:	Berényi Mária
Védési ügyirat:	17952-1/1979. OMF 53/2011. (VIII. 25.) NEFMI	Adatfelvétel ideje:	2014.12.
		Bírsági kategória:	I.

Jelleg, értékelés: Az együttes legjelentősebb épülete a tribün, amely vasbeton szerkezetű, a falak téglából készültek. A tetők szegecselt acél szerkezetűek. A földszinti tereket pillérekre terhelő boltozatok fedik.

Az istállóegyüttes Kerepesi út felőli első épületei műhelyek, a többinek földszintjén istállók, emeletén lakások vannak. A 22 db istállóépület többségében a földszint két oldalán van egy-egy istállóhelyiség, a beépített manzárdtetős középrészeken pedig lakások találhatók. A hosszú keskeny épület földszintje végig istálló, emeletén lakások vannak. Az épületek látszótégla homlokzatúak, fogrovatos párkánnyal.

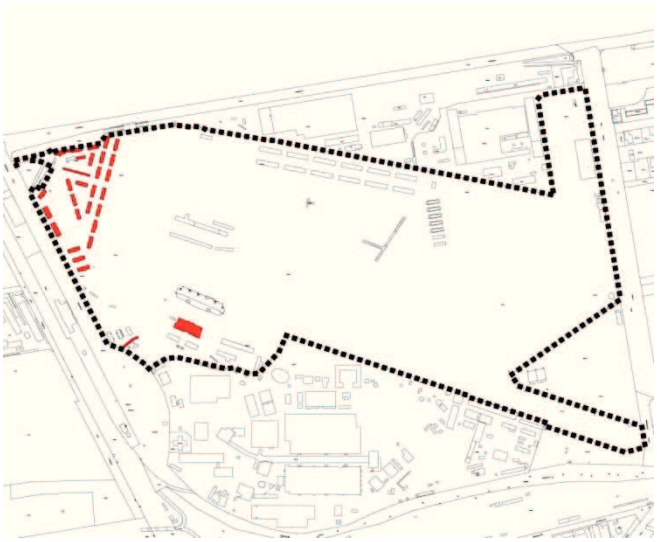

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

A Galopp-pálya tribün főhomlokzata

A tribünépület alsó szintje

Istállóépület, a középső traktusában lakásokkal

Istállóépület

A Kincsem Park jelenleg

A galopp pálya kiszolgáló épületei

A képek forrása: muemlek.hu, Polg. Hivatal

Városrész:
LIGETTELKI DŰLŐ

Utca, házszám:
ALBERTIRSAI ÚT 2. – FEHÉR ÚT – KEREPESI ÚT*

M5.

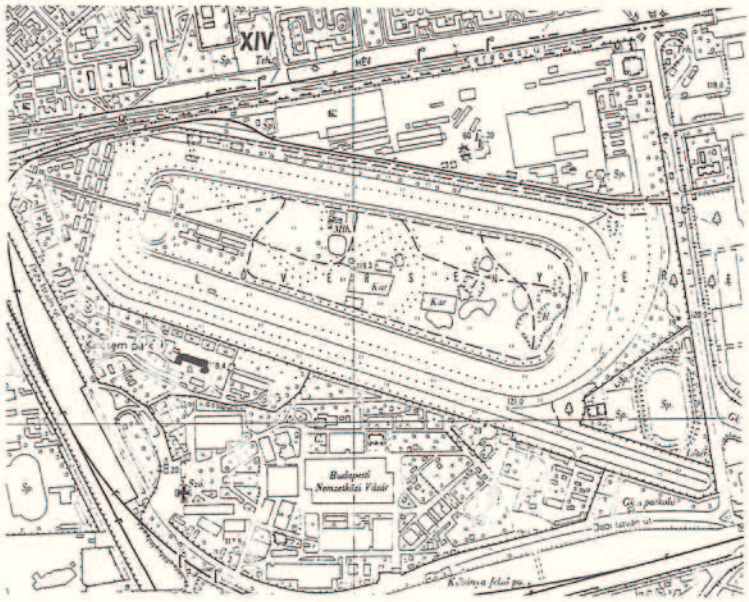

Hrsz.: 39206/27

Tulajdonviszony: állami tulajdon

Jelenlegi funkció: Kincsem Park
Galopp versenypálya tribünje

Eredeti funkció: Új lóversenytér tribünje

Építész: Wellisch Andor és Münnich Aladár

Kivitelező: Márkus Lajos vasszerkezeti gyára

Vasszerkezet: Kondor Márton és Feledi Ferenc

Építtető: Magyar Lovaregylet

Építés éve: 1923-1925

Hatályos védelem: műemlék

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

180 hold területen létesített lóversenypálya két szabadon álló tribünnel, totalizatőr épületekkel, istállókkal és egyéb kiszolgáló épületekkel, melyek közül legjelentősebb a lóversenytér főbejáratának tengelyében elhelyezett I. osztályú, 2000 néző befogadására épített, fő tömegében háromszintes, oldalszárnyaiban ötszintes tribün. Tömegalakítása szimmetrikus és erősen tagolt, homlokzata neobarokk palota jellegű. Középen hármas árkád vezet a versenytér felé és innen indulnak a lépcsők is a páholyokhoz. A tribün vasbeton, a tetők szegecselt acélszerkezetüek. A II. osztályú tribün mely kisebb és a kapu körüli szimmetrikusan elhelyezett két földszintes I. osztályú totalizatőr épület - bár az I. osztályú tribün architektúrájához igazodik - egyszerűbb. A tribün előtti udvaron Kincsem életnagyságú bronzszobra (Tóth Béla, 1977.), a pálya felől Imperiál életnagyságú bronzszobra áll.

Bibliográfia:

Ferkai András, Pest építészete a két világháború között, 2001., p. 304-305

Magyar Építőművészet, 1926. 3-4. sz. p. 2-11., 21, 30

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 167. doboz *(csak az I. osztályú totalizatőr épületek, Sorg Antal 1941.)*

Magyar Építőművészet, 1926. 3-4. sz. p. 4

Archív fotók:

Magyar Építőművészet, 1926. 3-4. sz. p. 4., 5., 7., 8., 9., 11., 13.

Védendő értékek:

- funkció
- az I. osztályú tribün külső
- homlokzatai, belső terei

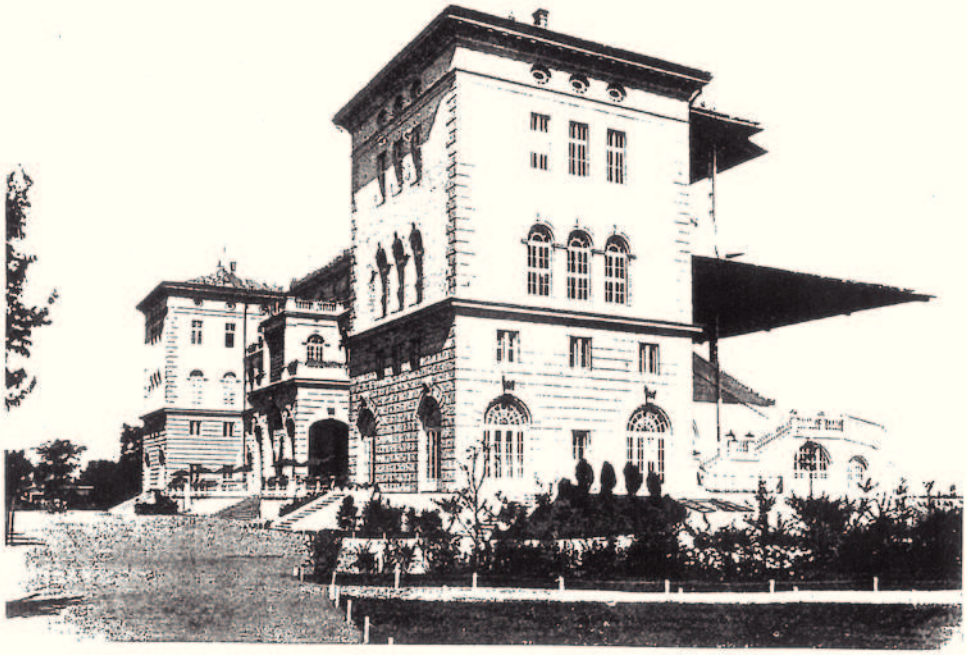

Fotó: Magyar Építőművészet 1926, p. 5.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

*Megjegyzés: A Kincsem Park teljes területére vonatkozó műemléki védelem további épületek megnevezésével előkészítés alatt (II. osztályú tribün, porta, totalizátor épületek, istállók, víztorony stb.)

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
15915 16080	1082 24457 (mk.) 11315	**Schmidl-síremlék és ex-lege műemléki környezete Gries sírbolt**	**M6.**

Városrész:	Cím:	Műemlék hrsz.:	Műemléki környezet:
Keresztúridűlő	**Kozma utcai izraelita temető**	42533	42518/38, 42518/39, 42518/40, 42518/47, 42518/48, 42518/49, 42520/1, 42528/15, 42528/37, 42528/38, 42528/45, 42528/47, 42528/54, 42528/6, 42528/9, 42534, 42536/1, 42536/3, 42536/4, 42544/23, 42544/32, 42546, 42520/2

Bírság kategória:	Megnevezés:	EOV Y koordináta:	EOV Y koordináta:
II	Schmidl-síremlék	659890	237204
I.	Gries sírbolt	659855	237145

Tulajdonviszony:		
Eredeti funkció:	síremlék	sírbolt
Jelenlegi funkció:	síremlék	sírbolt
Építtető:	dr. Schmidl Miklós	Gries-család
Építész:	Lajta Béla	Lajta Béla
Építés éve:	1903	1906-1907.

Schmidl-síremlék

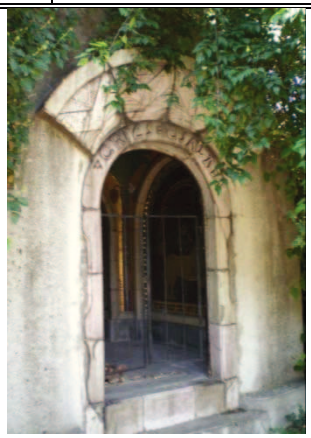
Gries sírbolt

Hatályos védelem	műemlék és ex-lege műemléki környezet	Adatfelvevő neve:	Berényi Mária
Védési ügyirat:	1258/1990. OMF 6/2003.(III.18.) NKÖM	Adatfelvétel ideje:	2014.12.

Jelleg, értékelés:
A Schmidl-síremlék Schmidl Sándor és családja számára készült 1903-ban. Lechner Ödön és Lajta Béla közös munkája, szecessziós stílusban. A homlokzatát kék mázas, ornamentikát hordozó kerámiával burkolták. A belsőt a kerámia burkolaton kívül márványmozaik díszíti.
Szintén szecessziós stílusban épült a Lajta Béla által megálmodott Griest-sírbolt, amely közvetlenül a temető fala mellett áll, négyzet alaprajzú, boglyaívű kupolával fedett sírépítmény, belül mozaikdíszítéssel.

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

A Schmidl-síremlék

A Schmidl-síremlék bejárata

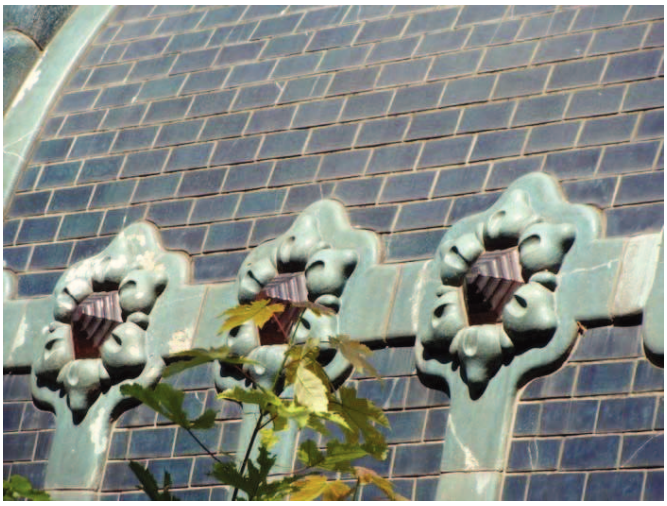

Majolika díszek és borítás

A bejárat felirata: Gries-család

A Gries-sírbolt bejárata

A sírbolt belső mozaikdíszítése

A képek forrása: indafoto.hu

Városrész: KERESZTÚRI DŰLŐ	Utca, házszám: KOZMA UTCAI IZRAELITA TEMETŐ, KOZMA UTCA 6.*	M6.

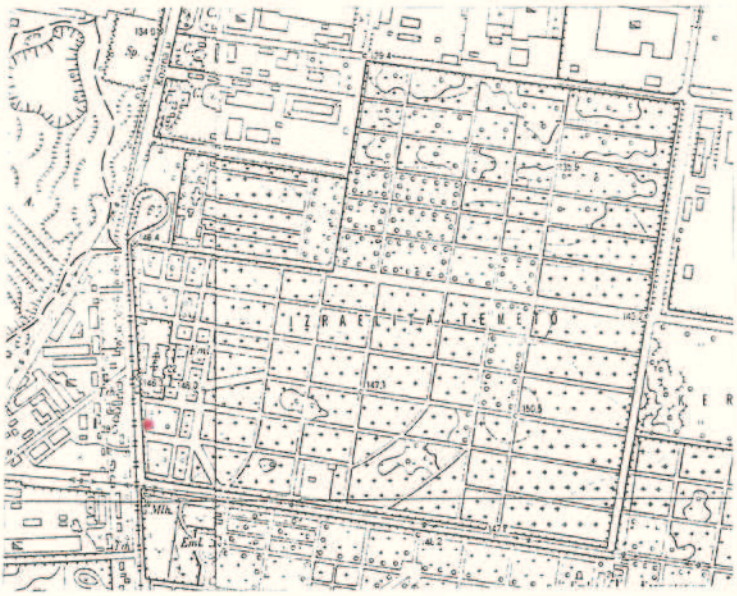

Hrsz.: 42533

Tulajdonviszony: magyar állam

Jelenlegi funkció: Schmidl síremlék

Eredeti funkció: Schmidl síremlék

Építész: Lechner Ödön és Lajta Béla

Kerámia falak, pirogránit burkolatok: Zsolnay gyár

Mozaik burkolat: Róth Miksa

Építtető: Schmidl Sándor

Építés éve: 1903

Felújítás: 1998-2000
König és Wagner

Hatályos védelem: műemlék

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A temető falának támaszkodva, hasonló családi sírboltok sorában álló, dongaboltozatos, paraboloid ívű oromfallal zárt gyönyörű szecessziós síremlék. A kívül-belül Zsolnay pyrogránittal és mozaikberakással burkolt és díszített sírbolt alatt téglafalazatú, téglaboltozatú kripta helyezkedik el. Építészeti formálása Lechner Ödön, szimbolikus utalásokkal teli ornamentális díszítése Lajta Bélára utal. A síremlék a századforduló legjelentősebb emlékei közé tartozik.

Védendő érték:

- teljes külső-belső védelem

Bibliográfia:

Vámos Ferenc, Lajta Béla, 1970, p. 60-63

Pereházy, Műemlékvédelem, 1977, p. 185-187

Budapest, Építészeti Kalauz, 1997. p. 109

A Schmidl-sírbolt restaurálása, Magyar Építőművészet, 1999/1. p. 10-11

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Vámos Ferenc, Lajta Béla, 1970/38. kép

Szabadi Judit, A magyar szecesszió művészete, 1979/285. kép

Gerle János, 1980-as évek eleje

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

*Megjegyzés: A temető területén belül a további műemléki védelemre érdemes síremlékek kiválasztása folyamatban van.

Városrész:
KERESZTÚRI DŰLŐ

Utca, házszám:
KOZMA UTCAI IZRAELITA TEMETŐ, KOZMA UTCA 6.*

M6.

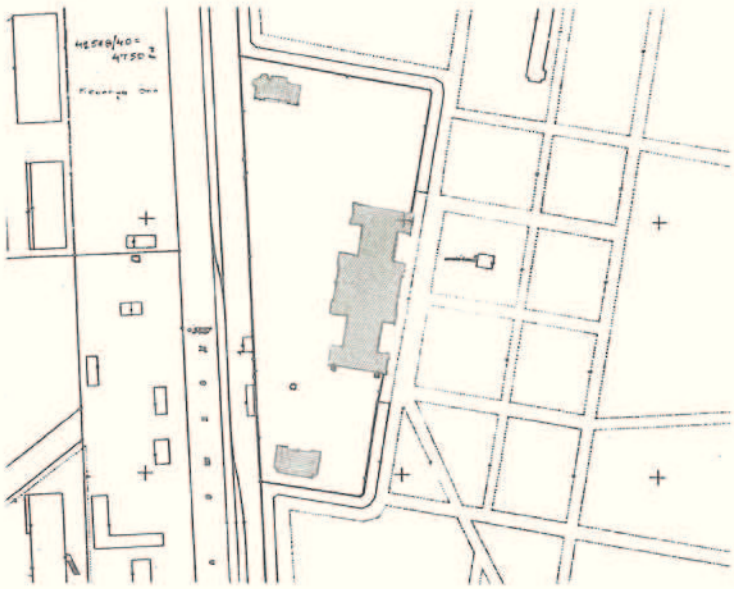

Hrsz.: 42533

Tulajdonviszony: Magyar Állam

Jelenlegi funkció: szertartási épület

Eredeti funkció: szertartási épület

Építész: Freund Vilmos

Épületszobrászat: Kisfaludy Ströbl Alajos

Építtető: Izraelita hitközség

Építés éve: 1891

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: műemléki védelem

Jelleg, értékelés:

Különleges, erőteljes hatású, tömegalakításában és részletképzésében egyaránt keleties jellegű szecessziós szertartási épület. Lapostetős kialakítású, hármas tömegtagolás, a középső kiemelt épülettömeg fölött kétoldali tömör gömbkupola. A zárt, csak keskeny, lőrésszerű falnyílásokkal megbontott falfelületeket egyedül a központi épületrész hármas kompozíciójú, reprezentatív bejárata oldja. A homlokzat párkány alatti részén kagylómotívum fut végig, felületén stilizált, klasszicizáló növénydíszítés látható. A szamárhátívű ívmezőkben csillagmintás színes üvegablakok, a belső terekben eredeti berendezés, bronzcsillárok. A bejárati ajtólapok szecessziós mintázattal, kovácsoltvas díszítéssel készültek. A szertartási épület előterét az utca felé az épülettől eltérő, eklektizáló, de korának magas színvonalán készült kőpilléres, kőlábazatos kovácsoltvas kerítés és bejárati kapuzat zárja. Az előtér tartozéka még a két kisebb melléképület is.

Bibliográfia:

Orbán Ferenc, Magyarország zsidó emlékei, nevezetességei, 1991, p. 60-64

Komoróczy Géza, A zsidó Budapest, 1995, p. 604-605

Budapest városrészei, Kőbánya, X. kerület, 2000, p.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Védelem:
- teljes külső-belső védelem
- kerítés
- kétoldali kisméretű kiszolgáló épület

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

*Megjegyzés: A síremlékek jelenleg folyamatban lévő műemléki védelmi eljárásához kapcsolható a szertartási épület műemléki védelmi eljárása is.

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
15684	1083 24347	**Oroszlános kút eredeti szoboralakjának töredéke és az ex-lege védett műemléki környezete**	**M7.**

Városrész: Népliget	Cím: Könyves Kálmán körút

EOV Y koordináta:	EOV X koordináta:	Műemlék hrsz.: 38442/10
		Műemléki környezet: 38440/39, 38442/11, 38442/3, 38442/4, 38443, 38440/44, 38444, 38458/2, 38461, 38462, 38474, 38475, 38483, 38484, 38492, 38493, 38504, 38505, 38591, 38295, 38298, 38293/69, 38293/15, 38293/70

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	kútház
Jelenlegi funkció:	romos
Építtető	
Szobrász:	Kesselik Fidél
Építés éve:	1805.

Hatályos védelem	műemlék műemléki környezet	Adatfelvevő neve:	Berényi Mária
Védési ügyirat:	1620-24/1951. VKM, 2509/1958. ÉM, 120344/1958. MM	Adatfelvétel ideje: Bírsági kategória:	2014.12. III.

Jelleg, értékelés: Klasszicista, kőből készült díszkút. Életnagyságúnál nagyobb női szobor koronázza. Két lépcsős alapzat felett három szintre tagolódik: az alsó tömb két oldalán találhatók a vájatolt oldalú medencék. A középső szintet sarokpilaszterek tagolják. Kétoldalt öntöttvas oroszlánfejes vízköpők vannak. A négy oldalon levélkoszorús medaillonok. A zárópárkány frízét vájatsor hangsúlyozza. Kígyóra taposó szárnyas nőalak jobb kezével vesszőnyalábra támaszkodik. Eredetileg 1802-1805 között a Terézvárosi templomnál állt. (Újrafaragott másolata ma is ott áll.) 1896-ban szállították ide.

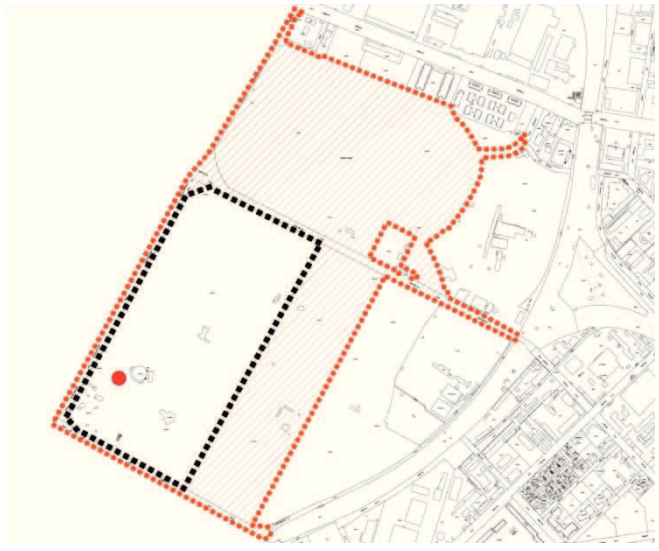

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az újrafaragott szobor a régi-új helyén.

Korabeli kép a megsérült szobor helyén empire vázával.

A szobortöredék mai állapotában

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
16150	11579 13431	**Népliget és az itt lévő vízmű, víztorony, Építők Sportklub lelátóépület és műemléki környezete**	**M8.**

Városrész:	Cím: Népliget
Népliget	**Történeti kert hrsz.:** 38440/53, 38440/54, 38442/14, 38442/3, 38442/10, 38442/11, 38442/15, 38440/46, 38440/39, 38440/38, 38442/7, 38442/9, 38442/12, 38442/13
	Műemléki környezet: 38440/23, 38440/25, 38440/27, 38440/40, 38440/51, 38440/52, 38440/46, 38440/57, 38440/58, 38440/59, 38440/60, 38440/61, 38440/63, 38440/64, 38440/65

Tulajdonviszony:	Fővárosi Önkormányzat
Eredeti funkció:	közpark
Jelenlegi funkció:	közpark
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Kertépítész:	Ilsemann Keresztély, a főváros főkertésze
Építés éve:	1893-96.

Hatályos védelem	műemlék történeti kert és műemléki környezet	Adatfelvevő neve:	Berényi Mária
Védési ügyirat:	14/2005. (IV. 5.) NKÖM	Adatfelvétel ideje:	2014.12.
Bírság kategória	I.		

Jelleg, értékelés: A Népliget, mint történeti kert legjelentősebb értéke a több korszak kertépítészeti jellegzetességeit magánviselő növényállomány, melynek részletes, növénytáblánkénti leírását a kertészeti szakvélemény tartalmazza.
A Népligetben számos köztéri alkotás található. Ezek egy része a főváros belsőbb városrészeiből lett áthelyezve, mások az itt lévő kertészeti és építészeti terekbe készültek.
A Népliget területén, az Óligetben áll a Népligeti vízmű és víztornya (1892), a Planetárium (1977), a Jurta színház (1987), a volt Nagyvendéglő (1895) (38442/10), a Kemény Henrik Bábszínház és a Főkert telephelye (1986) (hrsz.: 38442/11), valamint az Építők SC Sporttelep (1932-37) (hrsz.:38442/6). Az Újligetben az Elektromos Művek épületei (1948-65), az FTC sporttelepe (1955) (38/440/54) és a Népligeti Sportcsarnok (38440/52) található.
Műemléki értéket a vízmű és a víztorony, valamint az Építők Sporttelep képvisel. (Forrás:muemlekem.hu)

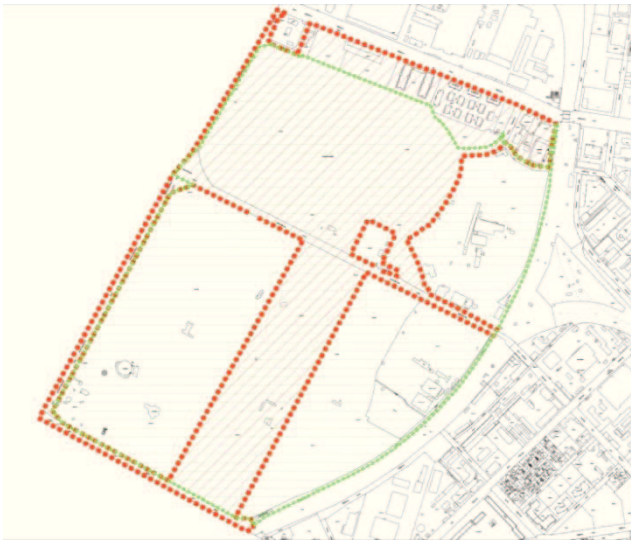

Földhivatali térkép

Légifotó

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	Vízmű	16179	38442/11	654556, 237186
I.	Víztorony	16180	38442/11	654566, 237183

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	vízkivételi mű víztoronnyal
Jelenlegi funkció:	üzemen kívül
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építész:	Kájinger Mihály
Építés éve:	1892-93.

Jelleg, értékelés: A Népligeti vízmű a víztoronyból, a gépházból és az aknakútból áll. A 35 m magas víztorony a Népliget és a környékén épült tisztviselőtelep ivóvízellátását szolgálta. Az 1950-es években történt az üzemen kívül helyezése. A téglaburkolatos víztorony három szintre tagolódik. A hengeres víztartályt hat pillér tartja, amelyek a földszint hengeres tömegéből emelkednek ki. A földszint felett terasz található, tömör mellvéddel. A pillérek között lévő lépcsőház fala öt szakaszon íves. A téglapilléreket a mellvédnél, a középszintnél és a lezárásuknál a tartály alatt kő burkolat védi. A pillérek közötti fülkéket fölül kőkonzolról indított téglaívek hidalják át. A tartály falán hat téglakeretezésű körablak van, a kúp alakú tető palafedésű. A torony déli oldalán, ahol a gépház csatlakozik, az íves fülke helyett sík fal van.
A gépház egyemeletes, téglány alaprajzú, hosszabb oldalain 3-3 tengellyel, rövid déli homlokzatán 2-2 vakablakkal. Kontyolt, palaborítású nyeregtető fedi, melynek fal elé lenyúló árnyéksávja helyettesíti a főpárkányt. A lábazati sáv felett párkány fut körbe, az emeleti ablakok szélesen vakolt osztópárkányon nyugszanak. E párkányt, a földszinti ablaktengelyeket elválasztó armírozott lizénák támasztják alá, az épület sarkai is armírozottak. A fal téglaburkolatos, a nyílások szegmentíves záródásúak. A profilált kereten túl, az emeleti ablakokat téglaívek is hangsúlyozzák. Az épület bejárata a keleti homlokzat középső tengelyében van. Az igényes részletképzésű, jellegzetes téglaarchitektúrájú épületcsoport az Üllői út mentén a városkép meghatározó eleme. (Forrás:muemlekem.hu)

A víztorony

A vízműgépház

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	Építők Sportklub	16181	38442/12	654968, 237000

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	iskolai sporttelep tribünje
Jelenlegi funkció:	labdarugó stadion tribünje
Építtető:	.Budapest Székesfőváros
Szerkezettervező:	Simkovics Lajos
Építés éve:	1932-37.

Jelleg, értékelés: Az Építők SC Sporttelepe a Vajda Péter u., a körvasút és a Räde Károly sétány által közrezárt területen található. A sportpálya körül vasbeton támfalakkal és lépcsőkkel ellátott töltésből kialakított lelátó húzódik. A pályát a tribün felőli két sarkon lévő vasbeton hidak alatt lehet megközelíteni. Ezek külső oldalán ferdén rácsozott vaskapuk vannak. A tribün vasbeton szerkezetű építmény, lendületesen előrenyúló tetejét négy acéltámaszra és a hátsó vasbeton falra terhelő acél rácsos tartók hordozzák. Kétoldalt hangsúlyos lépcsőházak helyezkednek el, amelyek üvegezett félkörívekkel záródnak. Ezekhez félnyeregtetős, földszintes épületszárnyak kapcsolódnak. A bejárati homlokzat négyszintes. Középen kőburkolatos pillérek keretezik az öt nyílást, felettük egyszerű kőpárkány húzódik. A lépcsőházak bejáratai hasonlóan keretezettek. Az első és második emelet ablakai négyzethez hasonlóak. A második emeleten eredetileg az épület tengelyében egy könnyed fémszerkezetű erkély volt, újabban a teljes homlokzaton épületre applikált, acélszerkezetű, fa mellvédes, féltetővel fedett loggia húzódik. A harmadik emeleten fekvő téglány ablakok vannak. A pálya felől a lelátót a két oldalán elhelyezett lépcsőkarokon lehet megközelíteni, amelyek alatt, a kialakított helyiségek sávablakai a lépcső vonalával párhuzamosan le vannak nyesve. A tribünön egyszerű, félkörívvel záródó csőkorlátokat alkalmaztak. A tribün felső végét a lépcsőházak vonalában újabban lefalazták.
A sporttelep egyszerű, de monumentális kapuépítménye vasbeton falú, zárópárkánya betonlemezből kialakított. A kapuszárnyak itt is ferdén rácsozott zártszelvényből készültek. Az épület a harmincas évek modern építészetének kiemelkedő alkotása.

A tribün a környezetével

A tribün bejárati oldala

A képek forrása: Goggle Earth.hu

Városrész: GYÁRDŰLŐ	Utca, házszám: NÉPLIGET	M8.

Hrsz.: 38440/39

Tulajdonviszony: Fővárosi Önkormányzat

Jelenlegi funkció: közpark
Eredeti funkció: közpark
Előző nevek: Népkert, Új-városliget 1870-ig
Terület: 112 hektár
Építtető: Budapest Székesfőváros
Kialakítás kezdete: 1870
Angol jellegű tájkert: 1893, Ilsemann Keresztély
Újabb telepítések: 1902, Räde Károly
Centenáriumi park: 1973, Krizsán Zoltánné
Linné kert: 1977

Hatályos védelem: főváros által védett közpark

Javasolt védelem: történeti kertként műemléki védelem

Jelleg, értékelés:

Kőbánya legnagyobb és legrégebbi parkja. Teljes területének fele belterjes park, másik része külterjes park, vagy intézményterület, elsősorban sportpályák. 7765 db fa és gazdag növényállomány jellemzi. Ezek közül a legértékesebbek és legérdekesebbek: 120 éves kocsányos tölgy, 100 éves platánfák, gyönyörű hársfasor, kínai mézesfa, perzsiai varázsfa, császárfa, kínai cedrófa, kaukázusi szárnyasdió, szomorú bükk, amerikai vasfa. A Főkert Népligeti Üzemének kertjében található további ritkaságok: krisztustövis, numídiai jegenyefenyő, arizóniai ciprus, gránátalma, magyartölgy. A művelésre alkalmatlan, homokbuckás területet IV. Béla adományozta Pest városának 1244-ben. 1855-ben a mozgó homokbuckák megkötésére akáccal telepítették be, de sikertelenül. 1866-ig homokbányának használták. 1868-ban akarták először parkká alakítani. Terv: Petz Ármintól az Orczy kert főkertészétől, de nem valósult meg.

Bibliográfia:

Dausz Gyula, Kőbánya múltja és jelene, 1913, p. 166-167

Budapest városrészei, Kőbánya, 2000. p. 120-122

Hlatky Katalin, Budapesti zöldkalauz, 2001., p. 116-119

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

1870. Fusch Emil Budapest főkertésze: fásít és megnyitják az első utakat, pázsitot, virágágyást és faiskolát telepítenek
1890. Klenszky Vilmos és Kulcsár Ferenc: platánok, hársak, amerikai kőrisek és juharfák ültetése
1892-1893. Víztorony építése
1893. Ilsemann Keresztély: angol jellegű tájkert kialakítása, 1500 lombhullató fa elültetése
1895. Nagyvendéglő felépítése, mutatványos tér kialakítása
1902. Räde Károly: tölgy és hárs gyűjteménnyel történő kiegészítés

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Megjegyzés: A park teljes területe - az itt felépült épületekkel, építményekkel és az itt elhelyezett szobrokkal együtt - műemlékké nyilvánítási folyamat alatt van

Városrész: NÉPLIGET	Utca, házszám: NÉPLIGET, ÉPÍTŐK SC. SPORTTELEP	M8.

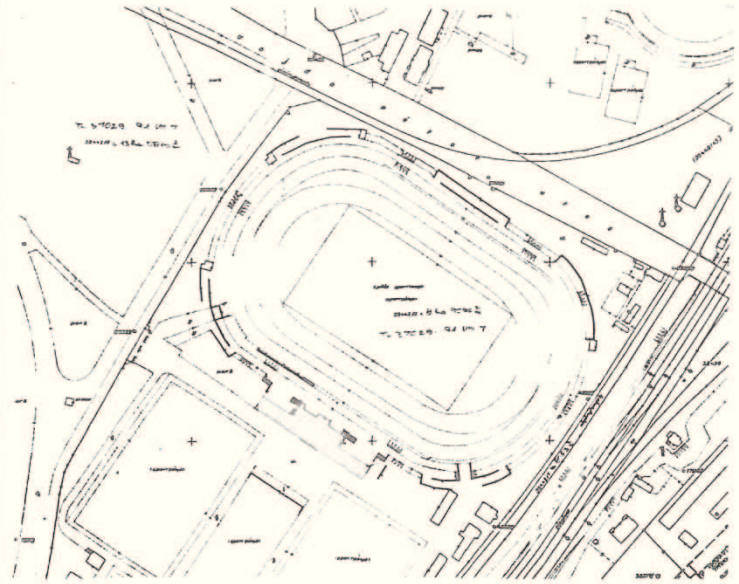

Hrsz.: 38442/1

Tulajdonviszony:

Jelenlegi funkció: labdarúgó stadion tribünje

Eredeti funkció: iskolai sporttelep tirbünje

Építész: Budapest Székesfőváros XIII. Polgármesteri Ügyosztálya, Mattyók Aladár

Szerkezettervező: Simkovics Lajos

Építtető: Budapest Székesfőváros közönsége

Építés éve: 1932-37

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: műemléki védelem

Jelleg, értékelés:

Modern stílusú elegáns sportlétesítmény. Háromemeletes, pillérvázas, fedett tribünépület, lépcsőzetes, 700 ülőhelyes nézőtér, kétoldali félkörívvel záruló lépcsőház, tribünt fedő konzolos acél rácsos tartó, karcsú vasoszlopokon álló tetőszerkezet.

Védendő érték:

- egyedi, ritka funkció, kivételes forma és szerkezet

Bibliográfia:

Ferkai András, Pest építészete a két világháború között, 2001, p. 315.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Tér és Forma, 1937., p. 2-3, 49-51

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
16194	11742 13432	**Cserkesz utca zsinagóga, Hitközségi székház és lakóház együttese és műemléki környezete**	**M9.**

Városrész: **Óhegy**

Cím: **Cserkesz utca 7.**

Műemlék hrsz.: 41510/7

Műemléki környezet: 41783, 41510/8, 41529, 41530/2, 41531, 41636/2, 41537

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	zsinagóga, hitközségi székház és lakóház
Jelenlegi funkció:	keresztény templom (Mindenki Temploma Gyülekezet), Emberbarát Alapítvány Alkohol- és Drogrehabilitációs Intézete
Építtető:	kőbányai neológ hitközség
Építész:	Schöntheil Richárd
Kivitelező:	Sorg Antal
Építés éve:	1909-12.

Hatályos védelem Védési ügyirat: Bírság kategória	műemlék és műemléki környezete 1/2006. (I. 13.) NKÖM I.	Adatfelvevő neve: Adatfelvétel ideje:	Berényi Mária 2014.12.

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	zsinagóga	16185	41510/7	656269, 237449
I.	hitközségi székház és lakóház	16188	41510/7	656274, 237493

Jelleg, értékelés: A keleties-szecessziós stílusú, centrális elrendezésű épület viszonylag jó állapotban maradt fenn. Az épületet és a kerítést kemény mészkőből faragott kváderkövek burkolják. A keleti homlokzat sarkaiban kisméretű tornyok állnak, a nyolcszögletű belső teret pedig kupola fedi, alatta öntöttvas oszlopok tartják a körbefutó karzatot. Az épülethez imaterem, előcsarnokok, raktárak, valamint a rabbi és a kántor külön terme csatlakozik. A majdnem eredeti állapotában fennmaradt. A védett épületet 1964-ben eladták, így működött itt múzeum, színház, majd az MTV raktára, míg a rendszerváltás környékén egy keresztyén egyház vásárolta meg, a hozzá kapcsolódó épületben az Emberbarát Alapítvány Alkohol- és Drogrehabilitációs Intézete működik (Forrás:muemlekem.hu, wikipedia.hu)

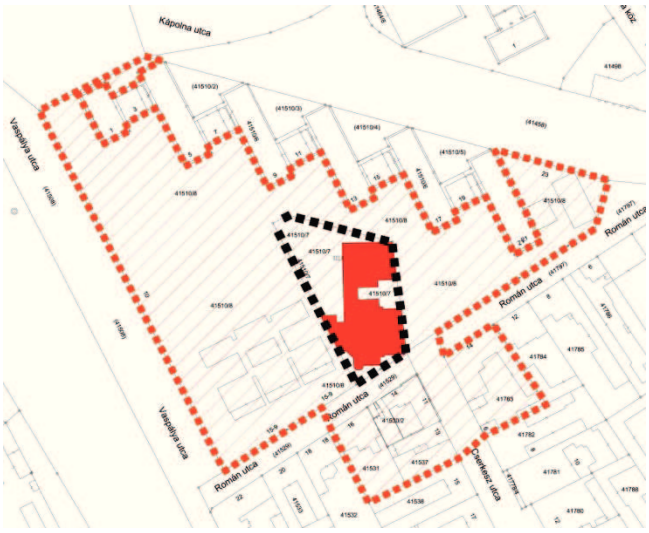

Földhivatali térkép

Légifotó

A zsinagóga épület homlokzata

Az épületegyüttes légi fotója

A hitközségi székház és lakóház

A képek forrása: Goggle Earth.hu

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: CSERKESZ UTCA 7-9.	M9.

Hrsz.: 41510/7

Tulajdonviszony: egyházi tulajdon

Jelenlegi funkció: Evangéliumi Pünkösdi Közösség
Emberbarát alapítvány központja

Eredeti funkció: Zsinagóga és a Kőbányai Izraelita Hitközség tanács és lakóháza

Építész: Schöntheil Richárd

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: Kőbányai Izraelita Hitközség

Építés éve: 1909-1910

Felújítás éve: 1990

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: műemléki védelem

Jelleg, értékelés:

Eredetileg kisvárosias környezetbe épített, ma már nagyrészt tízemeletes panelházak között található keleties-szecessziós stílusú, különlegesen szép, izgalmas és nagyszabású épületegyüttes. Kerámia betétekkel díszített két homlokzati torony, Kőbánya városképét messziről is meghatározó technikai különlegességnek számító lanternás középkupola, rusztikus terméskő, tégla és vakolatarchitektúra, színes üvegablakok, terméskő és kovácsoltvas kerítés jellemzik. A zsinagóga festett belső tere ritkán előforduló nyolcszög alaprajzot képez, melynek egyetlen magyarországi előzménye az Ottó Wagner által tervezett Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga volt. Karzatát öntöttvasoszlopok tartják. A korszak egyik legjelentősebb szecessziós emlékeként és a századforduló zsinagógaépítészetén belül is egyedülálló alkotásként, fővárosi védettsége ellenére műemléki védelme indokolt.
A zsinagóga 1966 óta már nem tölti be eredeti funkcióját.

Bibliográfia:

Dausz Gyula, 1913., p. 152-153.

Gazda Anikó, Magyarországi Zsinagógák 1989., p. 248-250

Gerle-Kovács-Makovecz, A századforduló magyar építészete, 1990., p. 175-176

Budapest Építészeti Kalauz, 1997. p. 109.

Budapest városrészei, Kőbánya, 2000., p. 79

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 227. doboz

Archív fotók:

képeslap 1920 körül, Gerle János 70-es évek vége

Védendő értékek:

- teljes külső és belső védelem

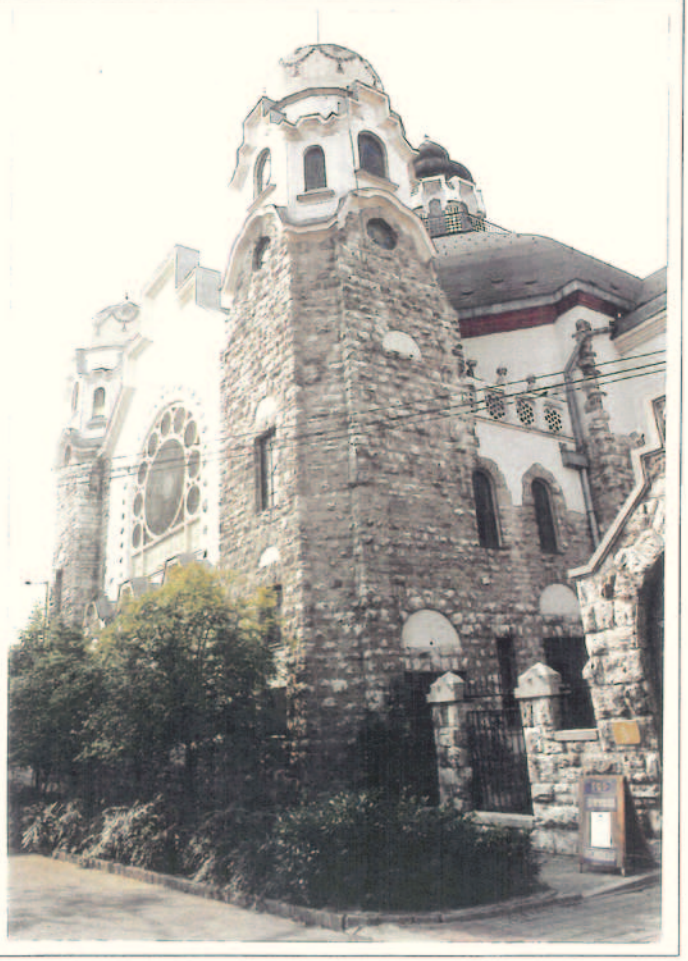

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Törzsszám 15681	**Azonosító** 1079 24450	**Név:** **Kúria és a Kúria ex-lege védett műemléki környezete**	**Adatlap: M10.**
Városrész: Óhegy		**Cím:** **Halom utca 42.**	
EOV Y koordináta: 656785	**EOV X koordináta:** 237679	**Műemlék hrsz.:** 41446	
		Műemléki környezet hrsz.: 41405/2, 41406/1, 41407, 41408/1, 41408/2, 41409, 41411, 41427, 41438/3, 41438/4, 41438/5, 41438/6, 41438/7, 41438/8, 41438/9, 41447, 41448, 41449, 41450/1, 41451/2, 41451/3, 41451/5, 41452, 41453/1, 41459, 41460/10, 41460/11, 41460/19, 41460/2, 41460/21,	

Tulajdonviszony:	Budapest X. kerületi Önkormányzat
Eredeti funkció:	Havas József, majd Dreher Antal villája
Jelenlegi funkció:	üres épület
Építtető: Bővítette:	Havas József városi tanácsos Dreher József sörgyáros
Tervező: Bővítés:	Hild József (?) □ 1843-39. Feszl Frigyes □ 1872. Hubert József □ 1907.

Hatályos védelem: Védési ügyirat:	műemlék és ex-lege műemléki környezet 22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	Adatfelvevő neve: Adatfelvétel ideje: Bírsági kategória:	Berényi Mária 2014.12. hó III.

Jelleg, értékelés: Klasszicista stílusban épített villaépület, itáliai példák nyomán. 1872-ben az épületet oldalirányban kibővítették, a főhomlokzat így két-két ablakkal bővült mindkét végén. Az építész itt szemmel láthatóan alkalmazkodott a régi épület stílusához: az épületre nem kerültek rá a Feszlre jellemző romantikus részletek. 1907-ben Hubert József tervei alapján a hátsó homlokzathoz toldottak egy kiugró, kétszintes részt. Ez a két átalakítás a ház méreteit megnövelte, de hatását, klasszicista stílusát nem változtatta meg. Korábbi parkja a mai Csajkovszkij-park volt. (Forrás: fovarosi.blog.hu, muemlekem.hu)

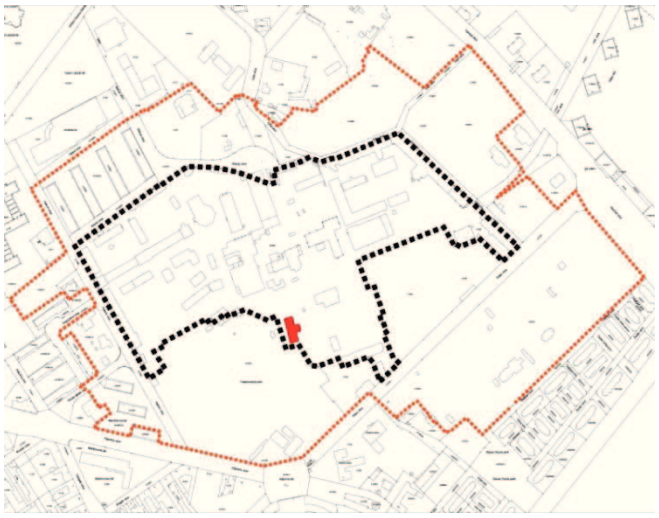

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

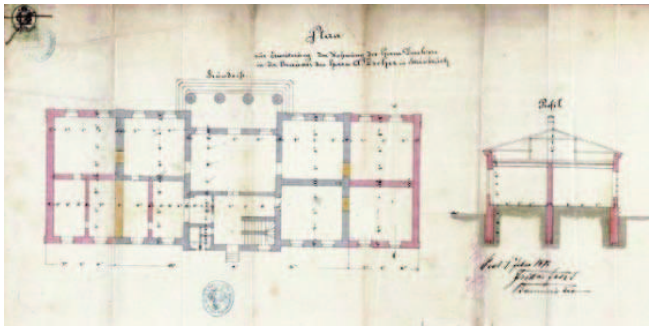

(A kép forrása: Műemlékvédelem, 1983/3.)

Feszl Terve 1872-ből (Forrás: fovarosi.blog.hu)

A hátsó kétszintes bővítmény (Forrás: muemlekem.hu)

Bejárat előtetője (Forrás: muemlekem.hu)

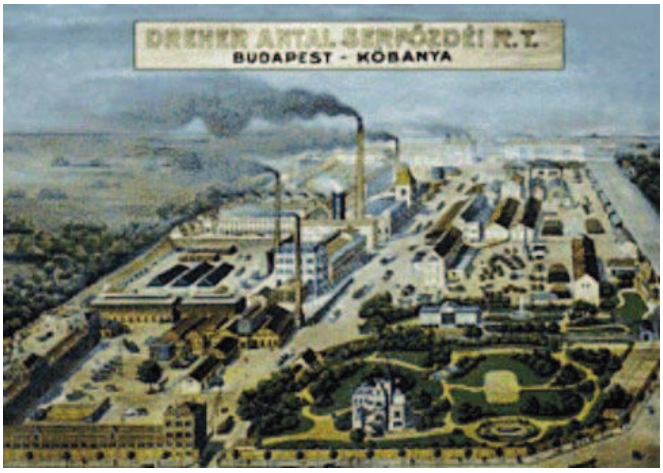

A Dreher Sörgyár és villa korabeli rajzon

Villa belső

Városrész: ÓHEGY

Utca, házszám: HALOM UTCA 42. (DREHER SÖRGYÁR)*

M10.

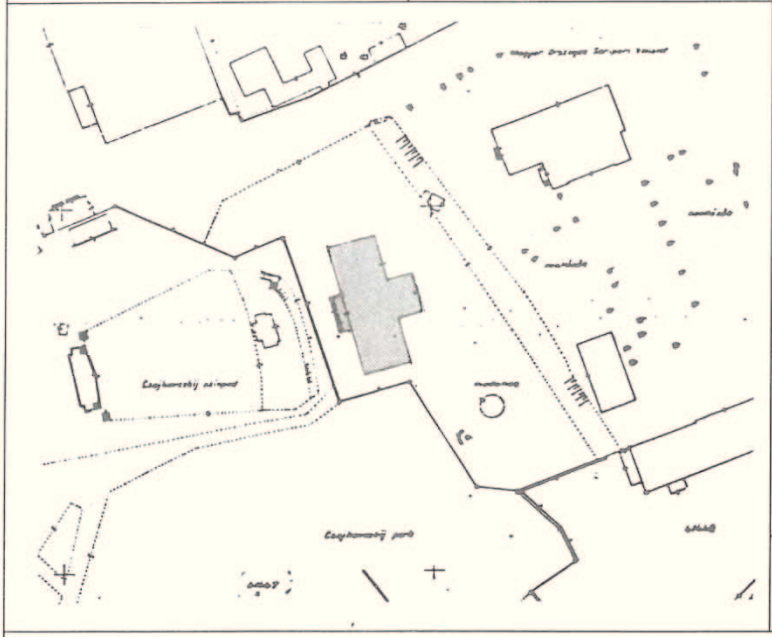

Hrsz.: 41446

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: üresen álló épület

Eredeti funkció: Havas, majd Dreher villa

Építész: Hild Károly, Feszl Frigyes, Hubert József

Építtető: Havas József Pest városi tanácsos,
Dreher Antal sörgyáros

Építés éve: 1856,
1872 *(bővítés),*
1905 *(bővítés és belső átalakítás)*

Hatályos védelem: műemlék

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Az egykori Dreher Sörgyár területén, ipari beépítés közepén elvarázsoltan álló földszintes klasszicista kúria. Főhomlokzatát 4+3+4 tengelyes, négy dór oszlopos timpanonos portikusz tagolja. Oldalszárnyainak meghosszabbítása Feszl Frigyes tervei alapján történt. Az egykor a kúria természetes környezetét alkotó parkot a kúria területéből leválasztották, mely e ritka, értékes épület érvényesülését rontja. A hosszú évek óta (1988) üresen álló épületben még eredeti lábazati lambéria, stukkódíszek, cserépkályha, eredeti konyhaberendezés, tűzhely, csempeburkolat található.

Védelem:

- a kerítés elbontása mellett teljes külső-belső védelem

Bibliográfia:

Zakariás, Magyarország művészeti emlékei, 3. Budapest, 1961. p. 174

Sisa József, Műemlékvédelem, 1983, p. 177-178

Csernuss Lukács Lajos, Emlékeim Kőbányáról, 2000.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Edvi Illés Aladár, Budapest Műszaki útmutatója, 1896. p. 583

Ráday, Új városvédő beszédek, 2001, p. 874., 3., 4. és 5. képek

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

*Megjegyzés: A Dreher Sörgyár teljes területére vonatkozó műemléki feltáró munka folyamatban van, melynek során az egész egykori terület védelmet kap a védendő épületek és műtárgyak egyenkénti megnevezésével, lásd külön lapon.

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
16206	12014 13433	**Sörgyári együttes és műemléki környezete**	**M11.**

Városrész: Óhegy	**Cím**: Halom utca - Martinovics tér - Kápolna utca - Kápolna tér - Ihász utca - Előd köz - Ászok utca által határolt terület
	Műemlék hrsz.: 41446, 41447, 41448
	Műemléki környezet: 41449

Tulajdonviszony:	Kőbányai Önkormányzat
Eredeti funkció:	Dreher Antal Serfőzdéi Rt.
Jelenlegi funkció:	vegyes és használaton kívül
Építtető:	Dreher Antal Serfőzdéi Rt.
Építészek	Feszl Frigyes Hubert és Móry Építésziroda Obrist Vilmos
Építés éve:	1863-1918.

Hatályos védelem Védési ügyirat: Bírság kategória	műemlék és műemléki környezete 11/2006.(V.9.)NKÖM I.	Adatfelvevő neve: Adatfelvétel ideje:	Berényi Mária 2014.12.

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	épületek	16191	41446	656818, 237809
I.	kert	16188	41447	--

Jelleg, értékelés: Kőbánya egyik legrégebbi sörgyárát a 19. században Bécsből hazánkba települt Anton Dreher, a korábban itt működő Perlmutter-féle sörgyár megvásárlása után, a magyarországi sörgyártás legnagyobb üzemévé fejlesztette. A gyár épületeit 1863-tól 1884-ig Feszl Frigyes, 1884-től 1918 körülig a Hubert és Móry építésziroda tervezte. Az épületek kivitelezését a korszak legigényesebb építési vállalkozói végezték. Az első világháború után már csokoládégyártással és konyakgyártással is foglalkozó sörgyár Budapest többi sörgyárát is magába olvasztotta. Ennek az időszaknak az építési munkálatait Obrist Vilmos tervei alapján végezték. A telep területén az 1918 előtti időszakból huszonhat darab igényes kialakítású épület maradt fenn a mai napig. Ezeket egészíti ki a Dreher- és Havas-villa egykori parkja és a terület alatt húzódó többszintes, mészkőbe vájt pincerendszer.(Forrás:muemlekem.hu)

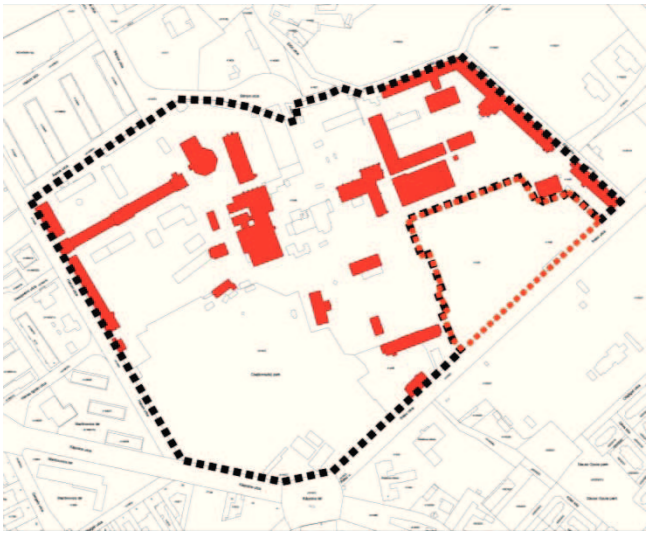

Földhivatali térkép

Légifotó

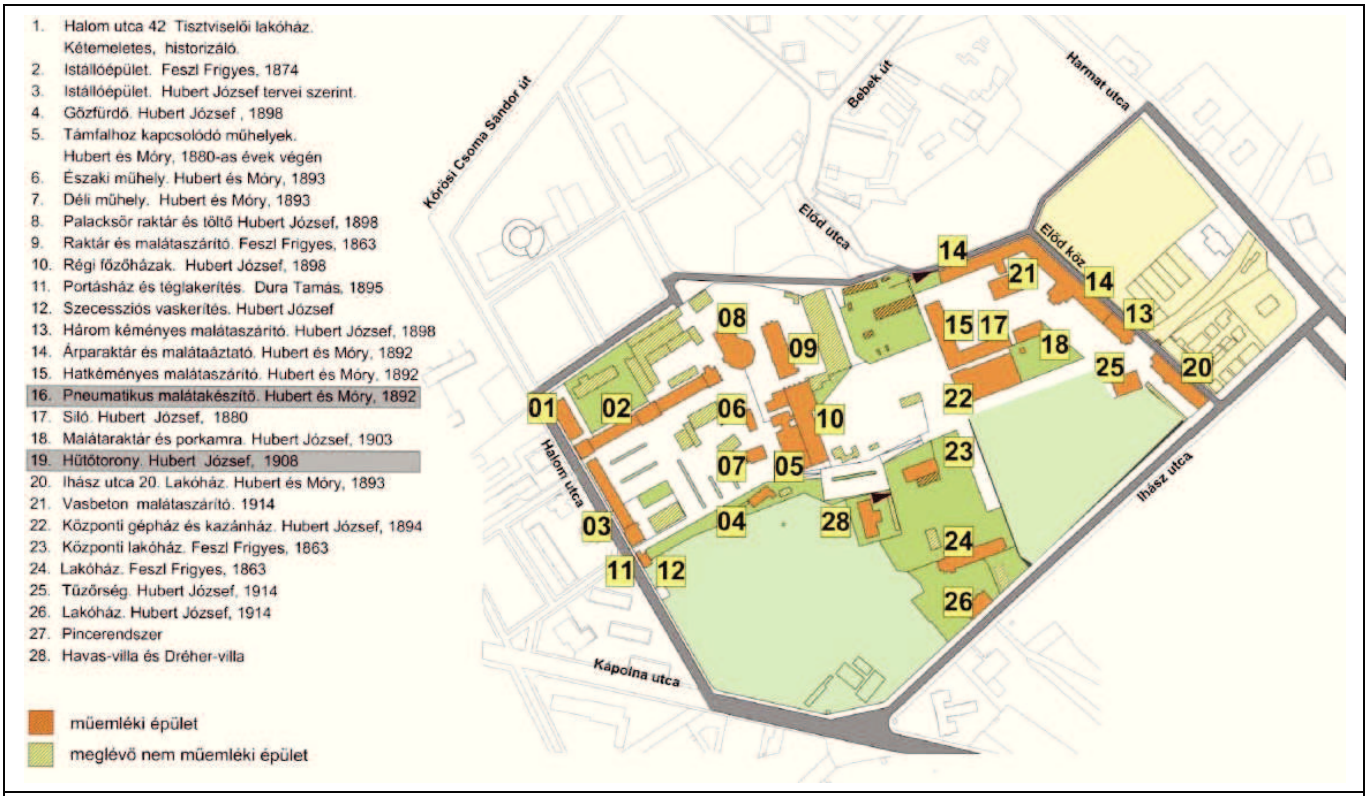

A sörgyár térképe a műemléki védettségű épületek feltüntetésével és egykori funkcióikkal

Tisztviselő lakások - Halom utca

Ihász utcai épület

A korabeli erőtelep épülete

Lakóépület az Ihász utca - Előd köz sarkán

A hatkéményes malátaszárító

Istállóépület udvari szárny

A képek forrása: memlekem.hu, maps.google.hu

1918. évi térképrészlet a Dreher-féle Sörgyárról □ A műemléki védettségéről szóló jogszabály alapján a térképen feltüntetett épületek közül ma is meglévőek állnak műemléki védettség alatt

Városrész: ÓHEGY

Utca, házszám: DREHER SÖRGYÁR
HALOM UTCA – IHÁSZ UTCA – BÁNYA UTCA – ELŐD UTCA – ELŐD KÖZ

M11.

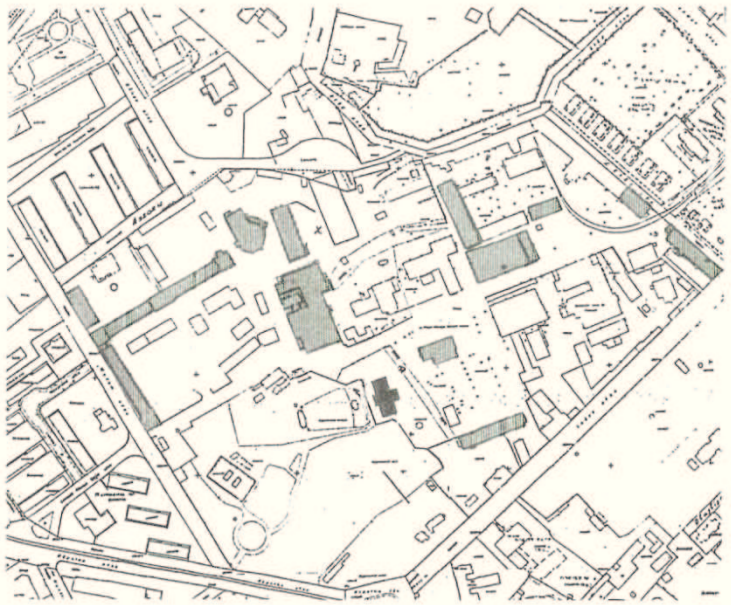

Hrsz.: 41446
Tulajdonviszony: vegyes tulajdon: állami, önkormányzati, magán

Jelenlegi funkció: használaton kívüli sörgyár

Eredeti funkció: Dreher Antal Serfőzdéi Rt.

Építész: Feszl Frigyes, Hubert és Móry, Dura Tamás

Kivitelező: Zitterbarth Mátyás

Építtető: Dreher Antal

Építés éve: 1856, villa
1874, istállóegyüttes
1892-93, technológiai épületek, tisztviselői és munkás lakóházak
1895, kerítés

Hatályos védelem: műemléki védelem: csak a Dreher villa*
fővárosi védelem:
csak a Csajkovszkij park*
Javasolt védelem: műemléki védelem kiterjesztése az ipari épületegyüttes egészére

Jelleg, értékelés:

Kőbánya legnagyobb és legkorábban alapított sörgyára, mely a Perlmutter féle sörgyárból fejlődött ki. A domboldalon elhelyezkedő igen nagy, 200 holdnyi területet elfoglaló gyáregyüttes alatt nagykiterjedésű pincerendszer húzódik. Kőbánya legrégibb gyárának épületei a magyar gyáripar az 1850-es évek második felétől, a romantika korszakától egészen az 1900-as évekig tartó ipartörténeti jelentőségű építészeti emlékei. Ipartörténeti értéke mellett a gyártelep épületeinek téglaarchitektúrája, építészeti formavilága, műszaki megoldásai egyaránt magas színvonalúak. Mindehhez szervesen kapcsolódik az egykori tulajdonos villaépülete*, parkja* és tisztviselői és munkáslakóházai. A Kőbánya történetében meghatározó szerepet játszó ipari épületegyüttes esetében nemcsak egy-egy épület, hanem az épületegyüttes egységes megőrzése is fontos.

Bibliográfia:

Edvi Illés Aladár, Budapest Műszaki Útmutatója, 1896. p. 583, 586

Komárik Dénes, Feszl Frigyes, 1993, p. 102-103, 135, 140

Csernuss Lukács Lajos, Emlékeim Kőbányáról, 2000.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény

Védendő értékek:
- egységes értékőrzés (ipari és lakóépületek, villa, park*, szellőzők, kerítés)
- Dreher villa*
- istálló Halom utcai szárnya
- nyolcszögletű likőrgyár
- két, timpanonos oromzatú raktár, egykori bognármühely az istállóudvaron
- támfalhoz kapcsolódó timpanonos oromzatú műhelyek, raktárak
- három kéményes malátaszárító
- hat kéményes malátaszárító
- csarnoképület
- magtár
- lakóépületek
- pinceszellőzők, pincelejáratok, pincerendszer
- eredeti téglakerítés

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Megjegyzés: a *-gal jelölt épületet, illetve parkot lásd külön lapon

Törzsszám	Azonosító	Név:	Adatlap:
16328	13273 18445	**MÁV Északi Járműjavító telep és műemléki környezete**	**M12.**

Városrész:	Cím: Kőbányai út 24.
Laposdűlő	**Műemlék hrsz.:** 38920
	Műemléki környezet: 38920

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	MÁV Északi Főműhely
Jelenlegi funkció:	MÁV Északi Járműjavító
Építtető:	
Tervező:	
Építés éve:	1875-től

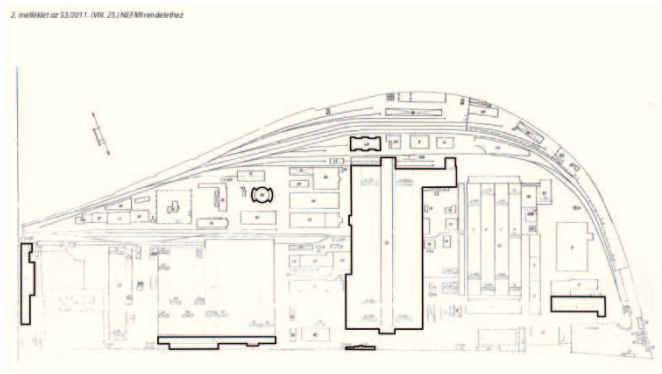

Hatályos védelem Védési ügyirat: Bírság kategória	műemlék és műemléki környezet 53/2014. (IX.14.) NEFMI. I.	Adatfelvevő neve: Adatfelvétel ideje:	Berényi Mária 2014.12.

Jelleg, értékelés: A MÁV Főműhelyét egy korábbi gyár épületeinek felhasználásával 1869□1870 hozták létre. 1875-től kezdődött meg a műhely szisztematikus kiépítése: épülő raktárak, irodák között 1886-ban készült el a mozdonyjavító műhely, amit a köztudat, építéstechnikai színvonalát elismerve, Eiffel-csarnoknak nevez.
A hatalmas csarnok felavatása óta elismerések tárgya, s csodával határos módon szinte sértetlenül vészelte át az elmúlt 125 évet. Az 1900-as évek elejére teljesen felépült az akkor már, illetékességi köre miatt, Északi Főműhelynek nevezett együttes. A második világháborúban egyes részei elpusztultak, a romba dőlt régi csarnok helyén 1959□1962-ben emeltek impozáns újat, elegáns irodaépülettel.
A területen áll a magyar művelődéstörténetben fontos szerepet játszó Törekvés Egyesület 1920 körül újjáépült székháza, amely, kulturális szerepe mellett, városképileg és építészetileg is fontos emlék. Az együttes fontosságát is jelző hatalmas óvóhely az egyetlen ilyen formájú, típusú építmény Budapesten, de országos viszonylatban is ritkaságnak számító, hidegháborús mementó. (Forrás: forsterkozpont.hu)

Földhivatali térkép

Légifotó

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	Anyaggazdálkodási osztály II. raktár (1. szám)	17502	38920	655297, 237856

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	
Jelenlegi funkció:	
Építtető:	
Építész:	
Építés éve:	

Jelleg, értékelés: Egyemeletes,1910-ben épült raktár- és irodaépület, nyeregtetővel, a kor ipari építészetére jellemző eklektikus stílusjegyekkel és téglatagozatokkal. A vasbeton építészet egyik legkorábbi magyarországi példája. Állapota viszonylag jó.(Forrás: BFVT Kft. KSZT)

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	XII. Villamosmozdony és gépjavító osztály - (Eiffel) csarnok (23. szám)	17503	38920	655079, 238017

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	mozdonyjavító csarnok
Jelenlegi funkció:	
Építtető:	MÁV
Szerkezettervező:	Feketeházy János
Építés éve:	1886.

Jelleg, értékelés: A Járműjavító legjellegzetesebb üzemcsarnoka tervezője az Eiffel-iroda volt munkatársa: az épületet tévesen emiatt nevezik Eiffel-csarnoknak. Az öthajós csarnok három főhajója közül a középső alacsonyabb a két szélsőnél, ám a véghomlokzatokon rizalitszerűen azok elé ugrik. A hajók tetőgerincén üveg felülvilágítók futnak végig, a véghomlokzatokon három-három nagy, szegmensívvel záródó ablak van. Az épület fő tömegéhez mindkét oldalon az előbbieknél kisebb félnyeregtetős mellékhajók csatlakoznak. Térlefedő szerkezetei felül egyenes, alul kosáríves rácsos tartók, amelyekhez szintén rácsos szelemenek csatlakoznak.

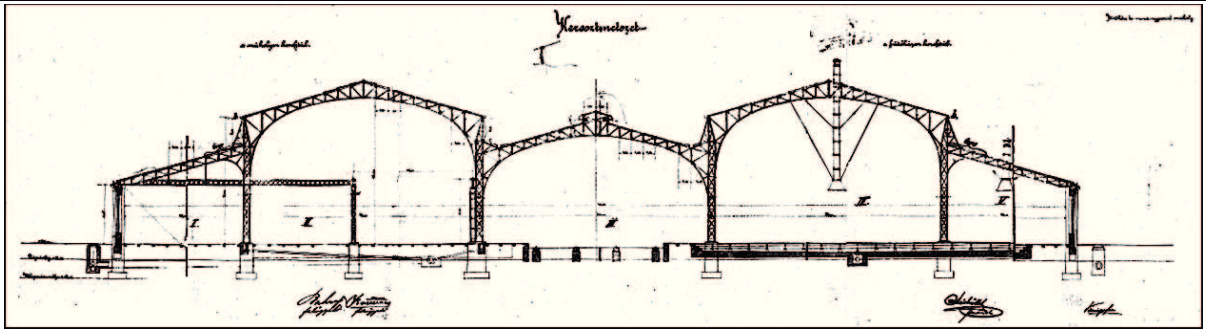

A csarnok korabeli metszete

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	IV. számú személy- és teherforgalmi kapu, könyvtár (32. szám)	17506	38920	654820, 238157

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	
Jelenlegi funkció:	
Építtető:	
Tervező:	
Építés éve:	

Jelleg, értékelés: Korai modern, vasbeton szerkezetű bejárati épület.

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	igazgatósági fejépület (41. szám)	17507	38920	654805, 237993

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	irodaház, orvosi rendelő, öltöző
Jelenlegi funkció:	ua.
Építtető:	MÁV
Tervező:	
Építés éve:	

Jelleg, értékelés: A négyszintes, lapostetős, vasbetonszerkezetű fejépületben működött a Járműjavító igazgatósága, egy 800 személyes fekete-fehér öltöző, az üzemorvosi és a fogorvosi rendelő. Az épület nyugodt formálású, egymásba metsző hasábokból összetett tömege a Kőbányai úttal párhuzamosan nyúlik el. A téglaburkolatú, négyzetes kiosztású, lyukablakokkal tagolt fő tömegből kiugró vakolt, eltérő nyíláskiosztású szekció jellegzetes V alakú vasbeton tartókon nyugszik, amelyek a bejárat előtt árkádot képeznek a Kőbányai út felé. .(Forrás: BFVT Kft. KSZT)

A Kőbányai úti homlokzat

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	Technológiai (volt V. osztály) irodaépülete (43 sz.)	17510	38920	655185, 237893

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	
Jelenlegi funkció:	
Építtető:	
Tervező:	
Építés éve:	

Jelleg, értékelés:

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	Törekvés Művelődési Központ (89. szám)	17511	38920	654607, 238158

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	Törekvés Dal és Önképző Egylet
Jelenlegi funkció:	Törekvés Művelődési Központ
Építtető:	
Tervező:	
Építés éve:	1912-15.

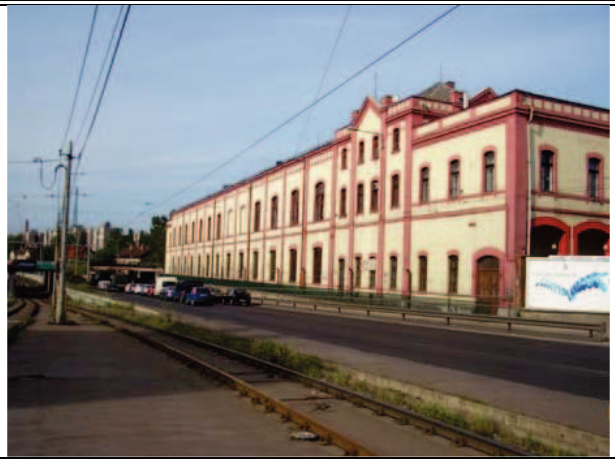

Jelleg, értékelés: A régi kantinépület átalakításra - a tagok áldozatvállalásával, téglajegyek vásárlásával - , átépítésre, bővítésre került, állandó és végleges otthont biztosítva az egylet számára. Az épület a maival azonos. A mozi 1922-ben kezdte meg vetítéseit.

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	BGA óvóhely (89. sz.)	17512	38920	654943, 238145

Tulajdonviszony:	
Eredeti funkció:	
Jelenlegi funkció:	
Építtető:	
Tervező:	
Építés éve:	

Jelleg, értékelés:

Törzsszám 16345	**Azonosító** 17593	**Név:** **Kőbányai Vízműtelep**	**Adatlap:** **M13.**
Városrész: **Óhegy**		**Cím:** Ihász utca 29.	
		Műemlék hrsz.: 41453/1	

Tulajdonviszony:	Fővárosi Vízművek
Eredeti funkció:	vízmedence
Jelenlegi funkció:	vízmedence
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Tervező:	William Lindley angol mérnök Zielinszky Szilárd
Építés éve:	1869-71. 1899-1903.

Hatályos védelem	műemlék	Adatfelvevő neve:	Berényi Mária
Védési ügyirat:	24/2012. (IX.14.) EMMI.	Adatfelvétel ideje:	2014.12.
Bírság kategória	I.		

Jelleg, értékelés: Az első pesti vízmű 1869□71 között épült tárolójának két, egyenként 11 000 m³-es medencéje a mai napig kifogástalanul üzemel. Az 1903-ban emelt lakóház, gépház, kazánház és a vízműtelep egésze építészeti, ipartörténeti, képző- és iparművészeti érték.

Földhivatali térkép

Légifotó

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	vízmedence	19111	41453/1	657124, 237705

Tulajdonviszony:	Fővárosi Vízművek
Eredeti funkció:	vízmedence
Jelenlegi funkció:	vízmedence
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építész:	William Lindley angol mérnök
Építés éve:	1869-71.

Jelleg, értékelés:
A hatalmas csarnokok oszlopaikkal, téglaboltozatos födémjükkel háromhajós templom hatását keltik. Olasz kőművesek segítségével és irányításával olyan jó minőségben készült, hogy a mai napig kifogástalanul üzemel. A medence falai majd másfél méter vastagok és a hajdani mesterek olyan kiválóan építették meg a szerkezetet, hogy egyik oldalról sem szivároghat be a talajból víz. A téglafalakat semmilyen módon nem impregnálják vagy kezelik, még a medence tisztításakor sem, éppen ezért a tiszta ivóvíz valóban tiszta, szennyeződésmentes marad a vízmű létesítményben.

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	lakóház	19112	41453/1	657156, 237669

Tulajdonviszony:	Fővárosi Vízművek
Eredeti funkció:	lakóépület
Jelenlegi funkció:	lakóépület
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Tervező:	Zielinszky Szilárd
Építés éve:	1903.

Jelleg, értékelés: Téglaarchitekturás, három tengelyes, egyemeletes lakóépület.

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	gép- és kazánház	19113	41453/1	657101, 237621

Tulajdonviszony:	Fővárosi Vízművek
Eredeti funkció:	gép- és kazánház
Jelenlegi funkció:	gép- és kazánház
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Tervező:	Zielinszky Szilárd
Építés éve:	1903.

Jelleg, értékelés: Téglarchitekturás, földszintes üzemi épület.

Bírság kategória:	Megnevezés:	Azonosító:	Helyrajzi szám:	EOV Y és X koordináta:
I.	vízmedence	19114	41453/1	657059, 237641

Tulajdonviszony:	Fővárosi Vízművek
Eredeti funkció:	vízmedence
Jelenlegi funkció:	vízmedence
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építész:	William Lindley angol mérnök
Építés éve:	1869-71.

Korabeli fotók az építés időszakában, bal oldalon a mai belső

Városrész: ÓHEGY

Utca, házszám: IHÁSZ UTCA 27-29. – HARMAT UTCA 25.

M13.

Hrsz.: 41453

Tulajdonviszony: fővárosi önkormányzat

Jelenlegi funkció: vízműtelep (vízvezetéki medencék és park együttese)

Eredeti funkció: vízműtelep (vízvezetéki medencék, víztorony és park együttese)

Építész: William Lindlay angol mérnök, Zielinsky Szilárd

Építtető: Pest Város Tanácsa, majd Budapest Székesfőváros

Építés éve: 1868-1870 *(vízvezetéki medencék, szivattyúház)*
1899-1903 *(víztorony és kerítés)*

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: műemléki védelem

Jelleg, értékelés:

Az egykor egységesen, „fegyverzett beton" kerítéssel körülvett . vízműtelep területén hajdan gondozott kert, sétautak, mesterséges patakok, kis tavacskák, betonból öntött víziállatok voltak. A vízműtelep üzemeltetéséhez 2 vízvezetéki medence, víztorony és szivattyútelep épült. A víztornyot és a kerítés legnagyobb részét azonban 1970 körül lebontották. A kert nappal belépőjegy ellenében látogatható közpark volt. A belépőjegyekből befolyt összeget a park fenntartására fordították. A 2 víztároló medence téglapilléreken álló többhajós rendszerű, középen csegelyes átboltozású, felül köralakú felülvilágító nyílásokkal megnyitott mérnöki mű, különleges ipartörténeti emlék. A lebontott víztorony a Margitszigeti műemléki védelem alatt álló víztorony párja volt. Azonos tervező, azonos szerkezeti kialakítás, azonos megjelenés.. A kert megmaradt értékei feltárásra várnak. Ipartörténeti emlékként és történeti kertként egyaránt műemléki védelemre javasolt.

Bibliográfia:

Csernuss Lukács Lajos, Emlékeim Kőbányáról, 2000

N. Kósa Judit-Szablyán Péter, Föld-alatti Pest, 2002. p. 33-34

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, „Budapest-Kőbánya, víztorony", képeslap

Védendő értékek:
- vízvezetéki medencék
- szivattyúház
- a megmaradt eredeti kerítésszakasz
- részletes feltáró munka alapján megjelölt növényzet, fák, kisebb épületek, építmények, kertépítészeti elemek

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003

Fotó: Lábass Endre

Utca, házszám	Korponai utca, Liget tér
Helyrajzi szám	38925/3
Tömb	-
Megnevezés	**Kőbánya-alsó vasútállomás**
Külső	A töltésen futó ceglédi vasútvonal Kőbánya-alsó megállója a Kőbányai út feletti vasúti híd mellett található. A felvételi épület a töltés keleti oldala előtt áll, az acélszerkezetű tetővel ellátott, 200 m hosszú peron túlnyúlik a hídon. A lapostetős, travertin burkolatos felvételi épület három kubusból áll. A középső részben széles vb. előtető alatt hármas bejárat vezet a két szint belmagasságú csarnokba, amelyet az előtető felett öt nagy ablak világít meg. Az épületrészhez jobbról egy traktussal hátrébb csatlakozik egy kissé alacsonyabb, emeletes épületrész, emeletén körablakokkal. A két rész találkozásánál óratorony emelkedik. A tér felé három részes üzletportállal, illetve ablakokkal megnyitott, földszintes bal oldali épületszárny kis eltéréssel fő tömeg bejáratához képest kissé előrelép.
Belső	A pénztárcsarnok impozáns belső tere kazettás mennyezetű. Az épület eredeti padlóburkolatai és nyílászáró szerkezetei jelentős részben megmaradtak. A csarnokból a töltés túloldalára, azaz a Pongrác útra aluljáró vezet, amelyből feljárat indul a peronhoz.
Jellemző datálás	1940/1941
Datálás forrása	Ferkai 2001, 303
Építtető	M. Kir. Államvasutak Igazgatósága
Tervező	vitéz Kamarásy Jenő
Javasolt védelem	Műemlék
Bibliográfia	MÁV Tervtár: - tervsorozat 1:100, 1:50, 1940/1941 (vitéz Kamarásy Jenő) - átalakítások (perontető meghosszabbítása: 1967/1968, csapadékelvezetési rendszer: 1988/1990, kazánház: 1992, - új állomásfőnoki iroda csatlakoztatása a felvételi épület északi sarkához: 1964/1965 - 3. és 4. vágány építése, tanulmányterv - 1985 Magyar Építőművészet 1941, 188-190. Ferkai 2001, 313.
Történet	A ceglédi vasútvonal 1939-ben megkezdett felemelése során, nyilvános tervpályázat győzteseként tervezte Kamarásy Jenő. 1941-ben adták át.
Felvevő neve, dátum	Bazsó Gábor, 1998

TRAFIK

TRAFIK

Sorszám: M14.	Cím: KOZMA UTCA 8-10.	Városrész: KERESZTÚRI DŰLŐ

Nemzeti emléknek minősülő műemlék

Hrsz.:	**42536/1**
Megnevezése:	Újköztemető bejárati épületei
Tulajdonviszony:	fővárosi önkorm. tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Új Köztemető bejárati épülete
Jelenlegi rendeltetés:	Új Köztemető bejárati épülete
Tervező:	Hegedűs Ármin Róth Miksa (üvegablakok) Maróti Géza (szobrok)
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1903
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+1 és torony

21/2025. (VII. 3.) ÉKM rendelet – egyes ingatlanok műemlékké nyilvánításáról, védettségének módosításáról, illetve műemléki védettségének megszüntetéséről
3. §
(1) Nemzeti emléknek minősülő műemlékké nyilvánítom a Budapest X. kerület, Kozma utca 8–10. szám alatti, belterület 42536/1 helyrajzi számú ingatlan nyugati határán álló bejárati épületegyüttes három épületét, valamint az építmények között, a keleti és nyugati falsíkok meghosszabbításával lehatárolt területet.

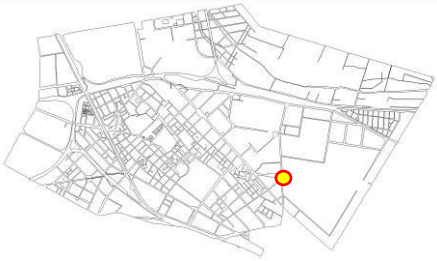

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a teljes épületegyüttes, minden építészeti és képzőművészeti elemével

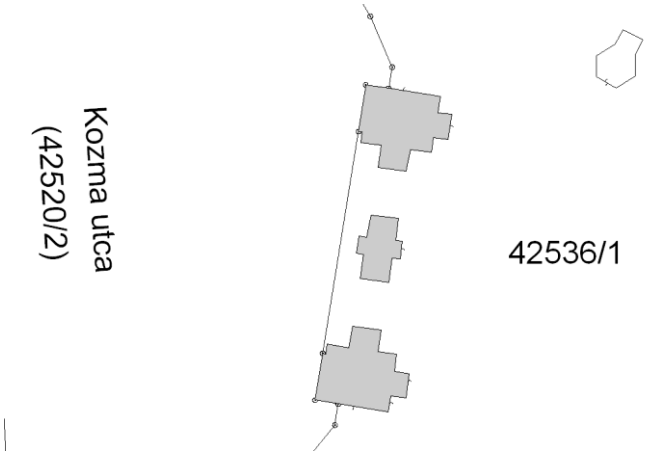

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A temető elrendezését Ziegler Győző építész tervezete 1903-ban. A félkörívesen kialakított temetői bejárat, nagyvonalúan komponált kettős kapuval és sarokpavilonokkal záruló kerítésfallal Hegedűs Ármin munkája. Középen 26m magas búcsúztató harangtorony áll, rajta „A feltámadás angyala", lábánál félköríves, aranymozaikkal kirakott fülkében „a Megváltó Jézus" nagyméretű ülőszobra látható, melyek Maróti Géza munkái. A két oldalszárny homlokzatán Róth Miksa üvegmozaikjai láthatóak („Krisztus sírba tétele", „Feltámadás").

A temetőbejárat építményei és a kerítésfal egyaránt védendő értéket képviselnek. Az apró részletek, szobrok, mozaikok, üvegablakok, kovácsoltvas elemek szintén védendőek.
A 42536/1 helyrajzi számú ingatlan a 42533 hrsz-ú Kozma utca zsidótemetőben található, 24457. azonosítójú Schmidl-síremlék ex-lege műemléki környezetének része.

Fotódokumentáció

A harangtorony és a lábánál álló szobor

Az épületegyüttes a temető felől

Mozaik a déli szárnyépületen

Mozaik az északi szárnyépületen

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

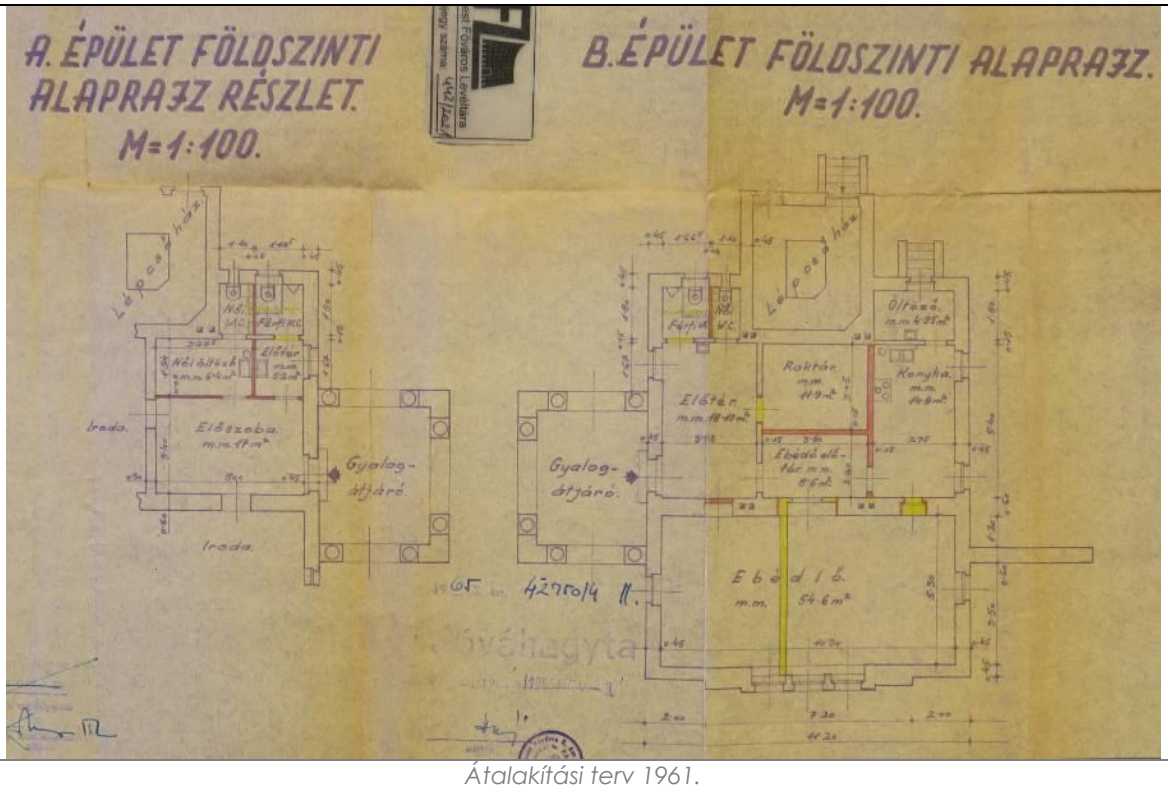

Átalakítási terv 1961.

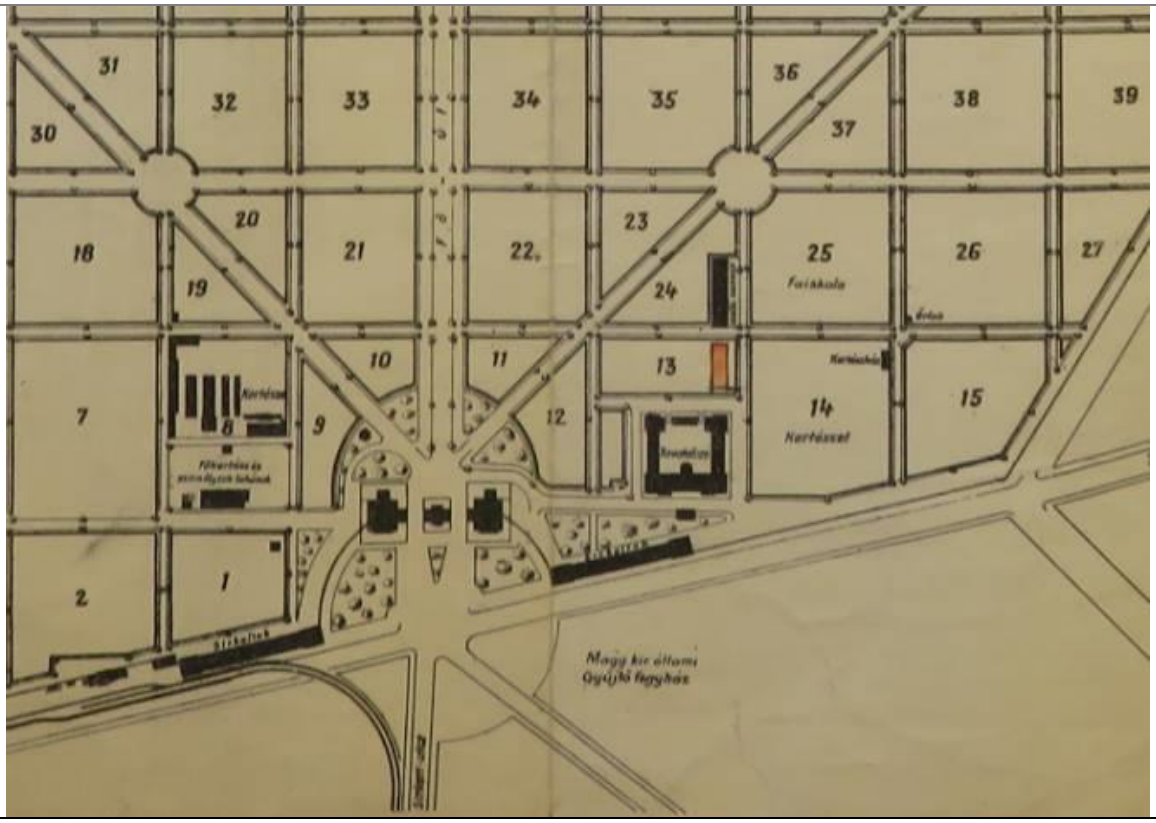

Archív fotók

1906. – Vasárnapi újság (forrás: https://dka.oszk.hu/html/kepoldal/index.phtml?id=70556)

Az új Köztemető főbejáratának harangtornya (forrás: Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Dausz Gyula – Kőbánya múltja és jelene, 1913., p. 157-159.
Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története 1985., képmelléklet
Budapest városrészei, Kőbánya, X. kerület, 2000., p. 126.
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_042536_001
(A bejárati épületek belső átalakítási terve 1961., több kisebb benti épület ép. eng. terve,
a kétoldalon csatlakozó urnafal eng. tervei 1964.)
Képek egy részének forrása: maps.google.com

Budapest Főváros X. kerület Kőbánya településképi arculati kézikönyve

2. melléklet

A településkép védelméről szóló 30/2017. (IX. 29.) Főv. Kgy. rendelettel fővárosi szinten védett helyi emlékek értékvédelmi katasztere

A településkép védelméről szóló 30/2017. (IX. 29.) Főv. Kgy. rendelettel fővárosi szinten védett helyi emlékek:

2024.III.8. – tól hatályos állapot szerint

1. Építmények

Sorsz.	cím	Hrsz	Megnevezés, tervező, építés éve
10.1.1.	Bolgár utca 2.	lásd: Gergely utca 1.	
10.1.2.	Endre utca 14.	lásd: Füzér utca 37–39.	
10.1.3.	Endre utca 16.	39080/2	egykori Első Magyar Részvényes Szalámigyár 1920 körül
10.1.4.	Endre utca 18.	= Kolozsvári utca 15/A	
		39081	egykori Első Magyar Részvényes Szalámigyár tisztviselői lakóháza 1930 körül
10.1.5.	Füzér utca 18.	= Kőrösi Csoma sétány 8.	
		39030	lakóépület Ranits József, 1883.
10.1.6.	Füzér utca 37–39.	= Endre utca 14.	
		39077	ipari épület 1912.
10.1.7.	Füzér utca 40.	lásd: Liget utca 6–10.	
10.1.8.	Gergely utca 1.	= Bolgár utca 2.	
		41768	lakóépület
10.1.9.	Gergely utca 12.	lásd: Ihász utca 15.	
10.1.10.	Harmat utca 1–3.	lásd: Kolozsvári utca 39–43.	
10.1.11.	Harmat utca 10–12.	lásd: Kőrösi Csoma Sándor út 36–38.	
10.1.12.	Hölgy utca 23.	lásd: Liget utca 6–10.	
10.1.13.	Hölgy utca 32.	38966	lakóépület műteremmel Schöntheil Richárd, 1887., 1905.
10.1.14.	Ihász utca 15.	= Gergely utca 12.	
		41827	református templom
10.1.15.	Kada utca 48–56.	= Kerámia utca	
		41957/23	Magnezit munkássorház
10.1.16.	Kada utca–Sörgyár utca sarok		
		41207/2	feszület, XVIII. század

10.1.17. Kápolna köz 2. lásd: Kápolna utca 14.

10.1.18. Kápolna utca 14. = Kápolna köz 2.
41498 evangélikus templom

10.1.19. Kolozsvári utca 15/A lásd: Endre utca 18.

10.1.20. Kolozsvári utca 39–43. = Harmat utca 1–3.
39171/2 eredetileg fővárosi kislakásos bérház, Györgyi Dénes, Padányi Gulyás Jenő, 1928.

10.1.21. Kozma utca 8. 42520/2 egykori lóvasút-végállomás, 1904–1905.

10.1.22. Kőér utca 62. lásd: Óhegy utca 9–11.

10.1.23. Kőrösi Csoma sétány 1. 39031/4 lakóépület, Román Ernő és Miklós, 1913.

10.1.24. Kőrösi Csoma sétány 2. 39026 eredetileg lakóépület

10.1.25. Kőrösi Csoma sétány 4. 39027/1 lakóépület

10.1.26. Kőrösi Csoma sétány 8. lásd: Füzér utca 18.

10.1.27. Kőrösi Csoma Sándor út 36–38. = Harmat utca 10–12.
39185 lakóépület

10.1.28. Liget tér 2. 41507/1 lakóépület, 1908.

10.1.29. Liget utca 6–10. = Füzér utca 40.= Hölgy utca 23.
38996 ipari épület, 1900 körül

10.1.30. Liget utca 23. lásd: Szent László tér 22.

10.1.31. Liget utca 29. 39142 lakóépület

10.1.32. Maglódi út 35–51. = Kada utca= Kocka utca= Sörgyár utca 41037/1
41037/2
41037/3
41037/4
41037/5 egykori Kőbányai Sörgyár 5. sz. telep, Zimmermann, 1912–1914.

10.1.33. Martinovics tér 4/A 41793 lakóépület

10.1.34. Mázsa tér 38416/4 eredetileg magtárépület

10.1.35. Óhegy utca 2–4. 42032/5 Kőbánya régi iskolája

10.1.36. Óhegy utca 9–11. = Kőér utca 62.
42018 katolikus templom, Árkay Aladár, 1925–1927.

10.1.37. Sírkert út – Kozma utca sarok
42516 gyalogos aluljáró

10.1.38. Sírkert út 31. lásd: Újhegyi út 36.

10.1.39. Szent László tér 19–20. 39127 középület

10.1.40. Szent László tér 22. = Liget utca 23.
39114 lakóépület

10.1.41. Szent László tér 29. 39122
39123 városháza

10.1.42. Újhegyi út 36. = Sírkert út 31.
42515 Kupa étterem

10.1.43. Vaspálya utca 55/A 38307 egykori kispesti MÁV-állomás

10.1.44. Cserkesz utca 76. lásd: Kada utca 27–39.

10.1.45. Hungária körút 9–11. = Hős utca= Zách utca
38900/13 eredetileg a cs. és kir. IV. hadtest tüzérségi ezrede laktanyájának 1. törzsépülete, 2. tiszti épülete, 4. legénységi épülete, 15., 16., 19., 40. istállói, 20., 33., 46. lovardái, Orczy Gyula, Panuska László, 1896–1898.

10.1.46. Kada utca 27–29. = Cserkesz utca 76.
41671/1 iskola, 1910 előtt

10.1.47. Kőrösi Csoma Sándor út 43–51. = Mádi utca 1.
41397/2 eredetileg bérház üzletekkel, Boross Zoltán, 1955–1956.

10.1.48. Mádi utca 1. lásd: Kőrösi Csoma Sándor út 43–51.

10.1.49. Árpa utca 5. 38345 bunker

10.1.50. Cserkesz utca 46. lásd: Kőér utca 5.

10.1.51. Cserkesz utca 41–43. = Vaspálya utca 23–25.= Lámpagyár utca 1.= Kőér utca 3/G
41554 egykori Magyar Fém- és Lámpaárugyár Rt. csarnoképület

10.1.52. Gergely utca 23–27. lásd: Kőér utca 5.

10.1 53. Gergely utca 112/B = Kazah utca 10.
42137/97 egykori Téglagyár tégla-architektúrájú csarnoképülete

10.1.54. Kazah utca 10. lásd: Gergely utca 112/B

10.1.55. Kőér utca 3/G lásd: Cserkesz utca 41–43.

10.1.56. Kőér utca 5. = Cserkesz utca 46.= Gergely utca 23–27.
41729/2 egykori Magyar Fém- és Lámpaárugyár Rt. irodaház

10.1.57. Lámpagyár utca 1. lásd: Cserkesz utca 41–43.

10.1.58. Vaspálya utca 23–25. lásd: Cserkesz utca 41–43.

10.1.59. Ceglédi út 28/B 38338/1 raktárépület, Frank Ágoston, 1941.

10.1.60. Fátyolka utca 2. lásd: Jászberényi út 51.

10.1.61. Jászberényi út 1. = Maláta utca 2., 6–8.
41014/14 Szőlészeti Kutatóintézet Borfeldolgozó Üzem héjszerkezete Horváth Z. Kálmán, Kismarty-Lechner Ödön, 1959–1961.

10.1.62. Jászberényi út 51. = Kozma utca 2.= Fátyolka utca 2.
42528/39 eredetileg Atheneaum Nyomda, Kiss András, 1973–1976.

10.1.63. Kismartoni út 2. lásd: Kőbányai út 45/B

10.1.64. Kozma utca 2. lásd: Jászberényi út 51.

10.1.65. Kőbányai út 45/B = Kismartoni út 2.
38440/23 eredetileg egészségház, Németh Pál, Benjamin Károly, Gilyén József, Borosnyay Pál, Scultéty János, 1948–1949.

10.1.66. Maláta utca 2., 6–8. lásd: Jászberényi út 1.

2. Épületegyüttesek

10.2.1. 1. Állomás utca páros oldala az Állomás utca 2-től az Állomás utca 26-ig, a 38942, 38939, 38949, 39015/2, 39015/3, 39007, 39006, 39005, 39042, 39043, 39044, 39045, 39046, 39047 helyrajzi számú ingatlanok.

10.2.2. 2. Bánya utca páratlan oldala a Bánya utca 1-től a Bánya utca 23-ig, páros oldala a Bánya utca 2-től a Bánya utca 20-ig, a 39099, 39100, 39101, 39102, 39088/2, 39088/3, 39107, 39108, 39109, 39110, 39112, 39113, 39158, 39157, 39156, 39155, 39154, 39153, 39147, 39146, 39144, 39142 helyrajzi számú ingatlanok.

10.2.3. 3. Halom utca páratlan oldala a Halom utca 13/A-tól a Halom utca 15-ig, a 39053/4, 39053/2, 39052 helyrajzi számú ingatlanok.

10.2.4. 4. Hölgy utca páratlan oldala a Hölgy utca 9/B-től a Hölgy utca 21-ig, páros oldala a Hölgy utca 14-től a Hölgy utca 28-ig, a 39015/1, 39014, 39013, 39012, 39011, 39010, 39009/2, 38950, 38951, 38952, 38953, 38954, 38955/1, 38955/2, 38956, 38957 helyrajzi számú ingatlanok.

10.2.5. 5. Liget utca páratlan oldala a Liget utca 25-től a Liget utca 33-ig, páros oldala a Liget utca 24-től a Liget utca 28-ig, a 39111, 39110, 39144, 39142, 39140, 39139/1, 39105, 39106, 39109 helyrajzi számú ingatlanok.

10.2.6. 6. Román utca páros oldala a Román utca 4-től a Román utca 22-ig, a 41787, 41786, 41785, 41784, 41783, 41530/2, 41531, 41532, 41533, 41534 helyrajzi számú ingatlanok.

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: FÜZÉR UTCA 37-39. – ENDRE UTCA 14.	F1.

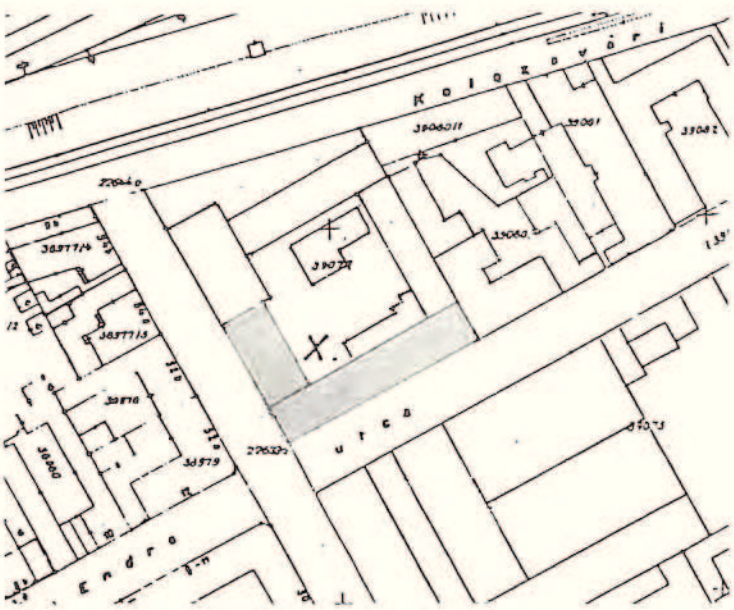

Hrsz.: 39077

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: gyár, Nova Paktum papírfeldolgozó és Kereskedelmi Kft.

Eredeti funkció: Első Magyar Részvényes Szalámigyár

Építész: -

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: Krauszmann Ferenc és tsa.

Építés éve: 1910-1912 között

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem:-

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek kisvárosias beépítésétől eltérő, nagyterületet elfoglaló, részben romantikus szecessziós, háromemeletes, részben premodern stílusú, kétemeletes ipari épületegyüttes, volt Szalámigyár, majd EKA, melyhez a szomszédos telken, a 20-as években épült egy újabb üzemi szárny és tisztviselői lakóépület 2 teniszpályával. A szalámigyár 1932-ben tönkrement, helyét a Chropp papírgyár vette át. Az államosítás után az EKA költözött ide. Ekkor épült a 2 db háromemeletes, lapostetős kiegészítő csarnoképület a Füzér utca-Kolozsvári utca felöli telekrészen. Az EKA épületei a gyár felszámolása után évekig üresen álltak. Ma több kft. működik itt, nagyrészt ipari tevékenységet folytatva. Az átalakítás során a védelem alatt álló épület Endre utcai szárnyán az eredeti ablakokat műanyagablakokra cserélték, sokat rontva megjelenésén.

Védendő érték:

- az 1910-12 között épült szárnyak utcai homlokzatai, a megmaradt eredeti nyílászárók, a Füzér utcai bejárathoz kapcsolódó kovácsoltvas munka

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár,
Sorg hagyaték, 172. doboz

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár,
Budapest Gyűjtemény, 1985/M.L.

Javaslat:

- visszaállítandó eredeti ablakok

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész:
LIGETTELKEK

Utca, házszám:
ENDRE UTCA 16.

F2.

Hrsz.: 39080/2

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció:

Eredeti funkció: Első Magyar Részvényes Szalámigyár

Építész: -

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: Krauszmann Ferenc

Építés éve: 1920-as évek

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem

Jelleg, értékelés:

A Krauszmann féle szalámigyár részeként épült háromemeletes elegáns, premodern felfogású ipari épület. A hézagosan zártsorú, L alakú üzemi épülethez az udvaron a beépítést [alakban lezáró szoborszerűen megoldott, messziről látható toronyrész tartozik. Az utóbbi években az épület nyílászáróit a legfelső szint kivételével az új tulajdonos műanyag ablakokra cserélte. Ennek ellenére az épület modern építészeti felfogása, és a két szomszédos épülettel alkotott szerves egységet alkotó architektúrája védelmet igényel.

Védendő értékek:
- tömegalakítás
- homlokzati vakolatarchitektúra
- harmadik emeleti eredeti nyílászárók

Javaslat:
Egy jobb időben a harmadik emeleti eredeti ablakok mintájára kicserélendő műanyag ablakok.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ENDRE UTCA 18. – KOLOZSVÁRI UTCA 15.	F3.

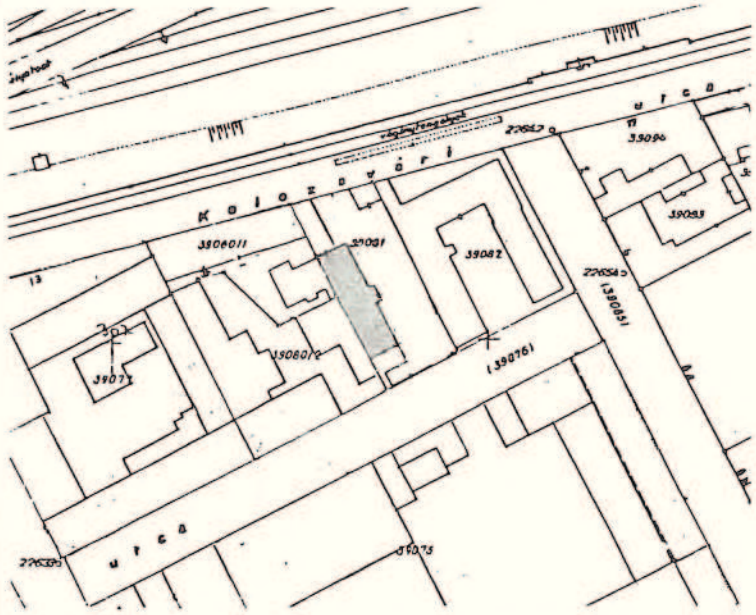

Hrsz.: 39081

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: az Első Magyar Részvényes Szalámigyár tisztviselői lakóháza

Építész: -

Építtető: Krauszmann Ferenc

Építés éve: 1930 körül

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem

Jelleg, értékelés:

Átmenő telekre vasút és gyárak közé épített, oldalhatáron térben álló, a két utcára merőlegesen, bütü fallal forduló lapostetős modern, négyemeletes épület. A főhomlokzatával nem az utca, hanem a szomszédos telek felé néző elhelyezést az eredetileg ott működö 2 teniszpálya indokolta, melyet a lakóházzal együtt Krauszmann Ferenc, az Első Magyar Részvényes Szalámigyár tulajdonosa építtetett gyára mellé a gyár tisztviselői számára. Meghökkentő szoborszerű térhatás, érdekes modern homlokzatok. Az épület fő hosszhomlokzatán középen kiugró és kiemelt kontyolttetős lépcsőházi torony és a hátsó hosszhomlokzaton a magas falból szervesen kinövő középső lépcsős pártázatos kiemelésü végigfutó mellvédfal, az épület szoborszerüségét a térbeli elhelyezésen túl is tovább fokozza. A lakóépület szerves építészeti egységet képez a két szomszédos telken az Endre utca 14., 16. sz. alatt felépített gyári épületekkel.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Védendő értékek:

- beépítési mód, tömegalakítás
- homlokzatok, eredeti ablakok

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: GERGELY UTCA 1. – BOLGÁR UTCA 2.	F4.

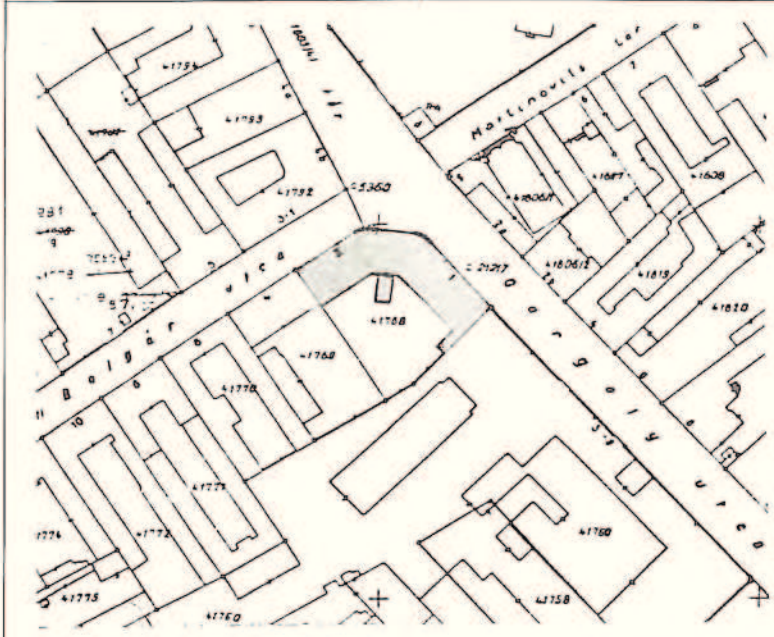

Hrsz.: 41768

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Blankenberg János

Kivitelező: Dura Tamás és Szabó

Építtető: Blankenberg János

Építés éve: 1906

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Városképileg jelentös helyzetű, ívesen forduló elrendezésével a Martinovics tér felé komponált, romantikus lovagvárra emlékeztető szecessziós sarokbérház. Zártsorú, egyemeletes, 8/2+3+2/6 tengelyes kialakítás, neoromán és keleties elemeket egyaránt felhasználó homlokzati architektúra, lóhereives ablakok, középkorias fiatornyok, rendkivüli külsö és belsö kovácsoltvas munka (kapu, lépcsöházi korlát), egyedülálló téglaarchitektúrájú, keramitburkolatú elötér, elvarázsolt kert a jellemzöi. A kert felöli homlokzaton - a sarkok és falnyílások keretezéseként - visszatér az elötérben használt tégla.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Fővárosi Levéltár,
Sorg hagyaték, 172. doboz
(csak kerítés terv)

Archiv fotók:

Védendő értékek:
- utcai homlokzatok, tetőkialakítás, tetőfelépitmények, fiatornyok, üvegezett kovácsoltvas kapu
- előtér, lépcsöház, függőfolyosói részletek
- kert

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 32.	F5.

Hrsz.: 38966

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: lakóépület műteremmel

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: ..... Schöntheil Richárd

Építtető: ..... Vitéz György sertéskereskedő

Építés éve: 1887
1905 *(külső-belső átalakítás)*

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem

Jelleg, értékelés:

Zártsorú beépítésben álló magasföldszintes, 6 tengelyes, L alakban épült szecessziós polgárház, udvar felé üvegezett verandával, melléképületekkel. A Hölgy utcai kisvárosias beépítés szerves része, egyik legszebb épülete. Az 1880-as években épített 5 szobás tornácos utcai szárnyhoz 1905-ben épült az udvari oldalszárny 2 lakása, ekkor történt a tornác verandás átalakítása, és ekkor alakult át az eredetileg koraeklektikus homlokzat is, mely Schöntheil Richárd által szecessziós, magyaros motívumú gipsz és majolika díszítést kapott. Ugyancsak szecessziós stílusban alakultak át a belső terek nyílászárói és díszítései is. Kapu mellett márványtábla.

Védendő értékek:

- a homlokzati színes majolika berakások, gipszornamentika, eredeti monogramos tölgyfakapu (V.Gy.), veranda, kert, valamint a belső terek eredeti gipszdíszítései, nyílászárói, ajtószárnyai stb.

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985. p. 43

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: GERGELY UTCA 12. – IHÁSZ UTCA 15.	F6.

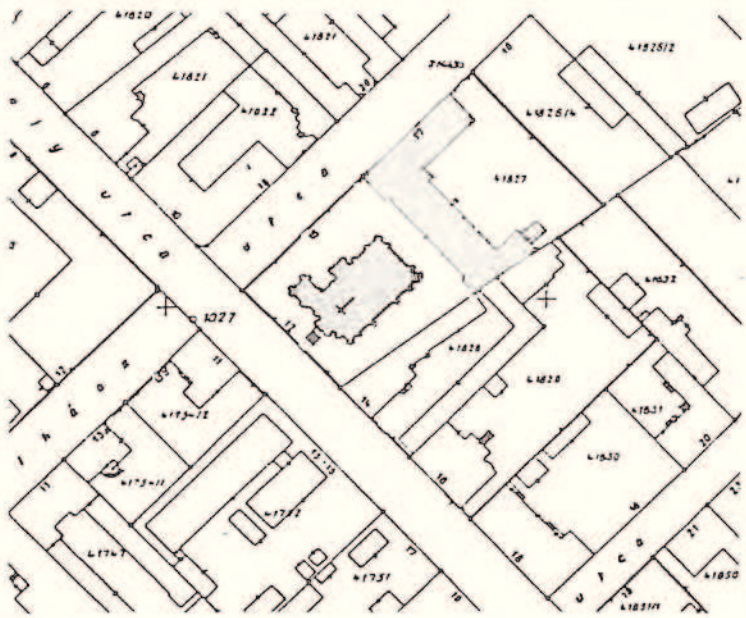

Hrsz.: 41827

Tulajdonviszony: egyházi tulajdon

Jelenlegi funkció: református templom és lelkészlak
Eredeti funkció: református templom és lelkészlak
Építész: Schoditsch Lajos
Építőmester: Szabó János
Kőfaragó: Wiesinger György
Szobrász: Gratz Gottlieb
Lakatos: Lepter János
Asztalos: Thék Endre
Építtető: Egyháztanácsi adományokból épült Budapest Székesfőváros által adott telekre
Építés éve: 1898-1900
Belső berendezés: 1905
Lelkészlak: 1913, Habicht Károly

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Kisvárosias környezetébe organikusan illeszkedő, egyben városképileg kiemelkedő, szabadonálló, előkerttel körülvett, elegáns, téglaarchitektúrájú templom, hozzátartozó alacsony kő + kovácsoltvas kerítéssel, gazdag növényzetű kerttel. A szoborszerűen elhelyezett kéttornyú templom későeklektikus, gótikus vonásokat felmutató historizáló stílusban épült meg. Ilyen stílusban készült 1905-ben a belső berendezés fafaragása is. A templomhoz 1913-ban építették fel a földszintes lelkészlakot, mely azóta már átalakításon ment keresztül.

Védendő értékek:
- a templom homlokzata és belső berendezése
- kerítés
- kert

Bibliográfia:

Dausz Gyula, Kőbánya múltja és jelene, 1913, p. 154-156

Kőbánya, 2000, p. 50-51

Déry Attila, Kőbánya rövid története

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 210. doboz *(csak lelkészlak)*

Archív fotók:

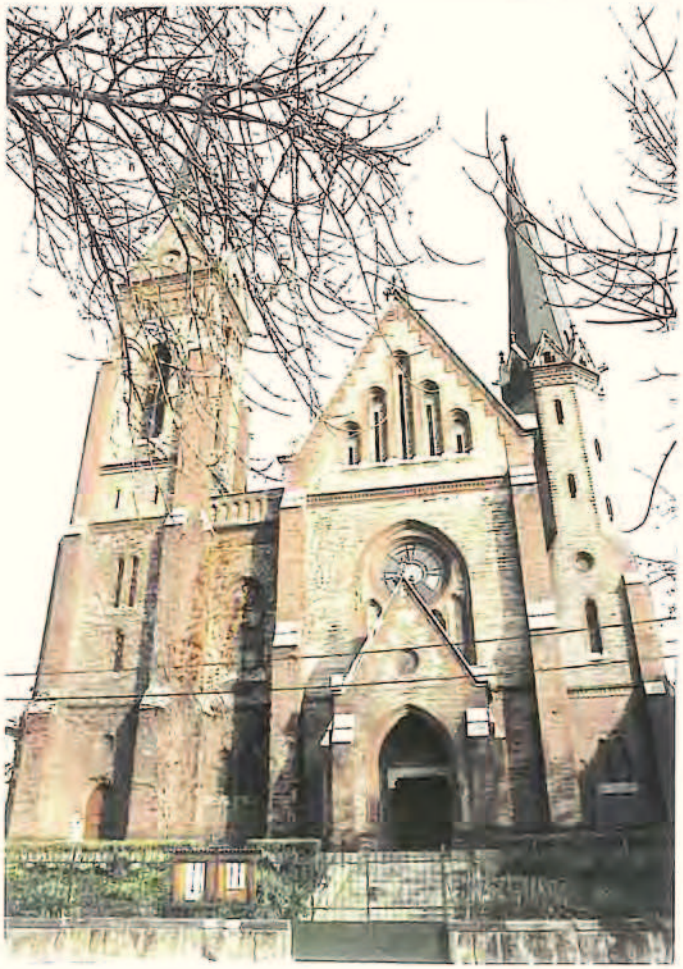

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: KADA UTCA 50-64. – KERÁMIA UTCA 1-15.	F7.

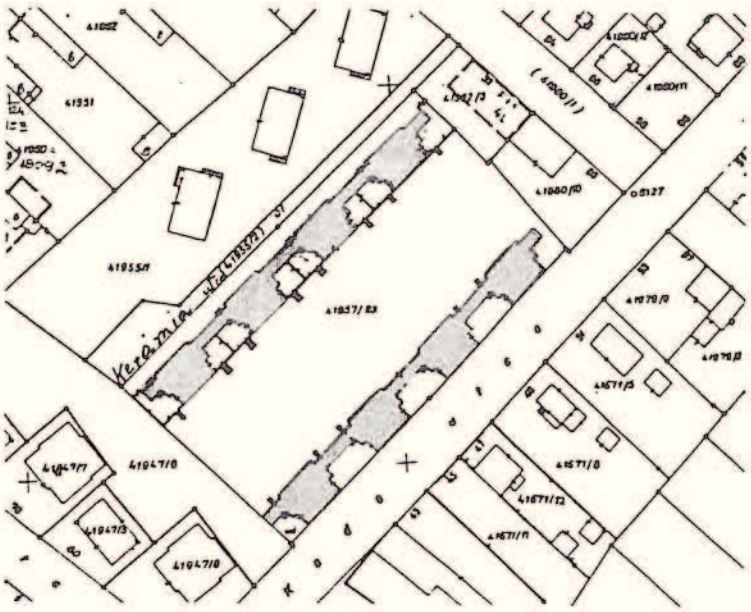

Hrsz.: 41957/23

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépületegyüttes

Eredeti funkció: Magnezit munkássorház telep

Építész: Hajós Alfréd

Építtető: Magnezit Ipari Művek Rt.

Építés éve: 1930 körül

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Két utcára szerkesztett kertjeikkel összenyíló, utcára merőleges gerinccel kialakított, magyaros elemekkel díszített, földszintes lakóházak együttese. A Kada utca felé egymással L alakban összeforgatott elrendezés következtében, - az emelkedő utca mentén -, az így létrejött oromfalas homlokzatok és előkertek váltakozása ritkának számító, érdekes és harmonikus kisvárosias utcaképet eredményezett.

Védendő értékek:

- beépítési jelleg
- eredeti homlokzati építészeti részletek, loggiás, törpeoszlopos összekötő teraszok kerámiadíszítésű oszlopfejezetekkel, utca felé zsalus, terasz felé római rácsos ablakok

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: KADA UTCA 140/B – SÖRGYÁR UTCA SAROK	F8.

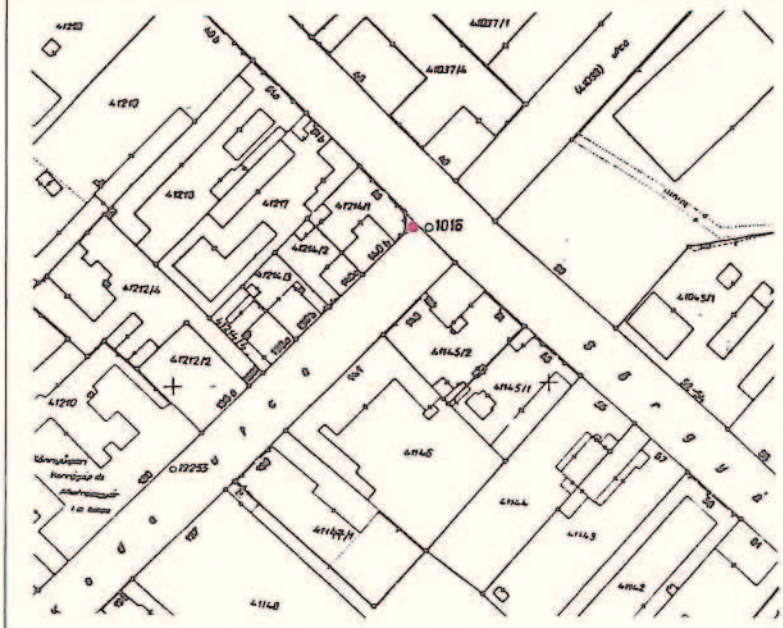

Hrsz.: (41207/2)

Tulajdonviszony: közterület

Jelenlegi funkció: szőlőfürtös feszület

Eredeti funkció: szőlőfürtös feszület

Építész: -

Építtető: valószínűleg bajor telepesek

Építés éve: 1773

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Terméskőhalmon álló kőfeszület „S" alakban meghajló, köből faragott Krisztus szoborral, Krisztus tenyerében köből faragott szőlőfürtökkel, a feszület alsó részén 1773-as évszámmal. Magyarországon ismeretlen, a Rajna vidékén gyakori feszületábrázolás, melyet valószínűleg a kőbányai szőlők első intenzív művelői - a bajor telepesek - hozhattak magukkal Bajorországból. A kőhalom körül alacsony kovácsoltvas kerítés. A feszület közvetlen környezetét adó lakóház és kerítése átépített, silány hátteret nyújt ennek a Kőbánya, de a főváros vonatkozásában is egyedülálló emléknek.

Bibliográfia:

Kőbányai utak, utcák, parkok, terek története, 1985, p. 51

Kőbánya, 2000, p. 73-74

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Dausz Gyula, 1913., 20. kép

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjtemény, 1978, ML

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: KÁPOLNA UTCA 14. – KÁPOLNA KÖZ	F9.

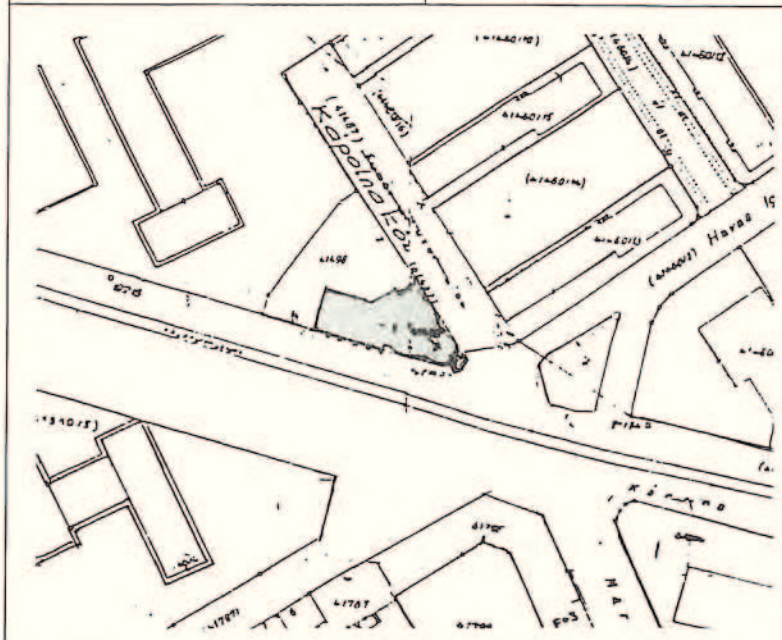

Hrsz.: 41498

Tulajdonviszony: egyházi tulajdon

Jelenlegi funkció: kőbányai evangélikus templom és lelkészi hivatal

Eredeti funkció: kőbányai evangélikus templom és lelkészi hivatal

Építész: Frecska János

Műkő és márványmunka: Bozsolyák Sándor

Belső berendezés: Klekner Lászlóné bútorgyára

Építtető: a Kőbányai Evangélikus Egyházközség nevében Majba Vilmos lelkész

Építés éve: 1930-31

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A kőbányai városközpont már messziről feltáruló, meghatározó városképi eleme, a korszak egyik legszebb modern megfogalmazású temploma. Háromszögű telekre épített, három irányba forduló, Martinovics tér felé komponált, két világháború közötti modern, téglaarchitektúrájú templom. Jellegzetességei: a bejárat feletti négyzetes alaprajzú magas torony, a toronyból kiinduló, ívesen hullámzó hosszanti tagolású falak, a lapos kupolával fedett karzatos, 13 m sugarú, köralakú, emeletre helyezett templomtér, az alatta színházszerűen kialakított kultúrterem. A homlokzatburkolat Rohbau vöröstéglából készült. Az ablaknyílások lépcsős béletűek. A templomhoz egyemeletes épületrész csatlakozik földszintjén lelkészi hivatallal, emeletén lakással.

Védendő értékek:
- teljes külső és belső védelem

Bibliográfia:

Magyar Építőművészet I. 1931, 7-9.

Evangélikus templommüvészet Budapesten, 1935, p. 70-76

Pest építészete a két világháború között, Ferkai András, 2001, p. 310-311.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

1935., Virág Jenö

Györgyi Dénes, Új Magyar Építömüvészet I., 1935. p. 23

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: KOLOZSVÁRI UTCA 39-43. – HARMAT UTCA 1-3.	F10.

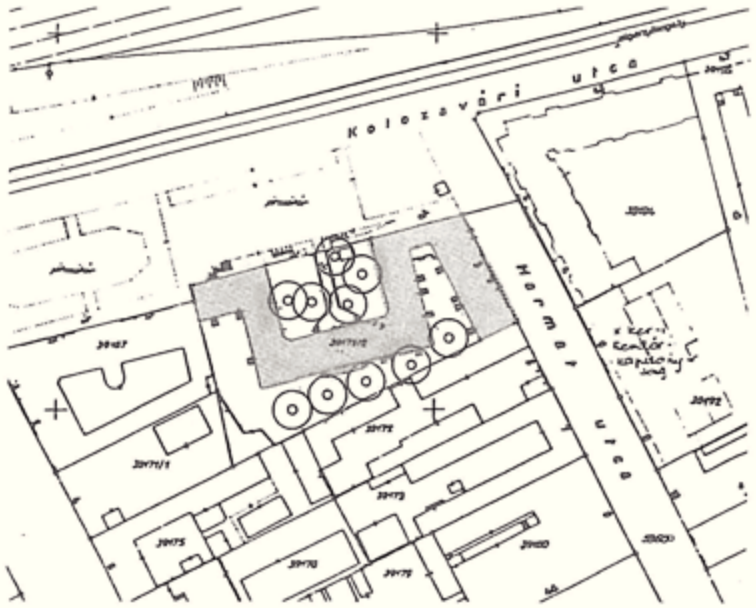

Hrsz.: 39171/2

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: fővárosi kislakásos bérház, (ún. „városi ház")

Építész: Györgyi Dénes, Padányi Gulyás Jenö

Kivitelező: Fejér Lajos és Dános László

Építtető: Budapest Székesfőváros

Építés éve: 1928

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem

Jelleg, értékelés:

A Kolozsvári utca irányában megtörtvonalú, cour d'honneur jelleggel kialakított, háromemeletes, eredetileg klasszicizáló elemekkel díszített, impozáns megjelenésű, tagolt tömegű külvárosi munkásbérkaszárnya. A park felé forduló, nagyméretű és előnyös elhelyezkedésű, 4 telek összevonásával kialakított fővárosi tulajdonú saroktelekre 1928 során a főváros olcsóbérű lakásépítési programjának részeként épült ez a 3 bejárattal és 3 lépcsőházzal is rendelkező 100 lakásos bérház. Az épület kialakításakor a nagyméretű telek egy részét a főváros az állomás előtti tér, illetve park meghosszabbítására használta. A telek részét képező szintén parkként, illetve közterületként működő előkertet, cour d'honneurt, az épülettel azonos értékű igényes kertépítészeti kialakítással (kőarchitektúra, kandeláberes világítás, értékes fák) alakították ki, melynek nyomai ma is láthatók. A Kolozsvári utcai főbejárat fölötti fővárosi címer, a kapu feletti erkély, valamint klasszicizáló építészeti díszítő elemek hiányoznak, de az épületegyüttes az eredeti tervek segítségével még hitelesen helyreállítható.

Bibliográfia:

Magyar Építőművészet, 1928/3.

Ferkai András, Pest építészete a két világháború között, 2002., p. 311-312.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Magyar Építőművészet, 1928/3.

Archív fotók:

Védendő értékek:
- a megmaradt külső homlokzati részletek, bejáratok, lépcső és függőfolyosói korlátok,
- 10 db platánfa, külső és belső kert és kerti architektúra.

Javaslatok:
Eredeti tervek alapján történő rehabilitációs helyreállítás és parkrész rekonstrukció

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: KERESZTÚRI DŰLŐ	Utca, házszám: KOZMA UTCA 8. ELŐTT	F11.

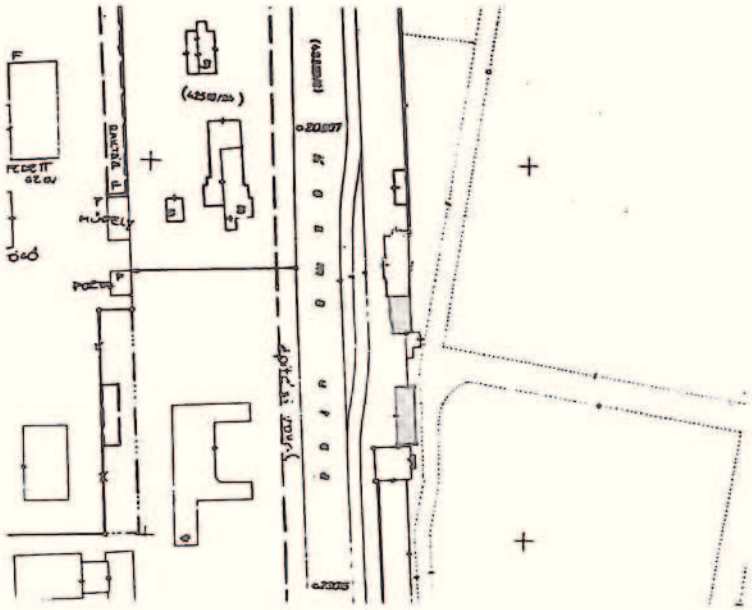

Hrsz.: (42520/2)

Tulajdonviszony: fővárosi önkormányzat

Jelenlegi funkció: üres, funkció nélkül

Eredeti funkció: lóvasút végállomás, váróépület és lóistálló

Építész: -

Építőmester: -

Építtető: Budapest Székesfőváros

Építés éve: 1904-1905

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Egykori lóvasút végállomását szolgáló két különleges, igen ritkán előforduló, a Kozma utcai köztemető falához tapadó, kisméretű, favázas épület. A két favázas szerkezetű, nyerstéglaarchitektúrájú épület közül az egyik egykor váróépületként működött és egy jegykiadásra szolgáló kisebb, zárt és egy várakozásra szolgáló nyitott térből állt. A lovak váltását biztosító másik épület – a nappali lóistálló – egykor szintén nyitott volt. A váróépülettel azonos faszerkezetét idővel befalazták. A váróépület ma kritikus állapotban van. Oldalfala kidőlt, faszerkezete korhad. Sürgős helyreállítást igényel.

Védendő érték:

- elmúlt funkció emlékét hordozó ritka épülettípusként védendő

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Javaslat:

- igényes helyreállítás után az épület jellegéhez és helyzetéhez illő, működő funkció létrehozása

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: KŐRÖSI CSOMA SÉTÁNY 1.	F12.

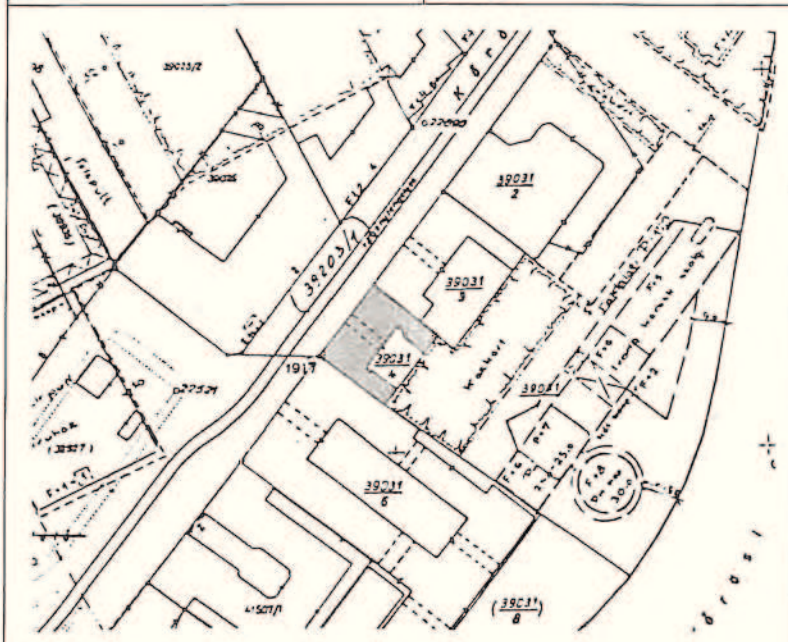

Hrsz.: 39031/4

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület üzletekkel

Eredeti funkció: lakóépület üzletekkel

Építész: Román Ernő és Miklós

Építőmester: -

Építtető: -

Építés éve: 1913

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Zártsorúan épült, háromemeletes, 3+3+3 tengelyes szecessziós bérház. Homlokzata részben három emeleten végigfutó, részben két emeletet átfogó féloszlopok által tagolt, növénymintás, neoromán elemeket alkalmazó magyaros és angyalos motívumokkal díszített, középen tympanonos oromzattal kiemelt. Földszinti portáljai átépítettek. Bejárata eredeti, gyönyörű fakapuzat.

Védendő érték:

- utcai homlokzati architektúra és gipszornamentika
- faragott, növénymotívumokkal díszített, íves záródású, üvegezett kapu

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1977/M.L.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: KŐRÖSI CSOMA SÉTÁNY 2.	F13.

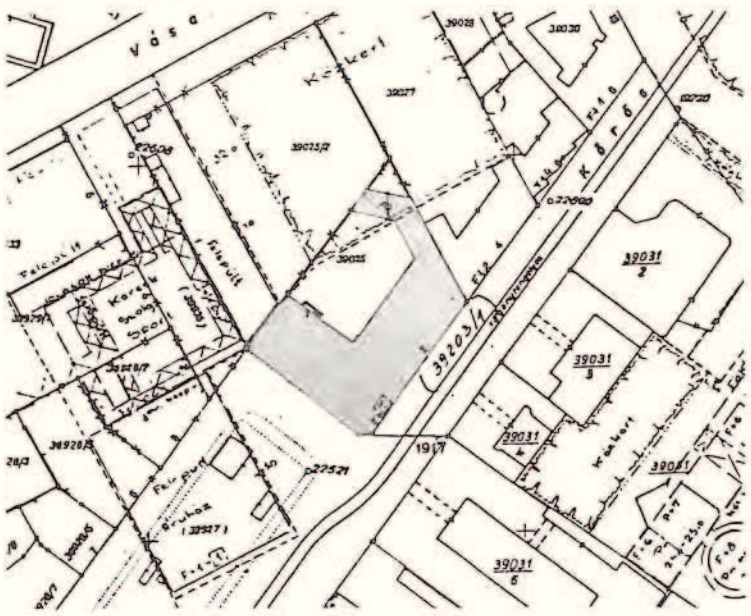

Hrsz.: 39026

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: üres, elötte Szivárvány Áruház

Eredeti funkció: lakóépület és iroda

Építész: -

Kivitelező: . . . . . , Sorg Antal

Építtető: Tóth László sertéskereskedő

Építés éve: 1895 körül
1914 (átalakítások)

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Városképileg jelentős pozíciójának megfelelően tekintélyes megjelenésű, zártsorúan épült, eklektikus, magasföldszintes saroképület. Erőteljes architektúra, lecsapott sarokmegoldás, az íves kapuzat felett előtető, fölötte a párkányon egyenes mellvédfalas kiemelés. Kert felöli homlokzata loggiás, belső terében Lotz festmény.

Védendő értékek:

- utcai és kert felöli homlokzatok, előcsarnok, loggiasor
- Lotz festmény

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 239. doboz

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1974

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: KŐRÖSI CSOMA SÉTÁNY 4.	F14.

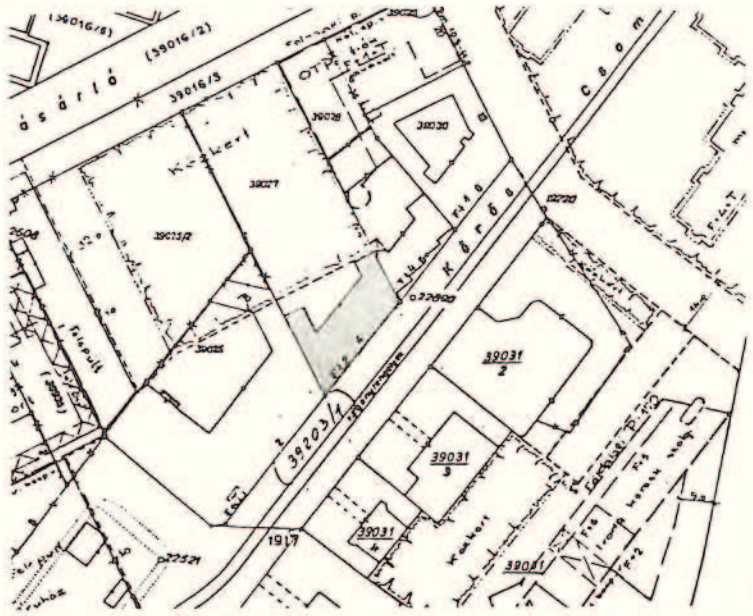

Hrsz.: 39027/1

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Sorg Antal

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: Rabolt Antal és tsa.

Építés éve: 1903

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Zártsorúan épült kétemeletes 1+9+1 tengelyes, U alakban épült szecessziós bérház díszes kapualjjal, kapualjban ép keramitburkolattal.

Védendő értékek:

- utcai homlokzati architektúra
- kapualj

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 239. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: **LIGETTELKEK**	Utca, házszám: **KŐRÖSI CSOMA SÉTÁNY 8.**	**F15.**

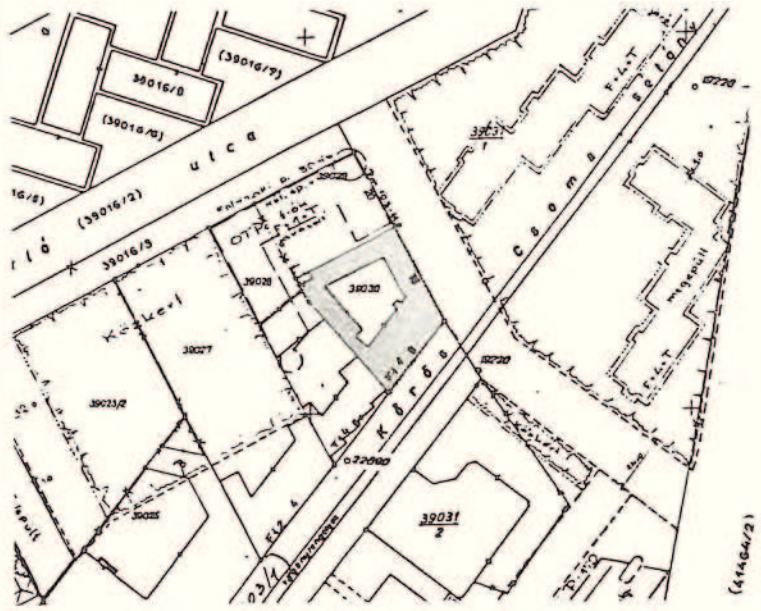

Hrsz.: 39030

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület üzletekkel, söürözővel

Eredeti funkció: lakóépület üzletekkel

Építész: Ranits József

Építőmester: Sorg Antal

Építtető: Hajdnyák Mihály

Építés éve: 1883

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Az eredeti kőbányai városközpont kevés megmaradt épületeinek egyike. Zártsorúan épült, egyemeletes, 8/1+8 tengelyes, körbezárt udvaros koraeklektikus sarokbérház, közterületként használt belső üzletudvarral. Homlokzatai teljes felületen kváderes architektúrájúak. Erős hangulati érték, kisvárosias jelleg. Udvar közepén idős fa.

Védendő értékek:

- beépítési mód és arányok
- utcai és udvari homlokzatok
- udvaron álló idős fa

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 239. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: KŐRÖSI CSOMA ÚT 36-38. – HARMAT UTCA 10-.12.	F16.

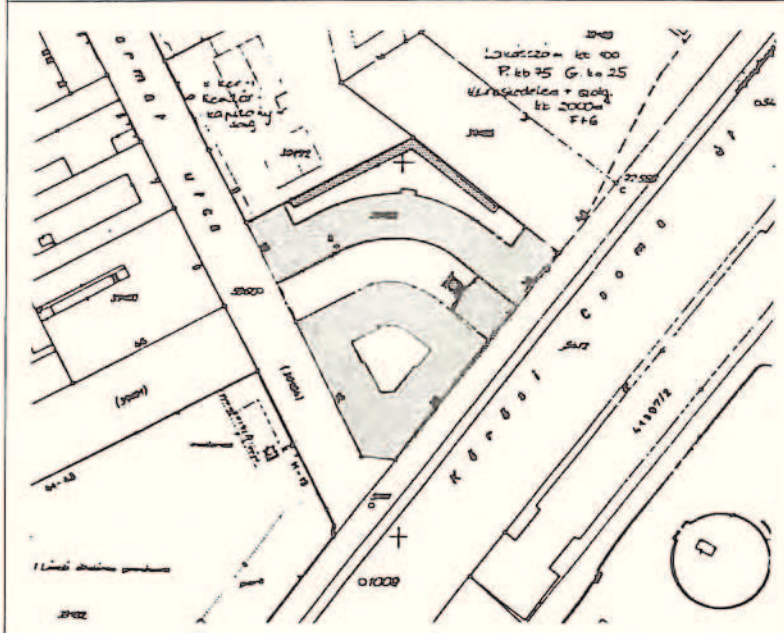

Hrsz.: 39185

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépületegyüttes

Eredeti funkció: Székesfővárosi kislakásos bérház, *(ún. „városi ház")*

Építész: Jónás Dávid és Zsigmond

Építtető: Budapest Székesfőváros

Építés éve: 1910-11

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Fővárosi tisztviselők számára épített, hegyesszögű, levágottsarkú saroktelekre elhelyezett, a Kőrösi Csoma útról indulóan a Liget utca tengelyére komponált különlegesen szép, érdekes szecessziós épületegyüttes. E szellemes és városszerkezetet messzemenően figyelembevevő beépítési forma által az itt található 119 db 1, 2 és 3 szobás lakás mind kéttraktusos, korszerű kialakítású és megvilágítású. Az ívesen hajló, belső utcát képező átjáró által szétválasztott, két önálló épületrészből álló kislakásos bérházegyüttes kő+tégla+vakolat architektúrát alkalmazó homlokzatait sokszögű zárterkélyek és erkélyek tagolják. Tetőzete kontyolt tetős kiemelésekkel megmozgatott.

Védendő értékek:

- külső-belső homlokzatok, anyaghasználat, rusztikus kőlábazat, erkélyrácsok, nyílászárók, tetőforma

Bibliográfia:

Magyar Építőművészet IX. évf. 2.

Budapest Székesfőváros építkezései, 2. ciklus, 1912.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Budapest Székesfőváros építkezései, 1912., p. 6

Archív fotók:

Budapest Székesfőváros építkezései, 1912. p. 63.

Fotó: Lábass Endre

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET TÉR 2.	F17.

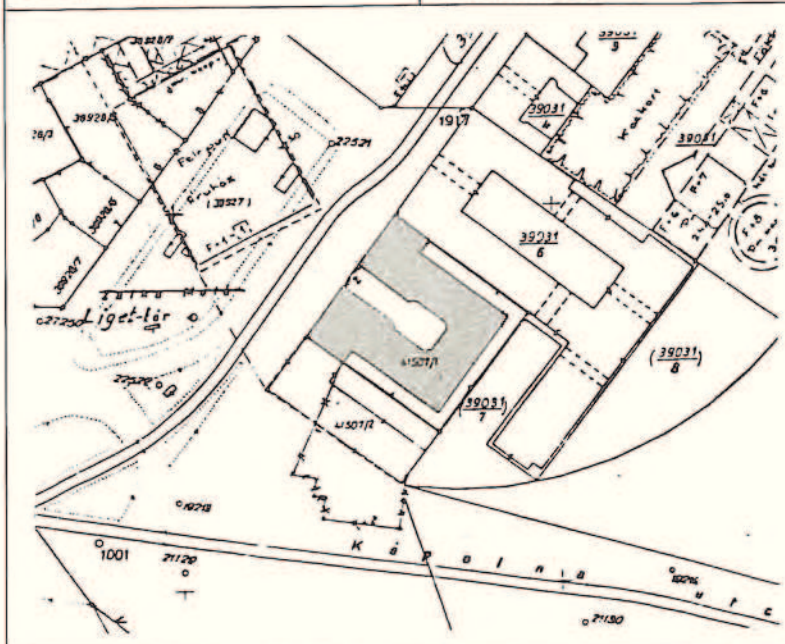

Hrsz.: 41507/1

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Porgesz József

Építtető: -

Építés éve: 1911

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

U alakot képező, cour d'honneur jellegűen megoldott, háromemeletes, utca felé 5-5 tengelyes szecessziós ikerbérház, izgalmas tetőfelépítményekkel, tükörhomlokzattal és tüköralaprajzzal, két főlépcsőházzal, kissé lecsupaszított külső homlokzattal. Előtérben és lépcsőházban érdekes díszítések, ajtómegoldások ép rózsabimbó motívumos padlóburkolat, gipszornamentikák, eredeti nyílászárók, nagyméretű üvegablakok. Az épület különleges dísze, az ikerházakat összekötő lenyűgöző méretű és kialakítású kovácsoltvas kapuzat.

Védendő értékek:
- külső-belső architektúra, előtéri és lépcsőházi részletek, burkolatok, üvegablakok, ajtók stb.
- kovácsoltvas kapuzat

Bibliográfia:

Gerle-Kovács-Makovecz:
A századforduló magyar építészete,
1990., p. 159

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 6-8-10.	F18.

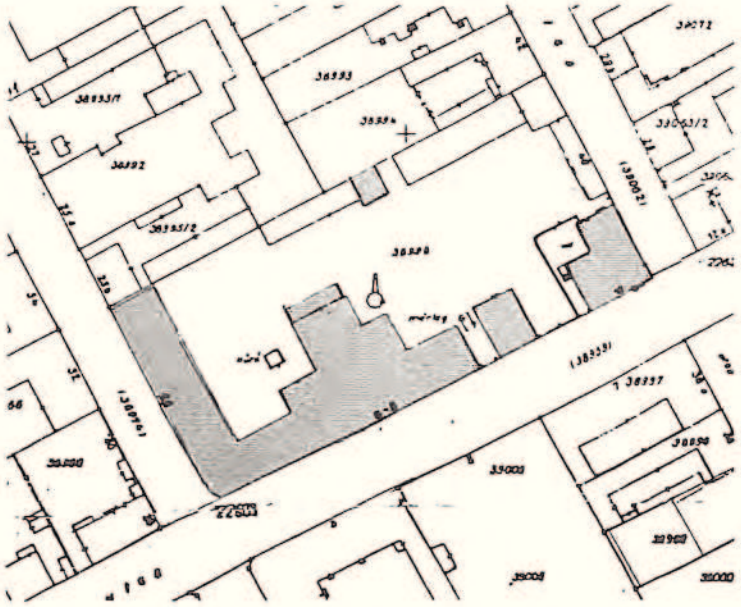

Hrsz.: 38996

Tulajdonviszony: fővárosi önkormányzat

Jelenlegi funkció: Heim Pál kórház telephelye

Eredeti funkció: Hermann János és fiai hordógyára és lakóháza

Építész: -

Építőmester: Sorg Antal

Építtető: Hermann Antal

Építés éve: 1910-11

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés, védelem:

Hézagosan zártsorúan épített, a kisvárosias lakókörnyezetbe illeszkedő ipari épületegyüttes, melynek védendő részei:
- téglaarchitektúrájú ipari csarnoképület *(Hölgy utca – Liget utca sarok)*,
- magasföldszintes tégla + vakolat architektúrájú porta és irodaépület *(Liget utca 8.)*,
- díszes, sarkon pártázatos kiemelésű, ívesen forduló villaépület *(Liget utca – Füzér utca sarok)*
- volt hordószárító *(hátsó telekhatáron, középen álló kis alapterületű emeletes épület)*

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 239. doboz

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1974

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 29. – BÁNYA UTCA 20.	F19.

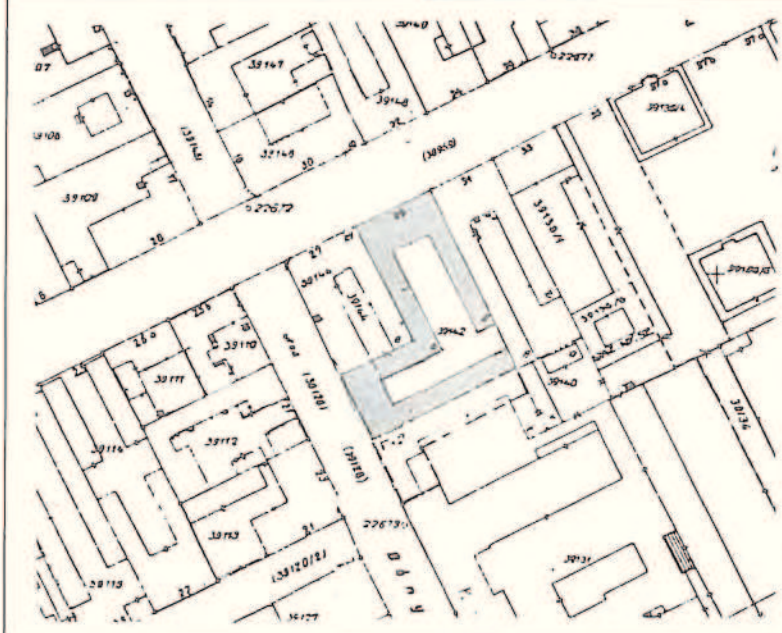

Hrsz.: 39142

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Hild Károly, Hofer József

Épületszobrász: . . . . . ., Marchenke Vilmos

Építtető: . . . . . ., Kalenda Györgyné

Építés éve: 1880 körül *(Bánya utca 20.)*
1890 *(Liget utca 29.)*

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Az L alakú, 2 utcára nyíló telken valójában egymástól függetlenül egy-egy zártsorúan épült, U alakú földszintes épület áll, melyek közül a Liget utca 29. sz. alatti 9 tengelyes, gazdagon díszített, eklektikus lakóház miatt került sor a védelemre. Homlokzata mögött 1-1 bolttal összeépült lakás, eredeti tagozatokkal rendelkező egyeneszáródású, fapilléres kapualj található. A homlokzaton látható kivételesen szép épületszobrászati munka hasonlóságot mutat a Liget utca 17. és a Füzér utca 28. sz. alatti lakóházakéhoz, melyeknek épületszobrásza szintén Marchenke Vilmos volt.. A Bánya utca 20. felőli, 7 tengelyes, koraeklektikus lakóház, bár szerényebb, egyszerűbb, de szerves része a Bánya utca védendő kisvárosias házsorának. Díszes főpárkány, egyszerű szemöldökpárkányos ablakok, tömör tölgyfa kapu, befalazott pinceablakok jellemzik.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár *(csak Liget utca 29.)*

Archív fotók:

Védendő értékek:

- a Liget utca 29 védett homlokzata, tölgyfakapuja és kapualja mellett a Bánya utca 20. homlokzati architektúrája, eredeti tölgyfakapuja, helyrehozandó pinceablakokkal.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: MAGLÓDI ÚT 47-49.	F20.

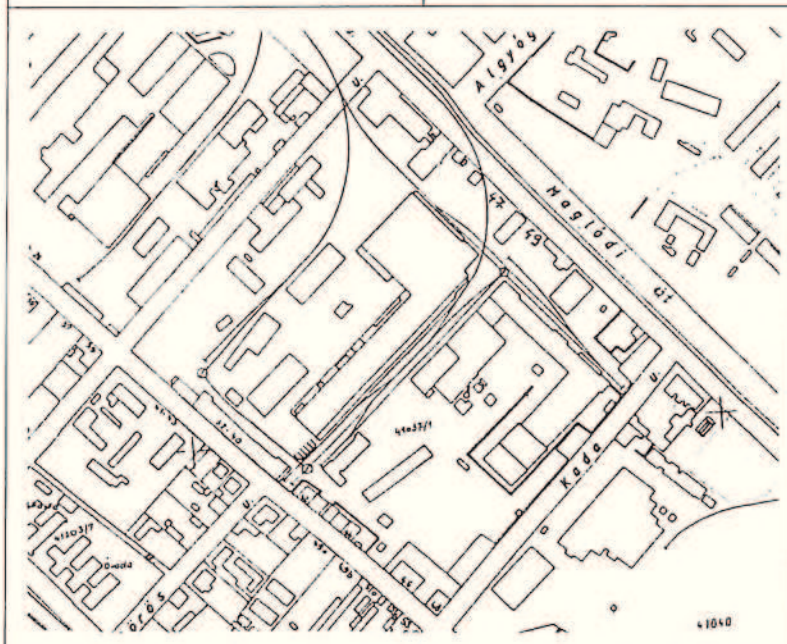

Hrsz.: 41037/1

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: Globus Konzervipari Rt.

Eredeti funkció: Fővárosi Serfőző Rt.

Építész: Gaál Bertalan

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: -

Építés éve: 1913

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: műemléki védelem

Jelleg, értékelés:

Kivételes szépségű, egységes tégla architektúrájú, szinte teljesen eredeti állapotában megmaradt különleges ipari épületegyüttes. Az egykori Serfőző Rt. épületeinek homlokzatán két boltív között Mátyás király profilját ábrázoló köralakú, színes üvegmozaikból készített, aranyfüst befuttatásos kép látható a Mátyás sör védjegyeként.

Védendő érték:

- a teljes épületegyüttes

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, utak, parkok, terek története, 1985., p. 80

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 251-265. doboz

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyüjtemény, 1905., 1930., 1978/M.L.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: MARTINOVICS TÉR 4/A	F21.

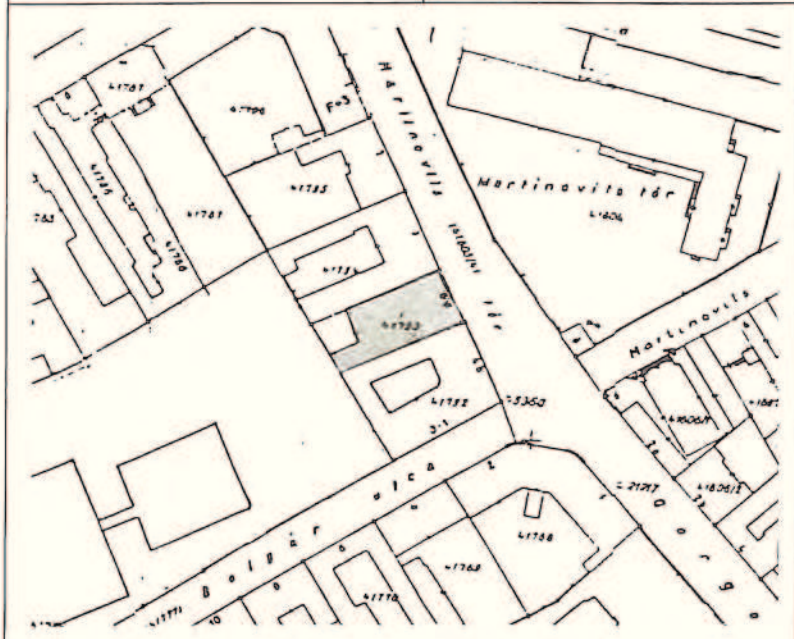

Hrsz.: 41793

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: müteremház

Építész: Schöntheil Richárd

Építőmester: Skorka Mihály

Építtető: Schöntheil Richárd

Építés éve: 1911

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Zártsorúan épült ötemeletes, gyönyörű szecessziós bérház, melynek jellegzetessége a két emeletet átfogó pillérekkel alátámasztott kidomborodó, tört üvegfalú müterem és az 5. emeleti hátrahúzott tetőteraszos kialakítás. A müteremházat és a műtermet a századforduló egyik kiemelkedő építésze, a Kőbányán élő és csak itt alkotó Schöntheil Richárd építette saját maga számára. Az épület két bejárata közül az egyik silány fémmunkás kapura cserélt, a másik értékes kovácsoltvas munka.

Védendő értékek:

- utcai homlokzat
- kovácsoltvas bejárati kapu
- mütermes kialakítás, tetőterasz

Bibliográfia:

Gerle-Kovács-Makovecz, 1990, p. 175

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Fotó: Lábass Endre

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: ÓHEGY UTCA 2.	F22.

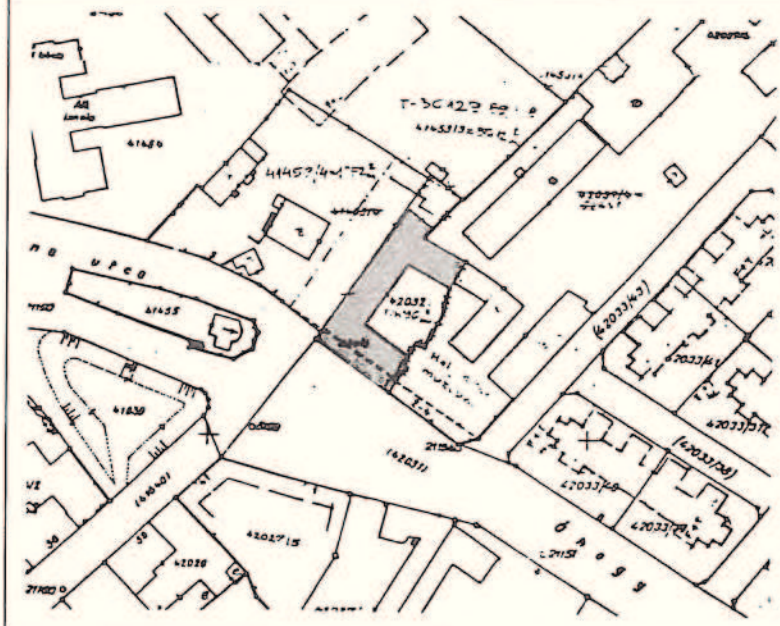

Hrsz.: 42032

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: irodaház

Eredeti funkció: beszálló csárda, majd iskola

Építész: -

Kivitelező: -

Építtető: -

Építés éve: 1770 körül

Hatályos védelem: műemléki környezet, fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Conti kápolna műemléki környezetét meghatározó, városképileg is fontos korai beépítés. Utcai telekhatárra épült, egyemeletes, 3+3+1 tengelyes, U alakú, befelé loggiás, romantikus épület, mely valószínűleg beszálló csárdának épült. 1856-tól Kőbánya első iskolája működött az épületben. Az 1990 utáni irodai átalakulás során az épület eredetileg nyeregtetős kialakítása kontyolttetős kialakításra változott, tetőterét beépítették. Úgy a tetőforma megváltoztatása, mint a tetősíkba helyezett modern tetőablakok alkalmazása ártottak a városképileg már messziről feltárulkozó épület korhű megjelenésének.

Bibliográfia:

Dausz Gyula, Kőbánya múltja és jelene, 1913., p. 101-102

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1961., 1975. M.L.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: KŐÉR UTCA 62. – ÓHEGY UTCA 9-11.	F23.

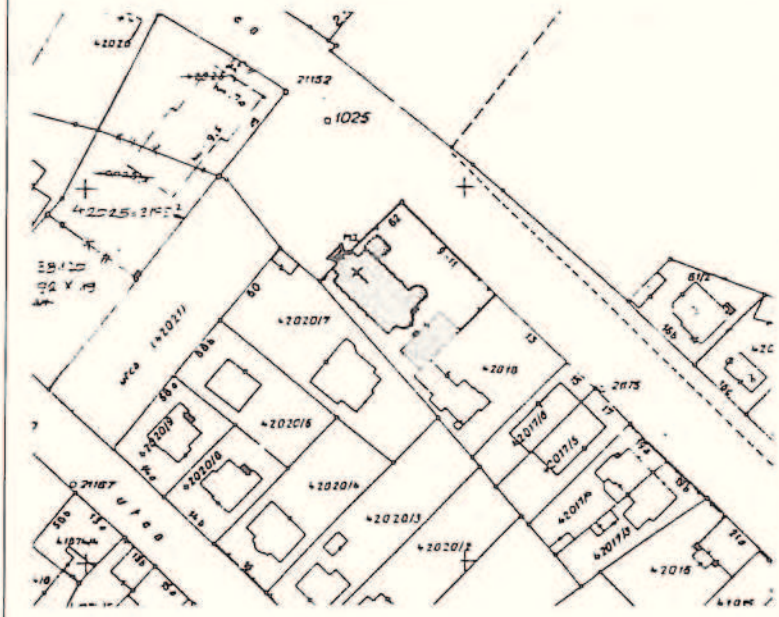

Hrsz.: 42018

Tulajdonviszony: egyházi tulajdon

Jelenlegi funkció: Magyarországi Lengyelek Katolikus temploma

Eredeti funkció: A mindenkor segítő Szüz Mária kápolna *(Lengyelek temploma)*

Építész: Árkay Aladár

Kivitelező: Sorg Antal Építőipari Rt.

Színes üvegablak: Palha József, 1929.

Építtető: Főváros által adományozott telekre adományokból épült

Építés éve: 1925-27

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Nemzeti romantikus stílus. A Kőér utca kiszélesített torkolatában az Óhegy utcával párhuzamos hossztengellyel álló egyhajós, egytornyú kápolna, mögötte a plébánia földszintes, magastetős épülete. Az utca szintjénél magasabban elhelyezkedő kápolnát támfalak övezik. A népies barokkos oromfallal kialakított szélfogóhoz széles lépcső vezet. A vaskos, fölfelé csökkenő keresztmetszetű négyzetes torony gúla alakú sisakkal zárul. A torony mögött az Óhegyi oldalon a szentély mellett kúpos sisakkal fedett hengeres tömeg. A szentély íves záródású. A templomteret népies ornamentális és későbbi figurális festés, valamint színes ólomüveg ablakok díszítik. A fapadok népies, lechneri stílusban készültek.

Védendő értékek:

- teljes külső és belső architektúra, részletek

Bibliográfia:

Ferkai András: Pest építészete a két világháború között, 2001. p. 312-313

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 179. és 227. doboz

Archív fotók:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest gyüjtemény, 1976/M.L.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003

Fotó: Lábass Endre

Városrész: KERESZTÚRI DŰLŐ	Utca, házszám: SÍRKERT UTCA – KOZMA UTCA SAROK	F24.

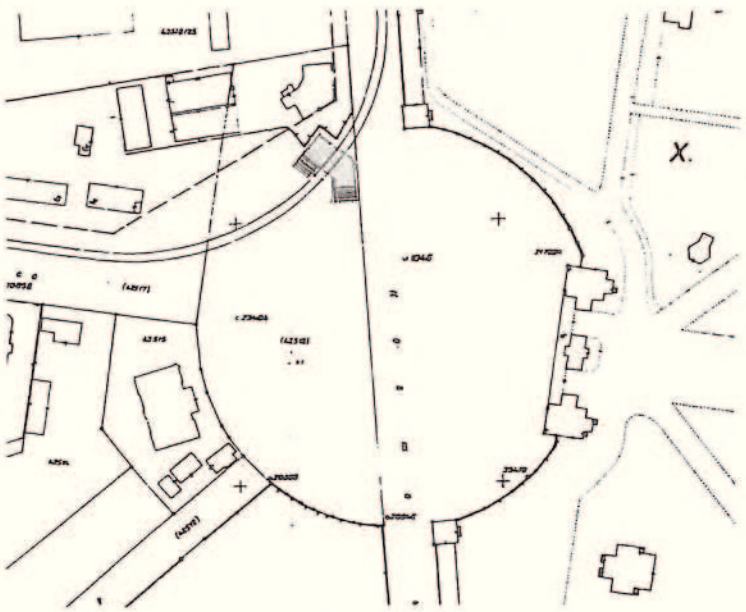

Hrsz.: (42516)

Tulajdonviszony: fővárosi önkormányzat

Jelenlegi funkció: gyalogos aluljáró

Eredeti funkció: BSZKRT aluljáró

Építész: -

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: Budapest Székesfőváros

Építés éve: 1926

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Egyedülálló, közlekedéssel kapcsolatos mérnöki mű, melyet a 20-as évek jellegzetes építészete, anyaghasználata határoz meg.

Védendő értékek:

- funkció
- teljes külső-belső – anyaghasználattal is egybekötött – védelem

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 274. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: KERESZTÚRI DŰLŐ	Utca, házszám: SÍRKERT UTCA 31. – ÚJHEGYI ÚT 36.	F25.

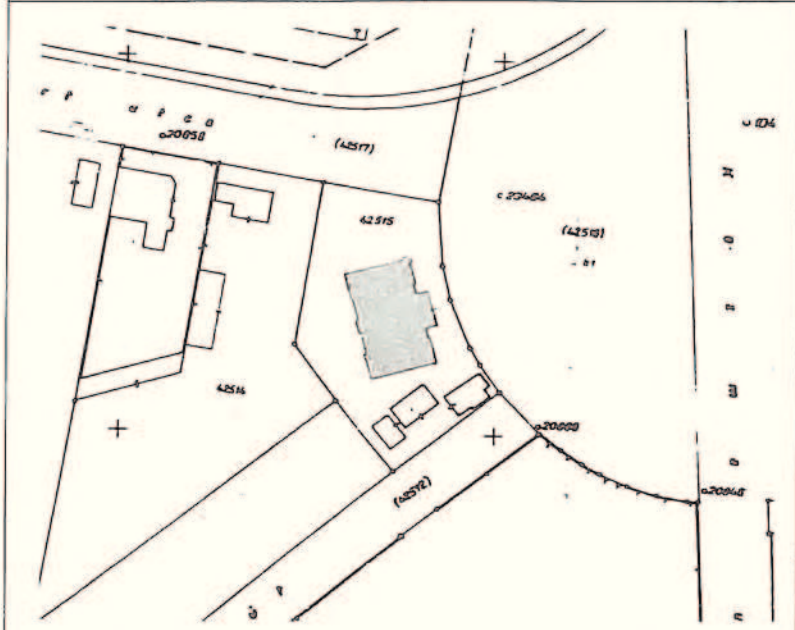

Hrsz.: 42515

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: üresen álló kertvendéglő

Eredeti funkció: „Kupa" étterem

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1890-es évek

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Kozma utcai temetővel szemben elhelyezkedő tradicionális vendéglő és kerthelyiség. Összetett tömegű, erős hangulati értékkel rendelkező, szabadonálló, földszintes épület. Homlokzatán vakolatkeretezésben nyerstéglamezők, párkány alatt faragott díszü fagerendák. Kertjében alacsony, kovácsoltvas kerítéssel elválasztott kerti teraszok, napernyő állványzatok, értékes fák. A temető környezetét meghatározó helytörténeti és építészeti érték.

Védendő értékek:
- tradicionális funkció
- épületkialakítás, homlokzati részletek
- kerítés

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: VASPÁLYA UTCA	F26.

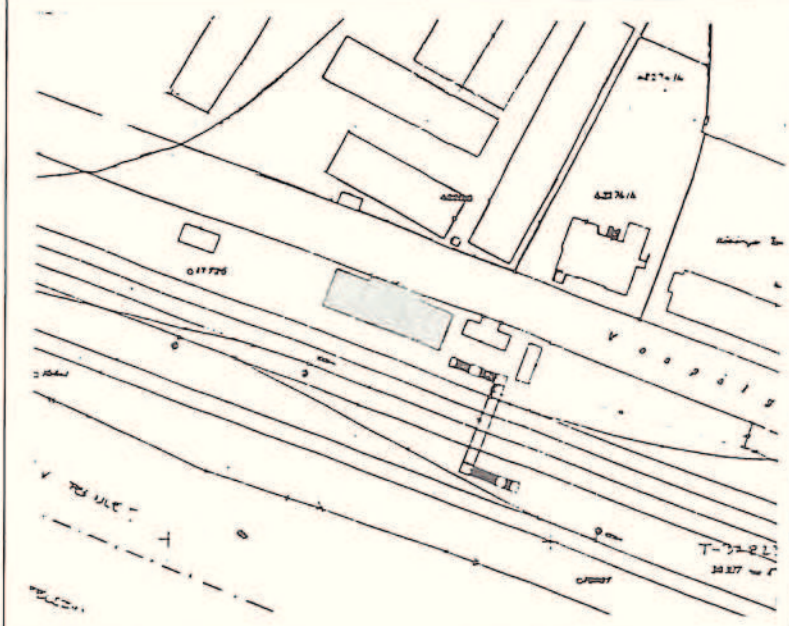

Hrsz.: 38307

Tulajdonviszony: magyar állam

Jelenlegi funkció: megszünt funkciójú állomásépület

Eredeti funkció: Kőbánya-Kispest MÁV állomás

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1910 körül

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Elvarázsolt elhagyatottságban álló, egyemeletes, szecesszióból a neobarokk felé tartó állomásépület. Összetett, ki-beugró tömegalakítás, a tagolt tömeget követő meredek kontyolt tetőzet, utca felé toronyszerű rizalitok közötti nagyméretű kosáríves bejárat, vasúti sínek felé 3 tengelyes középrizalit, homlokzaton geometrikus és neoklasszicista gipszornamentika, faragott, rusztikus kőlábazat.

Védendő értékek:
- különleges, egyedi állomásépület típus
- homlokzati architektúra és tömegalakítás

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész GYÁRDŰLŐ	Utca, házszám MÁZSA UTCA 19-23. (MÁZSA TÉR)	F27.

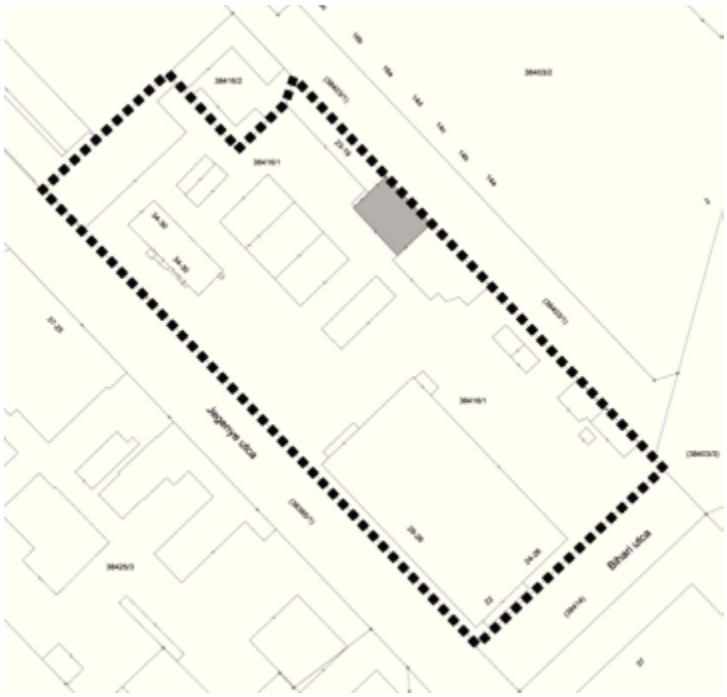

Hrsz: 38416/1

Tulajdonviszony:

Jelenlegi funkció: raktár
Eredeti funkció: magtárépület
Építész: Rákos(?) Mihály építőmester
Építtető: Tóth László
Építés éve: 1887.
Építészeti stílus: ipari épület
Állag: megfelelő
Szintszám: Pince+ 4 szint

Hatályos védelem: fővárosi védelem
Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A XIX. század végén épült ötszintes magtár az eredeti tervek szerint alul vastagodó téglafalakkal és kilenc faoszloppal alátámasztott fafödémekkel létesült, mellette fűtőházzal, gépházzal és kezelői lakással a terményszárításhoz. Mára a korabeli magtárépület maradt fenn, melyet raktárként használnak, a korabeli kiegészítő épület nyomai még látszanak az oldalhomlokzaton.
Helytörténeti és ipartörténeti érték, amely nagyrészt eredeti állapotában fennmaradt.
Javasolt a homlokzat hiányzó elemeinek (nyílászárók, ablakosztások, rácsozat) visszaállítása.
A lebontott gépház, kazánház és kezelői lakás épületének nyomait a másik oldalhomlokzat alapján szükséges kiegészíteni.

Eredteti tervek, dokumentumok:

Budapest Főváros Levéltára
1-226. fólió

Adatfelvevő: Berényi Mária

Adatfelvétel ideje: 2014. 12.

A magtár épület, oldalhomlokzatán a lebontott gépház és kazánépület kontúrjával

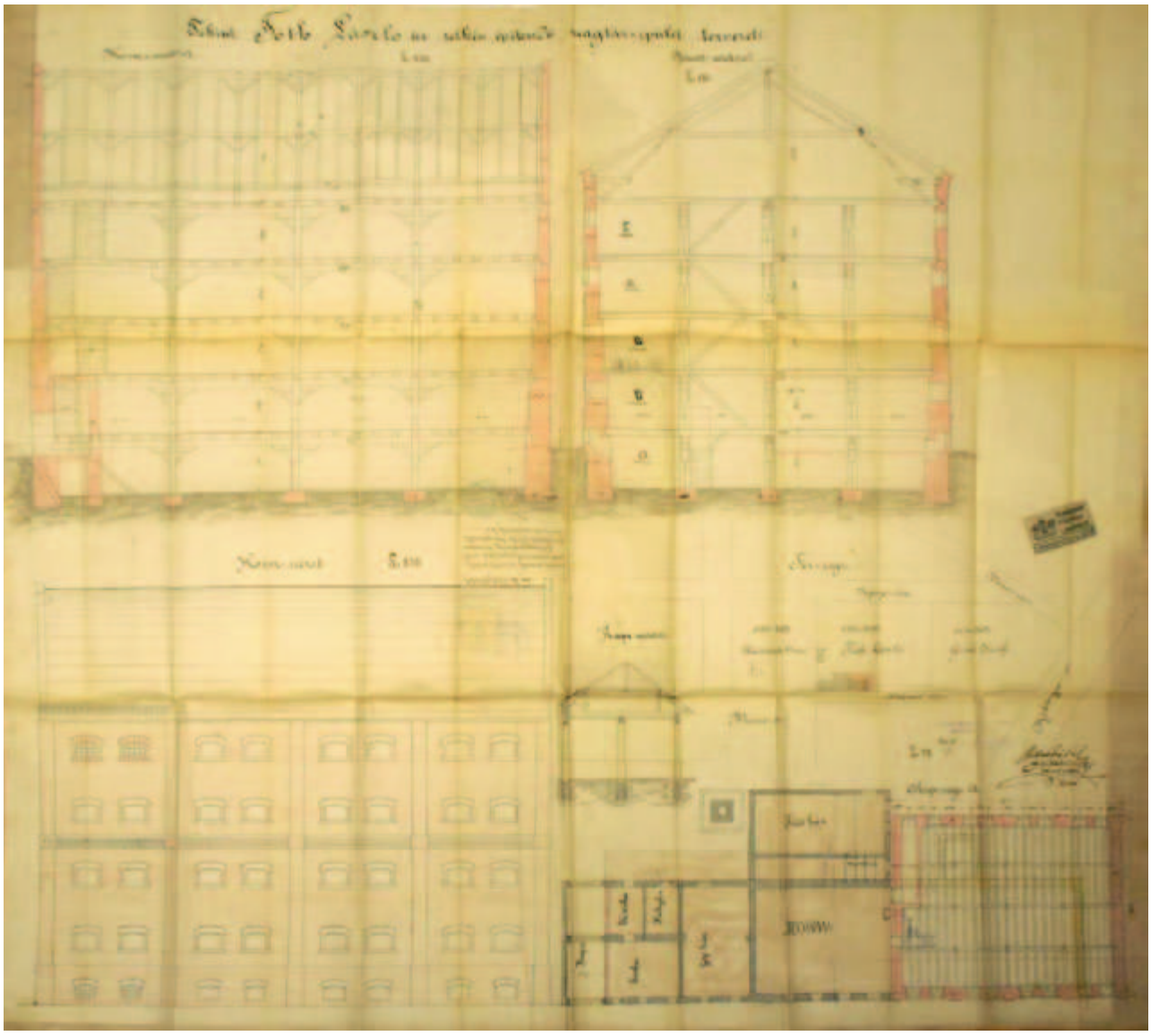

A magtárépület eredeti tervei

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: SZENT LÁSZLÓ TÉR 29.	F28.

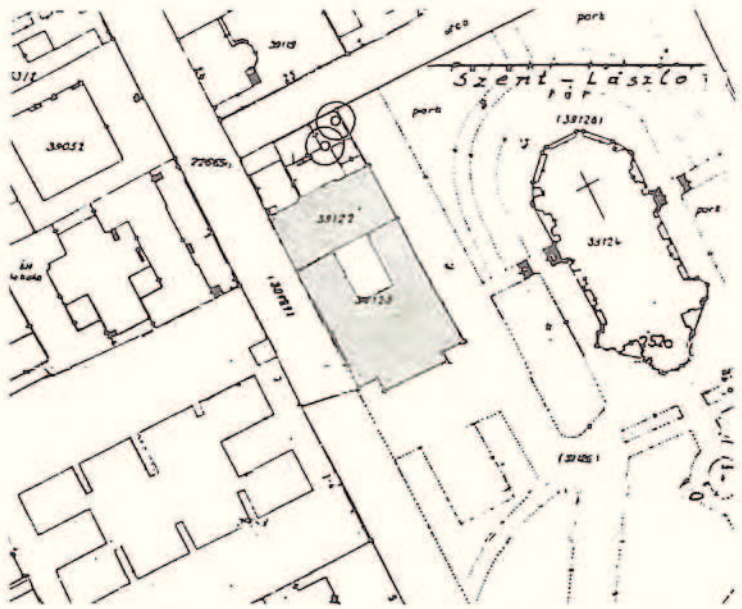

Hrsz.: 39122, 39123

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: Kőbányai Önkormányzat Polgármesteri Hivatal

Eredeti funkció: X. Elöljáróság és plébánia

Építész: Hőnig Dezső, dr. Viola Rezső főmérnök,

Kivitelező: Kapétter Adolf, ...

Díszítőszobrász: Vögerl Alajos

Kőfaragó: Wiesinger György és Müller József

Építtető: Budapest Székesfőváros

Építés éve: 1894-96,
1900 *(plébánia)*
1924 *(emeletráépítés)*

Hatályos védelem: műemléki környezet, fővárosi védelem, épületegyüttes részeként
Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Az 1894-96 között felépült szabadonálló, egytornyos, historizáló Elöljárósági épület egyemeletes volt. A Szent László téren a rk. plébánia templommal és Kőbánya egyik legrégebbi iskolájával hármas egységet alkotó Polgármesteri Hivatal mai kétemeletes formáját az 1924-ben történt emeletráépítés során nyerte el. A ma már a Polgármesteri Hivatalhoz tartozó egykori plébánia az 1900-as kiegészítés részeként valósult meg, ahol ma is megtalálhatók egyes eredeti belsőépítészeti kialakítások (zöld színű majolika cserépkályha, csillárok, stb.). A kiegészítést és az emeletráépítést a főváros mérnöke az eredeti eklektikus épülettel azonos módon tervezte meg, így az épület megjelenése és részletei az első korszakot idézik.

Védendő értékek:

- külső homlokzatok, belső terek eredeti részletei, a 39122 hrsz. alatti telekrészen 1 platán és 1 ostorfa

Bibliográfia:

Dausz Gyula, Kőbánya múltja és jelene, 1913, p. 144-145.

Déri Attila, Kőbánya rövid története

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002. január

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: SZENT LÁSZLÓ TÉR 34.	F29.

Hrsz.: 39127

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: általános iskola

Eredeti funkció: Kőbánya-Ligeti elemi népiskola

Építész: Feszl Frigyes

Építtető: Budapest Székesfőváros

Építés éve: 1873-75

Hozzáépítés: 1970-es évek

Hatályos védelem: műemléki környezet, fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Javasolt védelem:-

Jelleg, értékelés:

Kőbánya egyik legrégebbi iskolája, mely a Szent László téri hármas épületegyüttes elsőként felépített része. Az egyemeletes, szabadonállóan elhelyezett késő romantikus épülethez az 1970-es évek során - a kisméretű udvar teljes beépítése árán - gyári építkezésre emlékeztető új épületrész (tornaterem) épült. Az épület bejárati kapuja, párkánykialakítása, ablakai eredetiek, bejárati homlokzatán kétoldalt az életet jelképező láng körül két gyermeket ábrázoló virágfüzéres dombormű látható.

Védendő értékek:

- a Feszl féle iskolaépület utcai homlokzatai

Bibliográfia:

Dausz Gyula, Kőbánya múltja és jelene, 1913, p. 107.

Dausz Gyula: A X. Szent László téri elemi iskola története, 1926.

Komárik Dénes: Feszl Frigyes, 1993, p. 94., 131., 139

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: SZENT LÁSZLÓ TÉR 22. – LIGET UTCA 23.	F30.

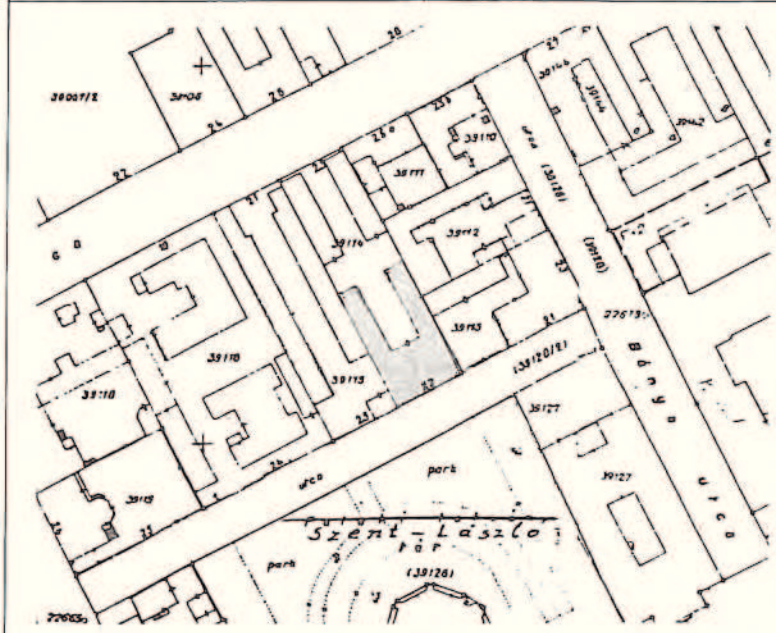

Hrsz.: 39114

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építőmester: Skorka Mihály

Építtető: Havlicsek Ferenc

Építés éve: 1910

Hatályos védelem: műemléki környezet, fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:
Átmenő telekre a Szent László tér felé zártsorúan épült kétemeletes, 5 tengelyes, U alakú szecessziós bérház, kiemelt alagsorral, Liget utca felé 1,5 m-rel alacsonyabb szinten lévő udvarral. A bérház homlokzatát faragott gerendás párkány zárja le, loggiák és zárterkélyek tagolják. Alagsori és földszinti homlokzati részét rusztikus köburkolat, a bejárati kaput és a lakás bejárati ajtókat egyaránt kovácsoltvas keretbe foglalt színes, növényi mintázatú üvegablakok díszítik.

Védendő értékek:
- külső, belső homlokzati részletek, kovácsoltvas virágtartók, ablakrácsok, kőfelület, faragott fapárkány, stb.,
- üvegfelülvilágítós lépcsőházi tér, fekete-fehér virágmintás mettlachi burkolattal az előtérben és pihenőkön, színes üvegbetétes lépcsőházi és függőfolyosói ajtók, kovácsoltvas korlát, stb.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

FŐVÁROSI VÉDETTSÉG ALATT ÁLLÓ ÉPÜLETEGYÜTTESEK AZ ÉRTÉKES ÉPÜLETEKKEL

Sorszám	Rendelet sorszáma	Cím	Helyrajzi szám	Leírás
FE/1.	10.2.1.	Állomás utca 2-26.	38939 38942 38949 39005-07 39015/2-3 39042-47	A történeti városközpontból megmaradt házsor 1875-1930.
FE/1-1.		Állomás utca 4.	38939	Lakóépület, eredetileg Fried Jeromias villája, 1904. hozzáépítés 1921. Tervező: Schöntheil Richard
FE/1-2.		Állomás utca 6. Hölgy utca 12.	38949	Háromemeletes bérház, 1911. Tervező: Schöntheil Richard
FE/1-3.		Állomás utca 8. Hölgy utca 9.	39015/2	Lakóépület műhellyel, eredetileg Koltay Kálmán sertéskereskedő háza, 1885 Tervező: Dura Tamás
FE/1-4.		Állomás utca 10.	39007	Magasföldszintes polgárház, ma az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat Kulturális Központja, 1893. Tervező: Dura Tamás
FE/1-5.		Állomás utca 12.	39006	Koraeklektikus polgárház, 1884. Tervező: Dura Tamás
FE/1-6.		Állomás utca 14. Füzér 28.	39005	Eklektikus bérház, 1895 körül Tervező: Dura Tamás
FE/1-7.		Állomás utca 16. Füzér 19/A.	39042	Lakóépület üzletekkel, eredetileg Hermann János hordógyáros bérháza, 1895-96. Tervező: Dura Tamás
FE/1-8.		Állomás utca 18.	39043	Lakóépület, eredetileg a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatója, Csáky Ferenc lakóháza 1905-06. Tervező: Schöntheil Richárd, Épületszobrászat: Marchenke Vilmos
FE/1-9.		Állomás utca 20.	39044	Lakóépület műhelyekkel, eredetileg Bamberger Lipót lakóháza, 1895 Tervező: Schmidt Ferenc
FE/1-10.		Állomás utca 22.	39045	Villajellegű lakóépület műhellyel, eredetileg Fáczányi István gyógyszertáros háza Építőmester: Sorg Antal
FE/1-11.		Állomás utca 24.	39046	Villajellegű lakóépület, 1896 Tervező: Dura Tamás Kovácsoltvas munka: Jungfer Gyula
FE/1-12.		Állomás utca 26. Szent László tér 5.	39047	Iroda, eredetileg Almássy Balogh Albin lakóháza 1873, bővítés 1895 Tervező: Anton Hanischky

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 2–26.	FE/1.

Hrsz.: 38942, 38939, 38949, 39015/2, 39015/3, 39007, 39006, 39005, 39042, 39043, 39044, 39045, 39046, 39047

Jelenlegi funkció: történeti városközpontból megmaradt utcasor

Eredeti funkció: történeti városközpont utcája

Építész: -

Építőmester:

Építtető:

Építés éve: 1870-1930

Hatályos védelem: fővárosi védelem épületegyüttesként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Kőbánya történelmi városközpontjának elbontása után megmaradt, - egyenként is értékes magasföldszintes és emeletes lakóházakból álló -, páros oldali utcasora, ahol az épületek többségének tervezője a koraeklektika és eklektika korszakában Dura Tamás, a szecesszió korszakában Schöntheil Richárd volt. Az épületek egy részéhez értékes kert tartozik. Az utca másik, páratlan oldalán nyomasztó méretű és zavaró elrendezésű lakótelep húzódik.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 4.	FE/1-1.

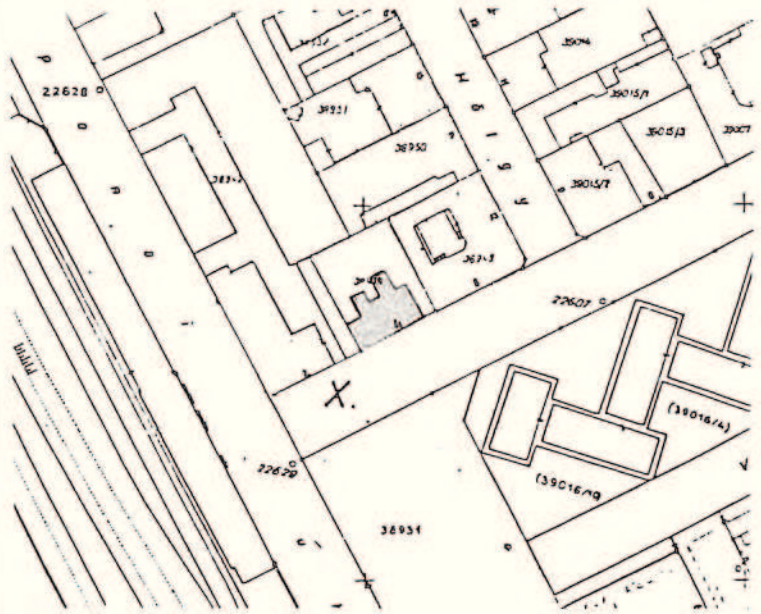

Hrsz.: 38939

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület *(magán villa)*

Építész: Schöntheil Richárd

Építőmester: Dura Tamás és Szabó László

Építtető: Fried Jeremiás

Építés éve: 1904

Hozzáépítés éve: 1921 (Sorg Antal)

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A védett Állomás utca egyik legszebb épülete. Hézagosan zártsorúan épült, magasföldszintes, 4 tengelyes, szecessziós villa terasszal, dús növényzetű belső kerttel, gyönyörű, ívesen hullámzó, hármas pártázattal kiemelt, téglakeretbe foglalt, növényi ornamentikával díszített homlokzattal, kovácsoltvas kapuval és zászlótartó rúddal.
Az eredetileg egy család számára épült villa ma 3 részre tagolt. Az 1. számú lakásban - mely az eredeti lakás előszobája volt - megtalálható még a metszett üveges kétszárnyú ajtó, intarziás ajtólap, eredeti beépített szekrény, zöldcsempés, figurális díszítésű cserépkályha.
Védendő értékek:
- utcai homlokzati architektúra, kovácsoltvas kerti kapu, eredeti belső részletek
- kert, vadszőlővel befuttatott tűzfalak

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, házak, terek, parkok története, 1985. p. 8.

Gerle-Kovács-Makovecz,
A századforduló magyar építészete,
1990, p. 175.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 165. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 6. – HÖLGY UTCA 12.	FE/1-2.

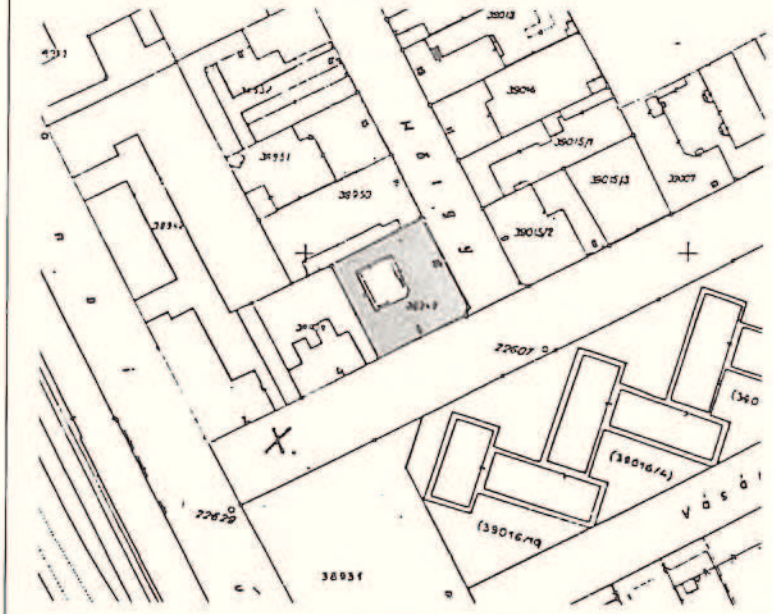

Hrsz.: 38949

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület sarokétteremmel

Eredeti funkció: lakóépület sarokétteremmel

Építész: Schöntheil Richárd

Építőmester: Skorka Mihály

Építtető: ifj. dr. Kovács Béla

Építés éve: 1911

Homlokzat felújítás: 2002

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként *(részleges)*
Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Zártsorúan épült háromemeletes, körbezárt udvaros, nagyvárosias jellegű, szecessziós sarokbérház, földszintjén étteremmel és üzlettel, szintenként 4 db komfortos polgári lakással. Homlokzata lecsupaszítottsága ellenére mozgalmas, zárt erkélyekkel és zárt sarokerkéllyel tagolt, földszintje rusztikus terméskő lábazattal burkolt. Feltehetően tetőkialakítása megváltozott. A bérház jellege emlékeztet az ugyancsak Schöntheil Richárd által tervezett Martinovics tér 4/b sz. alatti háromemeletes bérház kialakítására. Valószínű, hogy nem a Fővárosi Tervtárban megtalálható homlokzati terv valósult meg, így az épület 2002-ben történt homlokzati felújítása a lecsupaszított állapotot rögzítette.

Védendő értékek:

- bejárati geometrikus díszítésű kapu, lépcsőházi és függőfolyosói kovácsoltvas rácsok, rusztikus kőlábazat, üzletportálok

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 207. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003. január

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 8. – HÖLGY UTCA 9.	FE/1-3.

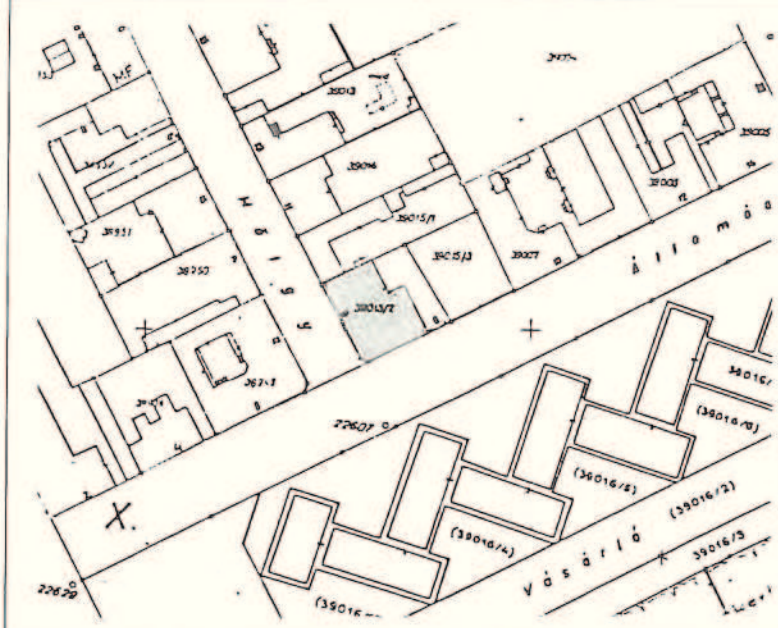

Hrsz.: 39015/2

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület műhellyel

Eredeti funkció: lakóépület műhellyel

Építész: Dura Tamás

Építtető: Koltay Kálmán sertéskereskedő

Építés éve: 1885

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek kevés korai épületeinek egyike. Hölgy utca felé zártsorúan, Állomás utca felé hézagosan zártsorúan épült, levágottsarkú, magasföldszintes, 8/1/5 tengelyes, jellegzetes koraeklektikus polgárház. Kiegyensúlyozott architektúra, kőbányai korai házakra jellemző tornácos elrendezés.

Védendő érték:

- utcai homlokzatok

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 10.	FE/1-4.

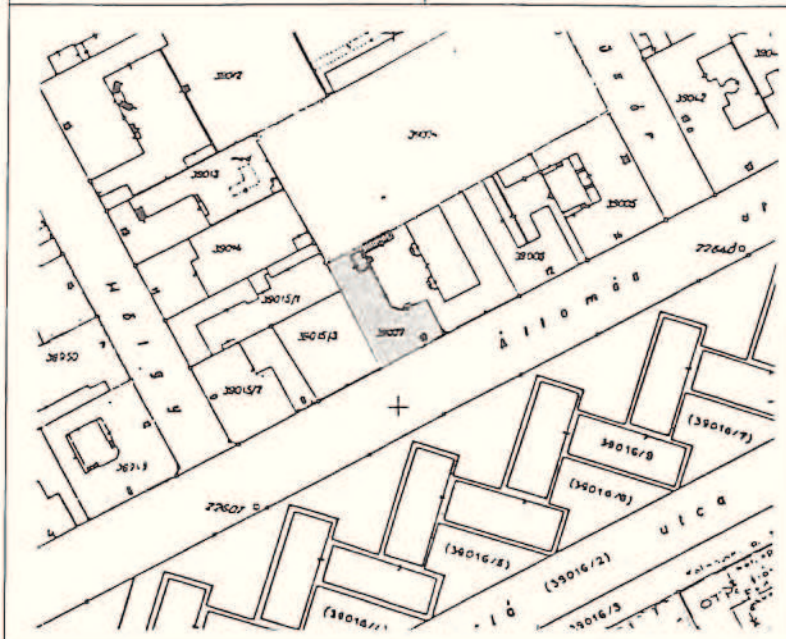

Hrsz.: 39007

Tulajdonviszony: fővárosi önkormányzat

Jelenlegi funkció: Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat Kulturális Központja

Eredeti funkció: lakóépület *(villa)*

Építész: Dura Tamás

Építtető: Nyúl Mihály

Építés éve: 1893

Hatályos védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkeket jellemző jellegzetes, magasföldszintes, oldalhatáron álló, villa jellegű polgárházak egyik legszebbike. Hézagosan zártsorú, 6 tengelyes, L alakú beépítés. Téglaburkolat, timpanonos és íves szemöldökpárkányú ablakok, ablakok alatti kötényfalon állatfigurás relief díszítés (bakfej, halak, bőségszarú), kváderes lábazat a homlokzat jellemzői. Az utca felé 3,60 m magas tömör kerítésfal valószínűlag átalakított, kapuzat kicserélt. Az épület belső kialakítása az 1999-es felújítás során magyaros-posztmodern jellegűre változott. A kertben álló épület jellegtelen.

Védendő érték:

- csak a főépület utcai homlokzata

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985. p. 8-9

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár,
Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 166. doboz *(csak belső hozzáépítés)*

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 12.	FE/1-5.

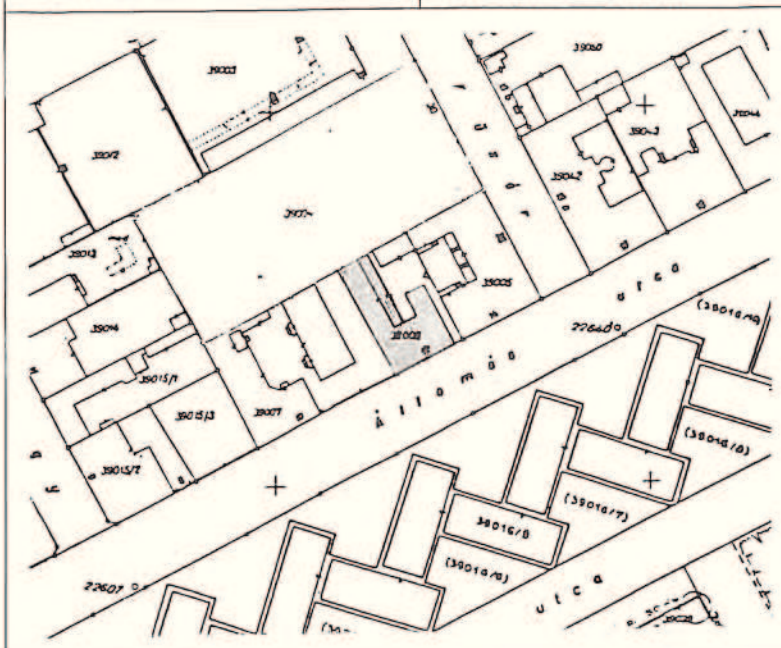

Hrsz.: 39006

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Dura Tamás

Kovácsoltvas kapu: valószínűleg Jungfer Gyula

Építés éve: 1884

Homokzatfelújítás: 2002

Hatályos védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek egyik legkorábbi épülete. Egyszerű, hangulati értékkel rendelkező hézagosan zártsorúan épült, magasföldszintes, 7 tengelyes, U alakú koraeklektikus lakóház, udvarán régebbi földszintes épület. Egyenesszemöldökü ablakok, udvar felé tornácos kialakítás. Keskeny bejárati részén későbbi szép kovácsoltvas kapu.

Védendő értékek:
- utcai homlokzat
- kétszárnyú kovácsoltvas kapu

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: FÜZÉR UTCA 28. – ÁLLOMÁS UTCA 14.	FE/1-6.

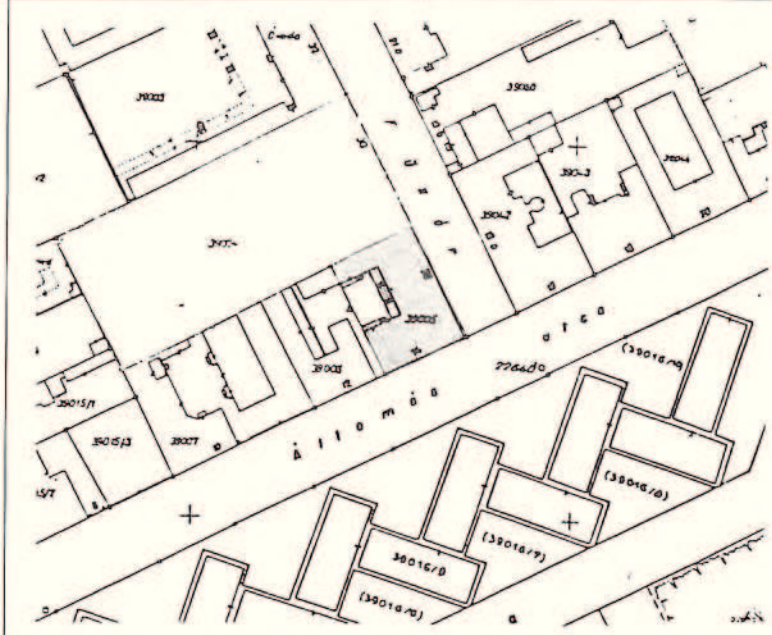

Hrsz.: 39005

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület műhellyel

Eredeti funkció: lakóépület műhellyel

Építész: Dura Tamás

Épületszobrászat: Marchenke Vilmos

Építtető: Dura Tamás

Építés éve: 1900

Hatályos védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A szemközti Füzér utca 19/a szám alatti bérházzal együtt a Füzér utca indító épületének számít. Hasonló építészeti kialakítás, hasonló arányok. Zártsorúan épült kétemeletes, 6+1/1+10 tengelyes, U alakú, udvar felé loggiás homlokzattal forduló, eklektikus bérház. Erősen kiemelt alagsor, gazdag, erős plasztikájú szobordíszítés, és gipsz ornamentika.

Védendő értékek:

- utcai és udvari homlokzat
- előtérben színes díszítőfestés, eredeti lámpa

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985. p. 27

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: FÜZÉR UTCA 19/A – ÁLLOMÁS UTCA 16.	FE/1-7.

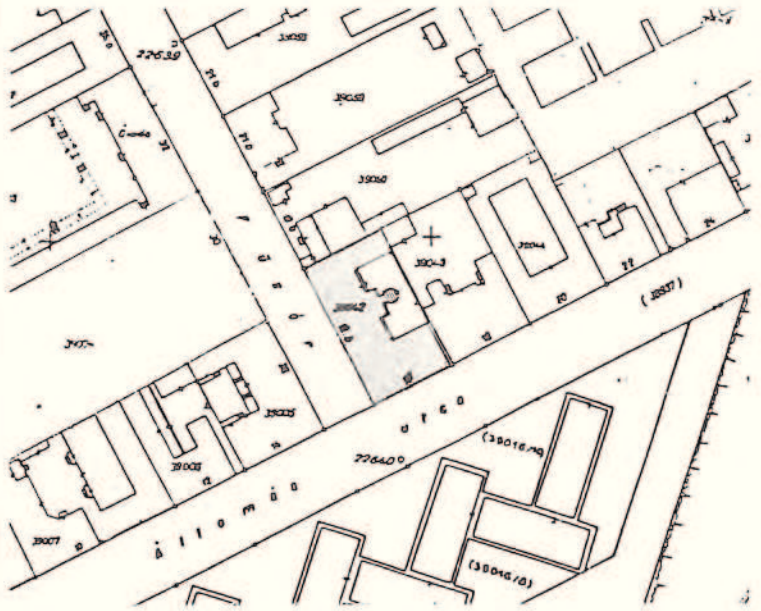

Hrsz.: 39042

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület üzletekkel

Eredeti funkció: lakóépület üzletekkel

Építész: Dura Tamás

Építőmester: Lemberger Alfréd

Építtető: Hermann János hordógyáros

Építés éve: 1895-96

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek kisvárosias világába ritkának számító városias beépítés. Zártsorú, kétemeletes, 11+1/1/1+6 tengelyes, U alakban épült eklektikus bérház, földszinten utca felé végig üzletekkel, erőteljesen tagolt, díszített homlokzati architektúrával. A Füzér utca szemközti, 26. számú épületével rokon kialakítás és nagyságrend által, a két épület a Füzér utca nyitó épületének, kapujának számít. Érdekesség, hogy 1901-ben a lakóházat az új tulajdonos, a Természetes Gyógyintézet Rt. szanatóriummá alakította át. Az épület akkor a szomszédos üres telkekkel 6000 m^2-es kerttel rendelkezett.

Védendő értékek:
- homlokzati architektúra, eredeti tölgyfakapu díszítőráccsal
- tradicionális üzletek, egy-két eredeti üzletportál

Javaslat:
A Füzér utca 26. számmal azonos színválasztás és eredeti üzletportálok visszaállítása.

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985, p. 26-27

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 18.	FE/1-8.

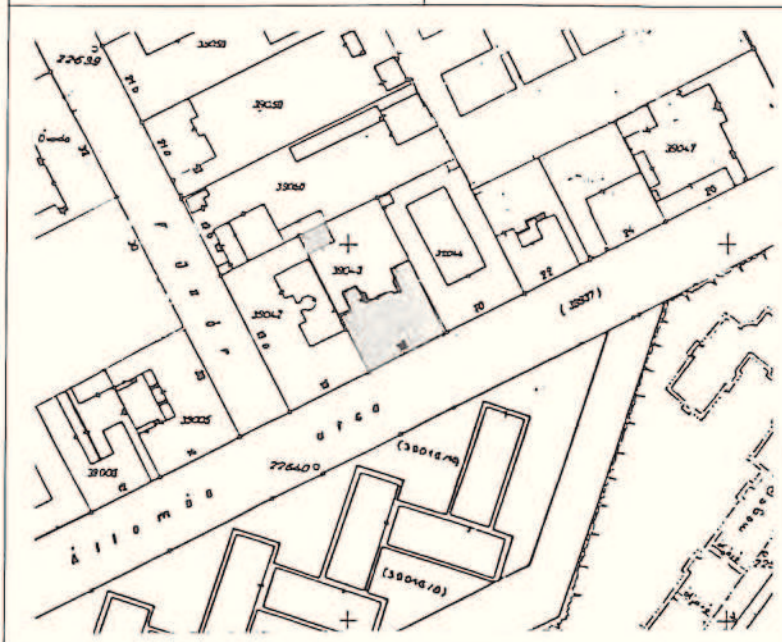

Hrsz.: 39043

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Shöntheil Richárd

Épületszobrászat: Marchenke Vilmos

Építtető: Csáky Ferenc, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatója

Építés éve: 1905-1906

Hatályos védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Az Állomás utcai védett házsor legszebb és leggazdagabban díszített épülete ez a zártsorú beépítésben álló, egyemeletes, 7 tengelyes, U alakban épített szecessziós lakóház. Ívesen hullámzó pártázattal záruló homlokzat, ívesen záruló, domború első emeleti középső zárterkély, kívül-belül tégla-vakolat architektúra, izgalmas szobrászati díszítés, különleges, magas színvonalú műlakatos, műkő terazzók, burkoló és asztalosmunka teszi az épületet a védett házsoron belül is kivételessé. Mindehhez üvegtetővel fedett különleges hangulatú kapualj és lépcsőházi tér, óriási kert felőli terasz, szép kert, kert végében kisméretű, földszintes házmesterlakás társul.

Védendő értékek:
- a külső és belső homlokzatok, belső terek, kapualj, lépcsőházi tér, terasz stb., minden részletével, anyaghasználatával együtt

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Javaslat:

Müemléki igényességü minden részletre kiterjedö felújítás, emellett igényes és autentikus színválasztás.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 20.	FE/1-9.

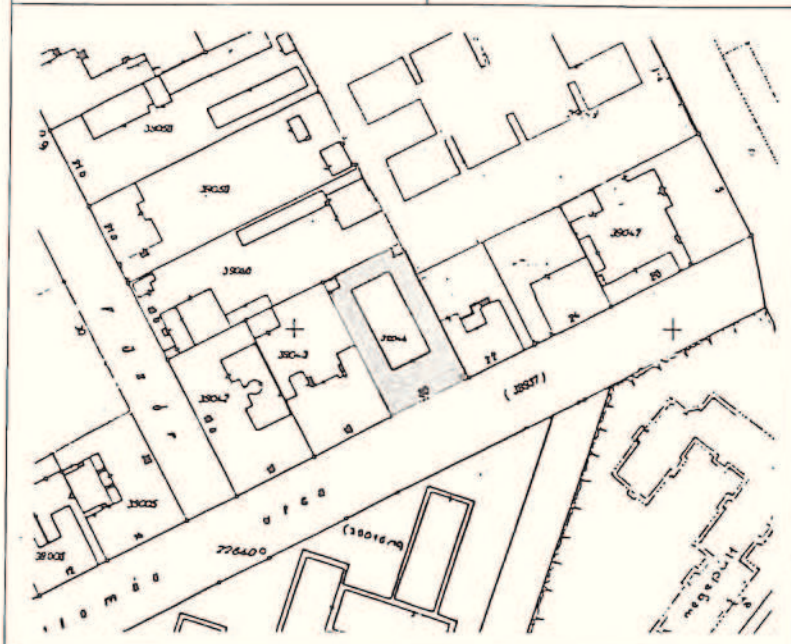

Hrsz.: 39044

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület műhelyekkel

Eredeti funkció: lakóépület műhelyekkel

Építész: Schmidt Ferenc

Építtető: Bamberger Lipót

Építés éve: 1895

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Zártsorú beépítésben álló egyemeletes, 9 tengelyes, körbezártudvaros eklektikus bérház. Igényes tégla-vakolat architektúra, erősen kiemelt alagsor, párkány alatt végigfutó növényi és gyermekfigurás gipsz fríz, az épület külső, ép függőfolyosói kőlemez, kőkonzol, fekete-fehér kockás virágszegélyes padlóburkolat a belső jellegzetességei. A belső felújítás során kicserélt függőfolyosói rácsok.

Védendő értékek:
- utcai homlokzati architektúra
- belső eredeti részletek

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985, p. 9

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

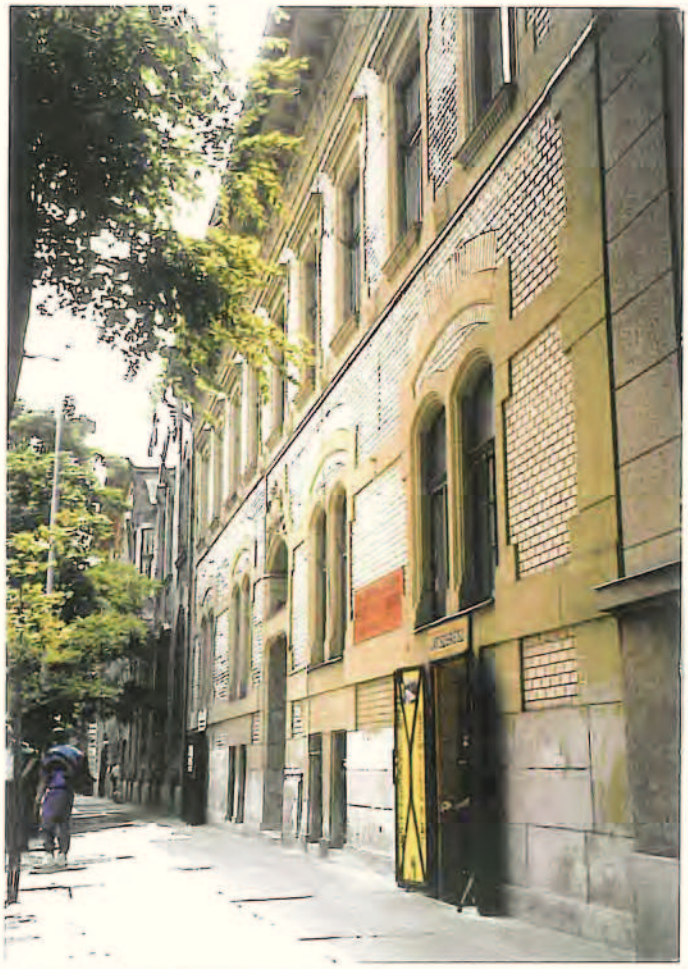

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 22.	FE/1-10.

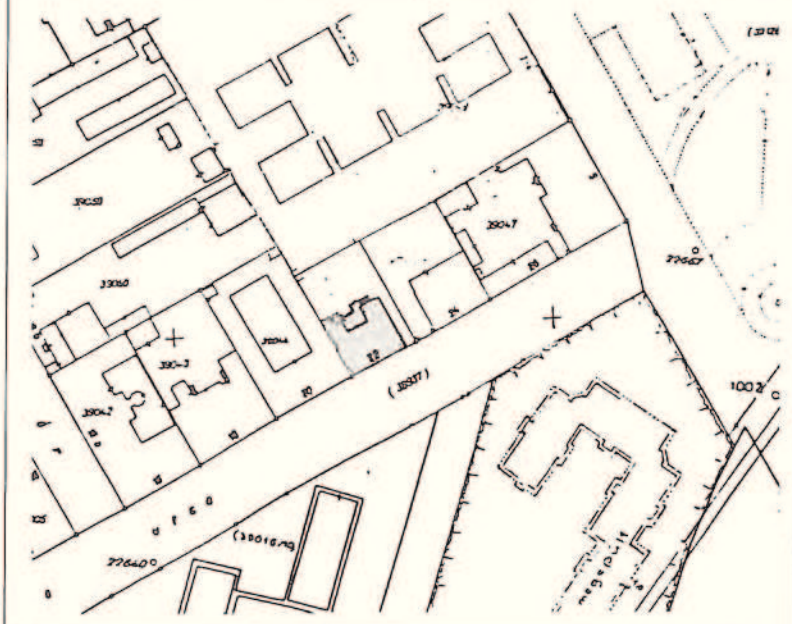

Hrsz.: 39045

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: villajellegü lakóépület mühellyel

Eredeti funkció: villajellegü lakóépület mühellyel

Építész: -

Építőmester: Sorg Antal

Építtető: Fáczányi István gyógyszertáros

Építés éve: 1927

Hatályos védelem: fővárosi védelem alatt álló épületegyüttes része

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Hézagosan zártsorúan épült magasföldszintes, 6 tengelyes, rövidszárú U alakú, két világháború között épült modern családi villa, erösen kiemelt alagsori mühelyszinttel, kertre nyíló terasszal, értékes növényzetü belső kerttel, egyszerü, klasszicizáló homlokzattal.

Védendő értékek:
- homlokzati architektúra
- kert

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 166. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 24.	FE/1-11.

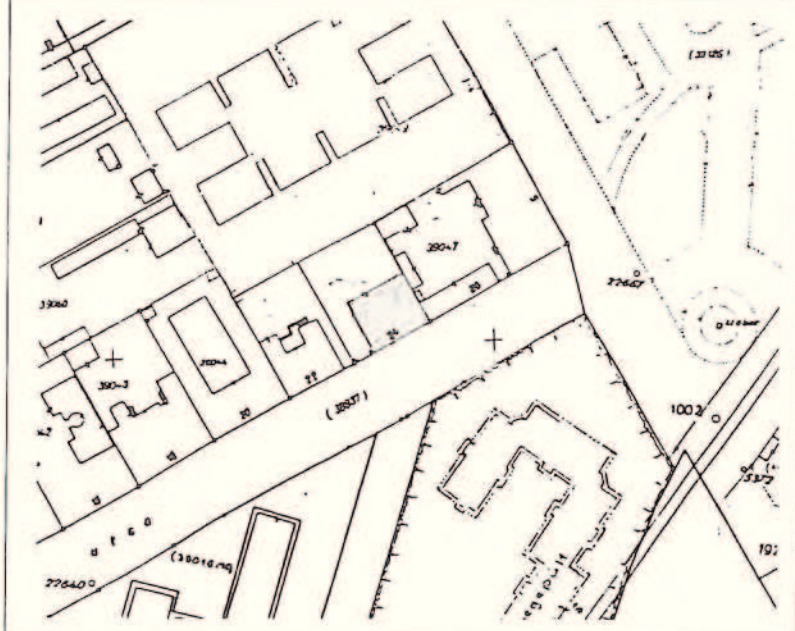

Hrsz.: 39046

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: villajellegü lakóépület

Eredeti funkció: villajellegü lakóépület

Építész: Dura Tamás

Kivitelező: Sorg Antal

Kovácsoltvas munka: Jungfer Gyula

Építtető: dr. Müller Ede

Építés éve: 1896

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Hézagosan zártsorú beépítésben álló magasföldszintes, 6 tengelyes, utcával párhuzamos építésü eklektikus polgárház. Téglaburkolat, erőteljes vakolat díszítés, a homlokzattal egyszerre épült falpilléres kapuzat, kiemelt alagsor, kert felőli oldalon üvegezett veranda, konyhában eredeti csempe és padlóburkolat, épített tüzhely. Kerti bejáratnál ritkán előforduló hatszögü sárga keramit udvarburkolat, kertben élővizü kút. Az épület jelenlegi tulajdonosa a Füzér utca 33-ban született Csernuss Lukács Lajos helytörténész, dr. Müller Ede unokaöccse. A Ligettelkekre vonatkozó helytörténeti adatok nagyrészt a vele történt beszélgetések során lejegyzett adatok.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Védendő értékek:

- utcai és kerti homlokzatok, veranda, nyílászárók
- falpilléres kovácsoltvas kapu, keramit udvarburkolat
- eredeti belső részletek, fal és padlóburkolatok, épített kályha
- kert, kertben élővizű kút

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: ÁLLOMÁS UTCA 26. – SZENT LÁSZLÓ TÉR 5.	FE/1-12.

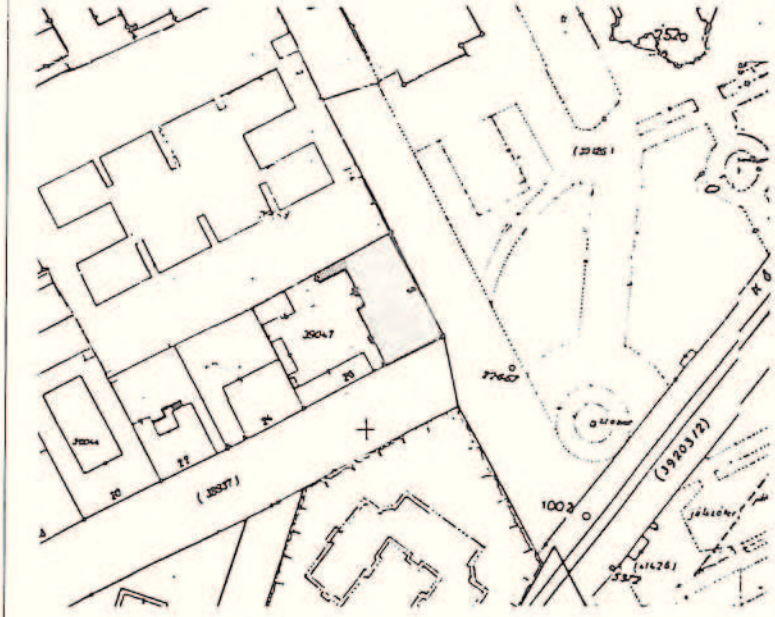

Hrsz.: 39047

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: kerületi SZDSZ iroda, bútordiszkont, gumijavító

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Anton Hanischky

Építtető: Almássy Balogh Albin

Építés éve: 1873
1895 *(belső átalakítás, bővítés)*

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként
Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Zártsorú sarkot képező, Állomás utca felé hézagosan zártsorúan épült korai magasföldszintes, 6/10 tengelyes, tornácos lakóház. A Ligettelkek kevés koraeklektikus lakóházainak egyike. Szép rusztikus homlokzat, íves üvegezett tornác, fatáblás ablakok, belső terekben eredeti hatszögű mozaiklap burkolat. Az Állomás utcai oldalon eredetileg földszintes üzletsor volt, melyet a 80-as években lebontottak, városképi ürt teremtve ezáltal.

Védendő értékek:
- utcai és kert felöli homlokzatok, tetőzet
- veranda
- belső eredeti részletek

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár

Archív fotók:
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest gyüjtemény, 1978./M.L.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Sorszám	Rendelet sorszáma	Cím	Helyrajzi szám	Leírás
FE/2.	10.2.2.	Bánya utca 1-21. és 2-20.	39088 39099-102 39107-110 39112-113 39142* 39144 39146-147 39153-158	Kisvárosias utca 1880-1920. (A 39109, 39110, 39142, 39144 hrsz-ú telkek és épületek az FE/5. jelű épületegyüttesnek is részei.) A *-gal jelölt telken álló épület fővárosi egyedi védelem alatt is áll. – Lásd: F19)
FE/2-1.		Bánya utca 2. Kolozsvári u. 25.	39158	Lakóépület kocsmával, 1908 Tervező: Schöntheil Richárd
FE/2-2.		Bánya u. 4.	39157	Lakóépület, 1889 Tervező: Dura Tamás
FE/2-3.		Bánya u. 8.	39155	Lakóépület, 1928 Tervező: Kolény és Balázs építészek
FE/2-4.		Bánya u. 10	39154	Lakóépület, 1890 körül Tervező: valószínűleg Dura Tamás
FE/2-5.		Bánya utca 9-11. Halom utca 10-16.	39088	Ipari épület, eredetileg Joss és Löwenstein fehérneműgyár, 1875 (Bánya u. 11.) 1920. (neoklasszicista kapuzatok, 1930.)
FE/2-6.		Bánya u. 12.	39153	Lakóépület, 1890. körül
FE/2-7.		Bánya u. 13.	39107	Lakóépület, 1890 körül
FE/2-8.		Bánya u. 14.	39147	Lakóépület, 1889. Tervező: Dura Tamás
FE/2-9.		Bánya u. 16. Liget utca 30.	39146	Lakóépület műhellyel, 1895. (átalakítás, 1934.) Tervező: Dura Tamás
FE/5-5.		Bánya utca 17. Liget u. 28.	39109	Lakóépület, 1870 körül (bővítés 1882.) Tervező: Nagy István
FE/2-10.		Bánya utca 18. Liget utca 27.	39144	Lakóépület raktárral, eredetileg kocsmával, vegyes bolttal, 1872 (belső épületszárny, 1893. (utcai sarokbeépítés) Tervező: John Lohr, Schuchbeck Pál
FE/2-11.		Bánya utca 19. Liget utca 25/B	39110	
F19.		Liget utca 29. Bánya u. 20.	39142*	Lakóház, 1880-1890. Építész: Hild Károly, Hofer József Épületszobrászat: Marchenke Vilmos

Városrész: **LIGETTELEK**	Utca, házszám: **BÁNYA UTCA 1-21. ÉS 2-20.**	**FE/2**

Hrsz.: 39088, 39099-102, 39107-39110, 39112, 39113, 39142, 39144, 39146-147, 39153-39158
(A 39109, 39110, 39142 és 39144 hrsz-ú telken álló épületek az FE/5. jelű épületegyüttesnek is részei. A 39142 hrsz-ú telken álló épület fővárosi egyedi védelem alatt is áll. – Lásd: F19)

Tulajdonviszony: magán, társasházi, önkormányzati

Jelenlegi funkció: kisvárosias utca

Eredeti funkció: kisvárosias utca

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1880-1920 között

Hatályos védelem: fővárosi védelem épületegyüttesként

Jelleg, értékelés:
A Szent László tértől induló és a vasúti pályába torkoló hézagosan zártsorúan és zártsorúan beépült, különlegesen szép, értékes polgárházak, lakóházak, villák, ipari épületek és munkás lakóházak keveredéséből álló kisvárosias beépítésű utca. Az 1885-1895 között épült polgárházak tervezője Dura Tamás volt, a páros oldal vasút felőli induló épületét Schönteil Richárd tervezte. Az utca akácfasorral kísért, az épületek többségéhez értékes növényzetű kert tartozik. A különlegesen értékes utcához szervesen csatlakoznak a Liget utca kereszteződése környéki külön-külön is értéket képviselő kisvárosias lakóházai.

Bibliográfia:

Eredeti tervek:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Berényi Mária

Adatfelvétel ideje: 2011.

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 2. – KOLOZSVÁRI UTCA 25.	FE/2-1.

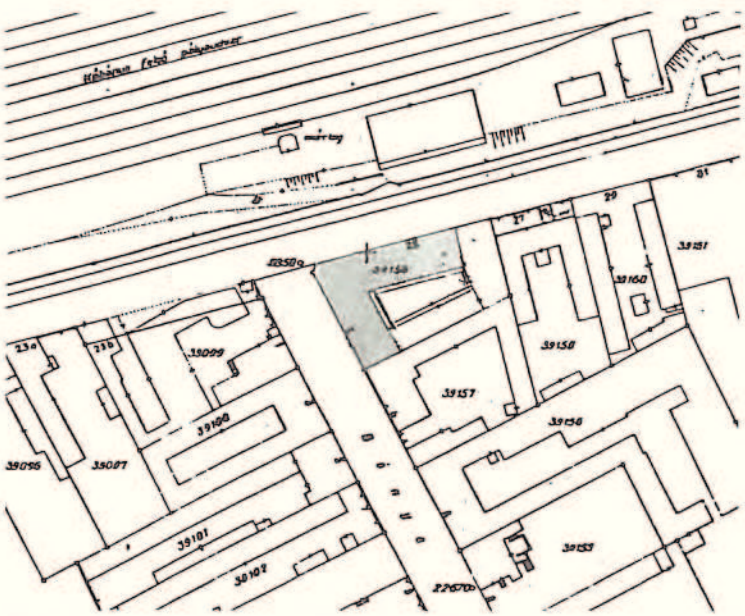

Hrsz.: 39158

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület kocsmával

Eredeti funkció: lakóépület kocsmával

Építész: Schöntheil Richárd

Építtető: Popper Zsigmond

Építés éve: 1908

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Vasút mellé zártsorúan épült, egyemeletes, 7+1/1/1+6 tengelyes, levágott sarkú, utcával párhuzamos elrendezésű külvárosi bérház, ún. munkás bérkaszárnya, sarokról nyíló kocsmával, komfort nélküli, szoba-konyhás lakások sorával. Ennek ellenére a Kolozsvári utca sarokpártázattal is kiemelt legszebb, egyben meghatározó beépítése, egyben a Bánya utca egységesen kisvárosias, értékes épületekből álló épületegyüttesének indító/lezáró szerves és fontos eleme.

Védendő értékek:

- utcai homlokzati architektúra, eredeti nyílászárók, lépcsőházi korlát,
- tradicionális sarok vendéglő (söntés)

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 4.	FE/2-2.

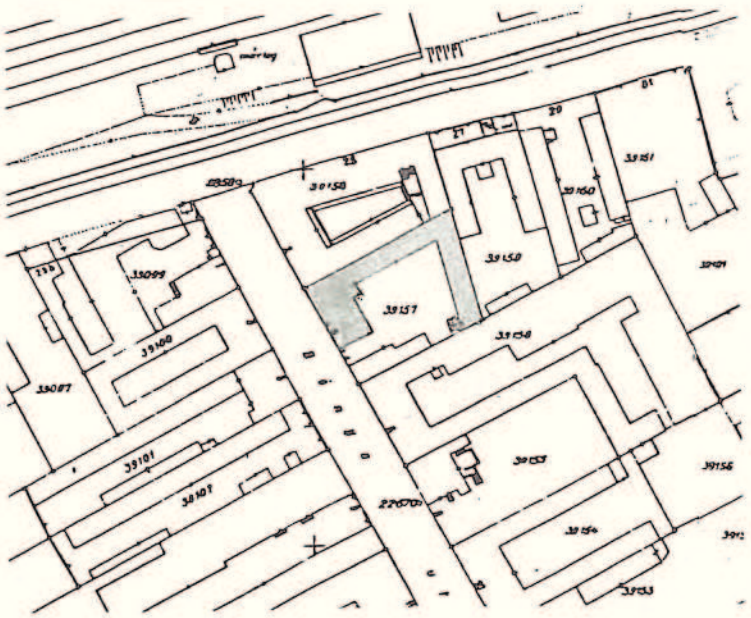

Hrsz.: 39157

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület és bolt

Építész: Dura Tamás

Építtető: Kocsisofszky Mihály

Építés éve: 1889.
1942. különálló utcai üzlet

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Zártsorúan épült földszintes, 4+1+2 tengelyes, L alakú kisvárosias lakóház, hátsó telekhatáron földszintes volt istállóépülettel, utcai oldalon kerítésbe épült kisméretű modern lapostetős üzlettel.

Védendő értékek:

- finoman keretelt és díszített szemöldökpárkányos ablaknyílások, kislányfejes gipszrelief díszítéssel,
- az egykori söntés és fűszerüzlet eredeti vasportálja felül kovácsoltvas díszítőráccsal.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 8.	FE/2-3.

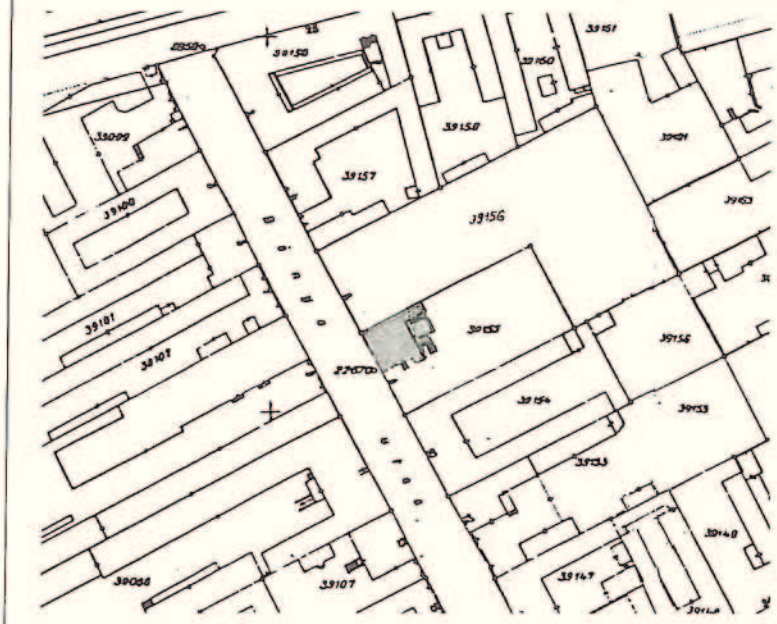

Hrsz.: 39155

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Kolény és Balázs

Építtető: Kolény és Balázs építészek

Építés éve: 1928

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Hézagosan zártsorúan épült, egyemeletes, két világháború közötti modern villaépület, kiemelt alagsorral, kert felé terasszal, értékes fákkal beültetett óriási kerttel, az épülettel nem harmonizáló új tetőtérbeépítéssel, elsilányított kerítéssel.

Védendő értékek:

- homlokzati geometrikus vakolatarchitektúra,
- alagsori kovácsoltvas rács,
- kert fákkal, kert végében vegyesfalazatú kerítés

Javaslat:

Analóg minták alapján helyreállítandó kerítés és kapuzat.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 10.	FE/2-4.

Hrsz.: 39154

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: valószínüleg Dura Tamás

Építtető: -

Építés éve: 1890 körül

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:
Jellegzetes kőbányai kisvárosias beépítés. Zártsorú, magasföldszintes, 7 tengelyes, U alakú, eklektikus lakóház, 2 oldalt oszloppal megosztott páros ablakkal, középen kocsibehajtós, széles kapualjjal. A Bánya utca szerves része, a Ligettelkek egyik legszebb épülete. Az épület homlokzati kialakítása; kőlábazat, téglaburkolat, ablakok alatt rusztikus kváder felület, ablakok és kapu körül erőteljes díszített keretelés; a Bánya utca 14-el azonos mesterre utalnak. Az eredetileg 80 m mély telek belső ¼-ét alkotó hátsó kertet leválasztották. Az U alakú beépítés által közrefogott kertrészt 2 oldali fasor kíséri. A kertben mükö virágtartó és szobortalapzat is található.

Védendő értékek:
Angyal és oroszlánfejjel díszített utcai ablakok és kapuzat, palmetta díszes tölgyfakapu üvegbetéten kovácsoltvas díszráccsal, kerti fasor.

Javaslat: Helyreállitandó pinceablakok.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HALOM UTCA 10-16. – BÁNYA UTCA 9-11.	FE/2-5.

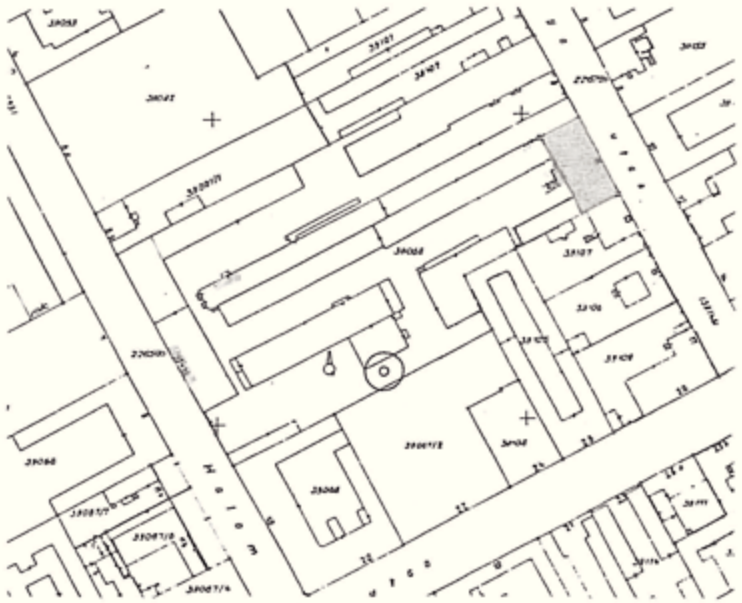

Hrsz.: 39088

Tulajdonviszony: magán tulajdon

Jelenlegi funkció: FÉKON Fehérnemügyár

Eredeti funkció: Joss és Löwenstein fehérnemügyár

Építész: -

Építtető: Joss és Löwenstein (1920)
Adria Selyemszövő üzem (1930)

Építés éve: 1875 *(Bánya utca 11.)*
1930 *(neoklasszicista kapuzatok)*

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként *(részleges)*

Jelleg, értékelés:

A Halom utca zártsorú, kétemeletes, különböző időszakokban épített ipari jellegű térfala mögött az átmenő telek szinte teljes, 135 m-es hosszán átfutó, utcára merőleges elrendezésű földszintes és egyemeletes ipari csarnoképületek együttese áll. A Bánya utcai oldal városképét az utca kisvárosias beépítésébe szervesen illeszkedő magasföldszintes, 11 tengelyes, U alakban épített gyönyörű korai épület és az ide kifutó két, hosszanti egyemeletes, lapostetős csarnoképület alkotja, melyek meglepő módon illeszkednek (lépték, arány, ritmus) a Bánya utca kisvárosias világába. Az ipari beépítés érdekessége a 20-as években épült gyárkémény, és a 30-as évek neoklasszicista törekvéseit tükröző utcai tympanonos, és udvari oroszlánfigurás kapuzat.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 198. doboz

Archív fotók:

Védendő értékek:

- a Bánya utca 11. sz. felőli koraeklektikus magasföldszintes épület utcai homlokzata (fogas főpárkány, egyeneszáródású és tympanonos ablakok, középső ikerablakon női fej, rusztikus kváderes lábazat, stb.)
- utcai és udvari neoklasszicista kapuzat,
- a telken álló 1 db platánfa

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 12.	FE/2-6.

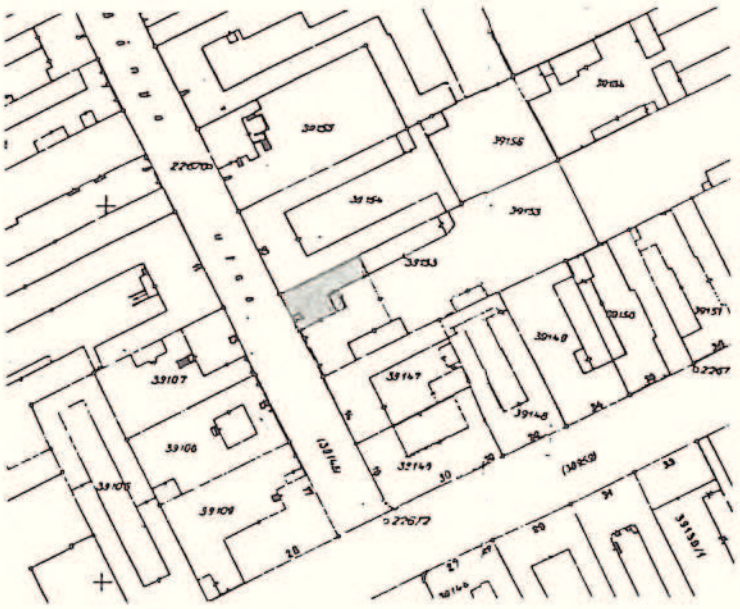

Hrsz.: 39153

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1890 körül

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek egyik tipikus, 4 tengelyes, L alakban épített, magasföldszintes, verandás polgárháza. Hézagosan zártsorú beépítés, téglaburkolat, kiemelt alagsor, az íves ablakok szemöldökpárkánya fölött, harci jelképeket ábrázoló reliefdíszítés a jellemzői. A rendbehozott épület homlokzati színvilága, a téglaburkolat lefestése és a főpárkány lecsupaszítása elhibázott, épített kerítése elrontott. Mindez egy újabb felújítás során azonban javítható. A nagyméretű kertben fenyőerdő található. Az épület egy időben a Latabár család egyik tagjáé, Latabár Endréé volt.

Javaslatok:

A kicserélt, illetve elrontott kerítésfal és kapu, valamint az elrontott homlokzati részletek (párkánykialakítás, homlokzat színezés) analóg minták alapján történő visszaállítása.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 13.	FE/2-7.

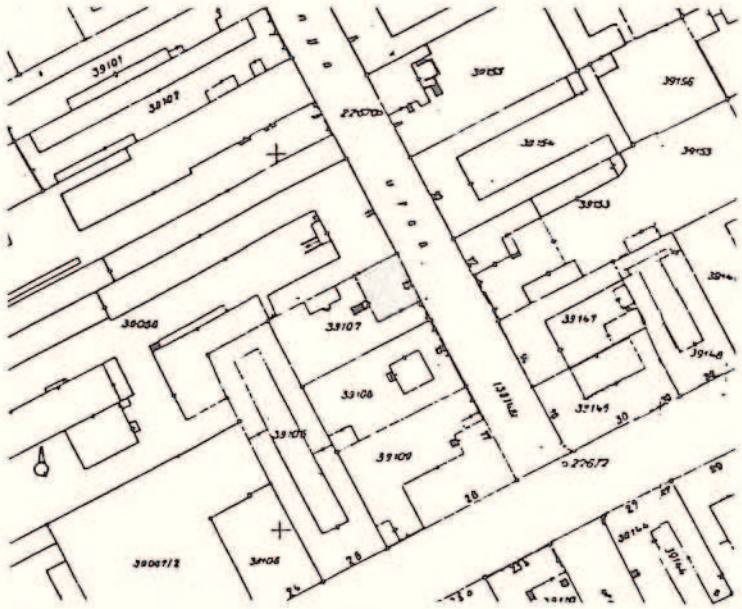

Hrsz.: 39107

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: lakóépület fogtechnikai műhellyel

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1890 körül

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Hézagosan zártsorúan épült magasföldszintes, alagsoros, 4 tengelyes, utcával párhuzamos elrendezésű, eklektikus polgárház, utólagos tetőtérbeépítéssel. A tekintélyes megjelenésű, téglaburkolatú lakóház a Ligettelkek illetve Kőbánya jellegzetes beépítésének számít, tömör kerítésbe illesztett falpillérekkel hangsúlyozott kapuzatával, kisvárosias karakterével, díszes homlokzatával. A jelenlegi tulajdonos (Melegh Szabolcs fogtechnikus) a kertben mesterséges tavat és vízesést épített.

Védendő értékek:

- eredeti, ép utcai homlokzati architektúra, épített kerítés és kapuzat,
- vadszőlővel befuttatott tűzfalak, kert

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 14.	FE/2-8.

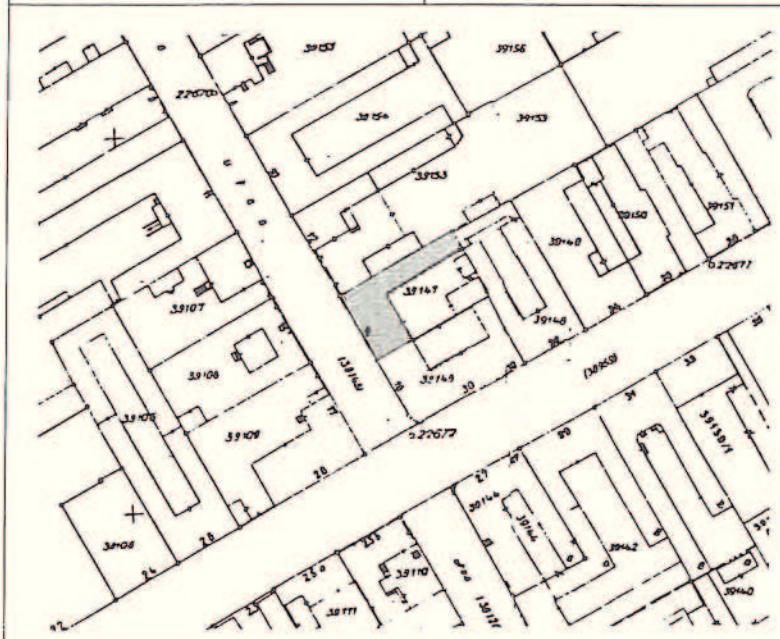

Hrsz.: 39147

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Dura Tamás

Építtető: Heller Nándor

Építés éve: 1889

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

A Bánya utca kivételesen egységesen megmaradt magasföldszintes, kisvárosias házsorának szerves része, de építészetileg önállóan is értékes, védendő eleme. Zártsorú, L alakú, 7+1 tengelyes, eklektikus, magasföldszintes polgárház és melléképület, barátságos kert.

Védendő értékek:

Gazdagon díszített, rusztikus utcai homlokzat, eredeti tömör tölgyfakapu, kertben repkénnyel befuttatott téglafal és kockakő burkolat.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 30. – BÁNYA UTCA 16.	FE/2-9.

Hrsz.: 39146

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület borozóval, műhellyel

Eredeti funkció: lakóépület műhellyel

Építész: Dura Tamás

Építtető: Keller Nándor bodnármester

Építés éve: 1895.
1934. *(modernizálás, lakáskomfortosítás)*

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Levágott sarkú telken álló, zártsorú beépítés részét képező, egyemeletes 7/1/12 tengelyes bérház, alagsori borozóval, műhelyekkel. A ház téglaburkolatú emeleti részén, az íves ablakok között férfifejes medallion díszítés, a falpillérekkel szegélyezett bejárat fölött a későbbi tulajdonos, Schönwiesner József „S. J" monogramja, a kapualj terazzo burkolatában az 1895-ös építési évszám látható. Pinceablakok egy része tönkretett, kapuszárnyak kicseréltek. A pinceablakok egy részére talán a 60-as években kerültek az érdekes, naív rácsok

Védendő értékek:

- utcai homlokzatok

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 28. – BÁNYA UTCA 17.	FE/5-5.

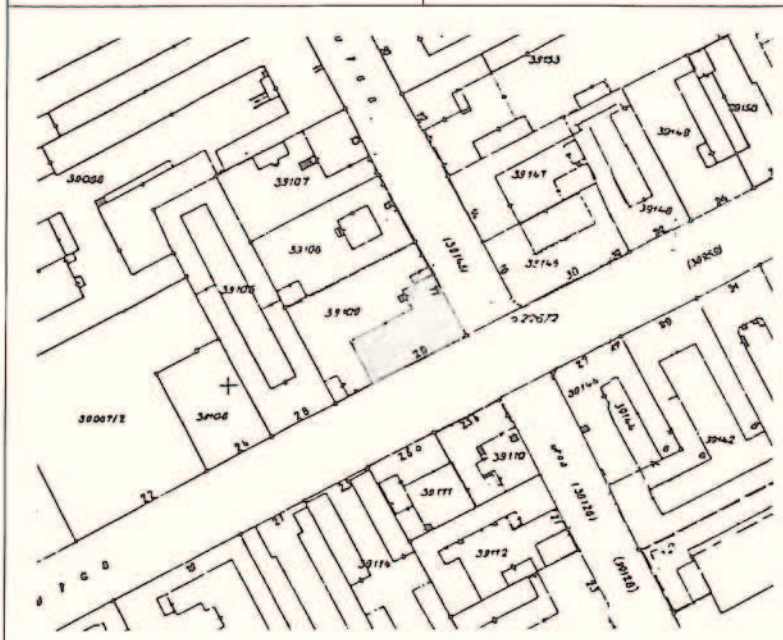

Hrsz.: 39109

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Nagy István

Építtető: Fehér Károly

Építés éve: 1870 körül,
1882 *(bővítés éve)*

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

A mai saroképület egy korábbi 4 tengelyes épület továbbépülésével alakult ki. Hézagosan zártsorú beépítésű, tekintélyes megjelenésű, rusztikus architektúrájú koraeklektikus, magasföldszintes, 2+1+5/4 tengelyes kialakítású polgárház. Széles, kocsibehajtós, fapilléres kapualj, erőteljes, kökváderes sarokarmírozás, osztó és főpárkány, ablakkeretelés, eredeti ablakok, de új kapu, elrontott alagsori ablakok, hiányos kőlábazat.

Védendő értékek:
- utcai homlokzati architektúra

Javaslatok:
A védendő homlokzati architektúra hiteles kiegészítéseként analóg minták alapján kialakítandó alagsori ablakok és kapuzat, kiegészítendő kőlábazat.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár *(bővítés terve)*

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 18. – LIGET UTCA 27.	FE/2-10.

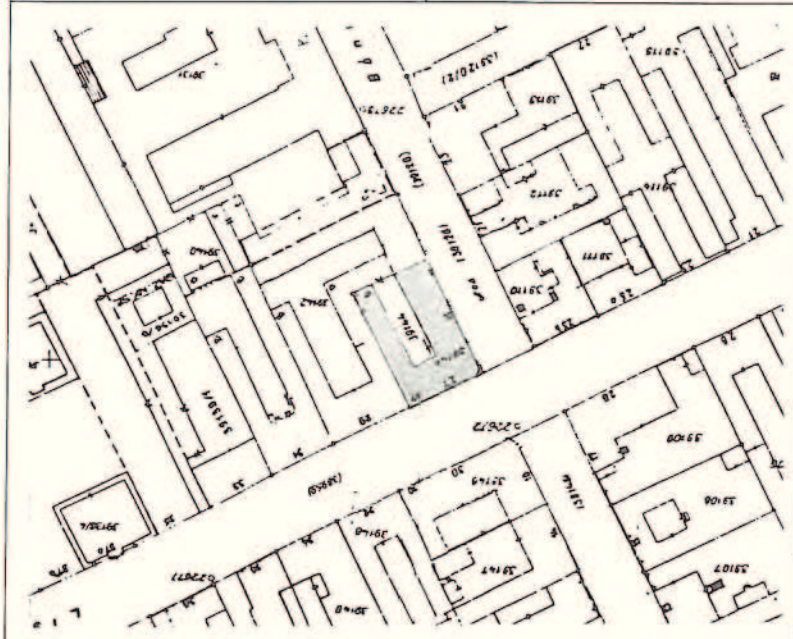

Hrsz.: 39144

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület raktárral

Eredeti funkció: lakóépület kocsmával, vegyesbolttal

Építész: John Lohr, Schusbeck Pál

Építtető: . . . . . ., Bögl Jakab

Építés éve: 1872 *(belső épületszárny)*
1893 *(utcai sarok beépítés)*

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Zártsorú beépítésben álló, magasföldszintes, 18/1/6 tengelyes, körbeépített udvaros, eklektikus sarokház. A lecsapott sarokkialakítás és a sarkon elhelyezkedő kocsma, illetve vegyesbolt a Ligettelkek hagyományos életéhez tartozó jellegzetesség volt. Ma a kocsma helyén üvegraktár működik, a homlokzat ezen lecsupaszított részén a portál átépített. Az épület további részein azonban eredeti a párkány és ablakkeretelés motívuma, eredeti a bejárat tölgyfakapuja is. A párkány alatt rák és sárkányfejes rozetták futnak végig. Eredeti a nyílászárók nagy része is. Pinceablakok befalazottak, a keramitburkolatú kapualj falai lecsupaszítottak.

Védendő értékek:

- a homlokzat eredeti elemei, díszítései (párkánykialakítás, rozetták, tölgyfakapu, nyílászárók), saroküzlet.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 29. – BÁNYA UTCA 20.	F19.

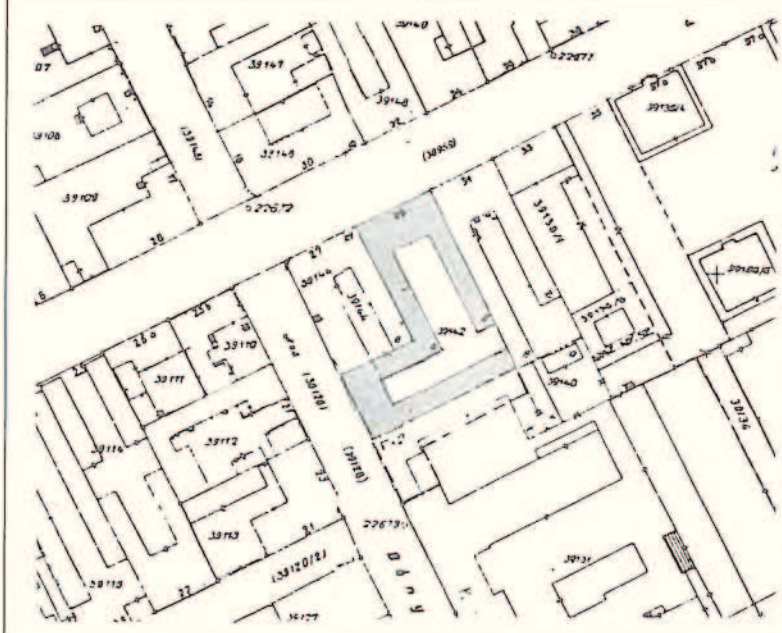

Hrsz.: 39142

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Hild Károly, Hofer József

Épületszobrász: . . . . . ., Marchenke Vilmos

Építtető: . . . . . ., Kalenda Györgyné

Építés éve: 1880 körül *(Bánya utca 20.)*
1890 *(Liget utca 29.)*

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Az L alakú, 2 utcára nyíló telken valójában egymástól függetlenül egy-egy zártsorúan épült, U alakú földszintes épület áll, melyek közül a Liget utca 29. sz. alatti 9 tengelyes, gazdagon díszített, eklektikus lakóház miatt került sor a védelemre. Homlokzata mögött 1-1 bolttal összeépült lakás, eredeti tagozatokkal rendelkező egyeneszáródású, fapilléres kapualj található. A homlokzaton látható kivételesen szép épületszobrászati munka hasonlóságot mutat a Liget utca 17. és a Füzér utca 28. sz. alatti lakóházakéhoz, melyeknek épületszobrásza szintén Marchenke Vilmos volt.. A Bánya utca 20. felőli, 7 tengelyes, koraeklektikus lakóház, bár szerényebb, egyszerűbb, de szerves része a Bánya utca védendő kisvárosias házsorának. Díszes főpárkány, egyszerű szemöldökpárkányos ablakok, tömör tölgyfa kapu, befalazott pinceablakok jellemzik.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár *(csak Liget utca 29.)*

Archív fotók:

Védendő értékek:

- a Liget utca 29 védett homlokzata, tölgyfakapuja és kapualja mellett a Bánya utca 20. homlokzati architektúrája, eredeti tölgyfakapuja, helyrehozandó pinceablakokkal.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Sorszám	Rendelet sorszáma	Cím	Helyrajzi szám	Leírás
FE/3.	10.2.3.	Halom utca 13/A-15.	39052 39053/2 39053/4	
FE/3-1.		Halom utca 13/A. Liget utca 15/B	39053/4	Lakóépület zárt műhellyel 1870 körül
FE/3-2.		Halom utca 15.	39052	Lakóépület, eredetileg hentesműhellyel, istállóval Tervező: Krausz Izidor ép.m. 1870, emeletráépítés és bővítés 1895

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HALOM UTCA 13/A – LIGET UTCA 15/B	FE/3-1.

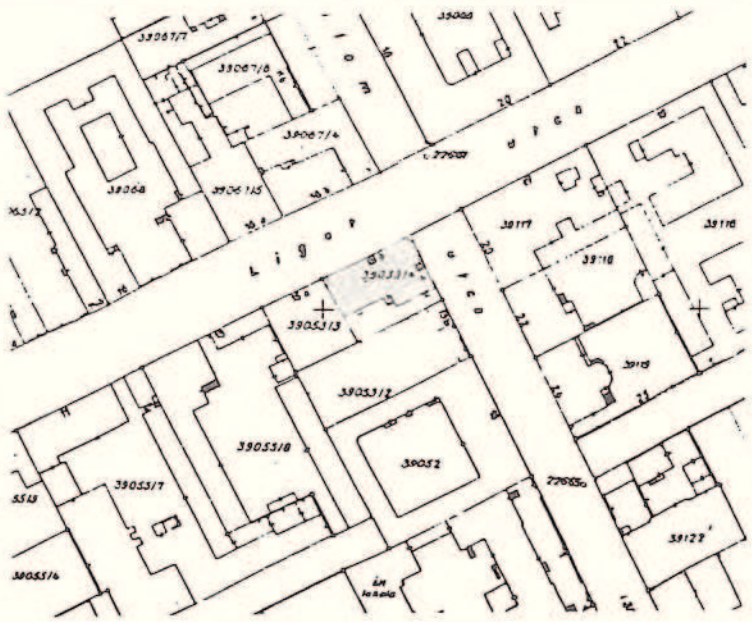

Hrsz.: 39053/4

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: lakóépület zárt műhellyel

Eredeti funkció: lakóépület sarokműhellyel

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1870 körül

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek területén ez az egyetlen olyan korai lakóház, melyet a Lechner Jenő féle 1927-es műemléki felmérés megemlít, mint késöklasszicista lakóházat. Levágott sarkú saroktelken, zárt sarkot alkotva, mindkét utca irányában hézagosan zártsorúan épült, 5/1/5+3 tengelyes, egyszerű, harmonikus, de feltehetően díszeitől megfosztott homlokzat, erősen kiemelt alagsor, téglaalakú padlásszellőző ablakok, deszkakapu és deszkakerítés a beépítés jellemzői. Az alagsorban sokáig Vers István könyvkötő műhelye működött, mely az utóbbi évben bezárt. A deszkakerítés Pest külvárosainak jellegzetessége volt.

Védendő értékek:
- beépítési forma és homlokzat

Bibliográfia:

Lechner Jenö, 1927 *(kézirat, Szabó Ervin Könyvtár)*

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HALOM UTCA 15.	FE/3-2.

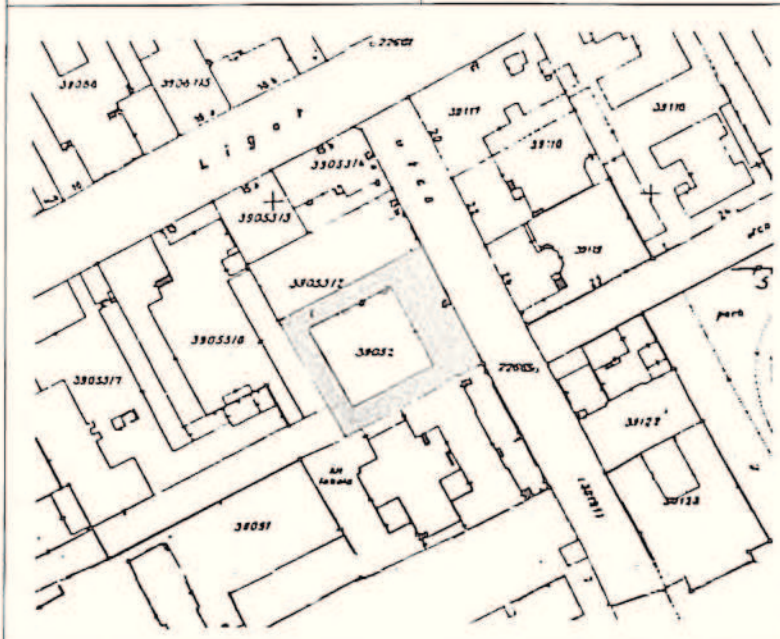

Hrsz.: 39052

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület hentesműhellyel, istállóval

Építész: Krausz Izidor ép. m.

Építtető: Tihanyi József hentesmester, fuvaros

Építés éve: 1870 *(földszintes épület)*
1895 *(emeletráépítés és továbbépítés)*

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként
Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Zártsorúan épült, egyemeletes, 15 tengelyes, L alakú épület, hozzá csatlakozó földszintes szárnyakkal. Erős hangulati értékkel rendelkező munkáslakóház. Az épület korai romantikus része süllyesztett jellegű, tornácos kialakítású volt. Az erre és ehhez épült utcai szárny ma loggiás, az udvari szárny függőfolyosós. Erősen kiemelt alagsor, monogramos, de deszka kapura cserélt bejárat, eredeti részletekkel rendelkező szimmetrikus felépítésű homlokzat, tágas-négyzetes lépcsőházi tér alatt átfutó kapualj a jellemzői.

Védendő értékek:
- utcai homlokzat
- loggiás udvari homlokzat

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár *(emeletráépítés)*

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Sorszám	Rendelet sorszáma	Cím	Helyrajzi szám	Leírás
FE/4.	10.2.4.	Hölgy utca 9/B-21. és 14-28.	38950-54 33955/1-2 38956-57 39009/2 39010-14 39015/1	Kertvárosias beépítésű utca, 1887-1930.
FE/4-1.		Hölgy utca 11.	39014	Lakóépület, 1895 körül
FE/4-2.		Hölgy utca 13.	39013	Eredetileg emeletes családi villa, 1895 körül
FE/4-3.		Hölgy utca 14.	38950	Eredetileg fürdő és gőzmosoda, jelenleg EGIS Gyógyszergyár, 1900, átépítve, 1950-es évek Tervező: Schöntheil Richárd
FE/4-4.		Hölgy utca 15.	39012	Családi villa, 1887, 1904 Tervező: Dura Tamás
FE/4-5.		Hölgy utca 16.	38951	Lakóépület, 1905-1906 Tervező: Schöntheil Richárd
FE/4-6.		Hölgy utca 17.	39011	Családi villa, 1887 körül
FE/4-7.		Hölgy utca 18.	38952	Lakóépület, 1895, átalakítás 1905 Tervező: Schöntheil Richárd
FE/4-8.		Hölgy utca 19.	39010	Családi villa, 1910 Tervező: dr Strasser Ulrik
FE/4-9.		Hölgy utca 22.	38954	Lakóépület 1890 körül
FE/4-10.		Hölgy utca 26.	38956	Lakóépület, 1895

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 9/B – 21 és 14–28.	FE/4.

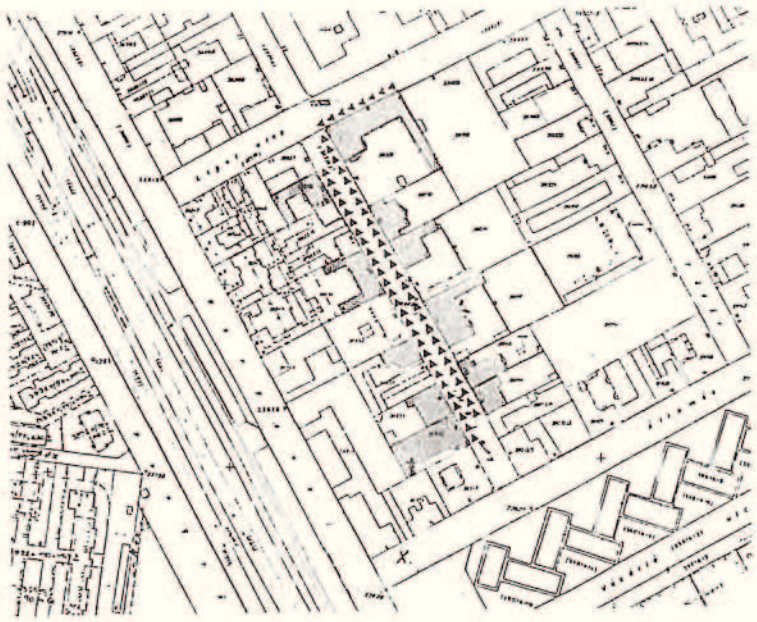

Hrsz.: 39015/1, 39014, 39013, 39012, 39011, 39010, 38950, 38951, 38952, 38953, 38954, 38955/1, 38955/2, 38956, 38957, 39009/2

Jelenlegi funkció: kisvárosias beépítésü utca

Eredeti funkció: kisvárosias beépítésü utca

Építész: -

Építőmester: -

Építtető: -

Építés éve: 1887-1930

Hatályos védelem: fővárosi védelem épületegyüttesként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Előkelő, szebbnél-szebb eklektikus és szecessziós villákból, lakóházakból álló fasorral kísért utcaszakasz. Az utca állítólag a kőbányai „hölgyek" kedvenc sétálóutcája volt. Az utca elejét – Kőbánya városközpontjának az 1970-es évek során történt lerombolásakor – elbontották, de a számozásokat nem változtatták meg. Így a 9/b és 12. szám alatti épületek a jelenleg Állomás utcától induló utca első épületeivé váltak. A lakóházak, villák többségéhez értékes kert tartozik. Több helyen a hátsó kertek még az utcafeltöltések előtti mélyebb szinten helyezkednek el.

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985. p. 43

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 11.	FE/4-1.

Hrsz.: 39014

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építőmester: -

Építtető:-

Későbbi tulajdonos: dr. Adler Adolf ügyvéd

Építés éve: 1895 körül

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Hölgy utca kivételes épületekből álló kisvárosias házsorának szerves része. Zártsorúan épült, egyemeletes, 5 tengelyes, L alakú, villajellegű eklektikus lakóház, szintenként egy lakással, oldalt elhelyezett kapualjjal, erősen kiemelt alagsorral, részben kváderes, részben téglaburkolatú homlokzattal, első emeleti kovácsoltvas erkéllyel. Gyönyörű lámpatartó oszloppal indított kovácsoltvas korláttal kísért lépcsőház, színes, virágmintás terrazzo burkolat, faragott tölgyfa kapu és lakás bejárati ajtók, díszes belső ajtószárnyak az épület további jellegzetességei.

Védendő értékek:

- utcai és kerti homlokzat
- eredeti tölgyfa bejárati kapu és belső ajtók, ajtószárnyak
- lépcsőházi kovácsoltvas korlát, terrazzo burkolat

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 13.	FE/4-2.

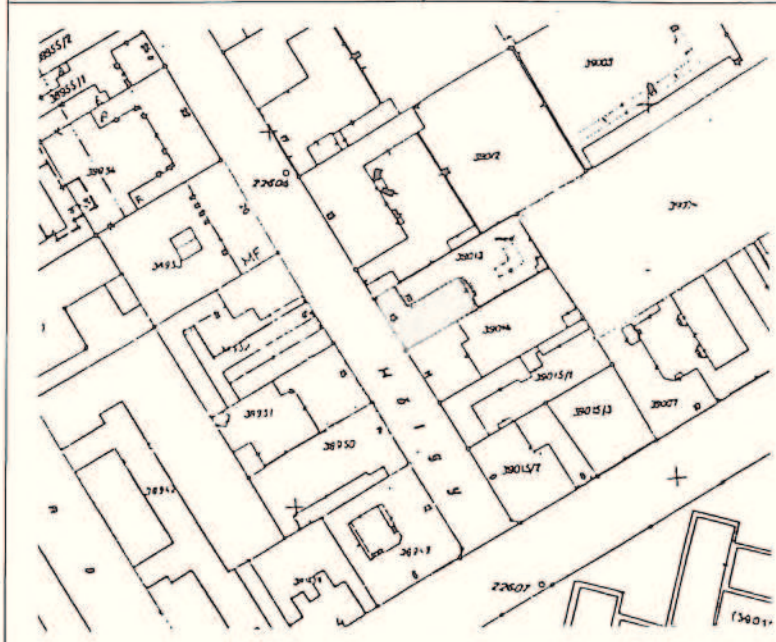

Hrsz.: 39013

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: családi villa

Építész: -

Építőmester: -

Építtető: Károlyi sertésbizományos

Építés éve: 1895 körül

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Hölgy utca kivételes épületekből álló kisvárosias házsorának szerves része. Zártsorúan épült, egyemeletes, 4 tengelyes, L alakú, téglaburkolatú épület. Kert felé üvegezett faveranda, medencével rendelkező kert, falambériával kísért, festménnyel díszített belső lépcső, színes ólomüvegablakok a jellegzetességei.

Védendő értékek:
- utcai és kerti homlokzatok
- faveranda
- belső térben falambéria, festmény, ólomüvegablakok
- kert medencével, mükövirágtartókkal

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 14.	FE/4-3.

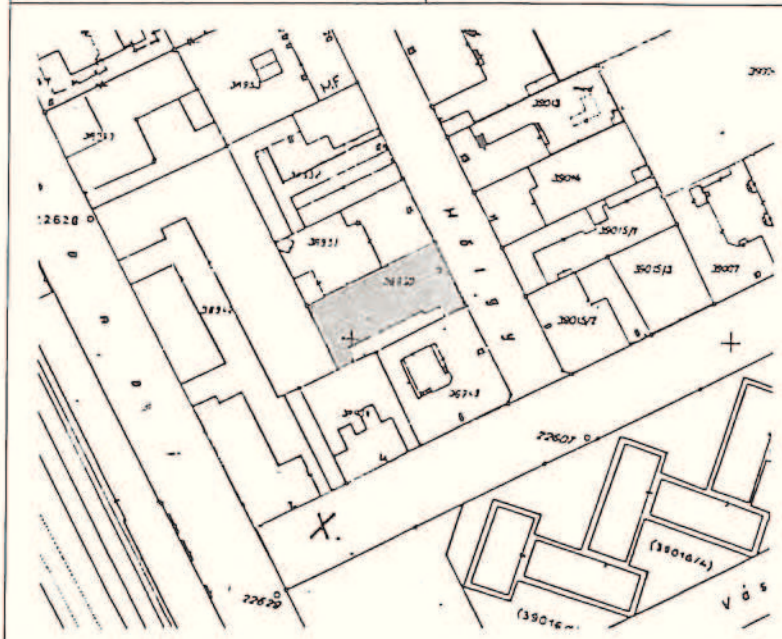

Hrsz.: 38950

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: üres

Eredeti funkció: fürdő és gőzmosoda,
1920-tól Medichemia
Gyógyszerkészítmények Gyára Rt.
1952-től EGYS gyógyszergyár

Építész: Schöntheil Richárd, ...

Kivitelező: Sorg Antal, ...

Építtető: Kovács Béla, EGYS gyógyszergyár

Építés éve: 1900., 1950-es évek

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként
Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A századfordulón zártsorúan épült egyemeletes, 1+7+1 tengelyes, 2 bejárattal rendelkező, középpártázattal és két oldalsó oromfallal kiemelt homlokzatú, gyönyörű szecessziós fürdő és gőzmosoda épületét az 1950-es években alakítják át, a telek szinte teljes beépítésével és három új, igencsak egyszerű kialakítású emelet ráépítésével, az eredeti homlokzatból alig meghagyva valamit.

Védendő értékek:

- a két nagyméretű szegecselt acélszerkezetű üvegezett bejárat,
- a földszinti megmaradt eredeti építészeti elemek.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 207. doboz

Archiv fotók:

Világ című újság, 1930.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 15.	FE/4-4.

Hrsz.: 39012

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: családi villa

Építész: Dura Tamás

Építőmester: Sorg Antal

Építtető: Woperschal Antal,
Tóth György sertéskereskedő

Építés éve: 1887, 1904

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Hölgy utca egyik legszebb, legtekintélyesebb magasföldszintes villaépülete. Hézagosan zártsorú, L alakú, 9 tengelyes, verandás beépítés, nagyméretű, mélyebben fekvő hátsó kerttel, téglaburkolatú, díszített homlokzattal, még eredeti, téglaidomelemekkel kialakított kéményekkel. A magas utcai téglakerítésbe utólagosan (1929) a lakóházhoz és az eredeti kerítéshez is illeszkedő módon garázs épült. Az ablakok egy része az utóbbi évek során müanyagablakokra cserélt.

Védendő értékek:
- utcai homlokzat és tömör falpilléres kerítés és kapuzat
- hátsó kert + kerti kerítés
- élővizű kút

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 16.	FE/4-5.

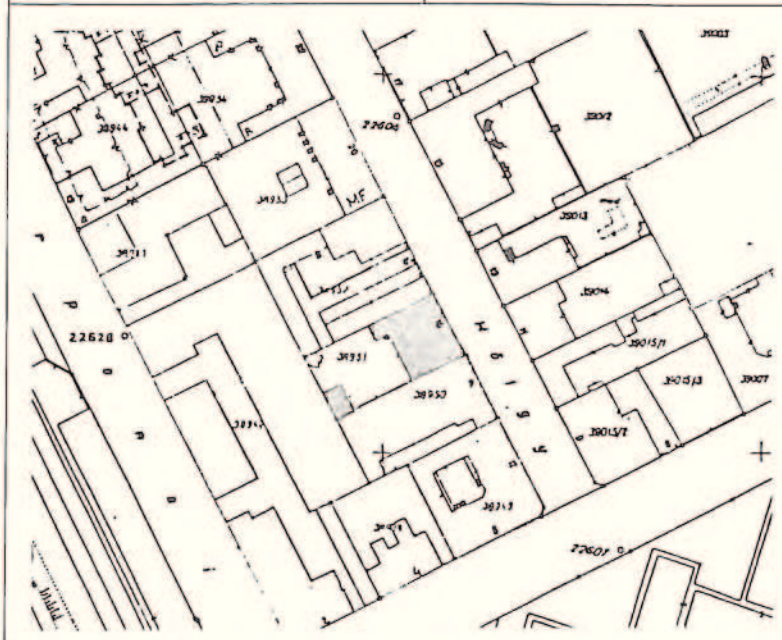

Hrsz.: 38951

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület különálló házmesterlakással

Építész: Schöntheil Richárd

Építőmester: Sorg Antal és Strakovits Albert

Építtető: Löwy Károly gabonakereskedő

Építés éve: 1905-1906

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként
Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Zártsorú beépítésben álló, különlegesen szép, kívül-belül gazdagon, iparművészeti igényességgel díszített, 8 tengelyes, L alakú, magyaros, szecessziós lakóház, kiemelt alagsorral, kert felé nagy emeleti terasszal, kert végében földszintes egykori házmesterlakással. Üveg bevilágítású kapualját és lépcsőházát hermák, reliefek, gipszstukkók díszítik és kivételes kovácsoltvas és asztalosmunka jellemzi. Földszinti ablakai fölött hat – a bőség éveit ábrázoló gabonakereskedelemmel kapcsolatos – dombormű, a kapu fölött az építész és az évszám, felette Szent István, vele szimmetrikusan Gizella királynö koronás mellszobra látható.

Védendő értékek:
- teljes külső és belső homlokzati architektúra és részletek (épületszobrászat, kovácsoltvas, asztalos és üveges munka)

Bibliográfia:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985., p. 43.

Gerle-Kovács-Makovecz, 1990., p. 175.

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 207. doboz

Archív fotók:

Javaslat:

Műemléki igényességü helyreállítás.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003. január

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 17.	FE/4-6.

Hrsz.: 39011

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: családi villa

Építész: -

Építőmester: -

Építtető: -

Építés éve: 1887 körül

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Tekintélyes, magasföldszintes 6 tengelyes, L alakban épült, villa jellegű lakóház, kiemelt alagsorral, hosszú tömör kerítéssel, kert felé tornáccal, nagyméretű, mélyebben fekvő hátsó kerttel. Az épülethez utólag ide nem illő autószerviz épült, kerítése elrontott.

Védendő értékek:

- utcai homlokzat
- üvegezett tornác
- hátsó kert

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 18.	FE/4-7.

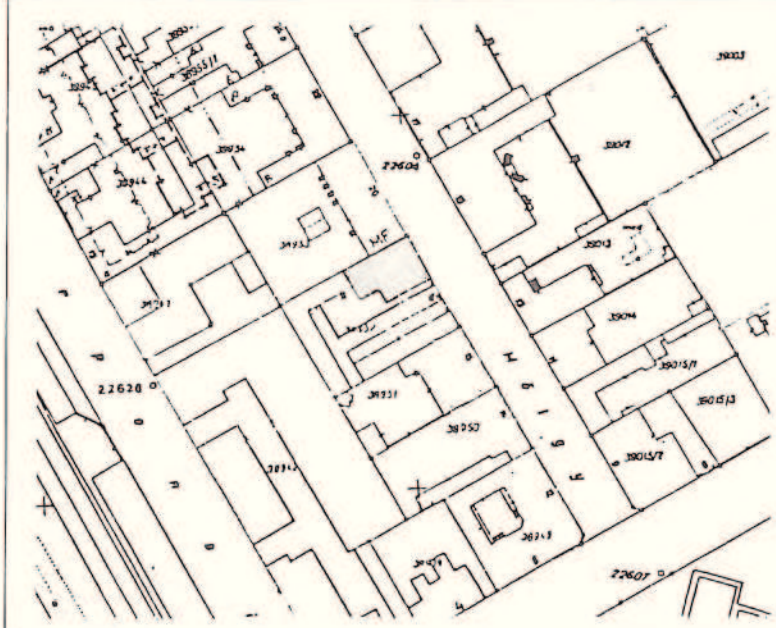

Hrsz.: 38952

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: . . . . . , Schöntheil Richárd

Kivitelező: . . . . . , Sorg Antal

Építtető: Szekrényesy Károly sertéskereskedő

Építés éve: 1895
1905 (átalakítás)

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Hölgy utca kisvárosias beépítésének szerves része, egyben a Ligettelkek jellegzetes, villajellegű, egy család számára épült lakóháztípusa. Legfontosabb jellemzői: hézagosan zártsorú, magasföldszintes, 4 tengelyes, rövidszárú L alakú beépítés, alagsor, udvar felöl terasz. Az 1905-ös átalakítás során a homlokzatra szürmotívumos, virágfüzéres szecessziós ornamentika és évszámos felirat került. A későbbiekben az épületet az Egis Gyógyszergyár használta irodának, laboratóriumnak. Ekkor épült be az udvar ide nem illő melléképületekkel, bódékkal, az utcai front pedig rossz kerítéssel, kapuval.

Védendő értékek: homlokzati architektúra

Javaslat: a jelenlegi kerítés helyén, vagy hézagosan zártsorú beépítés mellett új és igényes, az utca kisvárosias beépítésébe illeszkedő magasföldszintes épületrész és új kapu, vagy végig új kerítés és új kapuzat kialakítása szükséges

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 207. doboz

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 19.	FE/4-8.

Hrsz.: 39010

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: családi villa

Építész: dr. Strasser Ulrik

Építőmester: Melczer és Venszky

Építtető: Berkes Lajosné

Építés éve: 1910

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek területén ritkának számító, de Kőbánya más részein, például az óhegyi részen gyakrabban előforduló erdélyies-magyaros stílusú, magasföldszintes szecessziós villa. Zártsorú, utcával párhuzamos kialakítás, megmozgatott aszimmetrikus homlokzat, íves loggia, magas rusztikus kőlábazat, kert felé terasz a jellemzői. Tetőkialakítása eredetileg érdekesebb, oromzatosan kiemelkedő volt.

Védendő érték:

- utcai homlokzat

Javaslat:

Eredeti tervek alapján visszaállítandó tetőkialakítás

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 22.	FE/4-9.

Hrsz.: 38954

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építőmester: -

Építtető: -

Építés éve: 1890 körül

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Széles, nagyméretű telekre zártsorúan, U alakban épült egyemeletes, 13 tengelyes, téglaburkolatú munkáslakóház, komfortnélküli lakásokkal, de igényes építészeti kialakítással. Erősen kiemelt alagsor, alagsorban kocsma, műhely, középen elhelyezett átfutó kapualjból oldalt nyíló lépcsőházi tér, eredeti, ép tölgyfakapu, szép lépcsőházi és függőfolyosói kovácsoltvas korlát, kőlemez, kőkonzol, eredeti nyílászárók és varázslatos kert a jellemzői.

Védendő értékek:

- eredeti külső-belső építészeti részletek,
- kert

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: HÖLGY UTCA 26.	FE/4-10.

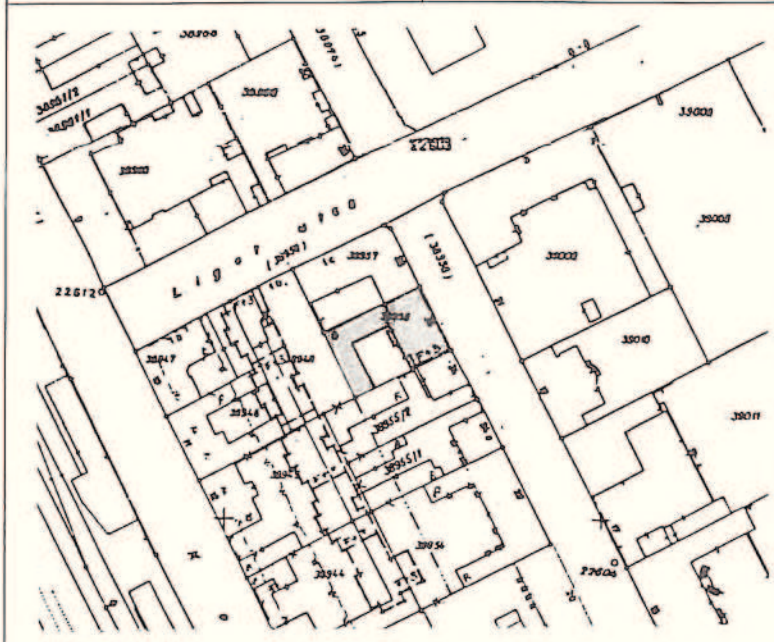

Hrsz.: 38956

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építőmester: Pucher István

Építtető: Thull Valérné

Építés éve: 1895

Hatályos védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként
Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek félig még falusias, félig már kisvárosias jellegű beépítései közé tartozik. Zártsorú, magasföldszintes, 1+5 tengelyes, [alakban épített, zárt kertet alkotó, erős hangulati értékkel rendelkező lakóház. Az ép párkány alatt angyalos-füzéres gipszrelief húzódik. Kváderes keretelésű, íves bejárat, eredeti tölgyfakapu, timpanonos szemöldökpárkányú ablakok a jellemzői.

Védendő értékek:

- utcai homlokzati architektúra

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Sorszám	Rendelet sorszáma	Cím	Helyrajzi szám	Leírás
FE/5.	10.2.5.	Liget utca 24-28. és 25-33.	39105-106 39109-111 39139/1 39140 39142* 39144	Kisvárosias utca, 1880-1920 között (A 39109, 39110, 39142, 39144 hrsz-ú telkek és épületek az FE/2. jelű épületegyüttesnek is részei.) A *-gal jelölt telken álló épület fővárosi egyedi védelem alatt is áll. – Lásd: F19)
FE/5-1.		Liget utca 24.	39105	Lakóépület, eredetileg fürdő, 1880. emeletráépítés 1930-as évek
FE/5-2.		Liget utca 25/B. Bánya utca 19.	39110	
FE/5-3.		Liget utca 26.	39106	Lakóépület üzlettel, 1885. (utcai földszintes rész) 1913. (udvari emeletes épületrész) Tervező: Schmidt Ferenc, Sorg Antal
FE/5-4.		Liget utca 27. Bánya utca 18.	39144	Lakóépület raktárral, eredetileg kocsmával, vegyes bolttal, 1872 (belső épületszárny, 1893 (utcai sarokbeépítés) Tervező: John Lohr, Schuchbeck Pál
FE/5-5.		Liget u. 28. Bánya utca 17.	39109	Lakóépület, 1870 körül (bővítés 1882.) Tervező: Nagy István
F19.		Liget utca 29. Bánya u. 20.	39142*	Lakóház, 1880-1890. Építész: Hild Károly, Hofer József Épületszobrászat: Marchenke Vilmos
FE/5-6.		Liget utca 31.	39140	Lakóépület műhelyekkel, 1915. Tervező: Lékai András
FE/5-7.		Liget utca 33/A.	39139/1	Lakóépület, 1911. Tervező: Sorg Antal

Városrész: **LIGETTELEK**	Utca, házszám: **LIGET UTCA 24-28. ÉS 25-33.**	**FE/5**

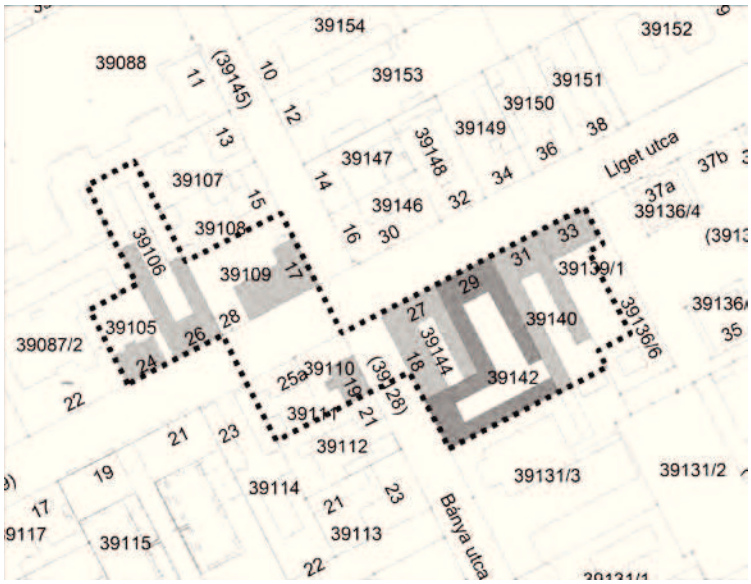

Hrsz: 39105-106, 39109-111, 39139/1, 39140, 39142, 39144
(A 39109, 39110, 39142 és a 39144 hrsz-ú épületek az FE/2. jelű épületegyüttesnek is részei.)
A 39142 hrsz-ú telken álló épület fővárosi egyedi védelem alatt is áll. – Lásd: F19)

Tulajdonviszony: magán, társasházi, önkormányzati

Jelenlegi funkció: kisvárosias utca

Eredeti funkció: kisvárosias utca

Építész:

Építtető:

Építés éve: 1880-1920 között

Hatályos védelem: fővárosi védelem épületegyüttesként

Jelleg, értékelés:
A Szent László tértől induló és a vasúti pályába torkoló Bánya utcai beépítéssel városképi összhangban lévő hézagosan zártsorúan és zártsorúan beépült, különlegesen szép, értékes polgárházak, lakóházak, villák, ipari épületek és munkás lakóházak keveredéséből álló kisvárosias beépítésű utca. Az épületek többségéhez értékes növényzetű kert tartozik.

Bibliográfia:

Eredeti tervek:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Berényi Mária

Adatfelvétel ideje: 2011.

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 24.	FE/5-1.

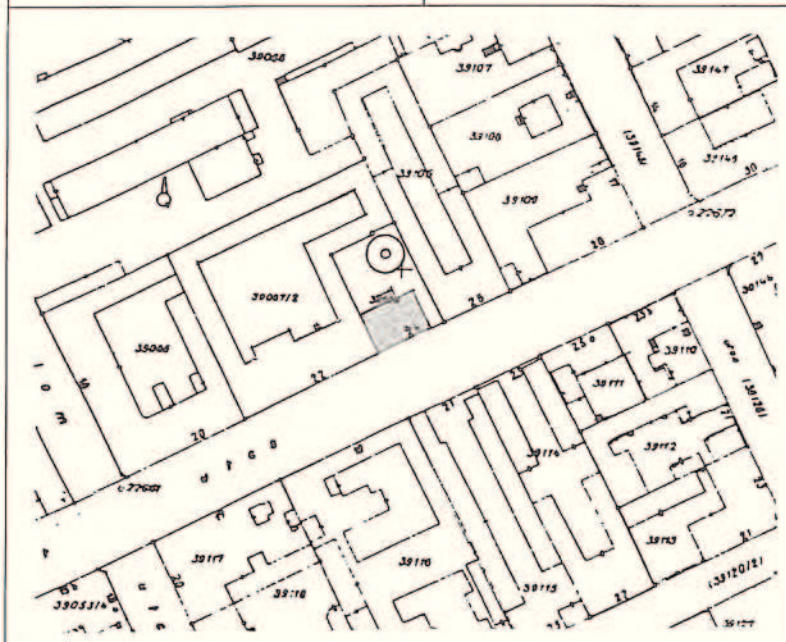

Hrsz.: 39105

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: fürdő

Építész: -

Építtető:

Építés éve: 1880
1930-as évek *(emeletráépítés)*

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Eredetileg fürdőnek épített, később emeletráépítéssel növelt hézagosan zártsorúan épült, egyemeletes lakóház, szintenként 1 lakással, szép kerttel, értékes, idős gesztenyefával, befuttatott tűzfalakkal, épített, falpilléres kerítés-kapuzat kialakítással, tömör tölgyfakapuval.

Védendő értékek:

- beépítési mód
- homlokzat, kerítés, kapu
- kert: 1 db vadgesztenye

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 26.	FE/5-3.

Hrsz.: 39106

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület üzlettel

Eredeti funkció: lakóépület üzlettel

Építész: Schmidt Ferenc, Sorg Antal

Építtető: Mrak Péter, Fuzik Nándor

Építés éve: 1885 (utcai földszintes épületrész)
1913 (udvari emeletes épületrész)

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Komoly hangulati értékkel rendelkező korai földszintes, 3+1+3 tengelyes, U alakban épült kisvárosias lakóház, utólagos egyemeletes függőfolyosós munkás lakóházzal körbeépült mély, keskeny udvarral, tradicionális üzletekkel, üzletportállal, hangulatos kerttel.

Védendő értékek:

- utcai földszintes épület: tömör tölgyfakapu öntöttvas oroszlánfejes kopogtatóval, egyik oldalon a volt szabó műhelyben eredeti vasüzletportál felső kovácsoltvas díszráccsal és belső fa+üveg válaszfallal, kapualjban sértetlen keramitburkolat, névtábla, faporoló,
- vadszőlővel befuttatott tűzfalfelületek

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 244. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002. november

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: BÁNYA UTCA 18. – LIGET UTCA 27.	FE/5-4.

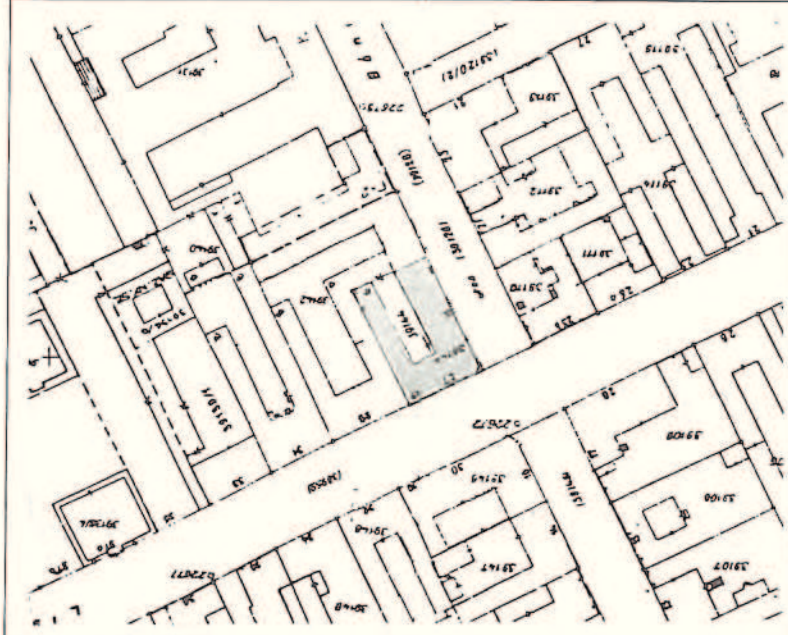

Hrsz.: 39144

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület raktárral

Eredeti funkció: lakóépület kocsmával, vegyesbolttal

Építész: John Lohr, Schusbeck Pál

Építtető: . . . . . ., Bögl Jakab

Építés éve: 1872 *(belső épületszárny)*
1893 *(utcai sarok beépítés)*

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Zártsorú beépítésben álló, magasföldszintes, 18/1/6 tengelyes, körbeépített udvaros, eklektikus sarokház. A lecsapott sarokkialakítás és a sarkon elhelyezkedö kocsma, illetve vegyesbolt a Ligettelkek hagyományos életéhez tartozó jellegzetesség volt. Ma a kocsma helyén üvegraktár működik, a homlokzat ezen lecsupaszított részén a portál átépített. Az épület további részein azonban eredeti a párkány és ablakkeretelés motívuma, eredeti a bejárat tölgyfakapuja is. A párkány alatt rák és sárkányfejes rozetták futnak végig. Eredeti a nyílászárók nagy része is. Pinceablakok befalazottak, a keramitburkolatú kapualj falai lecsupaszítottak.

Védendő értékek:

- a homlokzat eredeti elemei, díszítései (párkánykialakítás, rozetták, tölgyfakapu, nyílászárók), saroküzlet.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 28. – BÁNYA UTCA 17.	FE/5-5.

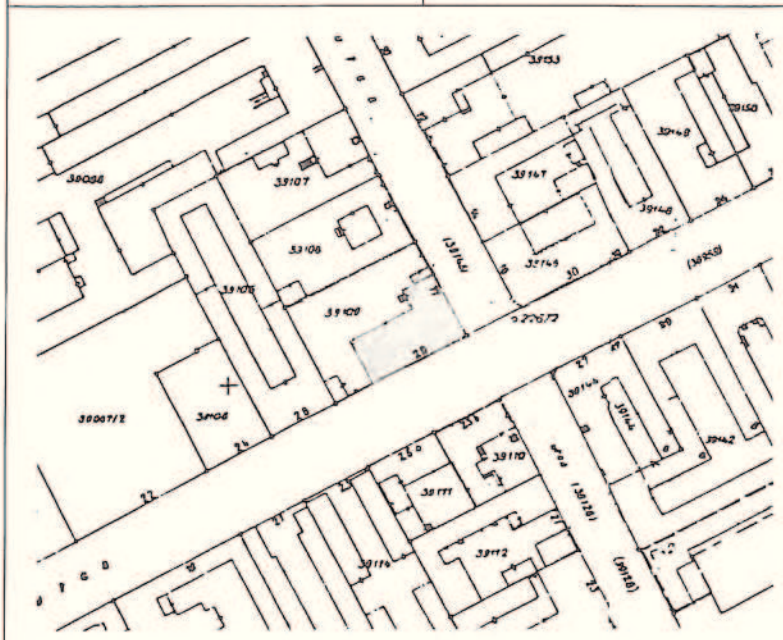

Hrsz.: 39109

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Nagy István

Építtető: Fehér Károly

Építés éve: 1870 körül,
1882 *(bővítés éve)*

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

A mai saroképület egy korábbi 4 tengelyes épület továbbépülésével alakult ki. Hézagosan zártsorú beépítésű, tekintélyes megjelenésű, rusztikus architektúrájú koraeklektikus, magasföldszintes, 2+1+5/4 tengelyes kialakítású polgárház. Széles, kocsibehajtós, fapilléres kapualj, erőteljes, kökváderes sarokarmírozás, osztó és főpárkány, ablakkeretelés, eredeti ablakok, de új kapu, elrontott alagsori ablakok, hiányos kőlábazat.

Védendő értékek:
- utcai homlokzati architektúra

Javaslatok:
A védendő homlokzati architektúra hiteles kiegészítéseként analóg minták alapján kialakítandó alagsori ablakok és kapuzat, kiegészítendő kőlábazat.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár *(bővítés terve)*

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 29. – BÁNYA UTCA 20.	F19.

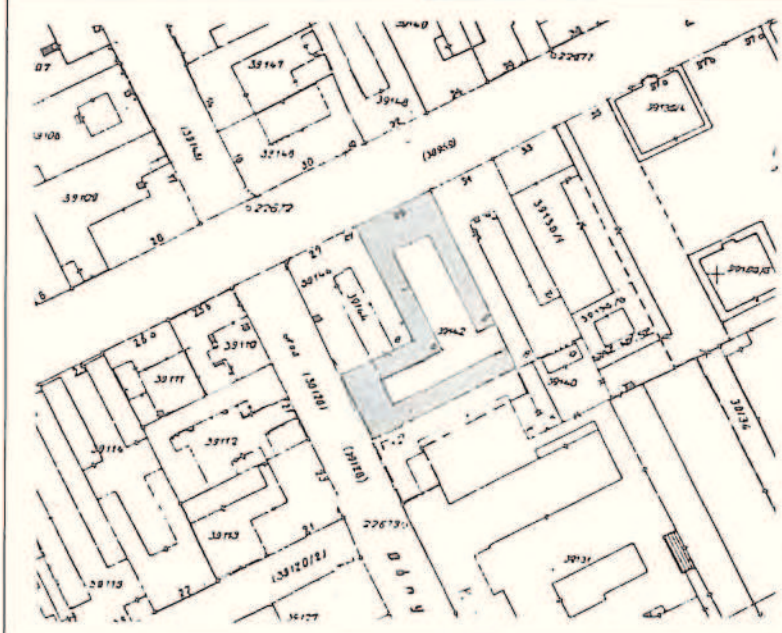

Hrsz.: 39142

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Hild Károly, Hofer József

Épületszobrász: . . . . . ., Marchenke Vilmos

Építtető: . . . . . ., Kalenda Györgyné

Építés éve: 1880 körül *(Bánya utca 20.)*
1890 *(Liget utca 29.)*

Hatályos védelem: fővárosi védelem

Javasolt védelem: -

Jelleg, értékelés:

Az L alakú, 2 utcára nyíló telken valójában egymástól függetlenül egy-egy zártsorúan épült, U alakú földszintes épület áll, melyek közül a Liget utca 29. sz. alatti 9 tengelyes, gazdagon díszített, eklektikus lakóház miatt került sor a védelemre. Homlokzata mögött 1-1 bolttal összeépült lakás, eredeti tagozatokkal rendelkező egyeneszáródású, fapilléres kapualj található. A homlokzaton látható kivételesen szép épületszobrászati munka hasonlóságot mutat a Liget utca 17. és a Füzér utca 28. sz. alatti lakóházakéhoz, melyeknek épületszobrásza szintén Marchenke Vilmos volt.. A Bánya utca 20. felőli, 7 tengelyes, koraeklektikus lakóház, bár szerényebb, egyszerűbb, de szerves része a Bánya utca védendő kisvárosias házsorának. Díszes főpárkány, egyszerű szemöldökpárkányos ablakok, tömör tölgyfa kapu, befalazott pinceablakok jellemzik.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár *(csak Liget utca 29.)*

Archív fotók:

Védendő értékek:

- a Liget utca 29 védett homlokzata, tölgyfakapuja és kapualja mellett a Bánya utca 20. homlokzati architektúrája, eredeti tölgyfakapuja, helyrehozandó pinceablakokkal.

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 31.	FE/5-6.

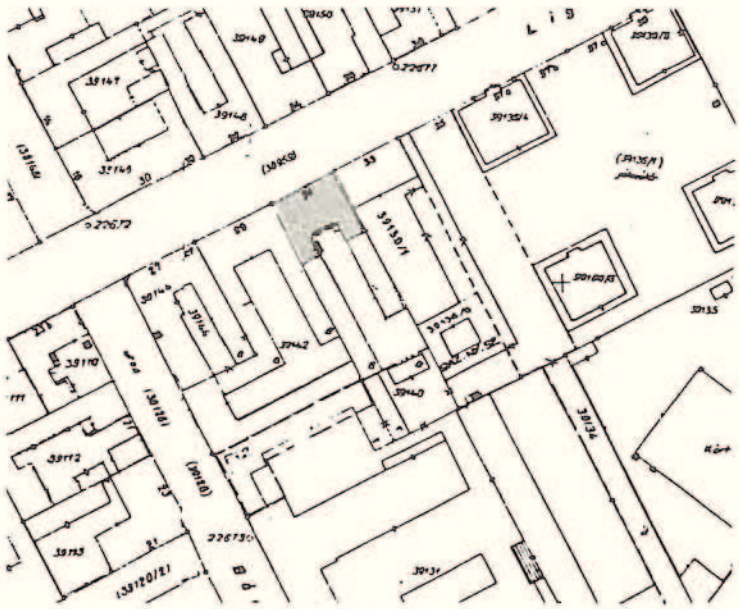

Hrsz.: 39140

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület műhelyekkel

Eredeti funkció: lakóépület műhelyépületekkel

Építész: Lékai András

Építtető: Wottova Mihály

Építés éve: 1915

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

A Ligettelkek sajátos hangulatát, mesterséggel összefüggő épületkialakítását őrző különleges lakóház. Az egyemeletes, zártsorúan épült, 2+1+3 tengelyes, rövidszárú U alakú szecessziós lakóház jellegzetessége a függőleges téglalizénák közötti vakolat + tégla architektúra, a kontyolt tetős középső oromzat, az erőteljes kiemelésű, műhelynek használt alagsor, magas, alagsori ablakokat is közrefogó műkölábazat.

Védendő értékek:

- téglaidom elemekkel díszített homlokzat, eredeti tölgyfakapu és nyílászárók

Javaslat:

- visszaállítandó hiányzó homlokzati részletek

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: LIGETTELKEK	Utca, házszám: LIGET UTCA 33/A	FE/5-7.

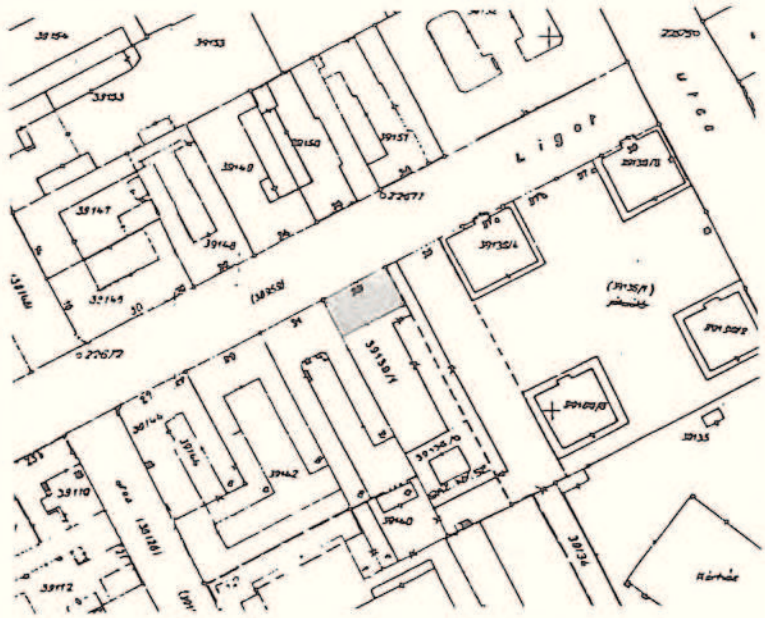

Hrsz.: 39139/1

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Sorg Antal

Építtető: Kachelmayer Ferenc

Építés éve: 1911

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Kisvárosias beépítésbe illeszkedő, utcával párhuzamos elrendezésű, zártsorúan épült, magasföldszintes, 7 tengelyes szecessziós polgárház, reliefekkel díszített homlokzattal, eredeti kapuval, ablakokkal.

Védendő értékek:

- homlokzati architektúra
- kert

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 244. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Sorszám	Rendelet sorszáma	Cím	Helyrajzi szám	Leírás
FE/6.	10.2.6.	Román utca páros oldala a Román utca 4-22-ig.	41530/2 41531-34 41783-87	Kisvárosias jellegű lakóházakból álló házsor, 1890-1910 között
FE/6-1.		Román utca 4.	41787	Lakóépület, 1924.
FE/6-2.		Román utca 8.	41785	Lakóépület, 1889. Tervező: Hudeti János
FE/6-3.		Román utca 10.	41784	Lakóépület és műhelyépület, 1890 Tervező: Hudéti János
FE/6-4.		Román utca 12. Cserkesz utca 6.	41783	Lakóépület, eredetileg műhelyekkel, 1908 Tervező: Schöntheil Richárd, átalakítás Pink Béla 1928.
FE/6-5.		Román utca 16.	41531	Lakóépület, eredetileg Építőiparosok Háza, 1911. Tervező: Schöntheil Richárd
FE/6-6.		Román utca 18.	41532	Lakóépület, 1904.
FE/6-7.		Román utca 20.	41533	Lakóépület, 1890 körül
FE/6-8.		Román utca 22. Vaspálya utca 11.	41534	Lakóépület, 1890 körül

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: ROMÁN UTCA 4-22.	FE/6.

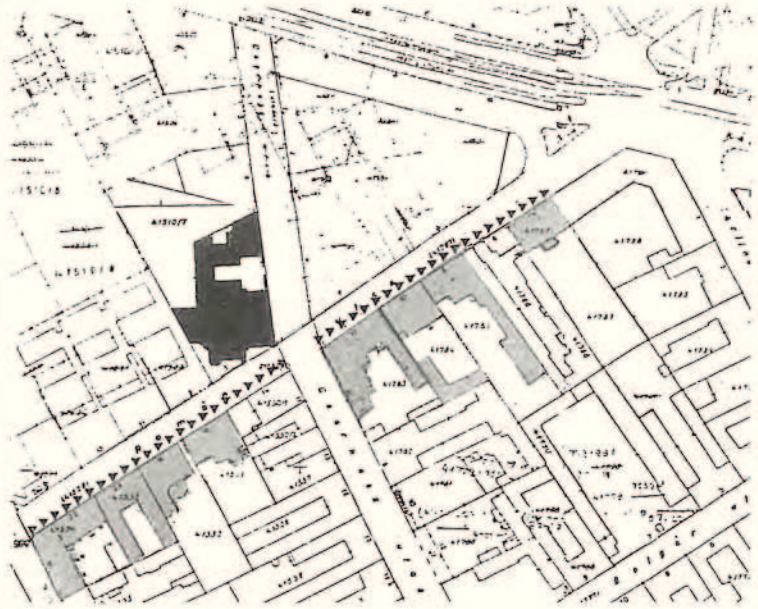

Hrsz.: 41787, 41786, 41785, 41784, 41783, 41530/2, 41531, 41532, 41533, 41534

Tulajdonviszony: magánház, társasház, ker. önkormányzat

Jelenlegi funkció: kisvárosias jellegü lakóházakból álló házsor

Eredeti funkció: kisvárosias jellegü lakóházakból álló házsor

Építész: -

Építőmester: -

Építtető: -

Építés éve: 1890-1910 között

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem épületegyütteskénti

Jelleg, értékelés:

A Cserkesz utcai zsinagóga hitelesen megmaradt történeti környezete. Egységes hatású, elsősorban magasföldszintes, többségében egyedileg is védelemre érdemes eklektikus és szecessziós lakóházakból álló kisvárosias karakterű házsor.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: ROMÁN UTCA 4.	FE/6-1.

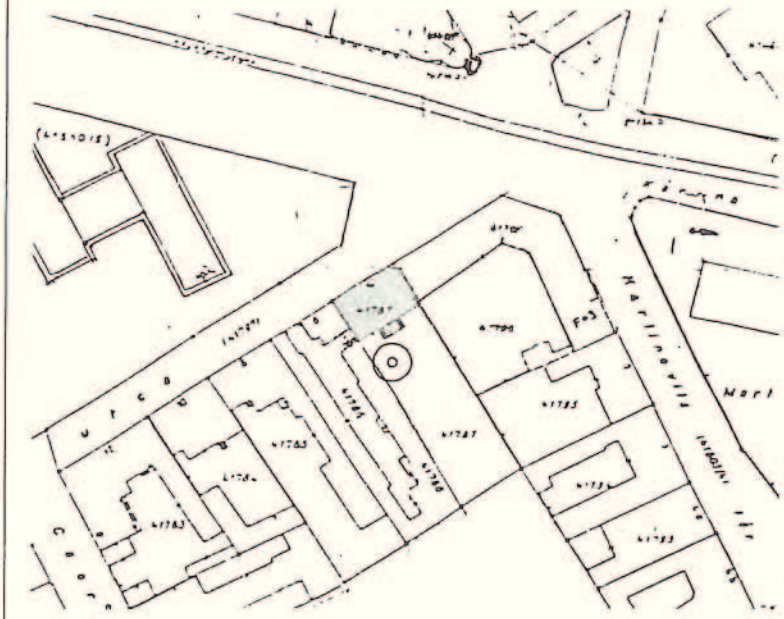

Hrsz.: 41787

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: Kőbányai Önkormányzat I. számú gondozási központja

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1924

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Zártsorúan épült, magasföldszintes, 1+5 tengelyes, utcával párhuzamos építésű épület, nagyméretű, mélyfekvésű, gazdag növényzetű kerttel. Utcai homlokzatán téglaburkolat, párkány alatt végigvonuló növénydíszítésű friz, vakolt ívű, keretelt bejárat és ablakok, kert felöli oldalán üvegezett veranda. A nagyméretű kertben 1 igen idős platán, több korosabb fa, gazdag növényzet.

Védendő értékek:

- utcai homlokzati architektúra
- kert, kerti növényzet
- platán, több koros fa

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2003.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: ROMÁN UTCA 8.	FE/6-2.

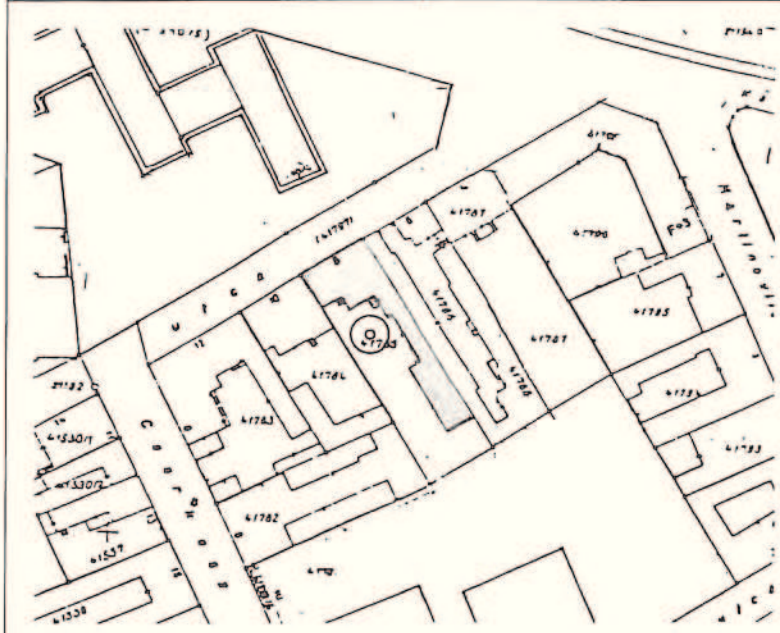

Hrsz.: 41785

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: Hudeti János

Építtető: Kertész József

Építés éve: 1889

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:
A Román utca 10-el majdnem azonos homlokzati architektúra, csak beépítési formája eltérő. Zártsorú beépítés részét képező magasföldszintes, 6+1 tengelyes, rövidszárú L alakú, eklektikus polgárház. Téglaburkolatú díszes homlokzat, erőteljes alagsori kiemelés, gyönyörű tömör tölgyfakapu, széles, kocsibehajtós keramitburkolatú kapualj, téglaidomelemes mellvédfallal, kert felőli oldalon eredetileg nyitott, 1906 óta beüvegezett veranda a jellegzetességei.

Védendő értékek:
- utcai homlokzati architektúra
- tölgyfakapu
- kapualj

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:
Fővárosi Tervtár

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: ROMÁN UTCA 10.	FE/6-3.

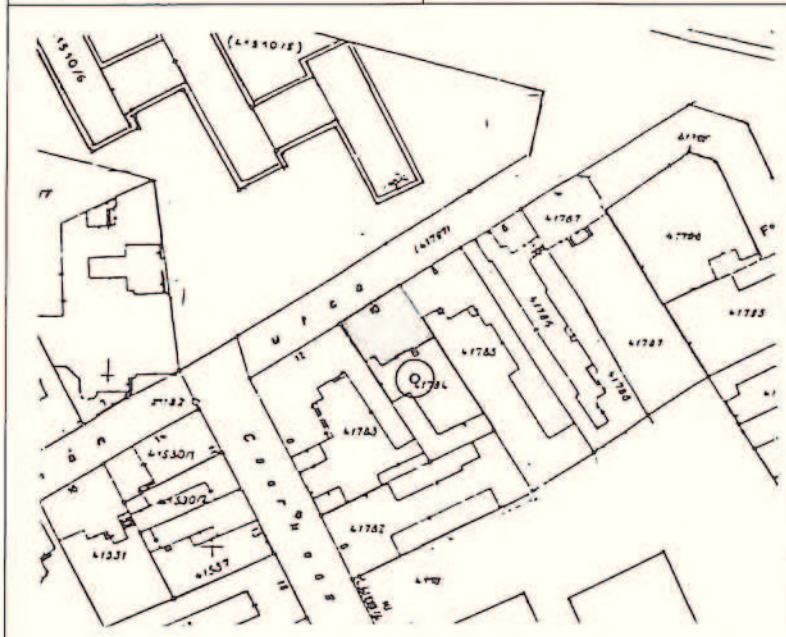

Hrsz.: 41784

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület + műhelyépület

Eredeti funkció: lakóépület + műhelyépület

Építész: Hudéti János

Építtető: Moduna József

Építés éve: 1890

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Zártsorú beépítésben álló magasföldszintes, 6+1 tengelyes, utcával párhuzamosan épült eklektikus polgárház. Téglaburkolatú díszes homlokzat, erőteljes alagsori kiemelés, széles, kocsibehajtós kapualj keramitburkolattal, tégla idomelemes mellvédfallal, kert felőli oldalon üvegezett veranda, kertben önálló téglaburkolatú földszintes műhelyépület a jellemzői. A kert nagy részében keramitburkolat. Az épület homlokzati kialakítása, kapualja szinte teljesen azonos a szomszédos Román u. 12. sz. alatti épületével.

Védendő értékek:

- utcai homlokzat, kapualj, keramit burkolat
- kertben 1 db igen idős ostorfa

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: ROMÁN UTCA 12. – CSERKESZ UTCA 6.	FE/6-4.

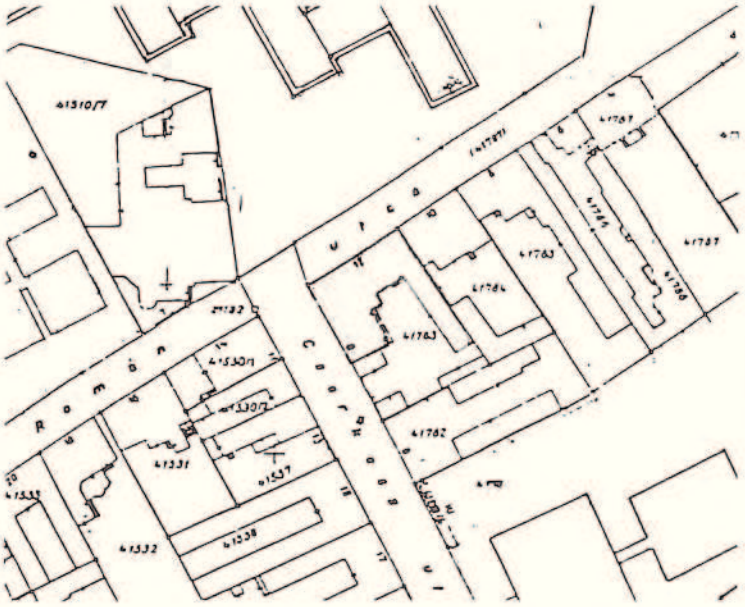

Hrsz.: 41783

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület műhelyekkel

Építész: Schöntheil Richárd

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: Rubner Ernőné

Építés éve: 1908

Átalakítás: 1928, Pink Béla

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

A Cserkesz utcai zsinagóga hiteles környezetének része. Román utca felé zártsorú, Cserkesz utca felé hézagosan zártsorú beépítésű, magasföldszintes, 4+1+4/1+6 tengelyes, szecessziós polgárház. Szecessziós homlokzati gipszornamentika, erőteljesen kiemelt alagsor, párkány alatt végigfutó fríz, ablakok felett archaikus mosolyú női fej, széles kocsibehajtós keramitburkolatú kapualj, oldalfalakon magas téglaidomelemes mellvédfal, kert felől később épült üvegezett veranda a jellegzetességei.

Védendő értékek:

- utcai homlokzatok
- kapualj

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Tervtár *(csak az átalakítás tervei)*

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 274. doboz *(csak az átalakítás tervei)*

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: ROMÁN UTCA 16.	FE/6-5.

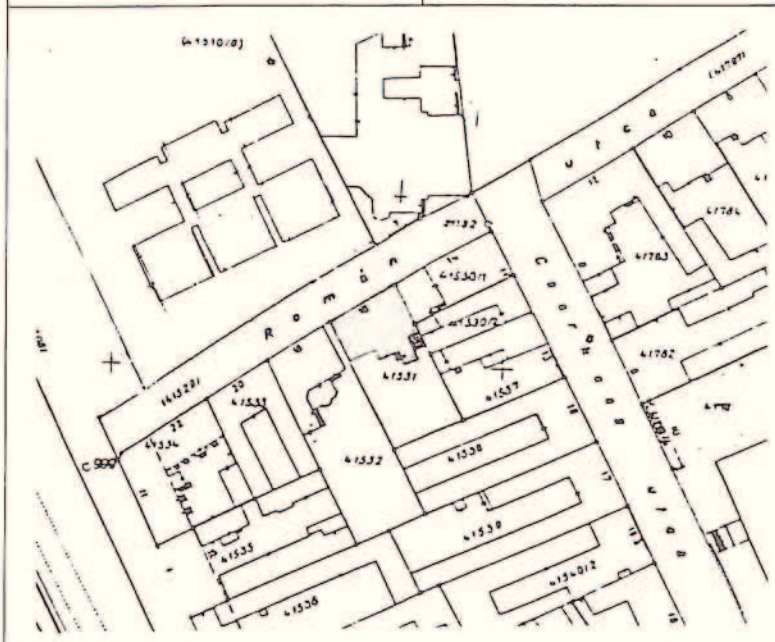

Hrsz.: 41531

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: Építőiparosok háza

Építész: Schöntheil Richárd

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: -

Építés éve: 1911

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés, javaslat:

A Cserkesz utcai zsinagóga hiteles környezetének része. Egyemeletes szecessziós villa. Zártsorú, L alakú beépítés, aszimmetrikus, oldaloromzatos homlokzat, az oldalt elhelyezett bejárat felett kisméretű zárterkély. Lecsupaszított, díszeitől megfosztott homlokzata ellenére a védendő kisvárosias házsor fontos eleme. Az eredeti tervek felbukkanása esetén a homlokzat hiteles helyreállítása is lehetségessé válik.

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 274. doboz

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész:
ÓHEGY

Utca, házszám:
ROMÁN UTCA 18.

FE/6-6.

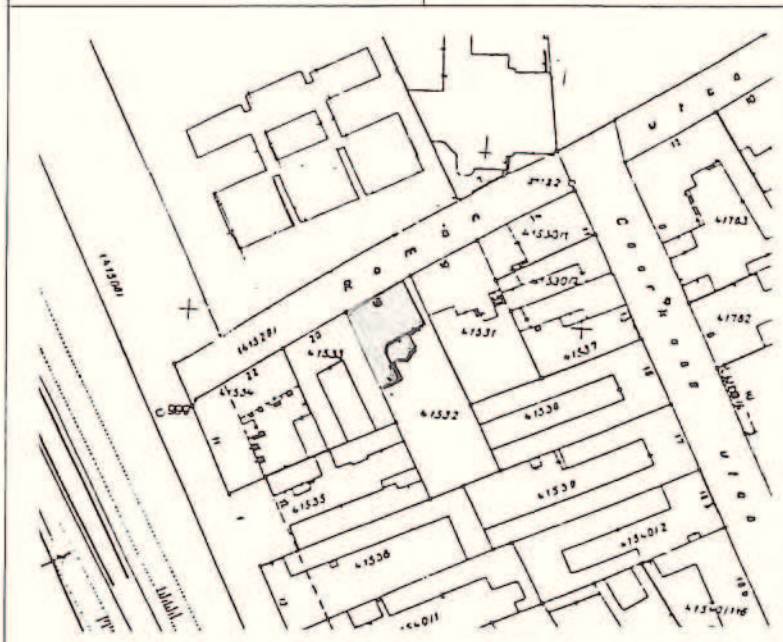

Hrsz.: 41532

Tulajdonviszony: magántulajdon

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Kivitelező: Sorg Antal

Építtető: Nagy Aladár

Építés éve: 1904

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Hézagosan zártsorúan épült magasföldszintes, 1-2+(3)+2 tengelyes, L alakú szecessziós villa. Gazdagon díszített téglaburkolatú homlokzat, erőteljes kiemelésű alagsor, nagyméretű terasz, kivételes kovácsoltvas munka, lépcső és terasz korlát, előtetőt tartó konzol, stb., szép kert.

Védendő értékek:

- homlokzati architektúra (mükőkeretelésű, legömbölyített sarkú kapuzat és ablakok, párkány alatt gipszrelief fríz, épített kerítésbe illesztett, íves pártázattal kiemelt kapuzat, tömör, faragott díszítésű tölgyfakapu)
- kerti homlokzat (terasz elölépcső, kovácsoltvas kísérőkorlát és előtető)

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Fővárosi Levéltár, Sorg hagyaték, 274. doboz

Archiv fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: ROMÁN UTCA 20.	FE/6-7.

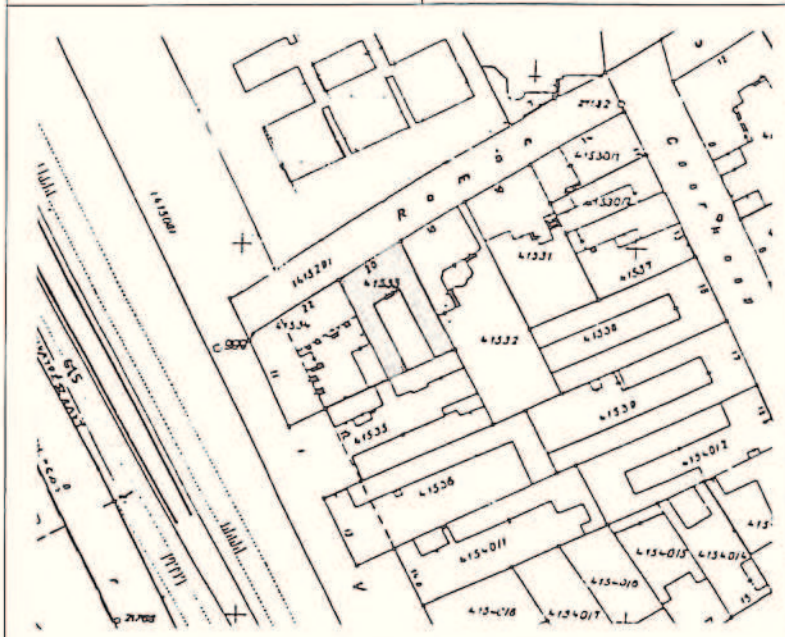

Hrsz.: 41533

Tulajdonviszony: társasház

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1890 körül

Hatályos védelem: -

Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Zártsorúan épült, magasföldszintes, 3+1+3 tengelyes, kert felé mélyen benyúló U alakú eklektikus munkáslakóház, komfortnélküli lakások sorával. Gazdag díszítésű téglaburkolatú homlokzat, hangulatos kert, gyönyörű faragott palmetta motívumos, díszrácsos tölgyfakapu, fölötte férfifej, ép, díszes párkány, elrontott lábazati rész és pinceablakok.

Védendő értékek:

- utcai homlokzati architektúra
- faragott tölgyfakapu

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Városrész: ÓHEGY	Utca, házszám: VASPÁLYA UTCA 11. – ROMÁN UTCA 22.	FE/6-8.

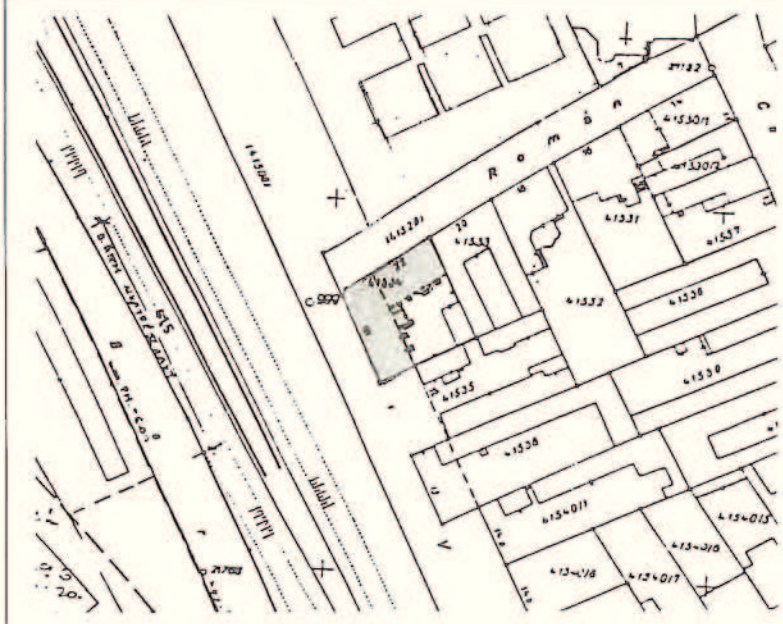

Hrsz.: 41534

Tulajdonviszony: kerületi önkormányzat

Jelenlegi funkció: lakóépület

Eredeti funkció: lakóépület

Építész: -

Építtető: -

Építés éve: 1890 körül

Hatályos védelem: -
Javasolt védelem: fővárosi védelem
épületegyüttes részeként

Jelleg, értékelés:

Levágott sarkú telken zártsorúan épült, magasföldszintes, 12/1/12 tengelyes, tekintélyes kisvárosias sarokház. Jellegzetességei: téglaburkolatú homlokzat (díszes párkány, friz, ablakkeretelés), eredeti, tömör tölgyfakapu, felette lófej, széles kocsibehajtós kapualj, kiemelt alagsor, sarokról nyíló üzlet. Az épület lábazati része lecsupaszított, alagsori ablakai átalakítottak.

Védendő értékek:

- utcai homlokzat eredeti részletei
- saroküzlet, sarokportál
- tölgyfakapu

Bibliográfia:

Eredeti tervek, dokumentumok:

Archív fotók:

Adatfelvevő: Perczel Anna

Adatfelvétel ideje: 2002.

Fotó: Lábass Endre

Budapest Főváros X. kerület Kőbánya településképi arculati kézikönyve

3. melléklet

A településkép védelméről szóló 15/2019. (VI. 27.) önk. rendelettel kerületi szinten védett helyi emlékek értékvédelmi katasztere

A védett értékek listáját a településkép védelméről szóló 15/2019. (VI. 27.) önk. rendelet 1. melléklete tartalmazza.

Nyilvántartási szám: 1.	Cím: KORPONAI UTCA 4. ENDRE UTCA 1/A	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték	
Helyrajzi szám:	38965/1
Megnevezés:	Irodaház
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	Gottschlig Ágoston rum- és likőrgyára és lakása
Jelenlegi rendeltetés:	irodaház
Építész tervező:	Dura Tamás
Építtető:	Gottschlig Ágoston
Építés éve:	1898
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	A+MF+T
Területi védelem:	-

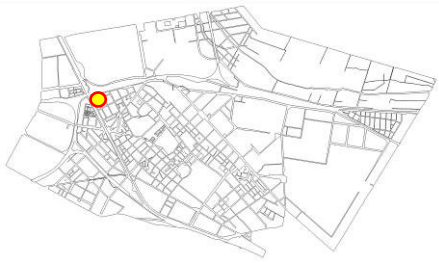

Védett alkotórészek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, beépítési módja
- a homlokzati architektúra (tagozatok, téglaburkolat, a balusztrádos, díszes ablakkeretek)
- az eredeti nyílászárók osztása, megjelenése,
- a rejtett tok és a faredőnyök homlokzati megjelenése

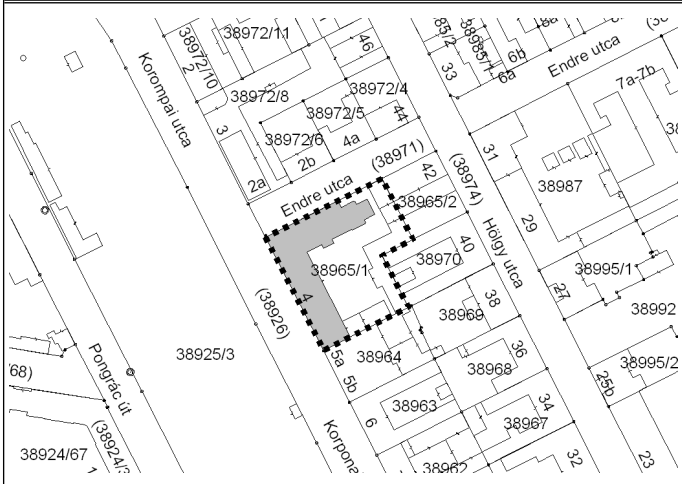

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület a városrész egyik legigényesebben megépített, tekintélyes megjelenésű, tradicionális gyára. Alagsor + magasföldszintes, hézagosan zártsorú módon épült. A lakás rész egybeépült a gyáregyüttessel. Az utcai homlokzat erősen tagolt és téglaburkolattal gazdagon díszített. Mára a belső terek átalakultak és az udvari homlokzat is jellegtelenné vált. Az épület MF szintjén a gyártulajdonos Gottschlig család lakott, az üzem a kiemelt alagsori szinten működött. Régen a Hölgy utca felé angolkert csatlakozott a házhoz, de ezt a telekrészt mára már leválasztották.
Az épület ma gazdasági társaság telephelyeként üzemel.

Javasolt az Endre utcai épületszárny végén lévő tömör kerítés bontása, és ugyanitt a levert ablak körüli tagozatok visszaállítása.

Fotódokumentáció

Endre utca felől

Korponai utca felől 1.

Ablak részlet

Bejárat

Korponai utca felől 2.

Endre utcai kerítés – bontásra javasolt

Levert homlokzati tagozat az Endre utca mentén

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

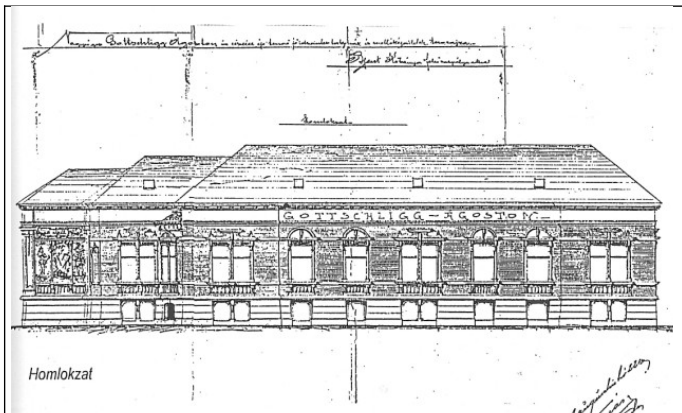

Homlokzat

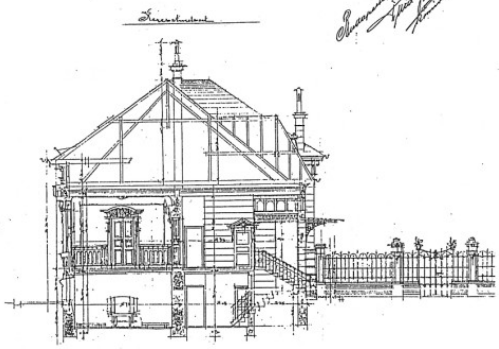

Metszet

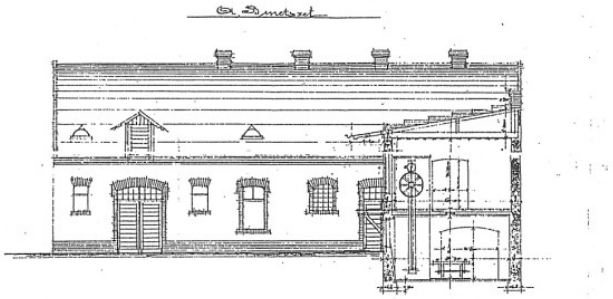

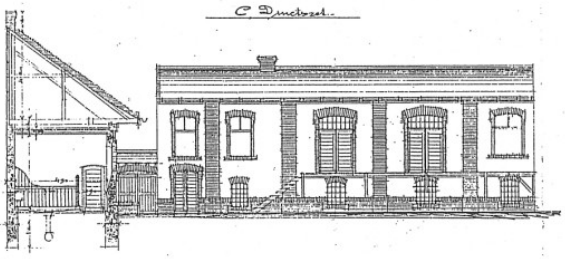

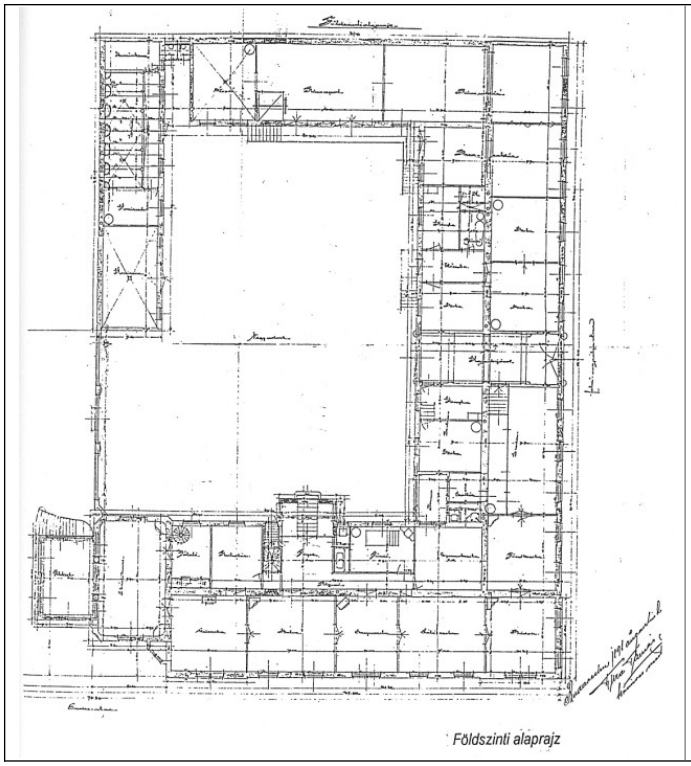

Földszinti alaprajz

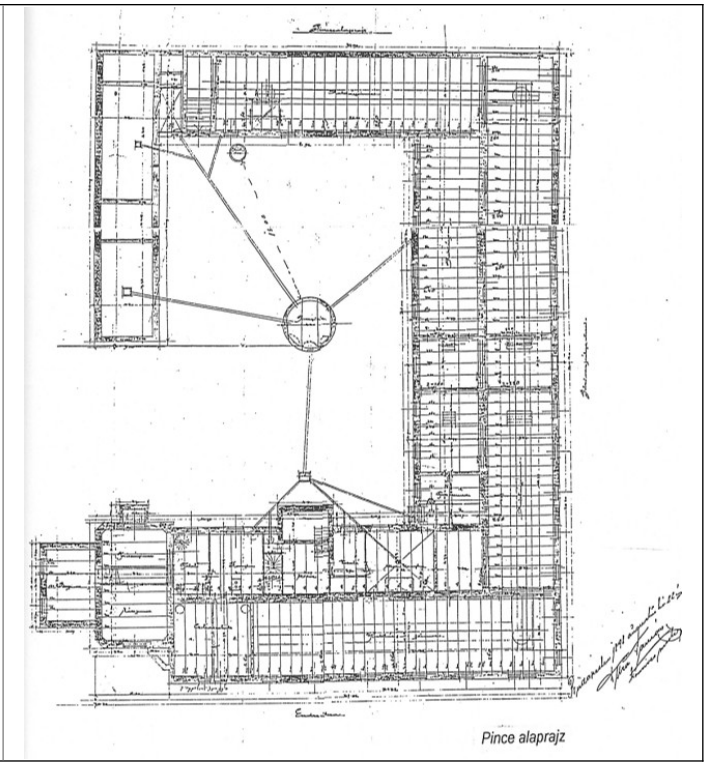

Pince alaprajz

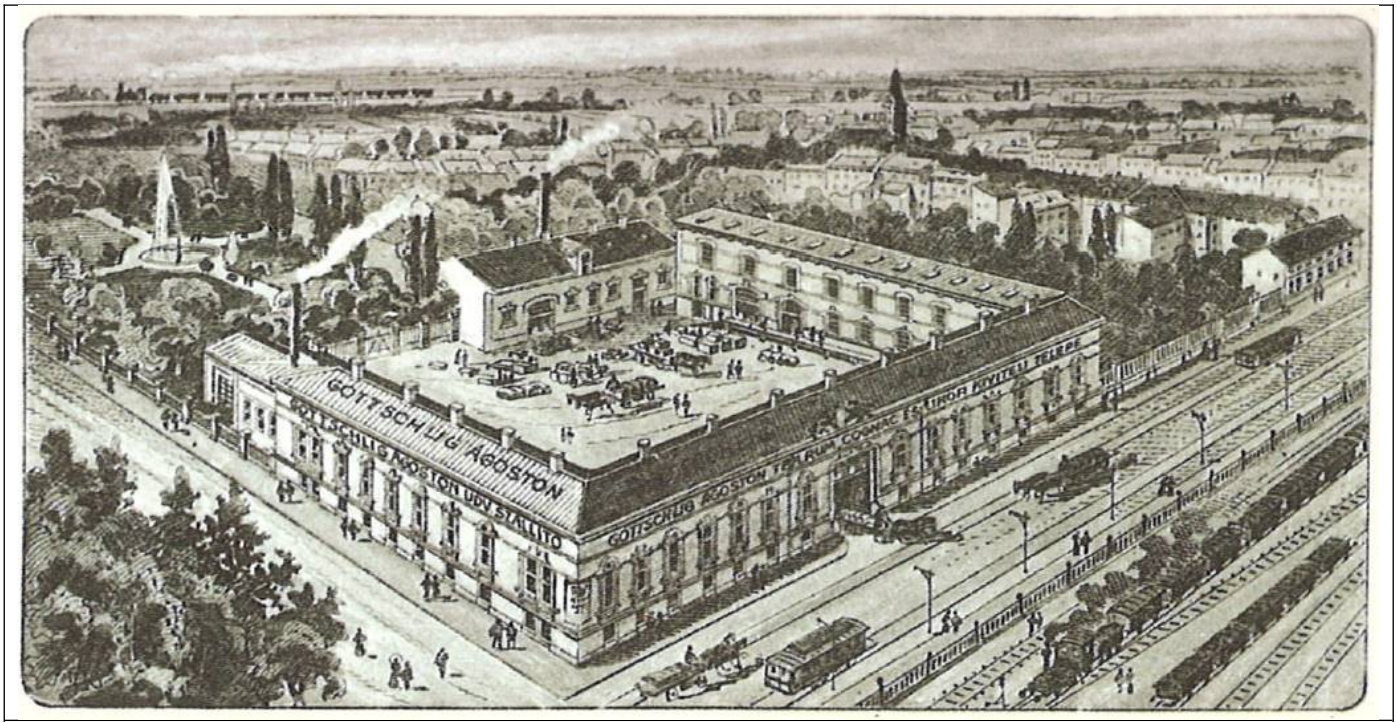

Gottschlig Ágoston cs. és kir. udvari tea- és rum-szállító Központi telephelye
(Forrás: Ungváry Jenő: Üdvözlet Kőbányáról!)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU BFL XV.17.d.329 - 38965/1
Archív fotók: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1974
Ungváry Jenő: Üdvözlet Kőbányáról! Régi kőbányai képeslapok

Sorszám: 2.	Cím: KORPONAI UTCA 12.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték	
Hrsz.:	**38945**
Megnevezése:	lakóépület és hentesbolt
Tulajdonviszony:	társasház (önk. résztul.)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és hentesbolt
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Strassenreiter Ferenc hentesmester
Építés éve:	1889
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	P+MF
Területi védelem:	-

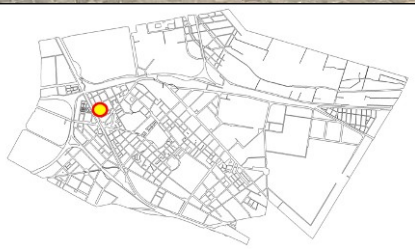

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai homlokzat karaktere, téglaburkolata
- a nyílások tagozatai és a párkányzat
- az eredeti ablakok osztása, megjelenése
- a kerítés és a kapupillérek téglaidom párkányzatai

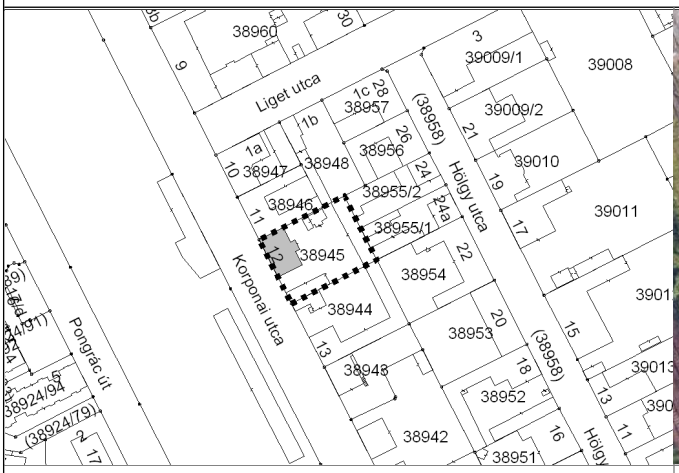

Földhivatali alaptérkép

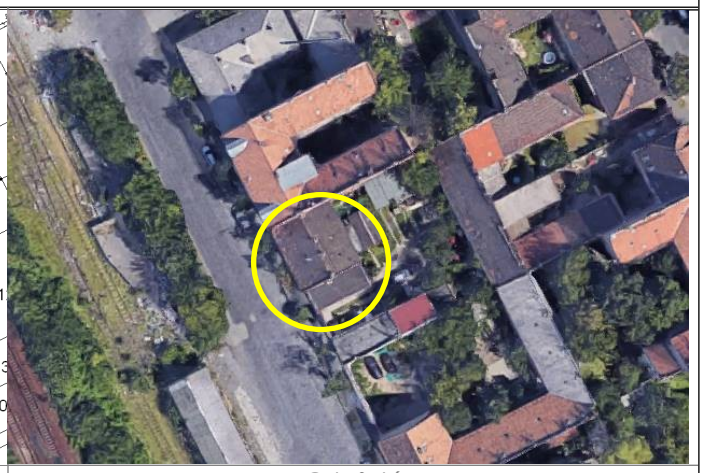

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A műhellyel egybeépült lakóházak régen gyakoriak voltak Kőbányán, de ma már ritkának mondhatóak. A korábbi hentesműhelyt már a 30-as évek végén lakóházzá alakították. Az épület értékei közül kiemelendő volt az utcai téglaburkolatú homlokzat és a téglaidomokkal díszített kerítésfal. Mára az épület téglaburkolatát lefestették, de így is figyelemre méltó. A tégla kerítés struktúra azonban elveszett.

Az épület kisvárosias karakterű, hézagosan zártsorú módon, oldalhatáron épült, magasföldszintes, kisebb üzemmel egybeépült lakóház. Az épülethez nagyobb udvar tartozik, az udvaron műhely, raktár található. A telket magas (4,2 m), tömör téglakerítés veszi körbe, tetején. a kapupilléreknél téglaidom-elemekkel díszített.

Az új acéllemez kapu az összhatást erősen rontja, javasolt az épülettel összhangban lévő kapu kialakítása.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1. – 2014.

Utcai homlokzat 2. -2014.

Kerítés 1.

Kerítés 2.

Homlokzat 2019.

Belső spalettás fa nyílászárók 2019.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

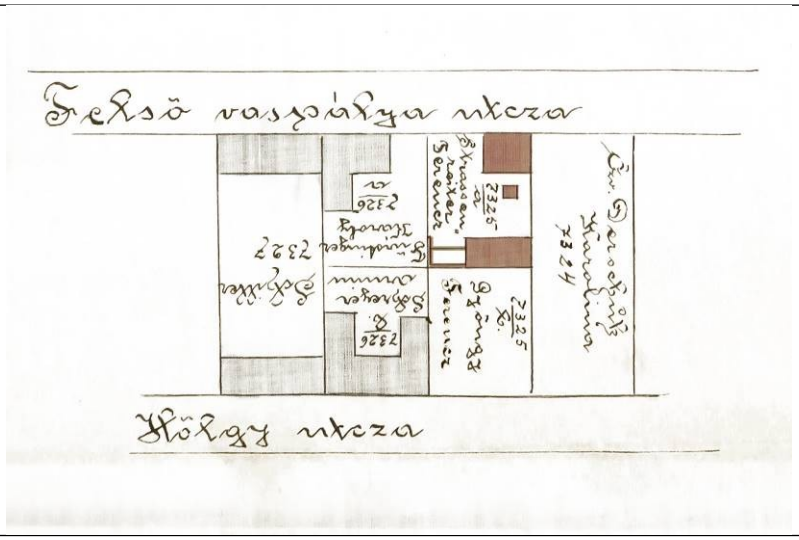

Helyszínrajz

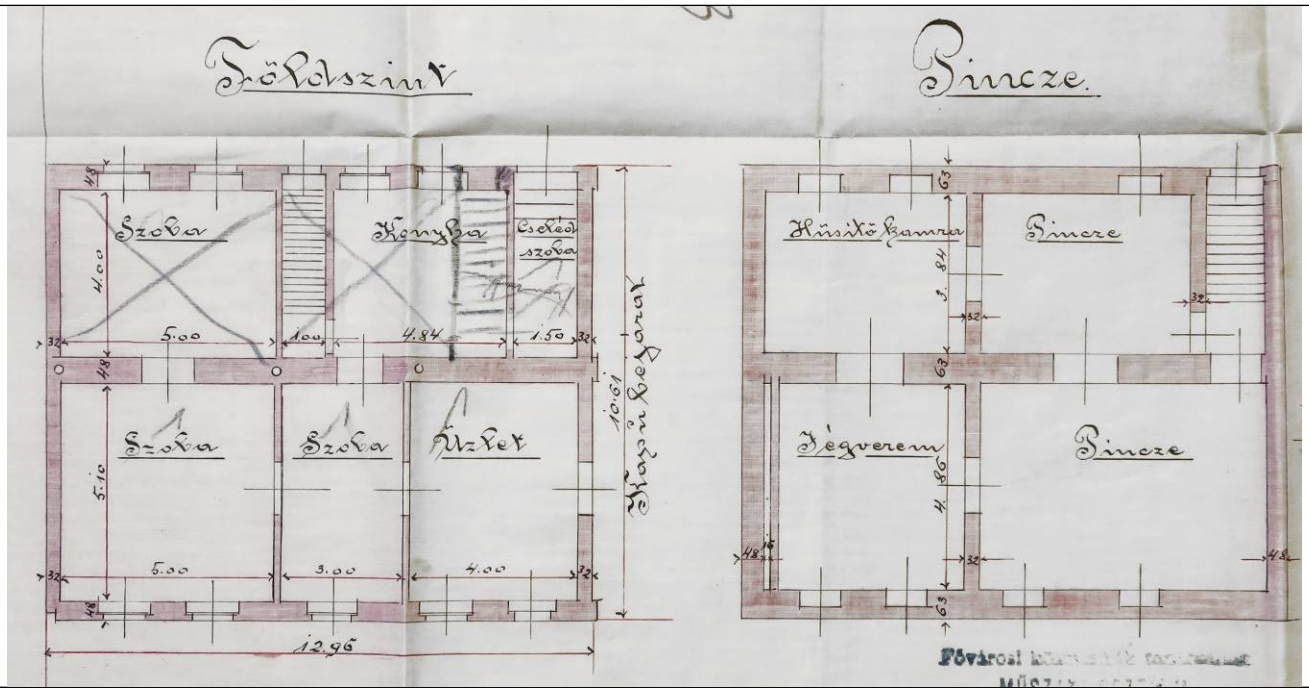

Lakóépület földszinti és pince alaprajza

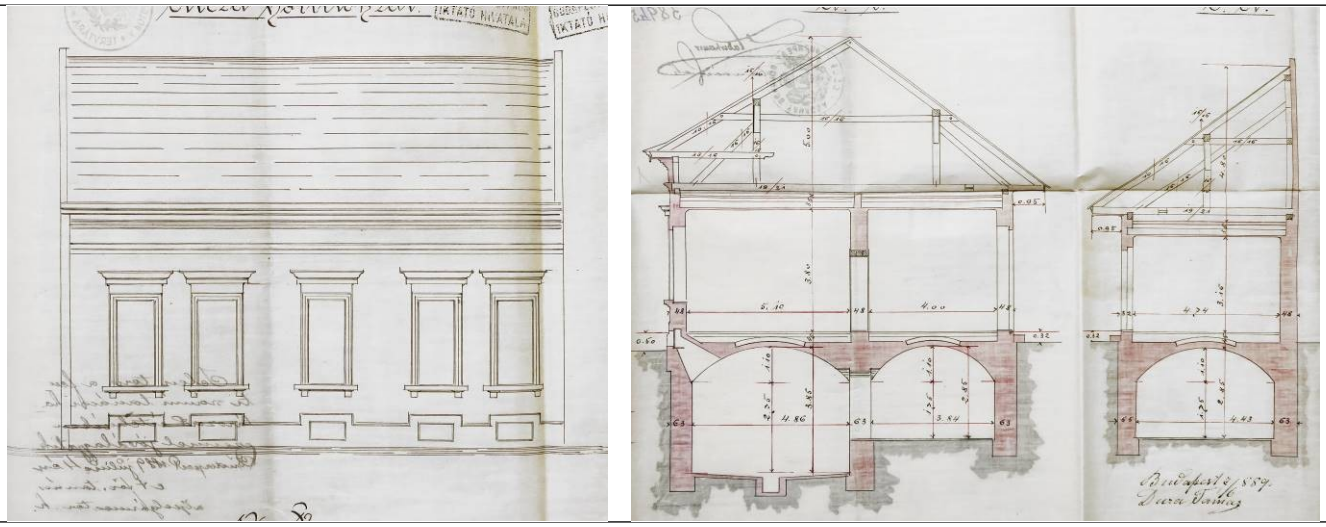

Homlokzat és metszet

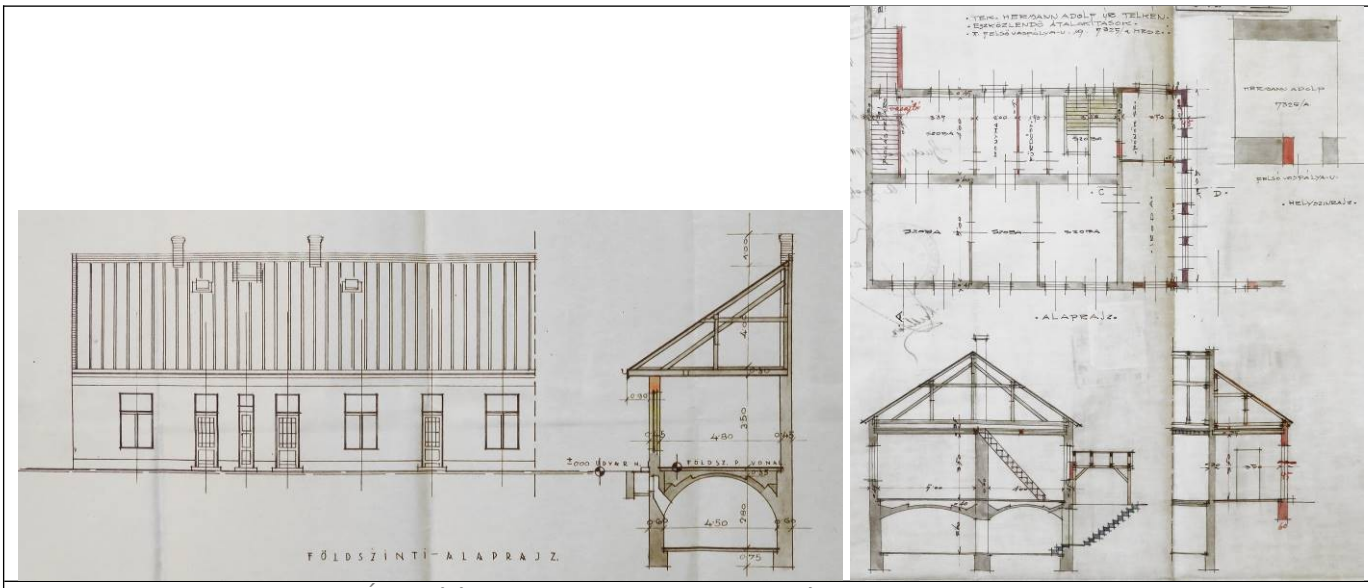

Átalakítási rajzok: homlokzat, alaprajz és metszetek (1937)

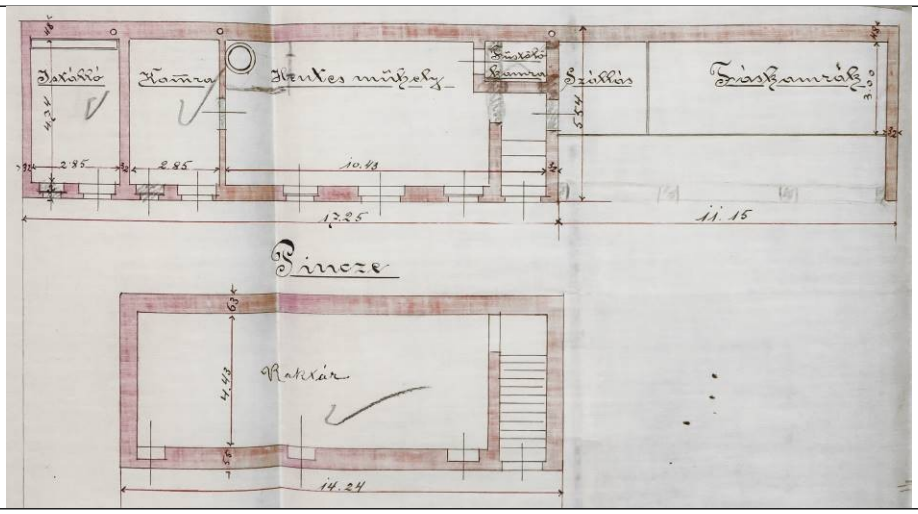

A melléképület alaprajza

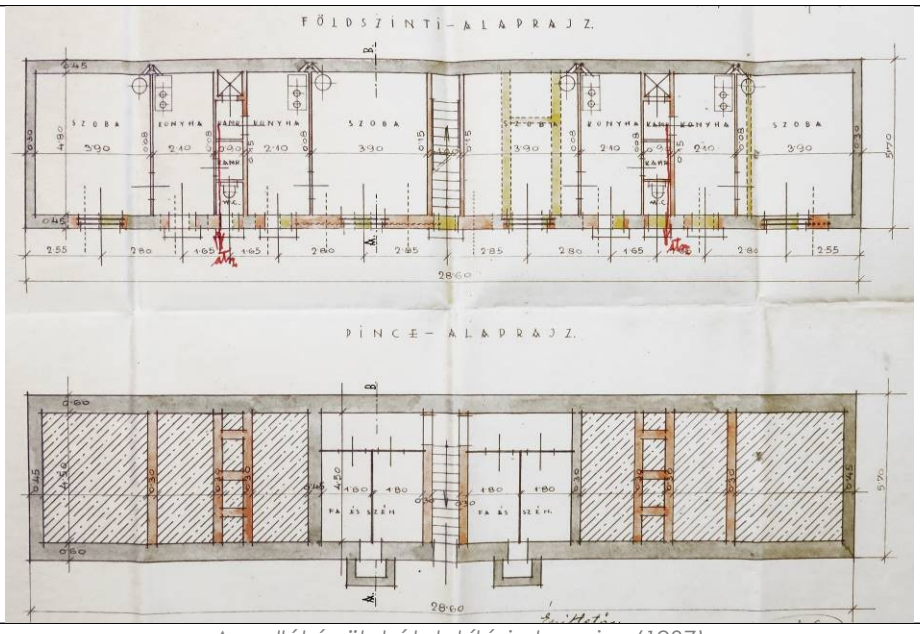

A melléképület átalakítási alaprajza (1937)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Tervtár
Fővárosi Levéltár: Sorg hagyaték, 255. doboz
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_038945

Sorszám: 3.	Cím: HALOM UTCA 9.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték

Hrsz.:	**39068/1**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület (28 lakás)
Tervező:	Dura Tamás
Építtető:	Klement Ferenc
Építés éve:	1892-97, északi szárny 1937
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	A+MF+1

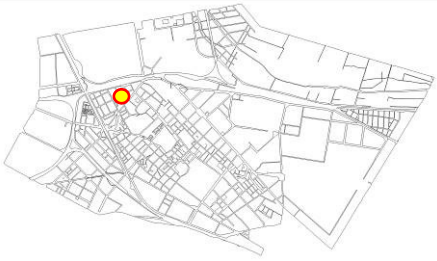

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a zártsorú, U-alakú beépítési módú épület,
- az épület tömegének arányai
- kiemelten az utcai homlokzat, a homlokzat nyílászárók osztása, megjelenése és az utcai kapu

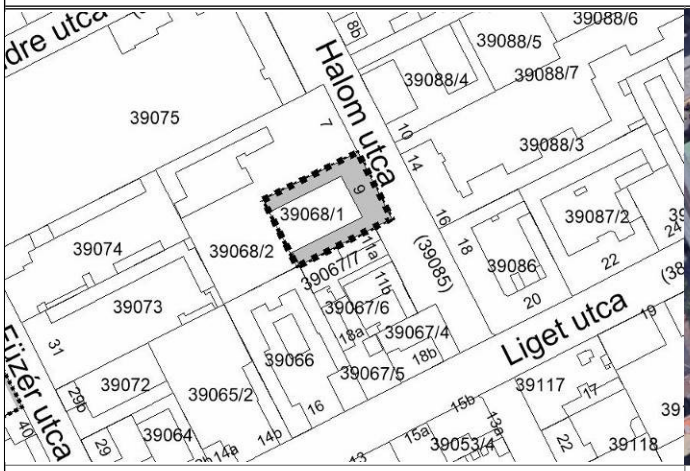

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület kiemelt értéke az utcai homlokzati architektúrája a földszinti íves és az emeleti egyenes záródású ablakokkal, az emeleti középerkéllyel és a kosáríves kapuzattal. A kétszintes lakóépület zártsorú módon, U-alakban épült. Eredetileg szoba-konyhás lakásokból állt, nagyméretű hátsó kerttel. A kertet azóta a szomszédos óvodához csatolták.
Az épületnek jó arányai vannak.
Az Önkormányzat mára az épület állagát rendbe hozatta, a lakásokat komfortosította. (2002.)
Az udvar közepén élővizű kút található (lezárt állapotban).

Fotódokumentció

Utcai homlokzat

Erkély

Homlokzat részlet

Az utcai bejárat

Utcai kapu

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

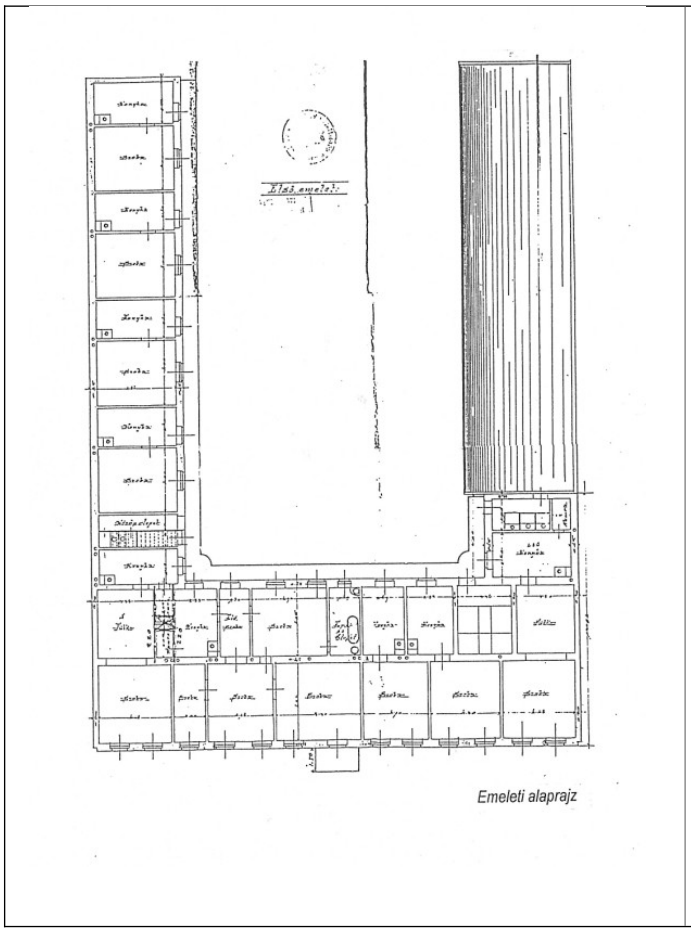

Emeleti alaprajz

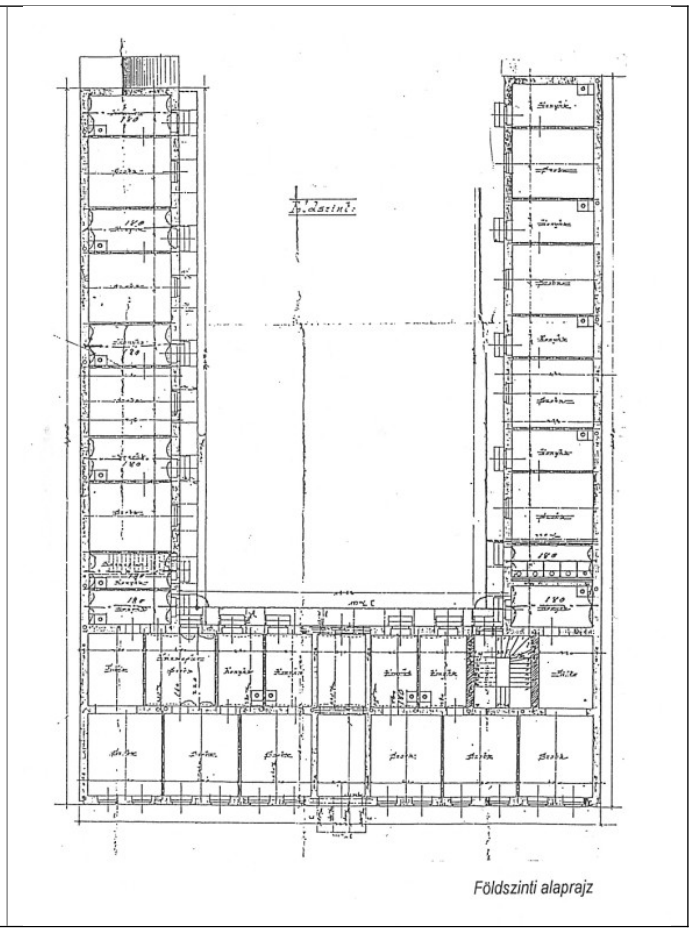

Földszinti alaprajz

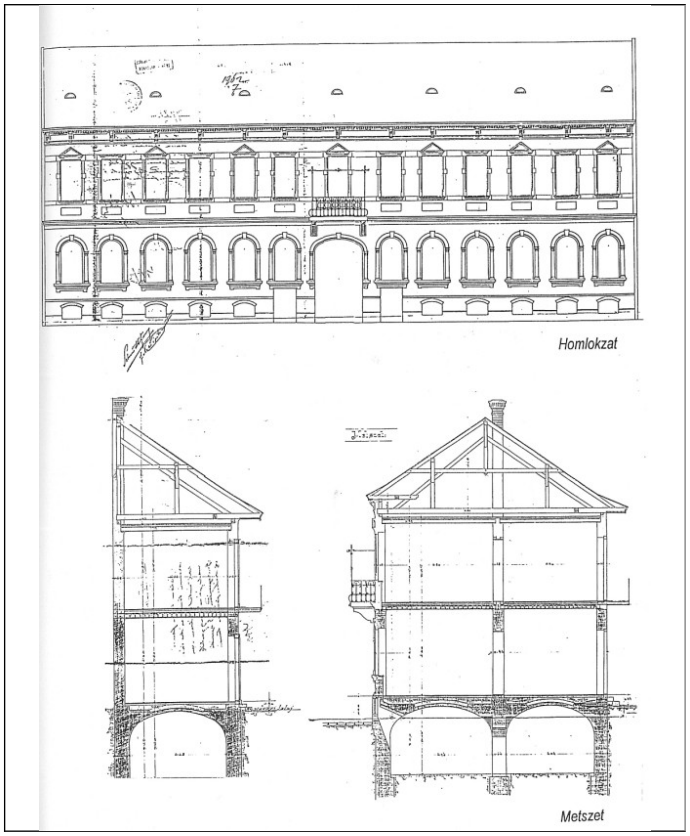

Homlokzat

Metszet

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Tervtár
(Megjegyzés: a helyrajzi számos kereső nem mutatja)

Sorszám: 4.	Cím: FÜZÉR UTCA 27/A.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték	
Hrsz.:	**39055/4**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület (6 lakás)
Tervező:	Pink Béla és Rácz Márton
Építtető:	Milch Simon és Fábián Sándor
Építés éve:	1931, majd 1960-ban emeletráépítés
Építészeti stílus:	háború előtti modern
Szintszám:	P+MF+2
Területi védelem:	-

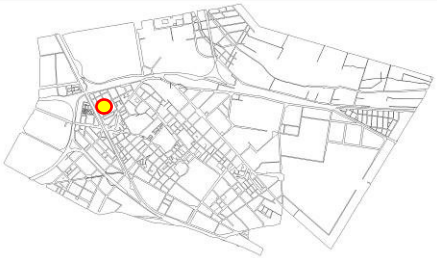

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a II. világháború előtti modern építészet jellegzetességeit mutató homlokzati architektúra
- az alagsori ablakokat és a bejáratot keretező rusztikus kőlábazat,
- a síklemezes ablakkeretezés,
- a földszinti és emeleti ablakok függőleges osztása, megjelenése,
- a kapu felett kerek ablak és finom homlokzati díszítés,
- a belső kert.

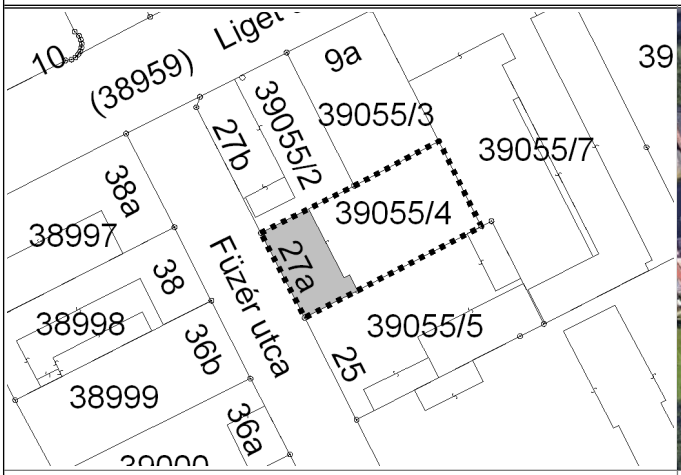

Földhivatali alaptérkép

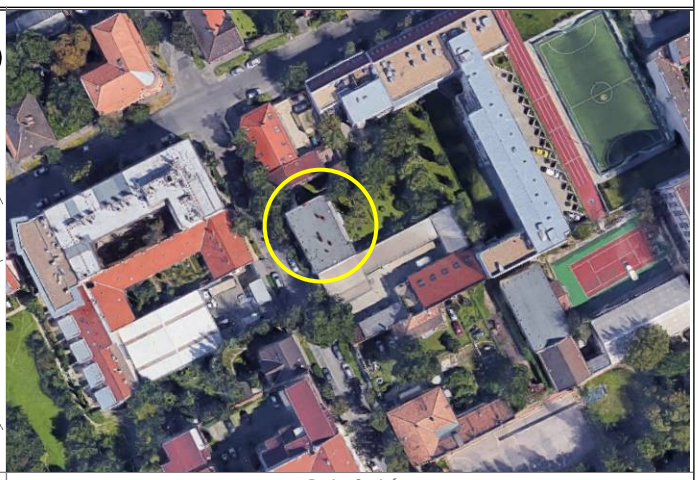

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület az 1960-as átépítése ellenére őrzi a 30-as évek jellegzetes részleteit: az alagsori ablakokat és a bejáratot keretező rusztikus kőlábazat, síklemezes ablakkeretezés, hármas osztású ablakok, a kapu felett kerek ablak, finom homlokzati díszítés.
Összességében az eredeti épület homlokzati részletei védendő értéket képviselnek. Az eredeti P+MF+1 szintes épület magastetővel épült. Jelenlegi lapostetős állapota 1960-ban alakult ki, amikor emeletráépítéssel újabb 3 lakást alakítottak ki a tetőtér helyén. Ezek az udvar felőli oldalon függőfolyosón közelíthetők meg. Az emeletráépítést nem sikerül az eredeti épülethez méltó színvonalon kivitelezni. 2001-ben a homlokzat felújításra került. Mai állapotában az épület P+MF+2 szintes, zártsorúan épült, modern lakóház, értékes belső udvarral.

Fotódokumentáció

Utcakép

Utcai homlokzat

Ablak-részlet

Bejárat-részletek

A lábazati kőburkolat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

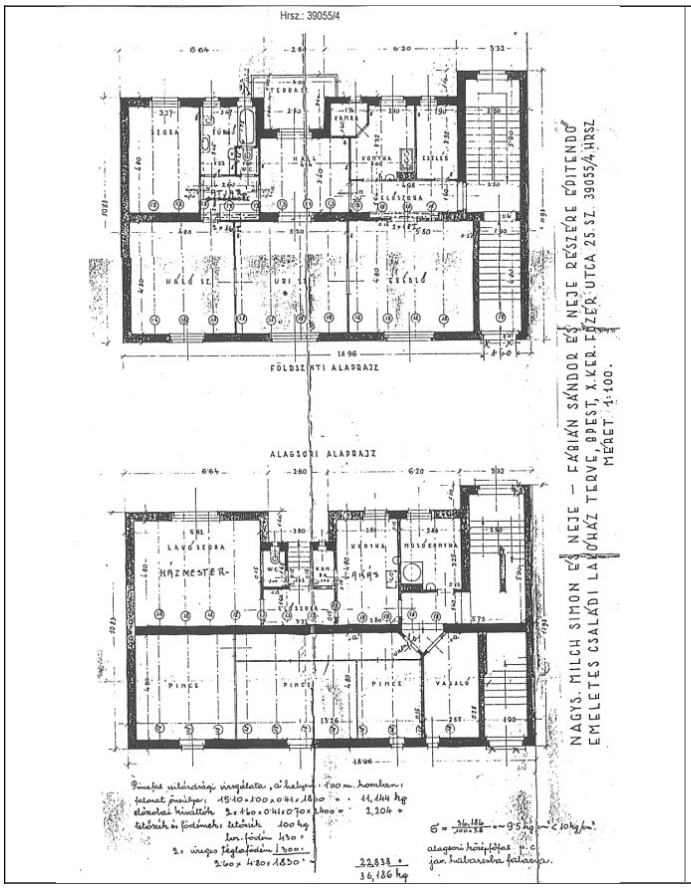

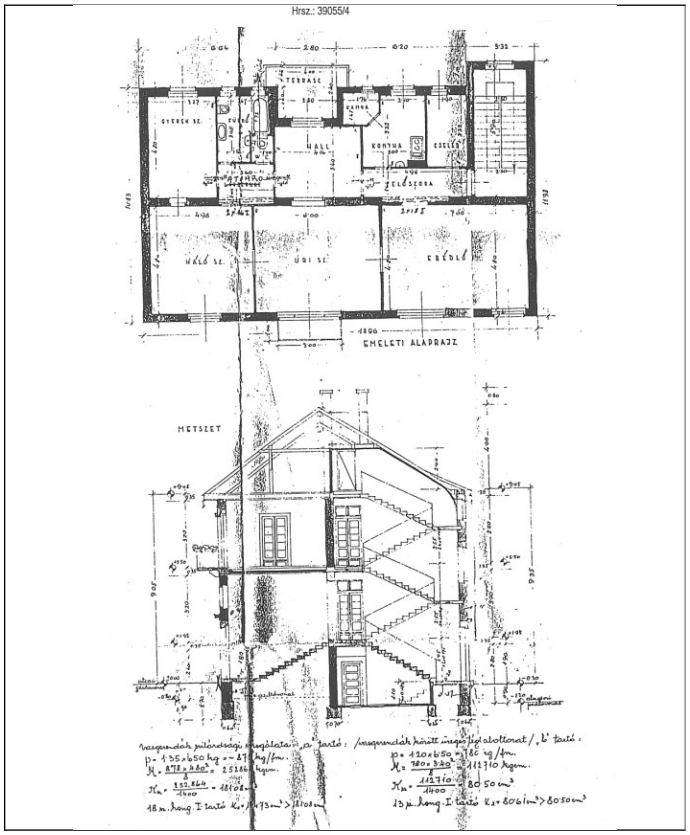

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Tervtár
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_039055_004

Sorszám: 5.	Cím: LIGET UTCA 40. ÓNODI UTCA 9.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték

Hrsz.:	**39152**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önk. résztul.)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület (75 lakás)
Tervező:	Jakab Árpád és Csimar Károly
Építtető:	„Tűzhely" alapítvány
Építés éve:	1900
Építészeti stílus:	szecesszió
Szintszám:	P+MF+3
Területi védelem:	-

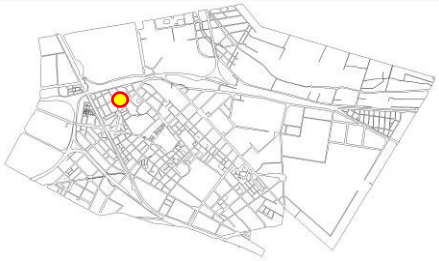

Védendő értékek különösen:

- az utcai és udvari homlokzatok eredeti elemei (nyílászárók, tagozatok)
- a faragott díszítésű üvegbetétes bejárati ajtószárnyak,
- a külső-belső eredeti nyílászárók osztása, megjelenése,
- a modern hatású lépcsőházi kovácsoltvas korlát,
- a fekete-fehér mintás mettlachi burkolat a lépcsőházban.

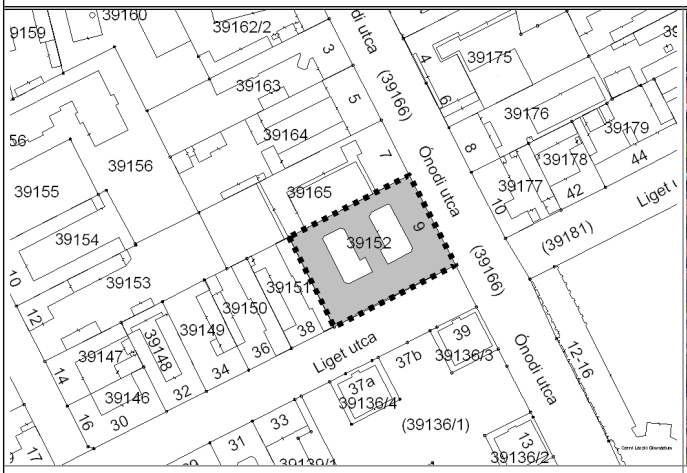

Földhivatali alaptérkép

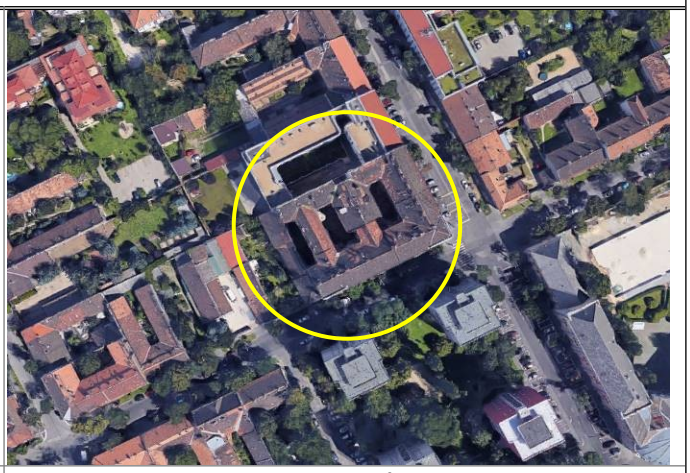

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az MF+3 szintes, kétudvaros, az eredeti tervek alapján szecessziós bérház zártsorú módon épült a Liget utca – Ónodi utca sarkán. A földszinten a sarkon üzlet, az alagsorban műhelyek működtek.

A tervtári tervek szerint a homlokzat díszes volt, de erre ma csak az épület hullámzó homlokzatát alkotó íves zárterkélyek és a sarokkiemelés utal, bár lényegesen leegyszerűsítve. Az épület védendő értékei a faragott díszítésű üvegbetétes bejárati ajtószárnyak, a külső-belső eredeti nyílászárók, a modern hatású lépcsőházi kovácsoltvas korlát, a fekete-fehér mintás mettlachi burkolat a lépcsőházban.

Fotódokumentáció

Felújítás előtti utcai homlokzat

A felújított utcai homlokzat

Liget utca felől

Ónodi utca felől

A sarok kiemelés

A félköríves zárterkélyek

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

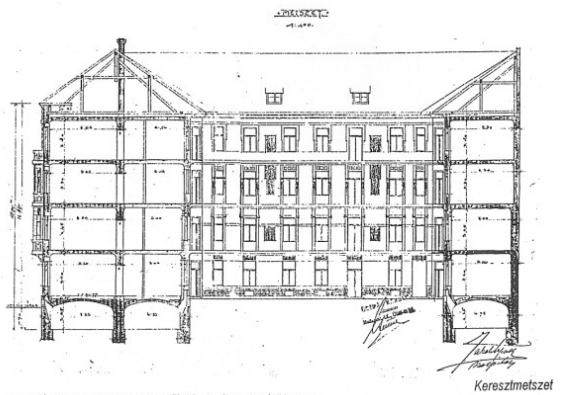

Keresztmetszet

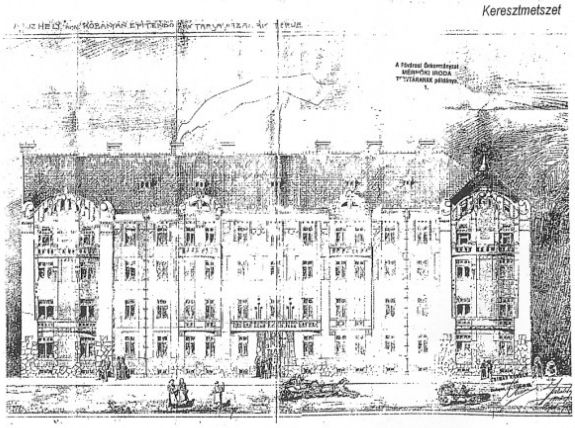

Liget utcai homlokzatterv

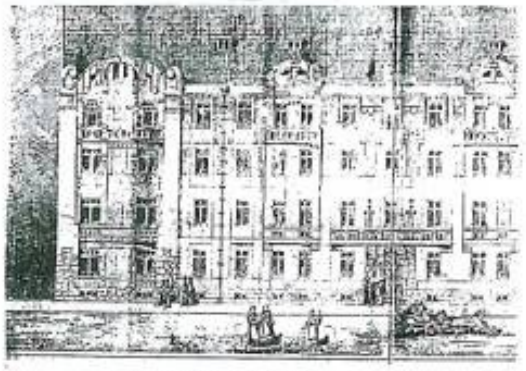

A Liget utcai homlokzati terv részlete

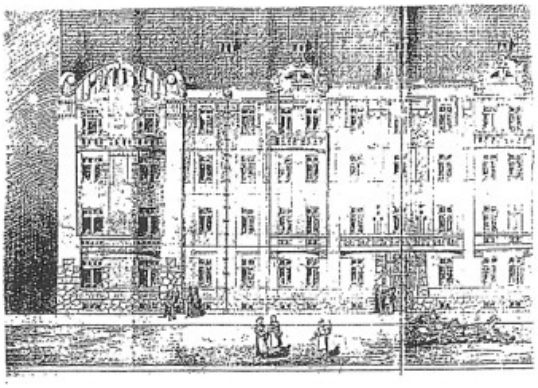

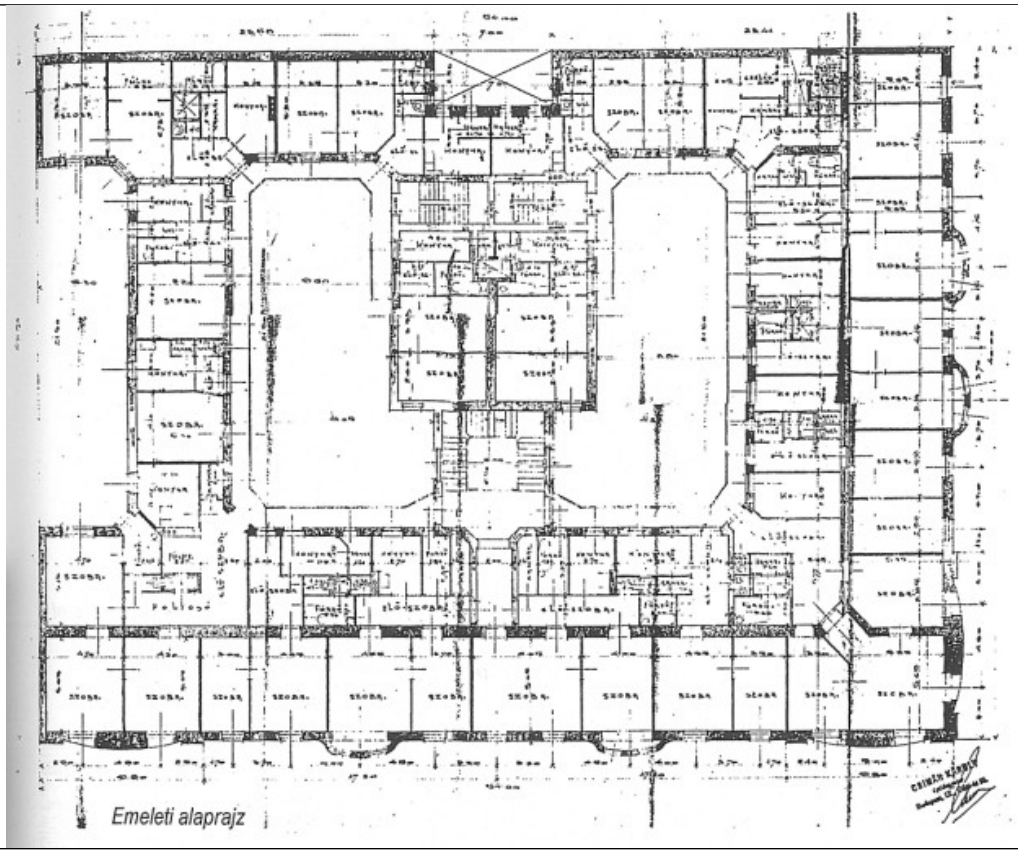

Emeleti alaprajz

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_039152
Képek egy részének forrása: maps.google.com

Sorszám: 6.	Cím: BOLGÁR UTCA 13. CSERKESZ UTCA 19/B.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41540/116**
Megnevezése:	Lakóépület műhelyekkel
Tulajdonviszony:	társasház (önk. résztul.)
Eredeti rendeltetés:	bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület és műhelyek
Tervező:	Goldmann és Antal építőmesterek
Építtető:	Budapesti Ingatlanbank Rt.
Építés éve:	1930 körül
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	A+MF+3
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület eredeti karaktere és homlokzati architektúrája
- az eredeti nyílászárók osztása és megjelenése
- a műhelyek előtetői
- az utcai homlokzat tégla burkolata
- a működő homlokzati tagozatok

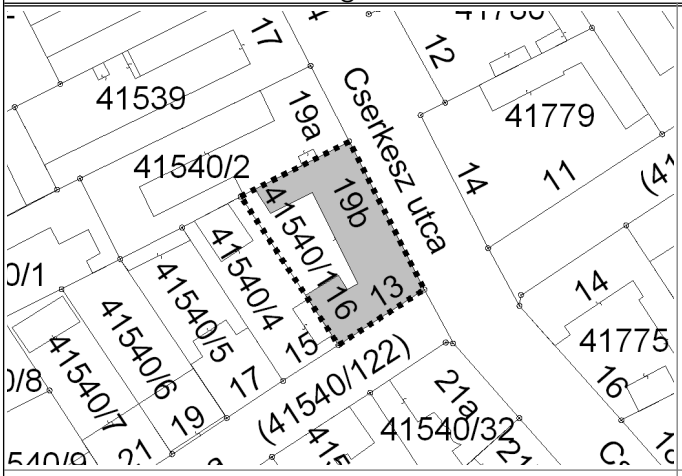

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A magasföldszint + háromemeletes épület a Cserkesz utcai kisvárosias beépítéstől eltérő karakterű. A modern stílusú, zártsorú módon épült lakóház alagsorában műhelyek találhatóak, amelyek süllyesztett bejáratokon keresztül közelíthetők meg. A Cserkesz utca felől még nagyrészt megvannak a kecses kovácsoltvas előtetők.

Az épület alsó része vörös téglaburkolatú, amely zárterkélyekkel tagolt. Az ablakok működő keretezésű osztott ablakok. A kapubejárat fölött működő előtető létesült.

Az épület eredeti nyílászáróit sok lakásban műanyagra cserélték, és az eredeti osztásokat sem tartották meg, néhol műanyag redőnytokokkal kiegészítve.

Javasolt az eredeti ablakokkal azonos nyílászárók cseréje és a műhelyek nyílászáróinak és biztonsági rácsainak egységes cseréje.

Fotódokumentáció

Homlokzati részlet

Bolgár utca-Cserkesz utca sarok

2009. Forrás: internet

Új műanyag nyílászárók

Támpilléres zárterkély eredeti nyílászárókkal

Műhely előtetők

A lépcsőházi ablak

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

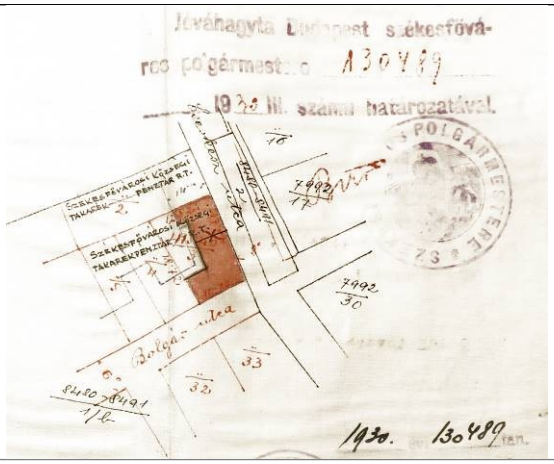

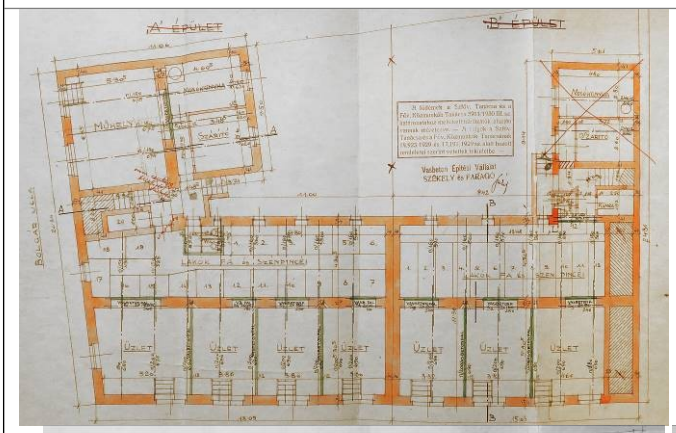

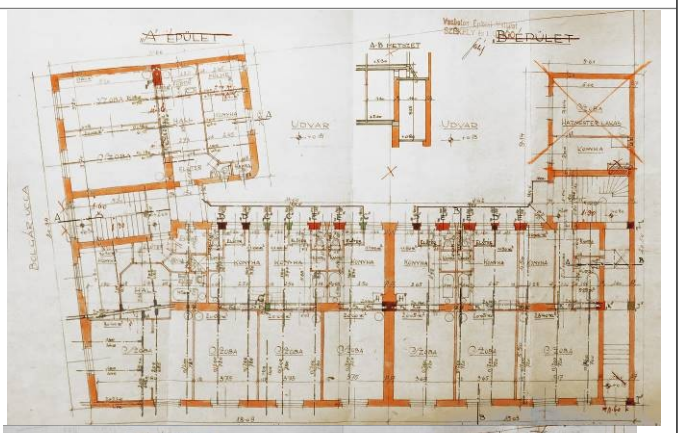

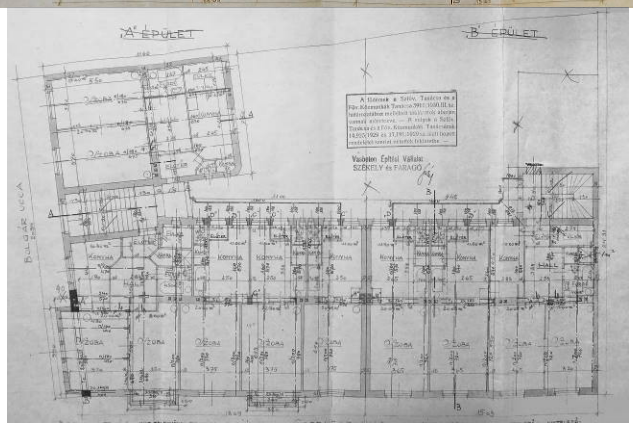

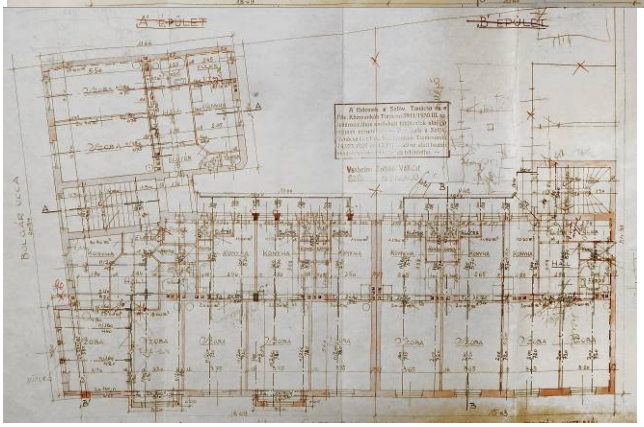

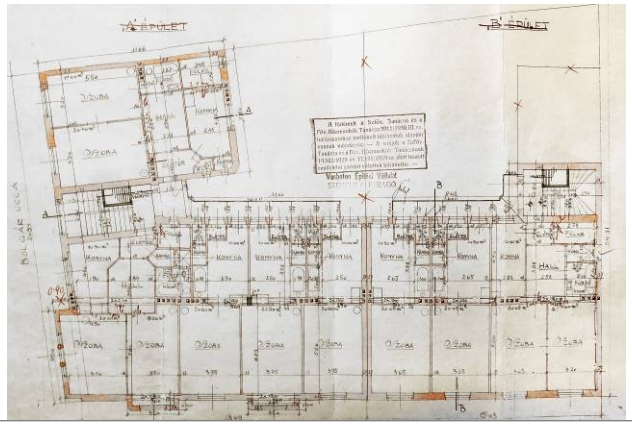

Alaprajzok: szuterén, földszint, I. emelet, II. emelet, III. emelet

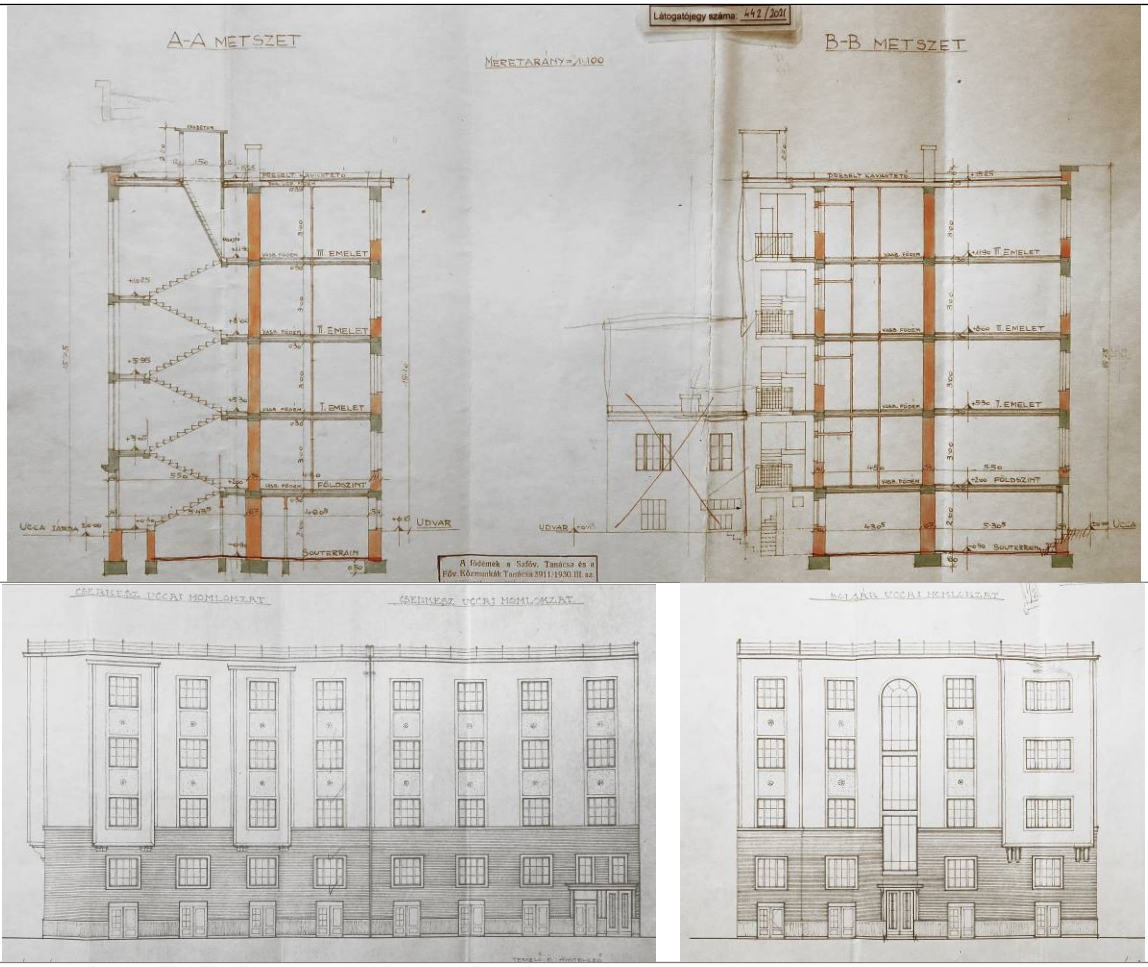

Metszetek és homlokzati rajzok

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041540_116
Képek egy részének forrása: maps.google.com

Sorszám: 7.	Cím: MARTINOVICS TÉR 2.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41795**
Megnevezése:	Torockó Vendéglő
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	Roith György vendéglője
Jelenlegi rendeltetés:	Torockó Vendéglő
Tervező:	Schöntheil Richárd
Építtető:	Roith György
Építés éve:	1905
Építészeti stílus:	romantika és szecesszió
Szintszám:	P+F

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai homlokzat, a pártázat a gipszrelieffel,
- az eredeti nyílászárók osztása, megjelenése

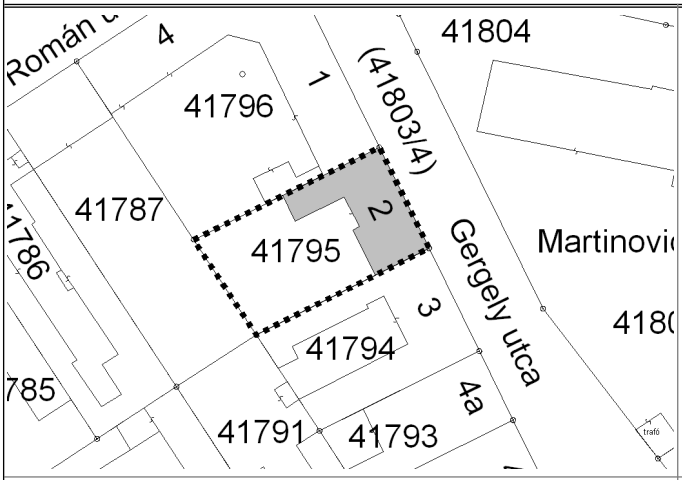

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása: (Perczel Anna alapján)

Ez a tradicionális kisvendéglő a Martinovics téren, magas bérházak között található. Az eredeti épület klasszicista volt, de később szecessziós stílusban tovább épült és így alakult ki a mai zártsorú módon kialakított földszintes épület. A szecessziós épületrész tetején hullámíves pártázat látható, amin gipszrelief utal az épület vendéglő funkciójára. Bent eredeti famennyezet, falambéria található. A benti csillárok szintén eredetiek. Az épület őrzi a Kőbánya történetéhez szorosan hozzátartozó tradicionális kisvendéglők emlékét, amely számos építészeti értéket őriz, de elsősorban, mint helytörténeti érték védendő.
Javasolt a nagyterem (korábbi díszterem) ablakának rekonstrukciója.

Fotódokumentáció

Utcakép 2011.

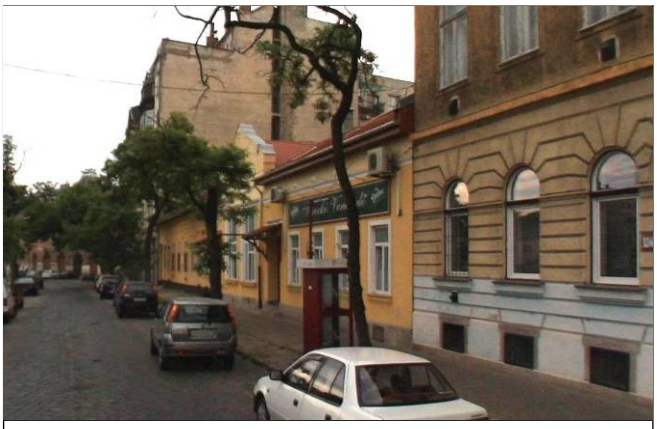

Utcakép 2009.

Részlet 2011.

Részlet 2009.

Utcai homlokzat 2019.

Utcai homlokzat 2019.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

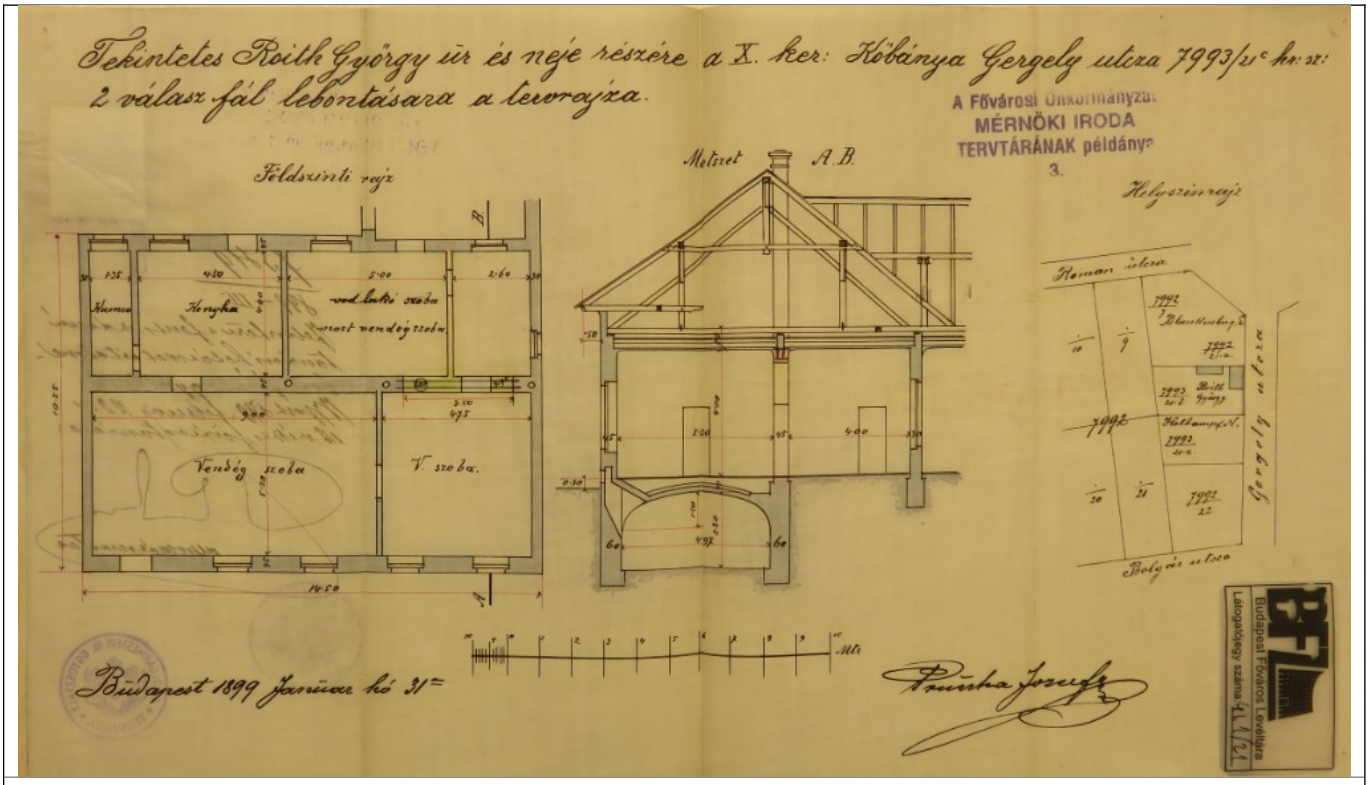

Roith György és neje lakóházának terve – 1899.

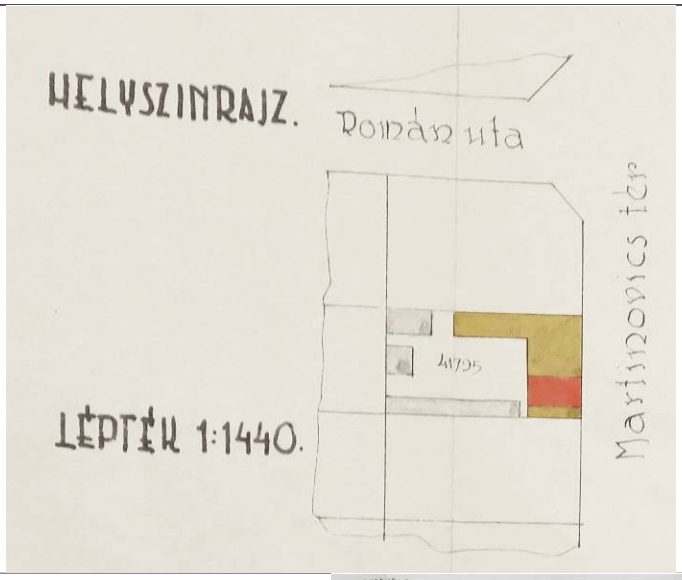

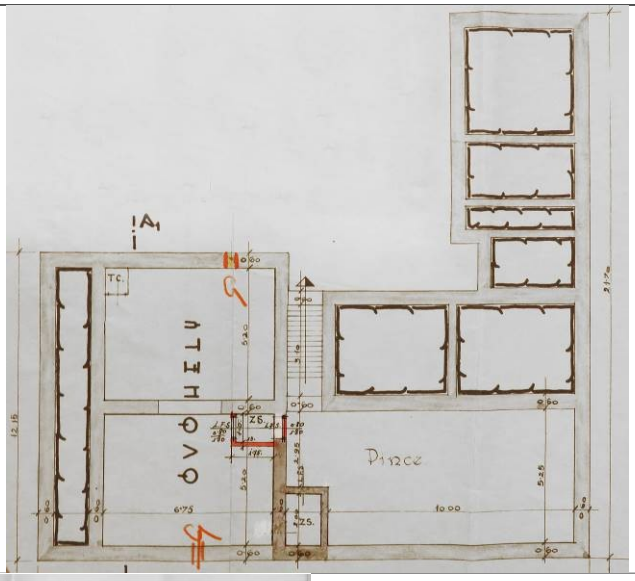

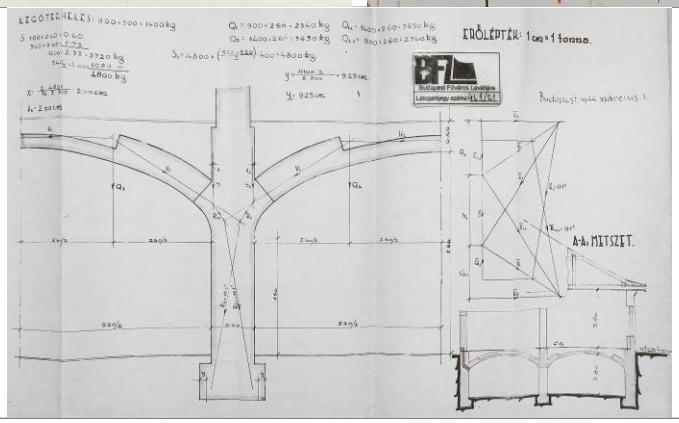

Óvóhely átalakítási tervek: óvóhely helyszínrajza, alaprajza és metszete 1944.

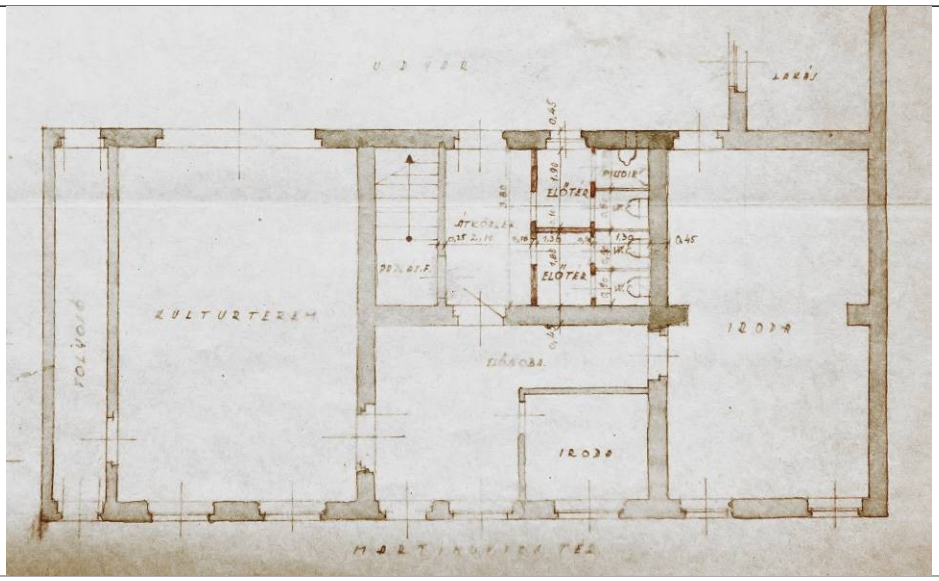

Dréher Sörgyár Kultúrterem komfortosításának átalakítási terve – 1950-60 körül

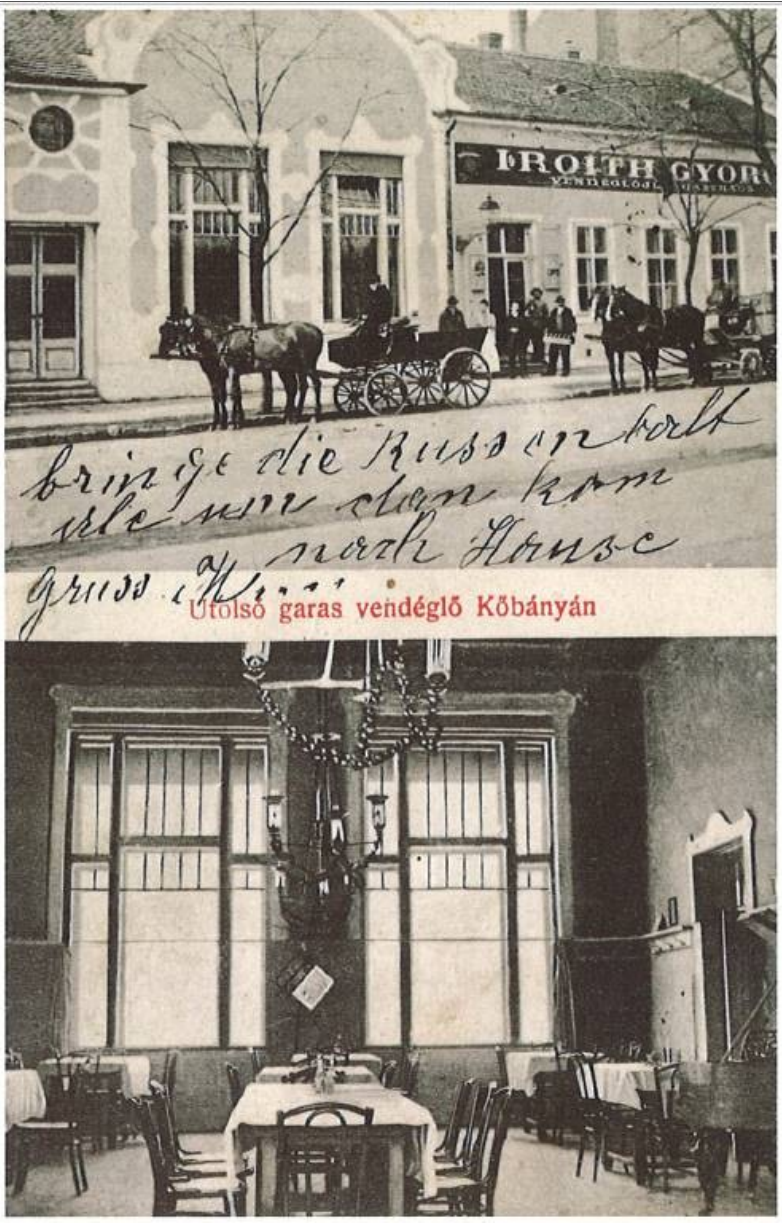

Roith György vendéglője 1905.
(Forrás: Ungváry Jenő: Üdvözlet Kőbányáról!)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041795
Roith György és neje lakóházának ép. eng. terve – 1899. (Pruérka/?/ József)
Szükségóvóhely kialakítás 1944.
Kultúrterem komfortosítás 1950-60 között
Ungváry Jenő: Üdvözlet Kőbányáról! Régi kőbányai képeslapok
Képek egy részének forrása: maps.google.com

Sorszám: 8.	Cím: MARTINOVICS TÉR 3.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41794**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	vendéglő
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Dura Tamás és Sorg Antal
Építtető:	Holdampf Nándor
Építés éve:	1840 körül, bővítés 1889, 1905 (átalakítás)
Építészeti stílus:	klasszicista
Szintszám:	P+F

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- kisvárosias hangulatú utcai homlokzata és kapuja

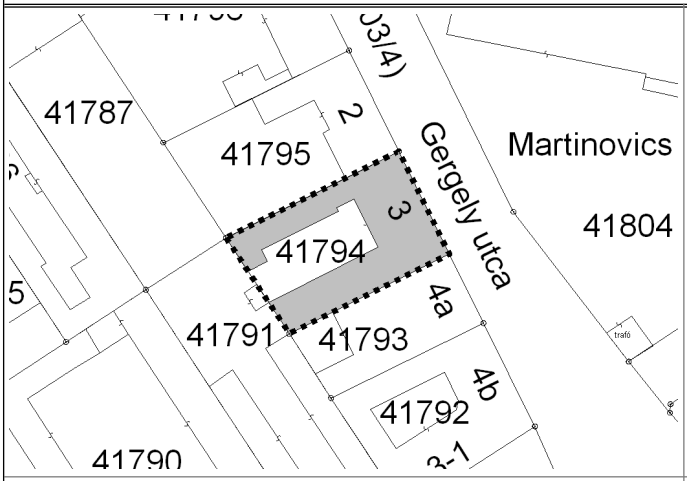

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület a Martinovics tér egyik korai épülete, földszintes, zártsorú módon épült több ütemben. Homlokzata az utca felé lecsupaszított, de az udvar felé oszlopos tornáca van. Az udvar felől kétoldalt egy-egy melléképület csatlakozik a főépülethez. A földszintes ma lakóház, az emeletes pedig jelenleg üresen áll. Az épület eredetileg vendéglő volt, később a kőbányai szervezett munkások gyülekezőhelye, erre emléktábla utal.
Az épület több ütemben létesült és többször át lett alakítva.
Javasolt az ablakok cseréje a szomszédos Martinovics tér 2. szám alatti épület ablakosztásával azonos megjelenésűre.

Fotódokumentáció

Utcakép

Homlokzat

Szomszéd lakóház

Szomszéd vendéglő

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

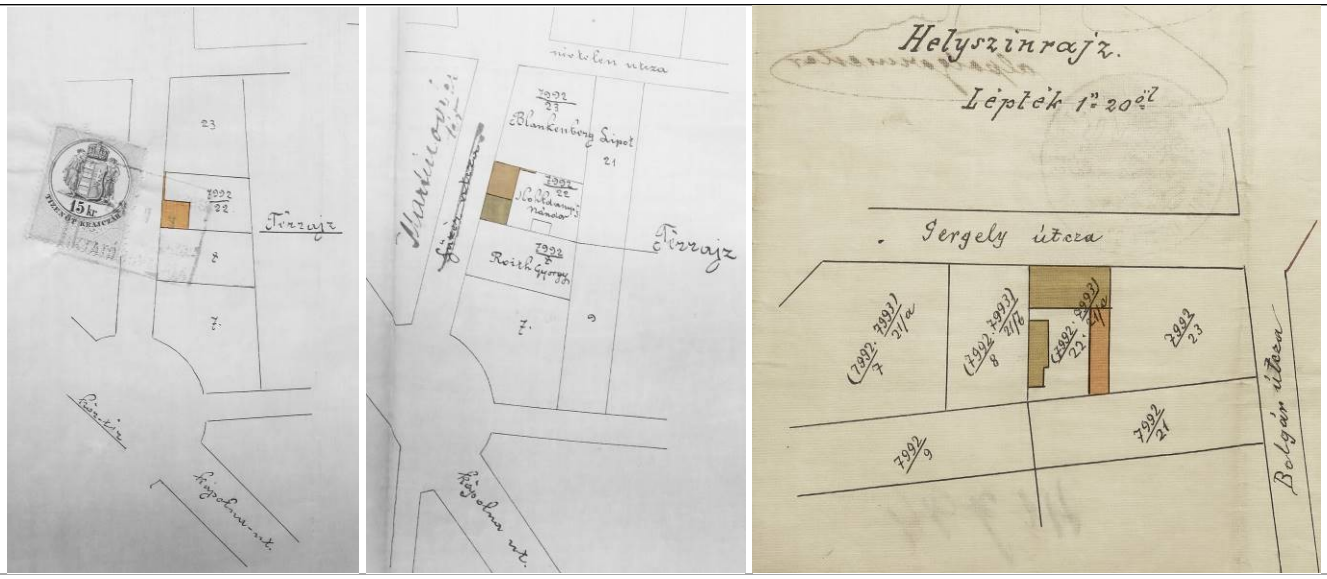

Helyszínrajzok

Alaprajzok: földszint és pince 1., bővítés földszint 2., hátsó szárny bővítés étteremmel 1889. (balról jobbra)

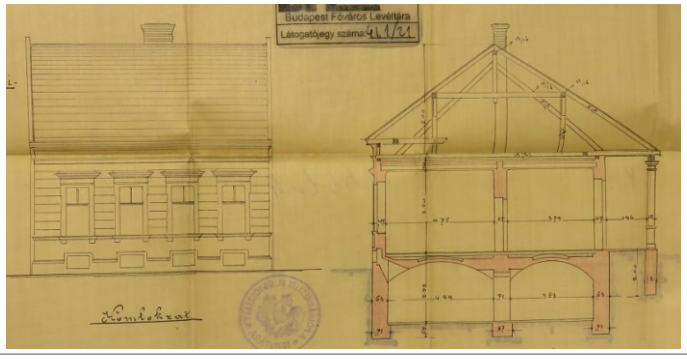

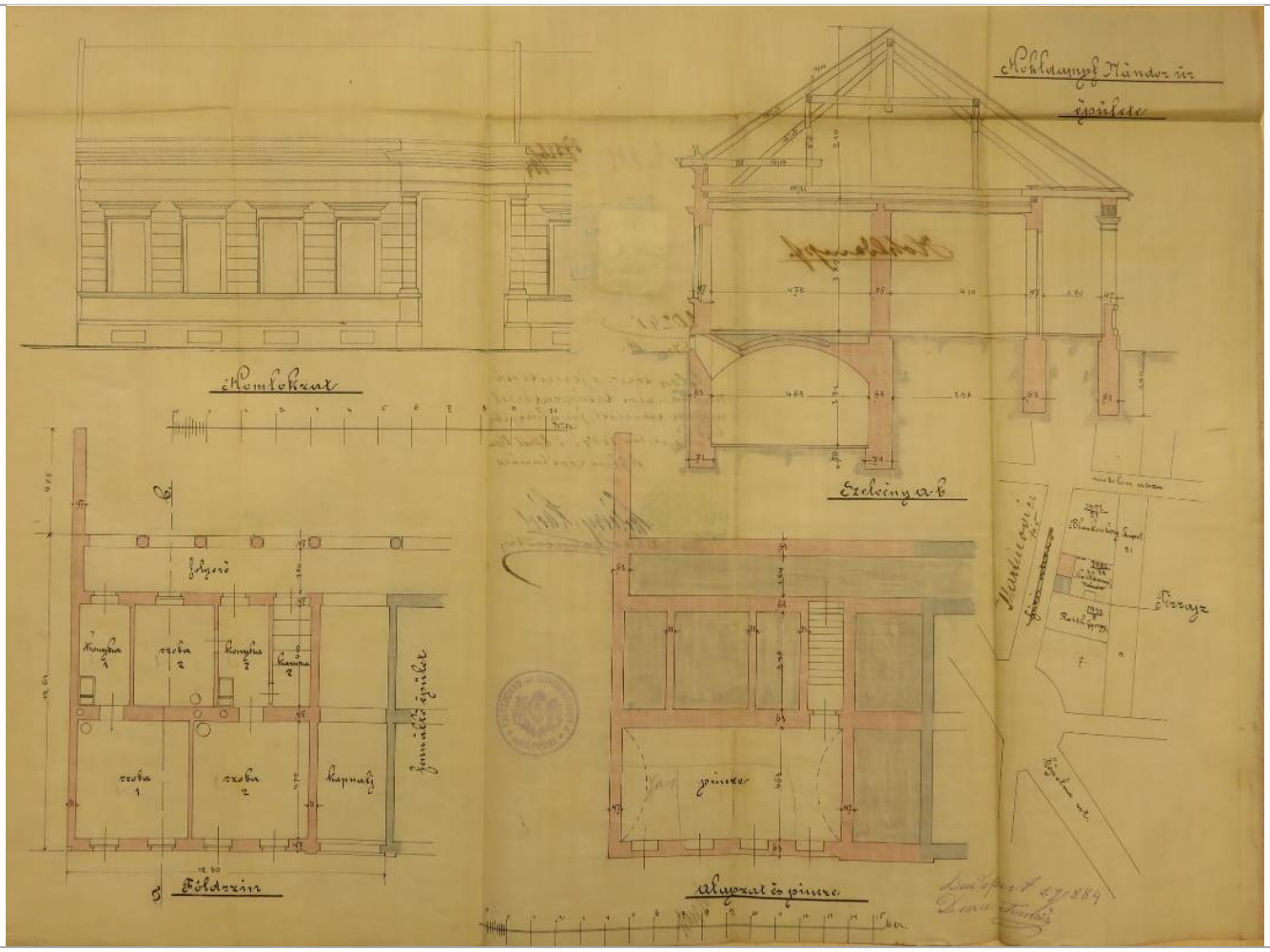

Dura Tamás terve 1884.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Kőbányai utcák, utak, terek, parkok 1985, p. 84.
Építési engedélyezési tervdokumentáció –Fővárosi Levéltár
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041794
Sorg hagyaték, 269. doboz
Képek egy részének forrása: maps.google.hu

Sorszám: 9.	Cím: KÁPOLNA UTCA 25. MARTINOVICS TÉR 10.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41811**
Megnevezése:	lakóépület üzlettel
Tulajdonviszony:	társasház (önk. résztul.)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és üzlet
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület és üzlet
Tervező:	Lemberger Alfréd
Építtető:	Böszörményi Pál
Építés éve:	1894
Építészeti stílus:	átalakított
Szintszám:	P+F+3

Területi védelem: -

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az eredeti földszinti klasszicista homlokzat, ennek részletei, gipszstukkó tagozatai
- a bejárati kapu
- kapualj és lépcsőindítás

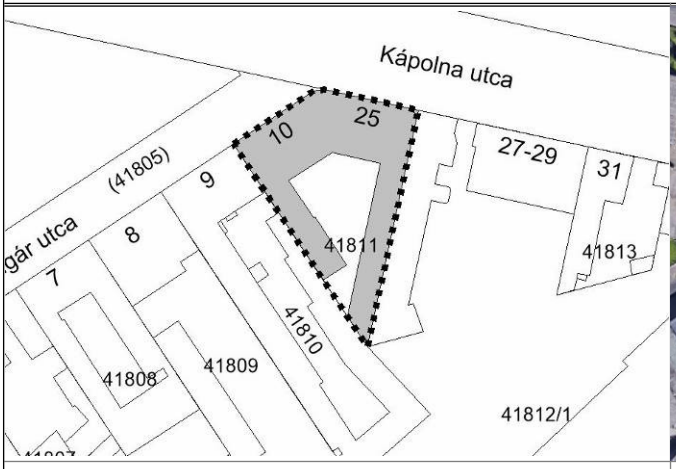

Földhivatali alaptérkép

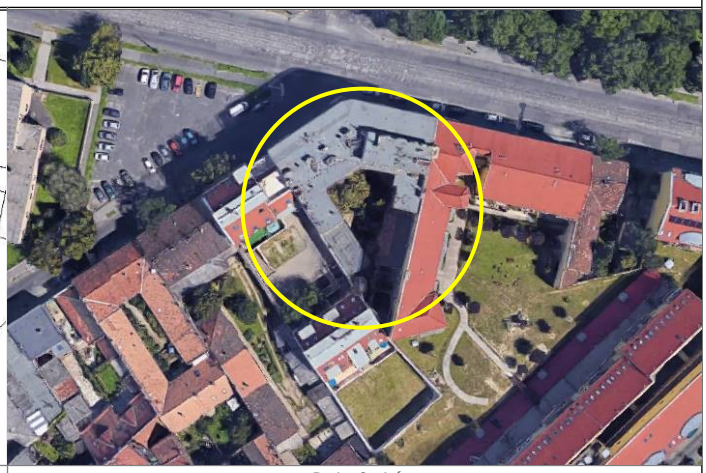

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Városszerkezetileg kiemelt pozíciójú, levágott sarkú, zártsorúan épült lakóház. Eredetileg egyemeletes, magastetős bérház volt, amelyre az 1950-es években újabb két emeletet építettek rá. A ráépítéssel az épület színvonala silánnyá, a tető lapostetővé alakult.
Mára az értékesebb elemeket az eredeti épület fennmaradt részletei jelentik. Az udvar téglaburkolatú. Az épület mai átalakított formájában előnytelen, jellegtelen, de az eredetileg 1894-ben épült magastetős polgári bérház megmaradt homlokzati elemei védendő építészeti értéket képviselnek:
Kapu, kapualj, lépcsőház indítás, homlokzati részletek.

Fotódokumentáció

Részlet 1.

Részlet 2.

A kapu

Eredeti földszinti nyílászárók és a kapu

Eredeti földszinti nyílászárók

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

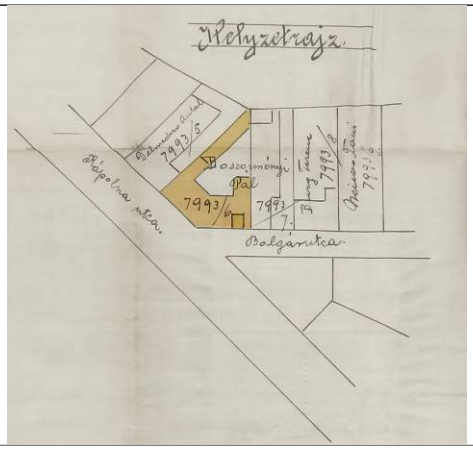

Helyszínrajz

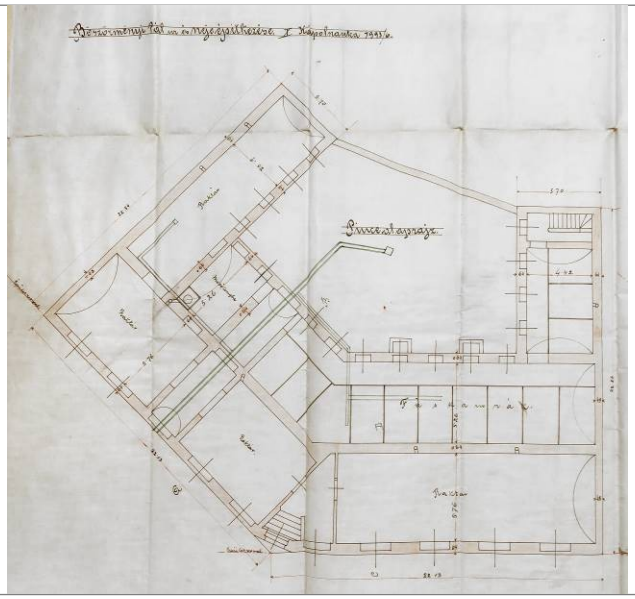

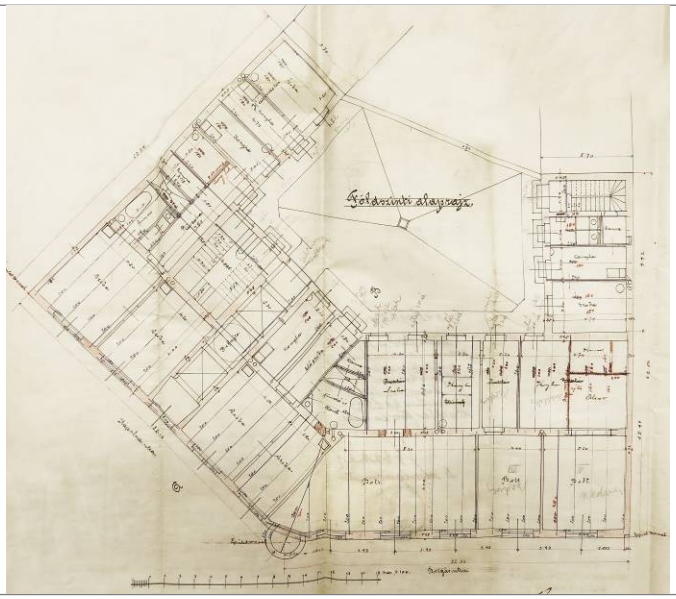

Alaprajzok: pince, földszint

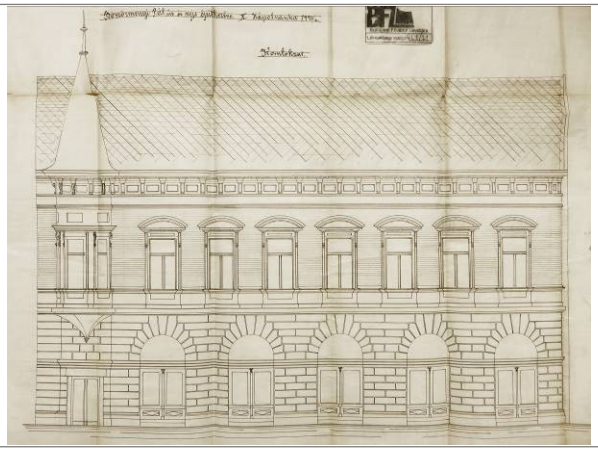

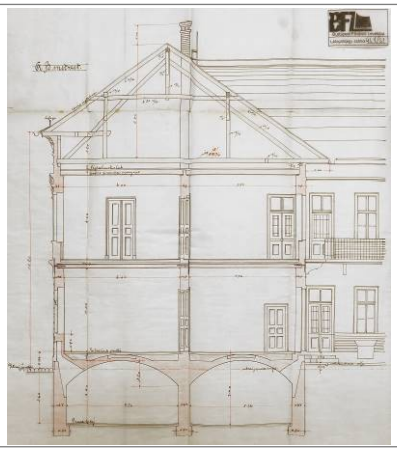

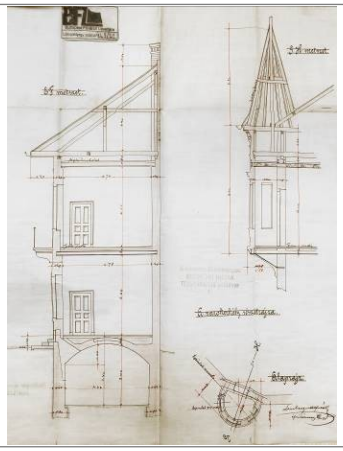

Homlokzat, metszetek

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció – Fővárosi Terv-és Levéltár
Sorg Hagyaték, 217. doboz
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_041811
Képek egy részének forrása: maps.google.hu

Sorszám: 10.	Cím: KELEMEN UTCA 14.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41749**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önk. résztul.)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Pech Sámuel
Építtető:	Hofhauser Gyula
Építés éve:	1899
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	P+MF
Területi védelem:	-

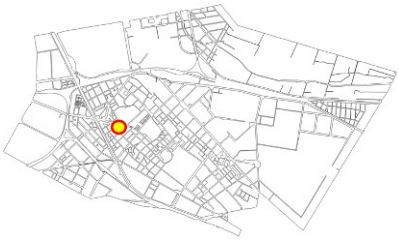

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a szépen díszített eklektikus homlokzat, erős párkányzattal, tégla betétekkel
- dúsan díszített íves párkányzatú, lizénás ablakkeretek és kapukeret
- eredeti ablakok osztása, megjelenése
- részben eredeti, helyreállítható fakapu

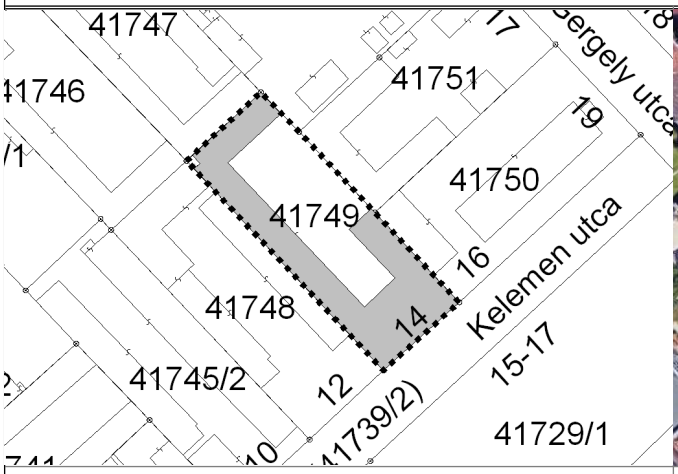

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület kisvárosias eklektikus stílusú polgári lakóház, magasföldszintes, zártsorú módon épült. Alagsora magasan kiemelt. Utcai homlokzata különlegesen, dúsan díszített, téglabetétekkel. A párkányzat, az íves párkányzatú lizénás ablakkeretek és kapubejáró dúsan díszített. Az ablakok eredeti fa nyílászárók, a kapu alsó része átalakított, de helyreállítható.
Javasolt a teljes utcai homlokzat felújítása egységes színezéssel, a téglaburkolat tisztításával, a kapu rekonstrukciójával.

Fotódokumentáció

Homlokzat

Részlet 1.

Részlet 2.

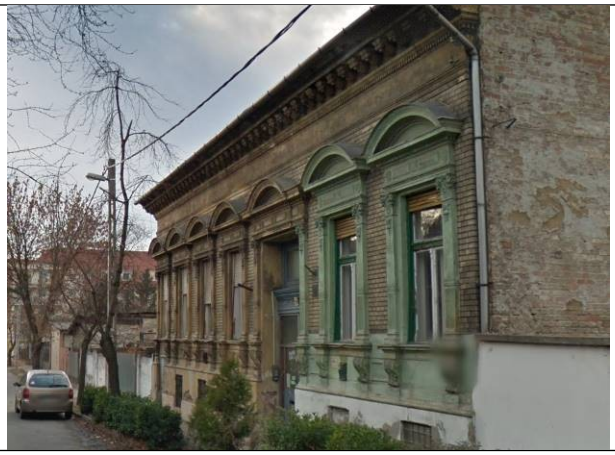

Utcai homlokzat 2012.

Utcai homlokzat 2019.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

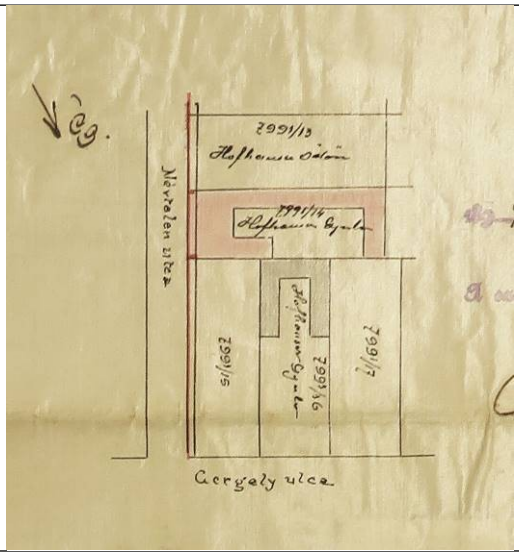

Helyszínrajz

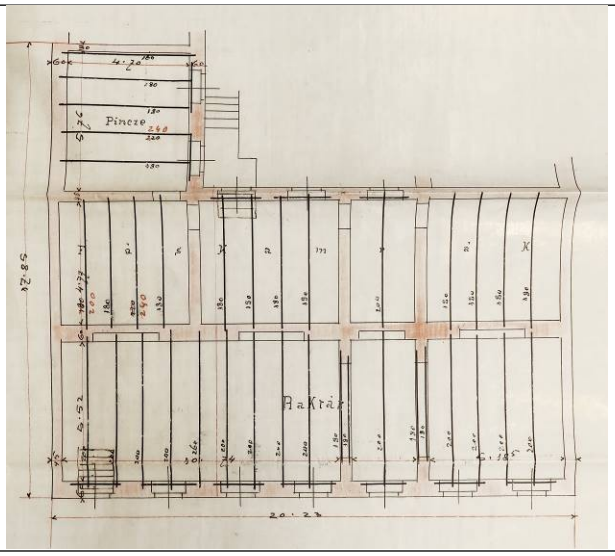

Pince alaprajz

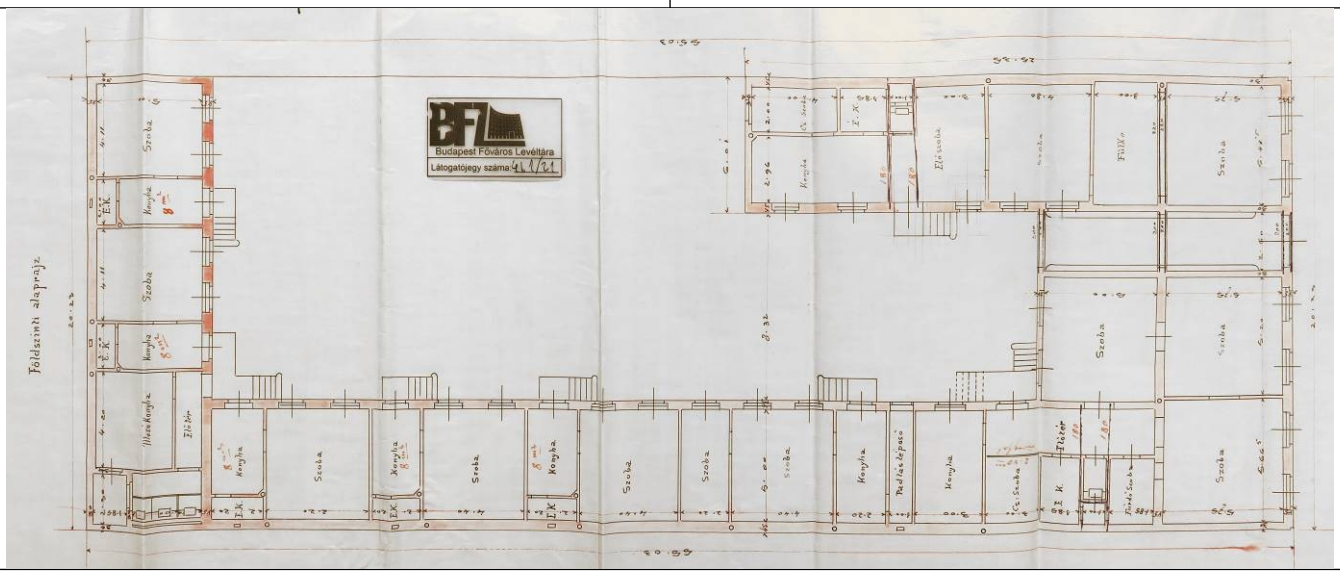

Földszint alaprajz

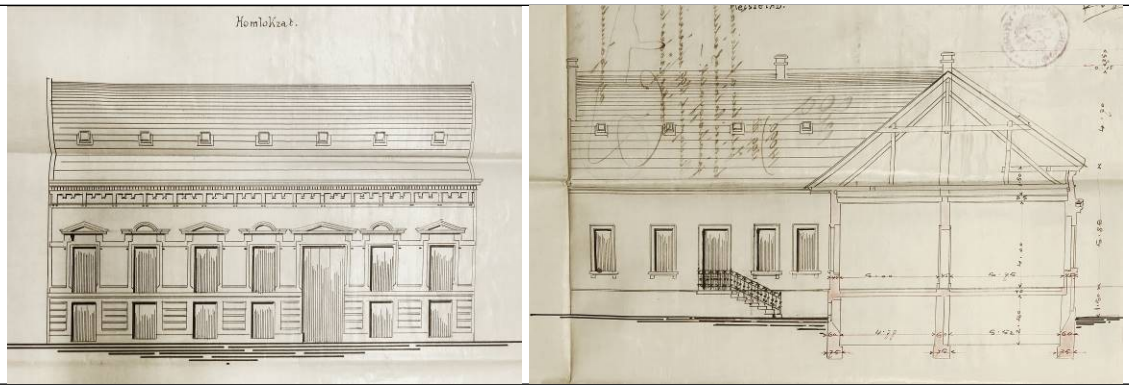

Homlokzat és metszet

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció – Fővárosi Tervtár
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_041749
A képek egy részének forrása: maps.google.hu

Sorszám: 11.	Cím: IHÁSZ UTCA 12.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41760**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon, önkormányzati résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Dura Tamás átalakítás: Sorg Antal
Építtető:	Vellay István
Építés éve:	1898, átalakítás: 1939
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	P+MF
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege
- az eklektikus utcai és udvari homlokzat
- az eredeti nyílászárok osztása, megjelenése

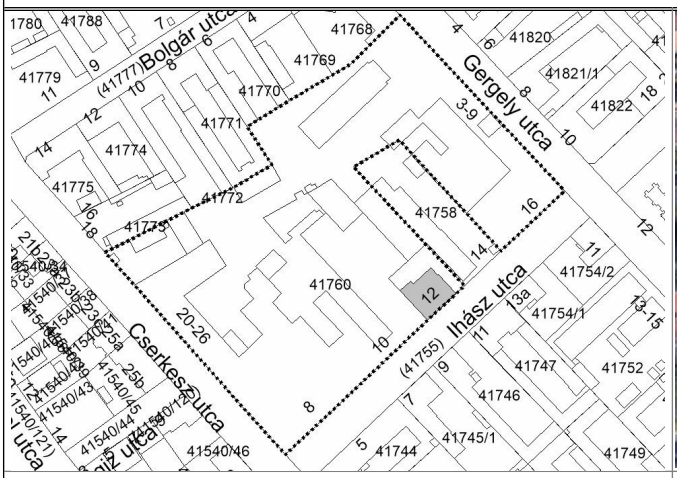

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az eklektikus lakóház, földszintes, L-alakú, hézagosan zártsorú módon beépült. Az utcai homlokzata kisvárosias, a kert felőli oldalon verandás.

Az épület az Ihász utca kisvárosias hangulatát erősíti, díszes utcai homlokzata építészeti értéket képvisel. Javasolt a kertben lévő értékes platánfa megőrzése.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 2014.

Párkány részlet

Ablak

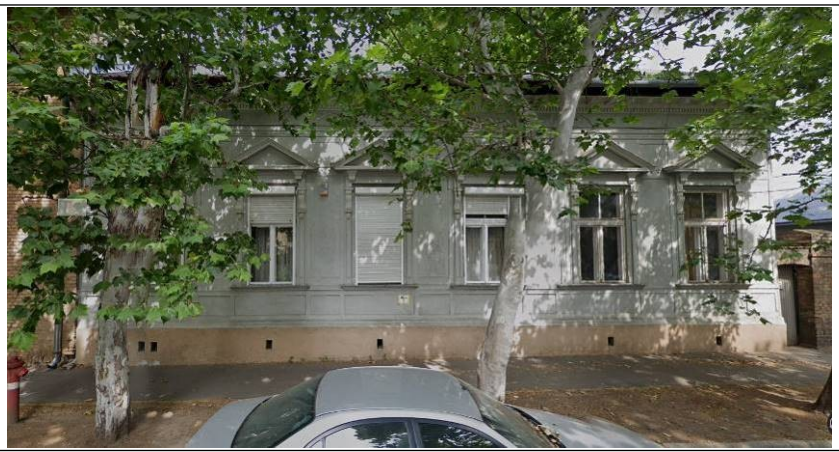

Utcai homlokzat 2019.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

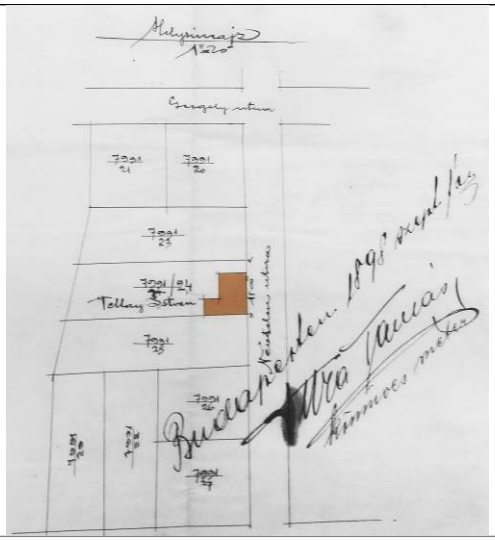

Helyszínrajz

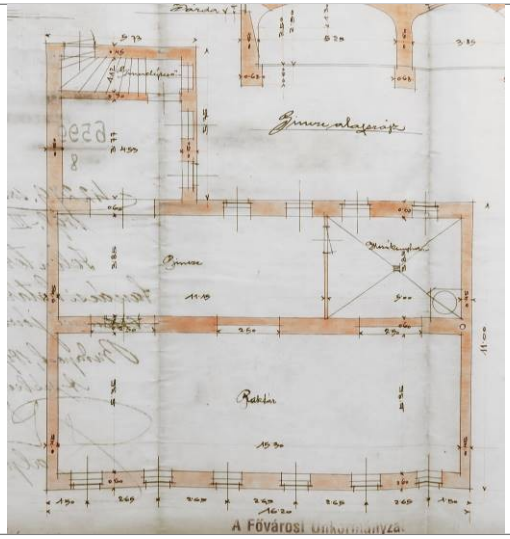

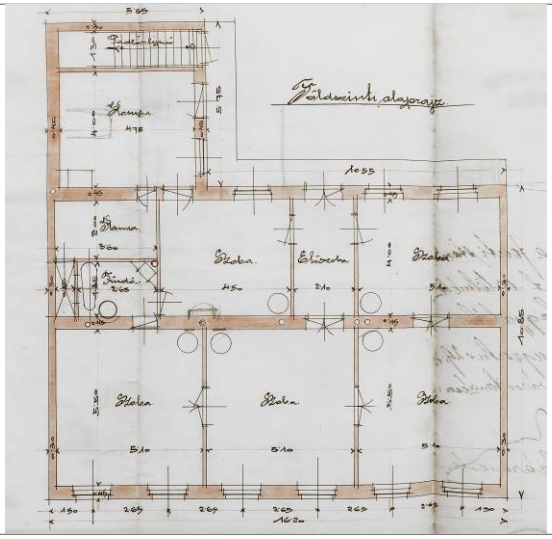

Pince és földszinti alaprajz (Dura Tamás építőmester)1898.

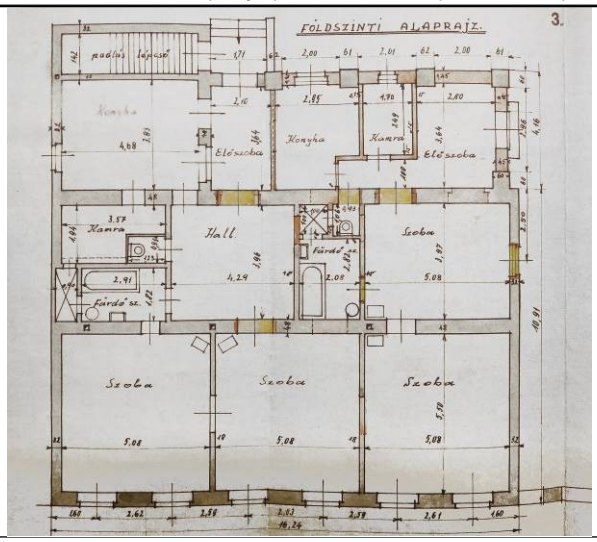

Átalakítási földszinti alaprajz (Sorg Antal építőmester)1939.

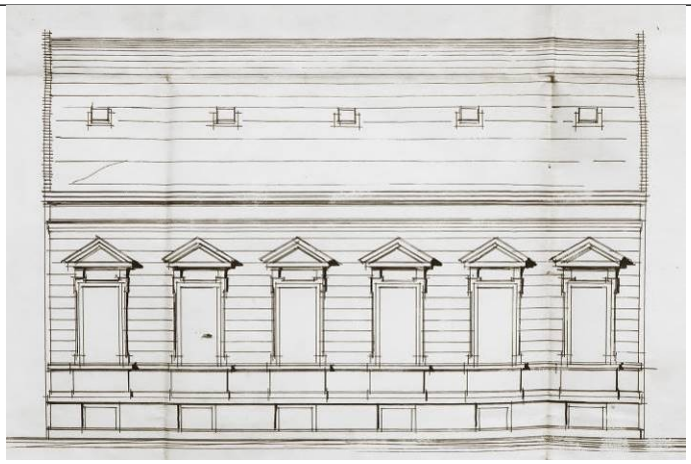

Homlokzati rajz 1898.

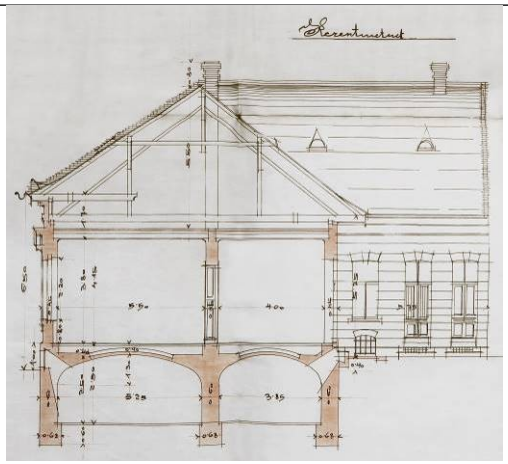

Metszet 1898.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Építési engedélyezési tervdokumentáció – Fővárosi Terv- és Levéltár
Sorg Hagyaték, 210. doboz
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_041760
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 12.	Cím: IHÁSZ UTCA 10.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41760**
Megnevezése:	műhelyépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon, önkormányzati résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	Sorg Antal asztalosgyára
Jelenlegi rendeltetés:	asztalosárugyár (DIFA és HEVIT Kft.)
Tervező:	Sorg Antal építőmester
Építtető:	Sorg Antal Építőipari Rt.
Építés éve:	1910, majd 1920 körül
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	alagsor + földszint + emelet
Területi védelem:	-

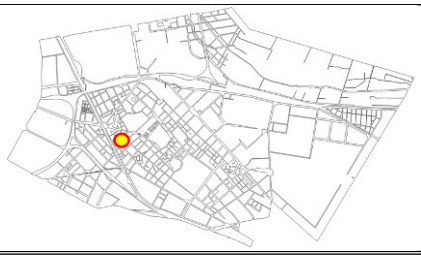

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik

- a kisvárosias környezetbe illeszkedő nyerstégla utcai homlokzat
- a bejárati kapu kialakítása, osztása
- a nyílászárók osztása

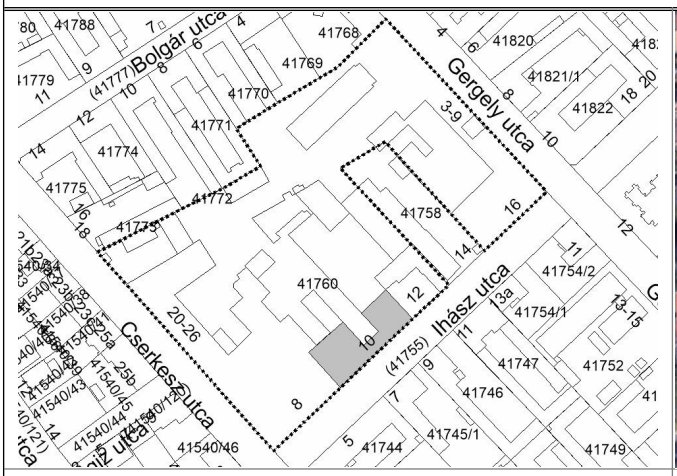

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület helyi ipartörténeti emlék. Eredetileg a telken a Sorg család asztalosüzeme és telephelye működött, ma 6 tulajdonos osztozik a hatalmas területen. A gyár eredeti központi része az Ihász utca felöli oldalon áll. Az épület zártsorú módon épült két ütemben, egyemeletes, téglaarchitektúrás. Az épület utcai homlokzata kiegyensúlyozott utcaképet alkot az utca kisvárosias beépítésével.
Az épület alagsorában kuriózumnak számító Oetl-féle munkagép található 1864-ből.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Zászlótartó

Utcai homlokzat 2.

Előtető

Utcai homlokzat 2019.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

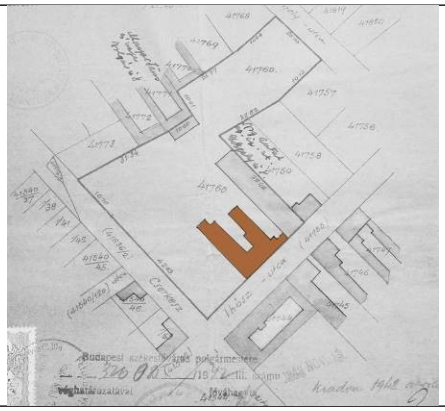

Helyszínrajz

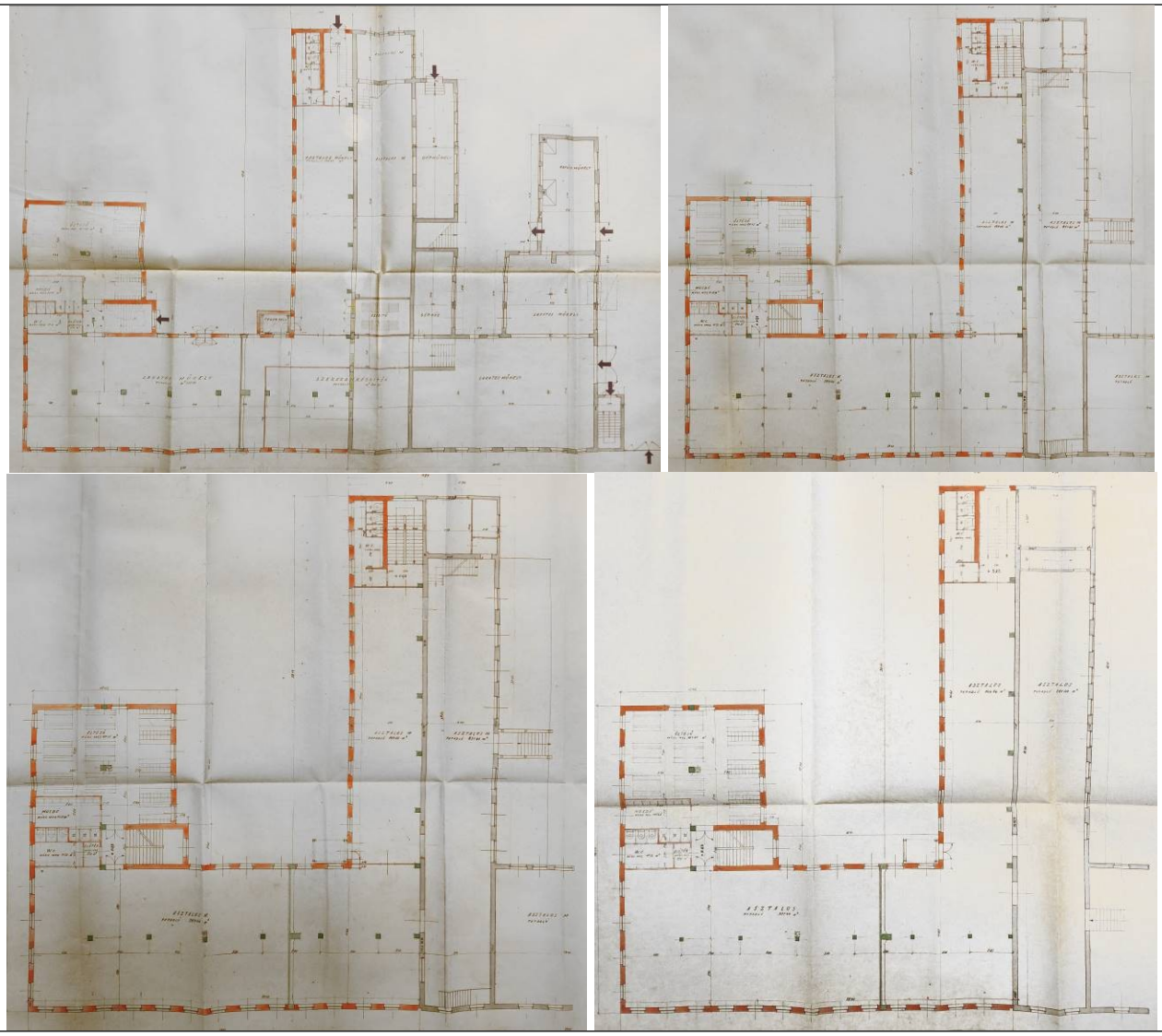

Alaprajzok: földszint, 1. emelet, 2. emelet, 3. emelet (balról jobbra)

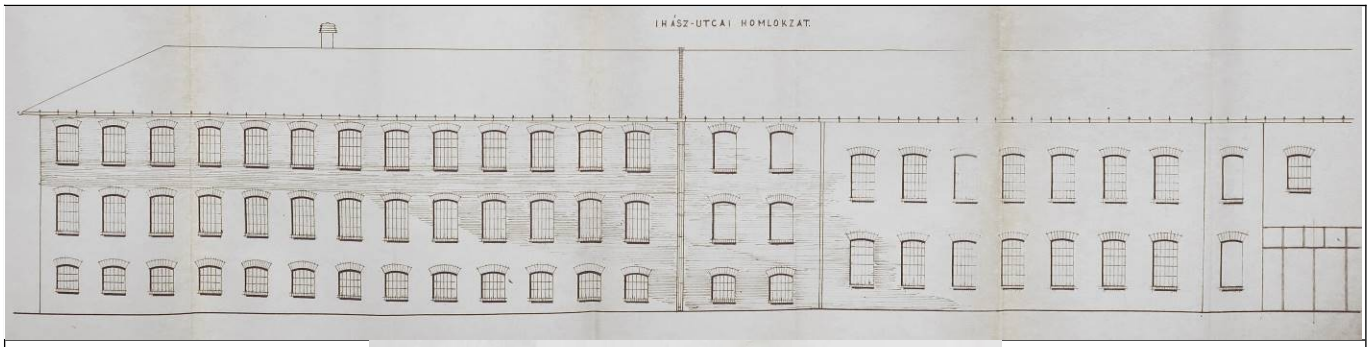

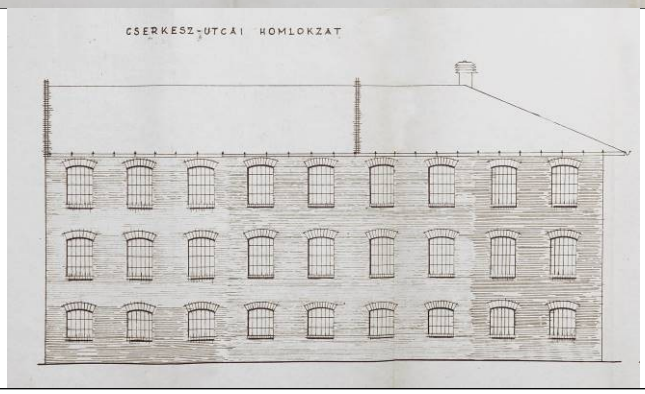

Homlokzatok (csak a jobb oldali kétszintes épületszárny maradt fenn és valószínűsíthetően a háromszintes szárny alagsora)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Építési engedélyezési tervdokumentáció – Fővárosi Terv- és Levéltár
Sorg Hagyaték, 175., 208., 209., 210. doboz
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_041760
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 13.	Cím: KELEMEN UTCA 5.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41549**
Megnevezése:	lakóépület és lakatosműhely
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon, önkormányzati résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és lakatosműhely
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület és műhelyépület
Tervező:	Sorg Antal építőmester
Építtető:	Sajó János lakatosmester
Építés éve:	1910 körül
Építészeti stílus:	szecesszió
Szintszám:	P+MF
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a terméskő lábazat
- az eredeti nyílászárók osztása és a bejárati kapu
- az ablakrácsok és a zászlótartó szerkezet
- az ablakok és kapu tagozatai és a kiemelt párkányzat
- az oromfal díszítése

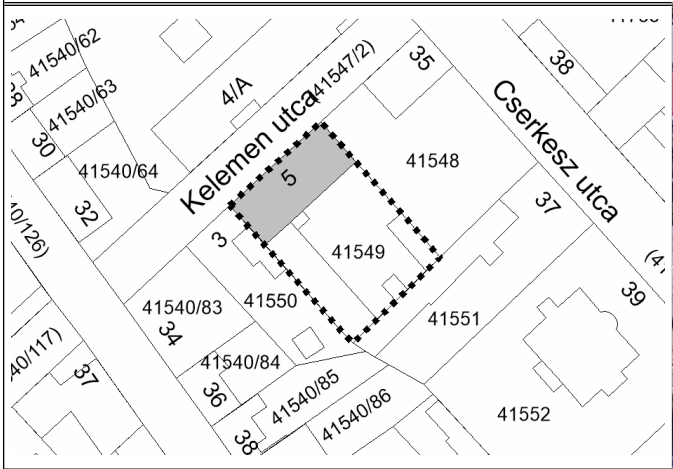

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A magasföldszintes épület aszimmetrikus, zártsorú módon épült, két ütemben. Jellegzetes szecessziós polgári lakóház, amihez L-alakban egy műhely csatlakozik.
A szecessziós épület a szomszédos Kelemen utca 7. szám alatti, szintén magasföldszintes lakóházzal együtt az óhegyi beépítésre jellemző jellegzetes kisvárosias beépítést alkot.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Ablak részlet és tetőtér az utca felől

Utcai homlokzat 2.

Bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

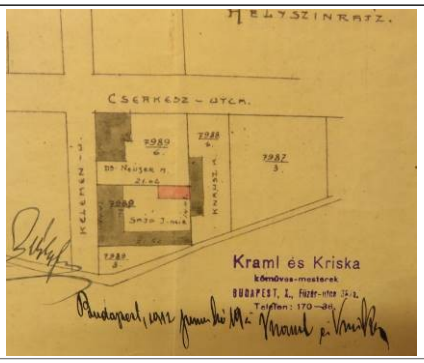

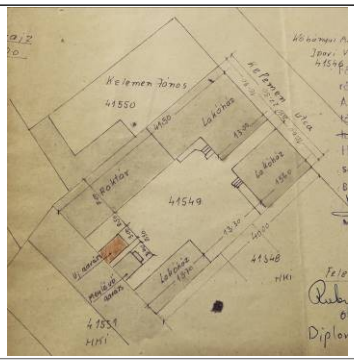

Helyszínrajzok 1912. – 1973.

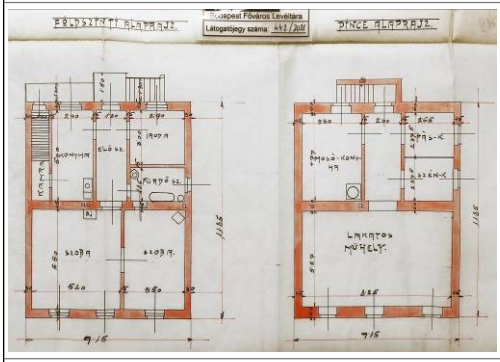

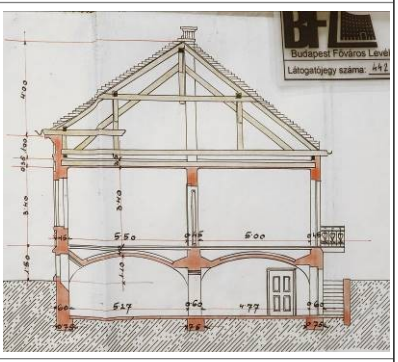

Lakóépület földszinti és pince alaprajza, illetve homlokzata és metszete 1908.

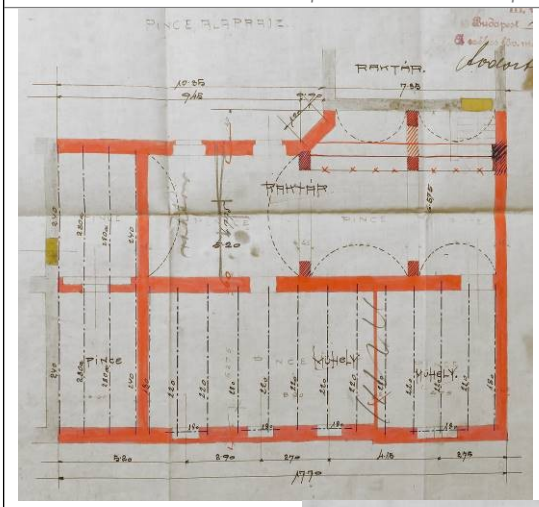

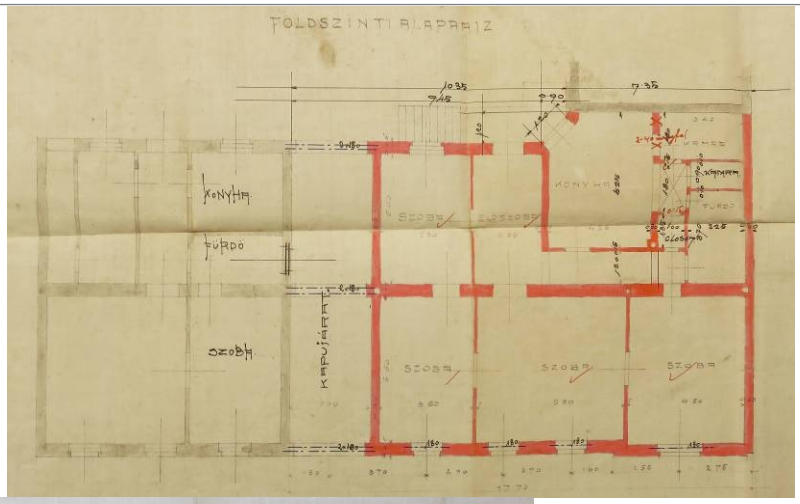

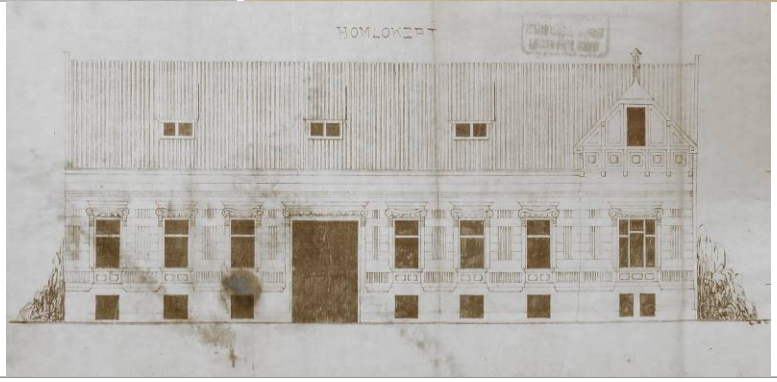

Lakóépület átalakításának pince és földszint alaprajza, illetve az átalakítás homlokzati terve- 1911.

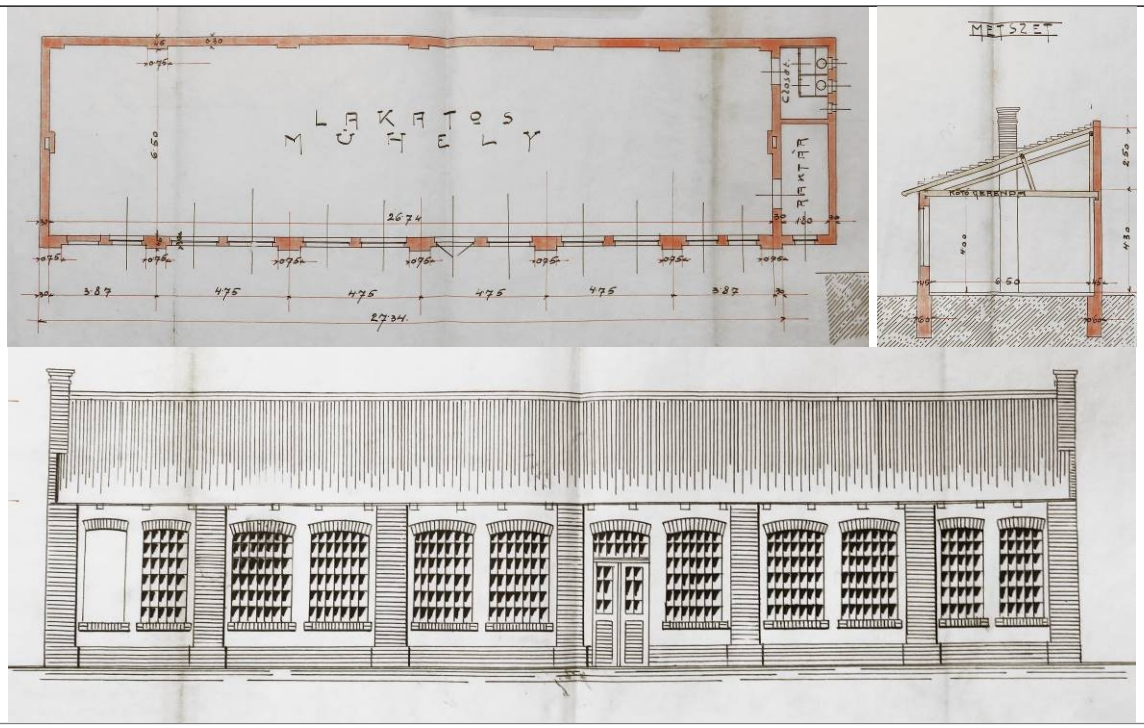

Lakatosműhely alaprajza, metszete és homlokzata

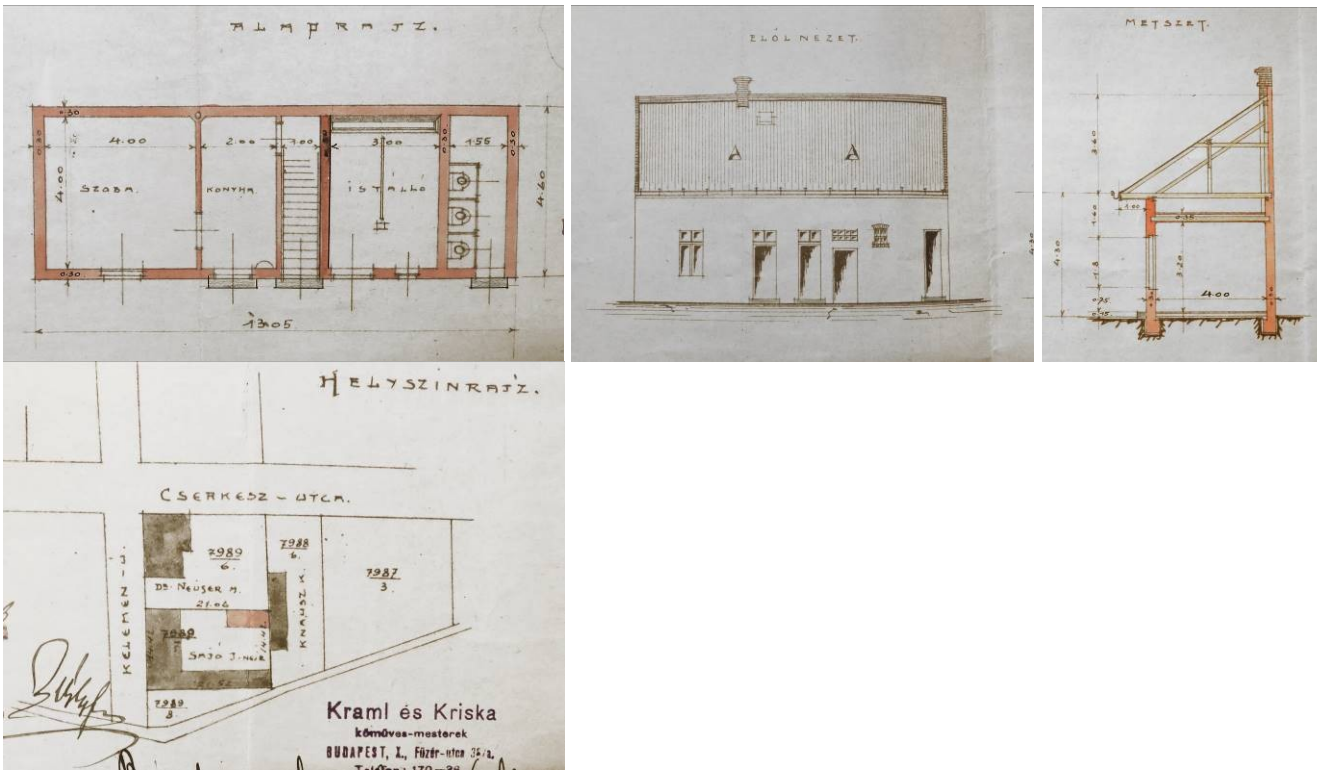

Hátsó épület alaprajza, homlokzata és metszete 1911.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció – Fővárosi Terv- és Levéltár
Sorg Hagyaték, 219. doboz
A lakatosműhely reklámjai korabeli építészeti lapokban gyakran szerepelnek.

Sorszám: 14.	Cím: KELEMEN UTCA 7. CSERKESZ UTCA 35.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41548**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Grátz Dániel építőmester
Építtető:	Reiter György
Építés éve:	1910 körül
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	P+MF
Területi védelem:	-

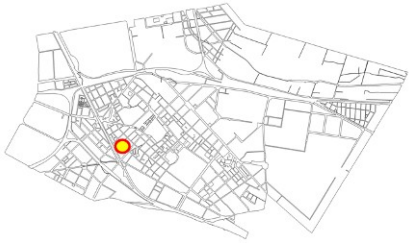

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- sarokházas jellegű utcai homlokzatok
- az oromfali szegélyek
- az utcai homlokzat tégla betétje és a homlokzati tagozatok
- az összetett, díszes párkány
- az eredeti ablakok osztása, megjelenése

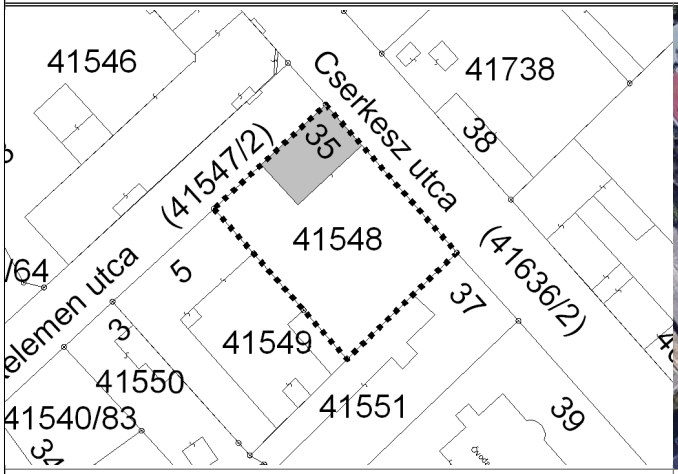

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület az óhegyi villajellegű családi házak egyike. Hézagosan zártsorú módon épült, magasföldszintes, téglaburkolatú, egyszerűen díszített, tekintélyes lakóház. Kerítése kovácsoltvas, téglalábazatos. Kerti kapuzata már nem eredeti. Az épületet keramit járda veszi körül. A lakóépület, a szomszédos Kelemen utca 5. szám alatti, szintén magasföldszintes lakóházzal együtt, az óhegyi beépítésre jellemző jellegzetes kisvárosias beépítést alkot.
Az épület korábbi szép rejtett tokos faredőnyeit külső tokos műanyagredőnyre cserélték és a fa nyílászárókat is műanyagra, amely erősen rontja az épület megjelenését. Javasolt a rejtett tokos redőny és az eredeti kialakítással megegyező osztású és megjelenésű nyílászárók visszaépítése.

Fotódokumentáció

Kelemen utca felőli homlokzat 2014.

2019. új műanyag ablakokkal és redőnnyel

Homlokzat részletek 2014.

Cserkesz utca felőli kerítés

A párkány sarki befordulása

Cserkesz utcai homlokzat 2019.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

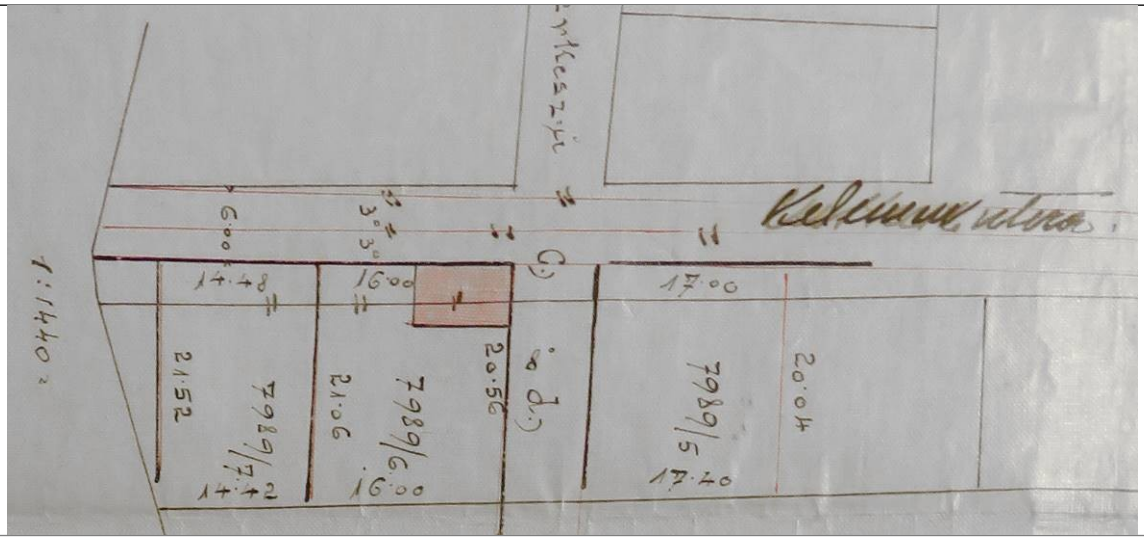

Helyszínrajz

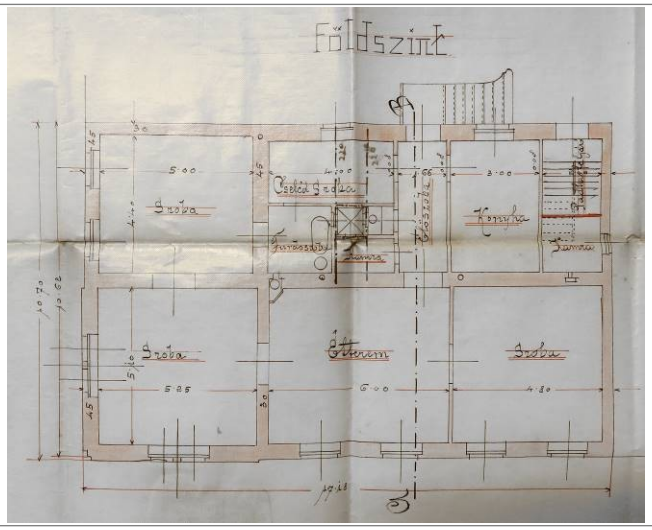

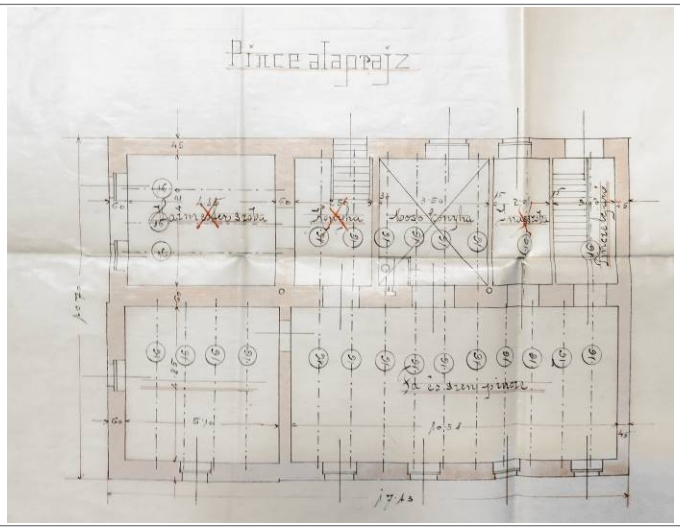

Alaprajzok: földszint és pince

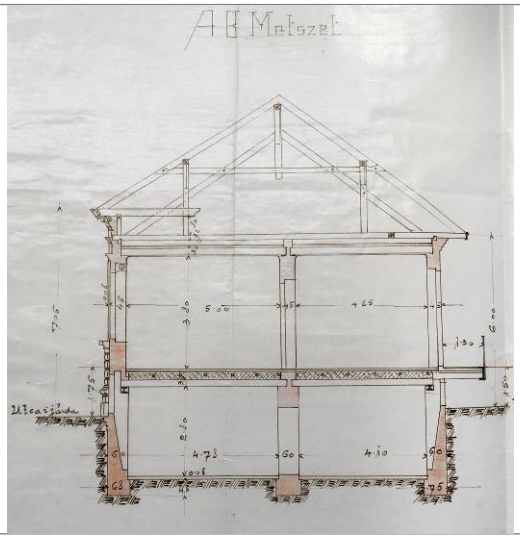

Homlokzatok

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció – Fővárosi Terv- és Levéltár
Sorg Hagyaték, 219. doboz
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_041548
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 15.	Cím: CSERKESZ UTCA 39. LÁMPAGYÁR UTCA 22.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41552**
Megnevezése:	Zeneiskola
Tulajdonviszony:	kerületi önkorm. tulajdon
Eredeti rendeltetés:	igazgatói villa
Jelenlegi rendeltetés:	zeneiskola
Tervező:	Menyhért Miklós
Építtető:	Magyar Fém és Lámpa-áru Gyár Rt.
Építés éve:	1932. (Sorg Antal)
Építészeti stílus:	klasszicizáló
Szintszám:	P+MF
Területi védelem:	-

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a szabadon álló villa épület beépítési módja
- a homlokzati részletek
- az eredeti tégla lábazatos műkő kerítés
- a kovácsoltvas előtető

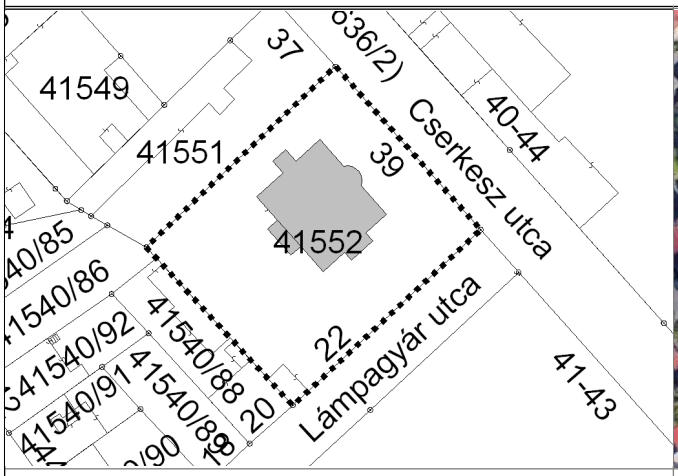

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A magasföldszintes, szimmetrikus elrendezésű épület szabadonálló módon, a kert közepén áll. Az épület egykor igazgatói villaépület volt. Teteje kontyolt nyeregtető, homlokzatai klasszicizáló stílusúak. A Gergely utca felől elliptikus ívű zárterkély található, amin felső bevilágításként római osztású négyzetes ablakok sorakoznak. A tetőt utólag építették be.
Az épület elhelyezésének módja a telken kihangsúlyozza az épület egykori fontos szerepét, ezért védendő értéket képvisel a beépítési mód is.

Fotódokumentáció

Udvar felőli homlokzat

Utca felőli homlokzat

Elliptikus ívű zárterkély

Utcai homlokzat 2019.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

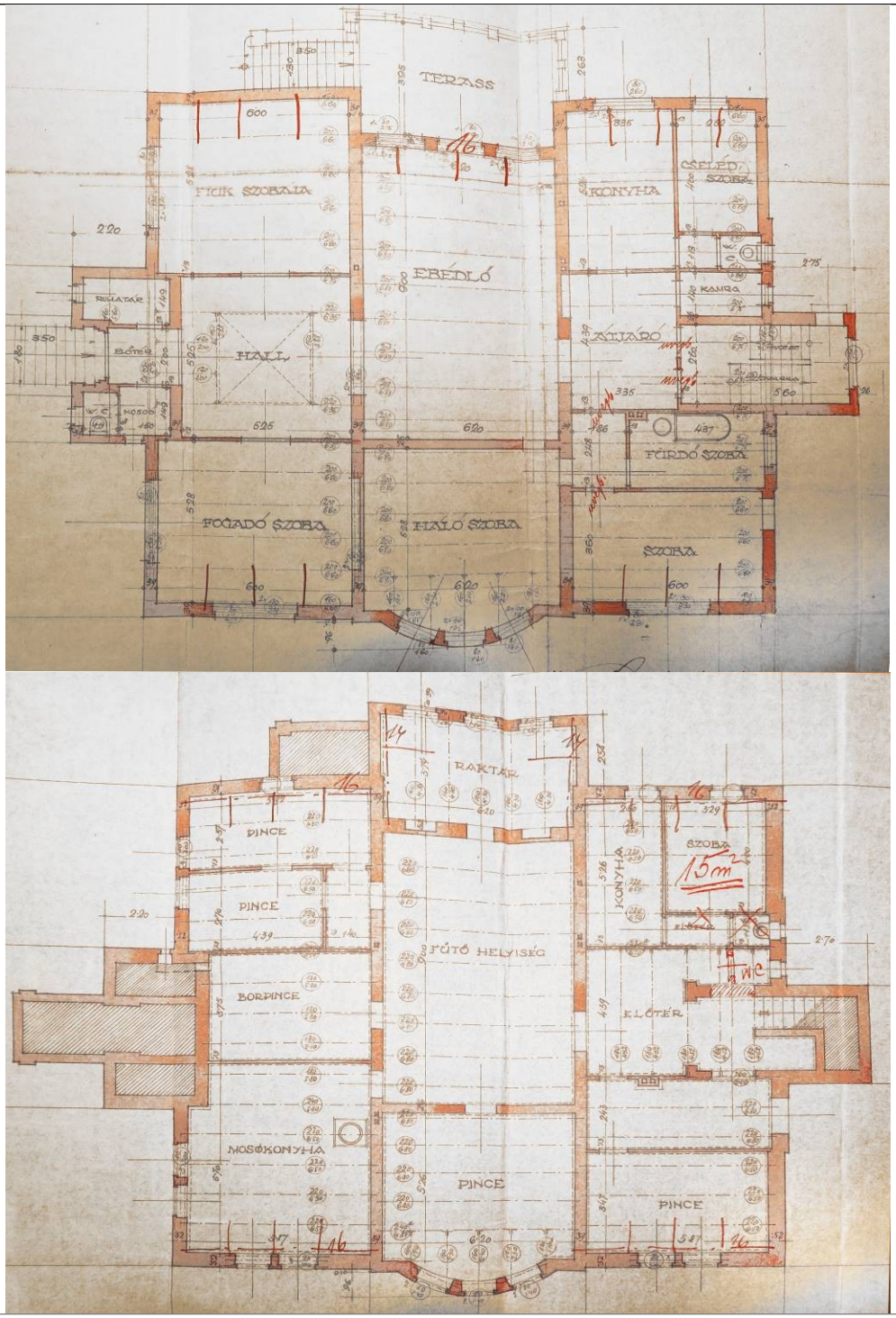

Földszinti és pince alaprajz

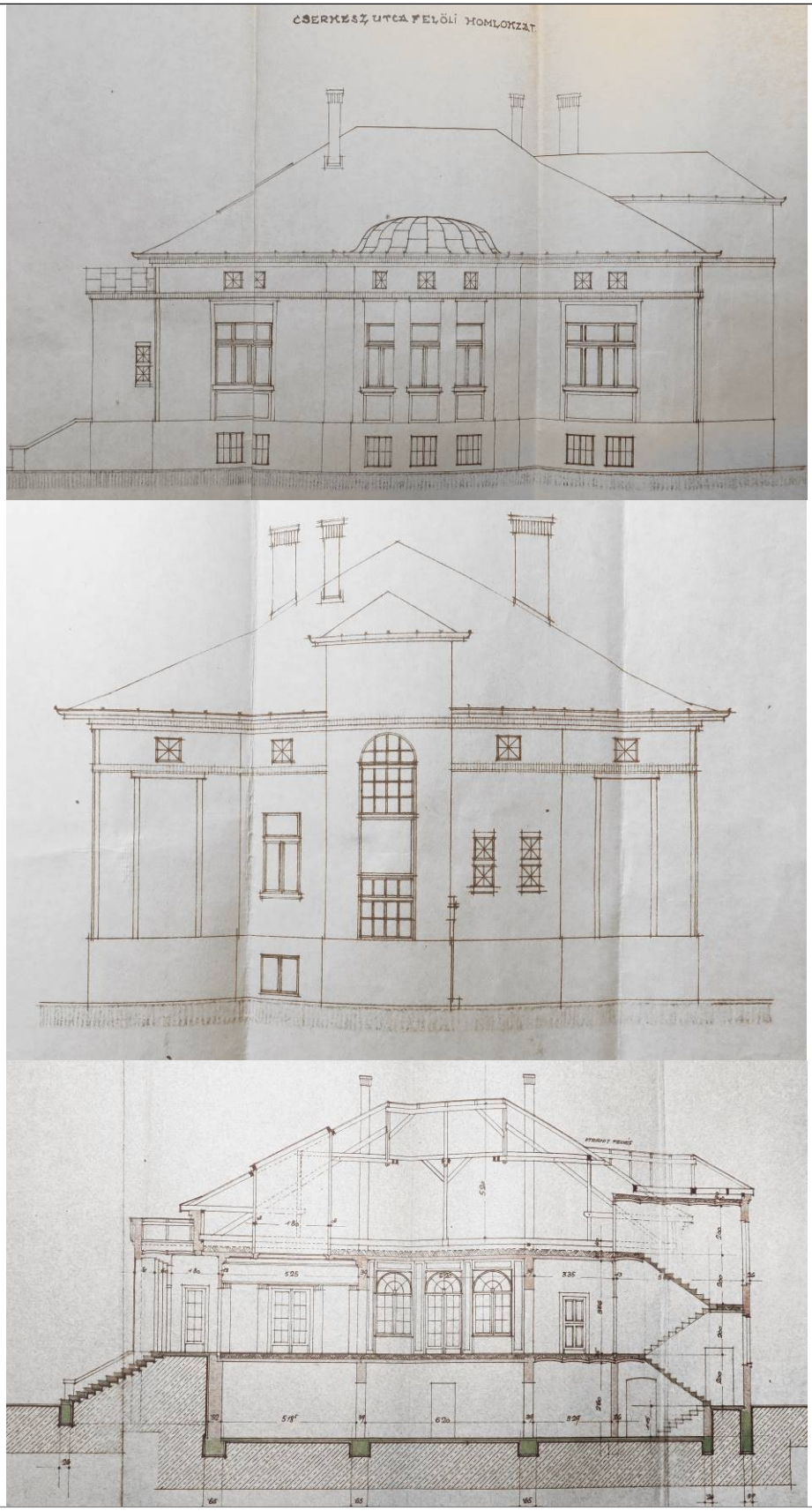

Homlokzatok és metszet

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció – Fővárosi Terv- és Levéltár
Sorg Hagyaték - Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_041552
Ferkai András – Pest építészete a két világháború között, 2001, p. 306.
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 16.	Cím: GERGELY UTCA 26.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41853**
Megnevezése:	orvosi rendelő és lakások
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	„Jézus Mária" vendéglő (kocsma)
Jelenlegi rendeltetés:	orvosi rendelő és lakások
Tervező:	Schüsbeck Pál és társa
Építtető:	Barbarik József
Építés éve:	1890 körül
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	P+MF
Területi védelem:	-

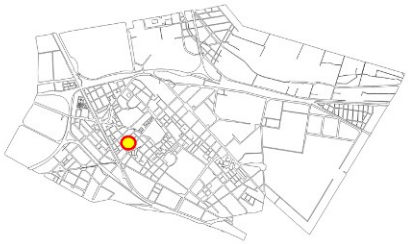

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai homlokzat karaktere, tömegarányai
- a homlokzati párkány tagozatai, a gipszstukkók
- a homlokzati tégla betétek
- a fa bejárati kapu (felújítandó)

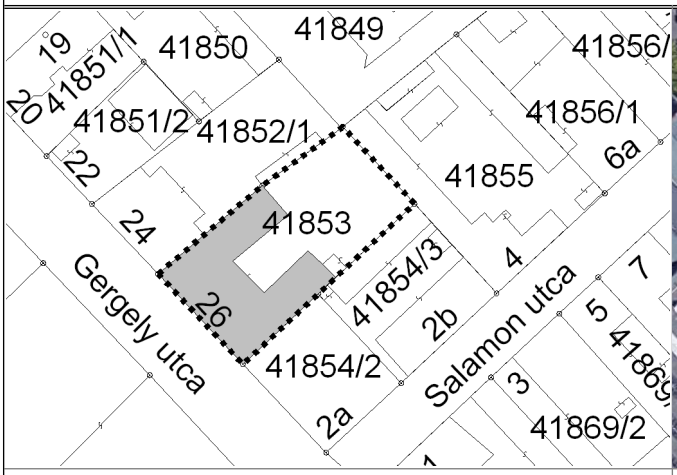

Földhivatali alaptérkép

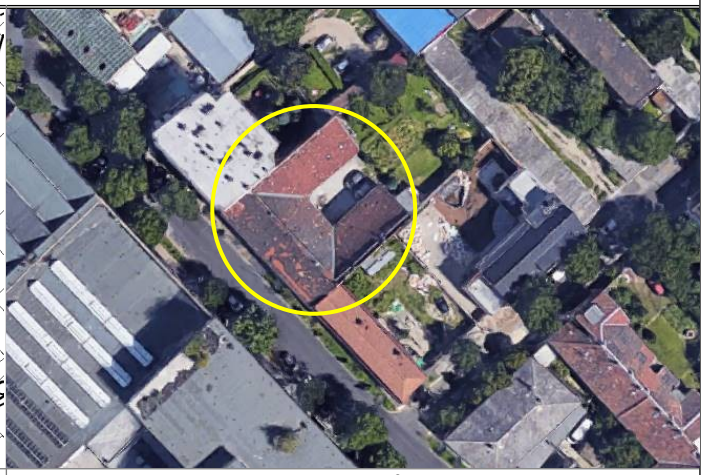

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület magasföldszintes, U-alakban, zártsorú módon épült. Kisvárosias karakterű, eklektikus stílusú. Ma egyik része lakóépületként, másik része orvosi rendelőként működik. Utcai homlokzatán a lábazat lecsupaszított, de a konzolos főpárkány szépen díszített, gipszstukkós. Az ablakok szintén lecsupaszított keretezésűek, köztük két falfülke található, az egyik sajnos befalazva. A két falfülkében egykoron két szobor állt: egy öntöttvas korpusz és egy Madonna. Az eklektikus épület kisvárosias karakterű. Az utcai homlokzata részben őrzi eredeti jegyeit.
Az ablakok egy részét műanyagra cserélték, de legalább a korábbi osztások megtartásával.
Javasolt a befalazott falfülke kibontása és az eredeti vagy ahhoz hasonló szobrok visszahelyezése az eredeti állapot visszaállítása érdekében.

Fotódokumentáció

Gergely utcai homlokzat

Homlokzati részlet 1.

Homlokzati részlet 2.

Utcai homlokzat 2019.

Befalazott és meglévő falfülke

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

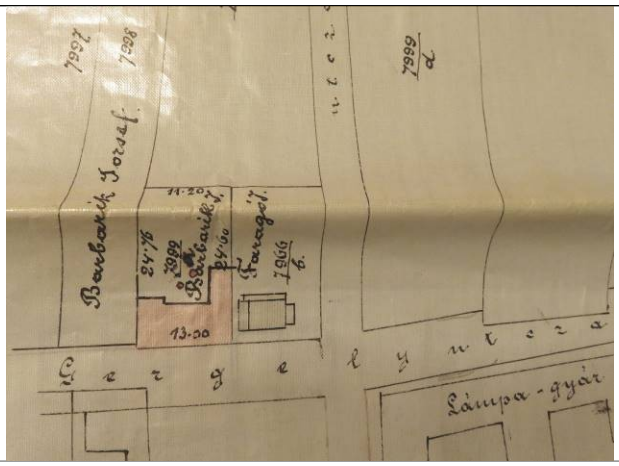

Helyszínrajz

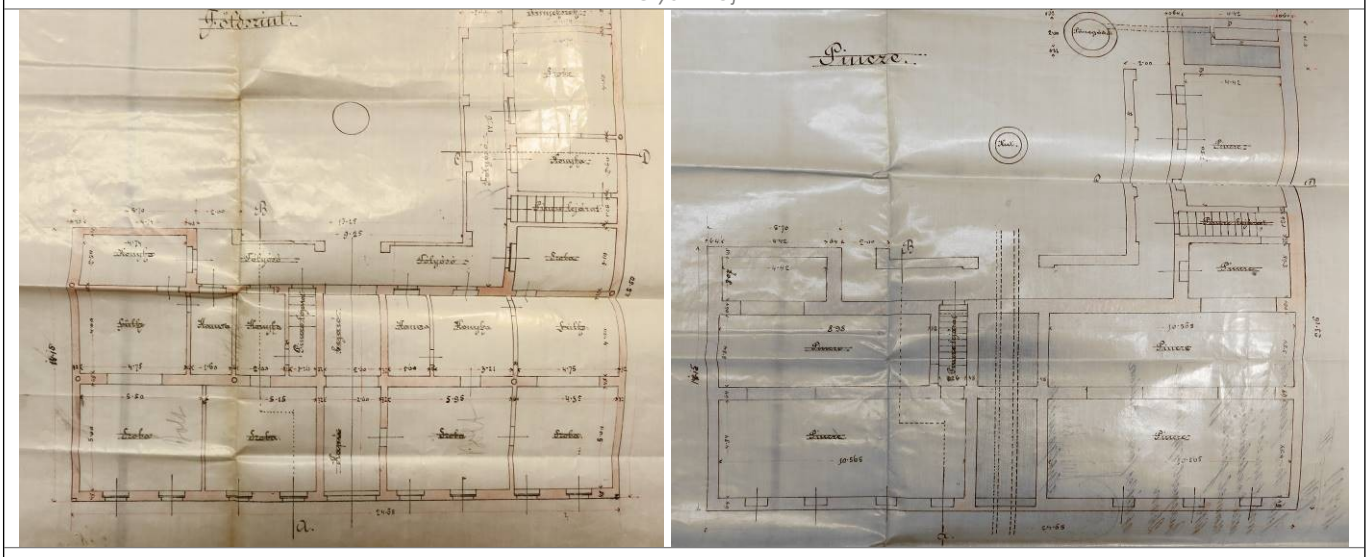

Alaprajzok: földszint és pinceszint

Homlokzat és metszet - Schüsbeck Pál és társa építőmesterek

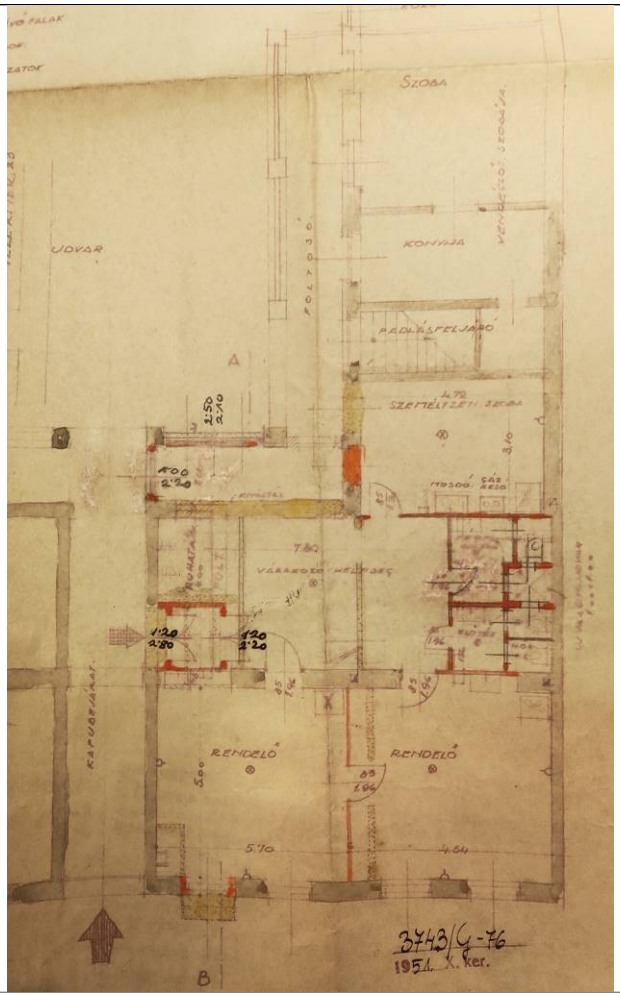

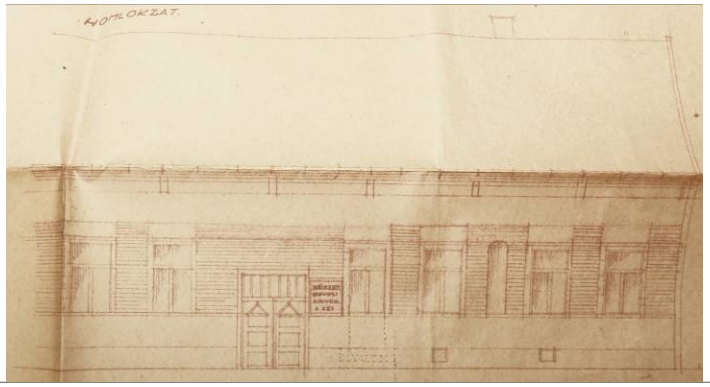

Orvosi rendelő átalakításának földszinti alaprajza és homlokzata – Polcsa János építészmérnök 1951.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Fővárosi levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041853
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 17.	Cím: SZLÁVY UTCA 50.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41998**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Fazekas István
Építtető:	Böhm János
Építés éve:	1897 (hátsó veranda: 1903)
Építészeti stílus:	neoklasszicizmus
Szintszám:	F+T (kiemelt pinceszint)
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a különlegesen díszített utcai homlokzat és ennek tagozatai
- a kőlábazat
- a tégla betétek
- az eredeti nyílászárok osztása, az utcai kapu és a kerítés kerítésmezői

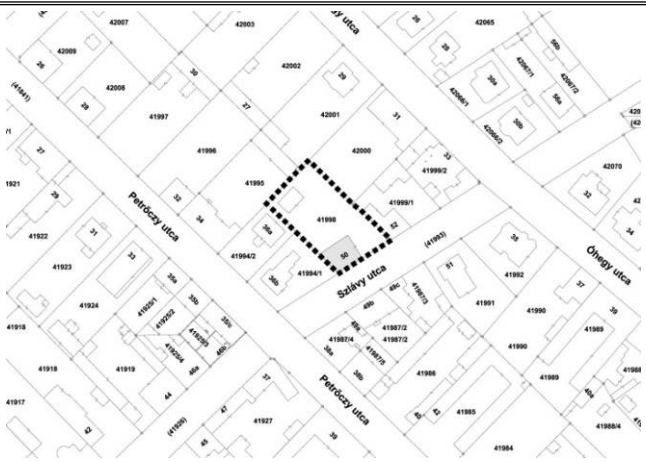

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület földszintes, tetőtér beépítéses, négytengelyes, oldalhatáron álló beépítésű, neoklasszicista villaépület. Utcai homlokzata sárga (festett) téglaburkolatú, gazdagon díszített baluszteres ablakpárkánnyal, historizáló elemekkel díszített ablakkeretezéssel és timpanonos szemöldökpárkánnyal. A főpárkány alatt erős plasztikájú gipszstukkó fríz található. Annak ellenére, hogy a tetőtéri ablakok nincsenek összhangban a földszinti nyílásokkal, a homlokzat kiegyensúlyozott megjelenésű, az összhatás pozitív. Az épület jobb oldalához hozzáépített, fából készült erkély ugyanakkor megbontja az épület tömegét, és stílusában is elüt tőle. A lakóépület tömege, mérete és homlokzata az utca és a városrész fejlődésének fontos állomására, a polgárosodására emlékeztet. Külön érték a telek bejárati kapuja, amely szecessziós jellegű. Javasolt a kedvezőtlen tetőtéri ablakok tetősík ablakra cserélése az utcai oldalon.

Fotódokumentáció

Az épület főhomlokzata

Szlávy utcára nyíló kapu

Eredeti nyílászáró belső spalettával

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

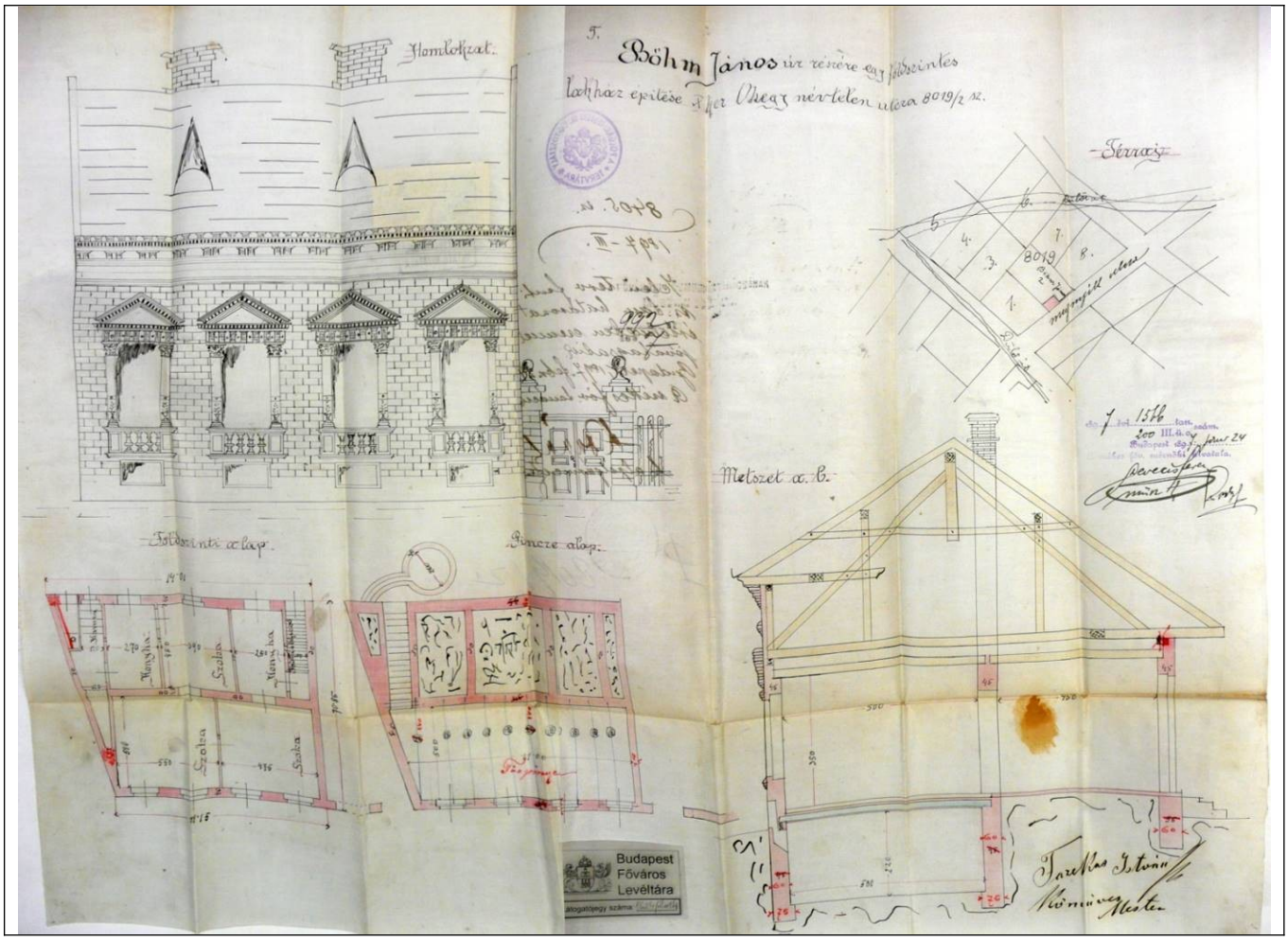

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (16. fólió)
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041998
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 18.	Cím: KŐÉR UTCA 7/B	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41871/8**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	zsinór és paszomány gyár
Jelenlegi rendeltetés:	általános iskola
Tervező:	-
Építtető:	Bauer és Weisz zsinór és paszomány gyár
Építés éve:	1920 körül
Építészeti stílus:	századforduló utáni ipari építészet
Szintszám:	MF
Területi védelem:	-

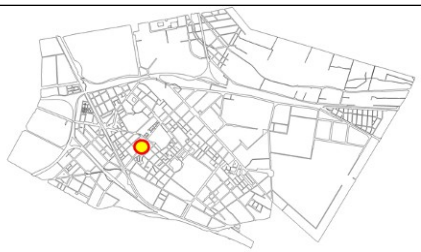

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- homlokzata az eredeti téglatagozatokkal,
- a vakolt és a téglaarchitektúrás utcai homlokzat meglévő jellegzetességei, tagozatai,
- az utcai homlokzat 3 timpanonos kiemelése

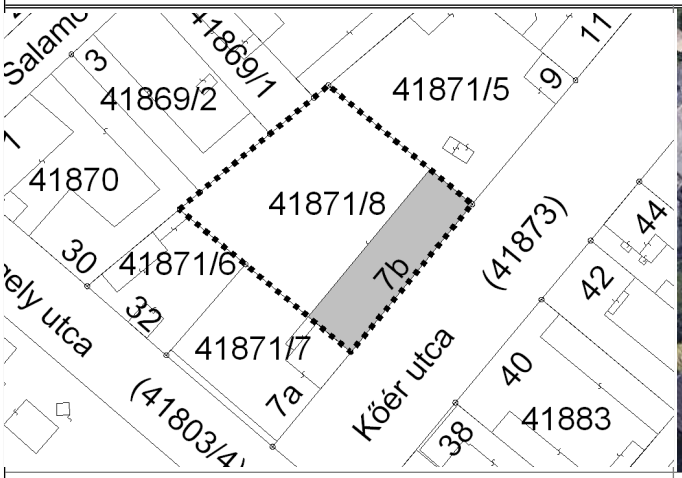

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület zártsorú módon épült, pince-földszintes, díszes utcai homlokzattal. A vakolt, de téglaarchitektúrás elemekkel díszített homlokzatú épület a századforduló utáni ipari építészet megmaradt emléke Kőbányán. Az épület két szélén és közepén laposszögű timpanonos kiemelés látható. Mára a tégla díszítő elemeket lefestették, de a tagozatok eredeti rajzolata változatlan formában megmaradt. (lábazat, ablakkeretek, lizénák, párkányzat.) A korabeli ipari vasrácsos ablakokat már lecserélték, de illeszkedve az épület homlokzatához.
Javasolt a homlokzati tégla díszítő elemek megtisztítása, helyreállítása.

Fotódokumentáció

Kőér utca felől 1.

Kőér utca felől 2.

Homlokzat részlet 1.

Homlokzat részlet 2.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

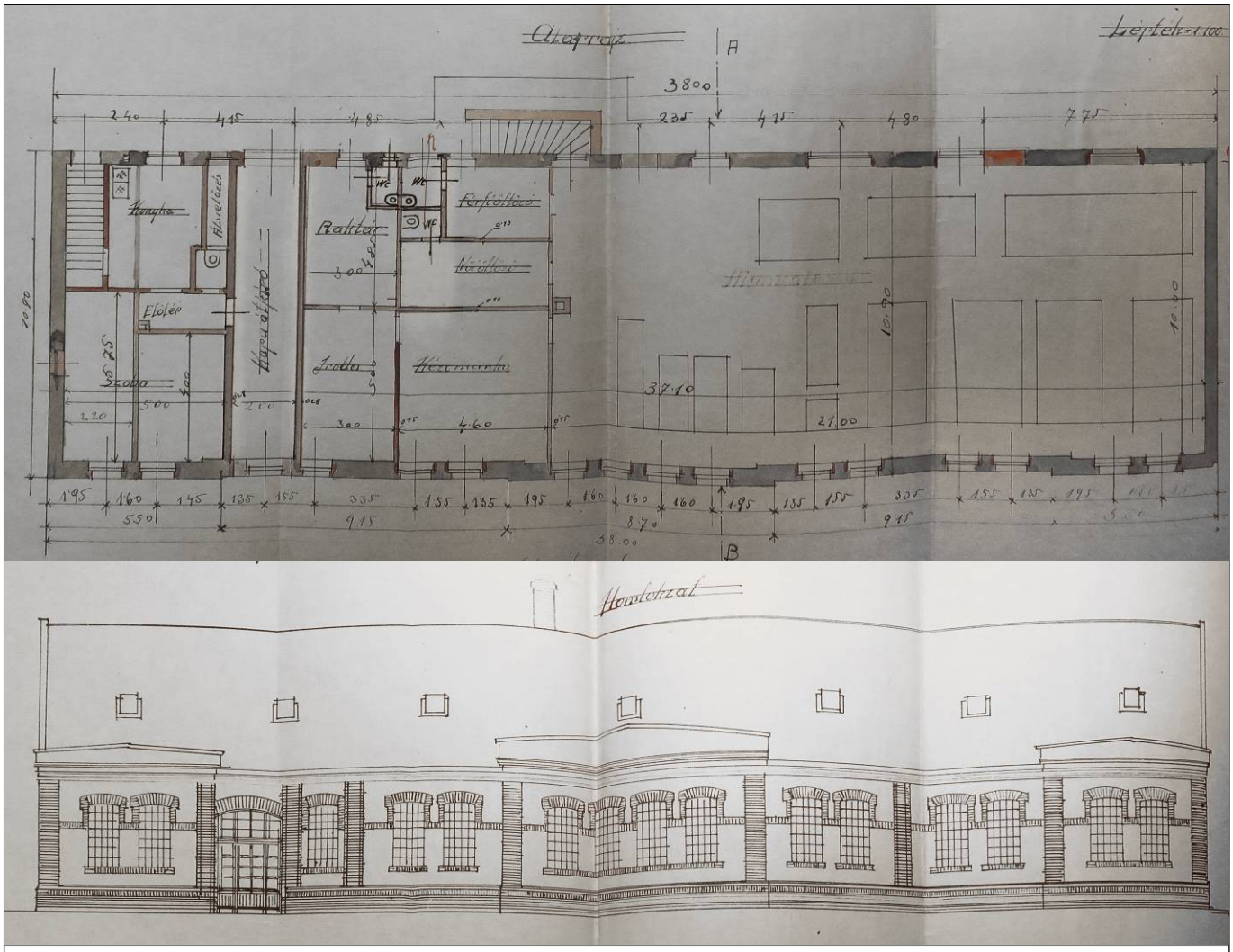

Alaprajz és homlokzat

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció (átalakítás) - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041871_008

Sorszám: 19.	Cím: KÁPOLNA TÉR 4.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41454**
Megnevezése:	Általános iskola
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	községi elemi iskola
Jelenlegi rendeltetés:	általános iskola
Tervező:	-
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1887 és 1930 körül
Építészeti stílus:	klasszicizmus és korai modern
Szintszám:	P+MF+1, A+3

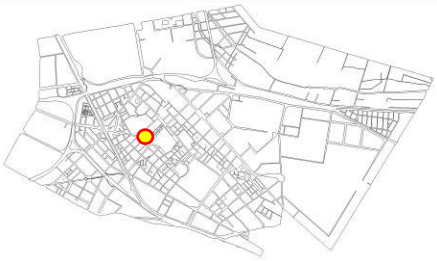

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- Főépület :
  - az épület tömege,
  - a téglabetétes homlokzat, a stukkó rizalitok, ablakkeretek és párkányzat
  - a nyílászárók osztása, a néhány eredeti fa kapu.
- Ihász utcai épület:
  - az épület külső és belső jellegzetességei, építészeti kialakítása
  - a téglaburkolatos homlokzat, a műkő tagozatok, a nyílászárók.

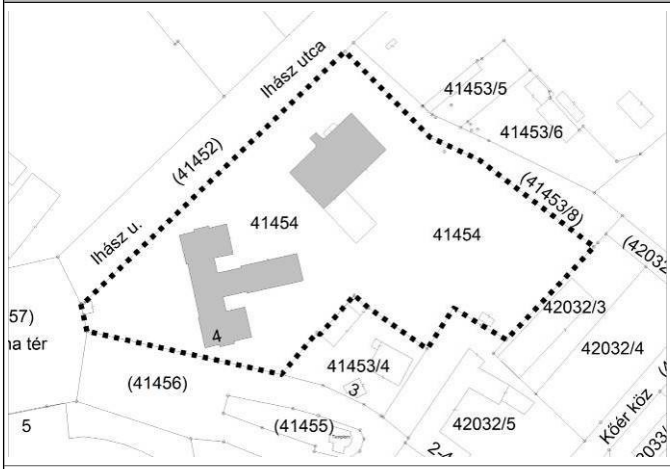

Földhivatali alaptérkép

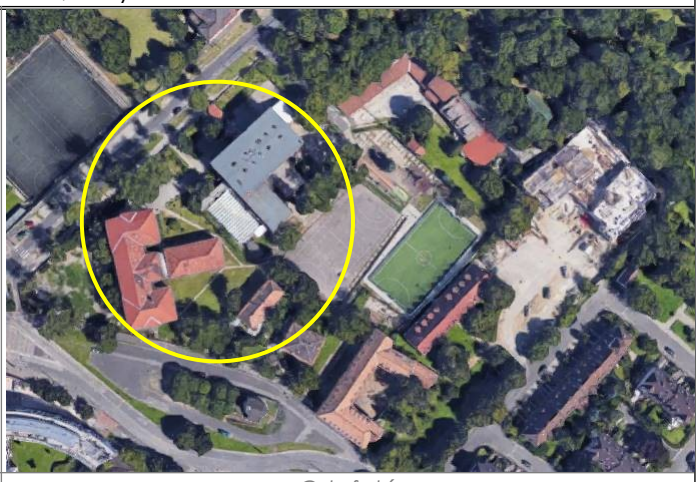

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület a Conti kápolna műemléki környezetében található, szabadon álló módon épült, kisvárosias, egyemeletes iskolaépület. Főbb jellegzetességei a szimmetrikus, T-alakú elrendezés, a téglaburkolatok, a szélső rizalitok fölött kontyolt tetőzet. Az épület korábban is iskolaként működött, elemi fiú és lányiskola, illetve háztartási és leány iparitanonc-iskola működött benne. Az iskola újabb, korai modern 3 emeletes téglaarchitektúrás épülete is védett érték.
Az épület kisvárosias karakterű. Az épületek egésze építészeti értéket képvisel. Kiemelendő érték a telek beépítési módja, rendeltetése, az épületek arányai és homlokzati jellegzetességei.
Javasolt az Ihász utcai épület előtetőjének a téglaarchitektúrájú épülethez jobban illeszkedő átépítése.

Fotódokumentáció

Főépület az Ihász utca felől

Főépület hátsó udvara

Az épület tömege

Homlokzati részlet

Az újabb épület az Ihász utca felől 1.

Az újabb épület az Ihász utca felől 2.

Archív képek

Forrás: Ungváry Jenő: Üdvözlet Kőbányáról!

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Fővárosi Levéltár:
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_041998
(csak a korábbi, már lebontott ideiglenes épületre vonatkozik)
Ungváry Jenő: Üdvözlet Kőbányáról! Régi kőbányai képeslapok
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 20.	Cím: PETRŐCZY UTCA 18.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42020/3**
Megnevezése:	kovácsoltvas kerítés
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	kovácsoltvas kerítés
Jelenlegi rendeltetés:	kovácsoltvas kerítés
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1930 körül
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F

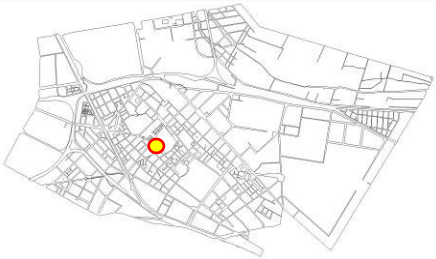

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a kőlábazatos, drótbetétes kovácsoltvas kerítés és kapu

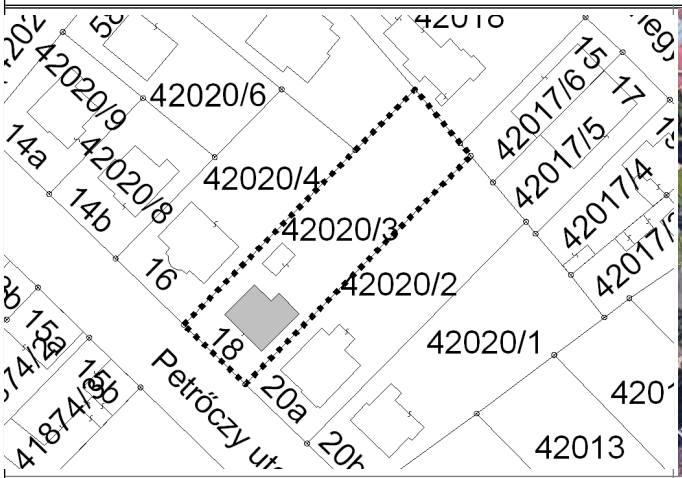

Földhivatali alaptérkép

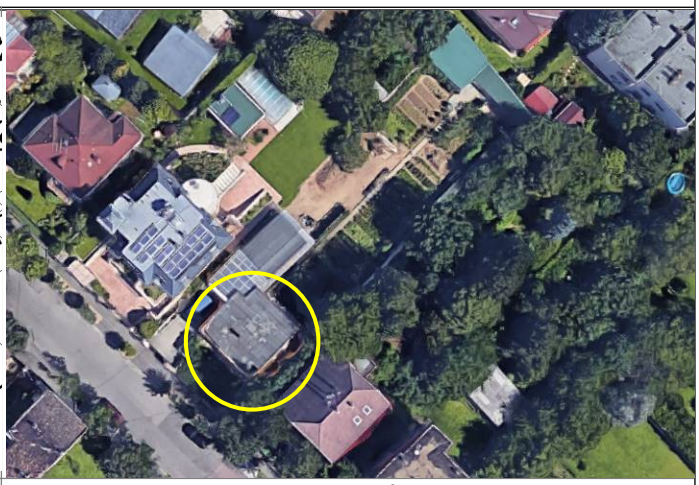

Ortofotó

A védett érték bemutatása:

A Petrőczy utca 1930-as évek során felépült villasorának részeként fennmaradt lakóépület kerítése kőlábazatú, drótbetétes, színvonalas kovácsoltvas munka.
Javasolt a védett értékhez tartozó szabadonálló, előkertes, lapostetős modern villa értékőrző felújítása.

Fotódokumentáció

Utca felőli homlokzat

Kerítés részlet

Utcakép

Kapu

Kerítés részlet

Építészeti tervdokumentáció

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
(nem található)

Sorszám: 21.	Cím: KORPONAI UTCA 9.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték

Hrsz.:	**38960**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önk. résztul.)
Eredeti rendeltetés:	MÁV tisztviselők lakóháza
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület (18 lakás)
Tervező:	-
Építtető:	Magyar Államvasutak
Építés éve:	1887 körül, 1918
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	MF, MF+2, F

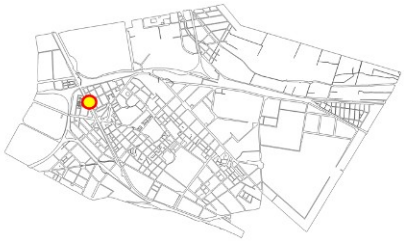

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a védett épületek homlokzatának építészeti karaktere,
- az eklektikus utcai homlokzatok elemei, nyílászáróinak osztása

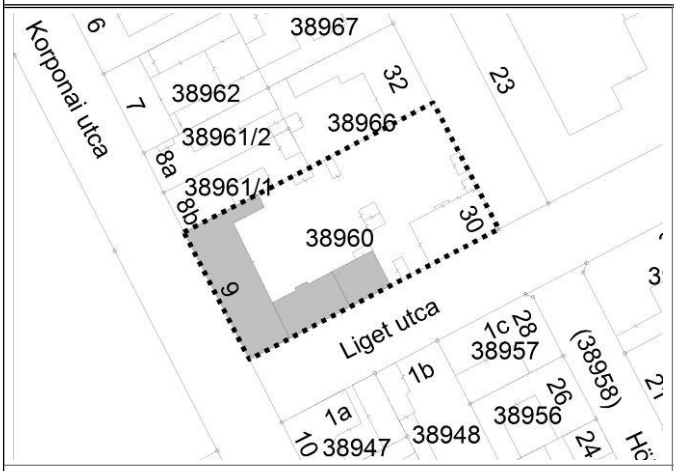

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épületegyüttes a Korponai utca – Liget utca sarkán áll. Részben magasföldszintes, részben 2 emeletes épületrészekből álló beépítés. Karaktere kissé falusias, részben külvárosias munkáslakóház jellegű. A telken álló épületek közül a Korponai utca – Liget utca sarkán álló épület illeszkedik a két utca hangulatához, karakteréhez, viszont a Liget utca – Hölgy utca sarkán álló később épült földszintes, igénytelen kialakítású épület sem a saroktelek lehetőségeihez, sem a Hölgy utca jellegéhez nem illő.

A Korponai utca – Liget utca sarkán álló, részben magasföldszintes, részben kétemeletes, eklektikus lakóház utcaképbe illeszkedő hangulata, karaktere és homlokzatának egyes részletei védendő értékek. A keretes beépítésből adódó nagy belső udvar szintén értékes elem. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése.

Fotódokumentáció

Korponai utca – Liget utca sarok

Liget utca felől

Korponai utca felől

MF+2 emeletes épület

A Liget utcai beépítés

A Liget utcai épület részlete

Néhány helyen eredeti nyílászárók

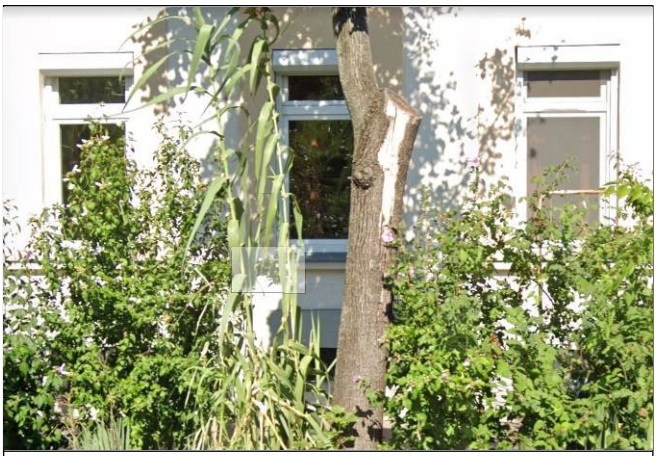

Műanyagra cserélt nyílászárók

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

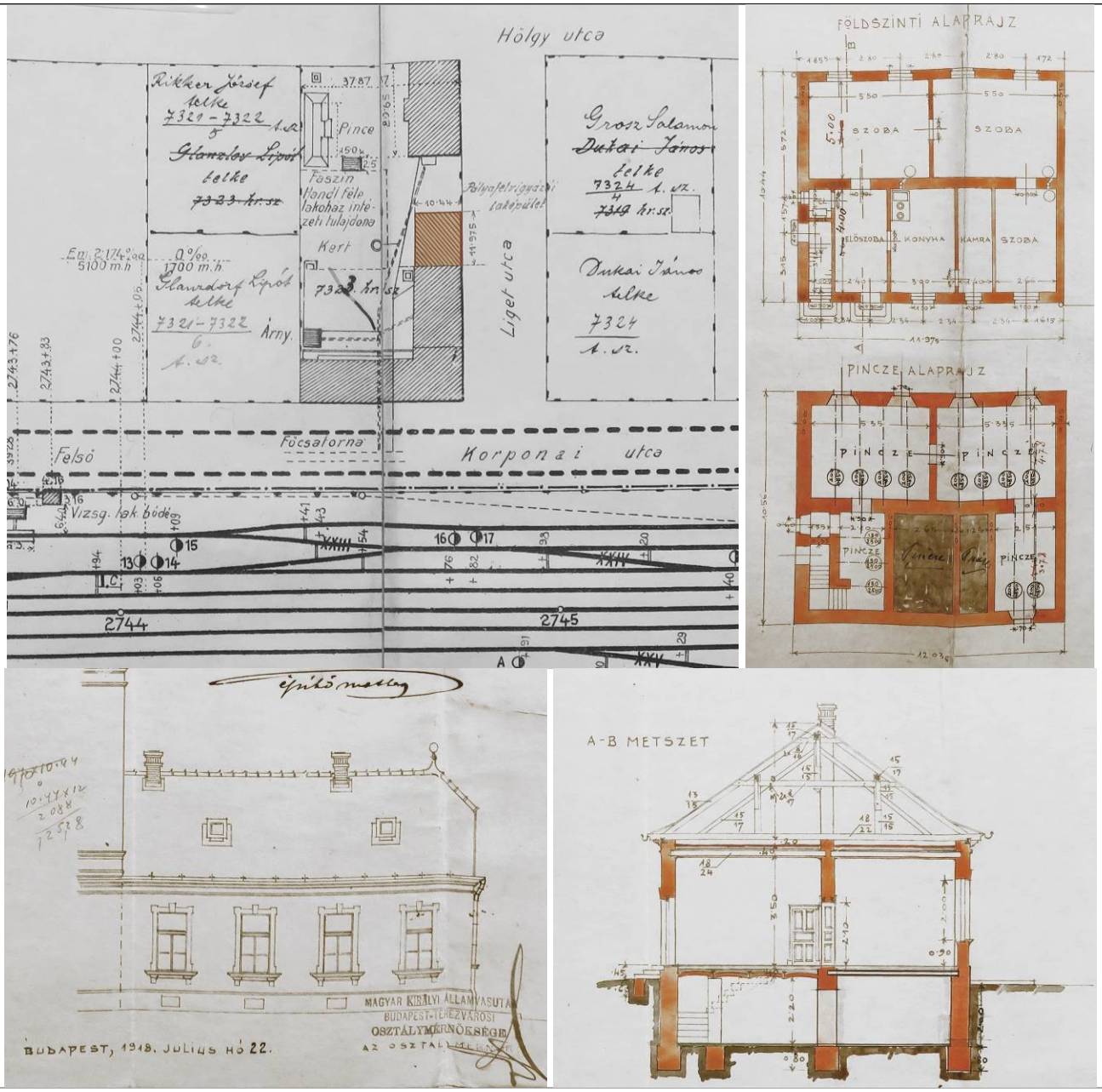

Pályafelvigyázói lakóépület helyszínrajza, alaprajza, homlokzata és metszete
Lakatos Alfréd építőmester – 1918.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Fővárosi Levéltár:
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_038960
Pályafelvigyázói lakóépület

Sorszám: 22.	Cím: SÖRGYÁR UTCA 16.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41028/7**
Megnevezése:	Kőbányai Polgári Serfőző Rt. Igazgatói villa
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	villalakás
Jelenlegi rendeltetés:	használaton kívül
Tervező:	Vidor Emil (bővítés/átépítés)
Építtető:	Kőbányai Polgári Serfőző Rt. Tószeghy Freund Emil műszaki igazgató
Építés éve:	1890 körül, átépítés 1922/24
Építészeti stílus:	eredeti: historizáló bővítés/ átépítés után: későszecessziós, neobarokk, biedermeier elemek
Szintszám:	P+F+1
Területi védelem:	-

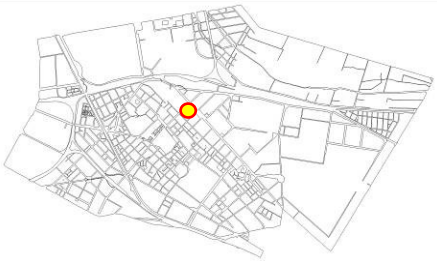

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a telek és ennek kertje
- a szabadon álló beépítésű épület
- az épület homlokzatai, ennek elemei
- az épület belső korabeli elemei (pl. falépcsőház)
- az utcai kapuépítmény

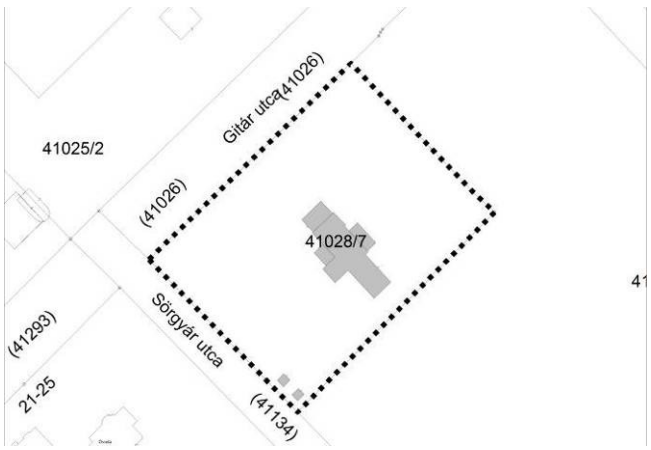

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Kőbányai Polgári Serfőző Rt. vezérigazgatójának, majd műszaki igazgatójának (Tószeghy Freund Vilmos, majd fia Emil) egykori villája. Jelentős utcaképi értéke az igen magas falazott kerítés miatt alig érvényesül. A hatalmas, íves, historizáló utcai kapuzat nagyszabású belső épületre utal. Látványának „kiszabadítása" (a kapurészt kivéve áttört kerítés) a kerületi értékvédelem feladata. Későszecessziós, szabadonálló, magastetős villa barokkos és biedermeier részletformákkal, aszimmetrikus tömegkompozícióval. Jelenlegi megjelenését az eredeti, feltehetően 1890. körül épült historizáló lakóház 1922-1924. évi

bővítésekor/átépítésekor kapta. Az átalakítások során Vidor Emil műépítész emeletet épített a délkeleti földszintes épületszárnyra és lebontotta a korábbi, belül kör-alaprajzú lépcsőházat, melynek helyén új, nagyobb, négyzetes lépcsőházi tömeggel, ill. az eléépített monumentális lépcsős felvezetéssel a villaépületnek jelentős bejárati hangsúlyt adott.
Utcaképi jelentőségű és ritkaságértékű a szokatlan méretű historizáló vasbeton hármas kapuzat, melynek két oldalán ívelt falazott kerítés-„karok" adnak további hangsúlyos térhatást. A személy- és kocsibejáró díszes tölgyfa-kapui, a kapusfülke vas ablakrácsai épen fennmaradtak. A különleges kapuzaton az egykori futónövény-dísz külön hozzáadott érték , a művi és természeti értékek egymást gazdagító együtthatásának szép példája volt, visszaállítása értéknövelő jelentőségű lenne.
Az épület tetőfelújítása elkészült, javasolt az épület homlokzatának és kapuépítményének felújítása is.

Fotódokumentáció

A főhomlokzat az 1930-as években (forrás: F.A.)

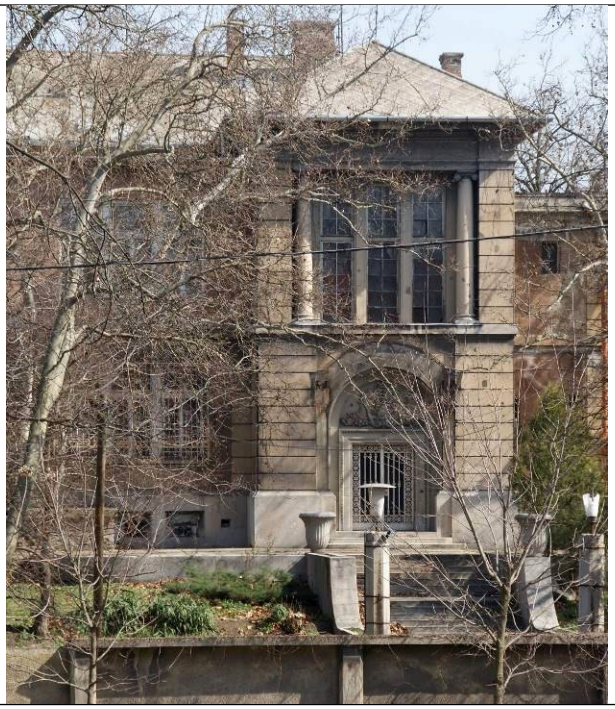

A Sörgyár utcai főhomlokzat – 2014.

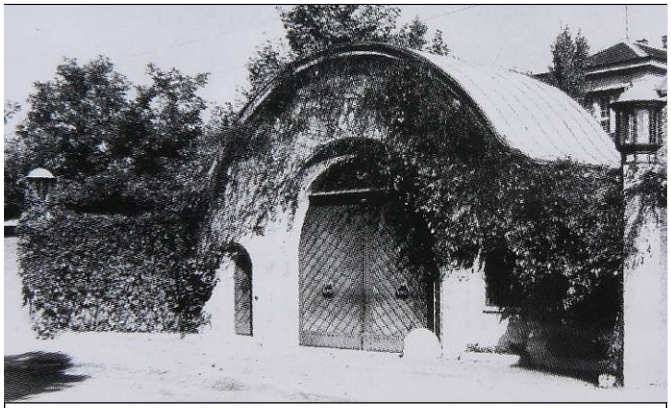

A korabeli hangsúlyos kapuzat: két oldalán ívelt, falazott kerítéssel, a sarkokon lámpással (forrás: F.A.)

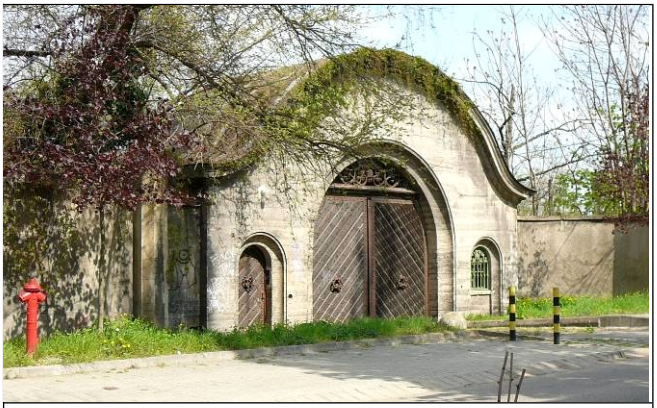

Az épen fennmaradt különleges, ritkaságértékű historizáló, bélletes kialakítású hármas vasbeton-kapuzat

Az 1924. évi átalakításkor készült elegáns fa-lépcsőház részlete jól mutatja a villa belsőépítészeti igényességét

Az egykori személybejáró az eredeti tölgyfakapuval és a kapusfülke szépen megmaradt vas-rácsos ablaka

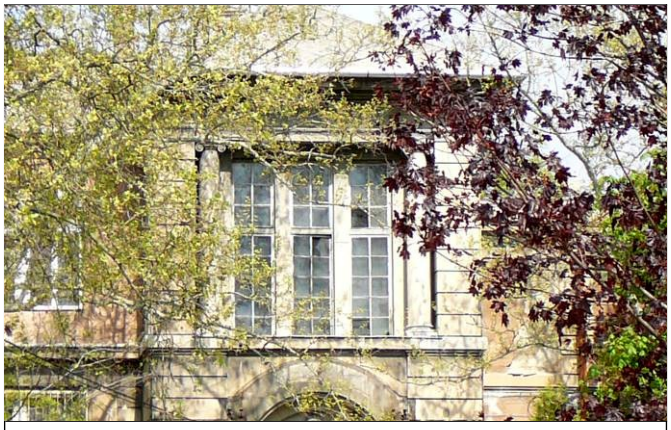

Az 1924-ben épült új lépcsőház hármasablaka

Címerdísz a műkő kapukeret lunettájában, a bejárat fölötti lámpás vas-üveg előtető hiányzik, pótlandó

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

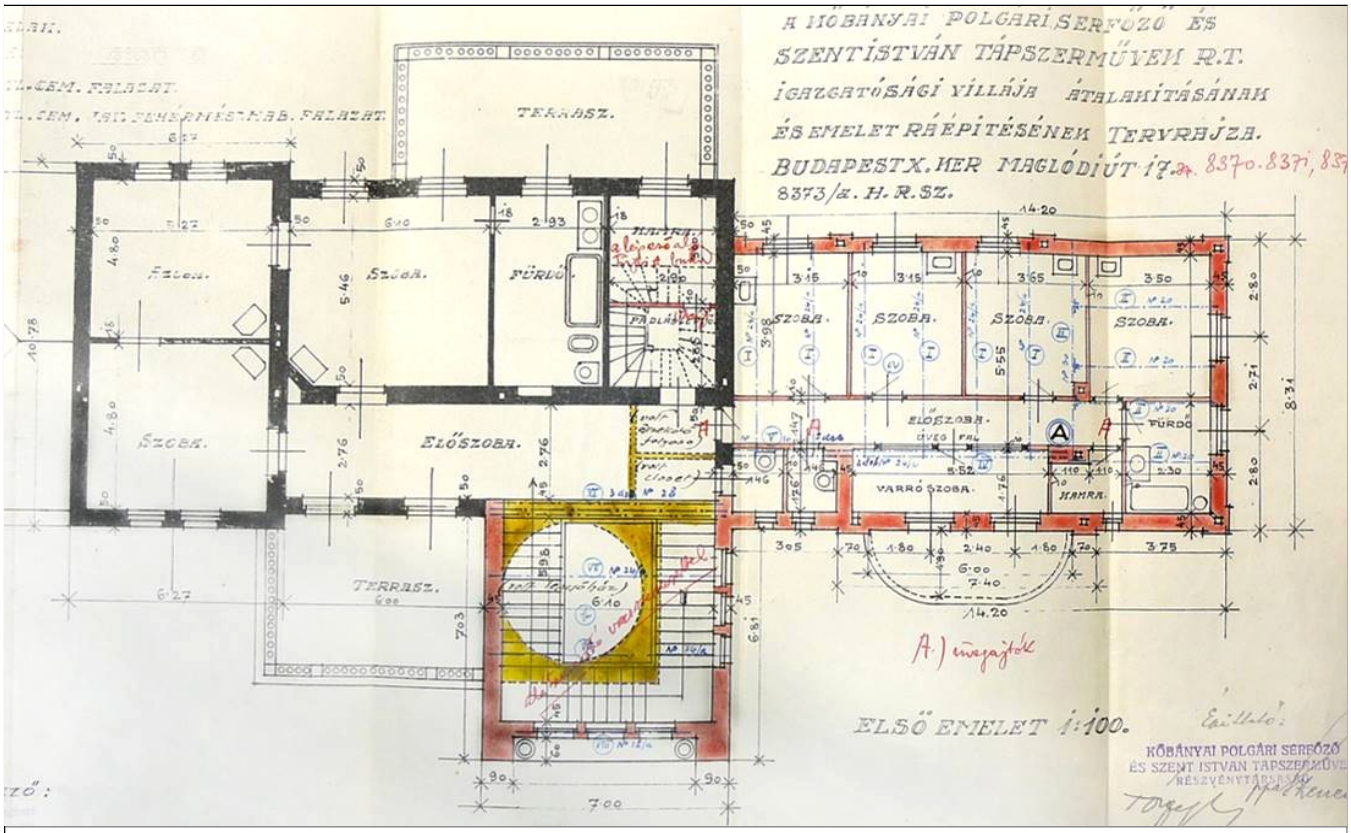

1924. Vidor Emil átalakítási terve

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Levéltára: bővítési és átalakítási tervdokumentációk, 1904-1939.
Ferkai András - Pest építészete a két világháború között, 2001., p. 321-322. (forrásként: F.A.)
Vállalkozók Lapja, 1922. V.1.

Sorszám: 23.	Cím: KÁPOLNA TÉR 3.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41453/4**
Megnevezése:	Lakóház
Tulajdonviszony:	Önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Plébánia és káplánlak, majd iskola igazgatói lakás és háztartási oktatási épület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóház
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1860 körül
Építészeti stílus:	későklasszicista, erősen átalakított
Szintszám:	szuterén +1 szint

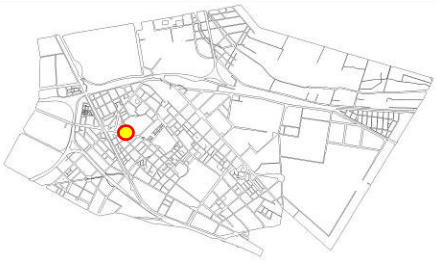

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a telek és ennek beépítése,
- az épületek tömegei,
- a homlokzatok, ezek sárga színezése, a nyílászárók osztása.

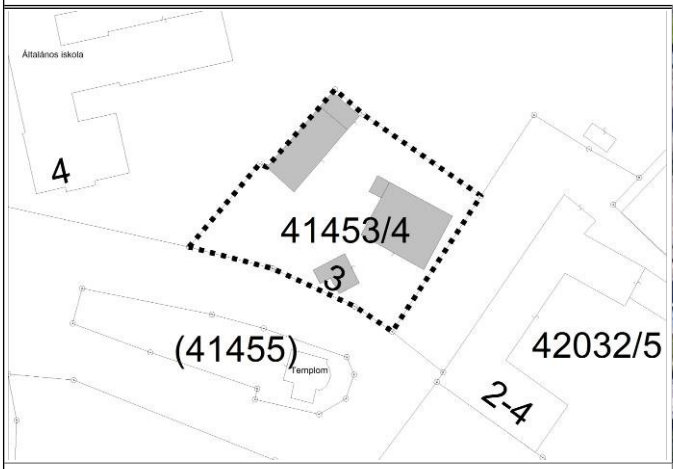

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A tárgyi épületek Kőbánya első településmagja térségében állnak, településtörténeti értéket jelentenek. Igen fontos az egykori kis központ részletes fejlődéstörténeti vizsgálata, szakszerű megkutatása, elemzése, „megfejtése". Az itt álló épületek (a műemlék-kápolna, a fővárosi védettség alatt álló házak, ill. a jelen vizsgálat tárgyát képező épületek) és közterületek csak e történeti múlt összefüggéseiben értelmezhetőek.

A feltehetően 1860 körül épült ház külsején egyedül a hátsó homlokzat nagy ablakai köthetők történeti korok építészetéhez, esetünkben a későklasszicizmushoz (hasonlóak a szomszédos egykori fogadó ablakaival, ott vakolatkerettel, melyek későklasszicista-romantikus stílusjegyeket hordoznak). Az utcai homlokzat T-osztású ablakai a hátul megmaradtakkal azonos régiek helyére a XX. század első harmadában kerülhettek. A földszint nyílászáróit az elmúlt évtizedekben cserélték ki. Egyéb külső stílusjegyeitől (pl. párkány, ablakkeretezés) idővel megfosztották az épületet. Kora pontosabb meghatározásához nélkülözhetetlen az épületbelső ismerete (boltozások, kiváltások, falvastagságok stb.).

Az épület mai utcai oldali földszintje (mely oldalról és hátulról pince) a történeti térképek tanúsága szerint eredetileg is így épülhetett egy kőfejtő-ág íves torkolatában(?). Elképzelhető, hogy utólag készült a térképeken jelzett íves szélű kimélyítés és az így kialakult előudvarról oldották meg a telken álló ház megközelítését az utólag lesüllyesztett utcai szintről. Mindezen kérdések tisztázásához a térség fejlődéstörténetének részletes feltárása, a telken álló mindkét épület külső-belső műemléki megkutatása szükséges.

A kutatásba szükséges bevonni a kápolna-kistemplom körül fennálló másik XIX. századi épületet, az egykori fogadót, hogy a terep átalakítása előtti állapot elvi rekonstrukciója nyomán ezt az ősi kőbányai településmagot megismerhessük, hogy lehetőség nyíljon a részleges műemléki helyreállítással annak mai felidézésére, a régi épületek együvé tartozásának megmutatására, az első településközpont vizuális és tartalmi tudatosítására. Az Óhegy u. 2-4. sz. és a Kápolna tér 3. sz. alatti (ma lakóházként működő) három épületben közösségi funkciók elhelyezése javasolt, elsősorban kulturális felhasználással. A templom-domb keleti és nyugati oldalán, ill. a templom és a házak között a közterületek használati és kialakítási újragondolása javasolt (gépkocsi-forgalom korlátozása, burkolatok, növényzet stb.). Megvizsgálandó, hogy Kőbánya várostörténeti értékű településmagja méltó hasznosítását (rendezvények, vásárok, kulturális-művészeti események stb. tartására alkalmas történeti- és helyi identitás-értékű térség kialakítását) milyen módon szolgálhatja legjobban a fennmaradt értékes épületállomány.

Javasolt az eredeti fa nyílászárók visszaállítása, a fémlemez kerítéskapu helyett fakapu vagy kovácsoltvas kapu létesítése. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése.

Fotódokumentáció

A mintegy 150 éves főépület a kápolnával szemben

A Kápolna utca menti főhomlokzat - 2014.

A Kápolna utca menti homlokzat részlete kicserélt műanyag ablakokkal és redőnyökkel – 2019.

A Kápolna utca menti homlokzat kicserélt műanyag ablakokkal és redőnyökkel – 2019.

A főépület nyugati sarka

Az északi melléképület, mely ugyancsak Kőbánya első történeti településmagját képezi

A településtörténeti és városképi értékű építészeti együttes további tagja, a műemlék kápolna (1739-40)

A szomszédos 1887-ben épült iskola épülete, mely fővárosi értékvédelem alatt áll

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Helyszínrajz

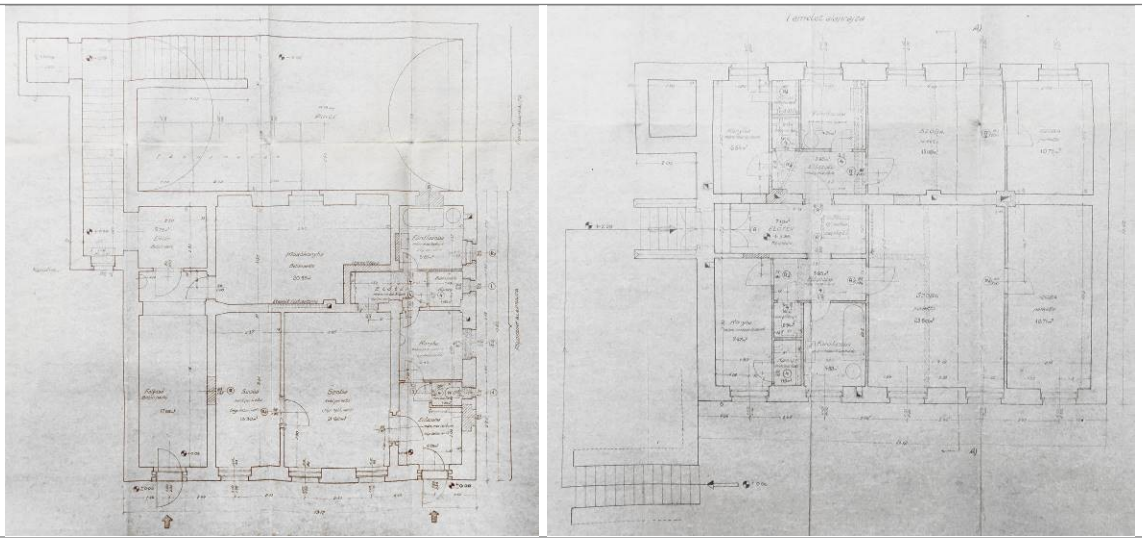

A Kápolna utca menti épület földszinti és pince, valamint emeleti alaprajza

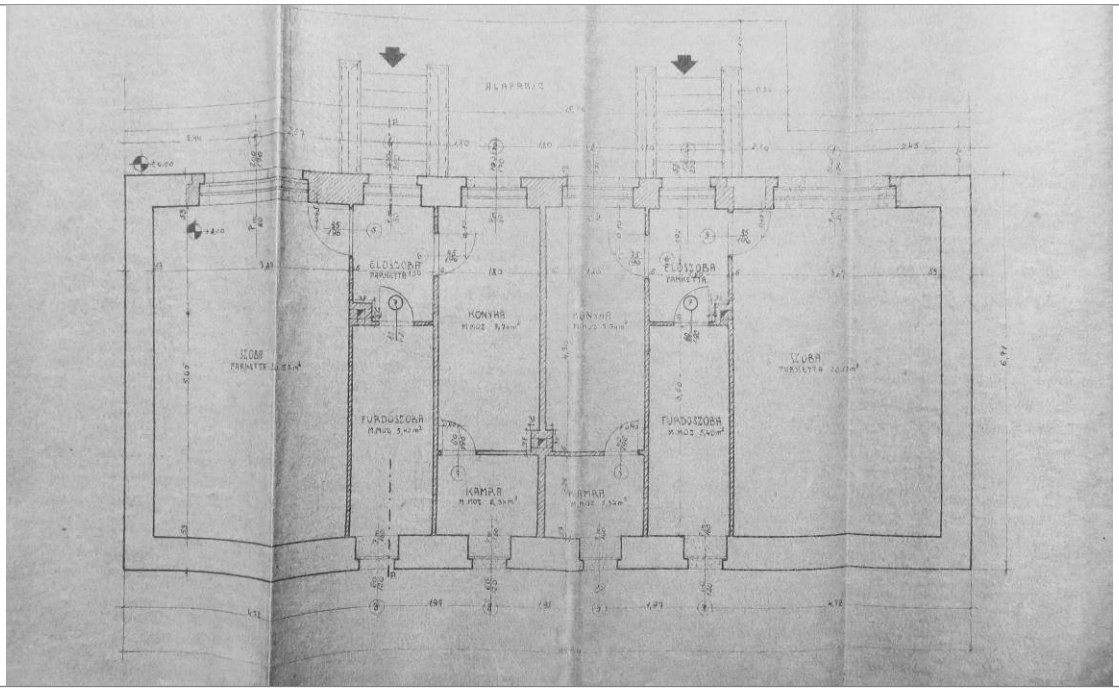

Északi épület alaprajza

Homlokzatok

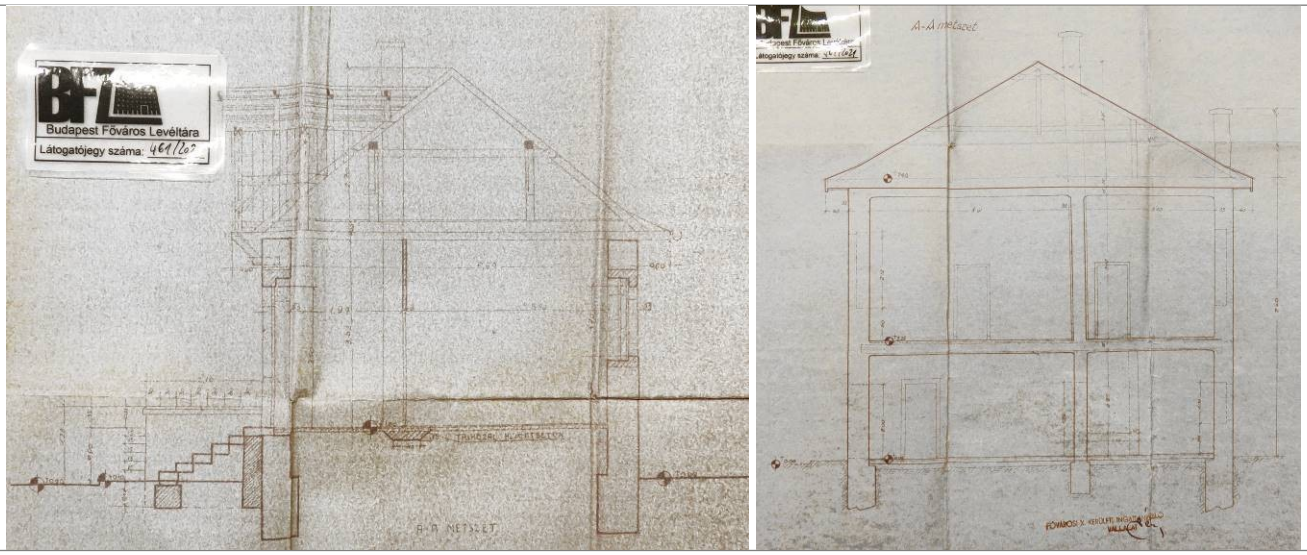

Metszetek

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapesti Fővárosi Levéltár térképtára – archív várostérképek
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_041453_004
FSzEK Budapesti Gyűjtemény
Dausz Gyula: Kőbánya múltja és jelene, 1913.
Üdvözlet Kőbányáról – régi kőbányai képeslapok
Ungváry Jenő 2001
Az Európai Unió fővárosai – Budapest városrészei, Kőbánya 2005.

Sorszám: 24.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 13.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41018/2**
Megnevezése:	lakóház
Tulajdonviszony:	önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	irodaház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóház
Tervező:	-
Építtető:	sörgyár
Építés éve:	1900-as évek eleje
Építészeti stílus:	historikus ipari építészet
Szintszám:	P+F+1
Területi védelem:	-

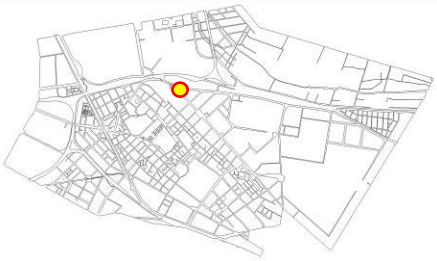

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege,
- a téglatagozatokkal díszített homlokzatai és ennek tagozatai (lépcsős övpárkány, körbefutó könyöklőpárkányok, fogazott zárópárkány, armírozott épületsarkok, szegmens szemöldökdíszek, körablak-keretezés)
- a terasz kovácsoltvas korlátjai.

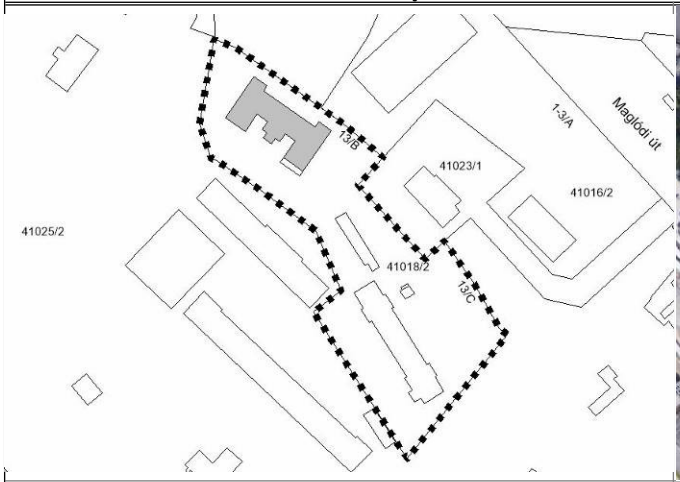

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az egykori sörgyár területén álló, évtizedekig ahhoz tartozott épület feltehetően irodai (gyárigazgatósági épület?), esetleg részben raktározási célokra épülhetett. A *tégla-tagozatokkal díszített igényes historikus ipari építészet* lényegében hibátlanul fennmaradt emléke. A századforduló ipari építészetének eszköztárát alkalmazó, megmozgatott, szimmetrikus tömegkompozíciójú, magastetős, emeletes épület. A vakolt homlokzatokat látszó téglatagozatok díszítik: lépcsős övpárkány, körbefutó könyöklőpárkányok, fogazott zárópárkány, armírozott épületsarkok, szegmens szemöldökdíszek, körablak-keretezés. Az északnyugati és délkeleti homlokzatokon fsz-es előépítmény (a DK-i kissé átépítve), tetején terasz eredeti vasráccsal. Faragott végződésű csüngőpárkány. A homlokzatokon alkalmazott díszítő és tagozati elemek jellemzően megegyeznek a Dreher Sörgyárak Rt. területén álló 42. jelű épületeivel és közeli rokonságot mutatnak a 41. és 43. jelű épületekkel. A négy ház építészeti kisegyüttest alkotott (a 41. jelű épület erősen átalakítva).

Fotódokumentáció

A Sörgyár felőli 5-tengelyes ÉNy-i rövidhomlokzat

A DK-i rövidhomlokzat az átalakított előépítménnyel

Az erős tömeghatású DNy-i homlokzat a lépcsőházzal

Rálátás az épületre a Sörgyár fejtőháza tetejéről

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

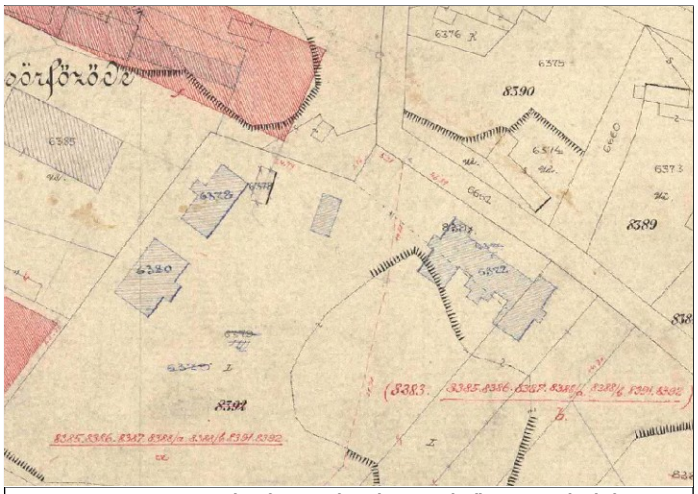

Az 1888-as alaptérképen ábrázolt későbbi beépítések; a jelölt épületek (a középsőt később bővítik) építészeti kisegyüttest alkotnak

A Malátagyár rendezőpályaudvara, a tárgyalt épület feltehetőleg irodaházként, főnökségi épületként működött; évszám nélküli tervrajz (forrás: BFL)

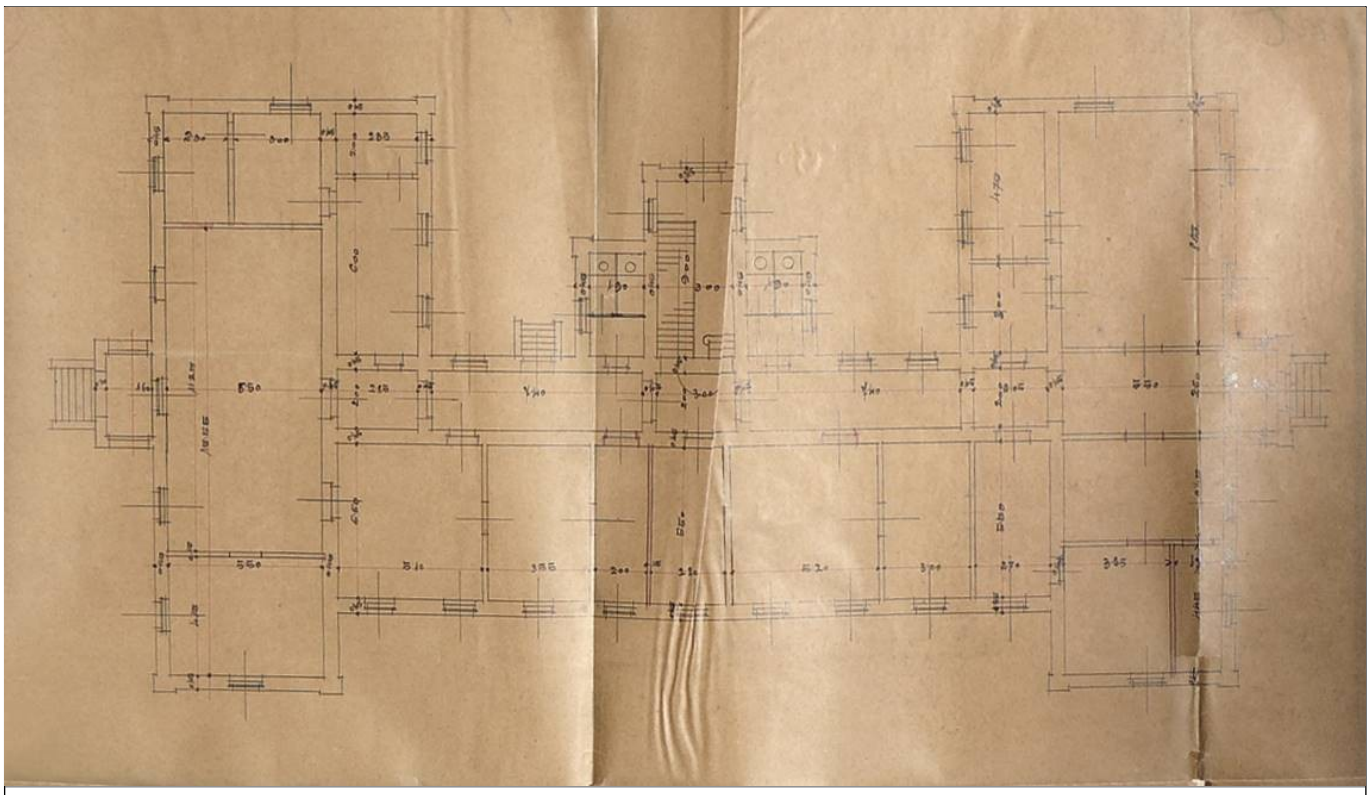

Az épület földszinti alaprajza, évszám és a tervező megnevezése nélküli tervrajz (forrás: BFL)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Levéltára, kutatható: XV.17.f. 834. 201-206, 211-216, 247-250, 274-275 doboz, ill. XV.17.f. 401. 165-171 doboz; ugyanitt: Történeti térképtár

Sorszám: 25.	Cím: SÍRKERT UTCA 27.	Városrész: KERESZTÚRI DŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42513/12**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Krupa vendéglő és étterem
Jelenlegi rendeltetés:	lakóház
Tervező:	-
Építtető:	Krupa József
Építés éve:	1898 körül
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	-

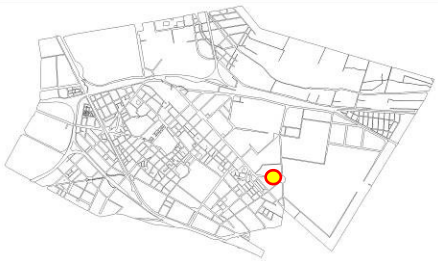

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege,
- a homlokzatok és ennek tagozatai, a balusztrádos ablaklábazatok,
- a mandzardos tetőkialakítás, saroktorony,
- a díszes kovácsoltvas erkélykorlát,
- a homlokzati stukkódíszek, eredeti nyílászárók osztása és megjelenése
- az eredeti faredőnyök kialakítása és megjelenése.

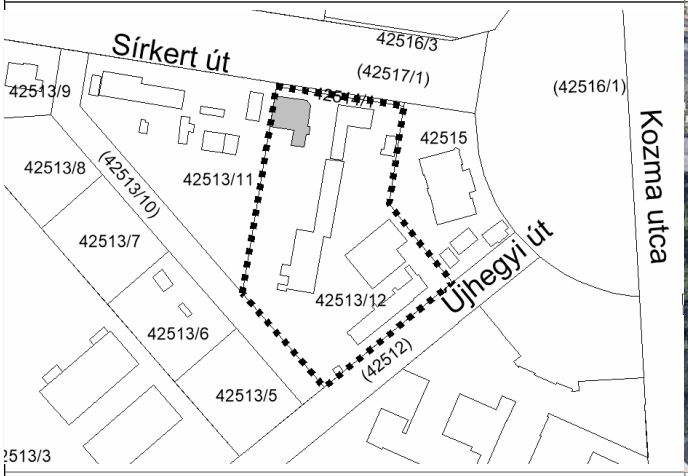

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület helytörténeti és építészetei érték. A korábbi Krupa vendéglő és étterem nemcsak a temetőlátogató közönség körében volt népszerű. A 20-30 években a kiváló konyhát vezető intézménynek nagy terasza, kerthelyisége és tekepályája is volt. 1931-ben itt alakult meg a Kőbányai Keresztény Társaskör, melynek Krupa József is választmányi tagja lett.

Az épület a saját telkének oldalhatárára épült, de jelenleg nem kapcsolódik hozzá másik épület, így szabadonálló épület benyomását kelti. A F+1 szintes épület ma lakóházként funkcionál, tetején manzardtetővel. Az épület sarka le van csapva, itt az emeleten egy kovácsoltvas korláttal ellátott sarokerkély, a tetőn saroktorony található.

Fotódokumentáció

Az épület reprezentatív bejárata

Erkély részlet

Kapu és bejárat

Sírkert utcai felső homlokzat

Sírkert utcai homlokzat 2019.

Homlokzati részlet 2019.

Archív fotók

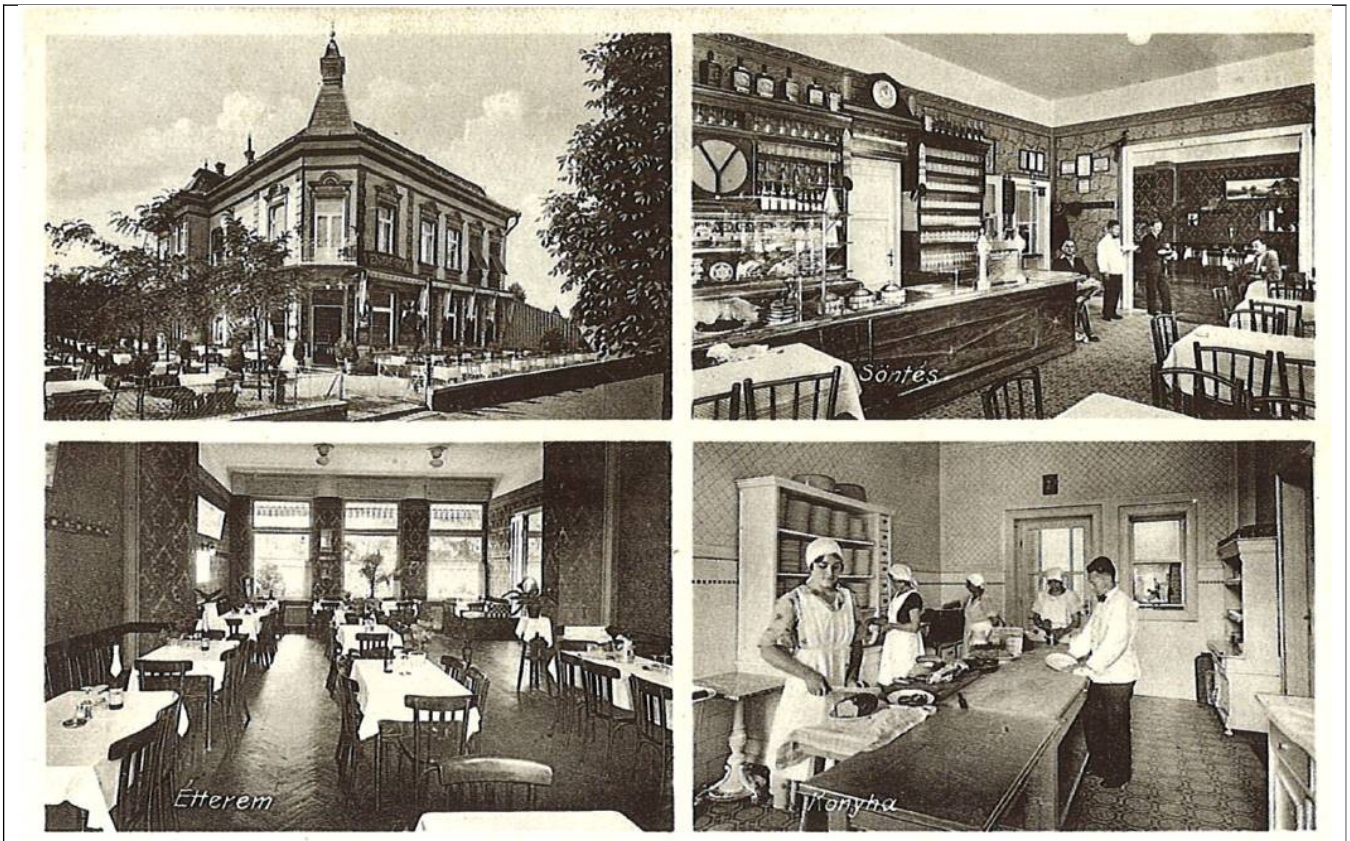

A Krupa vendéglő és étterem a 30-as évek elején

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Fővárosi Levéltár:
Építési engedélyezési tervdokumentáció
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_042514
Archív fotó:
Ungváry Jenő: Üdvözlet Kőbányáról! Régi kőbányai képeslapok

Sorszám: 26.	Cím: HARMAT UTCA 23/B	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41451/6**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	munkáslakások
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Dr. Vitér Kiss Tibor
Építtető:	Dreher Haggenmacher Első Magyar Részvényserfőződe Rt.
Építés éve:	1880 körül 1944: átalakítás
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	-

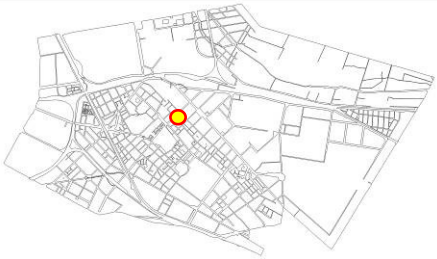

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a telek beépítési módja
- az épület tömege
- minden homlokzata és ennek tagozatai
- az eredeti fa nyílászárók osztása, megjelenése

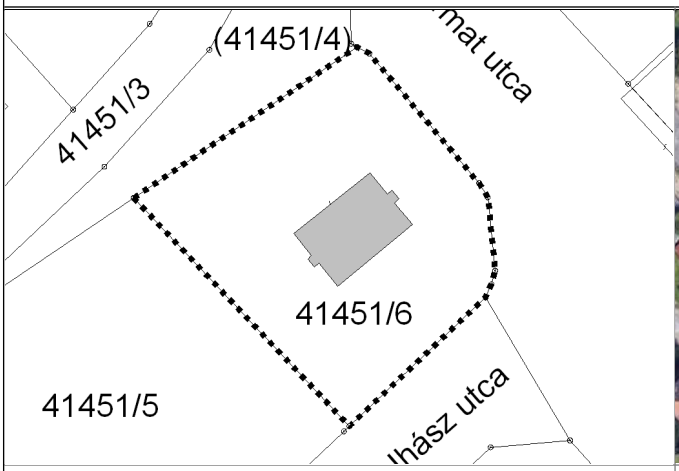

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület a Dreher Sörgyár volt telephelyei közötti területen álló helytörténeti érték. A lakóépület szabadonálló módon épült, egyemeletes, magastetős, gerince a Harmat utcára merőleges. Az épület sörgyári munkáslakóházként funkcionált. Homlokzata a korabeli építészet elemeit tükrözi.
Az épület helytörténeti értékként védendő, mint a kőbányai sörgyártáshoz kapcsolódó jellegzetes munkáslakóház típus.

Fotódokumentáció

Hátsó homlokzat

Harmat utca felől

Ihász utca felől 1.

Ihász utca felől 2.

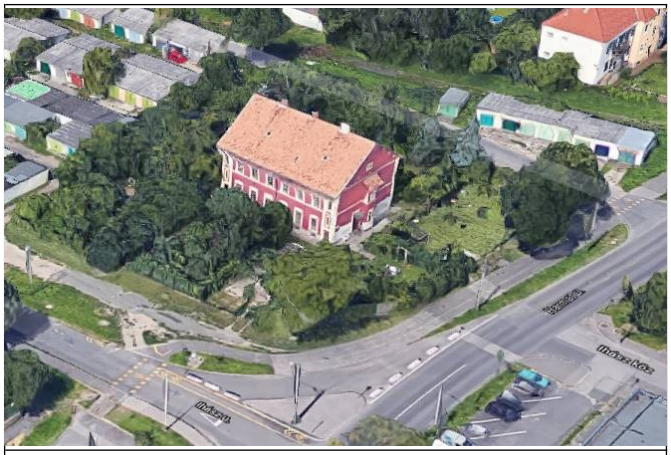

A Harmat utca – Ihász utca sarkán álló épület

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

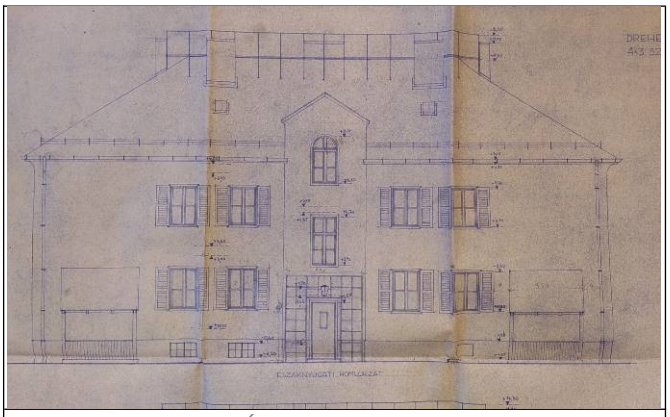

ÉNY-i homlokzat

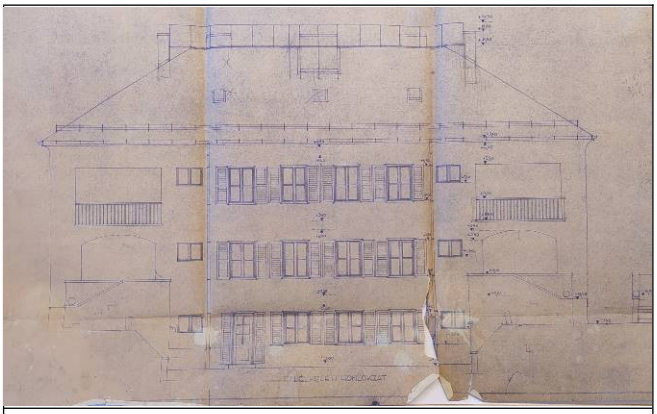

DK-i homlokzat

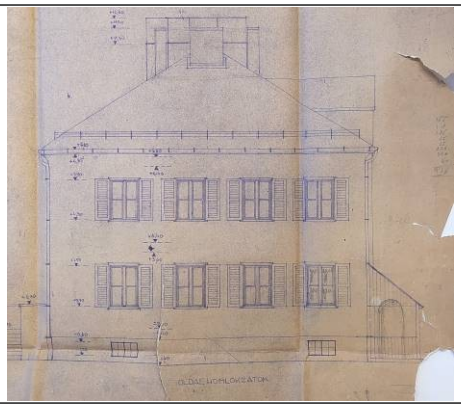

Oldalhomlokzat

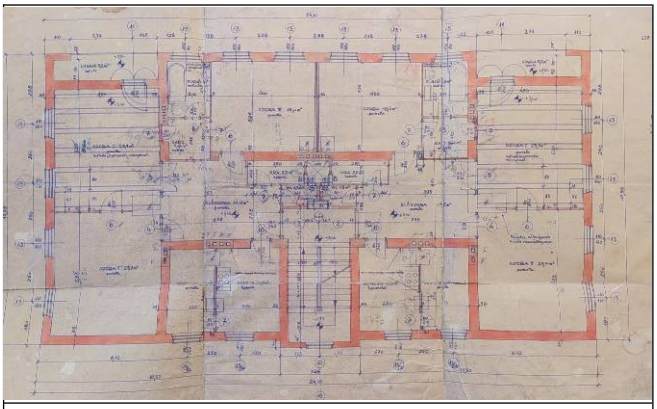

Eredeti terv: alaprajz

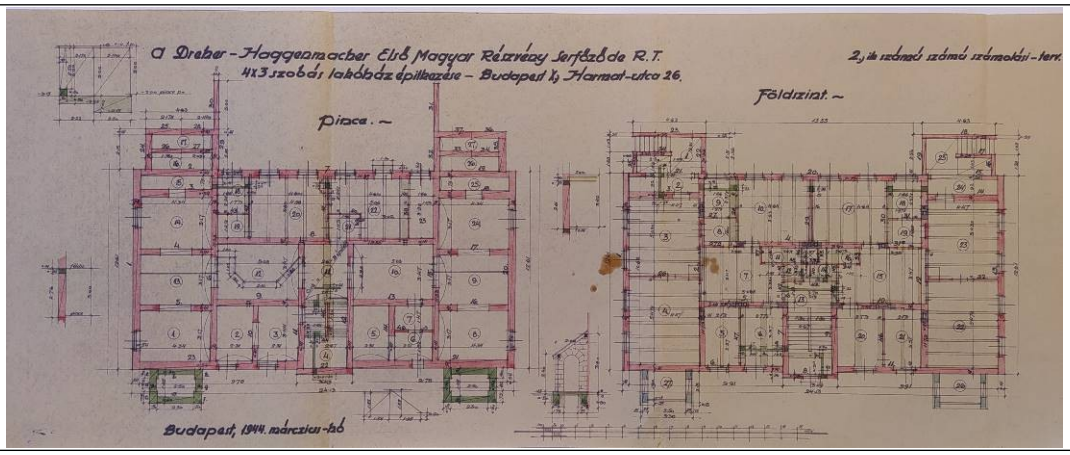

1944-es bővítési terv: alaprajzok

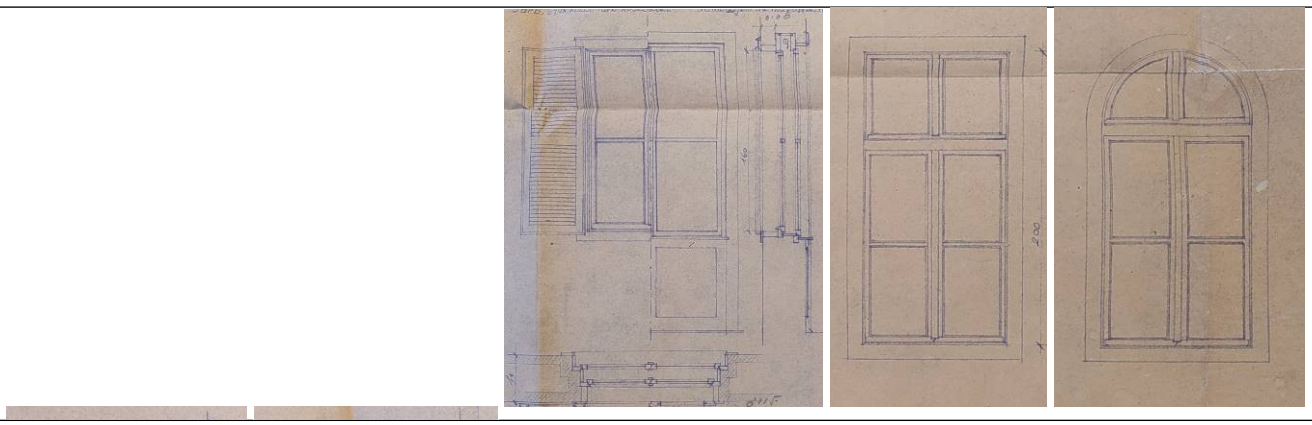

Asztalosmunka megrendelési rajzai 1944-ből

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció: Budapest Főváros Levéltára
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041451
Fotók: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény

Sorszám: 27.	Cím: HARMAT UTCA 24.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41332/4**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház
Eredeti rendeltetés:	
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1870 körül
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	-

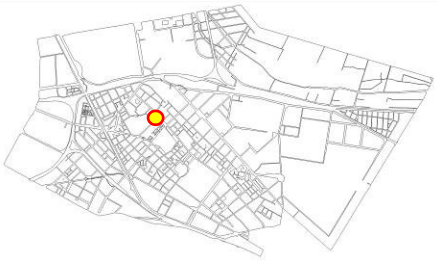

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- az épület építészeti karaktere, tömege, tetőzete,
- az eredeti nyílászárók osztása

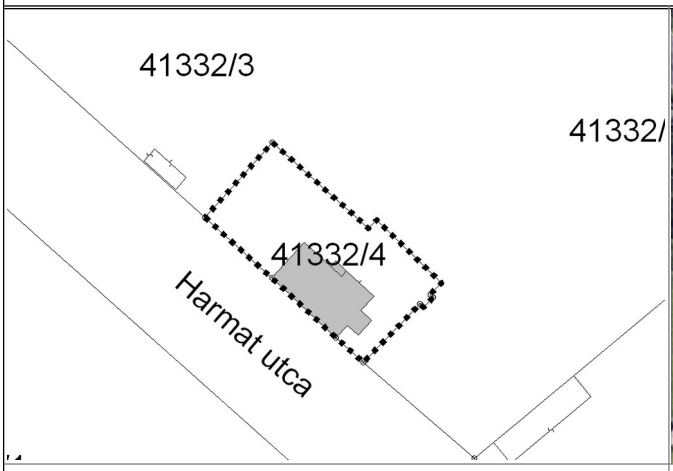

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A lakóépület az egykori Dreher-Haggenmacher Sörgyár Rt. területén áll. Tetőzete kontyolt, ablakai eredeti osztásúak. Az évek során továbbépítették, de megőrizte eredeti jellegét.
Az épület a Harmat utca kevés megmaradt korai beépítésének egyike, beépítési módja és karaktere miatt védendő.
Avult állaga miatt a védelem megszüntetése teljes bontás és új beépítés esetén javasolható.

Fotódokumentáció

Harmat utcai homlokzat

Déli oldal

Északi sarok – 2014.

Bejárat feletti tető - részlet

Harmat utcai homlokzat – 2019.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

-

Sorszám: 28.	Cím: GYÖMRŐI ÚT 48.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42154**
Megnevezése:	Richter Gedeon gyár régi bejárati épülete
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	Magnezit Ipari Művek bejárati épülete
Jelenlegi rendeltetés:	Richter Gedeon gyár régi bejárati épülete
Tervező:	Hajós Miklós
Építtető:	Magnezit Ipari Rt.
Építés éve:	1890 körül, 1941 (átalakítás)
Építészeti stílus:	eklektika, modern
Szintszám:	F
Területi védelem:	-

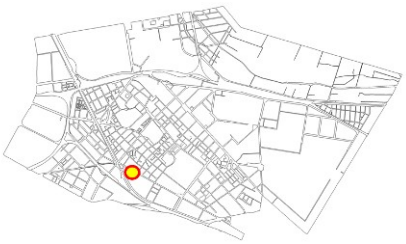

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a földszintes, XIX. század fordulója körül épült portaépület és a kapu, felette a 50-es, 60-as években odahelyezett munkásszoborral,
- a földszintes épület tégla homlokzata, ennek tagozatai, párkányzata,
- az eredeti nyílászárók osztása, megjelenése.

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A védett érték egy földszintes, íves homlokzatú, eklektikus stílusú, téglaarchitektúrájú egykori portaépület. A kapu feletti összekötő szárny hátrébb van húzva a homlokzati síkból. A homlokzati tengely közepén egy egykori munkás 2,5m magas gipszszobra áll.
A régi gyárkapu és az egykori portaépületként funkcionáló eklektikus épületszárny védendő építészeti értéket képvisel.

Fotódokumentáció

A kapu és a portaépület

Ablak részlet

Bejárat feletti szobor

Az egykori portaépület

Az egykori portaépület utcai homlokzata

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

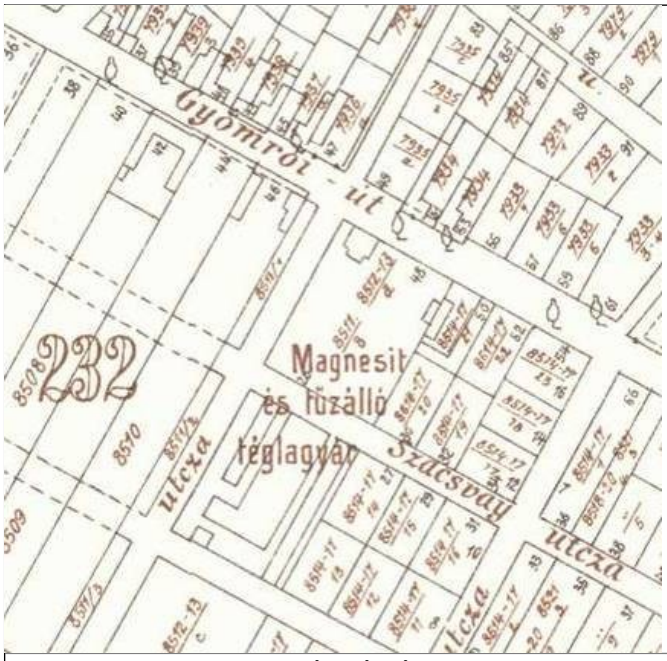

Budapest közigazgatási térképsorozata (1908.)

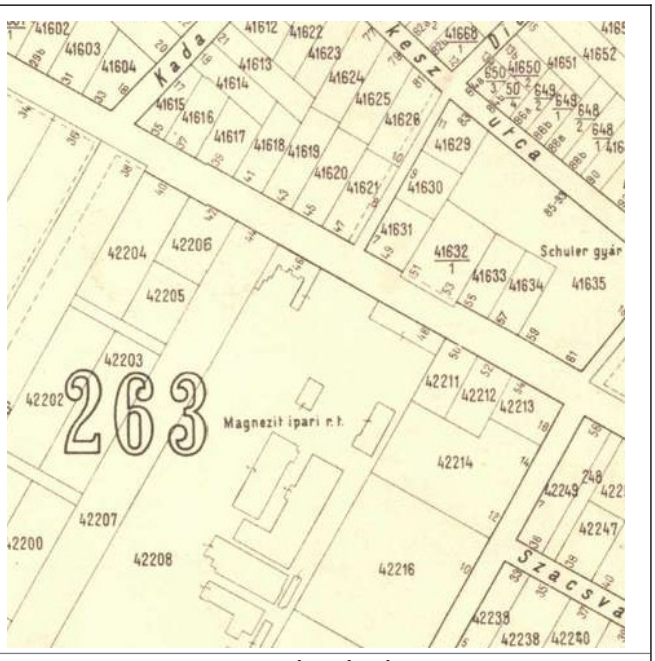

Budapest közigazgatási térképsorozata (1937.)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985., p. 31.
Ferkai András – Pest építészete a két világháború között, 2001., p. 307.
Dokumentumok: Fővárosi Levéltár, Sorg Hagyaték, 181-185. doboz (?)
Képek egy részének forrása: maps.google.hu

Sorszám: 29.	Cím: GERGELY UTCA – NOSZLOPY UTCA SAROK	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték	
Hrsz.:	**42137/104**
Megnevezése:	Öntvényalakos kőfeszület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	kőkereszt pléhkrisztussal
Jelenlegi rendeltetés:	öntvényalakos kőfeszület
Tervező:	-
Építtető:	Magnezit Ipari Művek munkássága és vezetősége (1890) és Labdarúgó szakosztálya (1945)
Építés éve:	1890 (pléh Krisztus) 1945 (öntvény)
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	-
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- helytörténeti érték
- maga a kőkereszt és a rajta lévő öntvényszobor nem képez képzőművészeti értéket, felújítható és lecserélhető, de mint a kevés máig fennmaradt kőkeresztek egyike, megtartandó.

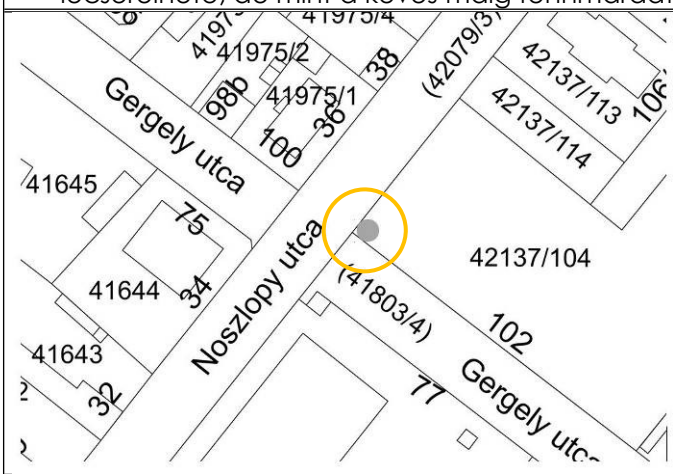

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A keresztet 1890-ben állították a Magnezit Ipari Művek üzemi területén. Azóta az eredeti pléh Krisztus szobrot bronz öntvényre cserélték (1945) és környezete is jelentősen megváltozott. Korábban környezetében kálvária állt, majd téglagyár volt itt, jelenleg a Garden lakópark található a területen.

Kőbánya szőlődombjának jellegzetességei voltak a nyaralók közelében, illetve az útkereszteződésekben felállított keresztek. Ez a kereszt a kevés még ma is látható kereszt egyike. A kereszt helytörténeti értékként védendő.

Fotódokumentáció

A feszület a Noszlopy utca felől – 2014.

A feszület a Gergely utca felől – 2014.

A feszület a Gergely utca felől - 2021.

Háttérben a Garden lakópark – 2021.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985., p. 97.
Fotók: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1942-es fotó

Sorszám: 30.	Cím: GERGELY UTCA 46.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41889/1**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Szalámigyár
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1880 körül
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F (csarnok)

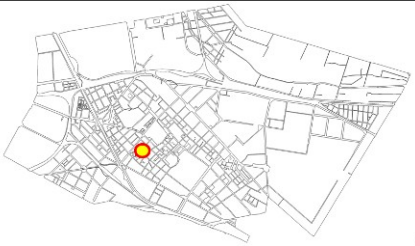

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület, mint ipari és helytörténeti érték
- beépítési mód, tömegalakítás

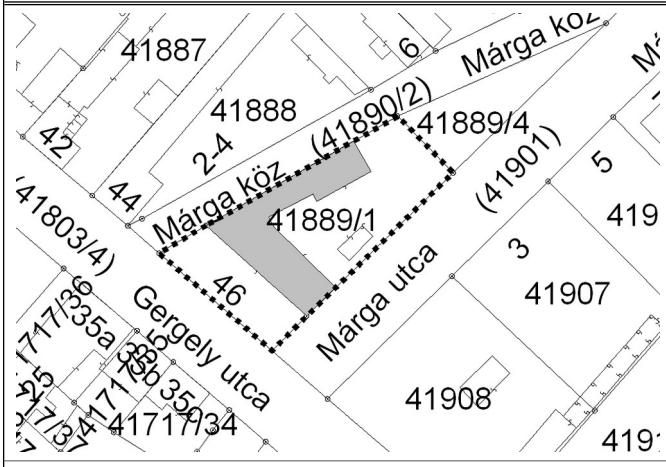

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az egykori szalámigyár beépítési módja rendhagyó. Az épület önálló háromszög alakú telken, L-alakban épült, a Gergely utca felől előkertes. A tetőzet megemelt, korábban szárító padlásként funkcionált. Az ablakok alacsonyan elhelyezettek, osztottak.
Az épület beépítési módja és tömegalakítása különleges, elsősorban ipari és helytörténeti értékként védendő.

Fotódokumentáció

Gergely utca felől 1.

Gergely utca felől 2.

Ablak

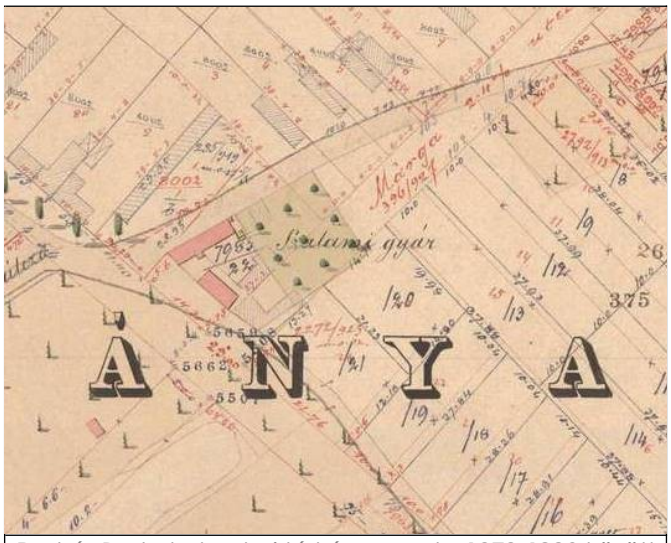

Pest és Buda kataszteri térképsorozata 1872-1920 között

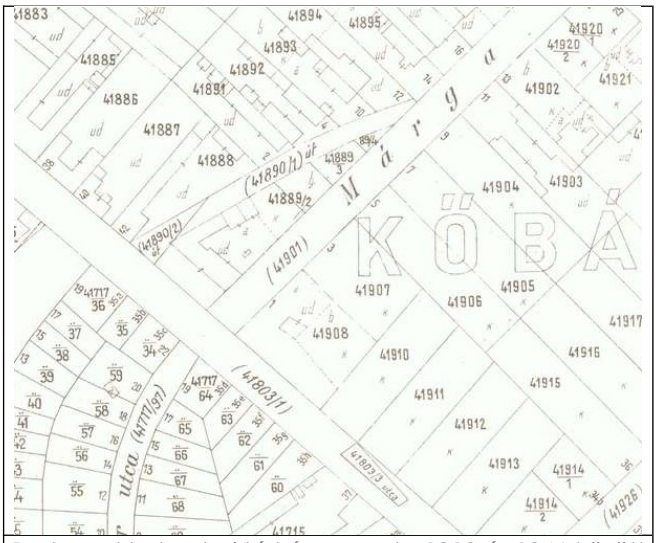

Budapest kataszteri térképsorozata 1918 és 1946 között

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

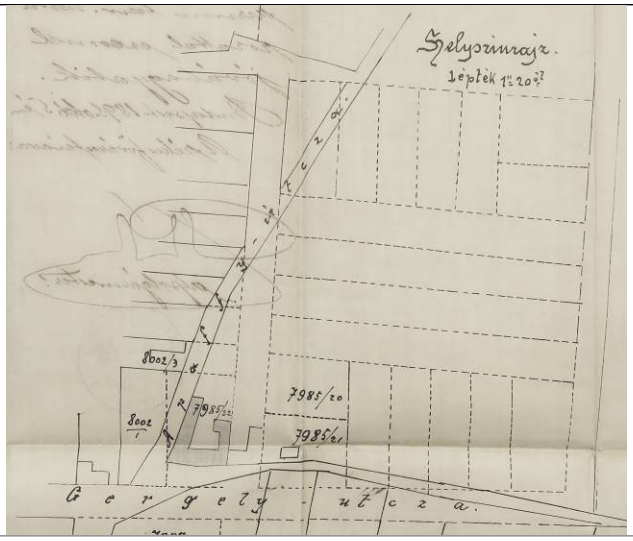

Helyszínrajz

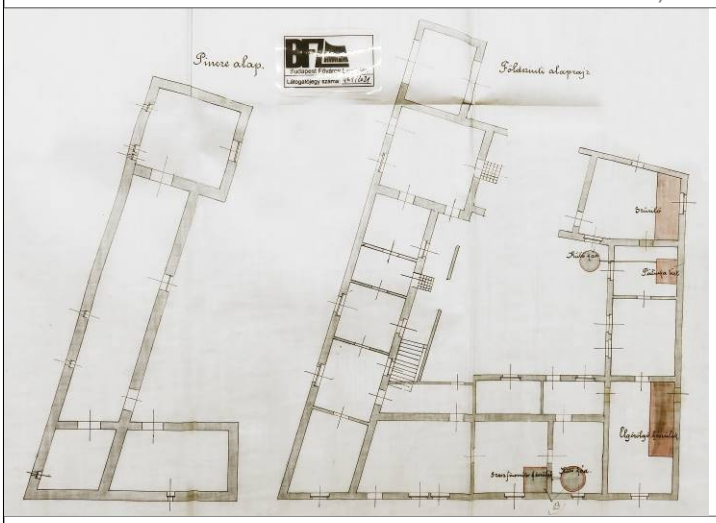

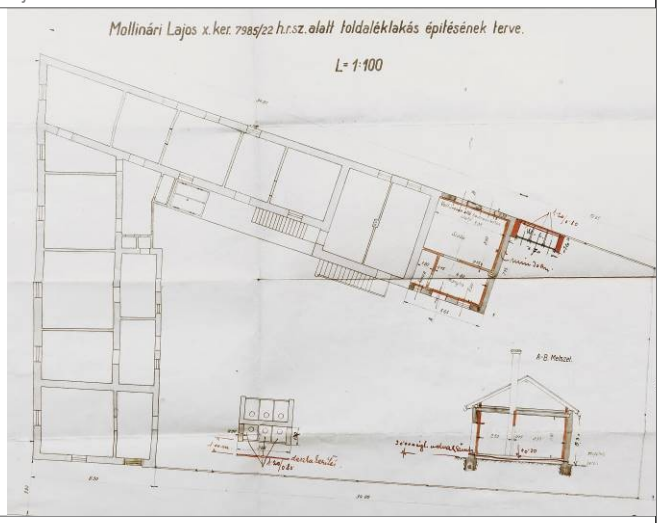

Alaprajzok, jobbra a toldalék terve

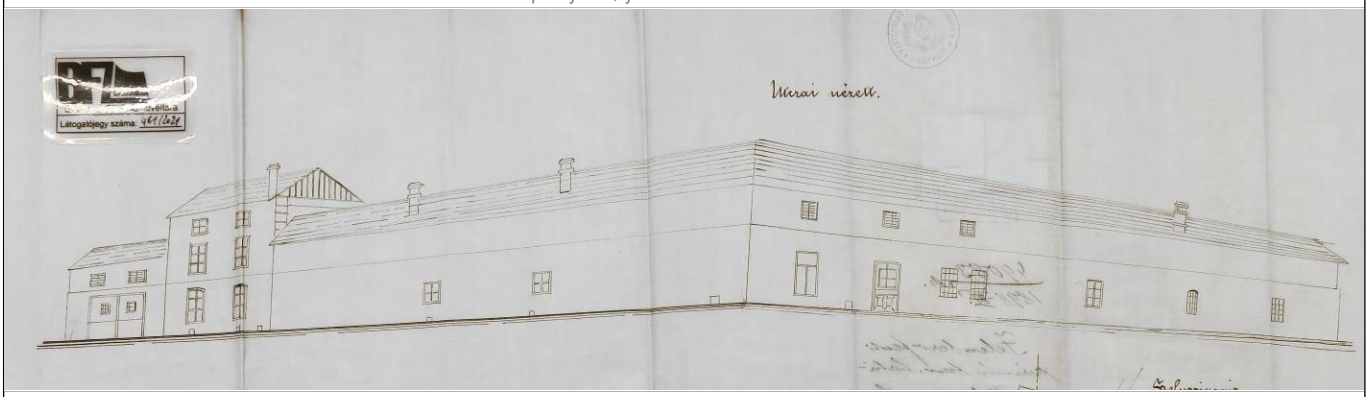

Homlokzat

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041889_001

Sorszám: 31.	Cím: HARMAT UTCA 20. – NYITRA UTCA 1.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41334**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Berky Tibor építészmérnök
Építtető:	Orion Rádiógyár
Építés éve:	1959-60
Építészeti stílus:	háború utáni modern
Szintszám:	F+2; F+3

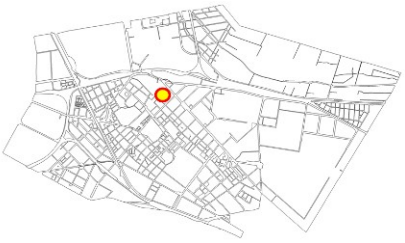

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik::

- a beépítés jellege,
- a tömegformálás, a sarok kiemelése
- a modern stílus jellegzetességeit hordozó homlokzatok egysége (erkélykorlátok, mellvédek, téglaburkolat
- a teraszos belső kert.

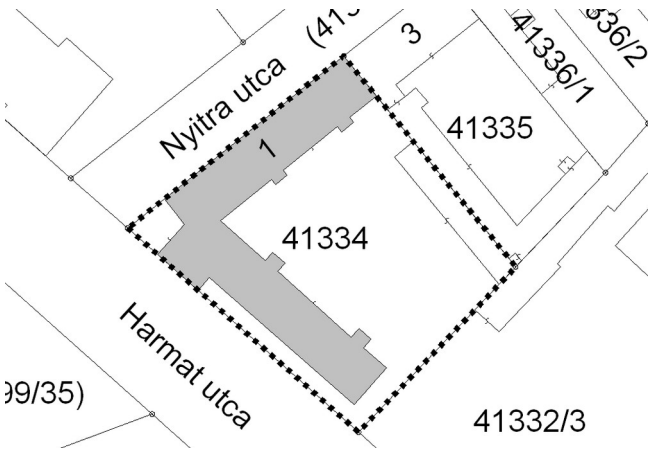

Földhivatali alaptérkép

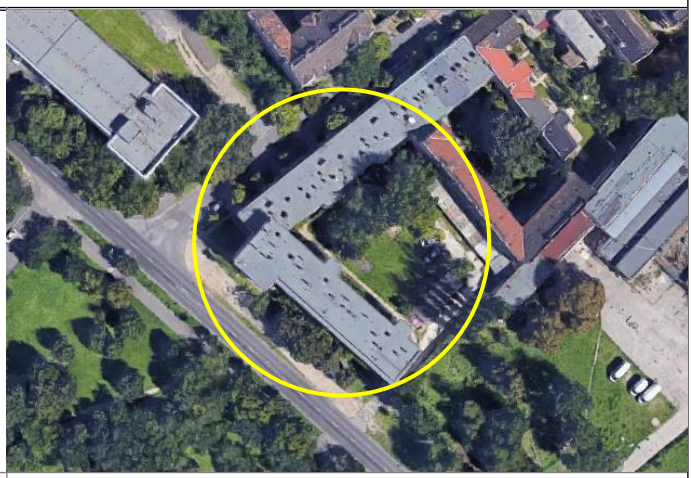

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az 50-es végén létesült modern lakóház. Az épülettömeg alkalmazkodik a lejtős utcához, részben lábakon áll, részben előkertes. A Harmat utca felé három, a Nyitra utca felé két emelet magas. Tömege összetett, homlokzata modern, vegyesen téglaarchitektúrás és vakolt. Az utca felől erkélysor fut végig minden szinten, a lapostető síkjában erősen kiugró párkánylemez látható.

Az épület hangulatos kompozíciót alkot. Védendő értékei a beépítés jellege, a tömegformálás és a homlokzatok. Az épület kialakításával harmonizáló teraszos kertje szintén értékes.

Fotódokumentáció

Harmat utcai szárny

Harmat utca – Nyitra utca sarok

Nyitra utcai szárny

Bejárat

Nyitra utcai szárny

Harmat utcai homlokzat részlet

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

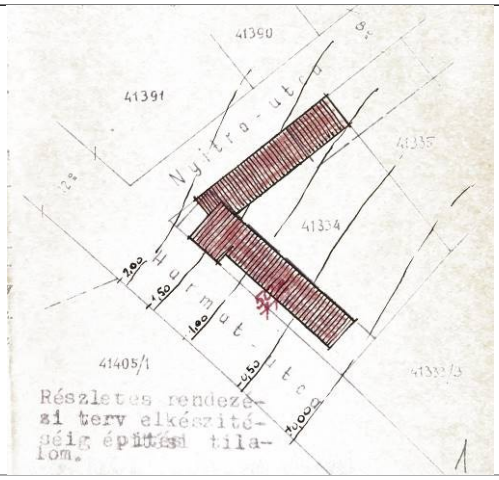

Helyszínrajz

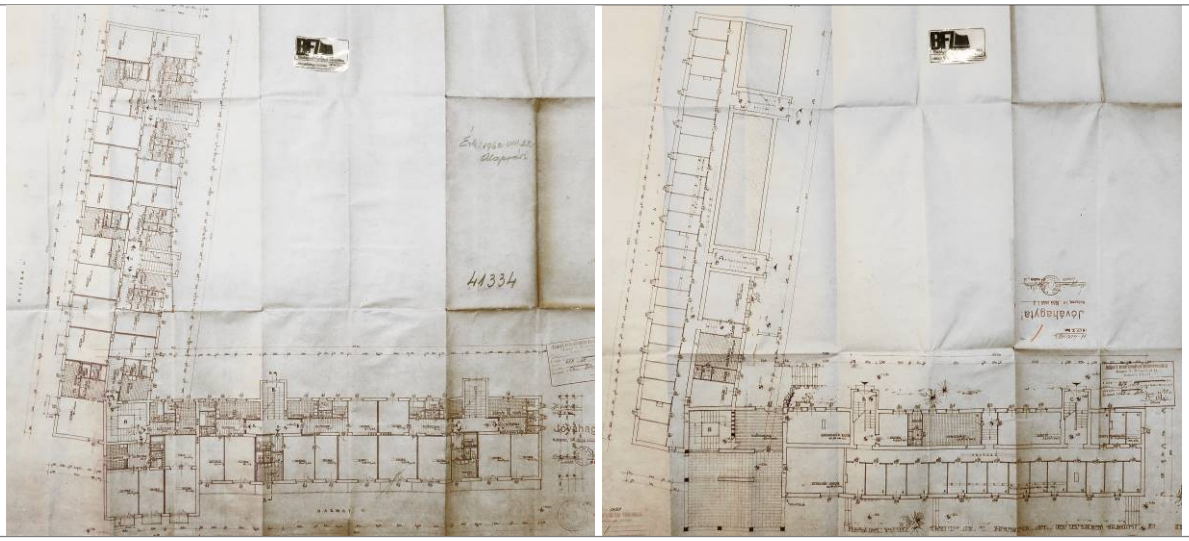

Földszint és emelet, illetve pinceszint alaprajza

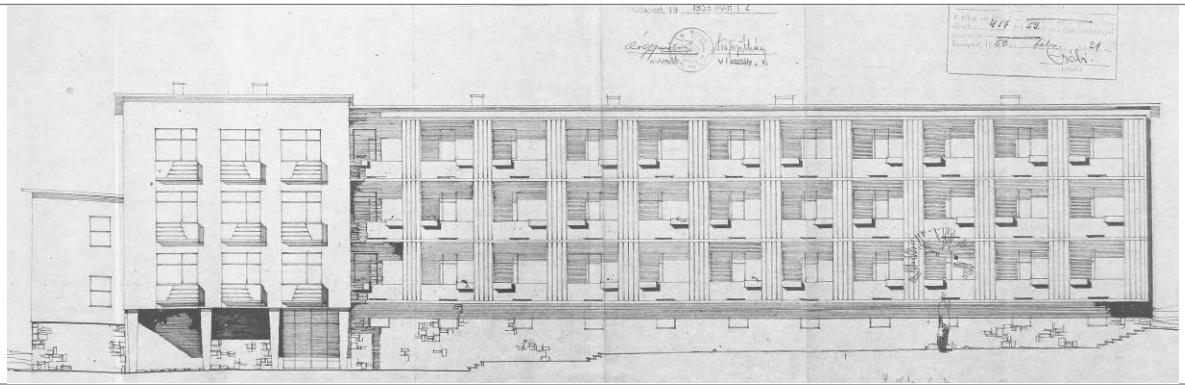

Harmat utca felőli homlokzat

Nyitra utca felőli homlokzat

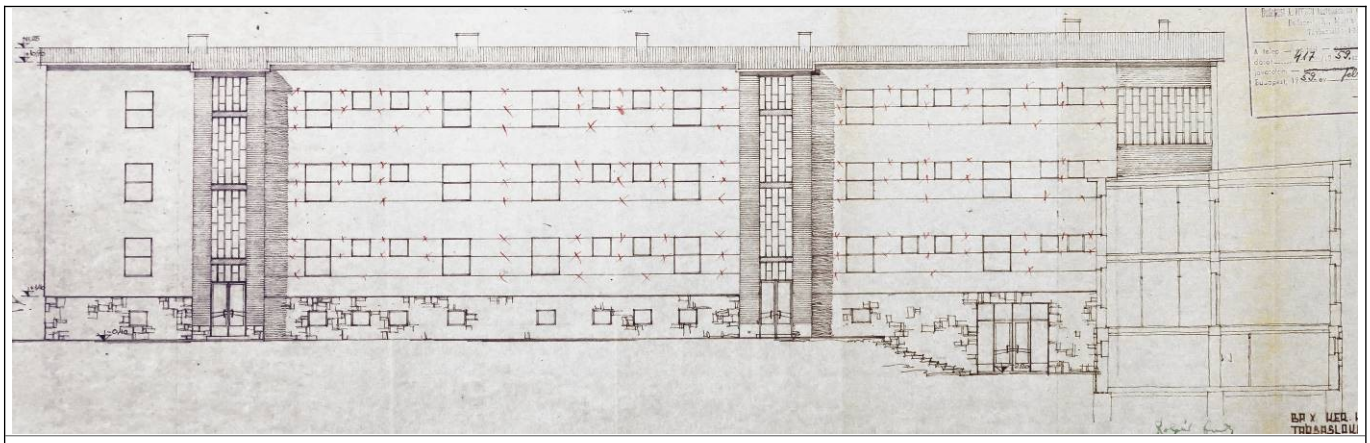

Harmat utca felőli szárny belső homlokzata

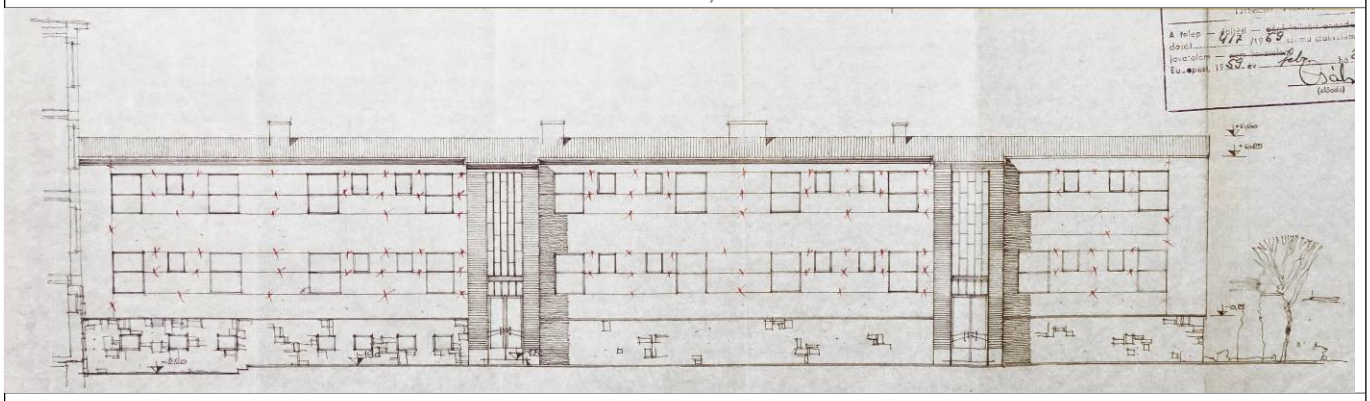

Nyitra utca felőli szárny belső homlokzata

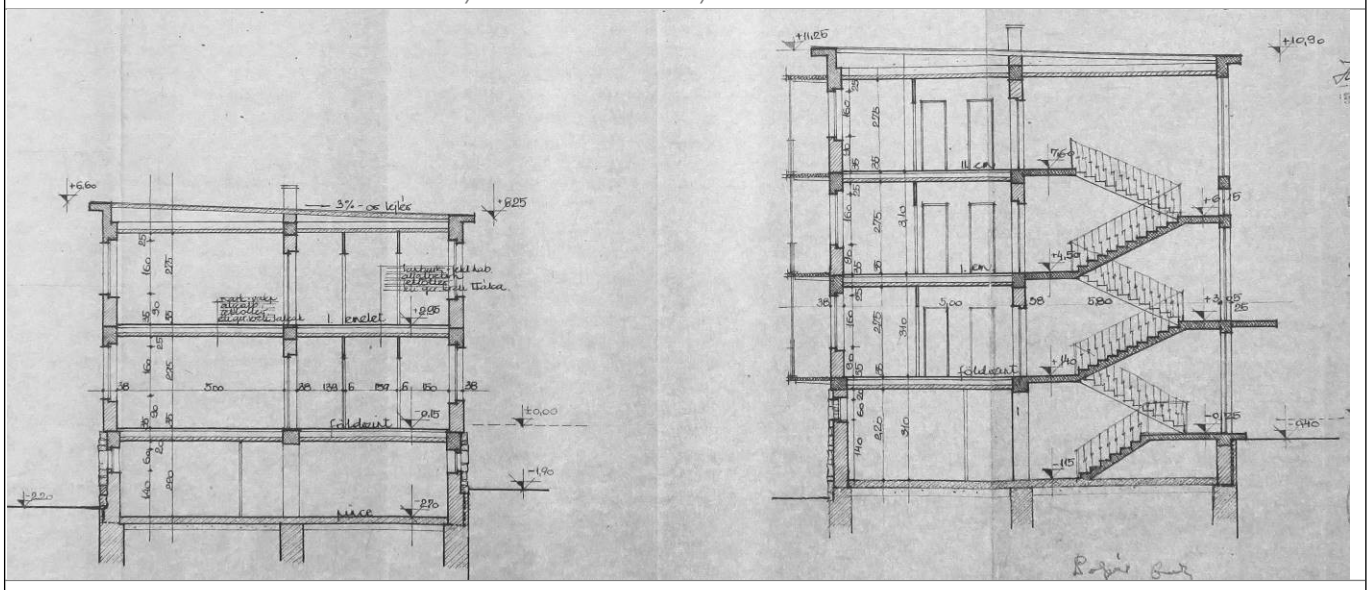

Nyitra utca felőli szárny belső homlokzata

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041334
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 32.	Cím: HARMAT UTCA 23.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41450/2**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	„Jenő otthon" lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	dr. Vitéz Kiss Tibor
Építtető:	Dreher-Haggenmacher Részvény Serfőzde Rt.
Építés éve:	1942
Építészeti stílus:	romantikus modern
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	-

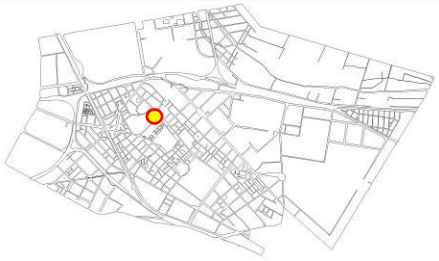

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a terasz és a lábazat terméskő burkolata,
- a nyílászárók eredeti osztása,
- a kőkeretes épületkapu,
- a Harmat utca kerítéskapu terméskő pillérjei.

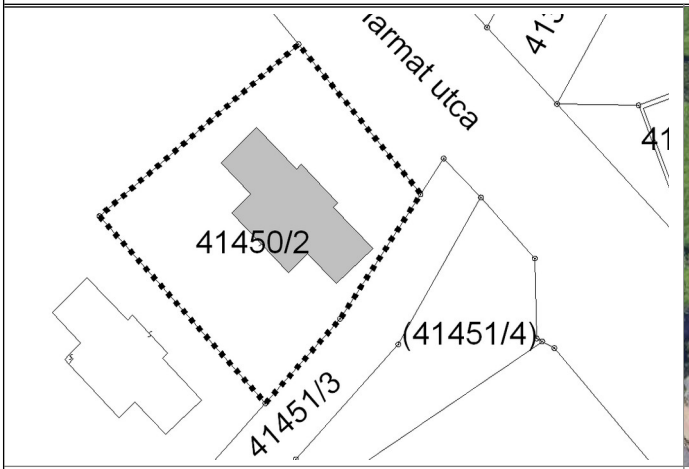

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Dreher és a Dreher-Haggenmacher sörgyárak tisztviselői számára épült romantikus modern stílusú, egyemeletes, magastetős lakóház. Alaprajza négyfogatú. Homlokzatán emeleti erkély és földszinti terméskő mellvédű terasz tengelyek sorakoznak. Bejárat felett kőbefaragott DHRS felirat látható. A gazdag növényzetű kertet eredeti kerítés és kapuzat veszi körbe.
Az épület értéke a beépítésének jellege, stílusa. Külön értéket képvisel az eredeti kerítés és kapuzat, illetve a gazdag növényzetű kert.

Fotódokumentáció

Harmat utca felől 1.

Harmat utca felől 2.

Bejárat

Harmat utca felől 3.

Harmat utca felől 4.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek nem szerepelnek a levéltári adatbázisban.
Ferkai András – Pest építészete a két világháború között, 2001., p. 308.

Sorszám: 33.	Cím: HARMAT UTCA 26/A	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41332/5**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önk. résztul.)
Eredeti rendeltetés:	„Antal otthon" lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	dr. Vitéz Kiss Tibor
Építtető:	Dreher-Haggenmacher Részvény Serfőzde Rt.
Építés éve:	1942-44.
Építészeti stílus:	romantikus modern
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület beépítési módja, tömege
- a homlokzat karaktere,
- a zsalus nyílászárók, a fa nyílászárók osztása, megjelenése
- kerítés vörös homokkő bejárati része, az ebbe épített dombormű
- kert növényzete és facsoportjai

Javasolt a földszinti toldalékok bontása, az eredeti homlokzat visszaállítása.

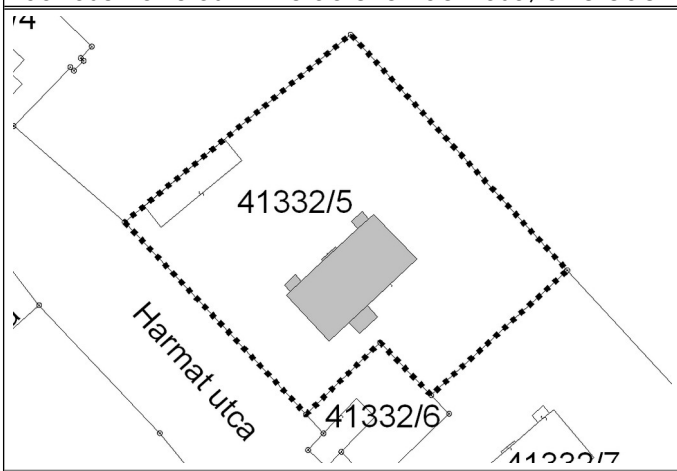

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület szabadonálló módon, a Harmat utcára merőleges tengellyel épült. Egyemeletes, kontyolt tetős, romantikus modern stílusú lakóház. Szintenként két lakás és az alagsorban egy házmesteri lakás található. Homlokzata vakolt, lábazata faragott kő. Az ablakok zsalugáteresek, a lépcsőház kiugró. Az épületnek volt egy párja is, amely azóta átépült és eredeti jellegét elvesztette. A két épület Dreher Antal két fiáról kapta a nevét. Az eredeti két épület közül a változatlan formájában megmaradt lakóház védendő értéket képvisel. Javasolt a földszinti toldalékok bontása, az eredeti homlokzat visszaállítása.

Fotódokumentáció

Délkeleti homlokzat

Zsalugáterek és boltíves bejárat

Harmat utca felőli homlokzat

Utcakép

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Ferkai András: Pest építészete a két világháború között, 2001., p. 308.
Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985., p. 40.

Sorszám: 34.	Cím: SÖRGYÁR UTCA 35.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41237**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önk. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	Munkáslakóház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Obrist Vilmos
Építtető:	Liebieg Budapesti Textilművek Rt.
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	P+MF+2
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege
- a nyerstégla homlokzat karaktere
- a fa zsalutáblás árnyékolók
- az ablakok osztása, megjelenése
- az ablakok műkőszemöldökkel és téglapárkánnyal való összefogása

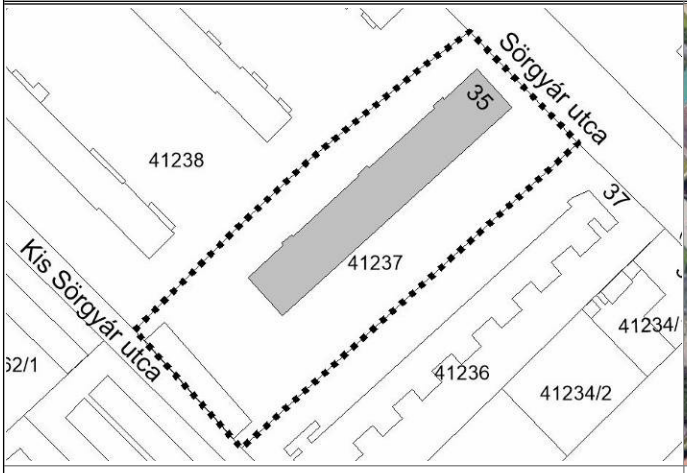

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A 30-as évekre jellemző, gyári környezetbe épített munkáslakóház. Az épület utcára merőlegesen, szabadonálló módon épült. Kétemeletes, nyerstégla homlokzatú, kontyolt magastetős ház. Az épületben három négyfogatú lépcsőház található. Homlokzatán zsalutáblás műkőszemöldökű ablakok, hangsúlyos bejáratok és nyeregtetővel kiemelt lépcsőházak láthatók.
Az épület egyszerű, mégis igényes, jellegzetes munkáslakóház típus. A benne található lakások szoba-konyha-kamra kialakításúak, lépcsőházanként közös WC-vel. Architektúrája az idő múlását fizikailag és ízlésében is jól viseli. Védendő értéknek számít a lakóház típusa, a homlokzati kialakítása és anyaghasználata. A zsalutáblás faablakok már csak nyomokban lelhetők fel, többnyire műanyag ablakra és külsőtokos műanyag redőnyre cserélték őket. Javasolt a zsalutáblás árnyékolók visszaállítása a műanyag redőnyök helyett.

Fotódokumentáció

Homlokzat

Belső udvar

Zsalutáblás ablakok 1.

Zsalutáblás ablakok 11.

Utcakép 2019.

Zsalutáblás ablak már csak néhány maradt

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

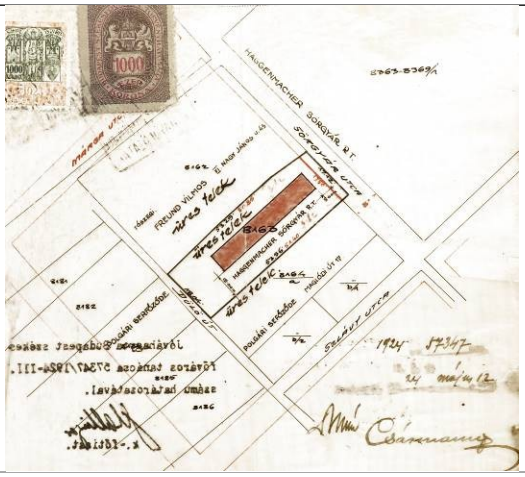

Helyszínrajz

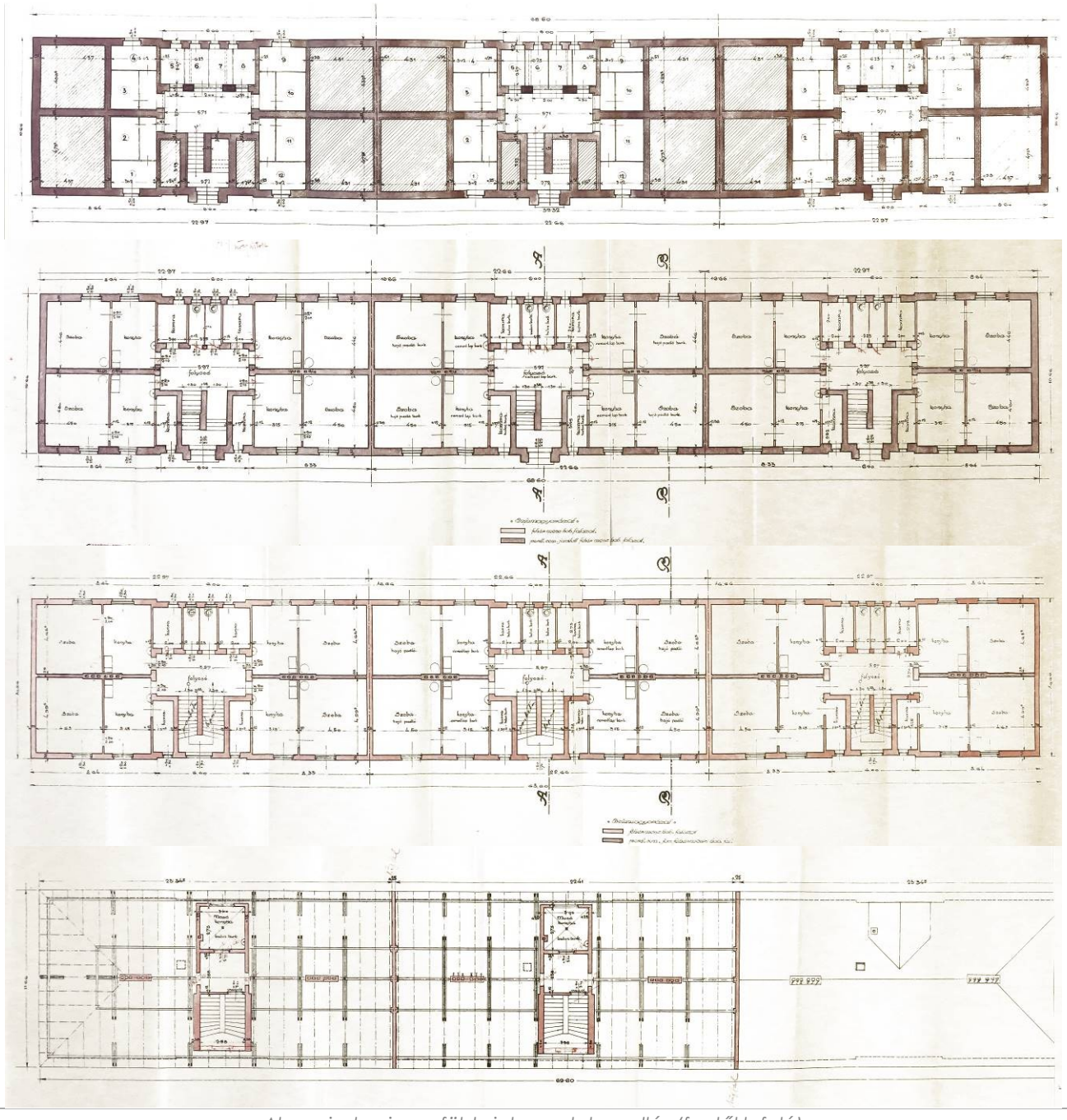

Alaprajzok: pince, földszint, emelet, padlás (fentől lefelé)

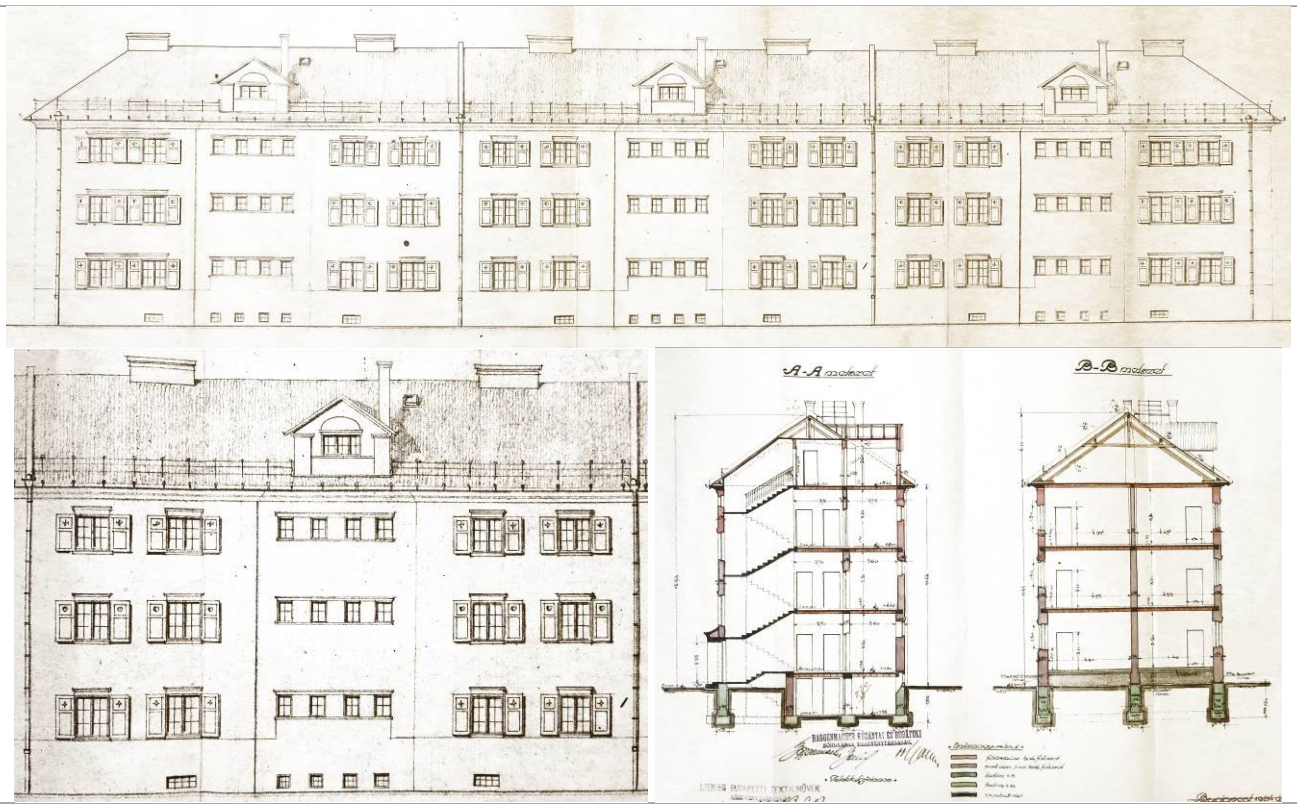

Homlokzatok és metszet

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Ferkai András – Pest építészete a két világháború között, 2001., p. 322.
Eredeti tervek: Fővárosi Levéltár, Sorg Hagyaték
Építési engedélyezési tervdokumentáció
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041237
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 35.	Cím: KEREPESI ÚT 81.	Városrész: FELSŐRÁKOS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**40690/8**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkorm. tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Vámház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Budapest Székesfőváros Mérnöki Hivatal
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1899
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+2
Területi védelem:	-

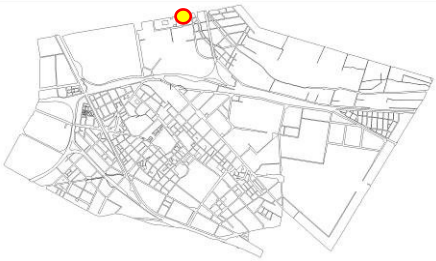

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, karaktere
- a nyerstégla homlokzatok és ennek idomtégla tagozatai,
- az eredeti nyílászárók osztása

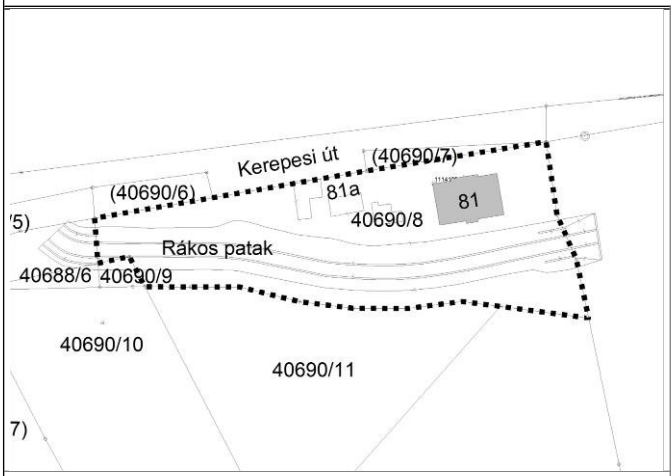

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Egykor fontos közfunkciót betöltő történeti épülettípus, településtörténeti érték. Az 1893-ban kialakult új városhatárhoz igazodva a fővárosi bevezető utak mentén elhelyezett típusépületként kialakított vámépületek egyike, melyből 1899. évben 7 db épült. Szabadonálló, kétemeletes, 2+3+2 tengelyes, faragott fagerendás kontyolt tetőzet, egyszerű téglaarchitektúra. A kertjében idős gesztenyefákat és dús növényzetet találunk. Az épület egy eltűnt időszak, eltűnt funkciójának típusépülete. Karaktere, formája, tömege, homlokzati kialakítása, eredeti anyaghasználata védendő érték.
Javasolt a téglahomlokzat megtisztítása. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése

Fotódokumentáció

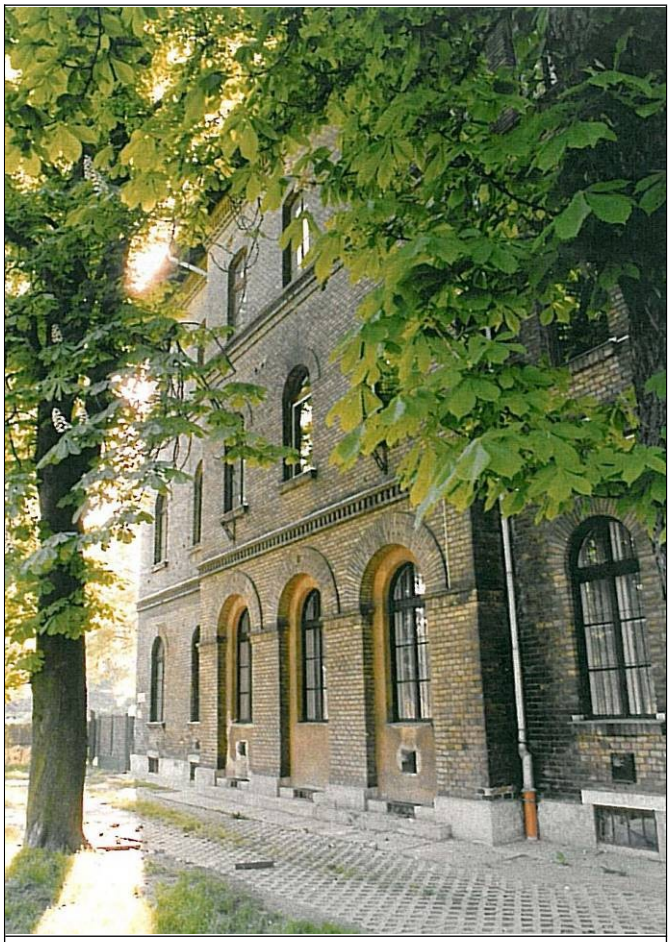

Bejárat

A vasúti sínek irányából

Kerepesi út felől

A Kerepesi út felől 2019.

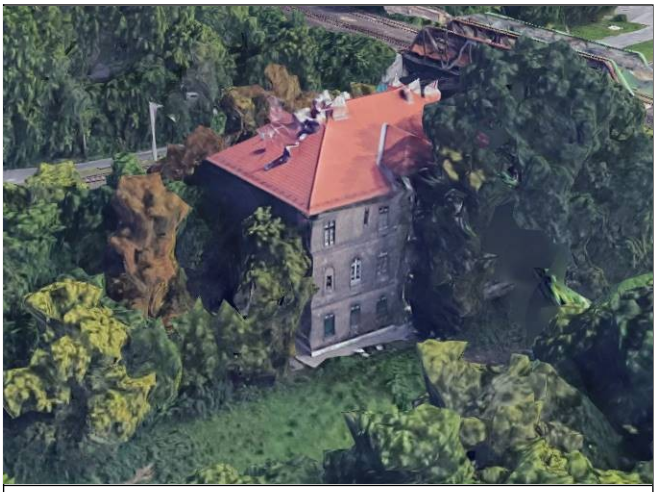

A kert felől 2019.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

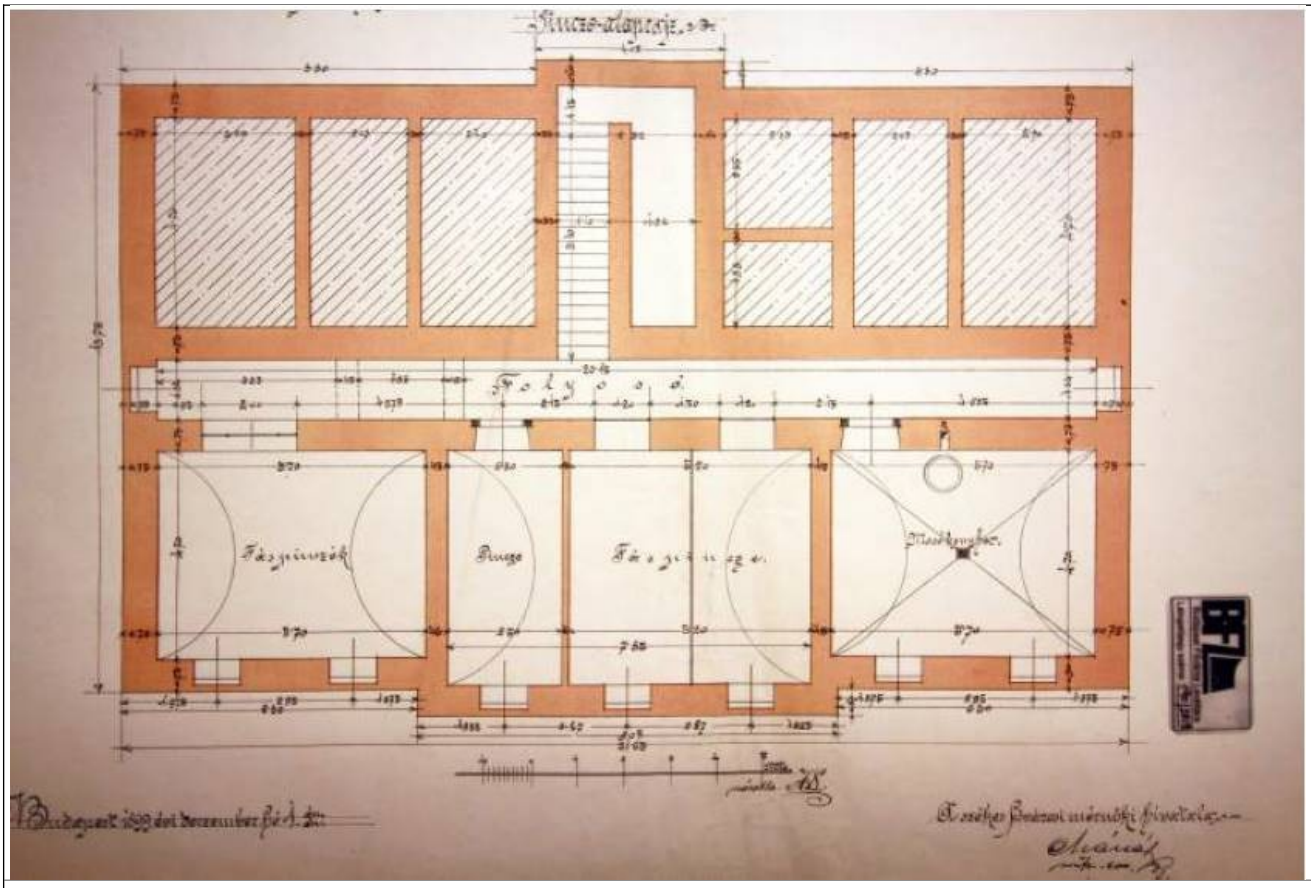

Pince alaprajz

Földszinti alaprajz

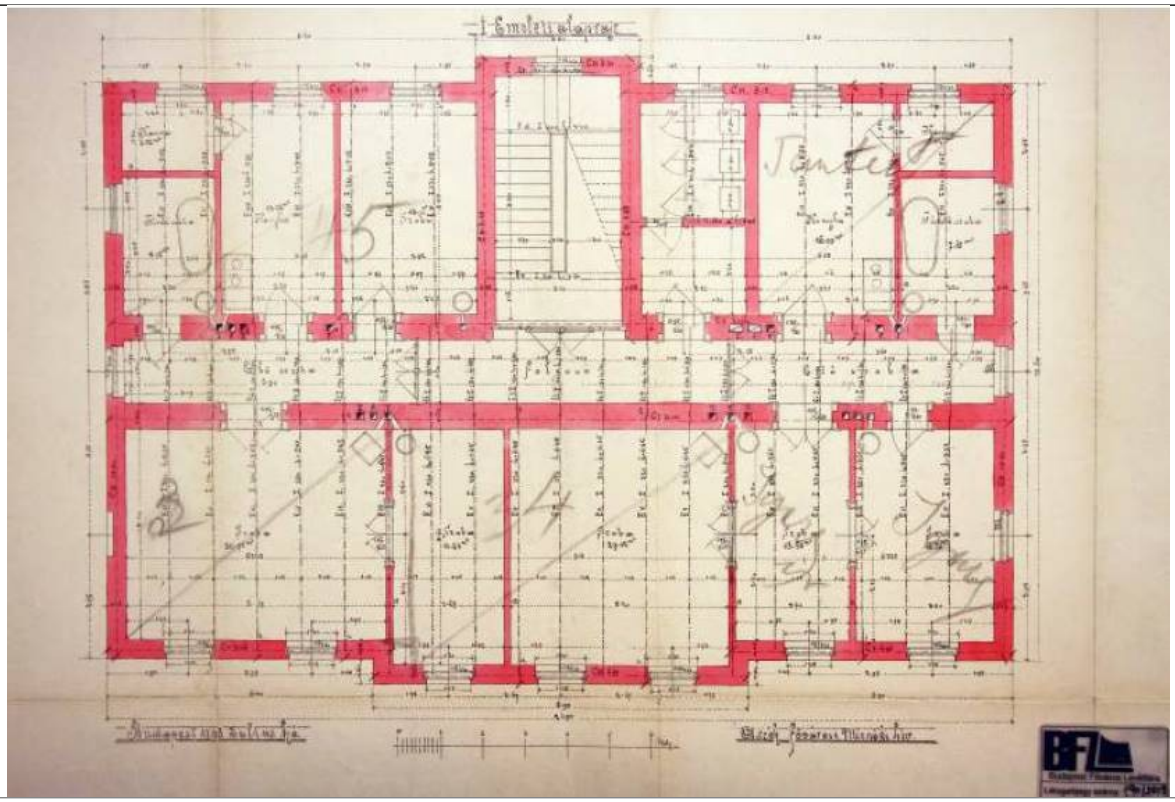

Emeleti alaprajz

Homlokzat

Klinkertéglás, kétemeletes típus vámház archív fotón

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Archív kép: Szabó Beáta – Tanulmányok Budapest múltjából, XXV. kötet, 1996.
Településképi véleményezési dokumentáció_ 2020. (Marp Kft.)
Eredeti tervek: Fővárosi Levéltár
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_140690 (?)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 36.	Cím: KŐBÁNYAI ÚT 47/A	Városrész: NÉPLIGET

védett egyedi érték

Hrsz.:	**38440/25**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkorm. tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Vámház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Budapest Székesfőváros Mérnöki Hivatal
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1899
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+2

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, karaktere,
- a nyerstégla homlokzatok és ennek idomtégla tagozatai,
- az eredeti nyílászárók osztása, megjelenése

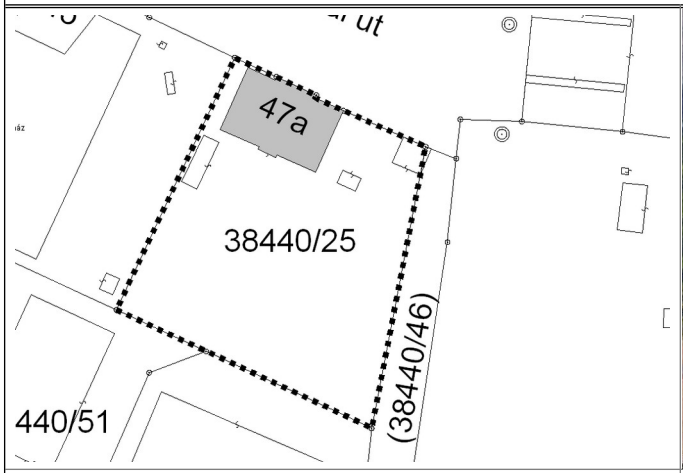

Földhivatali alaptérkép

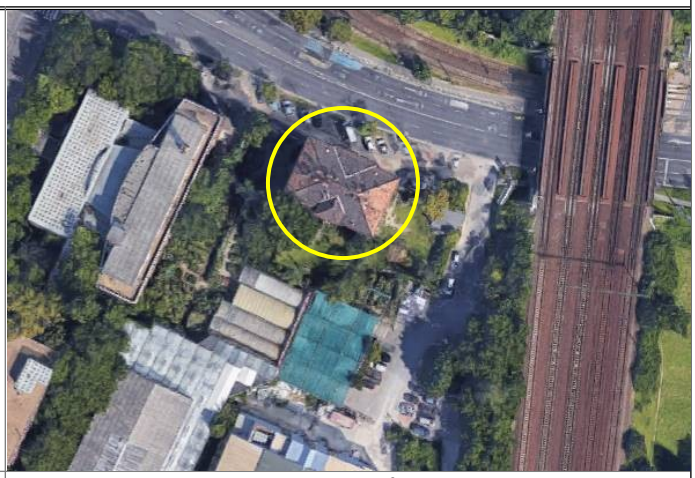

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület egykor fontos közfunkciót töltött be, településtörténeti érték. Az 1893-ban kialakult új városhatárhoz igazodva a fővárosi bevezető utak mentén elhelyezett nyolc vámépület egyike. Szabadonálló, kétemeletes, kontyolt tetőzetű, faragott fagerendás épület, egyszerű, de igényes téglaarchitektúrával. Állapota érintetlen, eredeti. Körülötte dús növényzet látható. Ebből az épülettípusból Kőbányán további három található. Az épület története (eltűnt időszak, megszűnt funkció típusépülete) és építészeti értékei egyaránt védendőek. Építészeti szempontból értékes elemei a beépítési karaktere, formája, tömege, homlokzatkialakítása, eredeti anyagai. Javasolt a téglahomlokzat megtisztítása, az ablakok eredeti osztásának megtartása, visszaállítása, a műanyag külső redőnytokok megszűntetése. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése.

Fotódokumentáció

Kőbányai út felőli homlokzat 2014.

Részlet 1.

Részlet 2.

Kőbányai út felőli homlokzat 2019.

Ablakcserék változatos módon 2019.

Archív kép

A kétemeletes típus vámház épületek egyike

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Archív kép: Szabó Beáta – Tanulmányok Budapest múltjából, XXV. kötet, 1996.
Fővárosi Levéltár:
Nincs terv, csak a telken lévő trafó épületről

Sorszám: 37.	Cím: KŐRÖSI CSOMA SÁNDOR ÚT 24-26. ÓNODI UTCA 15.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték	
Hrsz.:	**39135**
Megnevezése:	Fővárosi Bajcsy Zsilinszky Kórház Gizella rehabilitációs osztály
Tulajdonviszony:	állami tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Terhes nők otthona és szülőintézete
Jelenlegi rendeltetés:	Fővárosi Bajcsy Zsilinszky Kórház, Gizella rehabilitációs osztálya
Tervező:	Wagner Gyula 1883. Átalakítás-bővítés: dr. Kotsis Endre, Sinkovits Lajos 1928.
Építtető:	Stefánia Szövetség
Építés éve:	főépület: 1883 (rabmenház) átalakítás és bővítés: 1928
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	F+2, F
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a beépítés jellege, a telek zöldfelülete
- az épület tömege,
- a homlokzatok architektúrája (párkányzat, ablakkeretek, a bejárat kiemelése)
- az eredeti nyílászárók osztásai, megjelenése
- fektetőteraszok

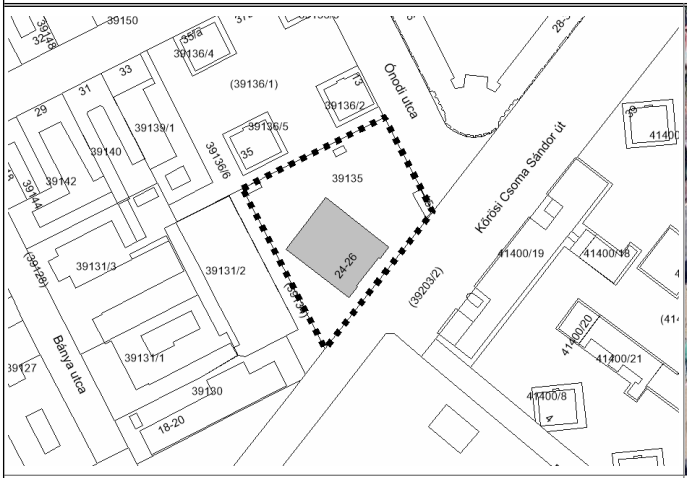

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Szabadonálló, kétemeletes kórházépület, két belső udvarral. Az eredeti egyemeletes épület 1883-ban épült, majd 1928-ban átalakították és bővítették. Jól illeszkedik a Ligettelek kisvárosias világába. A korábbi magasföldszintes, U-alakú épület volt és menhelynek épült, de 1928-ban kibővítették és akkor alakult ki mai szanatórium jellegű formája. Kerítése az épülettel egyidőben létesült. Védendő érték a beépítés jellege, a homlokzati architektúrája, az ún. „fektető teraszok" és az épület belsejében látható 30-as évekből származó majolika falburkolat. A kert növényzete és az azt körbevevő kerítés szintén értékes. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése.

Fotódokumentáció

Utcakép 1.

Főbejárat

Ónodi utca felől

Belső udvar

Utcakép 2.

Utcakép 3.

Archív kép az Országos Stefánia Szövetség Anyavédelmi Intézetéről 1930 körül

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

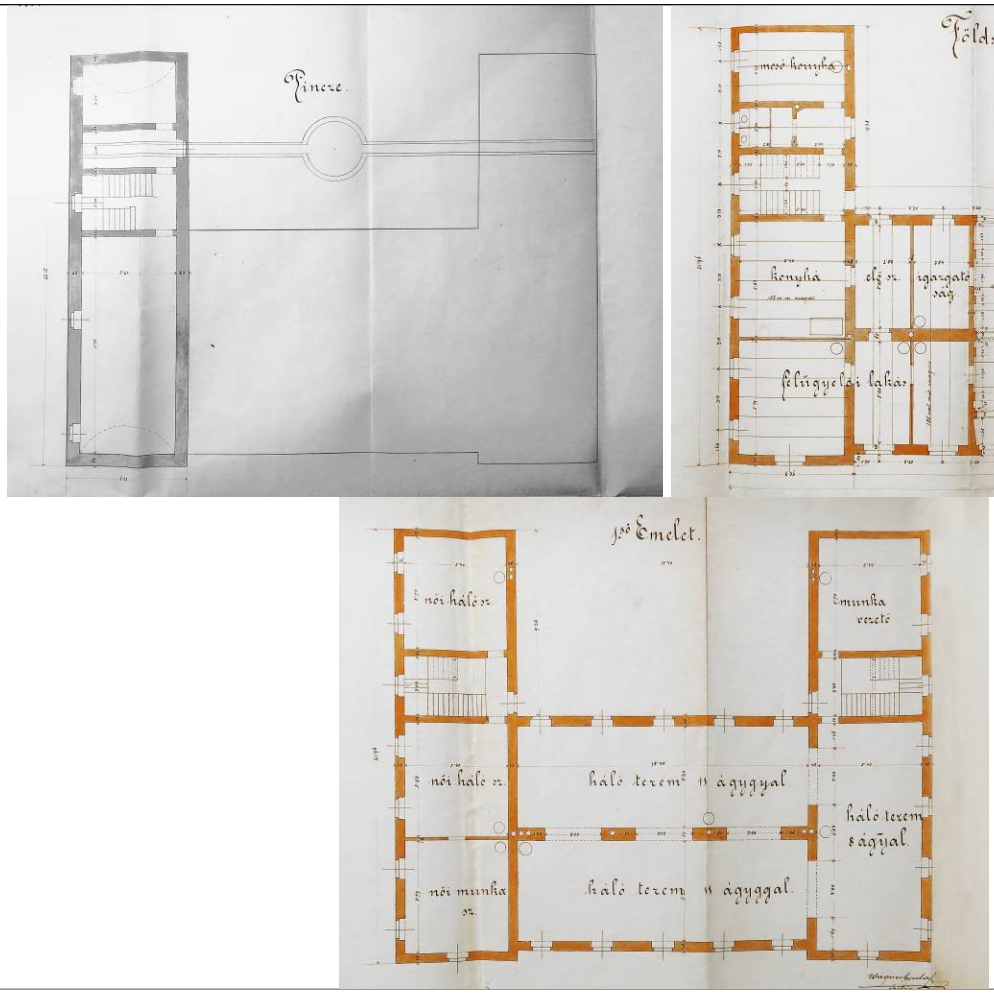

Az eredeti épület tervei: pince, földszint, emelet (balról jobbra) -1883.

Homlokzat és metszet 1883.

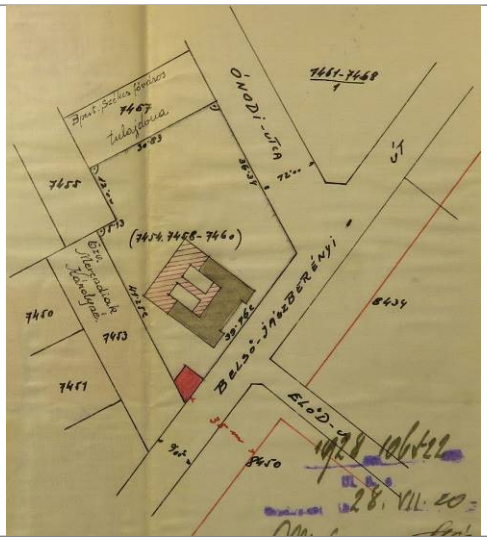

Az átalakítás és bővítés helyszínrajza 1928.

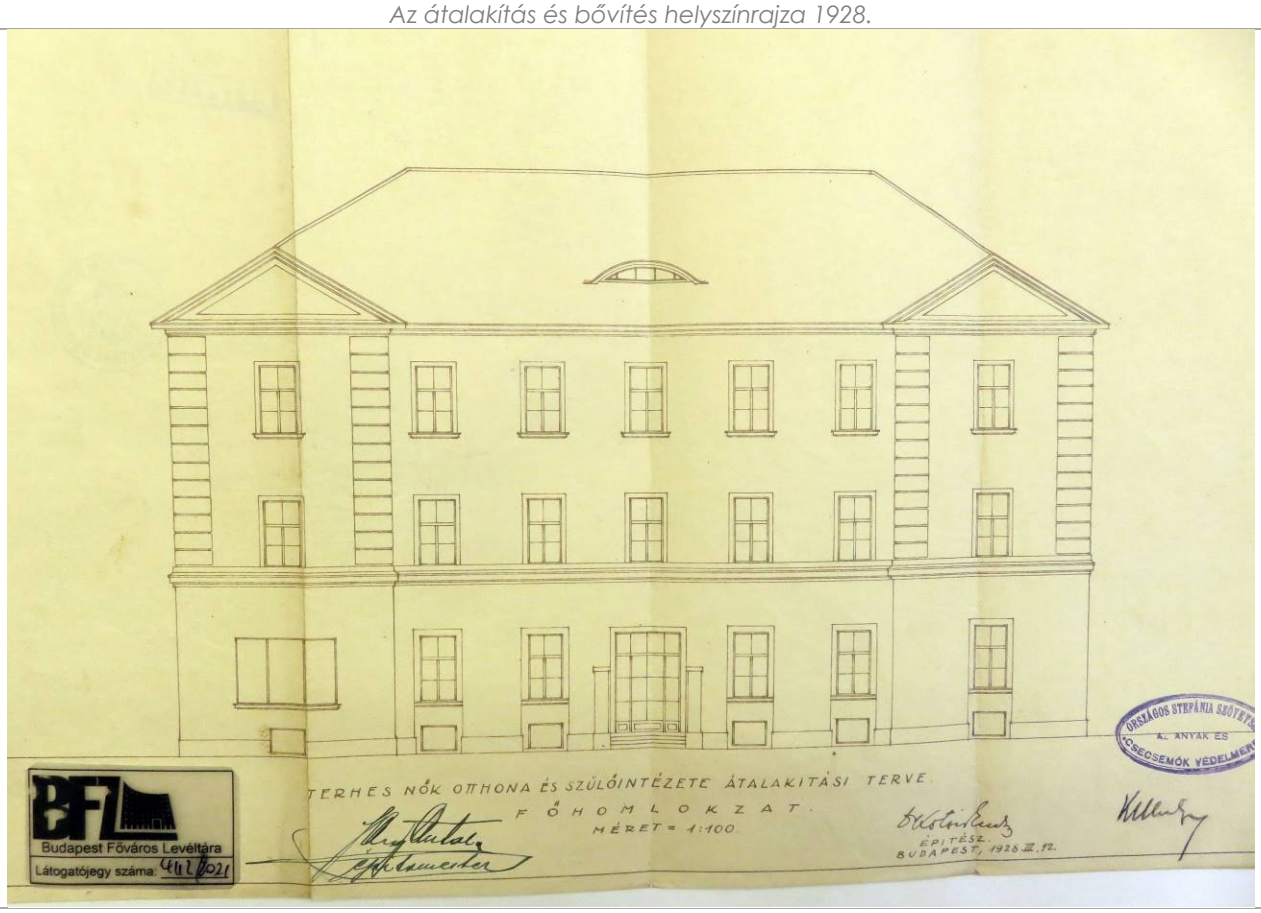

Homlokzati terv 1928.

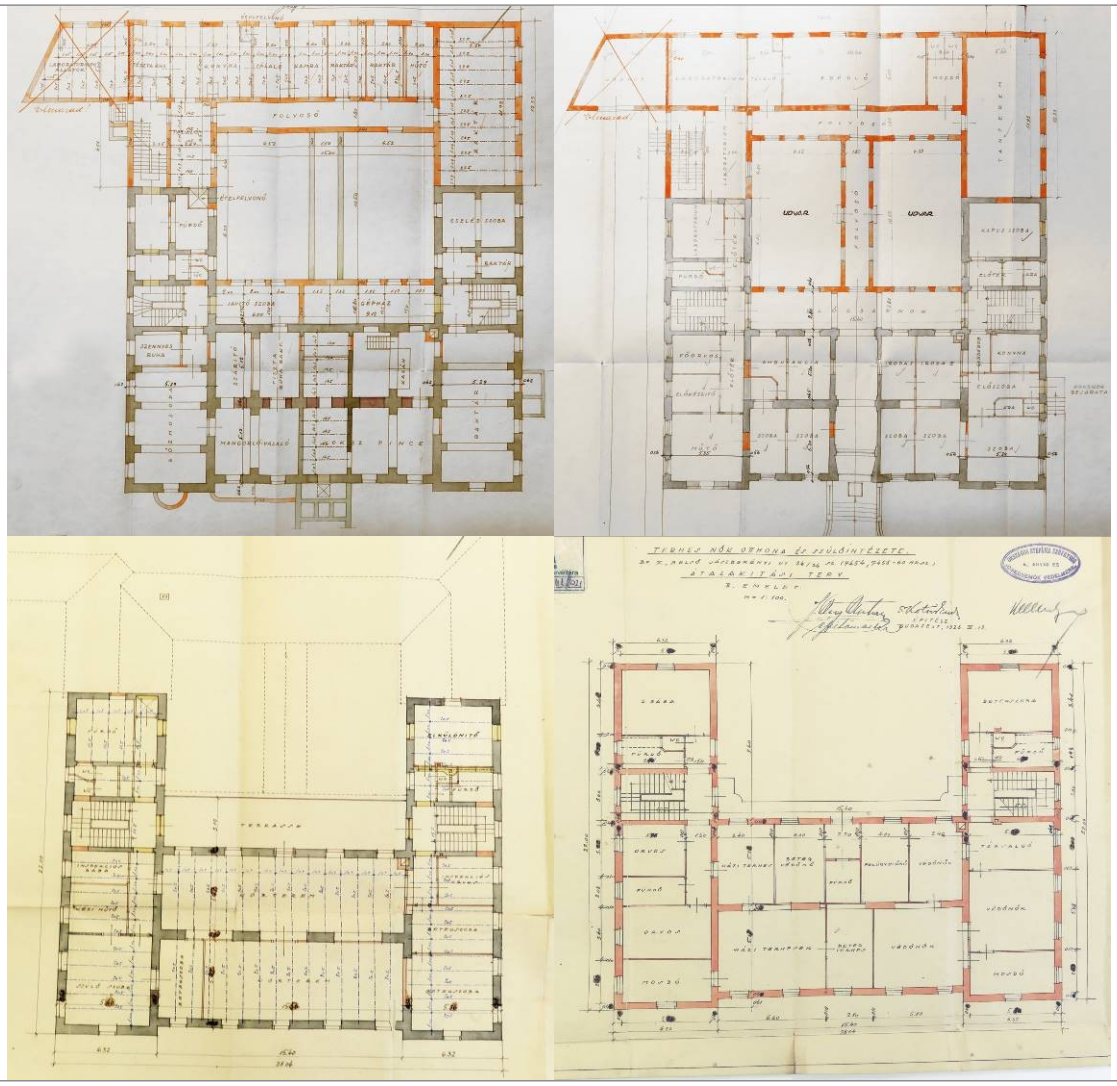

Átalakítás és bővítés alaprajzai: alagsor, földszint, 1. emelet, 2. emelet (balról jobbra) 1928.

Átalakítás metszetei 1928.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_039135
Archív fotó:
Ungváry Jenő: Üdvözlet Kőbányáról! Régi kőbányai képeslapok
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény 1977.
Képek egy részének forrása: maps.google.hu

Sorszám: 38.	Cím: FÜZÉR UTCA 23.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték

Hrsz.:	**39051/1**
Megnevezése:	Lakóépület és kerítés
Tulajdonviszony:	önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Iskola igazgatói villa
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Devecis Ferenc
Építtető:	-
Építés éve:	1878, majd 1903-ban átépítés
Építészeti stílus:	historizáló eklektika, szecesszió
Szintszám:	földszintes
Területi védelem:	-

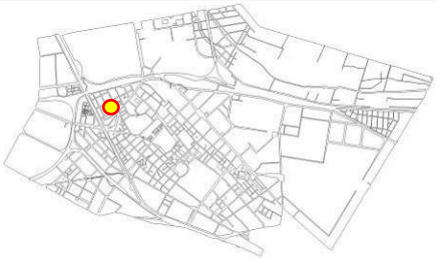

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a homlokzati architektúra,
- a fém-üveg szerkezetű veranda és télikert igényes kovácsoltvas részleteikkel,
- a homlokzati nyílászárók szecessziós rácsai,
- a kerítés kialakítása.

Földhivatali alaptérkép

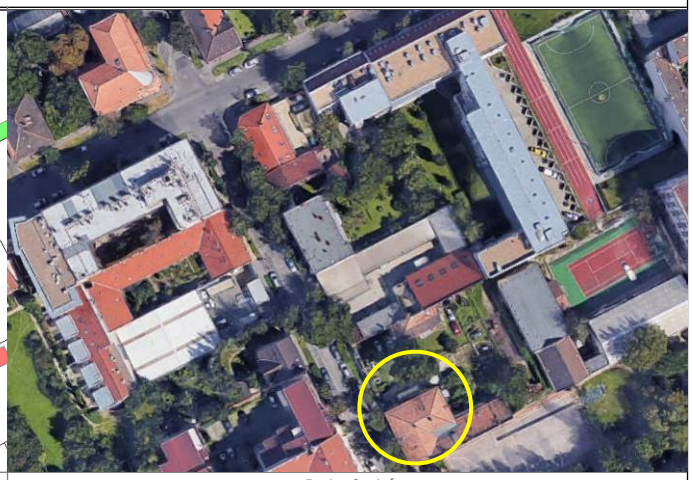

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A telektörténet, valamint az ingatlanon álló épületek és az utcai kerítés építéstörténete és fennmaradt értékei alapján a kerület egyik érdekes, értékes helyszíne.

A kőbányai kisvárosias beépítés szerves része, építési korának stílusjegyeit a mai napig őrzi.

A főépület különös értékét képezik és védendők a megmaradt asztalosszerkezetek üvegezésükkel és vasalataikkal együtt, a fém-üveg szerkezetű veranda és télikert igényes kovácsoltvas részleteikkel, a homlokzati nyílászárók szecessziós rácsai. A belső tereket gazdagító mennyezeti gipszdíszek és rozetták szintén védendő értéket képviselnek.

A kerítés egyes részeinél tapasztalható indokolatlan szabálytalanság és sokféleség abból adódhat, hogy az 1903-as bővítéskor a már adottságként álló, 1882-ben épített kerítést kellett részben visszabontani, átépíteni, illetve kiegészíteni.

A kerítés tervezett helyreállításának megkezdése előtt javasolt a kerítés periódusainak falkutatással történő vizsgálata és dokumentálása, a jelen dokumentációban feltételezettek igazolása vagy cáfolata.

Fotódokumentáció

Utcakép

Utcai homlokzat

Kerítés

Kovácsoltvas részlet

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

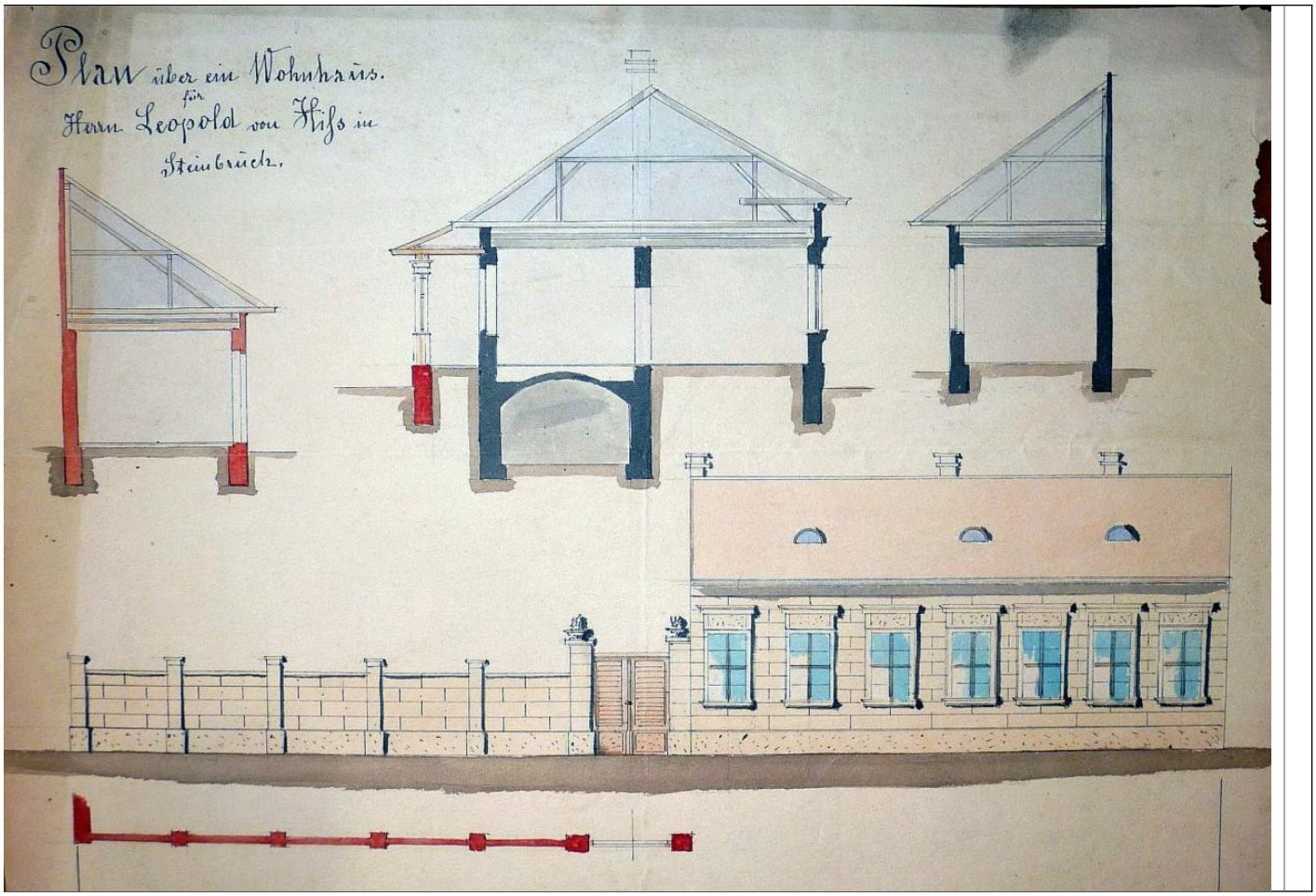

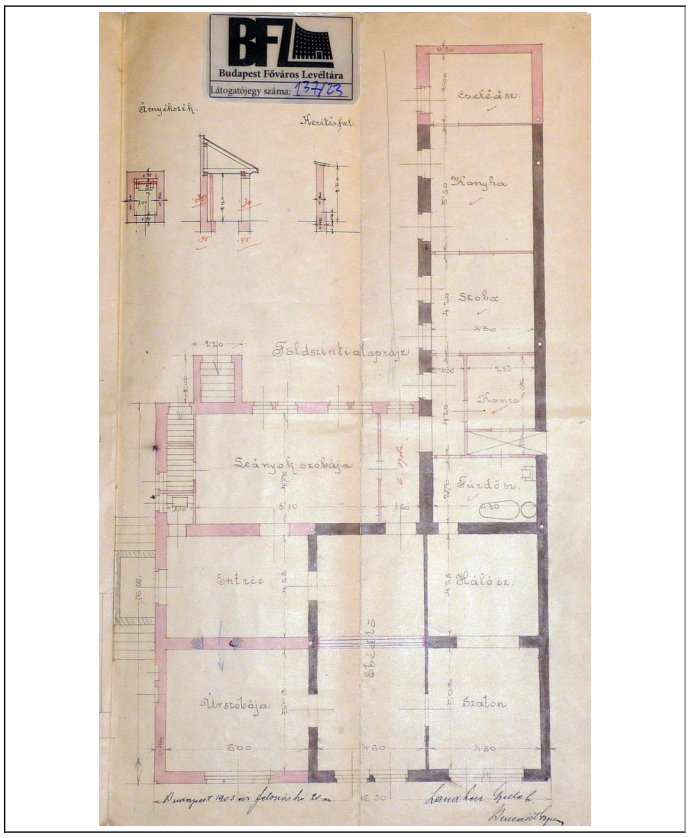

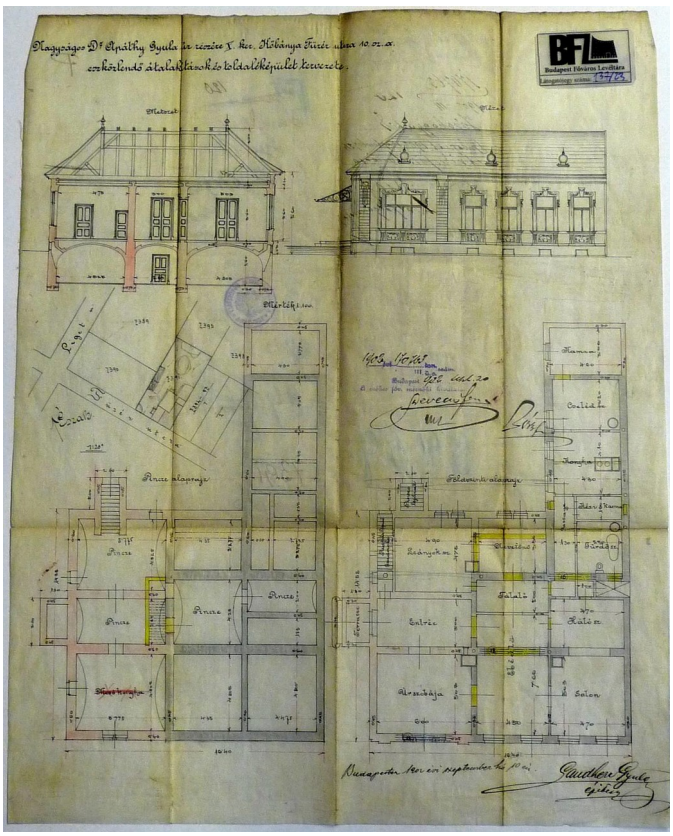

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
HU.MNL.OL-T-11 No.3a/13 - Feszl Frigyes hagyatéka – feltehetően 1882
Lakóház terve Hiesz Lipót úr részére Kőbányán

Sorszám: 39.	Cím: HÍZLALÓ TÉR 3.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**38315/83**
Megnevezése:	Irodaépület
Tulajdonviszony:	önkormányzati résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	-
Jelenlegi rendeltetés:	irodaépület (Kőkert Kft.)
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1930-as évek
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	MF
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- épületnek a telekadottságokhoz illeszkedő íves tömege
- a meglévő homlokzati tagozatok (párkány, osztópárkány, ablakpárkányok és szemöldökpárkányok)
- a nyílászárók az eredeti osztással

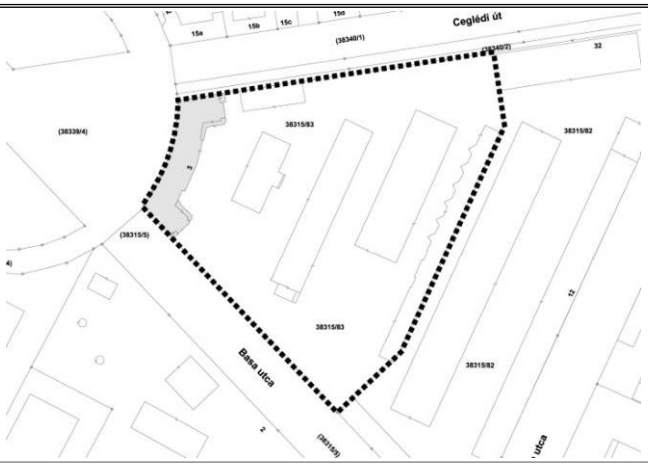

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület magasföldszintes, U alaprajzú. A Hizlaló tér felé íves alakú, lekerített sarkú, magastetős épület homlokzatán egyszerű vakolatdíszítések láthatóak. Az ablakok osztása és formája, az azonos ablakpárkány és szemöldökpárkány rendezett megjelenést kölcsönöz az épületnek. Az ablakok eredetiek, melyek ráccsal védettek.

Fotódokumentáció

Az épület a Ceglédi út irányából

Vakolatdíszítések és az eredeti ablakok 1

Vakolatdíszítések és az eredeti ablakok 2

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
(nem lelhető fel)

Sorszám: 40.	Cím: ÜLLŐI ÚT 108.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**38317/1**
Megnevezése:	szálloda
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	Vámház
Jelenlegi rendeltetés:	Hotel Omnibusz
Tervező:	Budapest Székesfőváros Mérnöki Hivatal
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1899
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+2

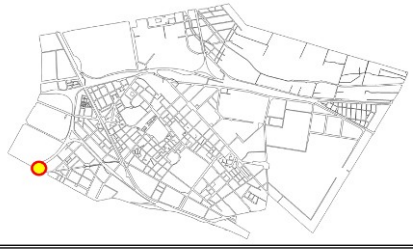

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, karaktere
- a nyerstégla homlokzatok és ennem idomtégla tagozatai,
- az eredeti fa nyílászárók osztása, megjelenése

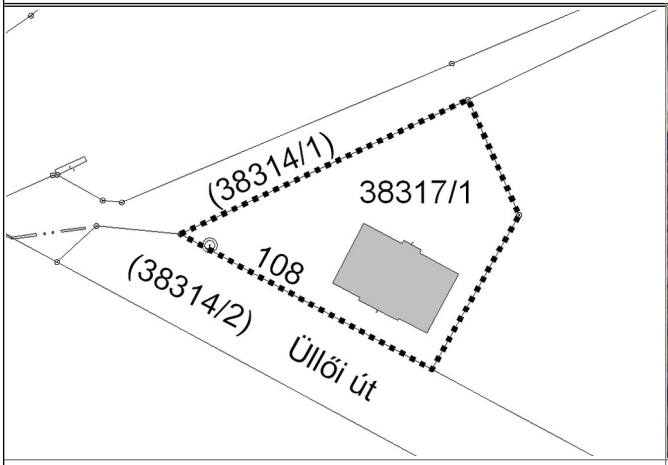

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Egykor fontos közfunkciót betöltő történeti épülettípus, helytörténeti érték Az 1893-ban kialakult új városhatárhoz igazodva a fővárosi bevezető utak mentén elhelyezett típusépületként kialakított vámépületek egyike, melyből 1899. évben 7 db épült. Szabadonálló, kétemeletes, 2+3+2 tengelyes, faragott fagerendás kontyolt tetőzet, egyszerű téglaarchitektúra. A kertjében idős gesztenyefákat és dús növényzetet találunk. Az épület egy eltűnt időszak, eltűnt funkciójának típusépülete. Karaktere, formája, tömege, homlokzati kialakítása, eredeti anyaghasználata védendő érték. A téglafelületek megtisztítása, eredeti állapotának visszaállítása javasolt. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése.

Fotódokumentáció

Homlokzat részlet

Plakátok az Üllői út felől

Üllői út felől

Kert felöli nézet

Kovácsoltvas lépcső

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

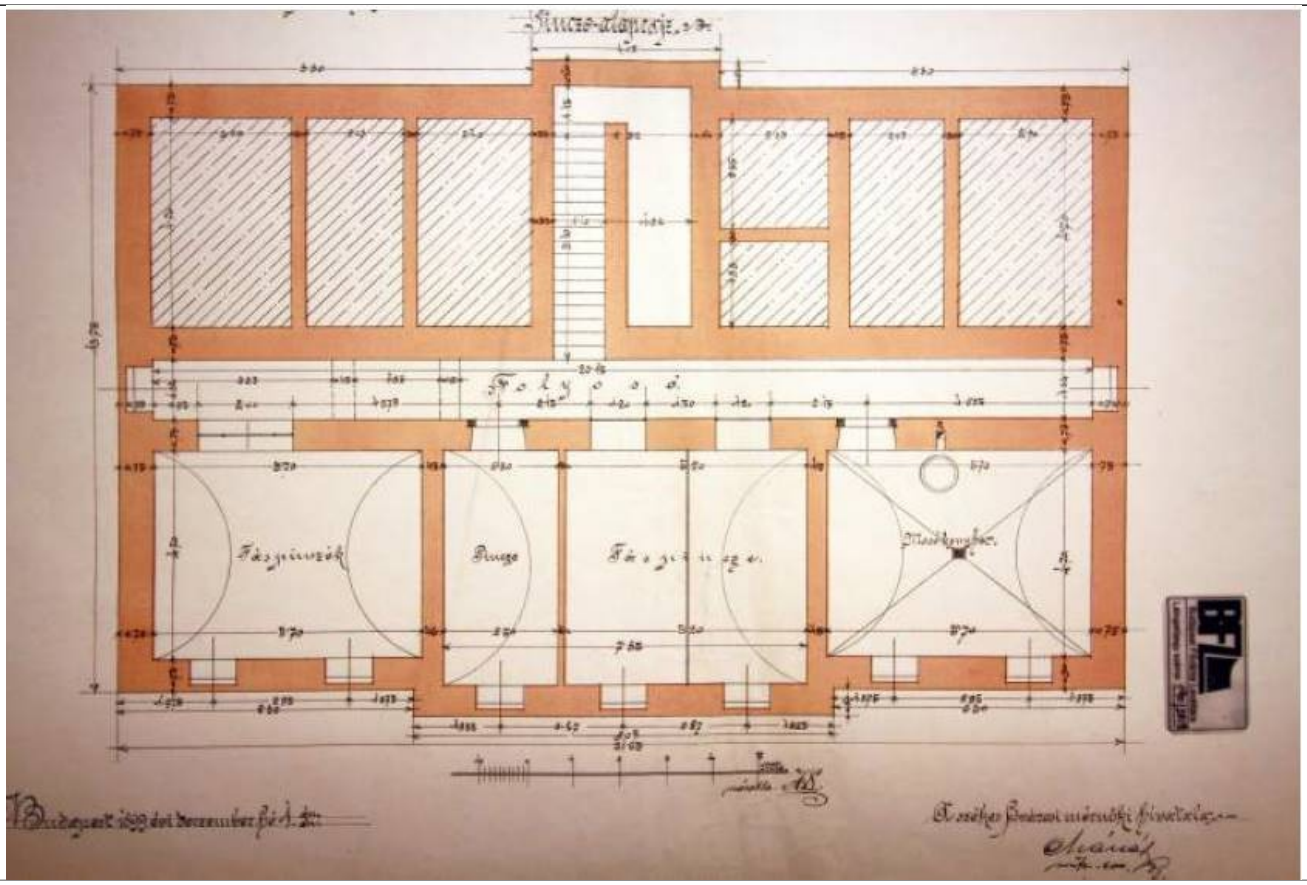

Pince alaprajza

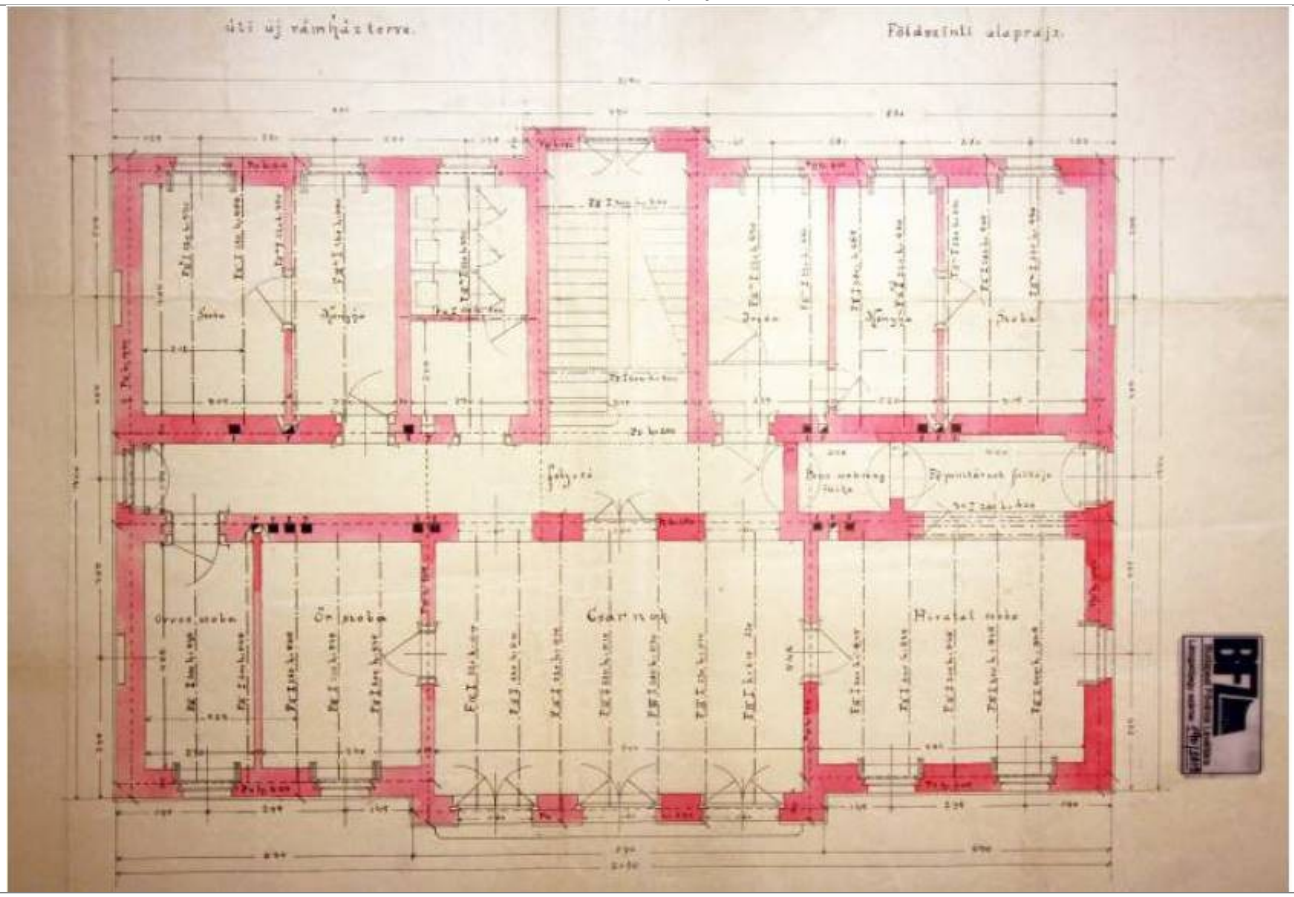

Földszinti alaprajz

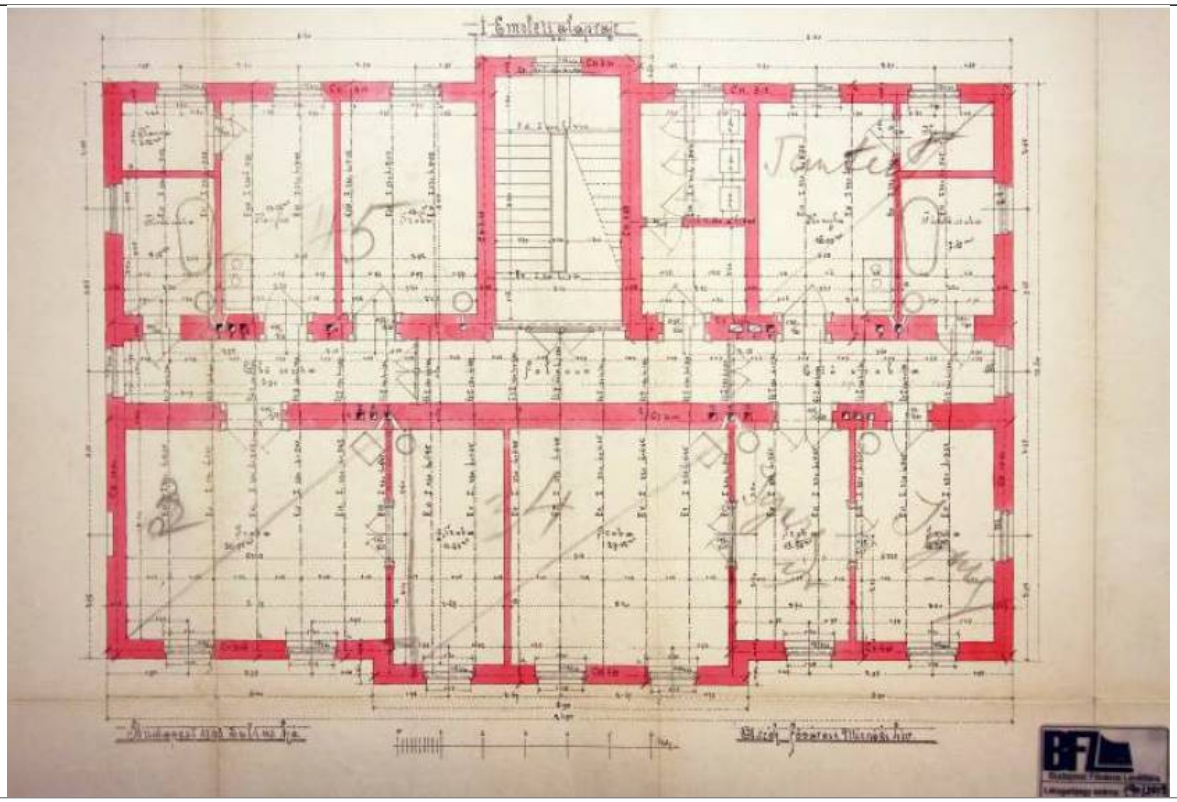

Emeleti alaprajz

Homlokzat

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok, fotók forrása:
Szabó Beáta - Tanulmányok Budapest múltjából, XXV. kötet, 1996.
Eredeti tervek: Fővárosi Levéltár
Településképi véleményezési dokumentáció_ 2020. (Marp Kft.)

Sorszám: 41.	Cím: GITÁR UTCA 23. SÖRGYÁR UTCA 21-23.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41270/3**
Megnevezése:	Villa épület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	„Dreher villa”
Jelenlegi rendeltetés:	„Szivárvány” magántanoda
Tervező:	Vidor Emil
Építtető:	Dreher család
Építés éve:	1910 körül
Építészeti stílus:	szecesszió
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	-

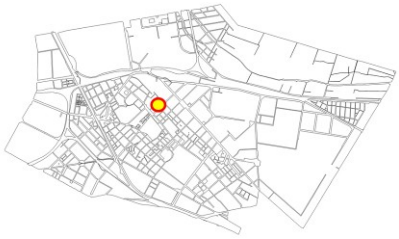

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a villaépület tömege
- az építészeti részletek: anyaghasználat (tégla, vakolat, fachwerkes részletek, kovácsoltvas elemek
- az eredeti fa nyílászárók osztása, megjelenése,

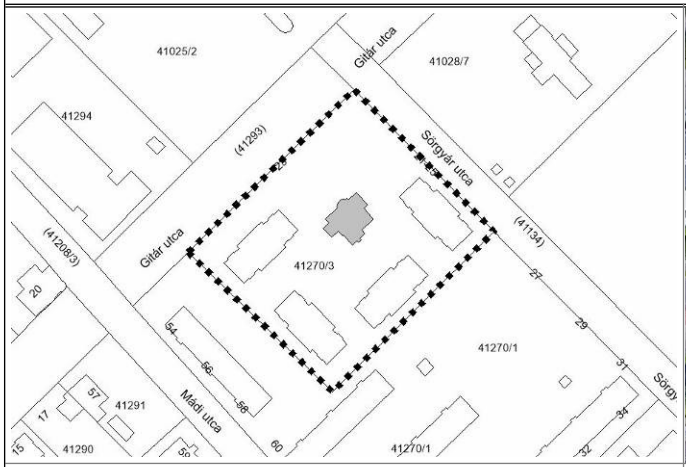

Földhivatali alaptérkép

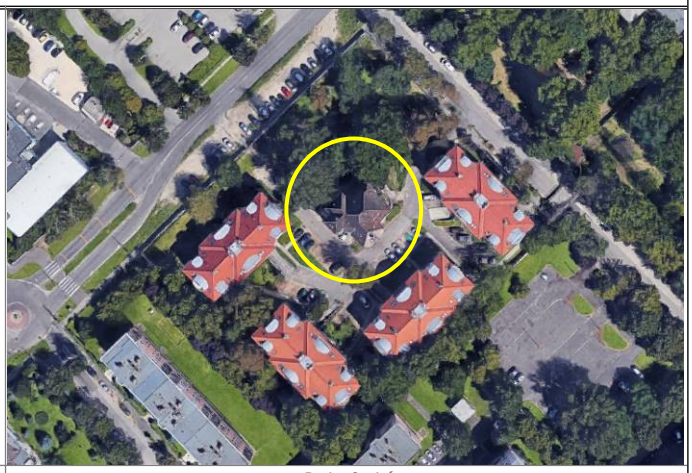

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Nagyméretű telek közepén, szabadonálló módon, a Dreher Sörgyár ipari környezetében, egy új lakópark telkén áll az egyemeletes szecessziós egykori igazgatói villa. Tetőzete meredek, díszítő elemei (lámpa, rácsok, virágtartók) jellemzően kovácsoltvasak, homlokzata tégla-, kő-, és vakolatarchitektúrás, részben fachwerkes. A kert alá benyúlik a sörgyári pince. A telken 100 éves fák találhatóak. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése.

Fotódokumentáció

Északkeleti homlokzat

Bejárati részlet

Homlokzat részletek 1

Részlet

Homlokzat részletek 2

Homlokzat részletek 3

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

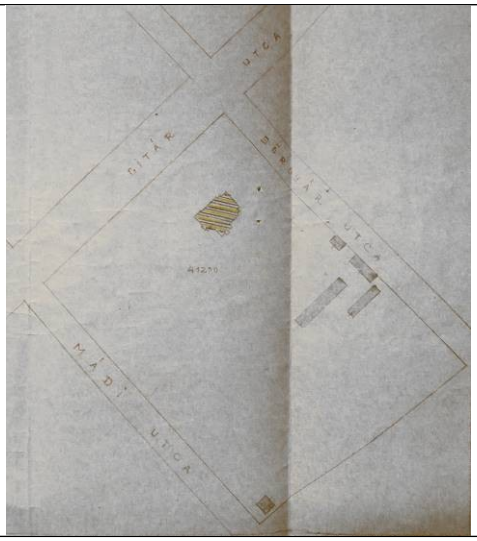	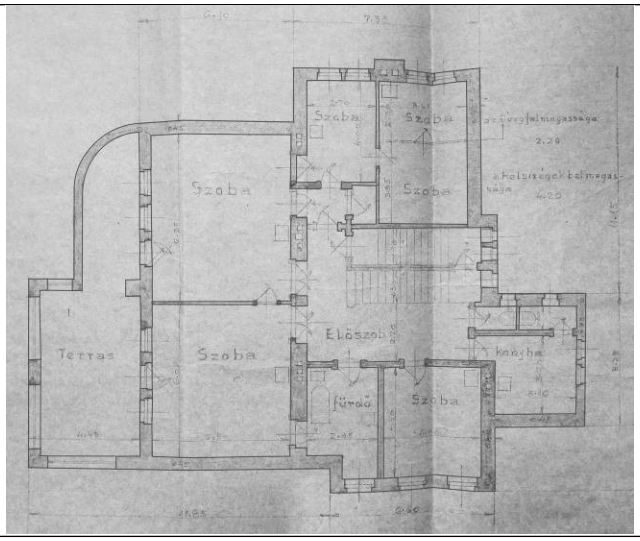
Helyszínrajz	*Alaprajz*

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Fővárosi Levéltár:
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041270_003

Sorszám: 42.	Cím: HARMAT UTCA 26.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41332/6**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkorm. tulajdon
Eredeti rendeltetés:	mezőőri lak
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	XIX. század eleje
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	P+MF
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, megmaradt korabeli karaktere

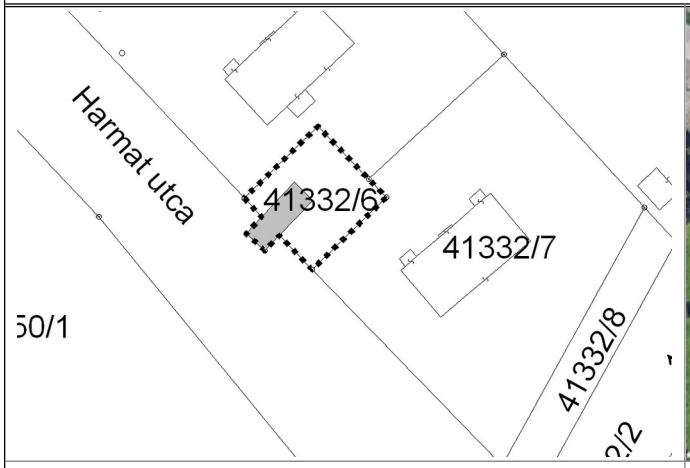

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület helytörténeti érték. Kisméretű, földszintes épület, amely egykoron az Óhegyen gyakori szőlőműveléssel kapcsolatos. A régi szabályozási vonalon, utcavonalra merőlegesen áll, teteje erősen kiugró kontyolt tető. Homlokzata az utca felé egyablakos, falai jellemzően kőből épültek. Jellege teljesen azonos az archív fotókon látható, azóta lebontott présházakéval.

Az épület, mint a kőbányai szőlőművelés korszakából itt maradt kevés emlék egyike védendő és amennyire lehetséges, hiteles helyreállítása lenne indokolt, amelyhez új, közösségi funkció is társulhatna.

Fotódokumentáció

Harmat utcai homlokzat

Az utcavonalból kilépő épülettömeg

Emelt tornác, eredeti ablakok

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Archív fotók: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest gyűjtemény, 1958., 1961.

Sorszám: 43.	Cím: KOLOZSVÁRI UTCA 2.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi érték

Hrsz.:	**39204/1**
Megnevezése:	BKV áramátalakító
Tulajdonviszony:	fővárosi önkorm. tulajdon
Eredeti rendeltetés:	BKV áramátalakító
Jelenlegi rendeltetés:	BKV áramátalakító
Tervező:	-
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1910 körül
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	A+F

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- az épület tömege,
- a vakolt homlokzat architektúrája.

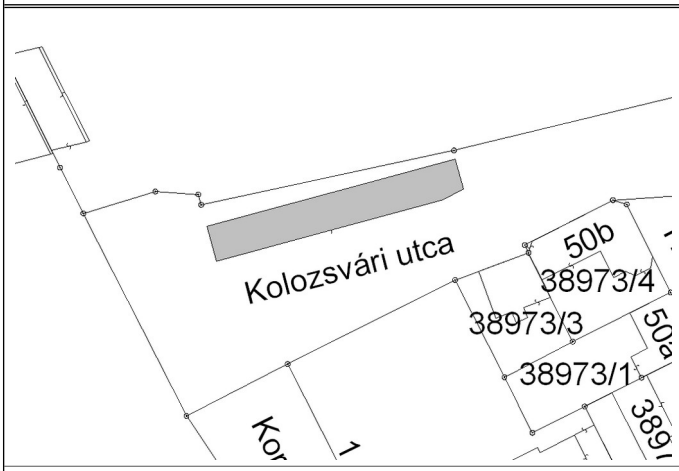

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület közterületen, a villamos pálya és a vasúti pálya között áll. Homlokzata a villamos pálya felé megtört, rajta geometrikus vakolatarchitektúra látható. Pincéjében egy korábbi őrházból itt maradt kút található.

Fotódokumentáció

Korponai utca felől

Homlokzat részlet

Kolozsvári utca felől

Homlokzati részletek

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története 1985., p. 58.
A műemlékvédelem táguló körei, 2001.

Sorszám: 44.	Cím: MALÁTA UTCA 14.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41014/10**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1840 körül és 1890 körül
Építészeti stílus:	klasszicizmus és eklektika
Szintszám:	F

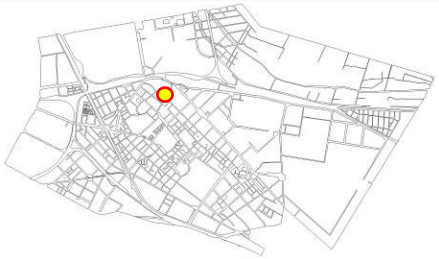

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a Maláta utcai és a Dreher Sörgyár felé néző homlokzatok, ennek klasszicista-eklektikus vakolat architektúrája,
- az eredeti nyílászárók osztása, megjelenése.

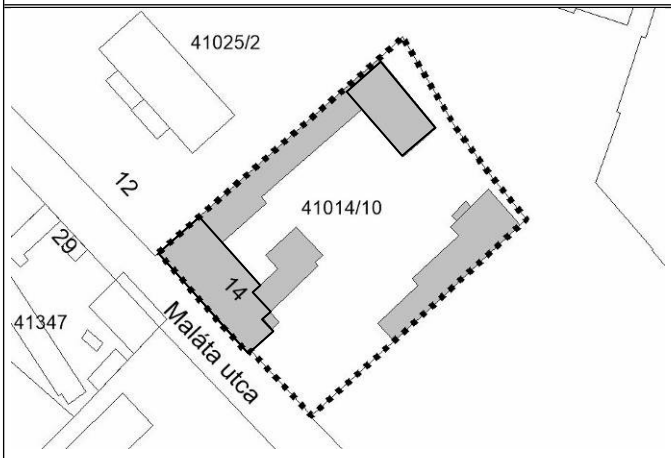

Földhivatali alaptérkép

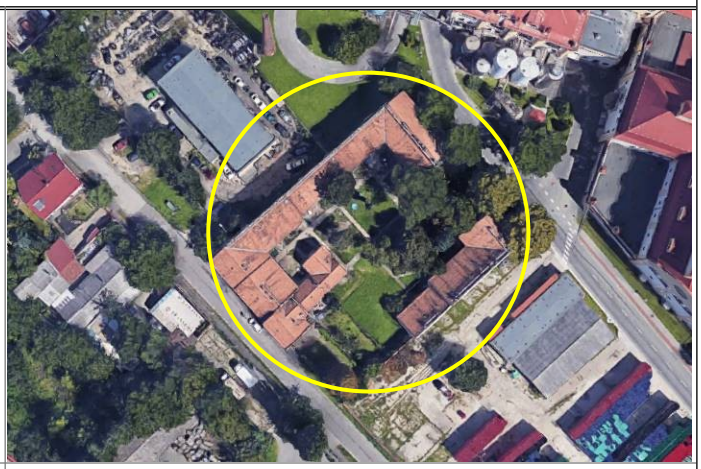

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A klasszicista jellegű épületegyüttes a Dreher Sörgyár területébe ékelődve áll. A földszintes lakóház az utca felé részben klasszicista, részben eklektikus homlokzatú, L-alakú, az udvar felé oszlopos tornáccal. A hátsó traktusa nyolc ablakkal fordul a Sörgyár utca felé. A melléképület önállóan áll, szintén földszintes. Az épület előtti utcaszakasz szabálytalan kövezete a XIX. század közepéről maradt itt.

A beépítési forma, a külső-belső homlokzati kialakítások és a kastélykertre enyhén emlékeztető belső udvarkialakítás védendő értékek. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Kapu

Utcai homlokzat 2.

A Dreher Sörgyár felől

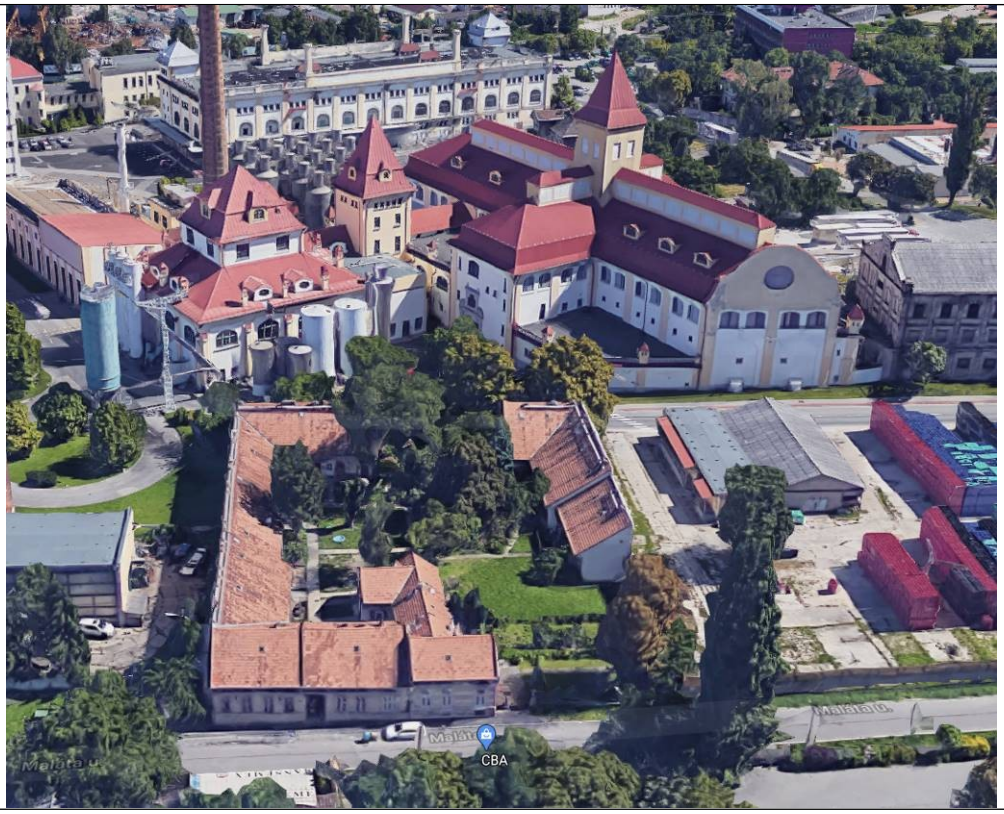

A Dreher Sörgyár területébe ékelődő lakóépület együttes

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Zakariás – Magyarország műemlékei, 3. Budapest, 1961., p. 175.
Képek egy részének forrása: maps.google.com

Sorszám: 45.	Cím: ÓHEGY UTCA 50.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42090/16**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	vadászlak, majd szőlő présház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Hild József
Építtető:	-
Építés éve:	XIX. század eleje
Építészeti stílus:	klasszicizmus
Szintszám:	F+1+T
Területi védelem:	-

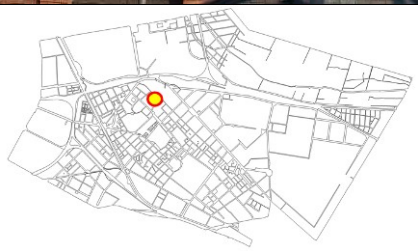

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege,
- klasszicista elemeket hordozó homlokzata
- az eredeti nyílászárók osztása, fa szerkezete, a zsalugáterek

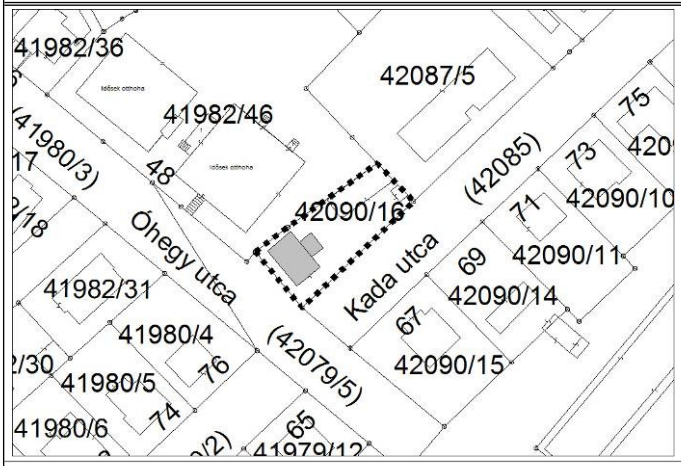

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Klasszicista eredetű, egyemeletes, szabadonálló villaépület, helytörténeti érték. Utcai homlokzata három tengelyes, középen két kőoszloppal alátámasztott kovácsoltvas erkéllyel. Kert felöli oldalán terasz található. Teteje nyeregtető. A kerítés később épülhetett (1930 körül). Az archív képeken látható kaput őrző két griffszobor mára eltűnt.
Az épület az Óhegyi szőlődomb egykori présházaira jellemző épületkarakter. Beépítési módja és eredeti homlokzati elemei védendő értékek. Igényes, archív fotók alapján történő helyreállítása javasolt.

Fotódokumentáció

Óhegy utca felől

Kada utca felől (2014)

Bejárat

A tetőtér ablakát kicserélték, zsalugáter nélkül

Óhegy utca felől

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története 1985., p. 98.
Budapest városrészei, Kőbánya, X. kerület, 2000.
Archív fotók: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1973., 1974.
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 46.	Cím: ALKÉR UTCA 35.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41953**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Fazekas István
Építtető:	Herczeg István
Építés éve:	1897
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	F (részben alápincézve)

Területi védelem: -

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege,
- szép, eklektikus utcai homlokzata, ennek tagozatai, a kőlábazat
- az eredeti bejárati kapu és a nyílászárók, beleértve a pinceablakokat is.

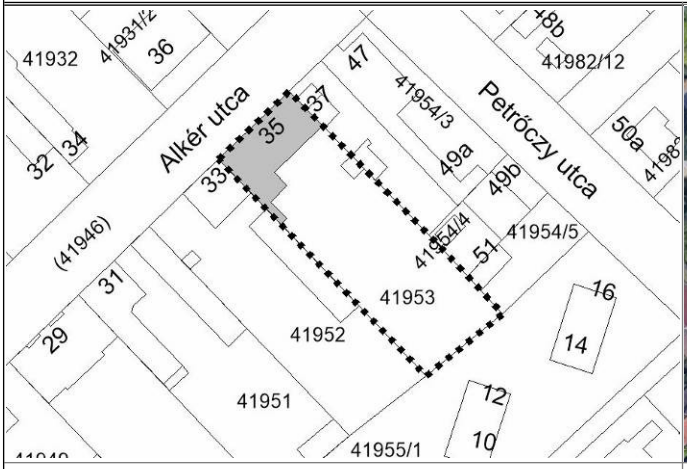

Földhivatali alaptérkép

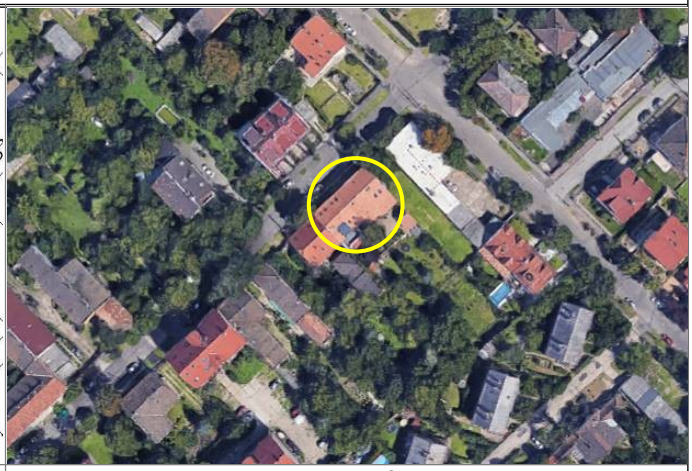

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület zártsorú, földszintes, nyeregtetős, eklektikus stílusban épült lakóház. Az utcafrontot kőlábazat, illetve pillérekkel tagolt, vakolatarchitektúrákkal díszített, aszimmetrikus tagolású homlokzat jellemzi. Az ablakok cserélve lettek, kapuja és homlokzati architektúrája eredeti állapotú.

Az épület díszes homlokzata, ennek tagozatai, a fa nyílászárók a jelenlegi osztásokkal és az eredeti kapuja képvisel védendő értéket.

Az eredeti tervek szerint 3 darab kisebb lakást (egy szobával, konyhával és kamrával), illetve egy nagyobb lakást (két szobával, konyhával, ebédlővel és fürdőszobával) tartalmazott, tágas udvari faverandával. Kapuátjárója - méretéből adódóan - csak személyforgalomra alkalmas.

Nemrégiben megtörtént az utcai homlokzat felújítása, korhűen és ízléses, szép színezéssel. (Az udvari homlokzat állapota nem ismert.)

Fotódokumentáció

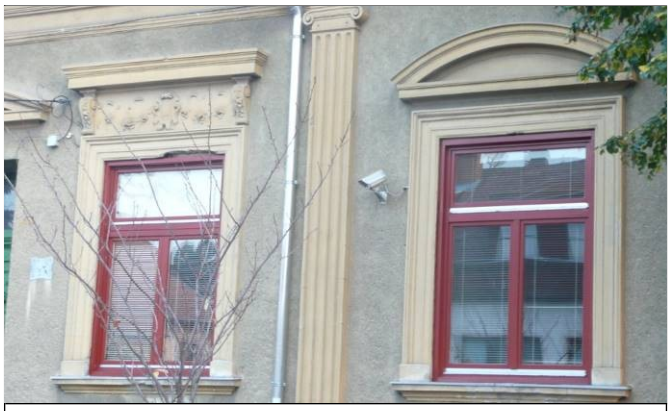

Az épület utcahomlokzatán látható díszes ablakkeretezések és szemöldökpárkányok (2014)

Eltérő színezésű nyílászárók az utcai homlokzaton (2014)

Az épület kapuja (2019.)

A felújított homlokzat díszes szemöldökpárkányai és ablakkeretezései (2019.)

A felújított aszimmetrikus homlokzat (2019.)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

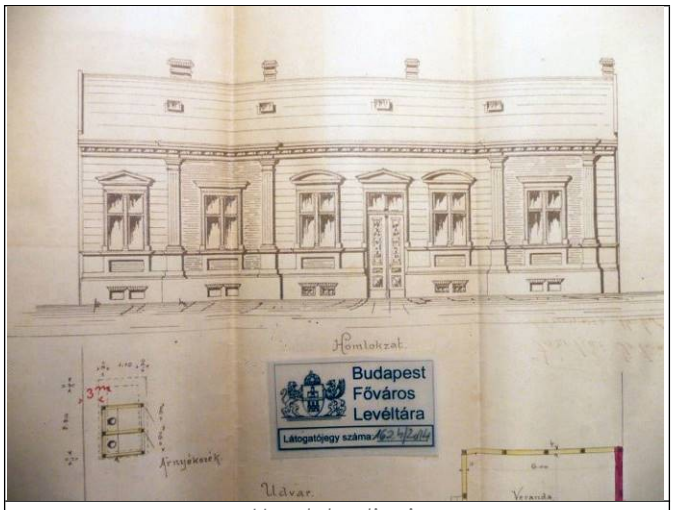

Homlokzati rajz

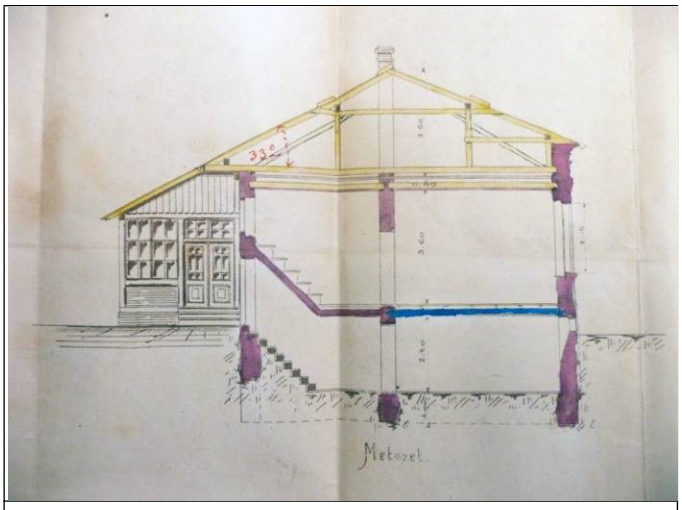

Metszet

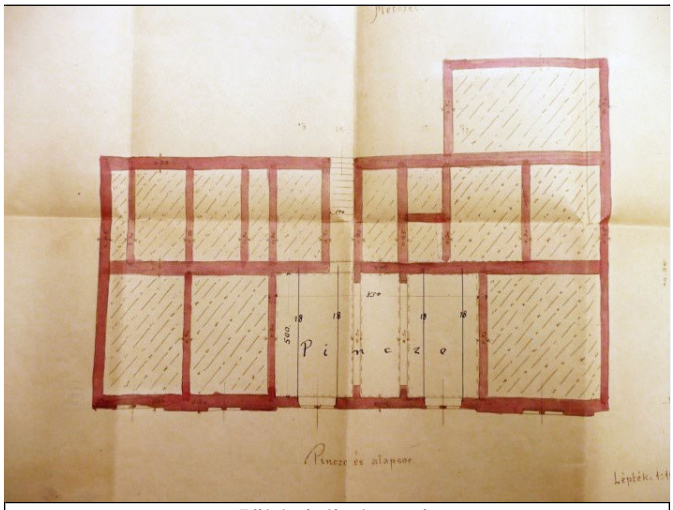

Földszinti alaprajz

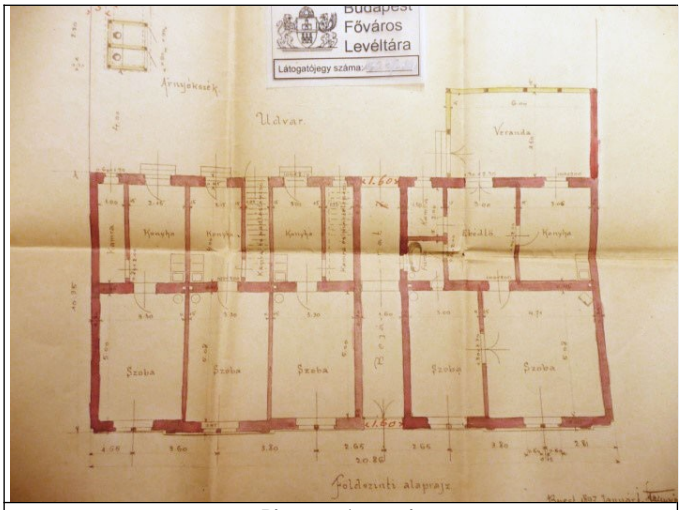

Pince alaprajz

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (1-18. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041953
Képek egy részének forrása: maps.google.com

Sorszám: 47.	Cím: BIHARI UTCA – HOROG UTCA sarok	Városrész: GYÁRDŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**38364/1**
Megnevezése:	állomás és raktárépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	állomás és raktárépület
Jelenlegi rendeltetés:	vasútüzemi épület és raktár
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1877
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+1 (állomás), F (raktár)

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- egykori Kőbánya Hizlaló vasútállomás épülete és a Horog utcai raktárépület
- az épületek tömegei, homlokzatai

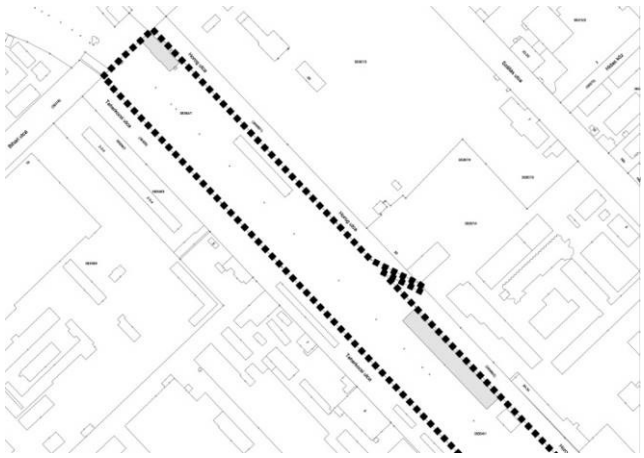

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A vasúti épületek helytörténeti értékek. A korabeli Kőbánya Hizlaló teherpályaudvar állomásépülete a Bihari utca mentén fekszik, a korábbi sertésszállásokhoz létesült 1877-ben. Az épület szimmetrikus elrendezésű, vízszintesen 4-3-4 ablakkal. Az egykori vasúti vágányokkal párhuzamos épületrészre középen merőlegesen állított tengely az épület súlypontja, amely a vágányok felöli oldalon kismértéken kiugrik az épület síkjából, a Horog utca felől pedig méterekkel kinyúlik. A vasútforgalom áthelyeződését követően az épület mára elvesztette funkcióját.

A Horog utcában található a vágányokkal párhuzamos, 60 méter hosszú és 9 darab toló kapuval ellátott raktárépület.

Mindkét épület település- és vasúttörténeti jelentőségű, a kőbányai XIX. századi sertéskereskedelem virágkorában épültek és szinte eredeti formában máig megmaradtak, bár már régen elvesztették jelentőségüket, funkciójuk azonban ma is a vasúthoz kapcsolódik.

Fotódokumentáció

Az állomásépület Horog utca felőli homlokzata (2019)

Az állomásépület Bihari utca felőli homlokzata (2019)

Az állomásépület vasút felőli homlokzata (2019)

Az állomásépület vasút felőli homlokzata ma, lekerült a „Kőbánya Hízlaló" felirat

A raktárépület a vasút irányából

A raktár északi oldalán álló acél-tetőszerkezet

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Fotók: www.allomasepuletek.hu, Faltusz Csaba, Sándor Antal
Képek egy részének forrása: maps.google.com

Sorszám: 48.	Cím: BIHARI UTCA 17.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**38320/3**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajd.)
Eredeti rendeltetés:	kislakásos bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Orbán Jenő
Építtető:	Grünfeld Ernő, Ringwald Alfréd
Építés éve:	1929
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	P+F+3

Területi védelem: -

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege,
- utcai homlokzata, ennek tagozatai,
- az eredeti nyílászárók osztása, megjelenése
- a fa bejárati kapu,
- a földszinti üzletportálok kialakítása

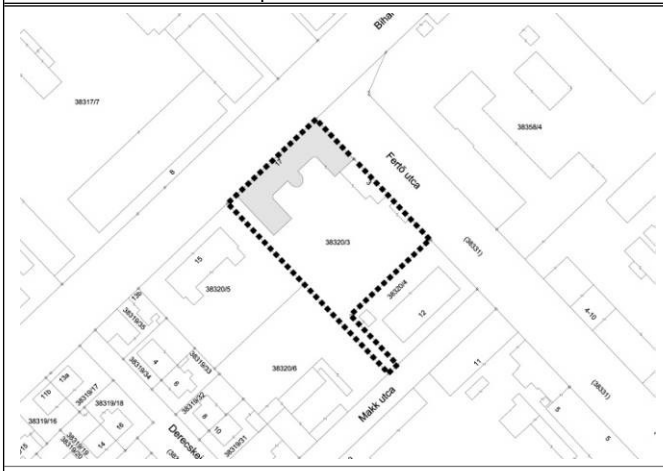

Földhivatali alaptérkép

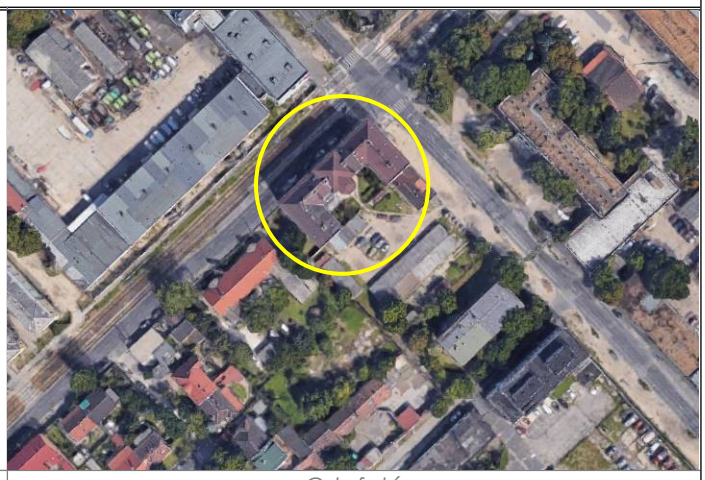

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Bihari utca és a Fertő utca sarkán áll az alápincézett, földszint plusz 3 emeletes, kislakásos bérház. A Bihari utcai az épület főhomlokzata. 7 traktusból áll, a középső traktus – ahol a bejárat is található – a markáns megjelenés érdekében egy emelettel magasabb az épület többi részénél. Fertő utcai homlokzata 3 traktusból áll. A nagy belmagasságú földszint lábazata kővel burkolt, felette vízszintes kváderezésű. Az épület sarkán, ill. a homlokzatok tengelyeinek elválasztásánál is kváderezés látható. Az utcahomlokzatokat nemrégiben felújították, a díszítő elemeket helyreállították. Ugyanakkor eltűntek a 2. és 3. emeleti ablakok szemöldökpárkányai, valamint a 3. emelet az eredeti tervektől eltérő díszítést kapott és az alatta végighúzódó pártázat azt az érzetet kelti, mintha a szintet utólag húzták volna föl az épületre. Az épület U alakú, ahol a végei tűzfallal végződnek. Az eredeti terveken látszik, hogy a megépült bérház folytatásaként, annak tükörképeként, egy vele teljes mértékben megegyező elrendezésű épületet terveztek, amely végül nem valósult meg.

Fotódokumentáció

Bihari és Fertő utca sarka felől

Az épület belső homlokzata, középen a lépcsőházzal

3. emeletről eltűntek a szemöldökpárkányok a felújítás során, a kicserélt ablakok nem egységesek

Az épület Bihari utcai homlokzatának középső traktusa

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Fertő utcai homlokzat

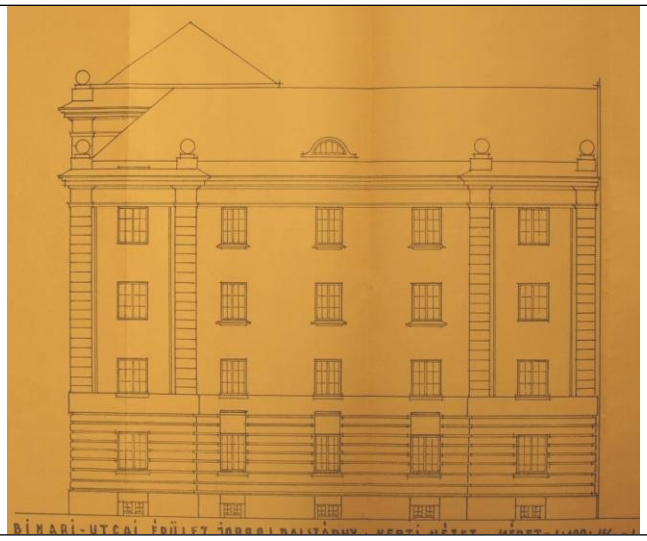

Délnyugati homlokzat

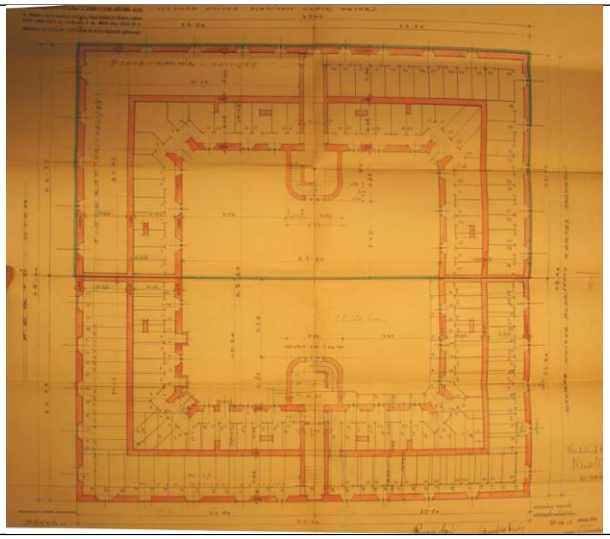

Pinceszint

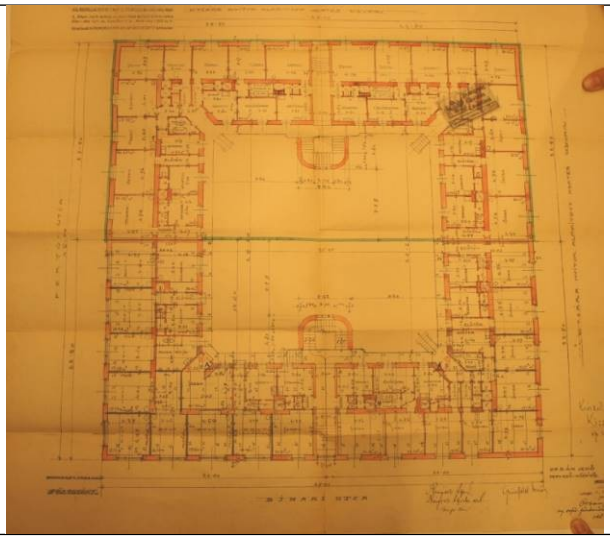

Földszint (az alaprajzon jól látszik a tükörképként tervezett, de végül meg nem valósult bérház

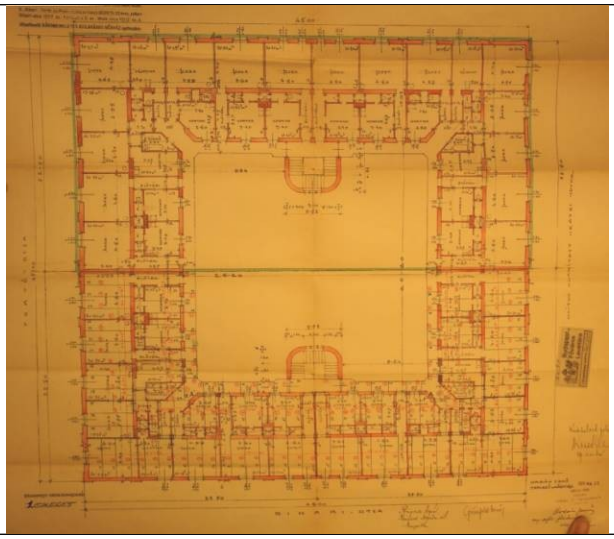

1. emelet

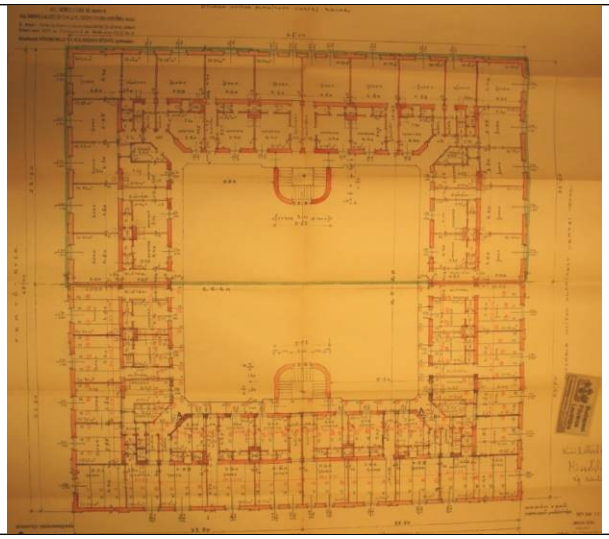

2. emelet

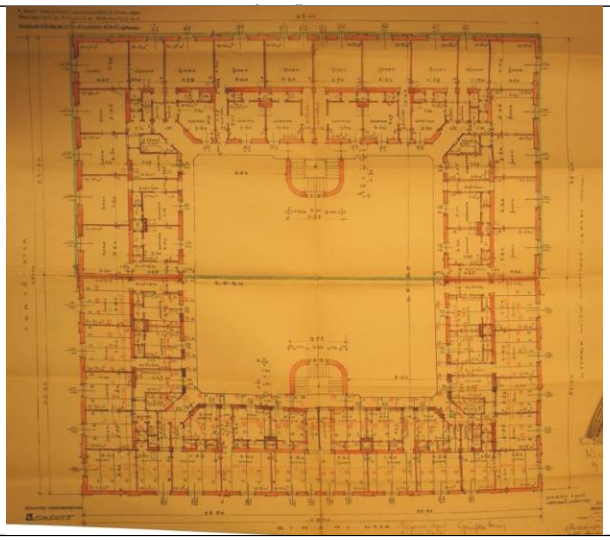

3. emelet

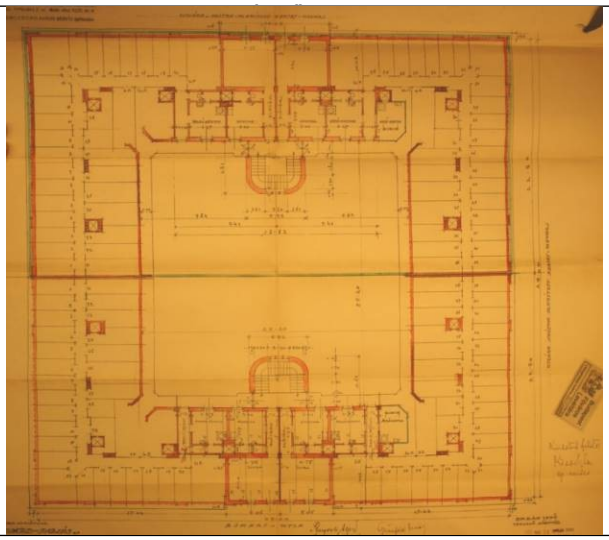

Padlástér

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára
Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_038320

Sorszám: 49.	Cím: CSERKESZ UTCA 78.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41670**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóház és istálló
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Jurás József
Építtető:	Rizmajer Mihály és neje
Építés éve:	1913
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	kiemelt pinceszint+MF

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai épületszárny tömege, utcai homlokzata
- az utcai homlokzat tagozatai,
- a kőlábazat, a homlokzat tégla betétjei,
- utcai épületrész 2+1 tengelyes kiosztása, mely az épület egyediségét adja

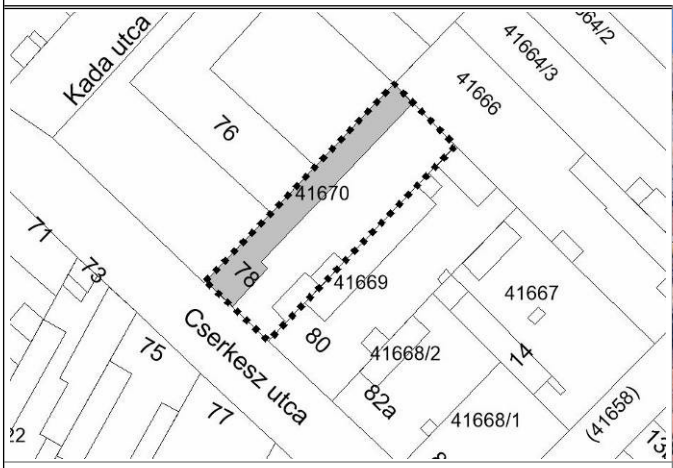

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület oldalhatáron álló beépítésű, az utca felől földszintes lakóépület. A 2+1 tengelyes kisvárosias lakóházat magasított, faragott kőlábazat, sárgatégla burkolat jellemzi. Az utcai homlokzaton a három darab ablak geometrikus, klasszicizáló vakolatdíszítésű ablakkeretekkel rendelkezik, a főpárkány alatt pedig függőleges dísztagolású fríz fut végig. Az utcafront jó állapotú, az épület mellett egyszerű fa kerítés-kapuzat áll, az udvart igényesen ápolt kert jellemzi. Az udvari szárny 12 állásos istálló, kocsiszín, valamint két cselédlakás céljára épült meg a főépülettel egyidejűleg, jelenleg lakásokká alakítva. Nemrégiben a homlokzat felújítása megtörtént.
Javasolt a klímaberendezés áthelyezése az udvari homlokzatra.

Fotódokumentáció

Kőlábazat az utcahomlokzaton (2014)

Utcai homlokzat (2014)

Gazdagon díszített ablakkeretezések (2014)

A felújított kőlábazat (2019)

A felújított homlokzat és a látványt zavaró klímaberendezés

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

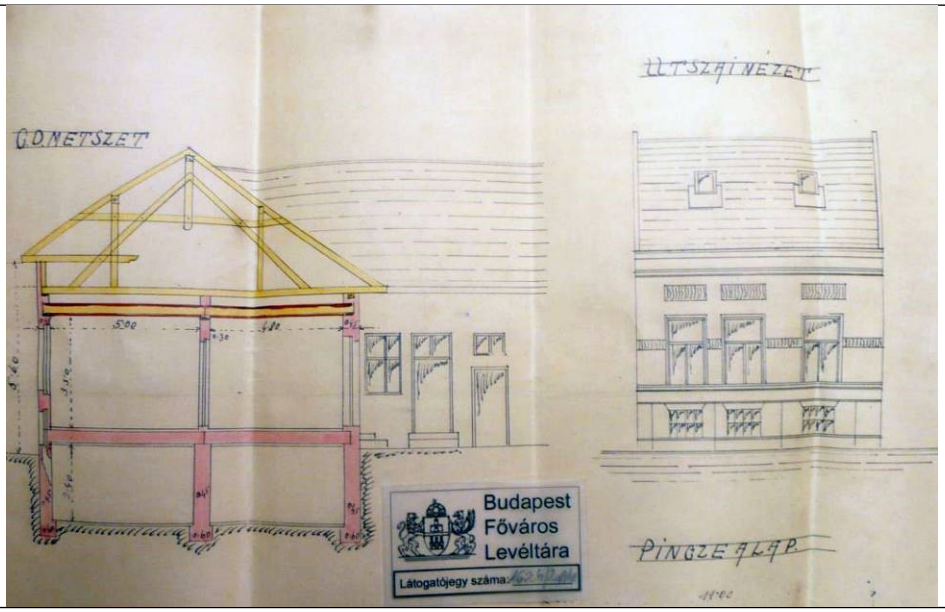

Metszet és homlokzat rajza (1913)

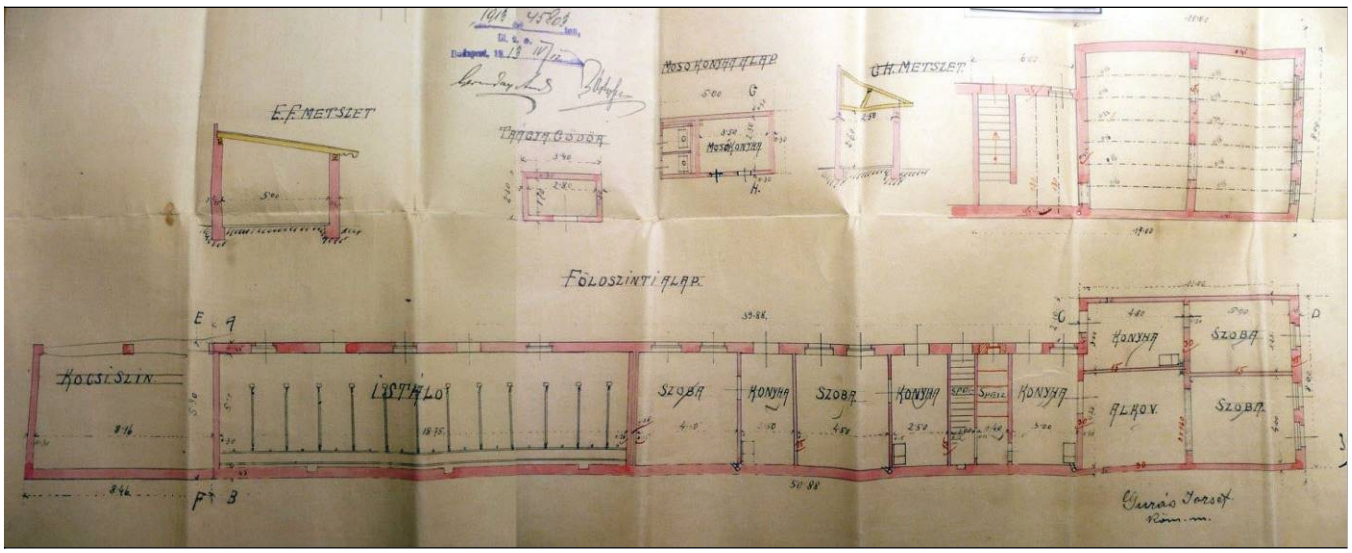

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (17. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041670
Képek egy részének forrása: maps.google.com

Sorszám: 50.	Cím: CSUCSOR UTCA	Városrész: KERESZTÚRI-DŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42528/16**
Megnevezése:	ravatalozó
Tulajdonviszony:	Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége
Eredeti rendeltetés:	Orthodox izraelita temető ravatalozója
Jelenlegi rendeltetés:	Orthodox izraelita temető ravatalozója
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1927
Építészeti stílus:	mór
Szintszám:	F

Területi védelem: -

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a mór stílusú épület, mely Kőbánya építészetének különleges darabja
- a homlokzati tagozatok
- a temető bejárati kapuja, kő oszlopaival és kovácsoltvas kapuszárnyaival

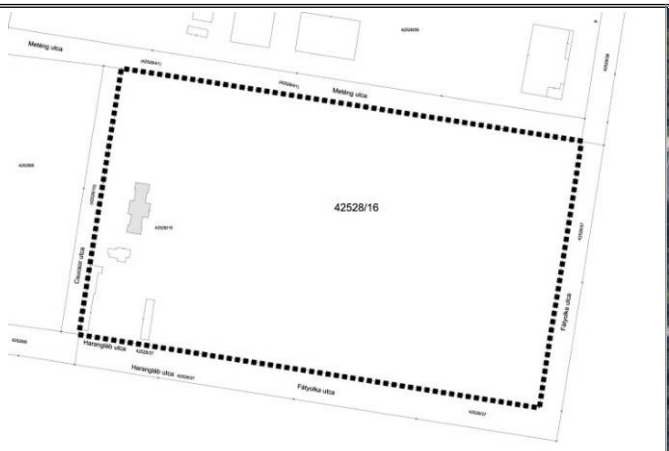

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület Budapest egyetlen működő ortodox zsidó temetőjének ravatalozója, amely a szomszédos Kozma utcai temető ravatalozójához képest jóval puritánabb. A kívülről sárgára festett épület háromosztatú, előcsarnoka fehérre meszelt, amelyből külön terem nyílik a férfi és a női halottak számára. A szertartásszobákat utólag toldották hozzá az épülethez.
A temető 1927-ben nyílt meg, területét a Kozma utcai izraelita temetőből hasították ki. A terület igen elhanyagolt, megközelíteni zsákutcából (Csucsor utca) lehet. A temető előtt sűrű növényzet található, ami az 1995-ben elbontott Gránátos utcai villamos hurokvégállomás helyén nőtt ki.

A 42528/16 helyrajzi számú ingatlan a 42533 hrsz-ú Kozma utca zsidótemetőben található, 24457. azonosítójú Schmidl-síremlék ex-lege műemléki környezetének része.

Fotódokumentáció

Az épület és a kapuszárnyak a Csucsor utca felől

Az épület főhomlokzata

Síremlékek

Az épület főhomlokzata és a kapu

Bibliográfia, dokumentumok forrása:

- *mult-kor.hu*
- *maoih.hu*

Sorszám: 51.	Cím: DÖMSÖDI UTCA 19.	Városrész: FELSŐRÁKOS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**40842**
Megnevezése:	villaépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Vockmer Rajmond
Építtető:	Oscher Nándor és neje
Építés éve:	1911
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	kiemelt P+F+T
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege,
- homlokzatai,
- a fából készült, zárt veranda jellege és megjelenése
- az utcai téglaoszlopos, drótháló kerítés és a kapu.

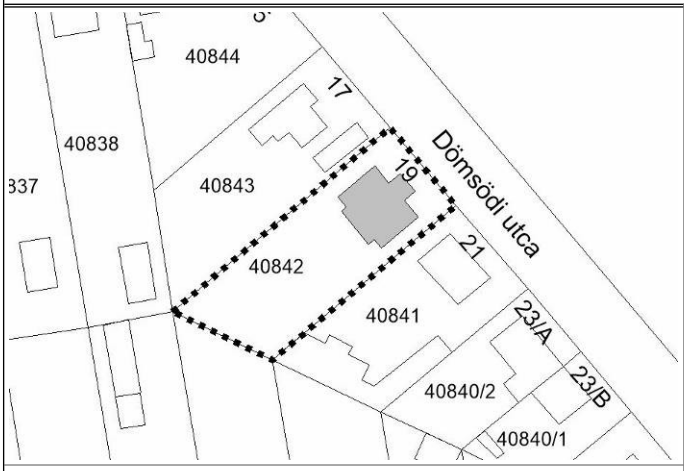

Földhivatali alaptérkép

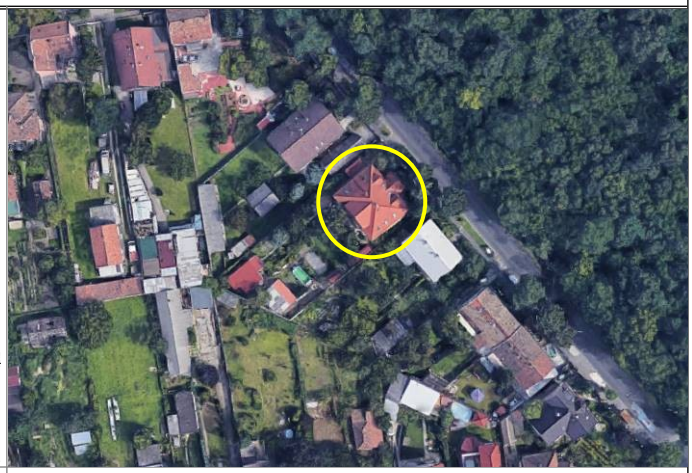

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület szabadon álló villaépület, amelyen később tetőtér beépítés került kialakításra. A főbejárat zárt verandája fából készült és az épület igazi dísze. Az utcai homlokzatra egyszerűen díszített ablakkeretezések, kváderes sarok lizéna, és téglaburkolatú alagsori lábazat jellemző. A téglapilléres és téglalábazatú drótháló betétes kerítés és a hasonlóan kialakított kapu is illeszkedik az épülethez. Az épületet igényesen és nagy odafigyeléssel újították fel és bővítették ki.

A verandát az eredeti terveknél egyszerűbb formában újították fel és a homlokzat kvádezése is megszűnt, a korabeli hangulata viszont máig megmaradt.

Fotódokumentáció

Az épület utcahomlokzata

A veranda faszerkezete

Utcaképi megjelenés

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

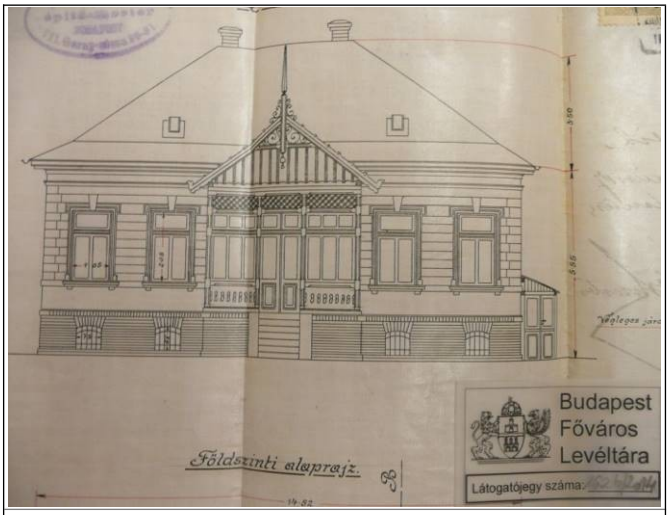

Utcai homlokzat rajza

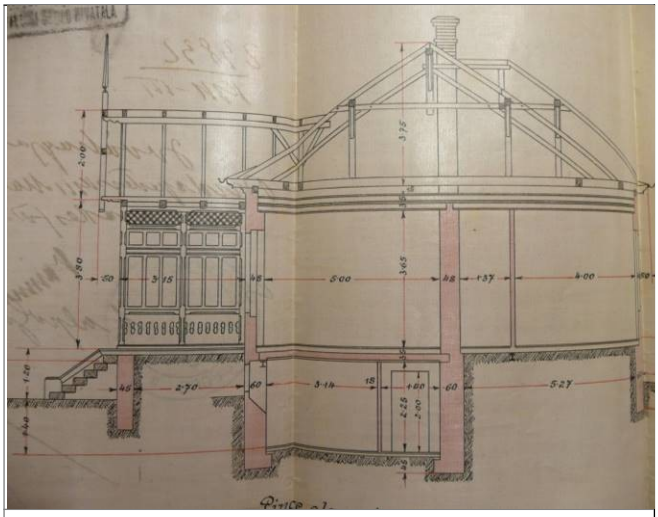

Metszet

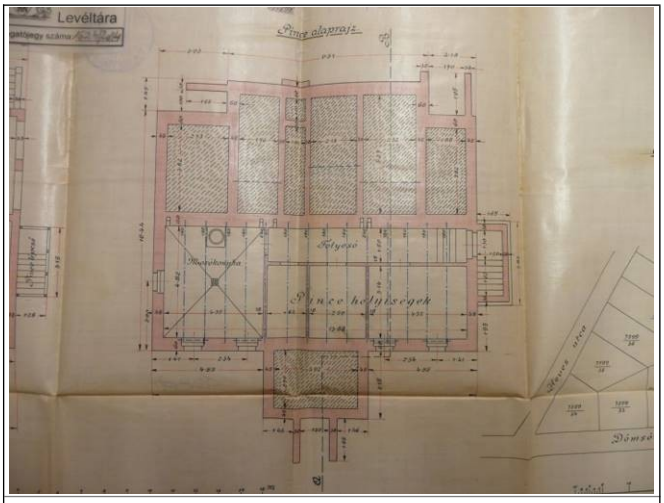

Pince alaprajz

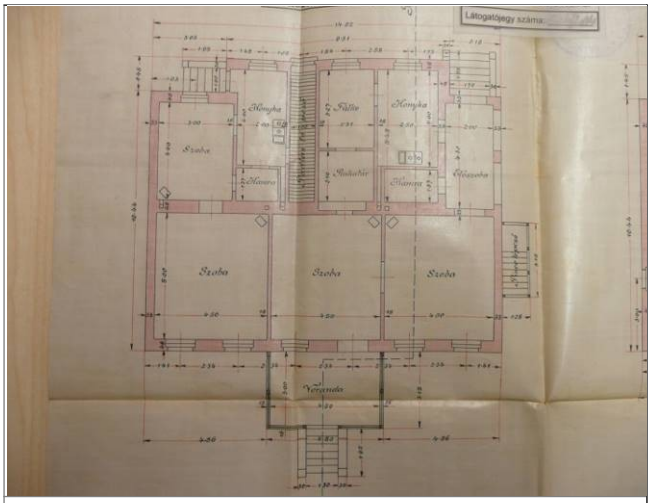

Földszint alaprajz

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (7. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_040842

Sorszám: 52.	Cím: DÖMSÖDI UTCA 23.	Városrész: FELSŐRÁKOS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**40840/2**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Strómájer Antal
Építtető:	Tóth Vendel és neje
Építés éve:	1906
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	F (részben alápincézve)

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület utcai homlokzata
- a díszített ablakkeretezések, gipszdíszítésű szemöldökpárkány,
- az eredeti nyílászárók osztása

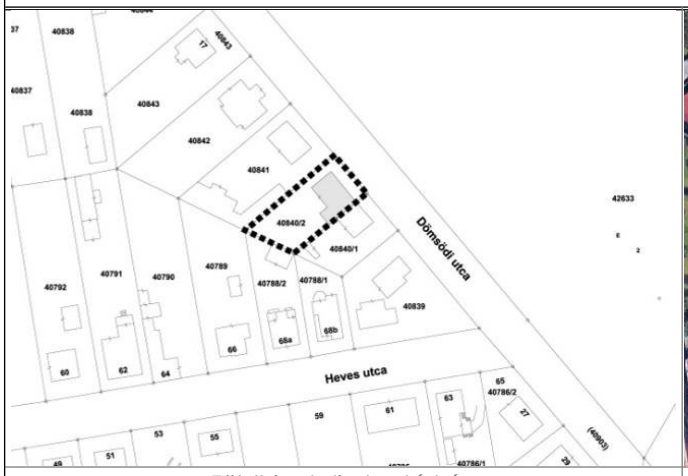

Földhivatali alaptérkép

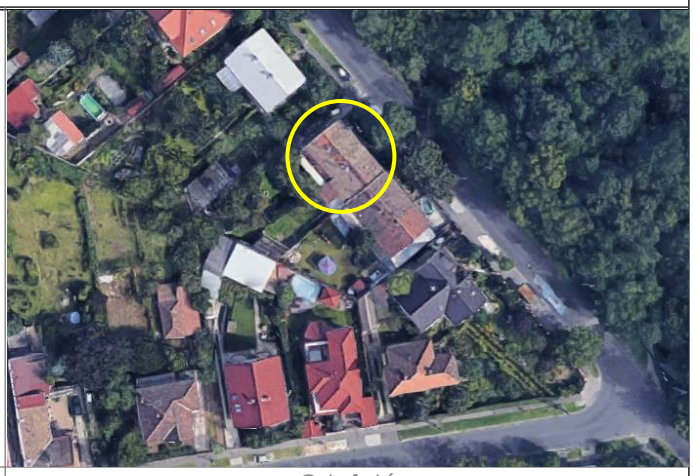

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület oldalhatáron álló, L alakú, 5 osztatú, földszintes, kisvárosias lakóház. Utcai homlokzatát szépen díszített ablakkeretezések, gipszdíszítésű szemöldökpárkány, és egyszerű, vakolt felület jellemzi.

A 40840 helyrajzi számú ingatlan egy későbbi telekmegosztás eredményeként lett felbontva /1 és /2 helyrajzi számra. Az L alakú bővítés az új telekhatár mentén került kialakításra. 2019-ben homlokzatának egy része felújításra került, új műanyag nyílászárókra cserélték a korabeli faablakokat és az egyik ablak helyén ajtót alakítottak ki, vélhetően üzlethelyiség céljára.

A levéltári eredeti tervek nem a megvalósult épületet mutatják.

Javasolt az eredeti ablakok osztásával, megjelenésével azonos nyílászárók beépítése a műanyag nyílászárók helyett.

Fotódokumentáció

Az épület Dömsöd utcai oldala

Utcai homlokzat: balra a felújítás alatt álló épületrész, új üzlethelyiség számára (2019)

Ablak az utcahomlokzaton

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

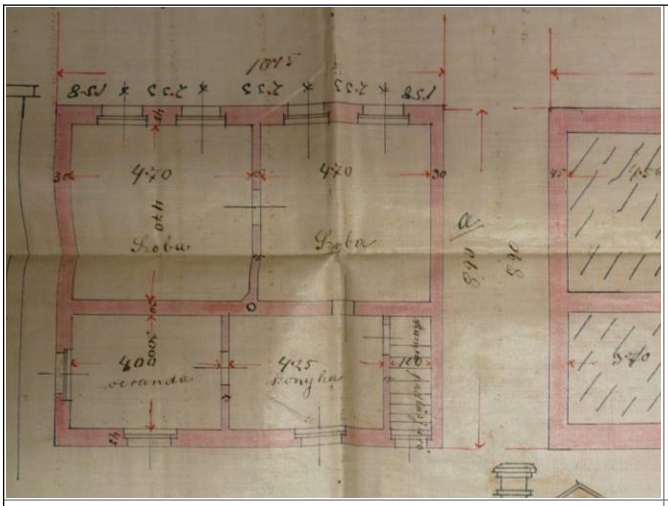

Földszinti alaprajz

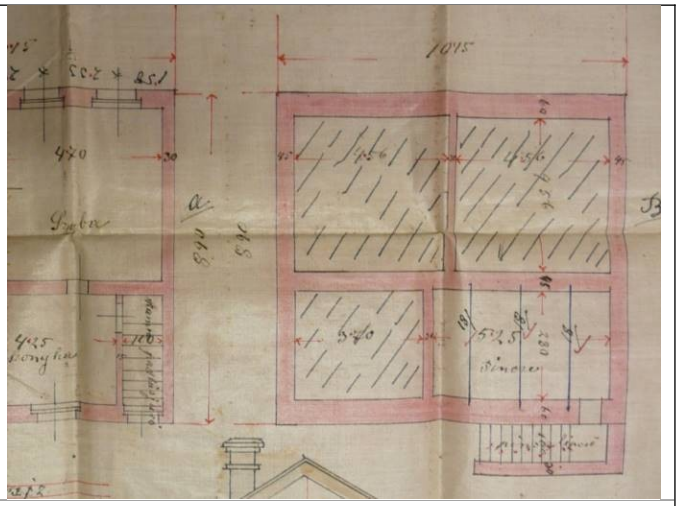

Pince alaprajz

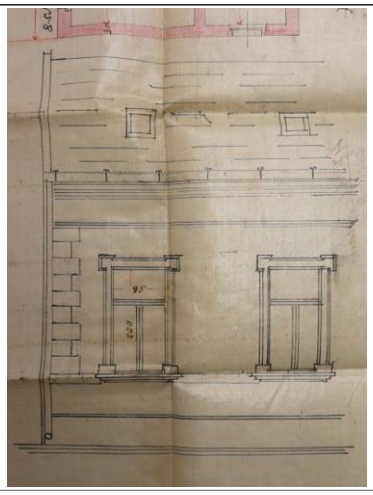

Homlokzat

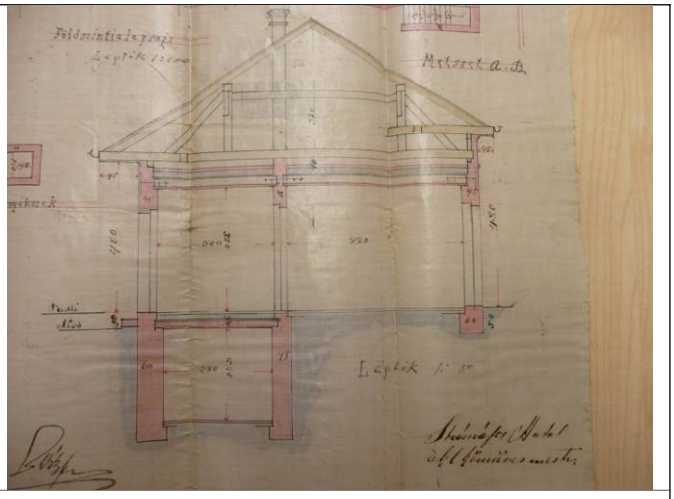

Metszet

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (21. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_040840_002
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 53.	Cím: FERTŐ UTCA 8.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**38358/4**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	irodaépület
Jelenlegi rendeltetés:	irodaépület
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1960 körül
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F+2

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az emeletes irodaépület utcai homlokzata,
- a kőburkolatú pillérekkel több szintet összefogó bejárati traktus és a két oldalon ehhez csatlakozó téglaburkolatú irodarészek
- a bejárati előcsarnok

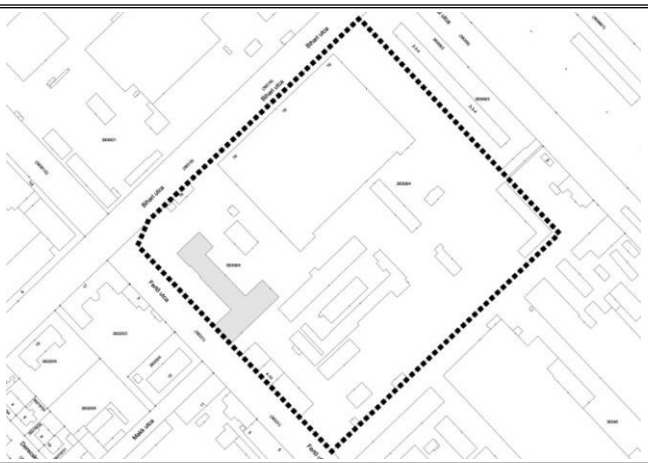

Földhivatali alaptérkép

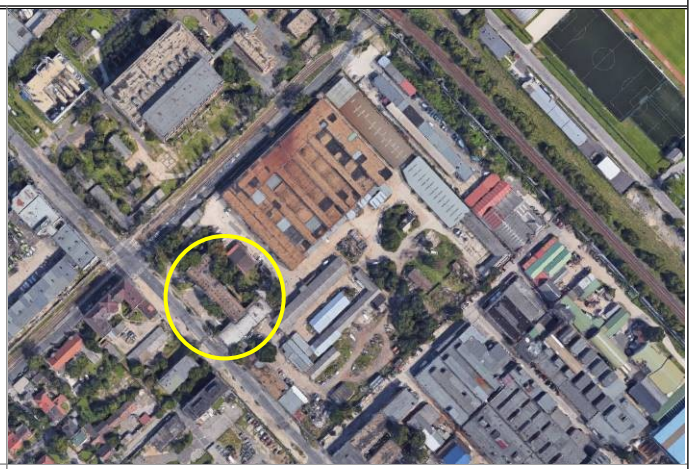

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Bihari utca és a Fertő utca sarkán áll a telephely modern stílusban megépült főépülete. A lapos tetős, vörös téglával burkolt épület utcahomlokzata egyszerű, mégis elegáns megjelenésű. A hangsúlyos főbejárat fehér mészkőlappal burkolt, szabályos négyzet alakú, 3x3 osztású traktussal, amely a homlokzathoz képest be van süllyesztve. Az épület nyílászárói eredetiek, földszinten ráccsal védettek. Az oldalsó keresztszárny földszintes, az emeletes épülettől eltérő építészeti karakterű, elavult, felújítást igényel.

Fotódokumentáció

Az épület portája és lépcsőháza

Nyílászárók és a téglaburkolat

Az irodaépület főbejárata

Fertő utcai homlokzat

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

-

Sorszám: 54.	Cím: HALAS UTCA 4.	Városrész: FELSŐRÁKOS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**40571**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	ifj. Jankó Gyula
Építtető:	Kürthy Sándor
Építés éve:	1928
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	P+F+manzárd
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- a szabadon álló beépítésű lakóépület manzárdtetős tömege,
- homlokzata és ennek tagozatai,
- a mandzard tető felépítményei

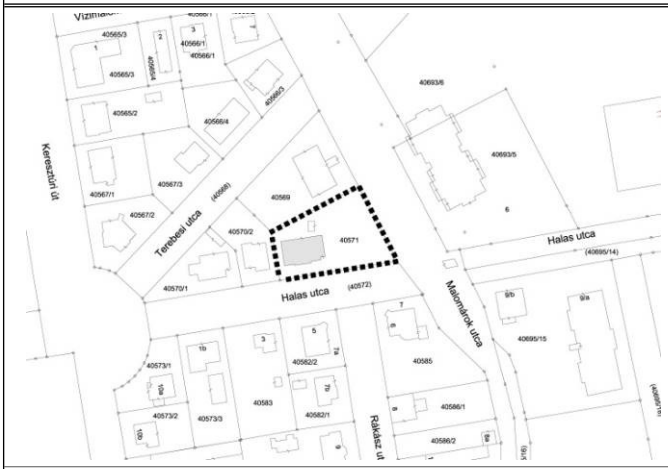

Földhivatali alaptérkép

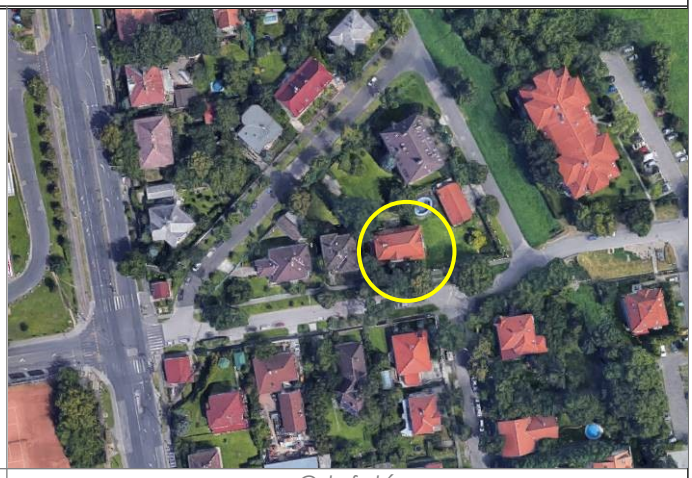

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az 1920-as évek végén épült villa Kőbánya északi részén, a Halas utcában található. Az villa részben alápincézett, földszint plusz manzárdtetős, szabadonálló beépítési módú épület. Az épület jó állapotú, nemrégiben felújításon esett át. A homlokzaton kváderes vakolatdíszítés, az ablakok körül díszes keretezés látható. Az utcahomlokzat 3 tengelyes, ahol a középső traktus rizalitként enyhén kiugrik a homlokzat síkjából. A középső traktus fölött, annak vertikális folytatásaként a manzárdból kiemelt ablak felépítmény található. 1926-ban egy igényesen kivitelezett fabódé épült a telken. 1926-ben kezdődött meg a lakóépület tervezése, amely az eredeti tervekből és azok számából következtetve sokáig tarthatott. 1927-ben két terv készült, melyeket 1928-ban még további két változat követett. 1956-ban egy ajtó befalazása történt az épületen. Az eredeti tervekhez képest kevésbé díszes az épület és a tervektől jelentősen eltérő. Az utcafronton igényes, de korábbi kovácsoltvas kerítés húzódik.

Fotódokumentáció

Az épület utcahomlokzata

A kiemelt ablakfelépítmény

Az épület utcahomlokzata

Homlokzati részletek

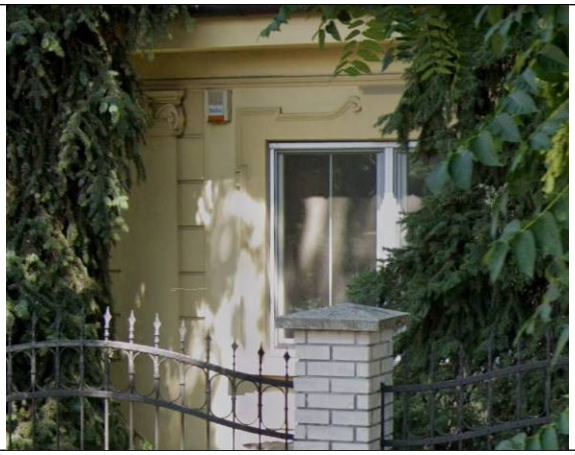

Homlokzati részletek

Homlokzati részletek

Homlokzati részletek

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Első változat, 1927. június 2.

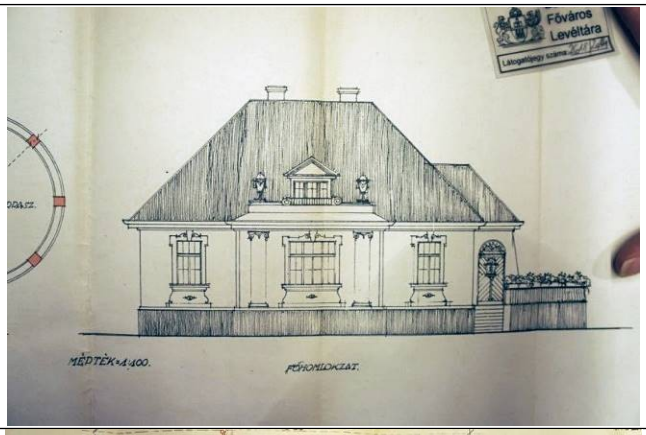

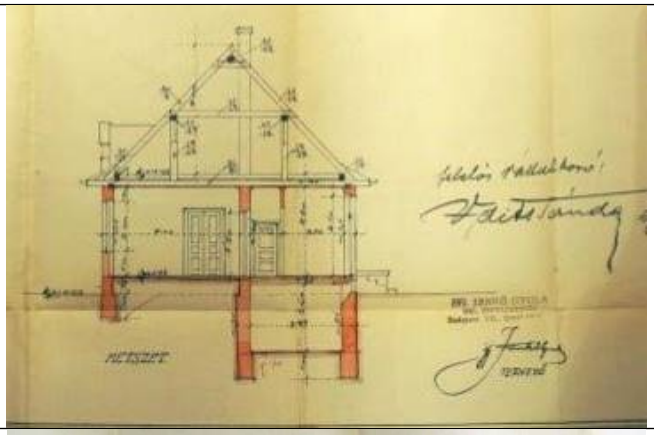

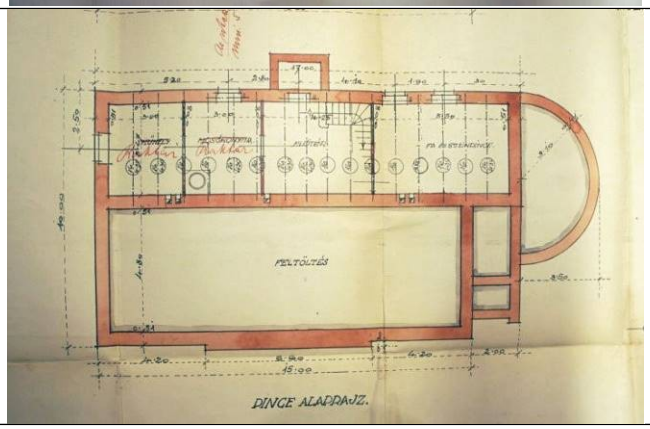

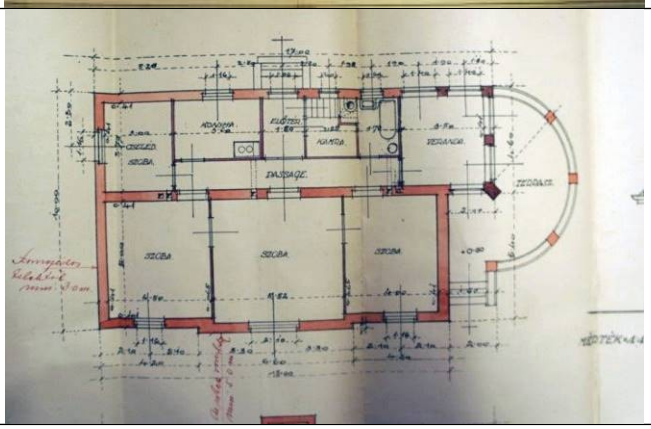

Második változat, 1927. november 17.

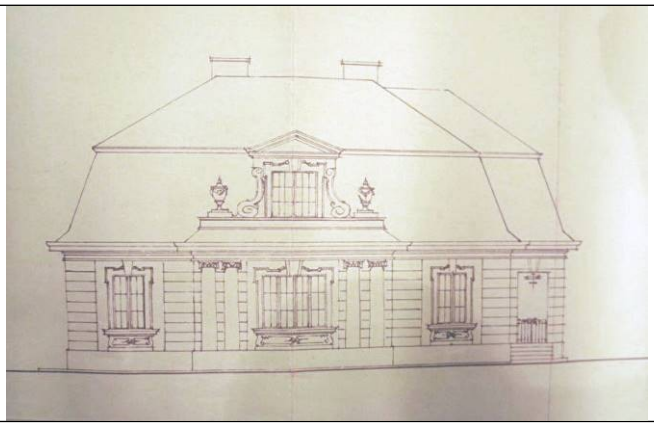

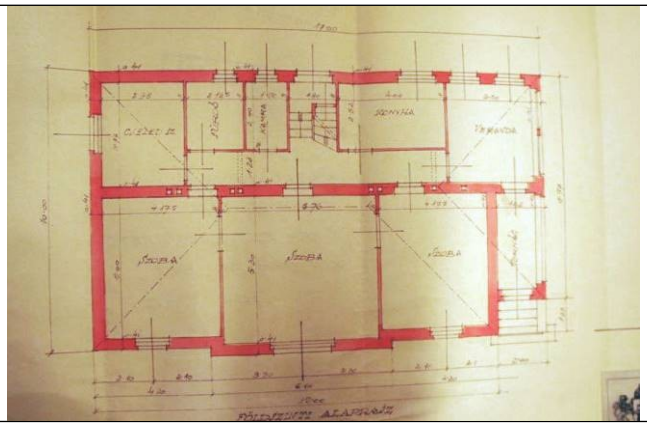

Harmadik változat, 1928. március 26.

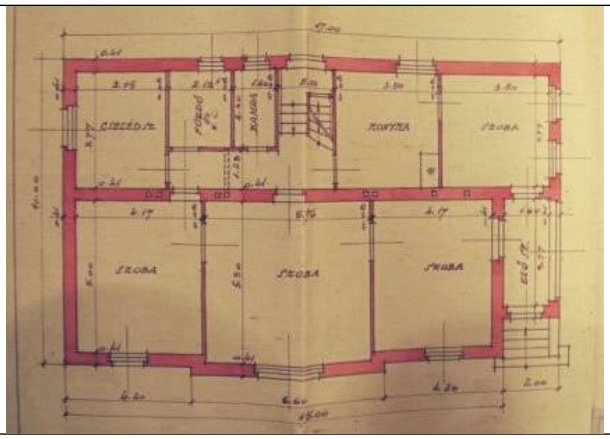

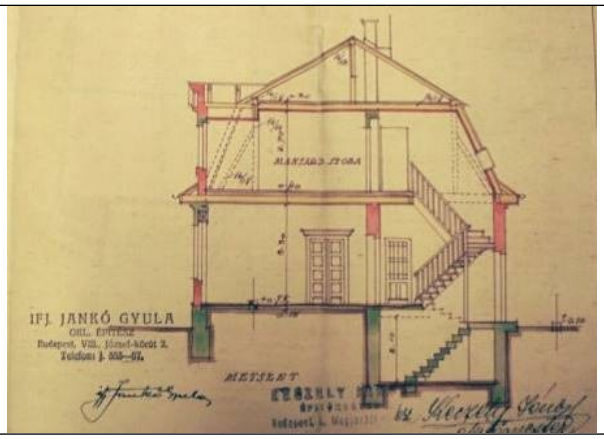

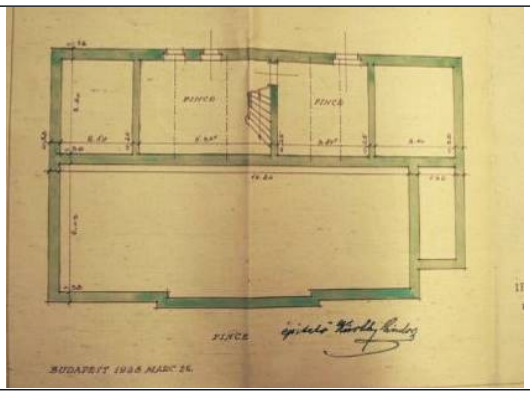

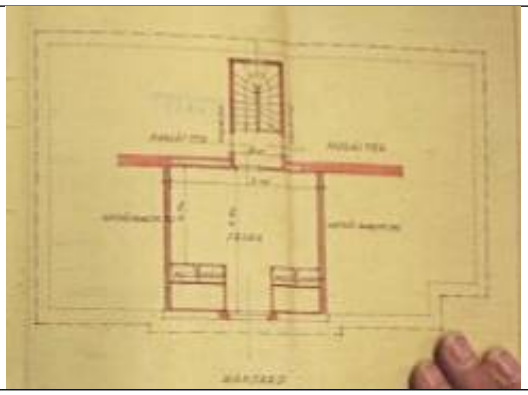

Negyedik változat, 1928. március

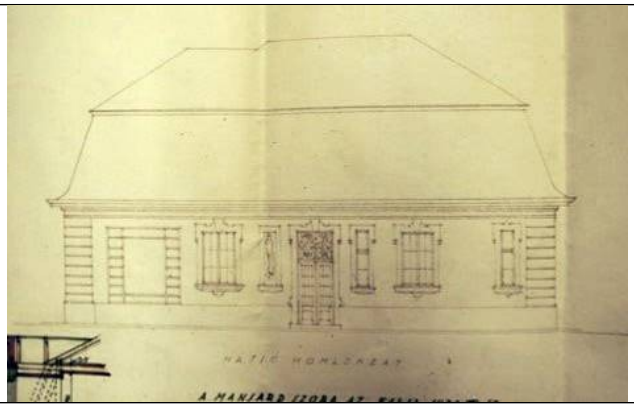

Módosítás, 1956. július 9.

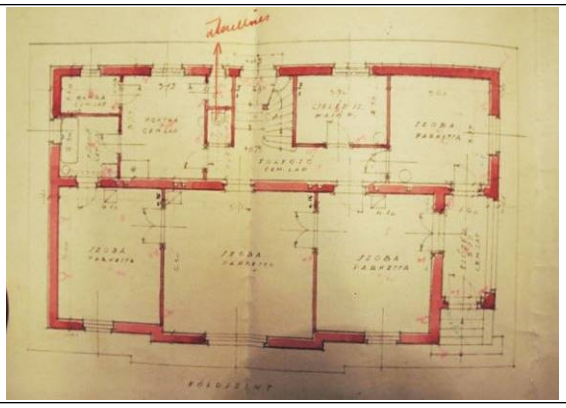

Fabódé terve, 1926. március 13.

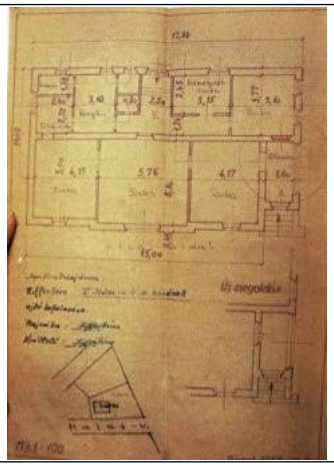

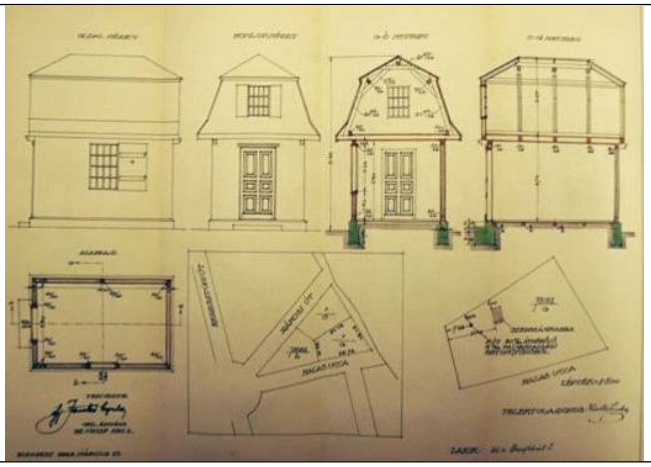

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (12. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_040571

Sorszám: 55.	Cím: KERESZTÚRI ÚT 6/B	Városrész: FELSŐRÁKOS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**40565/2**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Dudus Ernő, Máté József
Építtető:	Kurucz Lajos és neje
Építés éve:	1930 (mai formája)
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	F (részben alápincézve)

Területi védelem:	**-**

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai homlokzata: a közép rizalit a barokkos íves lezárású oromfalakkal,
- az ablakkeretezések és egyéb vakolat-architektúra.

Földhivatali alaptérkép

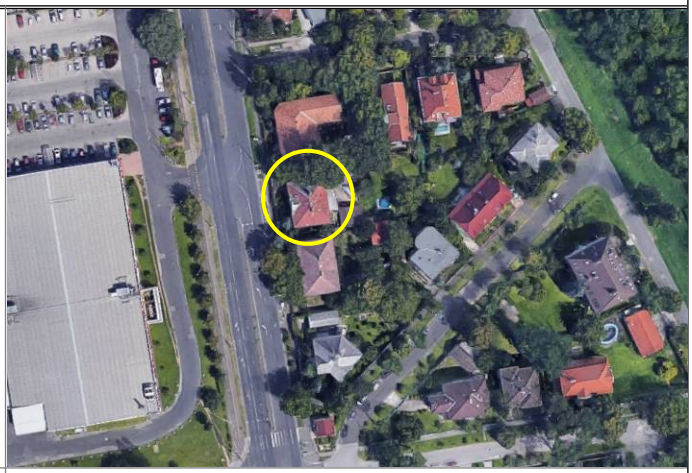

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A szabadon álló, földszintes, 3 tengelyes, előkerttel rendelkező villa épület már egy 1888-ban készült térképkivonaton is szerepel.
Utcai homlokzata rizalitos, barokkos ívlezárású oromfalablakkal, egyszerű ablakkeretezéssel, kevés vakolat-architektúrával rendelkezik.
Az udvar felé toldalékokat építettek az eredeti tömeghez.

Fotódokumentáció

Az épület kiemelt középső traktusa (2014)

Az épület utcai homlokzata (2014)

Homlokzat részlet

Az épület utcai homlokzata (2019)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

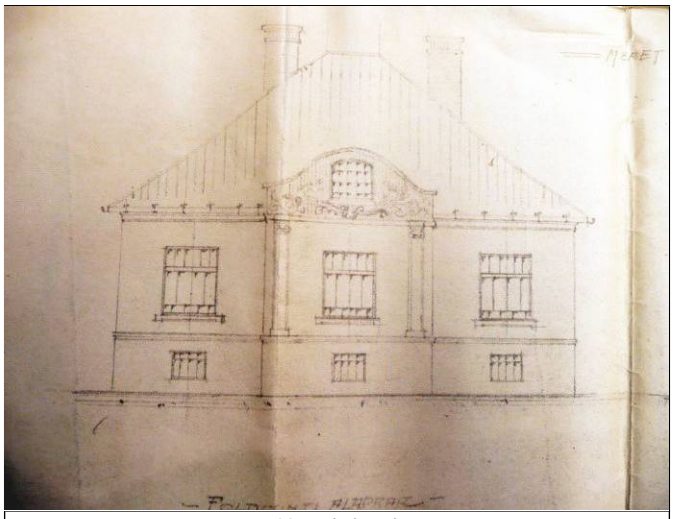

Homlokzat

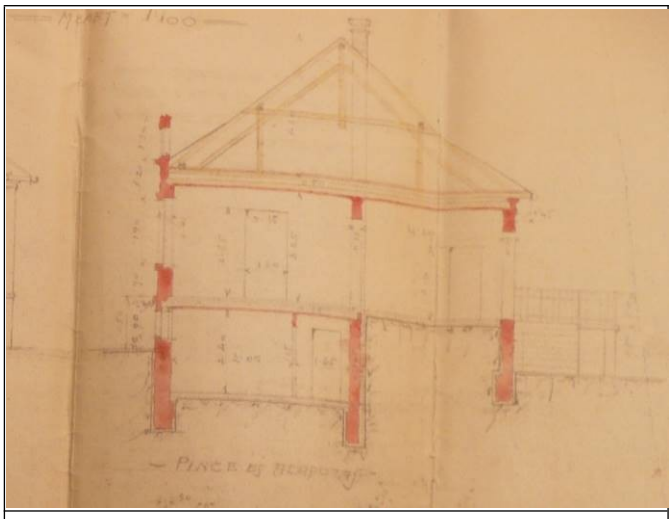

Metszet

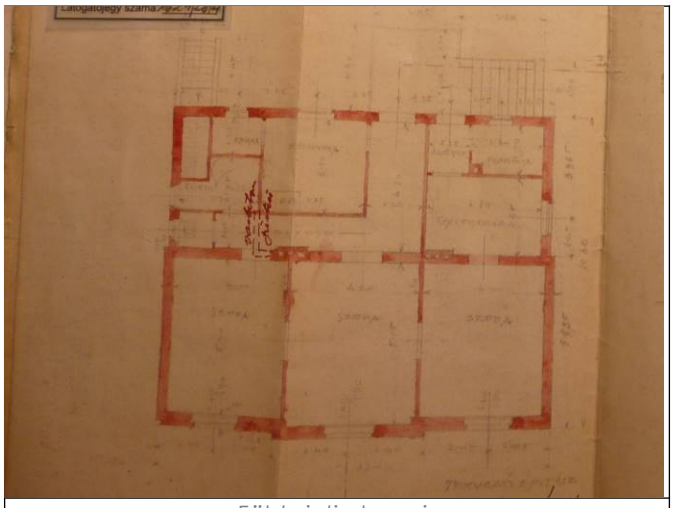

Földszinti alaprajz

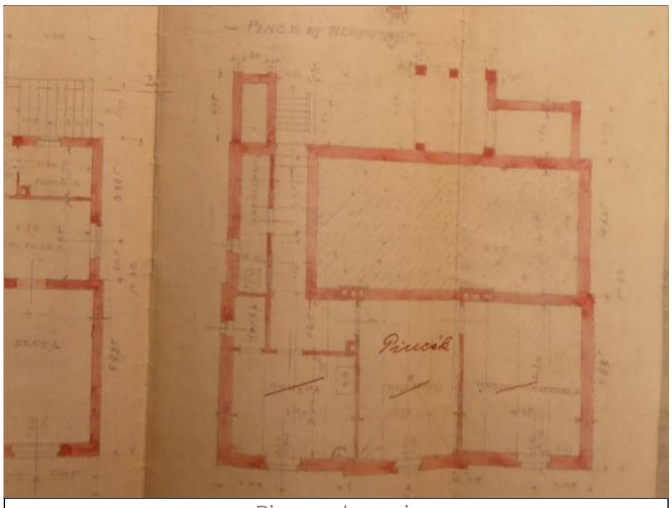

Pince alaprajz

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (9. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_040565_002

Sorszám: 56.	Cím: KŐBÁNYAI ÚT 45.	Városrész: NÉPLIGET

védett egyedi érték

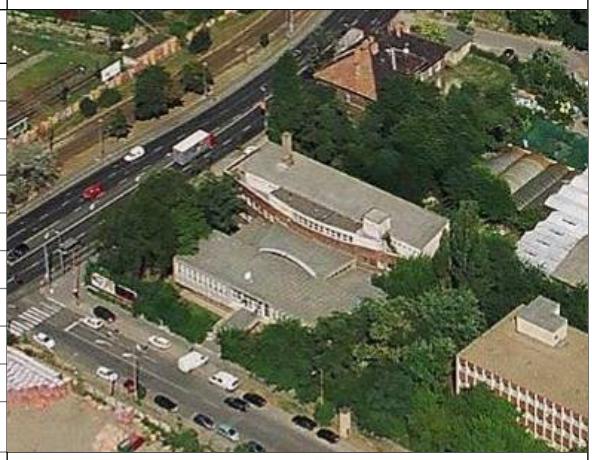

Hrsz.:	**38440/23**
Megnevezése:	Rendelőintézet
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	rendelőintézet
Jelenlegi rendeltetés:	rendelőintézet
Tervező:	Molnár Pál
Építtető:	Fővárosi Tanács
Építés éve:	1949
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+1

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege
- az eredeti épület homlokzata, burkolatai
- a belső architektúra, elsősorban az előcsarnok
- az eredeti berendezési tárgyak (beleértve a padokat is)

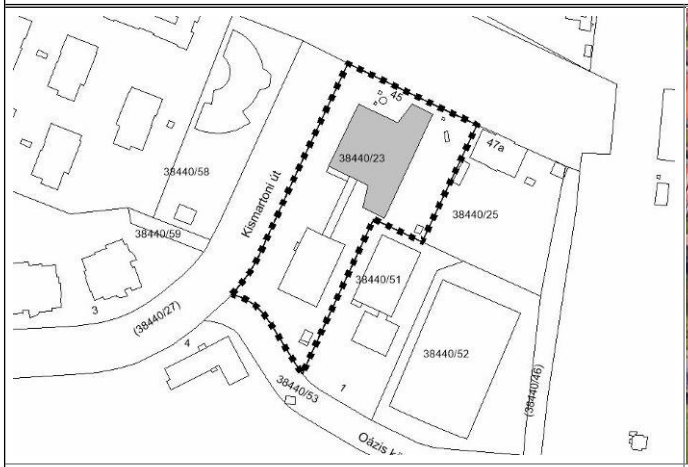

Földhivatali alaptérkép

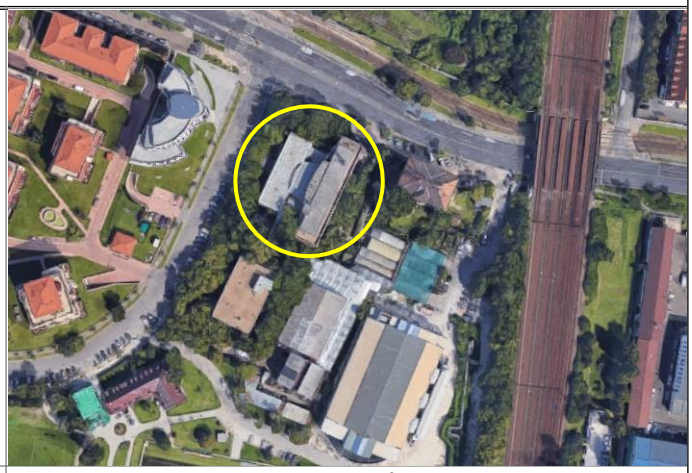

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Szabadon állóan elhelyezett, legyezőszerű alaprajzzal kialakított, kettős tömegű, későbbiekben egy összekötő-folyosó által újabb szárnyrésszel bővülő modern középület. A főépület kétemeletes, téglaburkolatú. Az enteriőr megtartotta az eredeti, a 40-es évek végére jellemző belső téralakítást, építészeti részleteket és berendezéseket (korabeli padokkal együtt). Az előcsarnokban modern, csőkorláttal kísért reprezentatív lépcső található.
A környező utcákhoz képest az épület mélyebben, eredeti terepszinten helyezkedik el, melyet dús növényzetű kert vesz körbe. Javasolt a kertben lévő értékes növényállomány megőrzése. (Az eredeti tervek nincsenek meg a Levéltárban, csupán az 1966. évi gépészeti korszerűsítés tervei.)

Fotódokumentáció

Az épület északi szárnya a Kismartoni út irányából

Az épület déli szárnya a Kismartoni út irányából

A lépcső az előcsarnokból tekintve

Eredeti padok a váróteremben

A rendelőintézet előcsarnoka

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

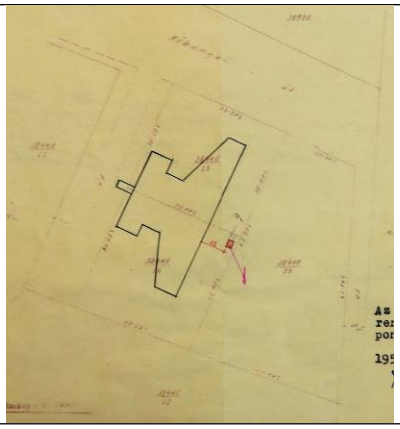

Helyszínrajz

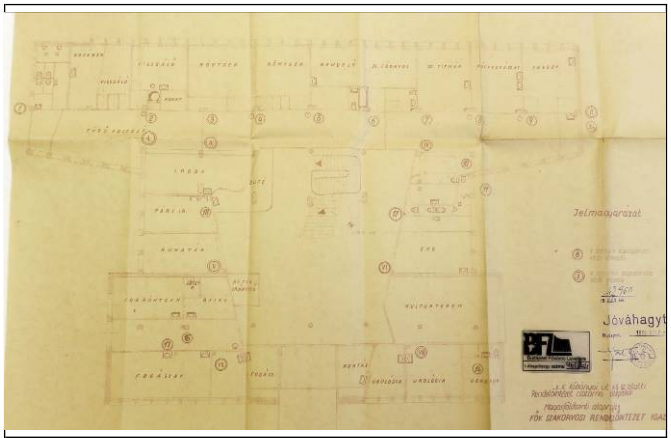

Magasföldszinti alaprajz
(gépészeti korszerűsítés terve – 1966)

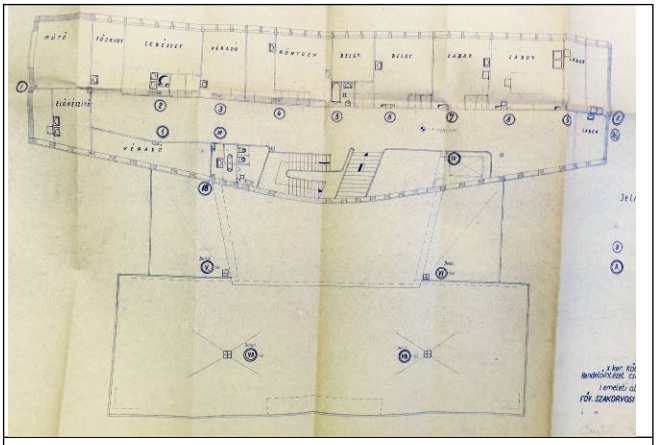

Első emeleti alaprajz
(gépészeti korszerűsítés terve – 1966)

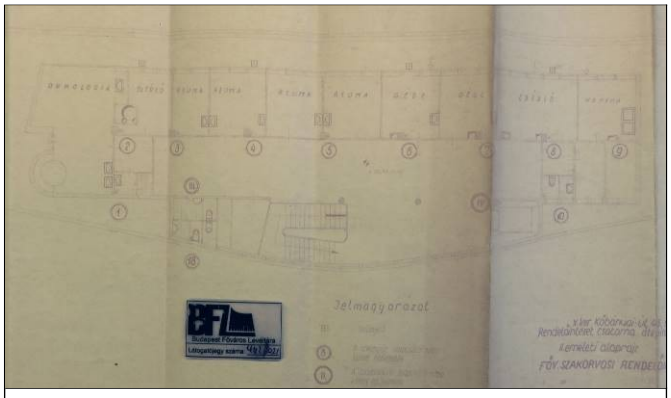

Második emeleti alaprajz
(gépészeti korszerűsítés terve – 1966)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Budapest Főváros Levéltára
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_038440_023

Sorszám: 57.	Cím: MÉHES UTCA 4.	Városrész: FELSŐRÁKOS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**40578**
Megnevezése:	kórház
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	„Paula" Nyilvános jellegű szülőotthon
Jelenlegi rendeltetés:	kórház
Tervező:	Sorg Antal, majd Sorg Antal és Hoepfner Pál
Építtető:	Loksay Jenő (telektulajdonos: Bakody Anna)
Építés éve:	1929, bővítés: 1932
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- kiemelt értéket képvisel az épület rizalitos főbejárata téglapillérekkel, valamint téglakeretezésben elhelyezett gyermek alakokat ábrázoló domborműves pillérfejekkel és a bejárati kapu feletti domborművel,
- a nyerstégla homlokzat

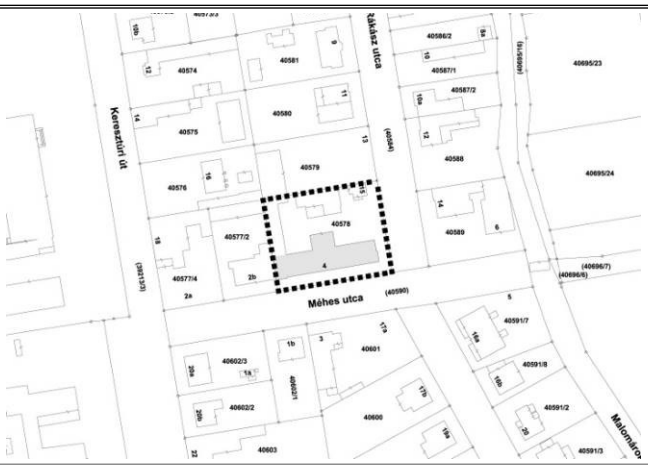

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Helytörténeti és építészeti érték, mint Kőbánya korai nyilvános szülőotthona és Sorg Antal által tervezett épület. Az épület a Bajcsy-Zsilinszky Kórház „Paula" - Utókezelő osztályának épülete. Az épület hézagosan zártsorú beépítésű, kétszintes, téglaburkolatú. Főbejárata rizalitos, téglapillérekkel, valamint téglakeretezésben elhelyezett gyermek alakokat ábrázoló domborműves pillérfejjel díszített. Az eredeti tölgyfakapu felett két kisgyermekét ölelő anyát ábrázoló dombormű, a kapuzat felett pedig a konzolos párkányfőre elhelyezett barokk jellegű díszítéspár között kőkeretes ablak található. A bejáratot a négyíves lépcsővel elért magasítás is hangsúlyozza.

Fotódokumentáció

Az épület Méhes utcai főhomlokzata (2014.)

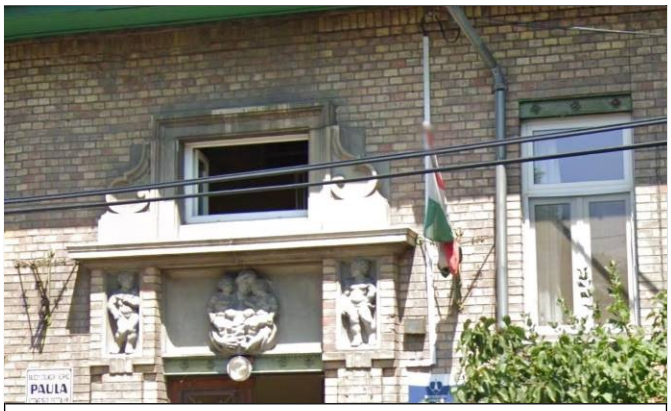

Homlokzati részletek

A kórház díszes főbejárata

A keleti homlokzat

A főhomlokzat ablakai

A Méhes utcai homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

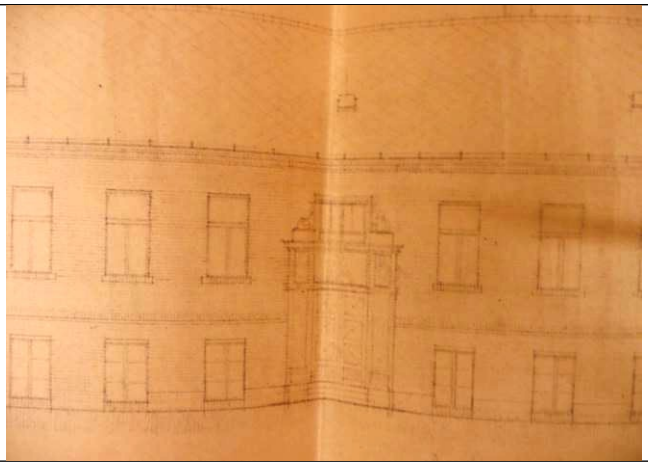

A kórház főbejárata

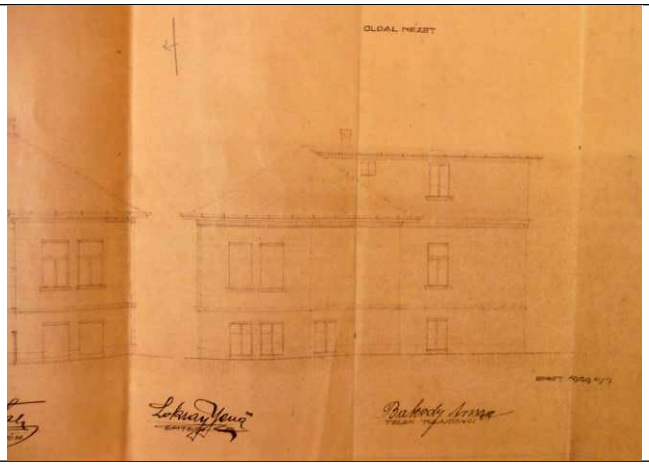

A kórház oldalhomlokzata

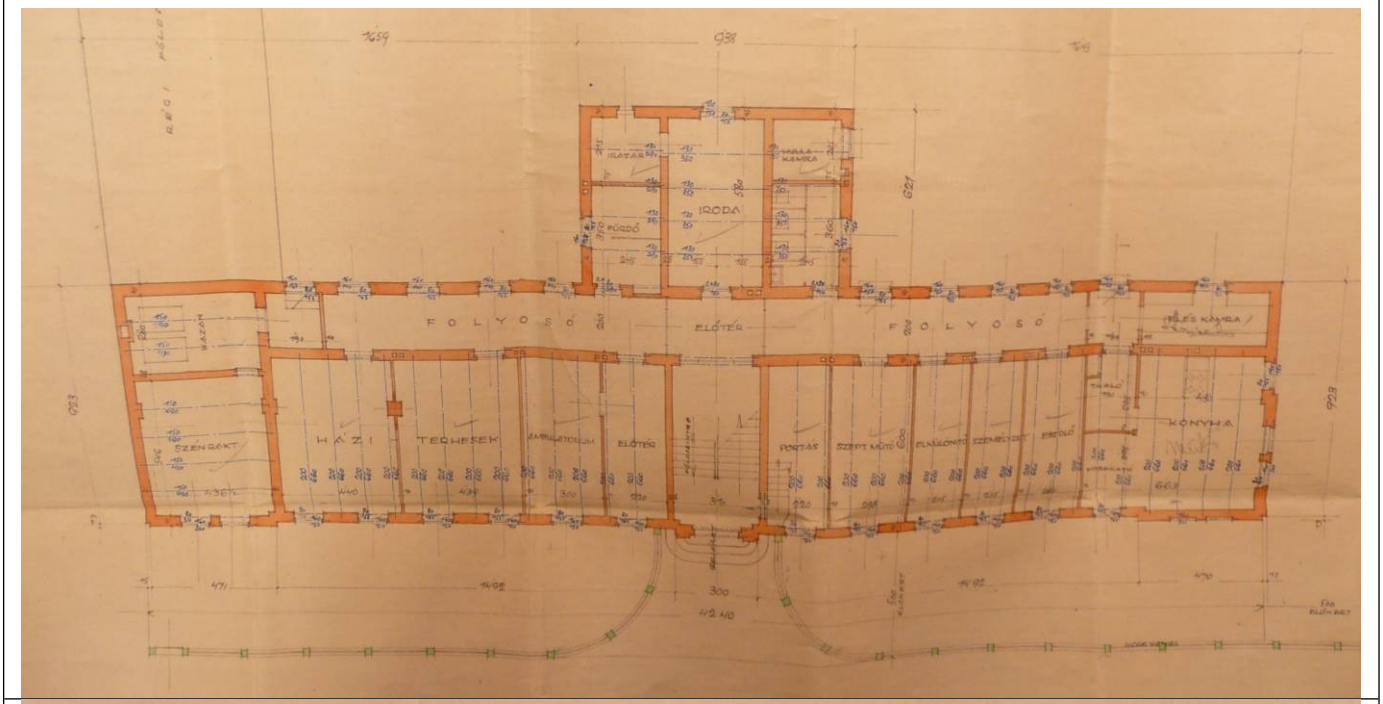

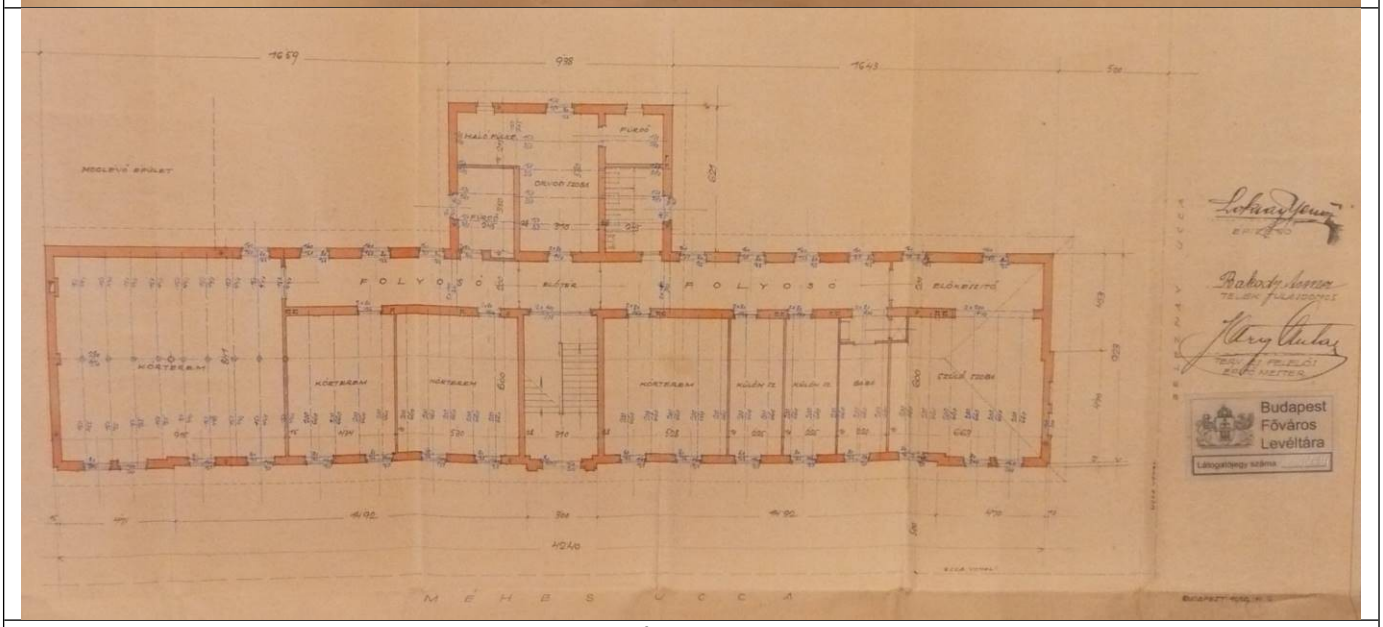

Földszinti és emeleti alaprajz

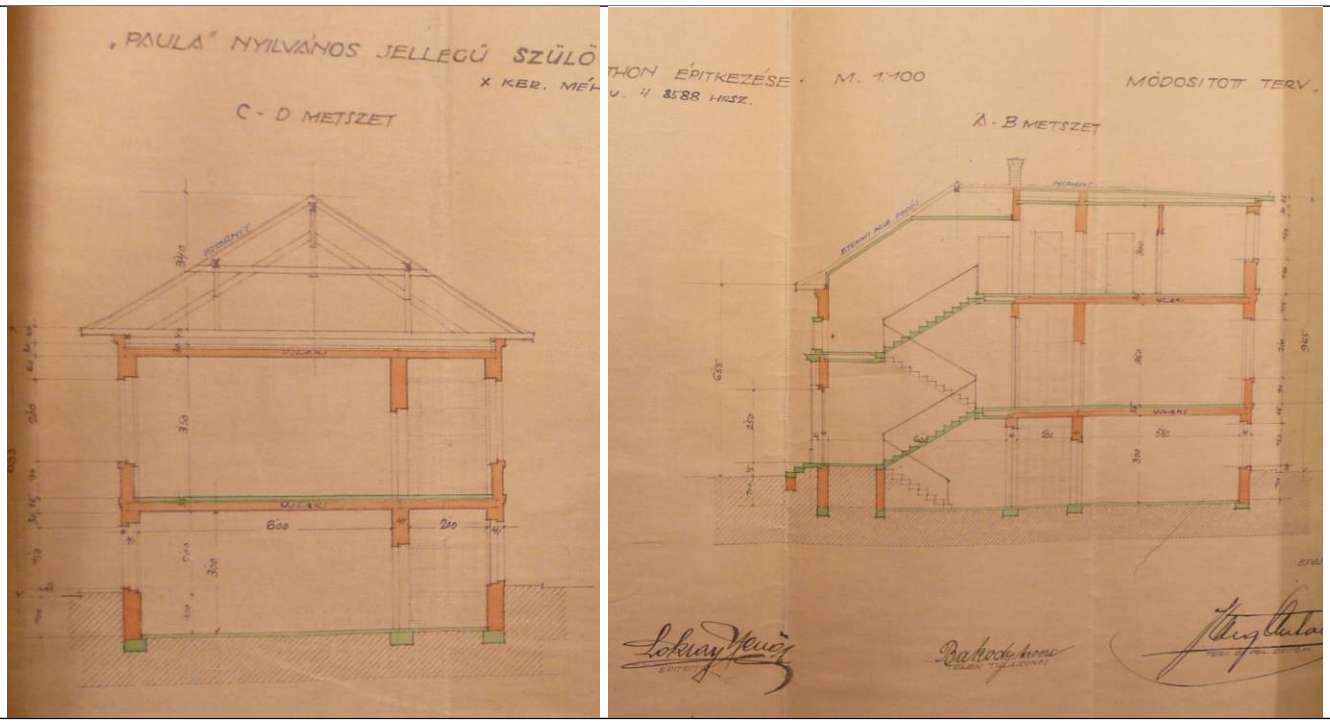

Metszetek

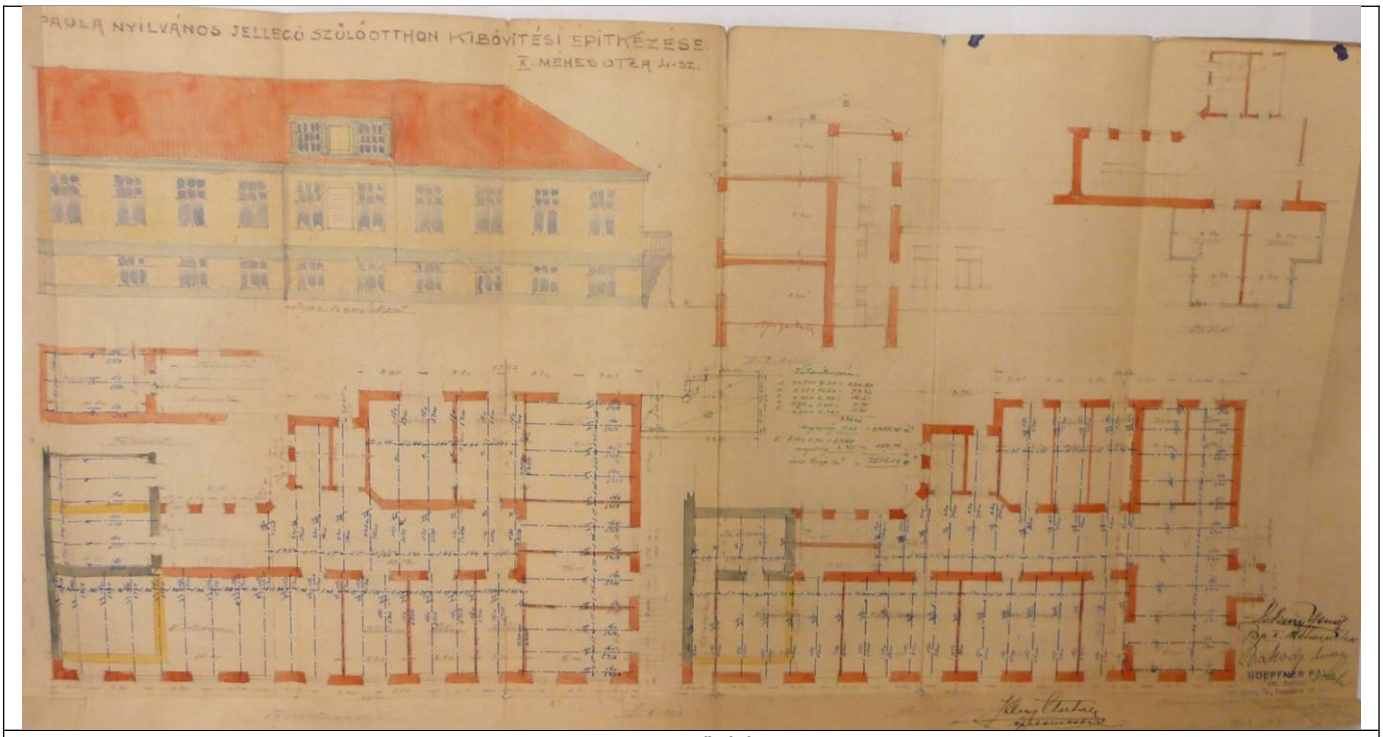

Az 1932-es bővítés terve

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (25. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_040578

Sorszám: 58.	Cím: ÓHEGY UTCA 38.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42075/1**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Rigler József (vélhetően) Berky Tibor (átalakítás)
Építtető:	Mayer János és neje
Építés éve:	1899 1965: átalakítás és bontás
Építészeti stílus:	romantikus (neobarokk)
Szintszám:	P+F
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a lakóépület utcai homlokzata, ennek tagozatai
- az utcai szárny tömege
- kagylómotívumos szemöldökpárkányok
- ablakkeretek, párkányok,
- az eredeti fa nyílászárók osztása, megjelenése

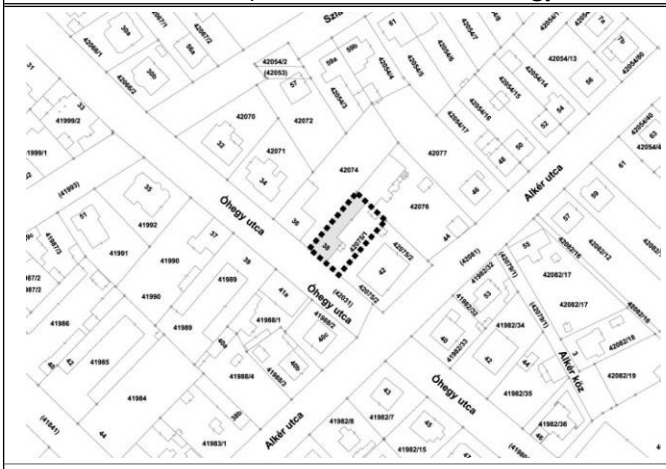

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület oldalhatáron álló, a telek teljes hosszában húzódó, oldalsó szárnnyal rendelkező villaépület. Az épület kiemelt pinceszint + földszintes, utcahomlokzaton 3 tengelyű. Utcahomlokzatát téglaburkolat, romantikus stílusú (neobarokk) ablakkeretezések jellemzik. Az ablakok tetejét íves kagyló motívumos szemöldökpárkány zárja le. A homlokzaton a magasított párkány teljes hosszában végig húzódó díszített fríz, bal sarkán fogazott, kváderezett vakolatdíszítés található.

A lakóépület tömege, mérete és homlokzata az utca és a városrész polgárosodására emlékeztet. Az épület különlegességét és egyediségét a kagylómotívumos szemöldökpárkányok adják.

Fotódokumentáció

Az épület 3 tengelyes utcahomlokzata (2014)

Íves, kagylómotívumos szemöldökpárkány

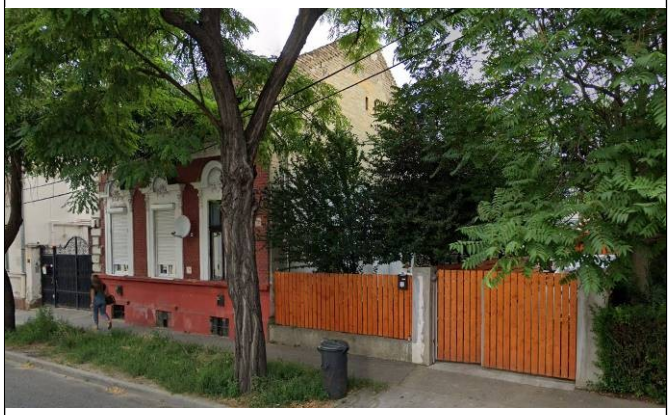

A kicserélt léckerítés, mely stílusában eltér az épülettől

Utcai keretes ablakok

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

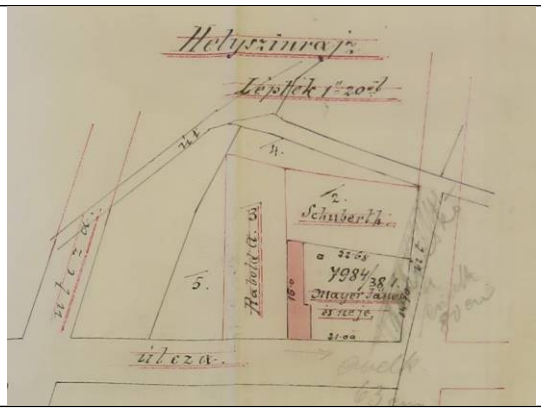

Helyszínrajz

Homlokzat

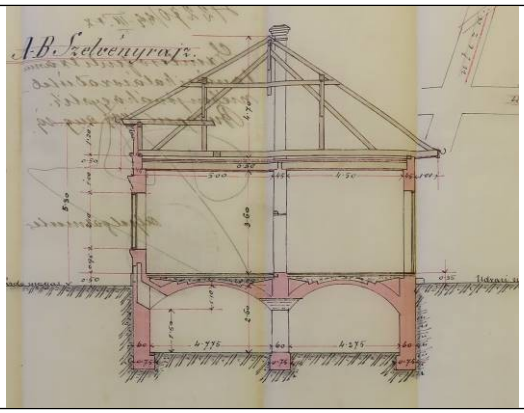

Metszet

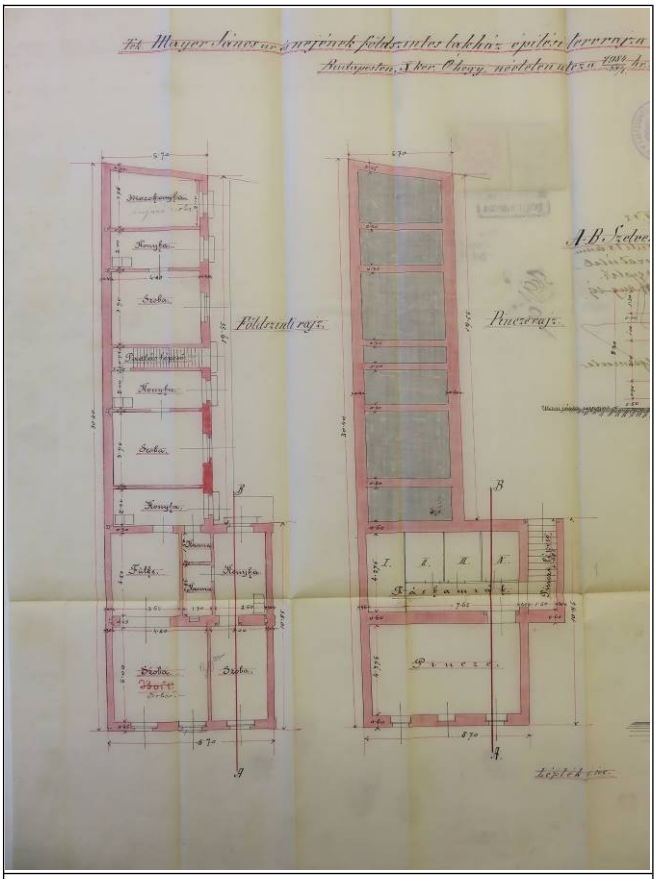

Alaprajzok

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_042075_001
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: 59.	Cím: RÁKÁSZ UTCA 17/B	Városrész: FELSŐRÁKOS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**40600**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Nagy István
Építtető:	Veringer János
Építés éve:	1911
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	F (részben alápincézve)

Területi védelem: -

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, szabadonálló beépítési módja
- épület utcai homlokzatai, ennek tagozatai
- a homlokzati nyílászárók osztása, megjelenése

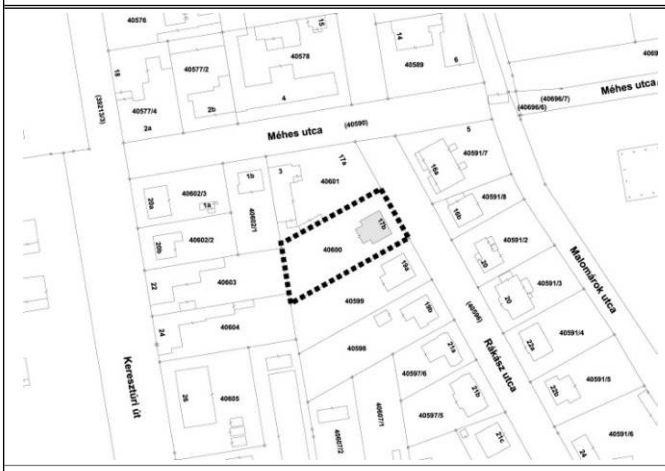

Földhivatali alaptérkép

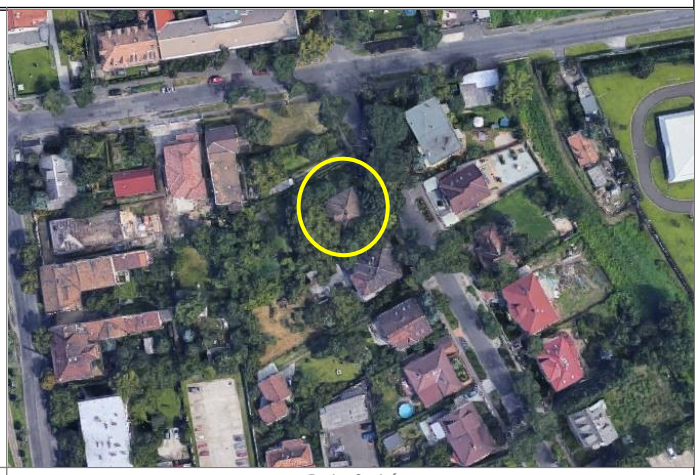

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A szabadon álló beépítésű, jó tömegarányú, földszintes épület 2-2 tengelyes, palafedésű, sátortetős lakóépület. Az ablakkiosztás az eredeti, lábazata téglaburkolatú.
Az épület utcai homlokzatán a korra jellemző vakolat-architektúra található. Az ablakkeretezésen stilizált geometrikus díszítések találhatóak, a főpárkány alatt fríz húzódik végig. A telek további beépítése a meglévő épület figyelembe vételével történjen.

Fotódokumentáció

Az épület utcahomlokzata 1.

Az egyszerű motívumokkal díszített ablakkeretezések és fríz

Az épület utcahomlokzata 2.

Homlokzat részletek

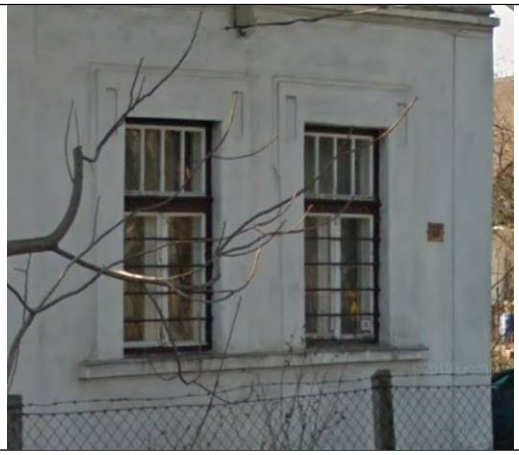

Ablakok

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Utcai és udvari homlokzat

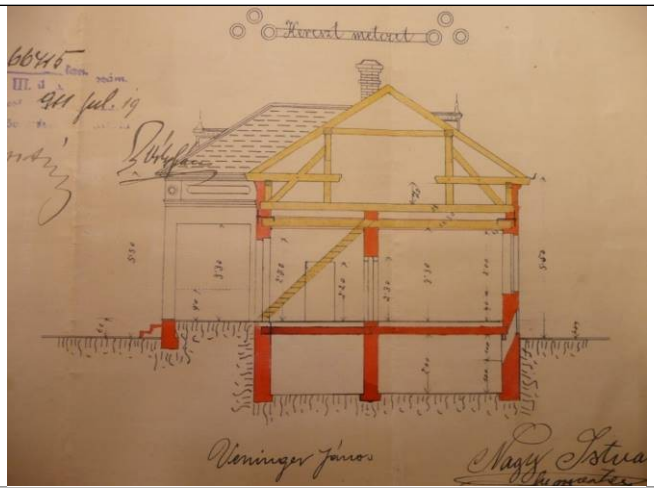

Metszet

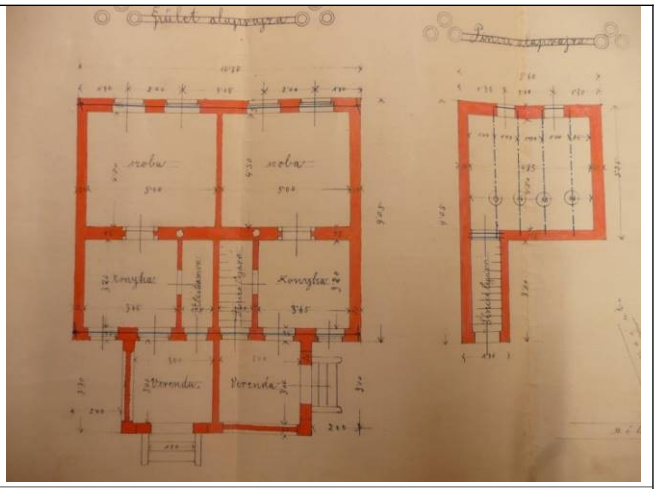

Földszint és pince alaprajz

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (6. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_040600

Sorszám: 60.	Cím: SZÁLLÁS UTCA 8-12.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

védett egyedi érték	
Hrsz.:	**38384**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	Állatgyógyászati oltóanyag ellenőrző intézet
Jelenlegi rendeltetés:	iroda
Tervező:	Székely Mihály
Építtető:	Kőbányai Szövőgyár Rt.
Építés éve:	1920-as évek
Építészeti stílus:	szecesszió – art deco
Szintszám:	F+1 (bejárati traktus F+2)
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a Szállás utcai 1920-as években épület épületszárny tömege,
- utcai homlokzata, ennek vakolat-architektúrája,
- az eredeti fa nyílászárók osztása, megjelenése
- a bejárati kapu.

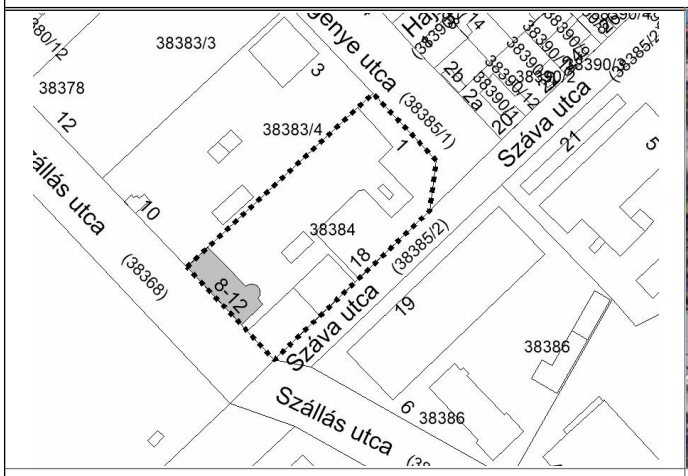

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A telken zártsorúan beépült ház régi épületrészének utcahomlokzata F+1 emeletes (a bejárati traktusa F+2 szintes). A térképen még hozzá csatlakozó udvari földszintes melléképületet, amely a telek egész hosszán végig nyúlt mára lebontották. Az épületegyüttes Szlávy utcai épülete modern, földszintes, ill. földszint + 2/3 emeletes irodaépület. A régi épület utcai része az 1920-as években épült, geometrizáló szecessziós - art deco stíluskeverék, szép vakolatdíszítésekkel. A középső, 3 tengelyű épületrész monumentális hangsúlyozása perspektivikus keretezésű kapu felett a cégérnek helyet adó eresztékes bélyegszerű vakolatfelülettel, valamint kétszintű nagy kanellúrával díszített pillérekkel.

Fotódokumentáció

Az épület Szállás utcai főhomlokzata

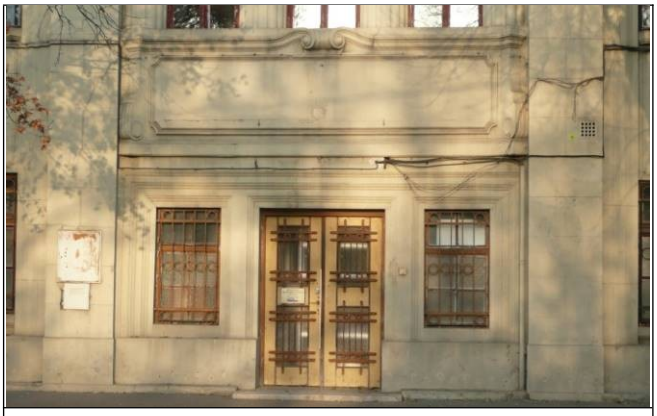

Az épület főbejárata

Az épület hátsó homlokzata

A főbejárat fölötti homlokzati részlet

Hátsó homlokzaton látható kavicsdíszítések

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

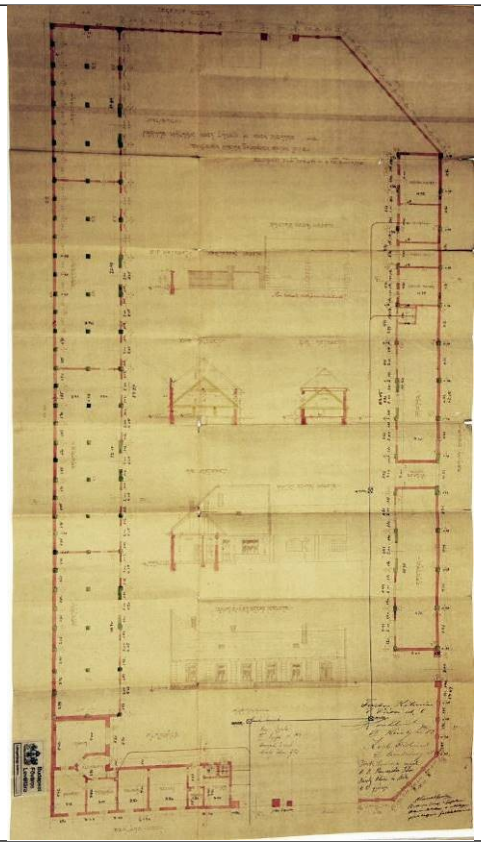

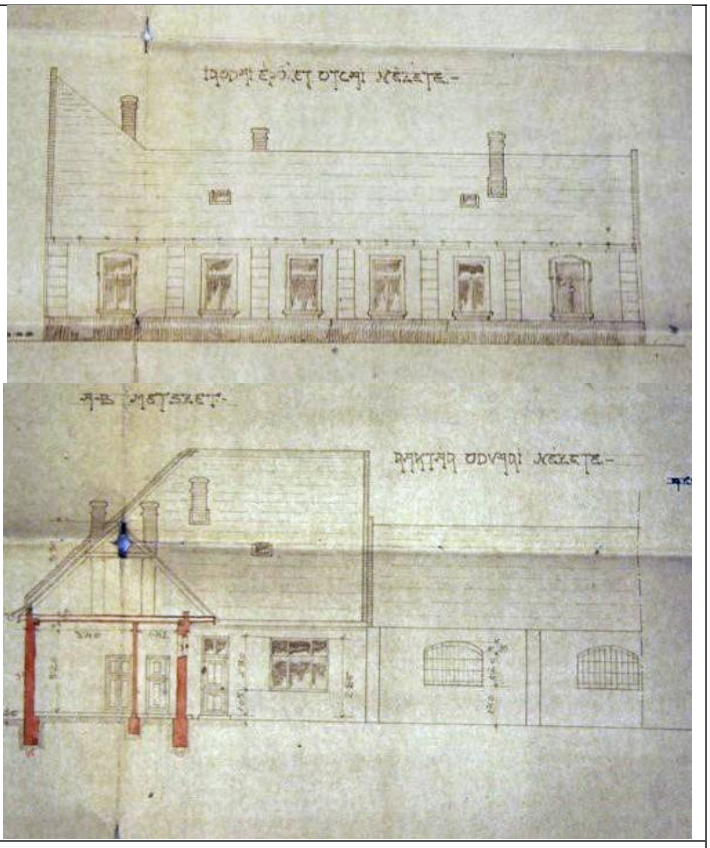

1920-as tervek

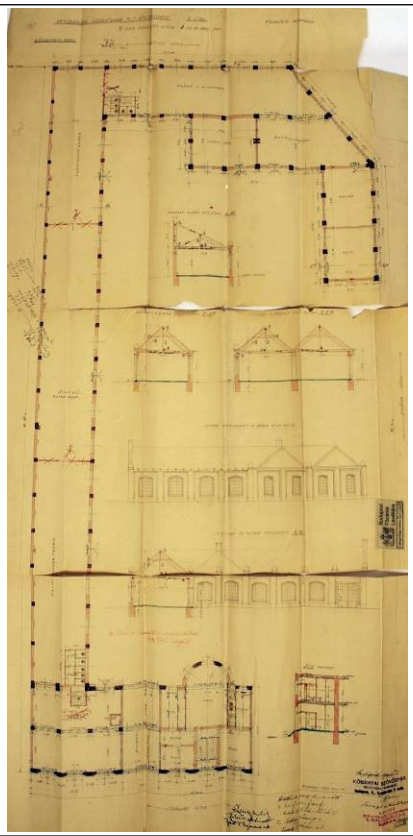

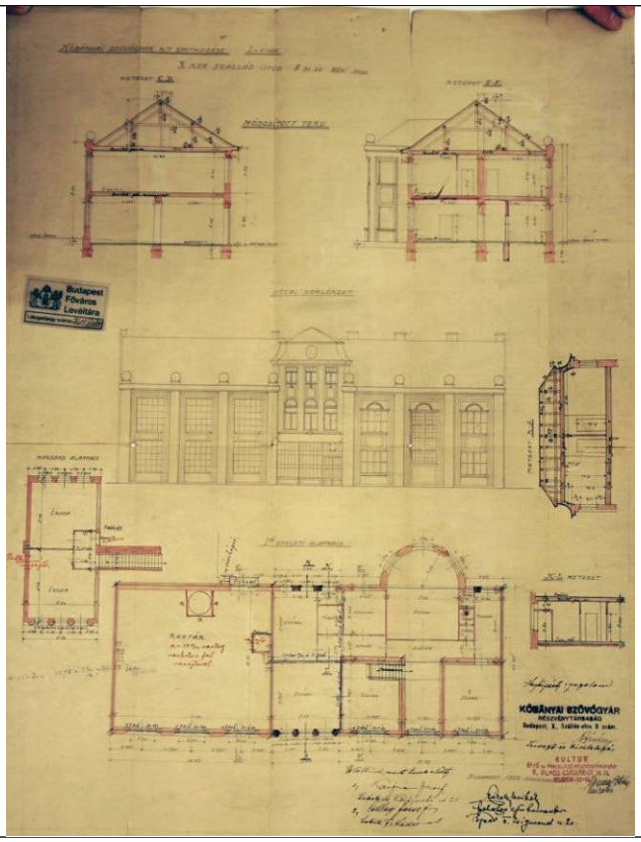

1923-as bővítés tervei (ekkor épült meg a védelemre javasolt főépület)

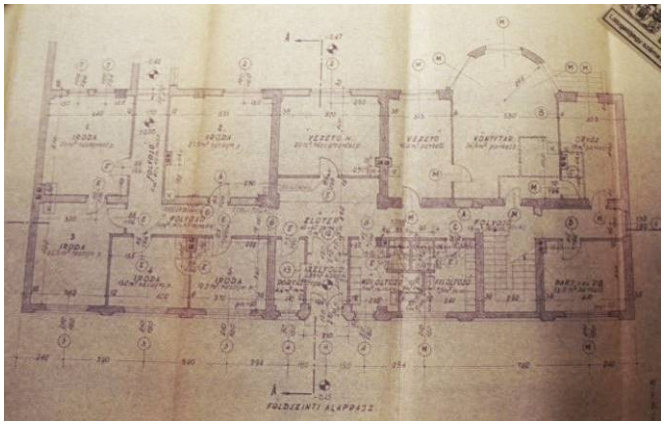

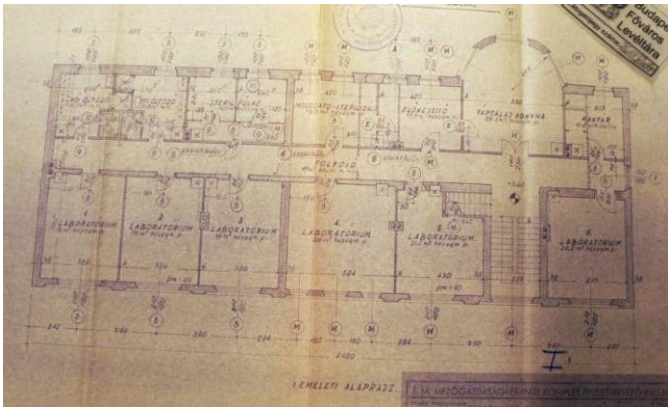

1923-as bővítés tervei (ekkor épült meg a védelemre javasolt főépület)

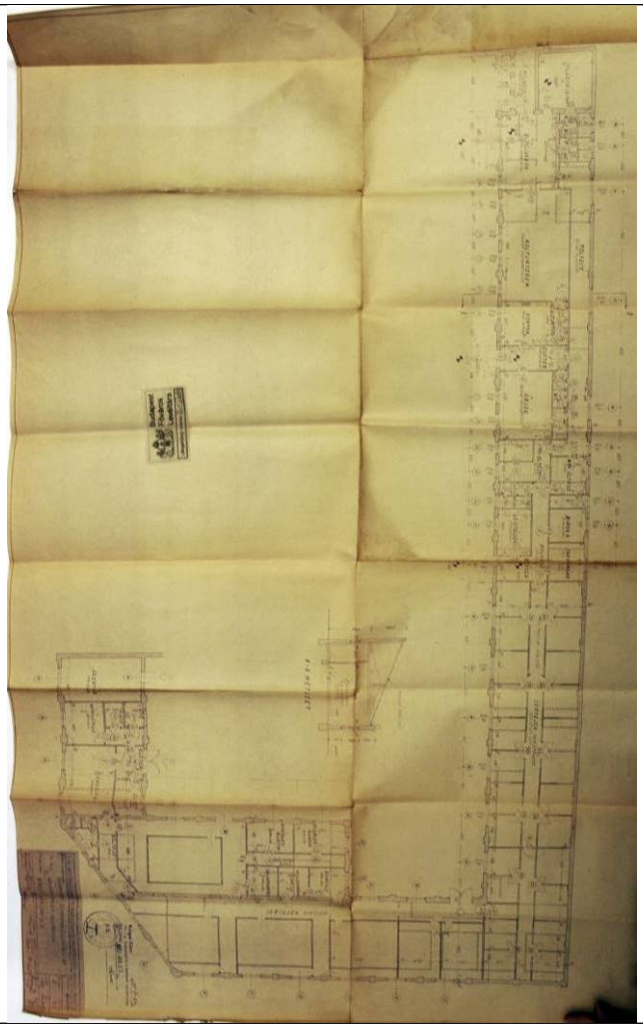

A főépület mögötti raktárakat és istállókat érintő átalakítás terve (1953)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (1-48. fólió)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_038384

Sorszám: 61.	Cím: SÖRGYÁR UTCA	Városrész: ÓHEGY
védett egyedi érték		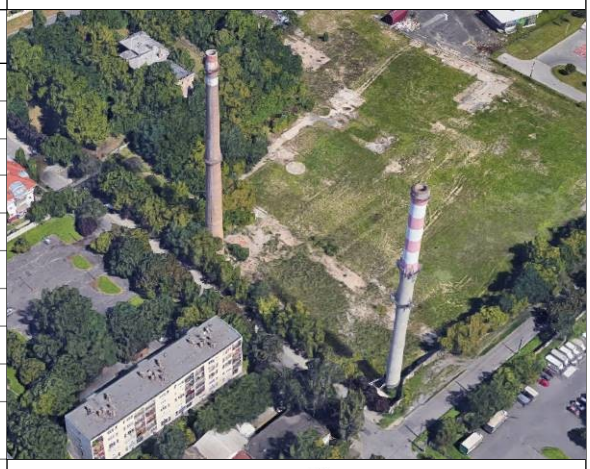
Hrsz.:	**41028/6**	
Megnevezése:	2 db kémény	
Tulajdonviszony:		
Eredeti rendeltetés:	2 db kémény	
Jelenlegi rendeltetés:	2 db kémény	
Tervező:	-	
Építtető:	-	
Építés éve:		
Építészeti stílus:		
Szintszám:	kémény	
		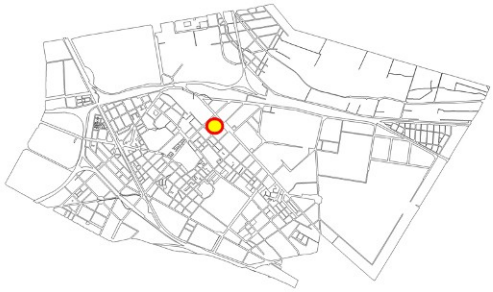
Területi védelem:	-	

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- Kőbánya városképéhez hozzátartozó ipari kémények
- a Sörgyár utcai kémény téglaépítésű, a Téglavető utca közelében lévő később épület vasbeton szerkezetű

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az építmény bemutatása:

A Sörgyár utca Gitár utca – Téglavető utca közötti szakaszán, a korábbi Polgári Serfőzde Rt., jelenleg a Kőbányai Sörgyár 4. sz. telepén megmaradt két, valószínűsíthetően használaton kívüli kémény. A korábbi sörgyár épületeit már nagyrészben lebontották.

Az egyik tégla, a másik vasbeton szerkezetű kémény. Az átalakuló környéken az ipari tevékenység visszaszorulóban van, lakóterület és kereskedelmi létesítmények létesülnek itt az utóbbi évtizedekben.

(Telephely bejárat: Maglódi út 17.)

Archív térképek

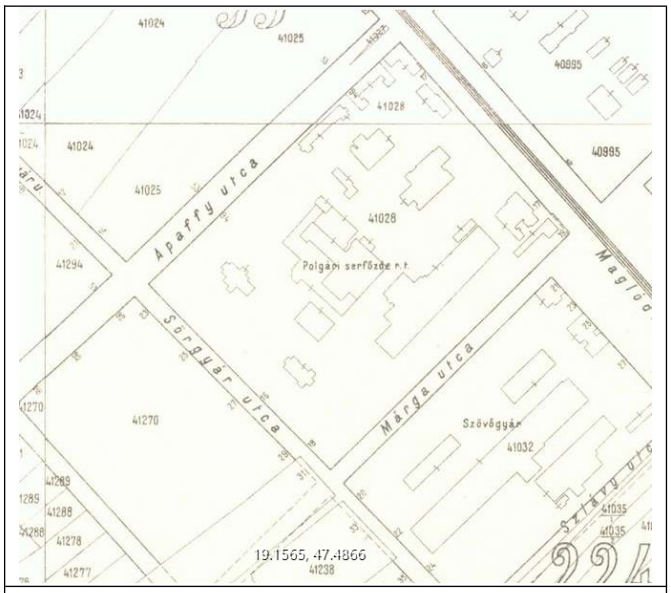

Budapest közigazgatási térképsorozata (1937)

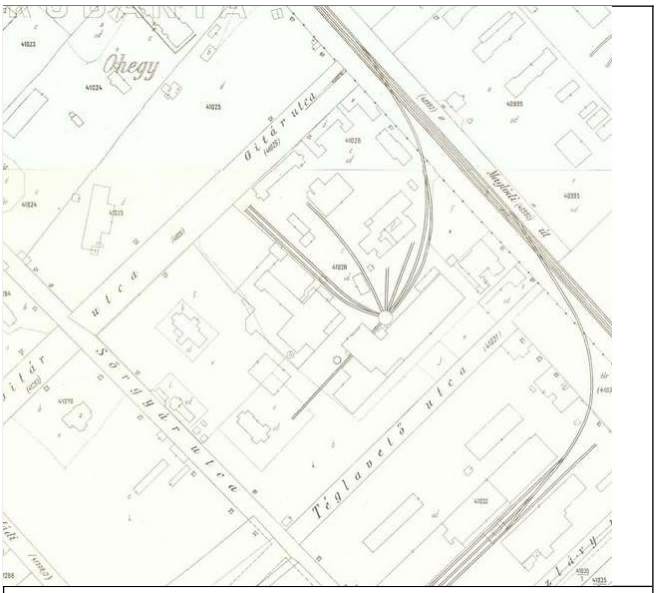

Budapest kataszteri térképsorozata 1940-46.

Fotó dokumentáció

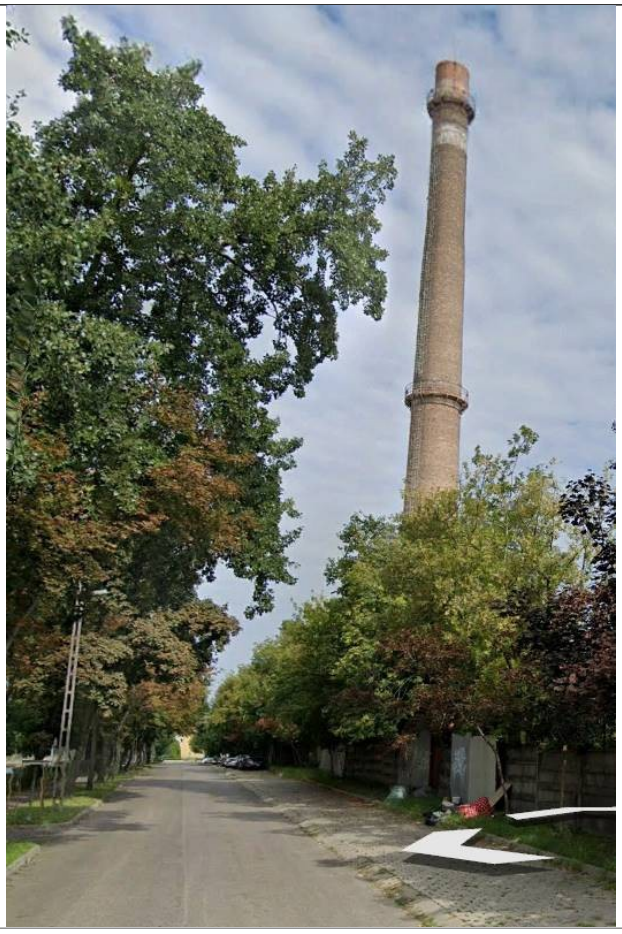

Sörgyár utcai látvány

Sörgyár utcai látkép

A szomszédos LIDL áruház telke felől

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Címlapfotó: google.maps.com
archív térképek: mapire.eu/hu

Sorszám: 62.	Cím: GERGELY UTCA 112/C	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42137/95**
Megnevezése:	Gyárkémény
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	Magezit gyártelep, gyárkémény
Jelenlegi rendeltetés:	gyárkémény
Tervező:	-
Építtető:	Magnezit Rt.
Építés éve:	1900 körül
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	kémény

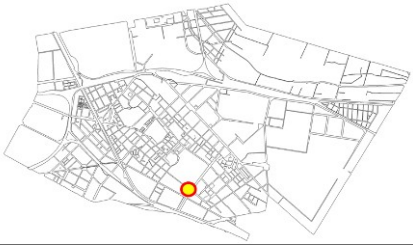

Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a gyárkémény tömege, településképi érvényesülése, látványa
- különleges, egyedi téglaarchitektúrája, ennek részletei

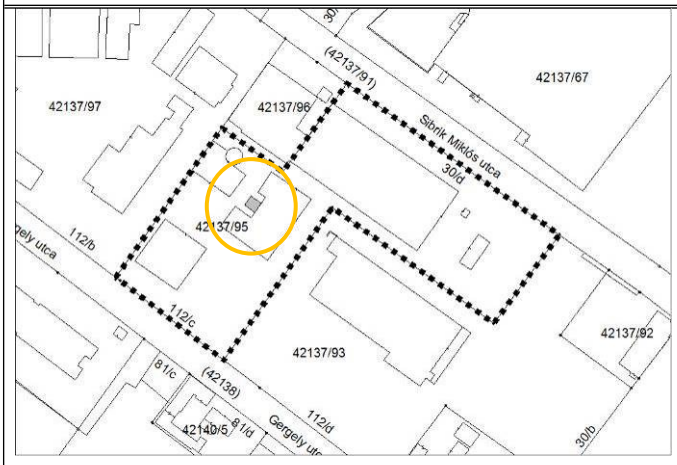

Földhivatali alaptérkép

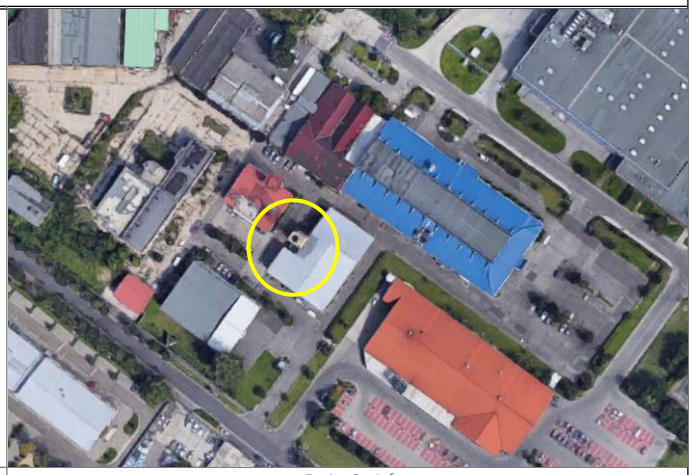

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Ipari környezetben, a korábbi téglagyárak helyén kialakult ipari beépítés közepén áll a magas, felfelé fokozatosan csökkenő keresztmetszetű, különleges téglaarchitektúrás gyárkémény.
A gyárkémény téglaidom-elemekkel díszített architektúrája szoborszerű hatást ad a kéménynek, amely védendő építészeti értéket képvisel.
A zavaró látványt nyújtó reklámfelületek lekerültek a kéményről.

Fotódokumentáció

A kémény a Gergely utca felől

A kémény a kereskedelmi üzletek felől (2019)

A kémény csúcsának architektúrája

A kémény lábazata

Az egykori gyár északkeletről

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Ráday – Új városvédő beszédek, 1997., p. 874.

Sorszám: 63.	Cím: GERGELY UTCA 43-51.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41694**
Megnevezése:	Gyárkémény
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	gyárkémény
Jelenlegi rendeltetés:	gyárkémény
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1965 előtt
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	kémény
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- településképi érték, amely Kőbánya városképét meghatározza.

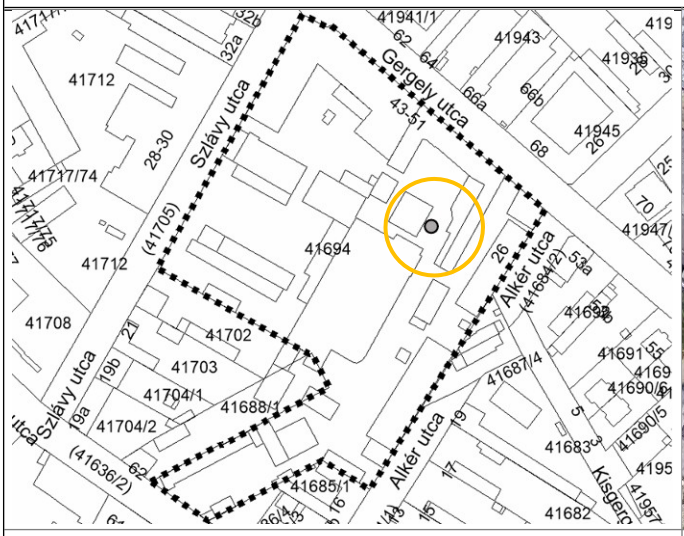

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az építmény bemutatása:

Kőbánya kevés fennmaradt téglakéményeinek egyike egy ipari telephelyen belül, épületek körbe véve. Nagy magassága miatt településképi látvány a Gergely utca és az Alkér utca felől is.

Fotódokumentáció

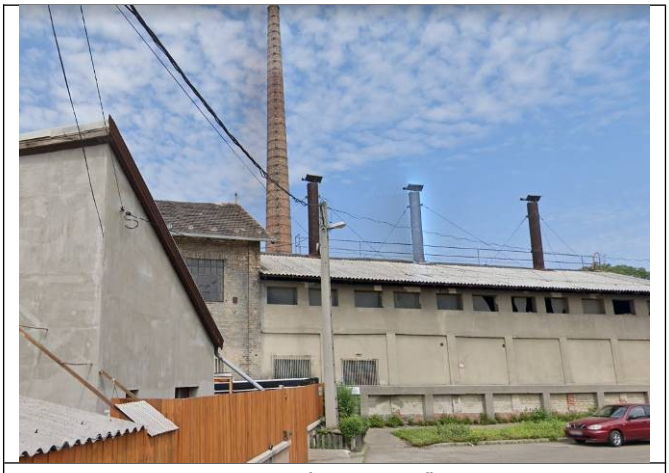

Az Alkér utca felől

A Gergely utca irányából

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Címlapfotó: google.maps.com

Sorszám: 64.	Cím: MÁDI UTCA 24.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

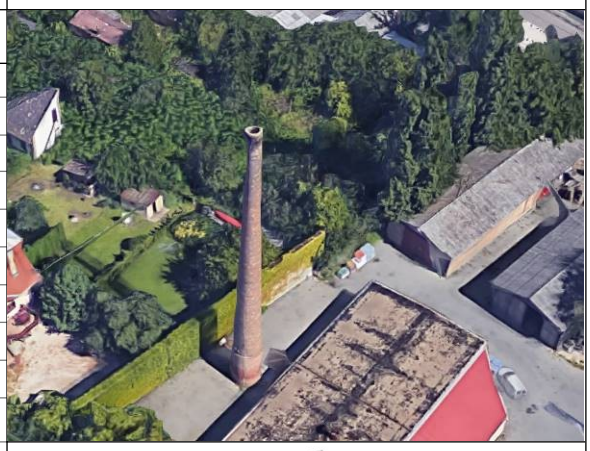

Hrsz.:	**41349/3**
Megnevezése:	gyárkémény
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	gyárkémény
Jelenlegi rendeltetés:	gyárkémény
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	1958
Építészeti stílus:	
Szintszám:	kémény
Területi védelem:	**-**

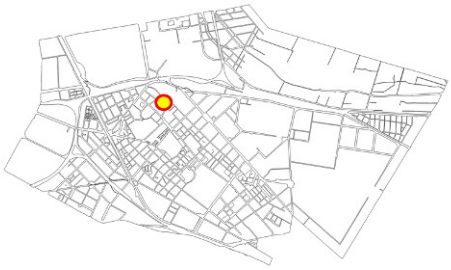

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- településképi érték, amely Kőbánya városképét meghatározza.

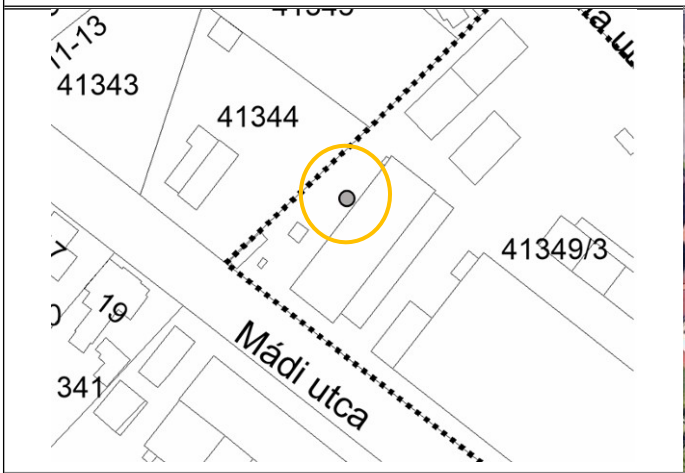

Földhivatali alaptérkép

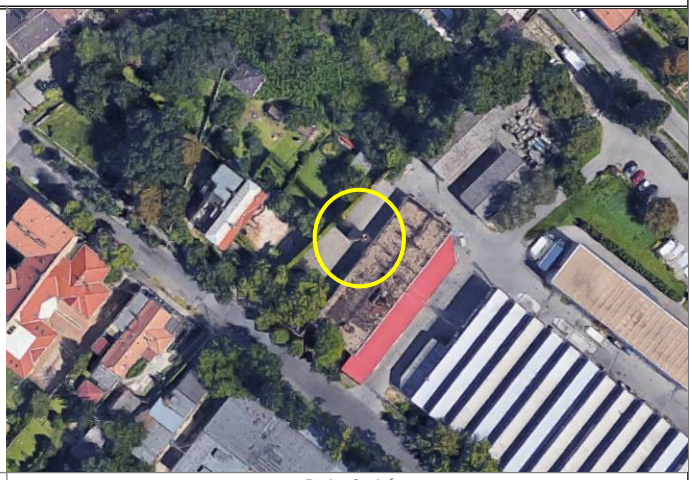

Ortofotó

Az építmény bemutatása:

Raktártelep telkén álló, rakott téglakémény kör keresztmetszettel. Nagy magassága miatt karakteres látvány a határoló utcákból.

Fotódokumentáció

A Mádi utca felől

A nyitrai utca felől

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Eredeti terv nem lelehető fel
Címlapfotó: google.maps.com

Sorszám: 65.	Cím: MAGLÓDI ÚT 25.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi érték

Hrsz.:	**41032**
Megnevezése:	Gyárkémény
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	gyárkémény
Jelenlegi rendeltetés:	kémény
Tervező:	-
Építtető:	-
Építés éve:	
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	-
Területi védelem:	-

Védendő értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- településképi érték, amely Kőbánya városképét meghatározza.

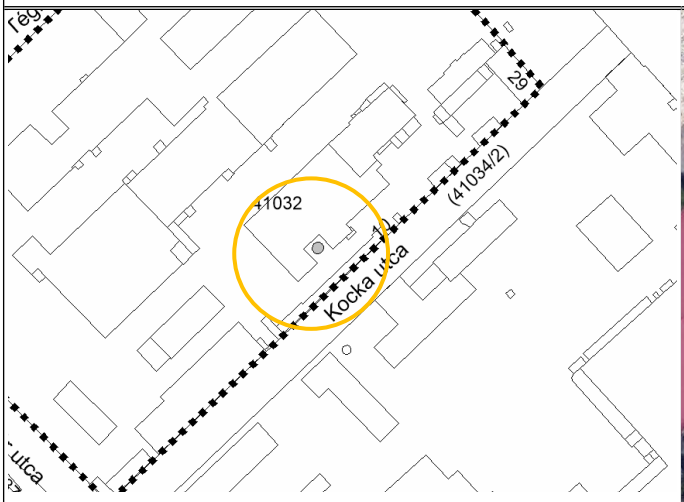

Földhivatali alaptérkép

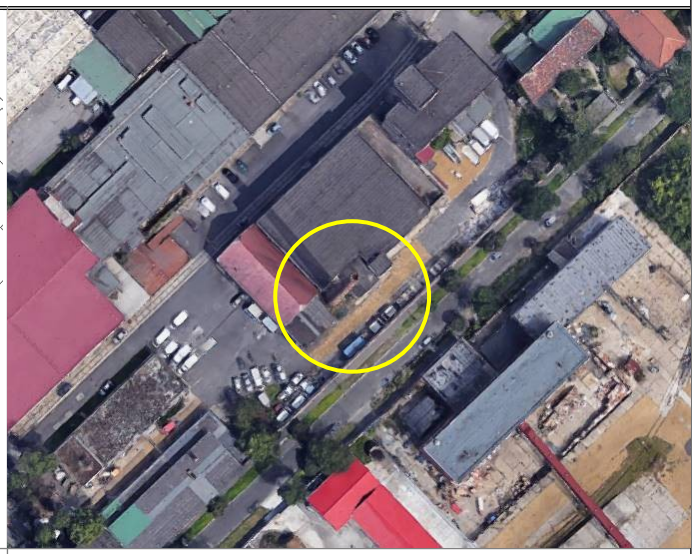

Ortofotó

Az építmény bemutatása:

Kőbánya kevés fennmaradt körátmérőjű téglakéményeinek egyike a Maglódi úti ipari telephelyen belül, a Kocka utca mentén. Nagy magassága miatt karakteres településképi látvány a Kocka utca felől.

Fotódokumentáció

A Kocka utcáról

A Kocka utcáról együtt látszik a Sörgyár utcai kéményekkel

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Címlapfotó: google.maps.com

Sorszám: 66-77.	Cím: KŐBÁNYAI HATÁRKÖVEK	Városrész: KŐBÁNYA-KERTVÁROS KERESZTÚRIDŰLŐ ÚJHEGY

védett egyedi érték

Megnevezése: határkövek

Sorszám	Cím	Hrsz.	É	K
66.	526. sor	42542	47,48546°	19,21658°
67.	Régivám utca	42550	47,47921°	19,21059°
68.	Régivám utca	42550	47,469408°	19,202157°
69.	Régivám utca	42552	47,468423°	19,201145°
70.	Tünde utca	42550	47,466160°	19,199113°
71.	Tünde utca	42550	47,464202°	19,197627°
72.	Álmos utca	42550	47,45889°	19,19254°
73.	Álmos utca	42550	47,45905°	19,19249°
74.	Álmos utca	42550	47,45893°	19,19235°
75.	Álmos utca	42550	47,46083°	19,18917°
76.	Hangár utca	42563	47,46393°	19,17784°
77.	Hangár utca 65.	42492/1	47,46363°	19,17608°

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- helytörténeti érték

Az érték bemutatása:

Pest közigazgatása a város határát határkövekkel jelölte meg. E köveket sorszámmal jelölték és Pest – Buda – Óbuda egyesítését követően BUDAPEST SZINTEZÉSE körfeliratú fémjelet helyeztek rájuk. E köveknek jelesebb darabjai olyan helyeket jelölnek, ahol az országút két település, közigazgatás határához ér, az egyenes határvonal megtörik, vagy több település határvonala találkozik. Ezek a kiemelkedő fontosságú oszlopok anyagukban is különböznek a csak egyenes határvonalat jelölő kövektől. A XVIII. században állított határköveket gránitból faragták. Ez a kő a vésett írást jobban megőrizte, mint az 1830-as években homokkőből faragottak. Ez utóbbiakat többnyire egy egyenes határszakasz mentén helyezték el, többségük csak sorszámot visel.

Sorszám: 66.	Cím: 526. SOR	Városrész: KŐBÁNYA-KERTVÁROS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42542**
Koordinátái:	47,48546° 19,21658°
Megnevezése:	határkő-emlék
Eredeti rendeltetés:	határkő
Jelenlegi rendeltetés:	határkő-emlék
Építés éve:	1738 körül

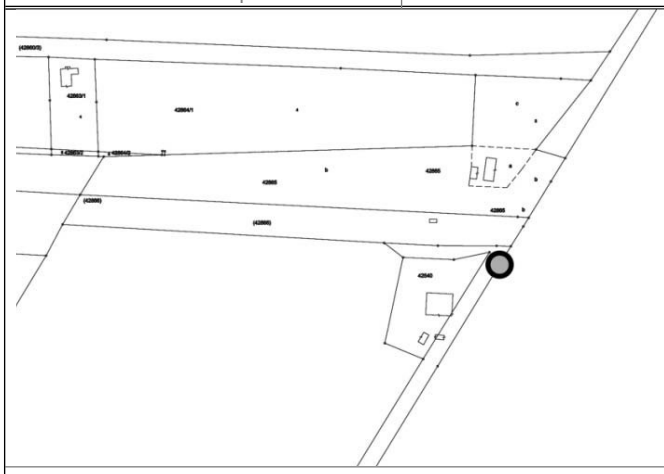

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az érték bemutatása:

A legismertebb határkő most is határkő a X. és XVII. kerület határán átmenő Jászberényi út mellett. Ezen a helyen működött régen a még ma is meglévő vámház.
Feliratai:
sorszám: **39 / PEST 1738 KERES. / Z TVR / 1738** (az első két szám csak sejthető.)
Anyaga szürke gránit, teteje vízszintes sík.

Sorszám: 67.	Cím: RÉGIVÁM UTCA	Városrész: KŐBÁNYA-KERTVÁROS

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42550**
Koordinátái:	47,47921° 19,21059°
Megnevezése:	határkő-emlék
Eredeti rendeltetés:	határkő
Jelenlegi rendeltetés:	határkő-emlék
Építés éve:	

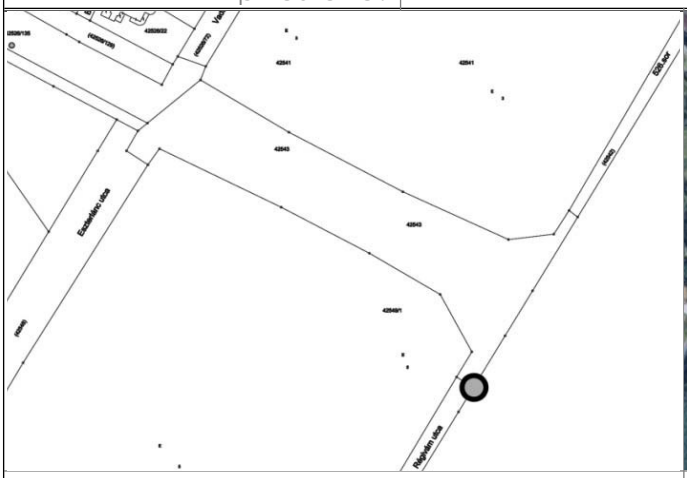

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az érték bemutatása:

Szent Lőrinc – Pest – Keresztúr hármas határig, egy egyenes út mentén helyezték el ezt a határkövet. Felirat, sorszám nem olvasható rajta, de a szintezést jelző fém bélyeg piros zománcfestékkel be van festve. Anyaga homokkő, teteje csonka kúp. (A szintezést jelző fémet 2011-ben ellopták.) Mint a képen is látható, ez és a következő határkövek is, egy golyófogó földsánc oldalában állnak. Ennek a „határ útnak" Pest védelmében még a második világháborúban is volt harcászati jelentősége.

Sorszám: 68. 69.	Cím: RÉGIVÁM UTCA	Városrész: KERESZTÚRIDŰLŐ
védett egyedi érték		
Hrsz.:	**42550** **42552**	
Koordinátái:	47,469408° 19,202157° 47,468423° 19,201145°	
Megnevezése:	határkő-emlék	
Eredeti rendeltetés:	határkő	
Jelenlegi rendeltetés:	határkő-emlék	
Építés éve:	- 1843 körül	

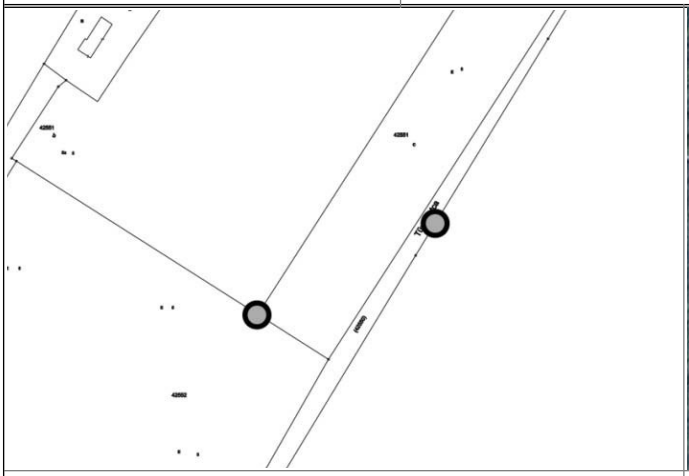

Földhivatali alaptérkép

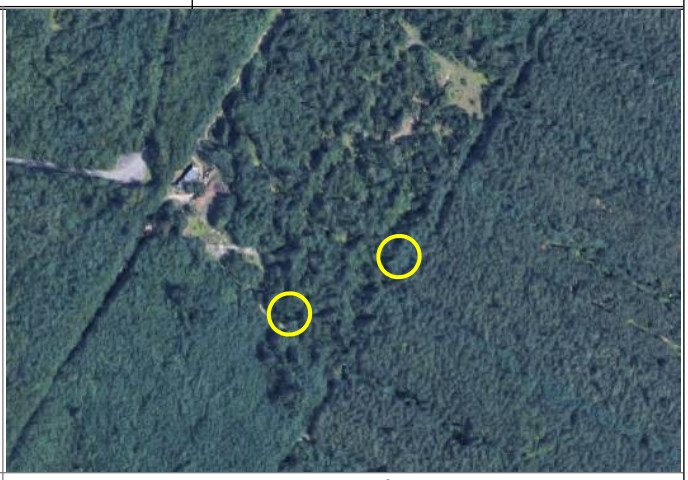

Ortofotó

Az érték bemutatása:

A bal alsó fotón látható oszlop a városi erdőben erősen pusztuló állapotban lévő, málladozó homokkő. Sorszám, írás már nem vehető ki rajta. A földút menti bozótban lombfakadás után szinte észrevehetetlen. Állapotán háborús sérülések nyomai láthatók. Fejezetéből csak peremezettsége állapítható meg biztosan.
Ugyancsak az erdőben, csak lombhullás után látható meg a jobb alsó fotón látható, jó állapotú homokkő, írott oszlop. Több lövedék becsapódási helye látható rajta. Teteje peremezett vízszintes sík. Sorszáma: **32**, kalligrafikus írással **PEST. / 1838**

Sorszám: 70. 71.	Cím: TÜNDE UTCA	Városrész: KERESZTÚRIDŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42550**	
Koordinátái:	47,466160° 19,199113° 47,464202° 19,197627°	
Megnevezése:	határkő-emlék	
Eredeti rendeltetés:	határkő	
Jelenlegi rendeltetés:	határkő-emlék	
Építés éve:	1833 körül 1738 körül	

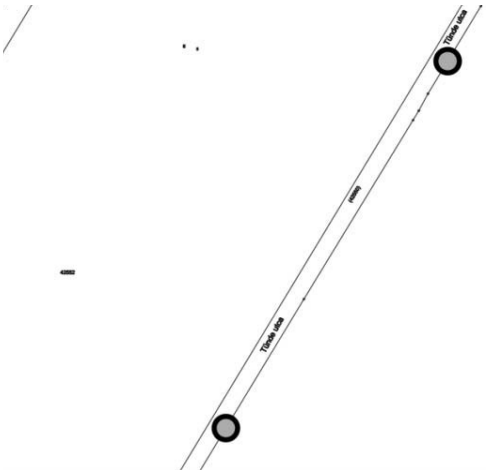

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az érték bemutatása:

Régi vám sor Határőr laktanya kapujához közel az út keleti oldalán található a bal oldali képen látható, a földből alig kiálló kő. Rajta keretezett mezőben PEST vésete sejthető.
A jobb oldali képen a robosztus, sérült kő a Határőr laktanya kerítése és a Régi vám sor közti keskeny erdősávban található. Sem szám, sem helységnév, csak HP monogram olvasható rajta.

Sorszám: 72. 73.	Cím: **ÁLMOS UTCA** (Tünde utca sarok)	Városrész: **KERESZTÚRIDŰLŐ**

védett egyedi érték		
Hrsz.:	**42550**	
Koordinátái:	47,45889° 19,19254° 47,45905° 19,19249°	
Megnevezése:	határkő-emlék	
Eredeti rendeltetés:	határkő	
Jelenlegi rendeltetés:	határkő-emlék	
Építés éve:	- 1933 körül	

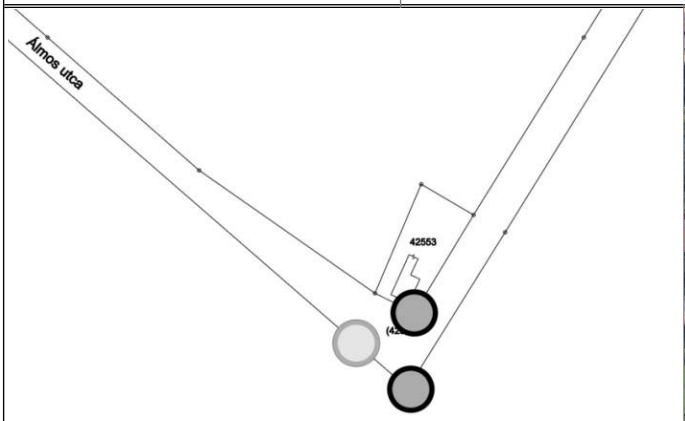

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az érték bemutatása:

Az Álmos utca és Tünde u. sarkán – néhány méterre egymástól – három határkő található:
A 29 számmal jelölt, feliratos követ a Régi vám sor egy kis megtöretéséből (Koordinátái: 19,19254o K; 47,45889o É) hozták erre a helyre. Írásai: **29 sz / Pest / 1843 Keresztúr –** Ez a kő egy diófa alatt, annak árnyékában áll, ezért a Keresztúr felőli oldala nyáron is mohás. Teteje peremezett vízszintes sík. (A bal oldali fotón.) E sarkon álló másik határkő fejzetének peremén a 34 sorszám olvasható, jó állapotú, mindkét oldalán gyönyörűen vésett kalligrafikus betűkkel: **Pest 1833** és **Keresztúr 1833** olvasható. (Jobb oldali fotók.)

Sorszám: 74.	Cím: ÁLMOS UTCA	Városrész: KERESZTÚRIDŰLŐ

védett egyedi érték

Hrsz.:	**42550**
Koordinátái:	47,45893° 19,19235°
Megnevezése:	határkő-emlék
Eredeti rendeltetés:	határkő
Jelenlegi rendeltetés:	határkő-emlék
Építés éve:	-

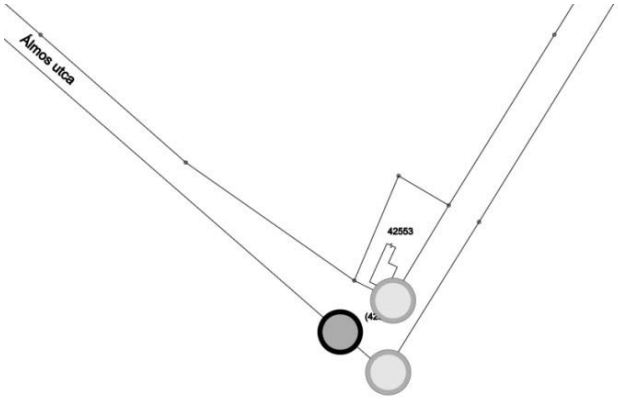

Földhivatali alaptérkép

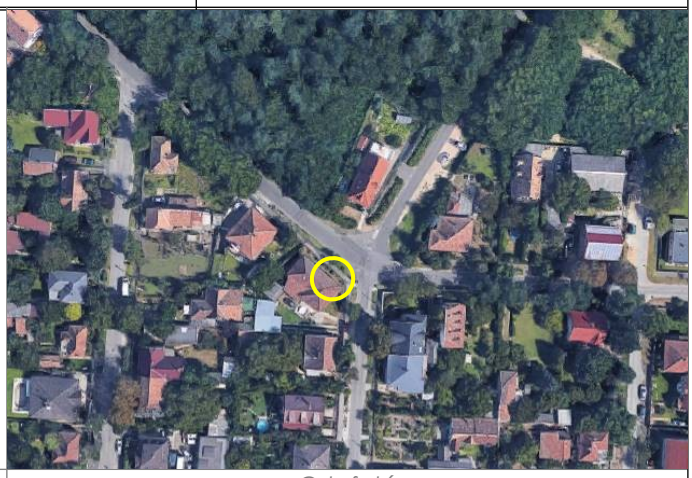

Ortofotó

Az érték bemutatása:

Az eredetileg ide állított kő egy hármas határt jelölő, ma is jó állapotú, sík tetejű, három oldalán írt gránit oszlop. Sorszáma: 28, mindhárom oldalán felirattal. E kőnél megtörik a határvonal iránya. A határkő feliratai:

28 / PEST / 1738; KERESZ / T UR / 1738; SZ:LŐ / RINCZ / 1738

Sorszám:	Cím:	Városrész:
75. 76. 77.	**ÁLMOS UTCA** (Álmos utca 45. előtt) **HANGÁR UTCA** (Felsőcsatári utca sarok) **HANGÁR UTCA** (Hangár utca 65. előtt)	**KERESZTÚRIDŰLŐ**

védett egyedi érték		
Hrsz.:	**42550** **42563** **42492/1**	
Koordinátái:	47,46083° 19,18917° 47,46393° 19,17784° 47,46363° 19,17608°	
Megnevezése:	határkő-emlék	
Eredeti rendeltetés:	határkő	
Jelenlegi rendeltetés:	határkő-emlék	
Építés éve:	-	

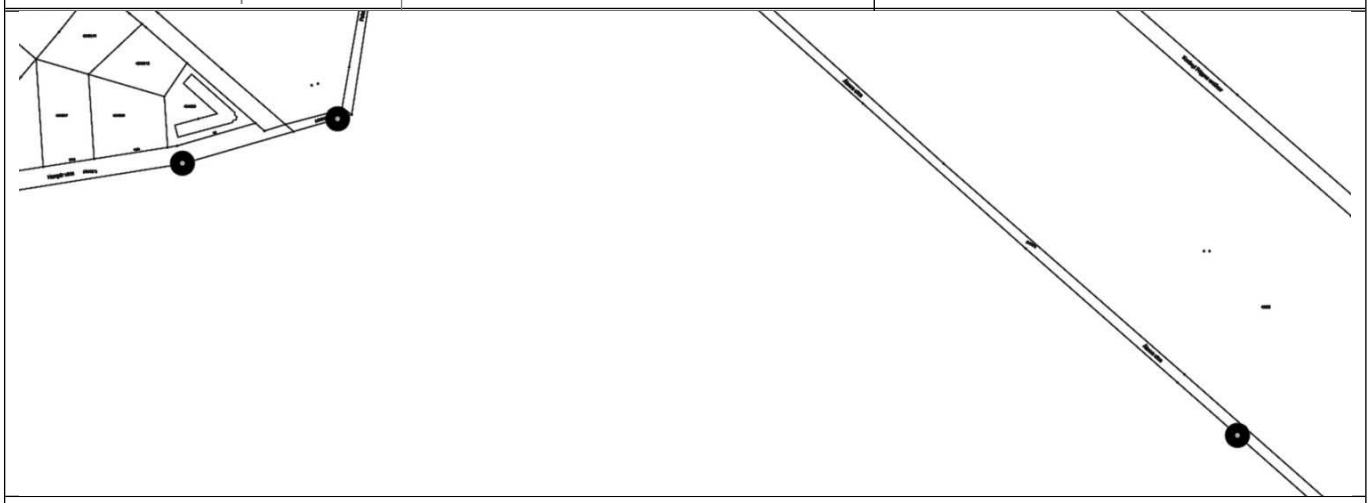

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az érték bemutatása:

A bal alsó képen az Álmos u. 45. alatti lakóház előtt álló határkő. Sorszáma és a szintező fémbélyege letörve. Egy mellé ültetett tujafától alig észrevehető. Teteje peremezett vízszintes sík. A Felsőcsatári út – Hangár utca sarkán áll egy alacsony, két oldalán írott gránit oszlop. Írásai:
SZ:LŐR / INCZ / 1738 Domború oldalán **1933** évszám. (Középső képek.) Jobbra alul a Hangár utca 65. szám előtt áll egy nem teljesen elásott talpazatú, oldalán 22 számot viselő peremezett fejzetű monumentális határkő. Lábazatán egy kis fehér márványtábla tanúsítja, hogy: **HELYRE ÁLLÍTTATTA KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT**

Balra fent: E27-10. jelű határkő, jobbra fent: E27-12. jelű határkő, alul: E27-11. jelű határkő képei

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Tanulmány és fotók: dr. Fejér Tibor (2012.)

Sorszám: E01.	Cím: GERGELY UTCA 50-52-54.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

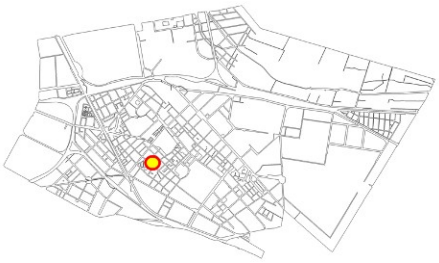

Megnevezése:	Kisvárosias lakóházsor
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	-
Építés éve:	1940 körül
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	alagsor+F+2 (később +1 szint)

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E01-1 E01-2 E01-3	Gergely utca 50. Gergely utca 52. Gergely utca 54.	41910 41911 41912
Védett területi érték:	-	-	-

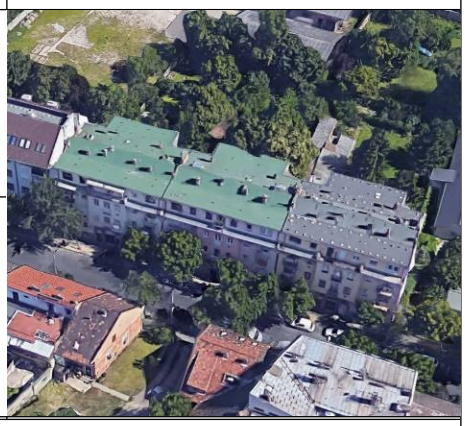

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- épületek utcai homlokzatain látható hármas osztású bejárati részek, valamint az eredeti állapotban fennmaradt belső burkolatok

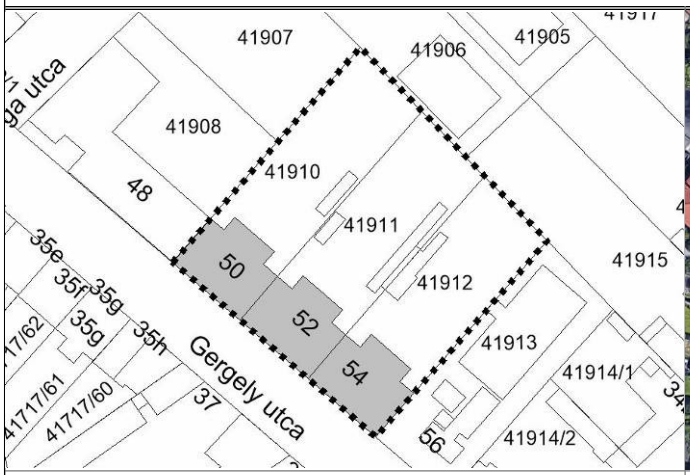

Földhivatali alaptérkép

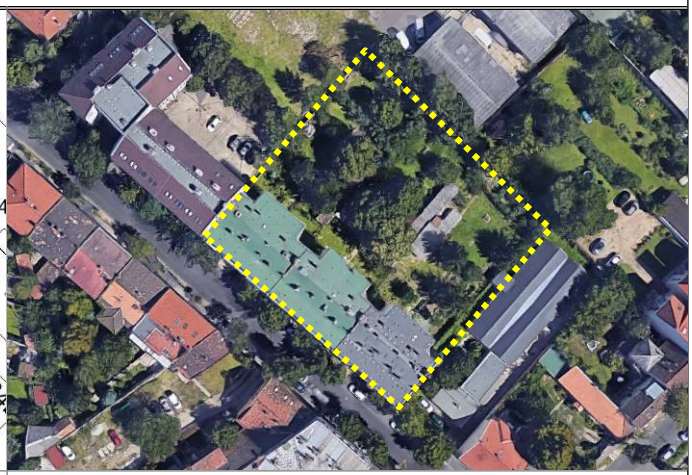

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Három egymás melletti telekre zártsorú módon épült, egyidőben. Kétemeletes modern lakóház együttes, amit később még egy emelettel megemeltek (Bereszlényi Endre építész és Antal Miklós tervei alapján). A házak alatti alagsor erősen kiemelt. Belül 5 fogatú a lakáselrendezés. Homlokzataik 2+(3)+2 tengelyesek. A középső osztásban a földszinten kőkeretbe foglalt bejáratok, az emeleten zárterkélyek láthatóak. A nyílászárók részben eredetiek. A lépcsőházakban megmaradt az eredeti fekete szegélyű halványzöld fali csempe és fekete-fehér padlólap burkolat.
A három lakóház teljesen egyforma, valószínűleg katonatisztek számára épült.

Fotódokumentáció

Bejárat

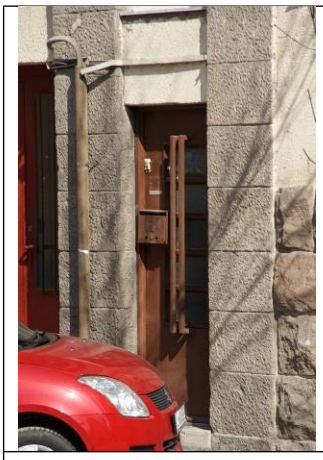

Eredeti ajtó

Homlokzati részlet

Az épületek utcai homlokzatai

Kőlábazat és az alagsori ablak

Gergely utca 54.

Gergely utca 54. utólagos emeltráépítése

Sorszám: E01-1.	Cím: GERGELY UTCA 50.	ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41910**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Kalmár Károly és neje
Építés éve:	1940 körül 1956: tetőemelet ráépítés
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	alagsor+MF+2 (később +1 szint)
Területi védelem:	igen

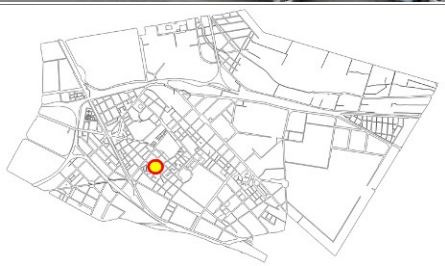

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épülettömeg és a beépítési mód
- kiemelten az utca homlokzat
- a kőlábazat és a kiemelt bejárat kőburkolatai,
- a bejárat jobb oldalán lévő eredeti ajtó.

Megjegyzés: az eredeti épületbejáratok visszaállítása javasolt.

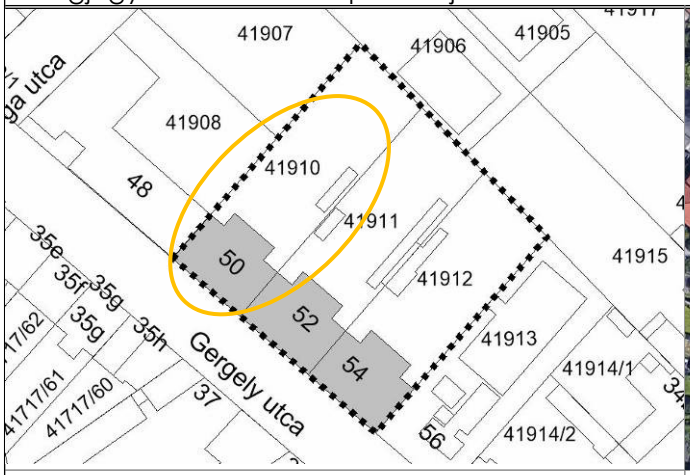

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Kétemeletes többlakásos, modern lakóház, amit később még egy emelettel megemeltek. A ház alatti alagsor erősen kiemelt. Belül 5 fogatú a lakáselrendezés. Homlokzata 2+(3)+2 tengelyes. A középső osztásban a földszinten kőkeretbe foglalt bejáratok, az emeleten zárterkélyek láthatóak. A nyílászárók részben eredetiek. A lépcsőházakban megmaradt az eredeti fekete szegélyű halványzöld fali csempe és fekete-fehér padlólap burkolat.

Fotódokumentáció

Az utcai homlokzat

A kiemelt bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

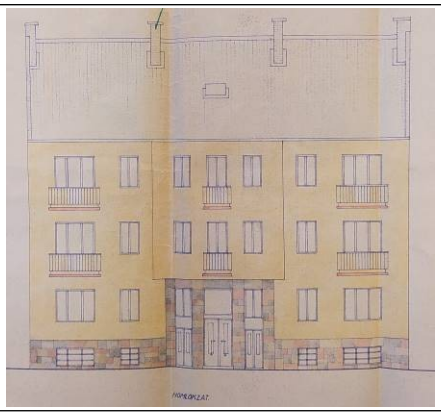

Tetőemelet ráépítés előtti homlokzat terve (1942)

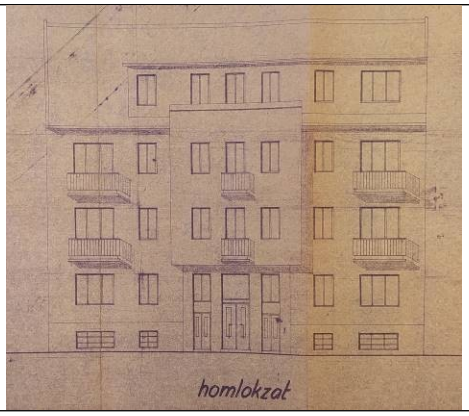

Tetőemeletráépítés tervének homlokzati rajza (1956)

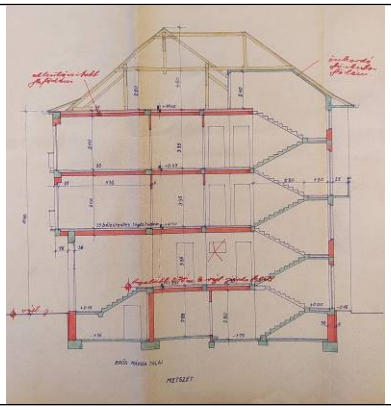

Tetőemelet ráépítés előtti metszet terve (1942)

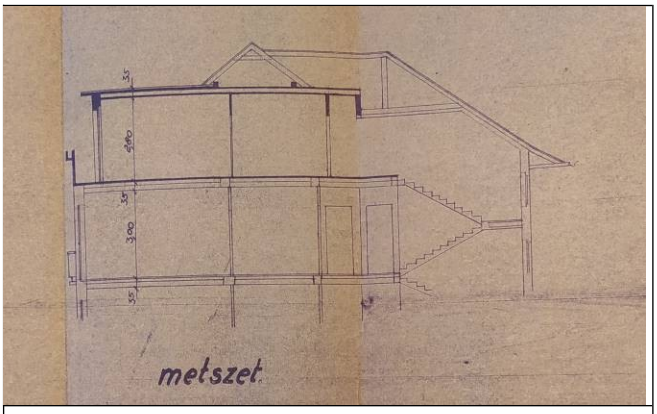

Tetőemeletráépítés tervének metszete (1956)

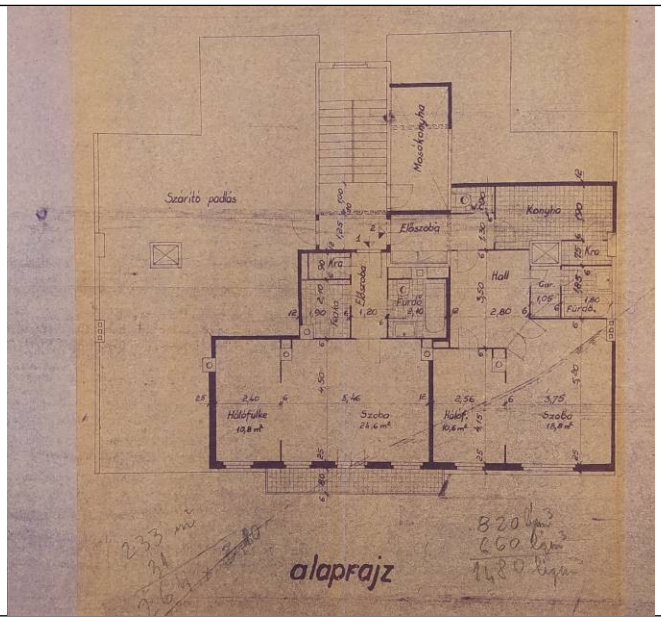

Utólagos tetőemelet alaprajza (1956)

Sorszám: E01-2.	Cím: GERGELY UTCA 52.	ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41911**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Katona János és neje
Építés éve:	1940 körül
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	alagsor+MF+2 (később +1 szint)

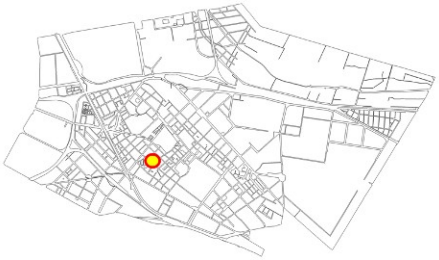

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épülettömeg és a beépítési mód
- kiemelten az utca homlokzat
- a beépített redőnytokok (az új külső műanyagtokok helyett)
- a kőlábazat és a kiemelt bejárat kőburkolatai,
- a bejárat és ennek jobb oldalán lévő eredeti ajtó.

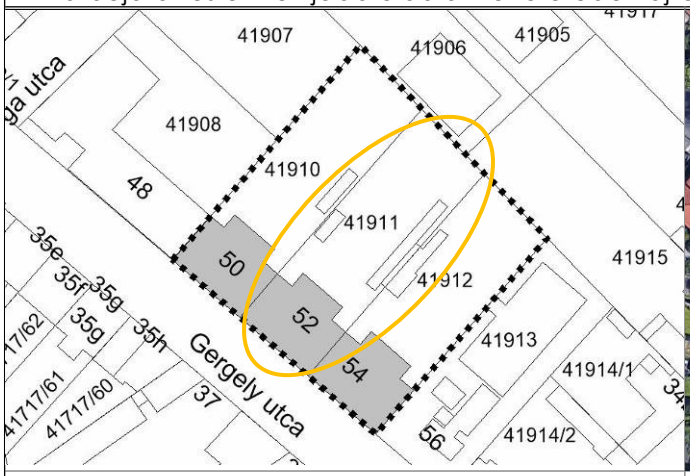

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Kétemeletes többlakásos, modern lakóház, amit később még egy emelettel megemeltek. A ház alatti alagsor erősen kiemelt. Belül 5 fogatú a lakáselrendezés. Homlokzata 2+(3)+2 tengelyes. A középső osztásban a földszinten kőkeretbe foglalt bejáratok, az emeleten zárterkélyek láthatóak. A nyílászárók részben eredetiek. A lépcsőházakban megmaradt az eredeti fekete szegélyű halványzöld fali csempe és fekete-fehér padlólap burkolat.

Fotódokumentáció

Az utcai homlokzat nyílászárói

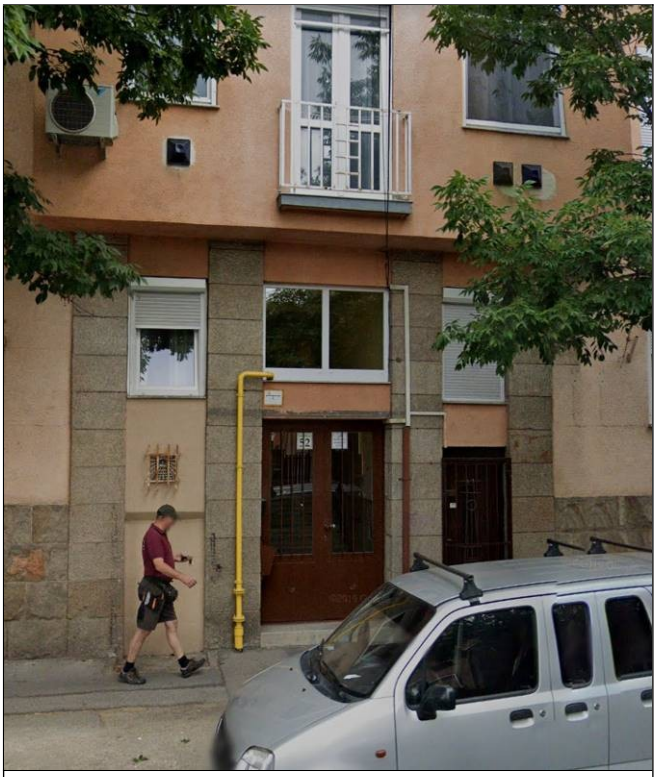

A bejárat környéke műanyag ablakokkal, külső redőnytokokkal, gázcsővel, műanyag kábelcsatornával, konvektor kivezetővel, légkondi külső egységgel

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

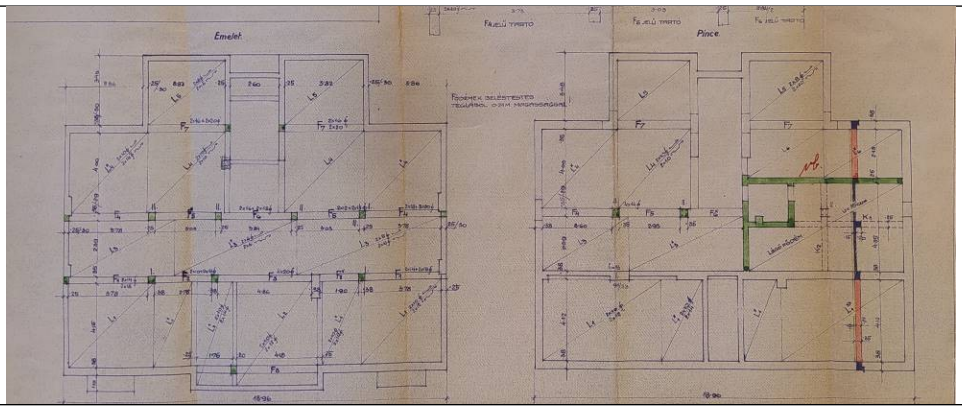

Vasbeton terv szemlélteti az alaprajzi elrendezést
(alaprajzok nem találhatóak a levéltári anyagban)

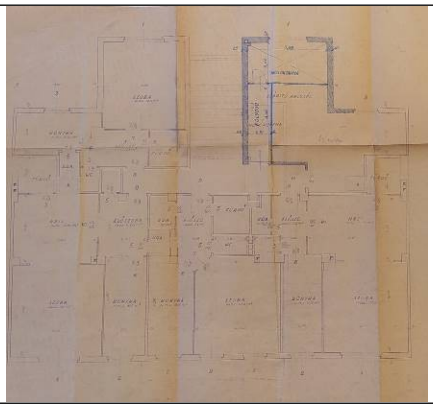

Padlástérbeépítés alaprajza (1958)

n

Sorszám: E01-3.	Cím: GERGELY UTCA 54.	ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41912**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Bubik László és neje
Építés éve:	1940 körül 1956: tetőemelet ráépítés
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	alagsor+MF+2 (később +1 szint)
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épülettömeg és a beépítési mód
- kiemelten az utca homlokzat
- a kőlábazat és a kiemelt bejárat kőburkolatai,
- a bejárati kapu.

Megjegyzés: a lépcsőházi kapu két oldalán lévő ajtók visszaállítása javasolt.

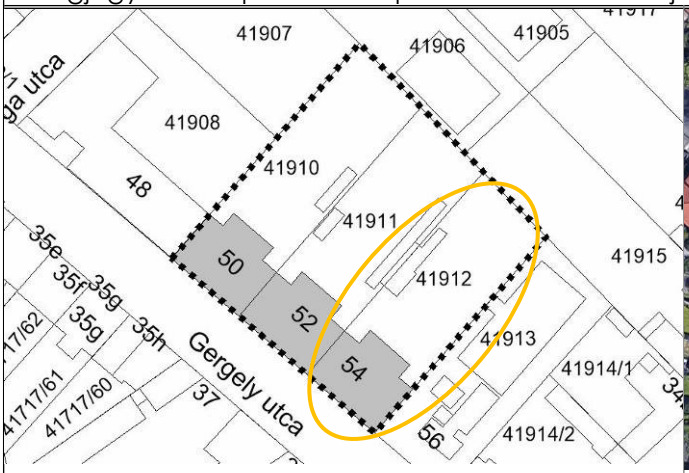

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Kétemeletes többlakásos, modern lakóház, amit később még egy emelettel megemeltek. A ház alatti alagsor erősen kiemelt. Belül 5 fogatú a lakáselrendezés. Homlokzata 2+(3)+2 tengelyes. A középső osztásban a földszinten kőkeretbe foglalt bejáratok, az emeleten zárterkélyek láthatóak. A nyílászárók részben eredetiek. A lépcsőházakban megmaradt az eredeti fekete szegélyű halványzöld fali csempe és fekete-fehér padlólap burkolat.

Fotódokumentáció

Az utcai homlokzat

Bejárati kapuk

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

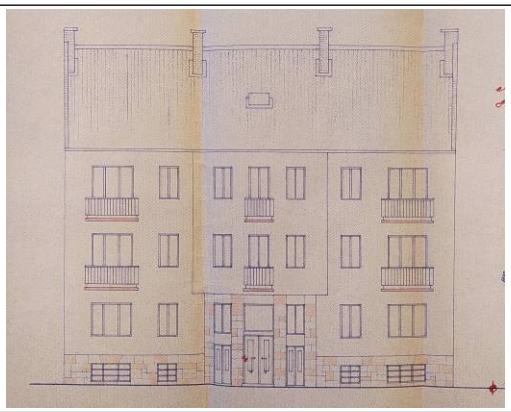

Homlokzat tetőemelet ráépítés előtt (1942)

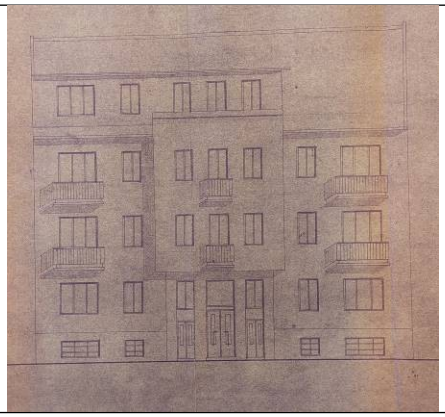

Homlokzat tetőemelet ráépítéssel (1956)

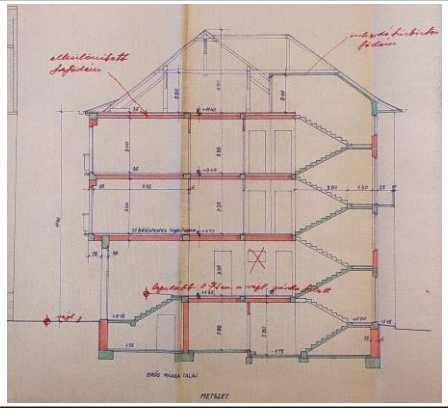

Metszet a tetőemelet ráépítés előtt (1942)

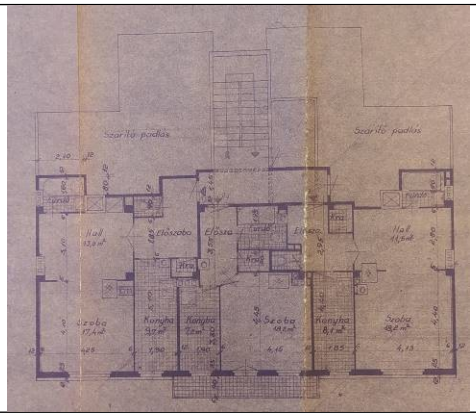

Utólagos tetőemelet alaprajza (1956)

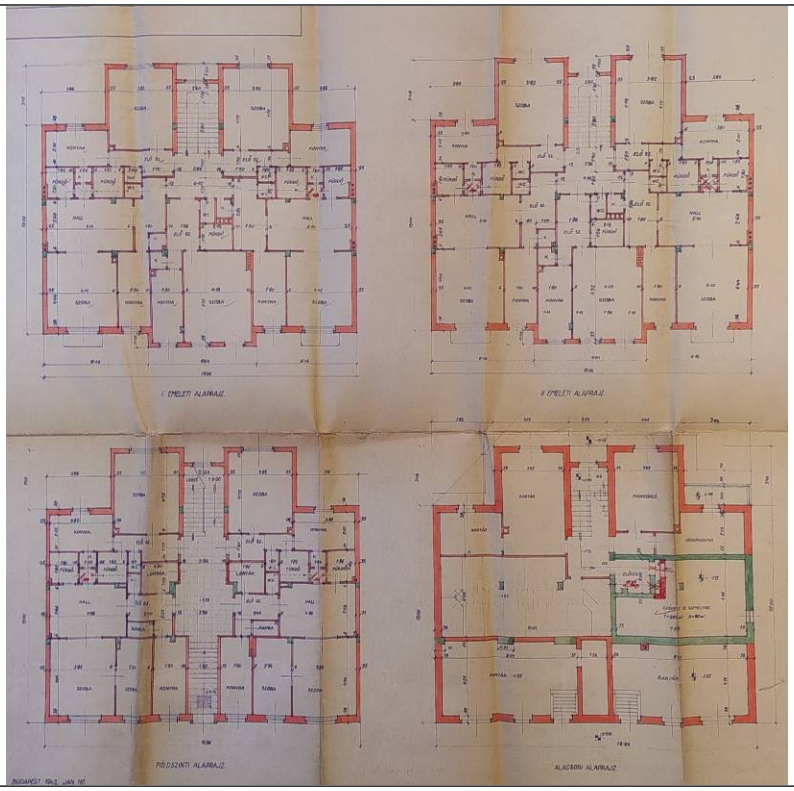

Alaprajzok (balról jobbra: 1. emelet, 2. emelet, földszint, alagsor)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció: Budapest Főváros Levéltára
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041910
HU_BFL_XV_17_d_329_041911
HU_BFL_XV_17_d_329_041912
VÁTI-2002. – LK13 (Perczel Anna)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E02.	Cím: MÁRGA UTCA 9-13/C., 16-20. PETRŐCZY UTCA 23-25.			Városrész: ÓHEGY
védett egyedi és területi érték				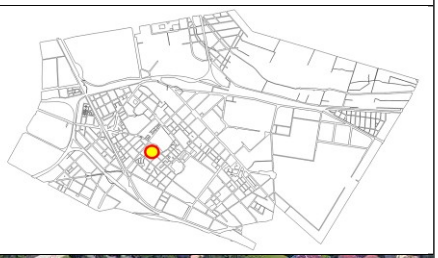
Megnevezése:	kisvárosias lakóházsor			
	Sorszám	Cím	Hrsz.	
Védett egyedi és területi érték:	E02-1 E02-2 E02-3 E02-4	Márga u. 16. Márga u. 18. Petrőczy u. 23.-Márga u. 20. Márga u. 9.	41896 41899 41900 41904	
Védett területi érték:	E02-5 E02-6 E02-7 E02-8 E02-9	Márga u. 11. Márga u. 13/a Márga u. 13/b Márga u. 13/c-Petrőczy u. 25. Márga u. egy része	41903 41902 41920/2 41920/1 (41901)	

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- jellemzően finom arányú, magasföldszintes beépítés
- hosszabbtávon a beépítési arányok és az épületmagassági dimenziók következetes megőrzése javasolt

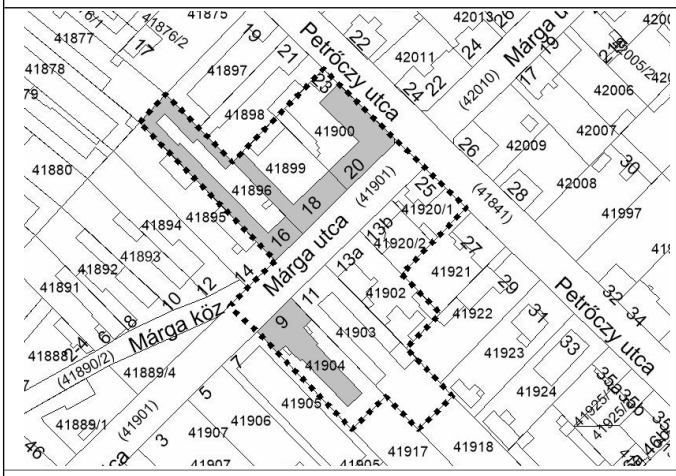

Földhivatali alaptérkép

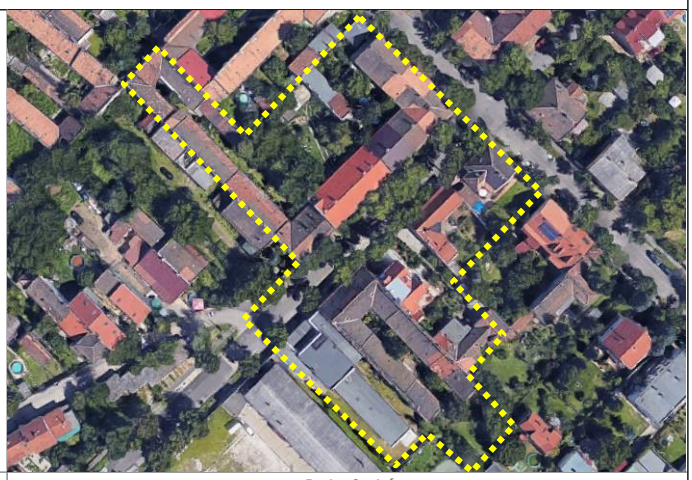

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Egységes városképi hatást nyújtó, zártsorúan és hézagosan zártsorúan épült kertes kisvárosias lakóház-együttes. Az épületek közel egy időben épültek (1900-1910 körül). Az utcavonal fasorral kísért.

Az épületek közül feltehetően többet is Schöntheil Richárd tervezett, amire a közeli általa tervezett lakóházakra való hasonlóság alapján lehet következtetni.

A Márga utca 9. alatti telephely a Sorg Antal által tervezett Sorg Építőipari Rt. telephelye volt, amely cég Kőbánya ekkortájt létesült épületeinek jelentős részét építette.

Fotódokumentáció

Utcakép a Petrőczy utca felől

Utcakép 1.

Utcakép 2.

Utcakép 3.

Sorszám: E02-1.	Cím: MÁRGA UTCA 16.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41896**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és műhelyek
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Kriska János kőművesmester
Építtető:	Irtl Mátyás és neje
Építés éve:	1910 körül
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	F

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési arányok
- homlokzati kialakítás, gipszornamentika

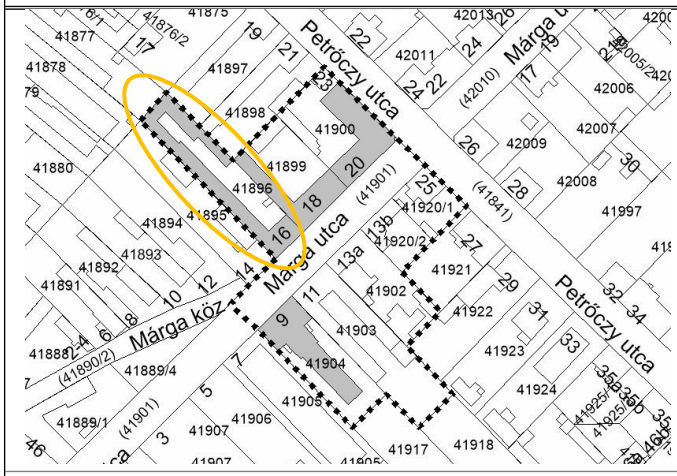

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az 1910 körül épült, zártsorú beépítésben lévő, földszintes, szecessziós lakóház, oldalhatáron álló keretes melléképülettel, egykori műhelyekkel, istállóval. Egységes utcakép részét alkotó, 3+1 tengelyes, utcával párhuzamos építésű épület. Homlokzaton, párkány alatt és a falnyílások körül finom szűrmotívumos gipszornamentika található. Új kapu.

Fotódokumentáció

Az utcai homlokzat nyílászárói

Gipszornamentika 1.

Gipszornamentika 2.

Az utcai homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

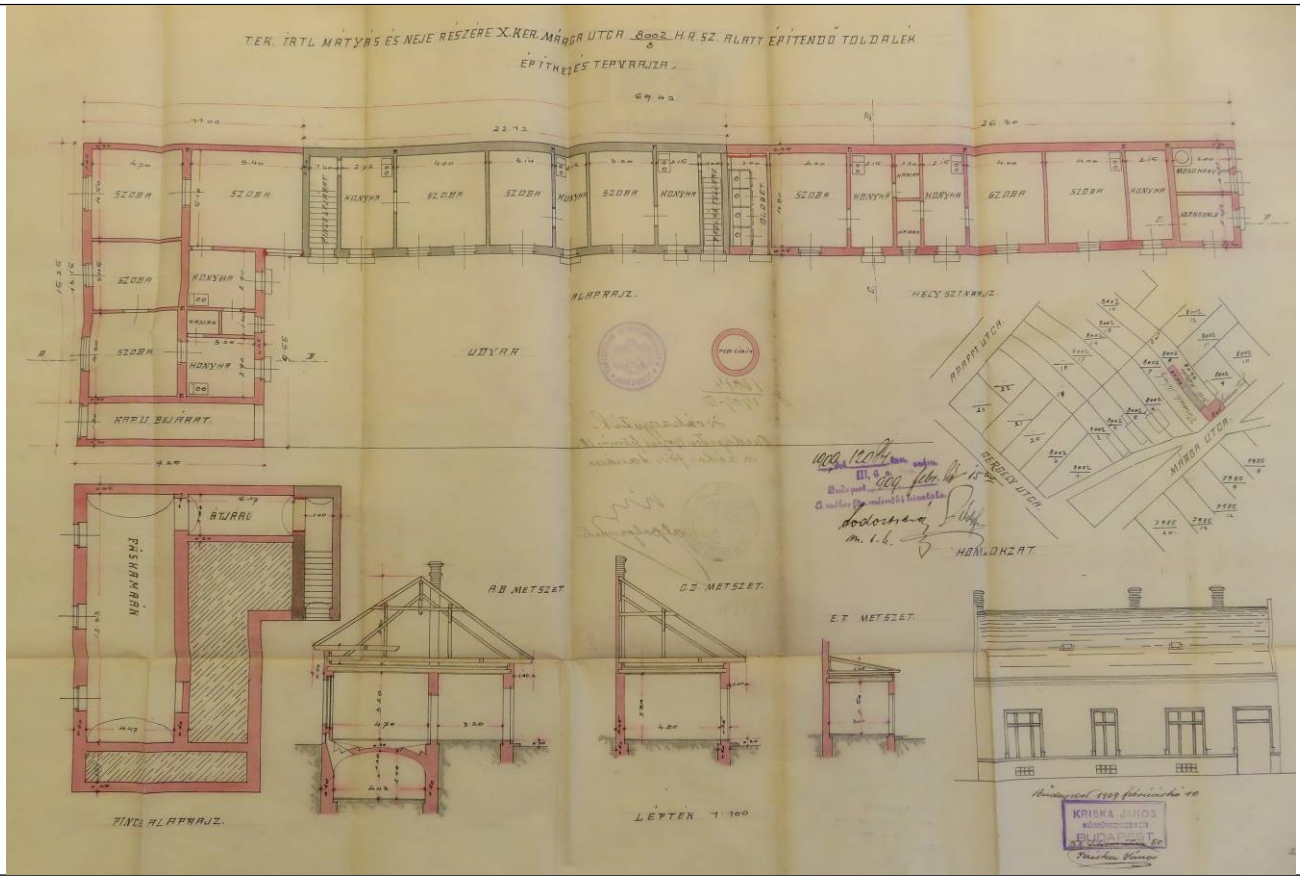

Lakóház tervei

Sorszám: E02-2.	Cím: MÁRGA UTCA 18.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41899**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Kraml Antal kőművesmester
Építtető:	Zapomel János és neje
Építés éve:	1913
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai épülettömeg
- homlokzati arányok, tagozatok,
- a fakapu

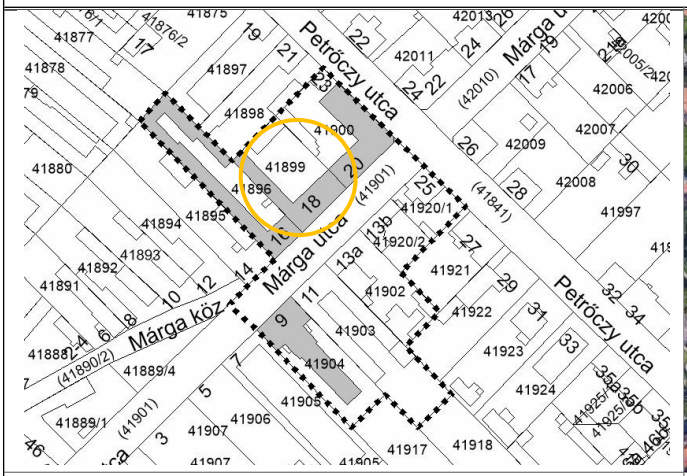

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Egységes utcakép részét alkotó, zártsorú beépítésben álló, magasföldszintes, 3+1+3 tengelyes, L alakban épült polgárház melléképületekkel. Geometrikus díszítésű tömör fakapu, lecsupaszított homlokzat. A kapu az épület szimmetriatengelyében helyezkedik el. Nemrégiben tetőcsere történt.
Az eredeti tervek alapján az utcai homlokzat szecessziós volt. Lehet, hogy nem épült meg, de az bizonyos, hogy mára a homlokzat ennek a stílusnak semmi elemét nem mutatja, de egy jó arányú polgárház.

Fotódokumentáció

Az lecsupaszított utcai homlokzat ablakai

Az eredeti fakapu

Homlokzat 1.

Homlokzat 2.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

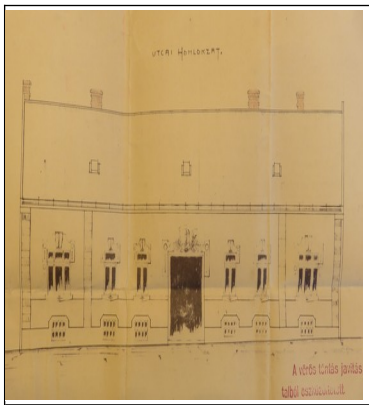

Homlokzat

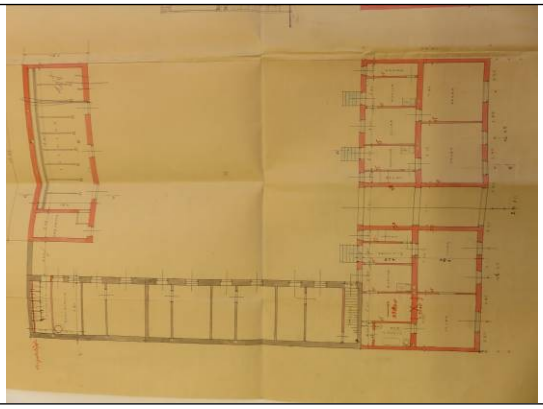

Földszinti alaprajz

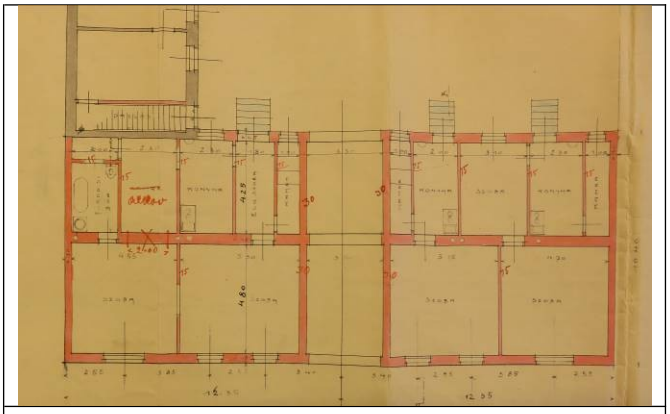

Utcai szárny földszinti alaprajza

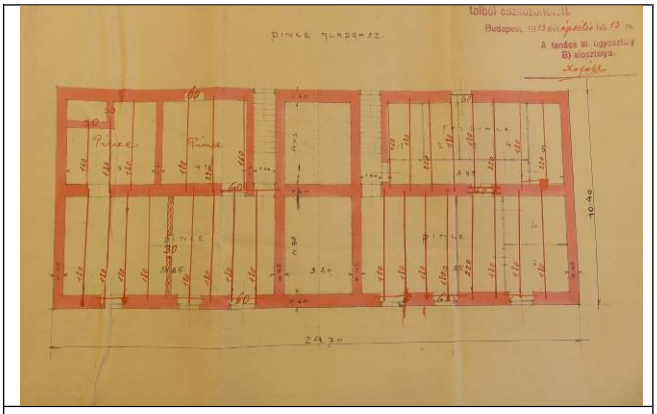

Utcai szárny pinceszinti alaprajza

Sorszám: E02-3.	Cím: PETRŐCZY UTCA 23. – MÁRGA UTCA 20.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41900**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Kraml és Kriska építőmesterek
Építtető:	Schmidt Ágostonné
Építés éve:	1910
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	F
Területi védelem:	igen

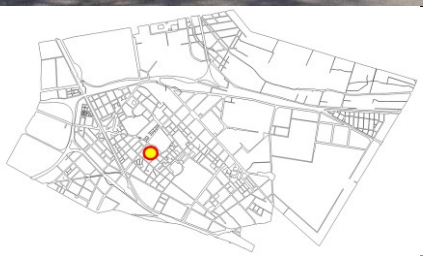

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- sarokházas beépítési forma
- homlokzati díszítések,
- eredeti tervek felbukkanása esetén homlokzati architektúra rekonstruálása javasolt

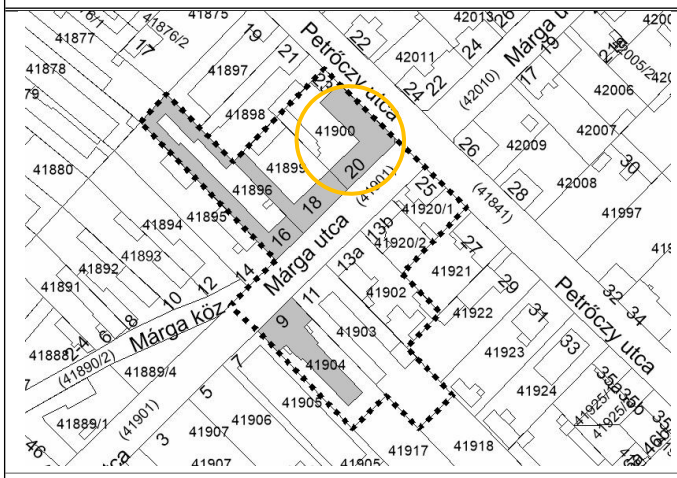

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Levágott sarkú telken álló, Márga utca felé zártsorú, Petrőczy utca felé hézagosan zártsorú, 9+1/11 tengelyes, utcával párhuzamosan épült sarokház. A Márga utcai egyszerre parcellázott és beépült kisvárosias épületsorhoz és a szemközti, illetve szomszédos beépítésekhez hasonló kialakítás. Homlokzaton geometrikus szecessziós díszítések maradéka, melyek az eredeti terveken nem szerepelnek. A régi terveken a nyílászárók körül a homlokzat gazdagon díszített, amely vagy nem került kialakításra vagy pedig utólag leverték. Az eredeti faablak már csak néhány helyen maradt meg.

Fotódokumentáció

A Márga utca felőli homlokzat

Geometrikus díszítések

A Petrőczy utca felőli homlokzat

Eredeti faablakok a Petrőczy utca felől

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

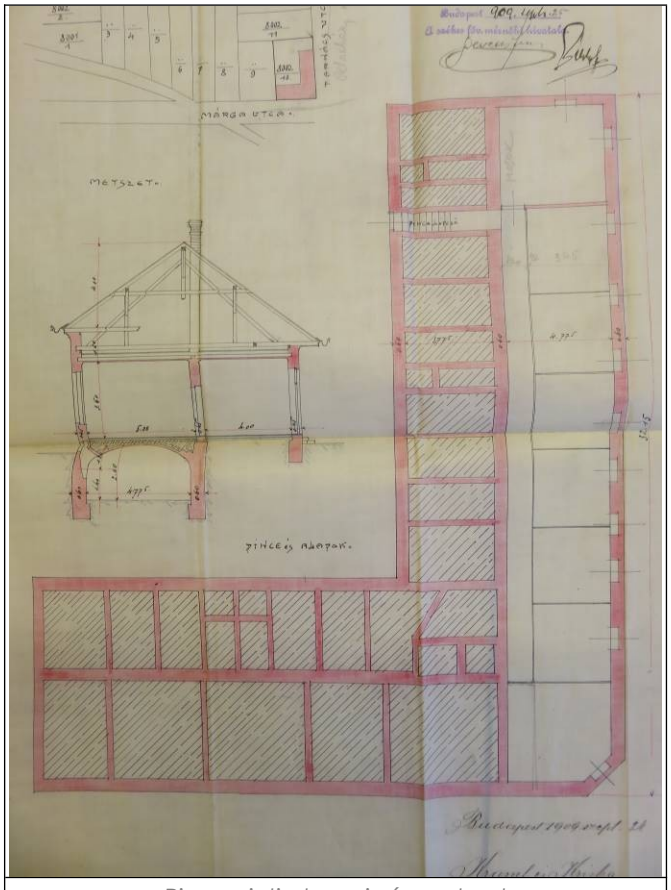

Pinceszinti alaprajz és metszet

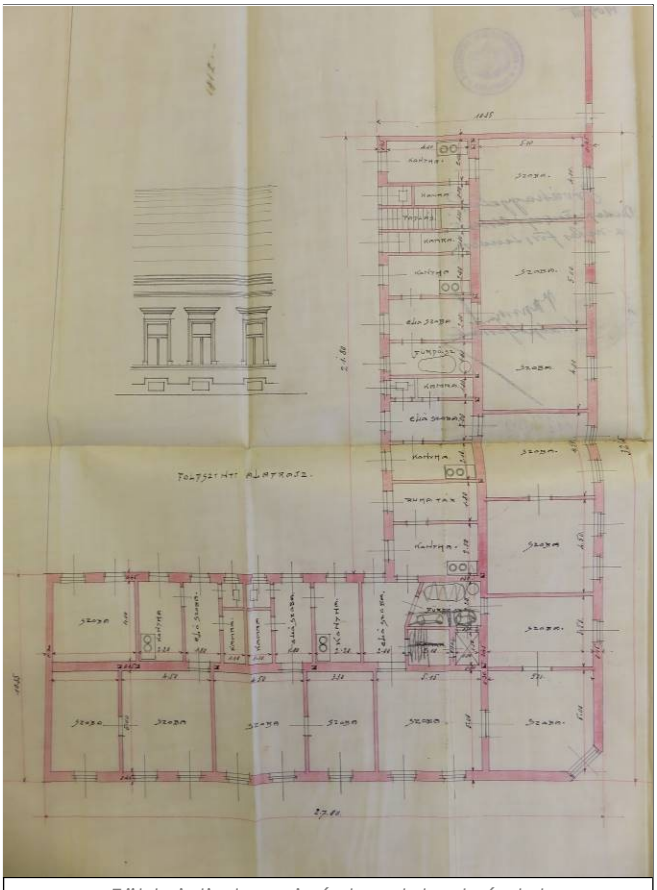

Földszinti alaprajz és homlokzat részlet

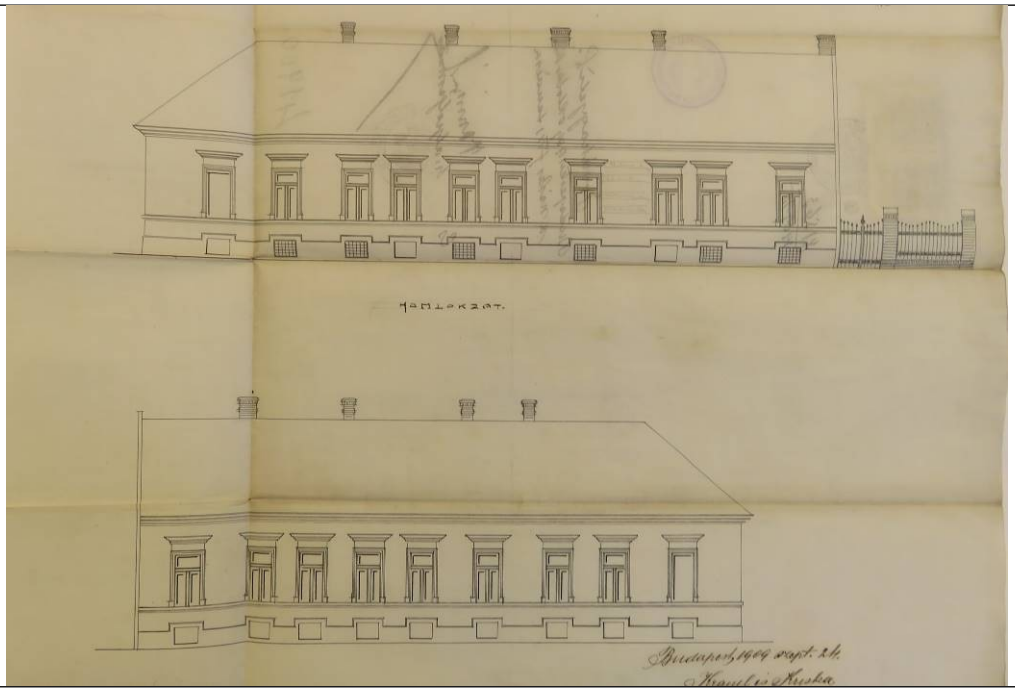

Homlokzat

Sorszám: E02-4.	Cím: MÁRGA UTCA 9.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41904**
Megnevezése:	edzőterem
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	Sorg Építőipari Rt., Levente Egyesület és Tisztviselői Sportkör, Levente Otthon
Jelenlegi rendeltetés:	sportklub
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Sorg Építőipari Rt.
Építés éve:	1942 körül
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- nemcsak, mint a saját korában ritka, funkciójához illeszkedő jellegzetes építészeti megoldás, de mint helytörténeti érték is védendő
- utca tömeg és homlokzat
- bejárati kétszárnyú fakapu, kőkeretes béleléssel
- a belső terek.

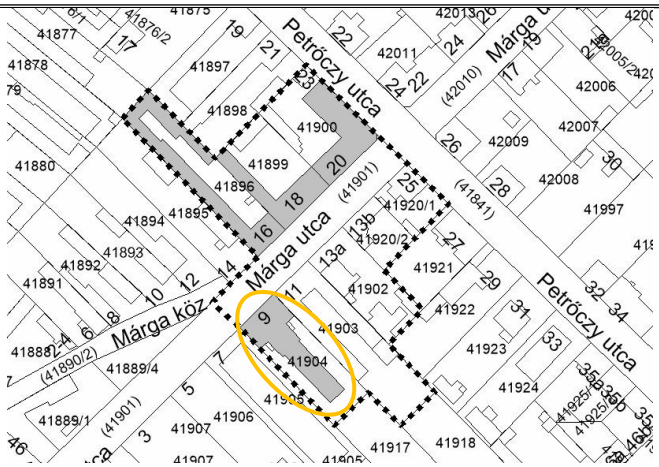

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Hármas tömegosztású, zártsorúan épült, földszintes, lapostetős modern épület, funkciójának (sportklub) megfelelően a telekre mélyen benyúló T alakú elrendezéssel. A klasszicizálóan modern kialakítás kevés dísze az erőteljesen hangsúlyozott kőkeretes, kétoldalt kovácsoltvas lámpával kísért bejárat, valamint az ablakokon és a bejárati ajtólapokon a római osztású kovácsoltvas díszrács. A nagyterű egykori tekepálya dongaalakú rabic álmennyezettel fedett. Az üvegezett bejárati ajtólapok díszrácsán lévő címerpajzson „SORG S.E. felirat". Eredetileg a telek folytatásában a Szlávy utcai oldalon szintén a Sportklub részére épült magasföldszintes épület állt, a Levente Otthon.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Bejárat a kovácsoltvas lámpákkal

A római osztású kovácsoltvas díszrács az ablakokon

A díszrács részlete

Belső tér

A Magyar Chan Wu Szövetség edzése az épületben

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

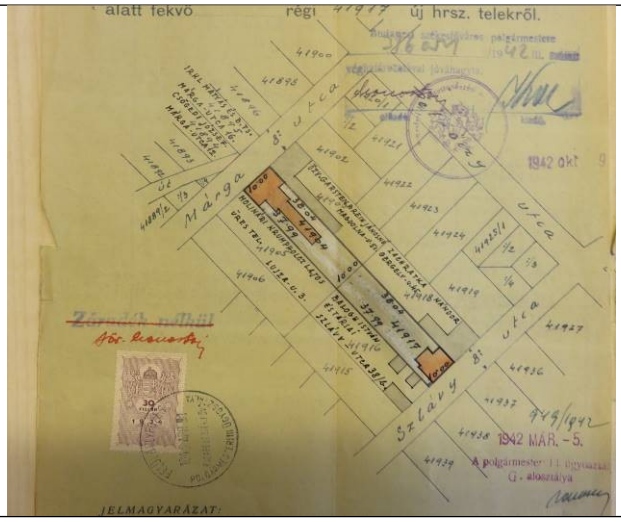

A helyszínrajzon látszik az egykor egy telken fekvő Levente Othhon a Szlávy utca mentén

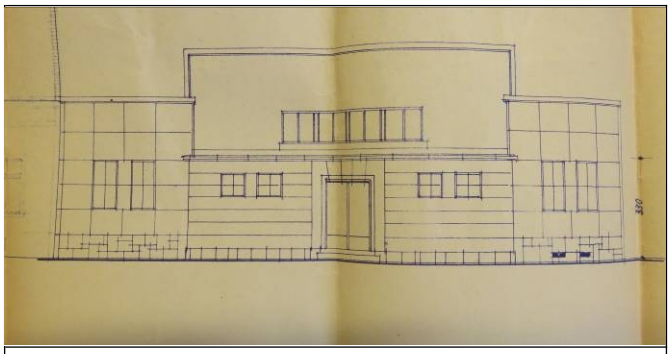

Homlokzat

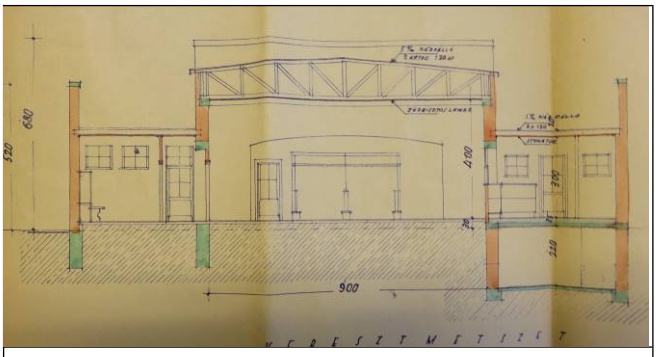

Metszet 1.

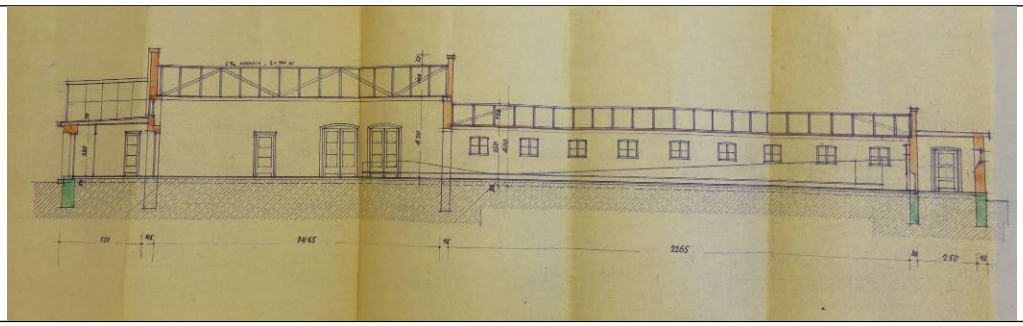

Metszet 2.

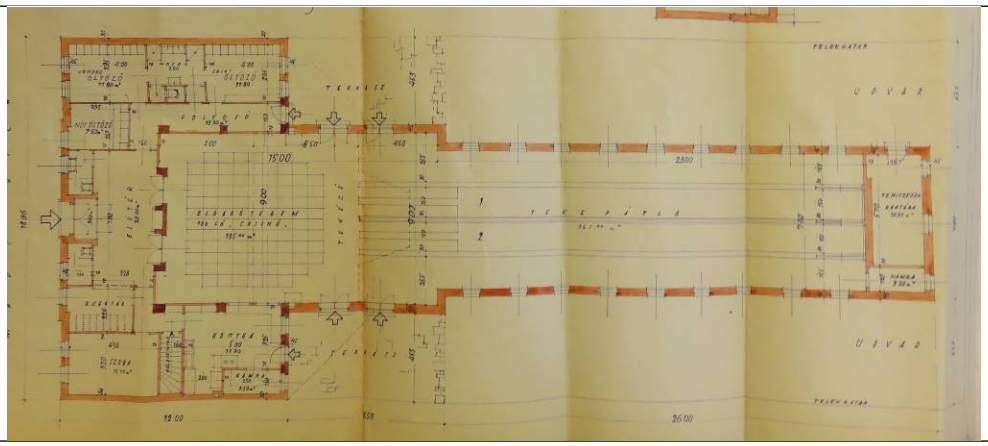

Alaprajz

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Eredeti tervek: E02-05 - Budapest Főváros Levéltár, Sorg hagyaték 267. és 268. doboz
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041920_001
HU_BFL_XV_17_d_329_041896
HU_BFL_XV_17_d_329_041899_001
HU_BFL_XV_17_d_329_041900
HU_BFL_XV_17_d_329_041904
VÁTI-2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.hu
(A Magyar Chan Wu Szövetség fotói)

Sorszám: E03.	Cím: GITÁR UTCA 4-20. és 5-19. HARMAT UTCA 44-48. MÁDI UTCA 55-57.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

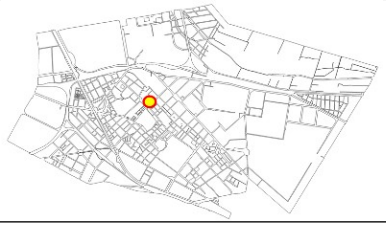

Megnevezése: kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E03-1	Gitár u. 5.-Harmat u.48.	41282/1
	E03-2	Gitár u. 8.	41311
	E03-3	Gitár u. 12.	41309
	E03-4	Gitár u. 13.	41286/1
	E03-5	Gitár u. 16.	41307
	E03-6	Gitár u. 20.-Mádi u. 55.	41305
Védett területi érték:	E03-7	Gitár u. 7.	41283/1
	E03-8	Gitár u. 9.	41284/1
	E03-9	Gitár u. 11.	41285/1
	E03-10	Gitár u. 15.	41287/2
	E03-11	Gitár u. 17.	41290
	E03-12	Gitár u. 19.-Mádi u. 57.	41291
	E03-13	Harmat u. 44.	41314/1
	E03-14	Harmat u. 46.-Gitár u. 4.	41314/2
	E03-15	Gitár u. 6.	41312
	E03-16	Gitár u.10.	41310
	E03-17	Gitár u. 14.	41308
	E03-18	Gitár u. 18.	41306
	E03-19	Gitár utca	(41292)

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- különleges hangulatú villasoron a beépítési arányok értéke és a megjelenés színvonala is igen magas
- átalakítások, új építkezések esetén javasolt igazodni az eredeti állapothoz

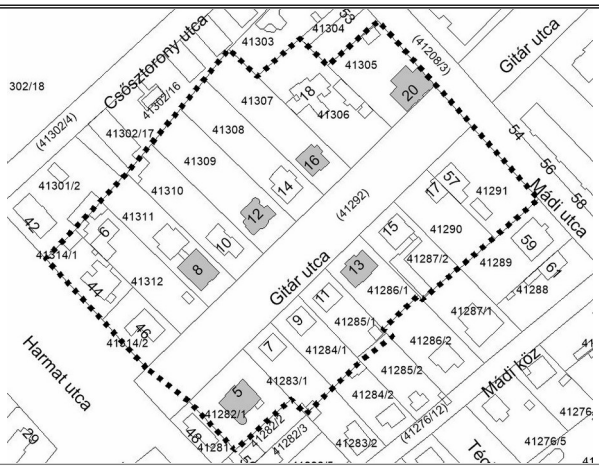

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

A terület Kőbánya egyetlen olyan egyszerre parcellázott utcaszakasza, ahol közel azonos időben épültek szabadonálló villaépületek. Az építőmester és kivitelező minden esetben Sorg Antal volt. Az utca két oldalán platánfák sorakoznak, amelyek fővárosi védettséget élveznek.
A villák egy része mára átépült, de leginkább a kerítések változtak. Ennek ellenére az utcaszakasznak különleges hangulata van.
Az egykori kőbányai tehetős családok villasorán áll Brodesser János saját villája is (Gitár utca 13.).

Fotódokumentáció

Utcakép a Harmat utca felől (2014)

Utcakép a Mádi utca felől (2014)

Utcakép a Harmat utca felől

Utcakép a Mádi utca felől

Utcakép a Gitár utcában

Sorszám: E03-1.	Cím: GITÁR UTCA 5. - HARMAT UTCA 48.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41282/1**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület (villa)
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sándor Imre
Építtető:	Szalágyi Egyed
Építés éve:	1907
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF+1

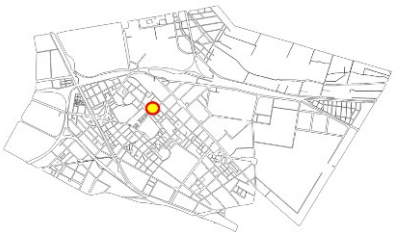

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a villaszerű beépítési mód és a tömegarányok
- az eredeti nyílásrend és nyílásosztás

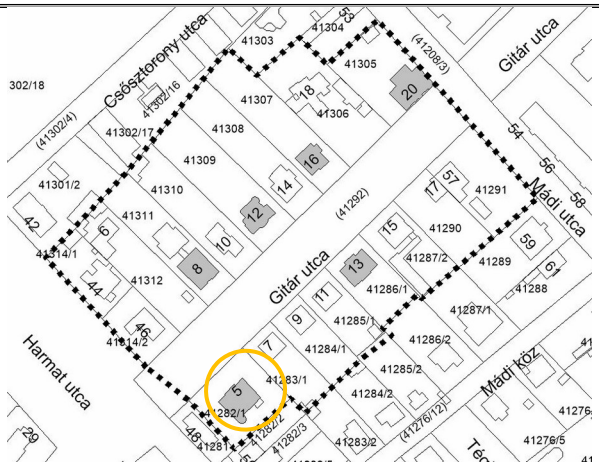

Földhivatali alaptérkép

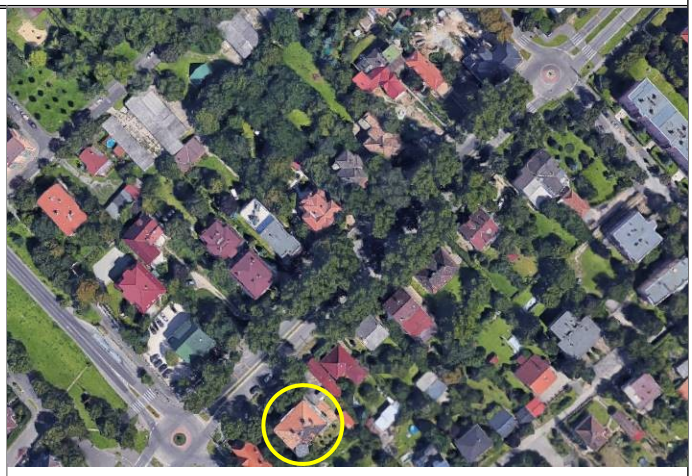

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Szabadonálló, kétemeletes, utca felé 2+2+2 tengelyes, szecessziós villa. Erősen kiemelt alagsor, kert felőli oldalon toronyszerű köralakú lépcsőház, kert felé nyitott veranda. A Gitár utcai villasor indító épületeként, díszeitől megfosztott helyzete ellenére fontos városképi szerep van, jó arányokkal és hangulati értékkel.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Az udvar felőli homlokzat és a lépcsőház

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

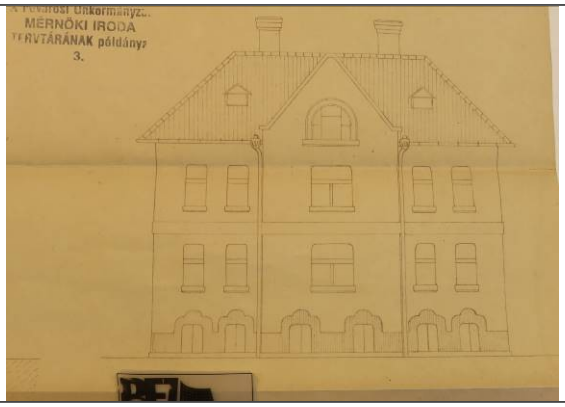

Homlokzat 1.

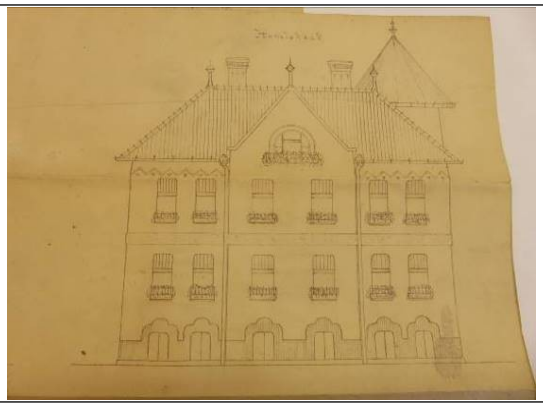

Homlokzat 2.

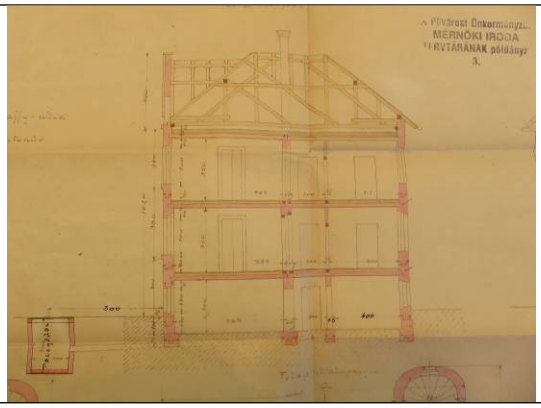

Metszet

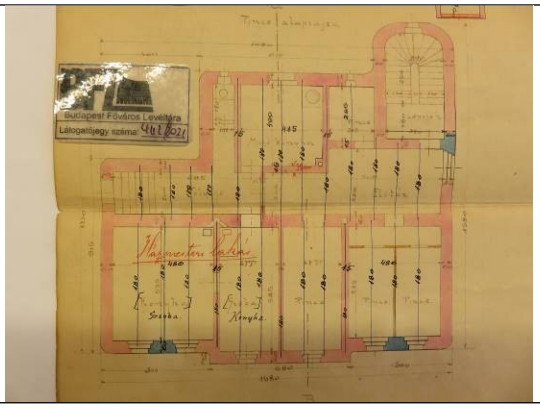

Pince alaprajza

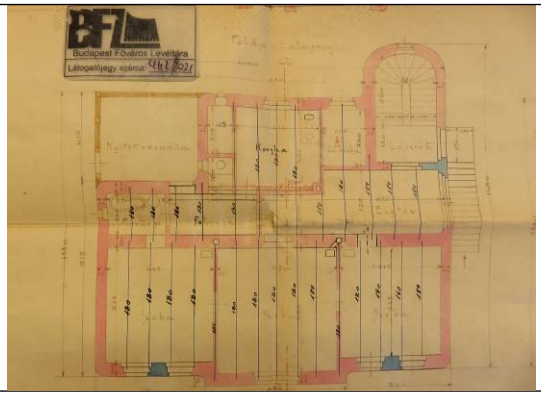

Földszinti alaprajz

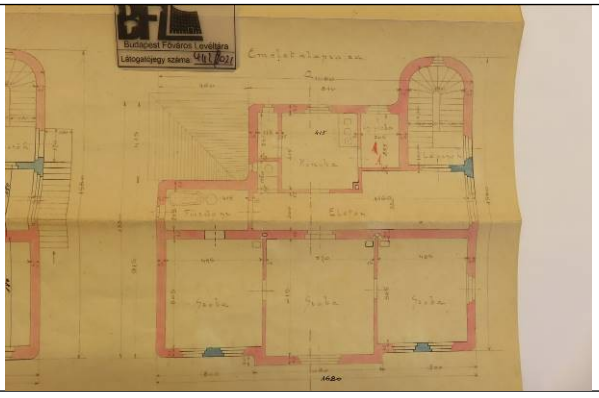

Emelet alaprajza

Sorszám: E03-2.	Cím: GITÁR UTCA 8.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41311**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület (villa)
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Pleschner József
Építtető:	özv. Teltsch Ágostonné
Építés éve:	1928
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+1+manzárd

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- villaszerű beépítési mód és tömegarányok
- az eredeti nyílásrend, nyílásosztás és faredőnyök

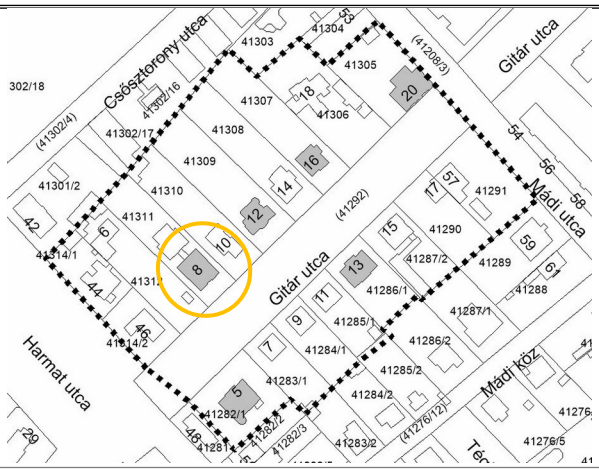

Földhivatali alaptérkép

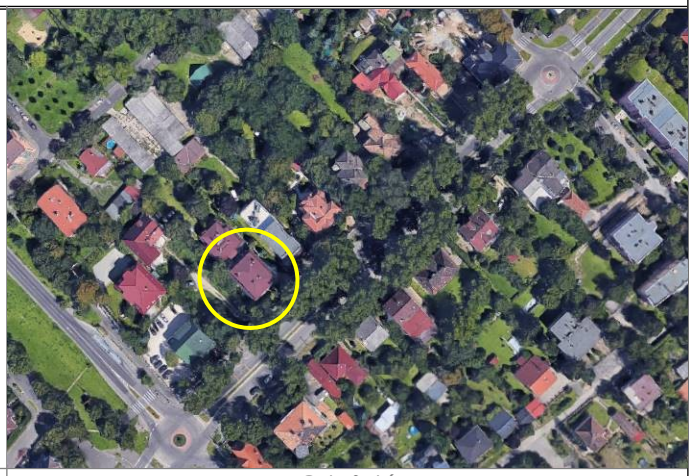

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Szabadonálló, kétszintes, manzárdtetős villa. Az utcai homlokzaton az eredeti ablakosztás és a beépített redőnytokos faredőnyök megmaradtak. Az épület udvari részén egy új épületszárny kapcsolódik hozzá, de ez az eredeti épület látványát nem zavarja. 1933-ban toldaléképület hozzáépítése történt szintén Pleschner József tervei alapján. A főépületet 1962-ben bővítették.

Fotódokumentáció

Az utcai homlokzat és a kerítés

Az utcai homlokzat ablakai

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

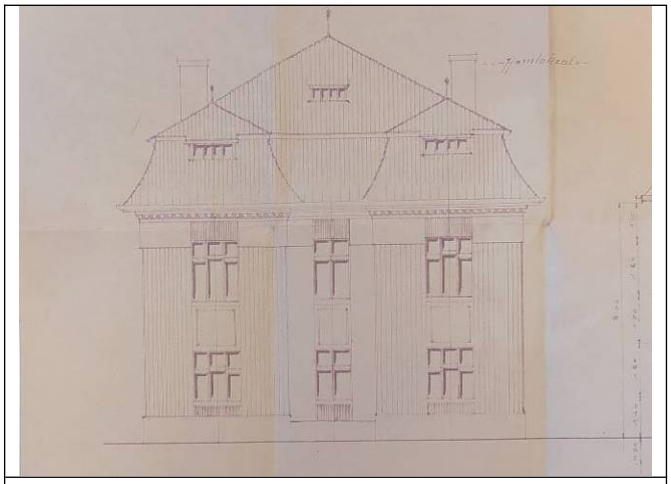

Homlokzat

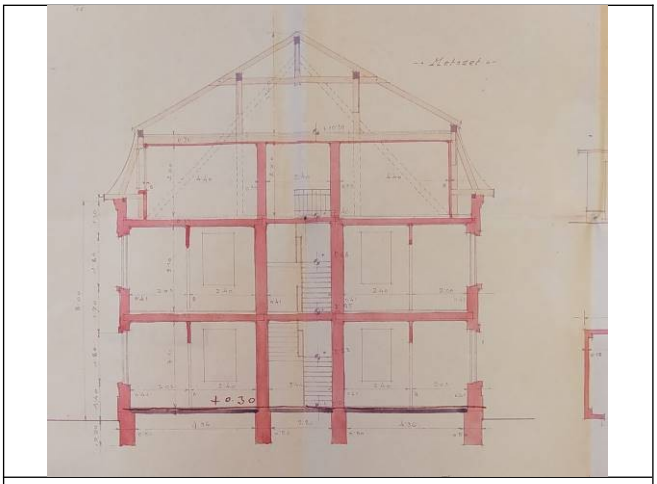

Metszet

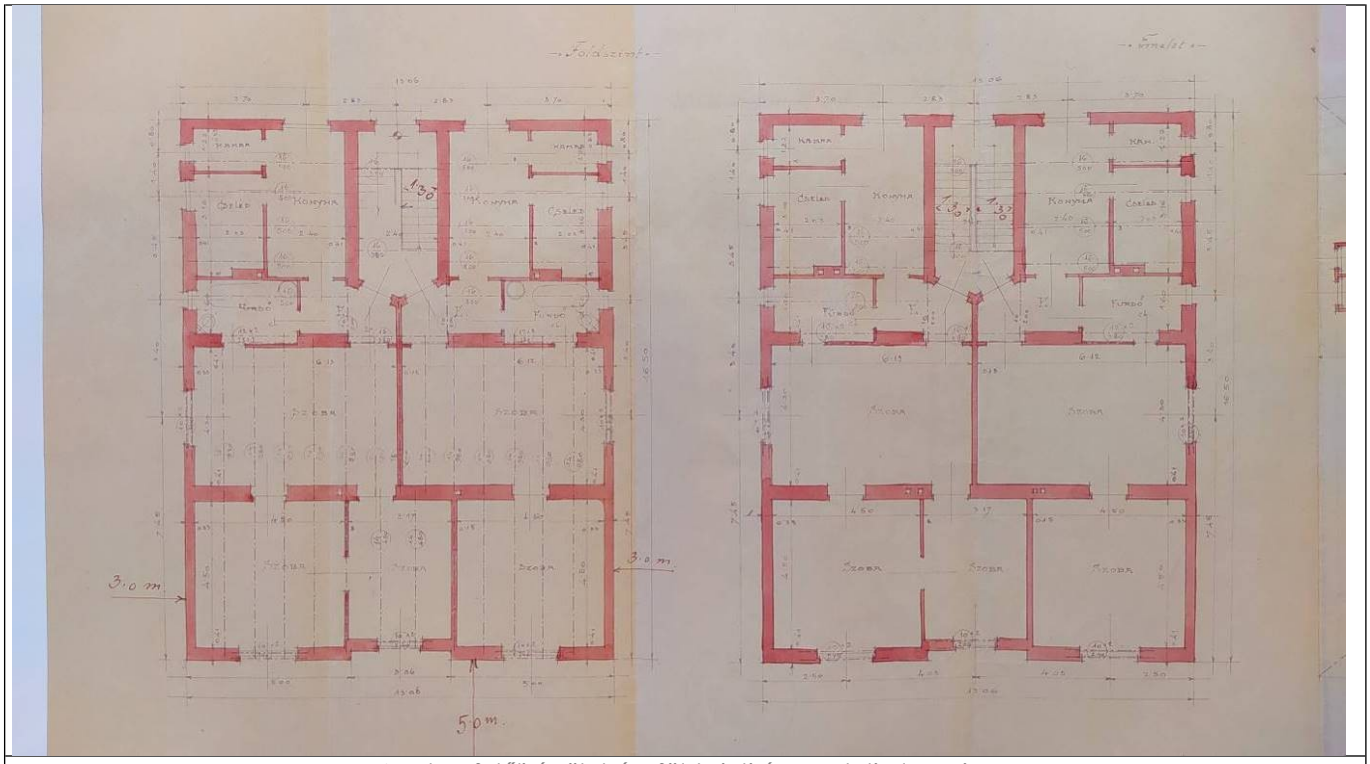

Az utca felőli épületrész földszinti és emeleti alaprajza

Sorszám: E03-3.	Cím: GITÁR UTCA 12.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

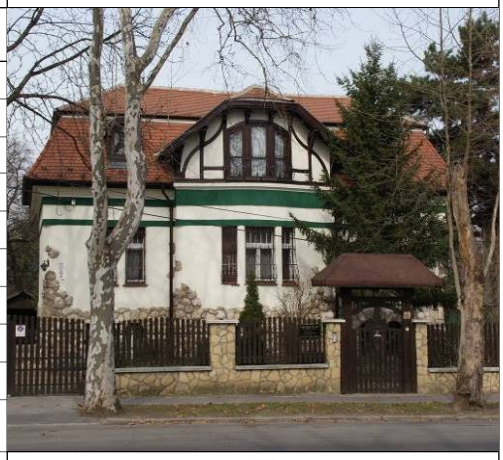

Hrsz.:	**41309**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület (villa)
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Brodesser János
Építés éve:	1906-1907
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	MF+manzárd

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- villaszerű beépítési mód, a manzardtető
- homlokzatok, terméskő lábazat, falfülkében szobor, faragott kapuzat
- a középoromzat fachwerkes kiképzés
- az eredeti nyílászárók
- kerti architektúra (keramitburkolatú kerti utak, működő virágtartók), értékes kerti növényzet, idős fenyőcsoport

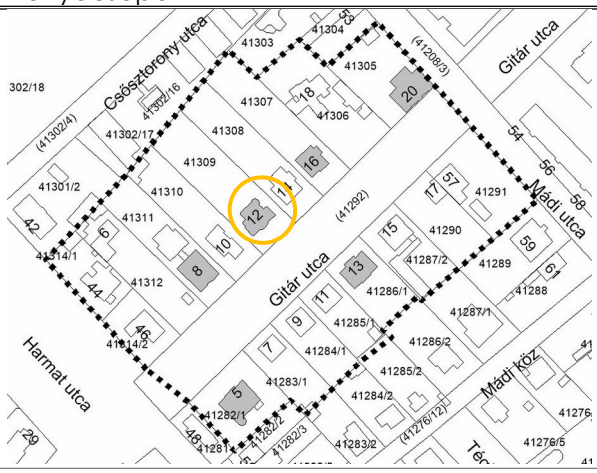

Földhivatali alaptérkép

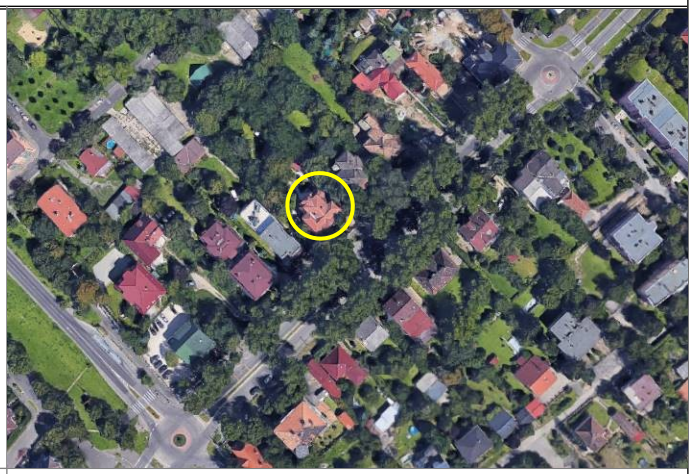

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Gitár utca villasorába illeszkedő magasföldszintes, szecessziós villa. Szabadformálású, hullámzó rusztikus kőlábazat, faragott gerendás faszerkezetű manzárdtetős kialakítás, új tetőablakok, homlokzati falfülkében madonna szobor, kőlábazat, erdélyies-magyaros faragott kerítés és kapu, régi kerti architektúra jellemzi. Az eredeti terveken egy toronyszerű köralakú lépcsőház látható, valamint a homlokzat terve is különbözik a megvalósult épülettől. A kerítés felújításakor a kerítést díszítő Zsolnay kerámia díszek eltűntek, a kőlábazatot lefestették. 1965-ben alaprajzi átalakítás történt Simon József részére, a tervező ekkor Zólyomi József.
Az eredeti, igényes szecessziós tervek valószínűsíthetően csak részben valósultak meg és történt néhány átalakítás is, de az épület ma állapotában is szecessziós stílusú villa.

Fotódokumentáció

Az utcai homlokzat, előtérben a faragott kapuzat

Madonna-szobor a falfülkében

A hangsúlyos kőlábazat

A manzárdtető

Homlokzat 1.

Homlokzat 2.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

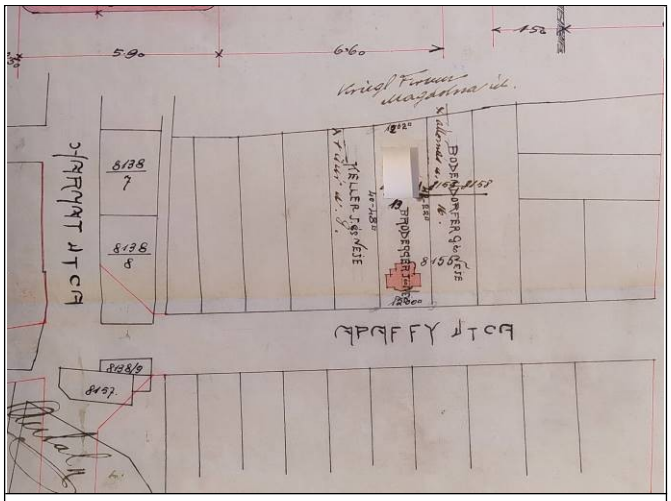

Helyszínrajz

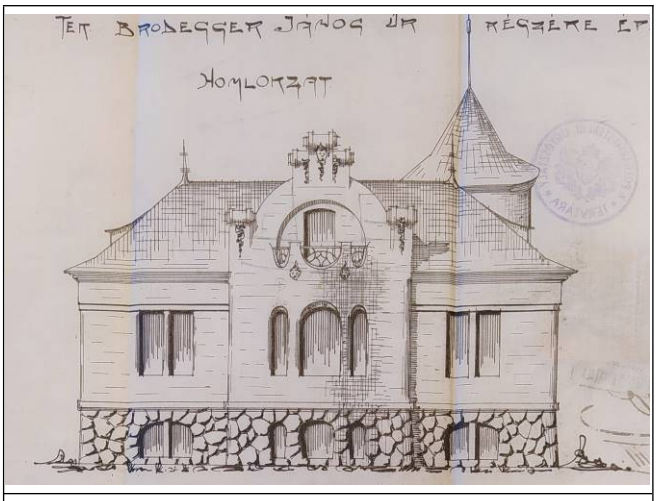

Homlokzat

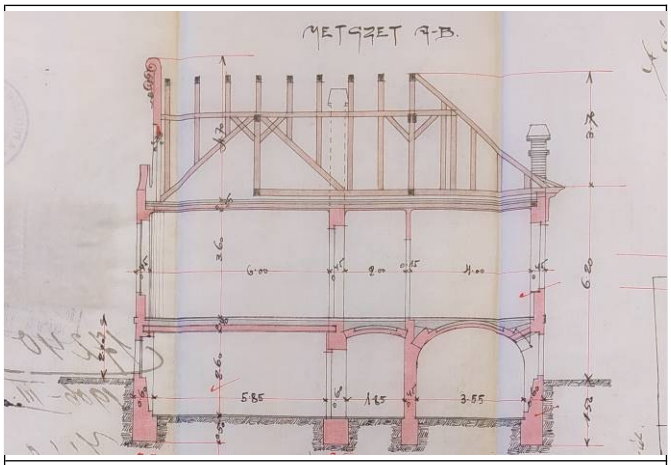

Metszet

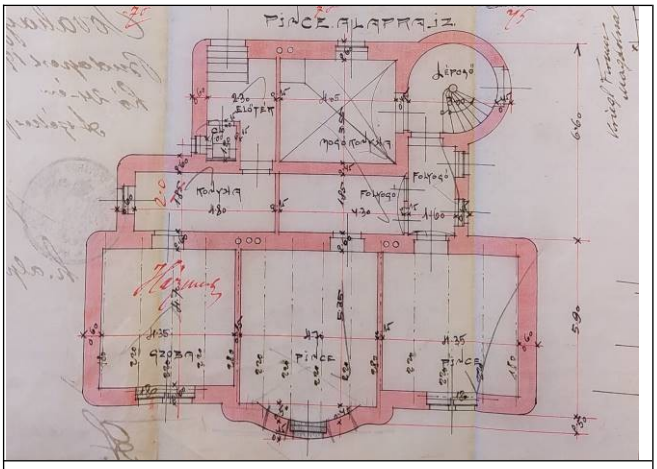

Pinceszinti alaprajz

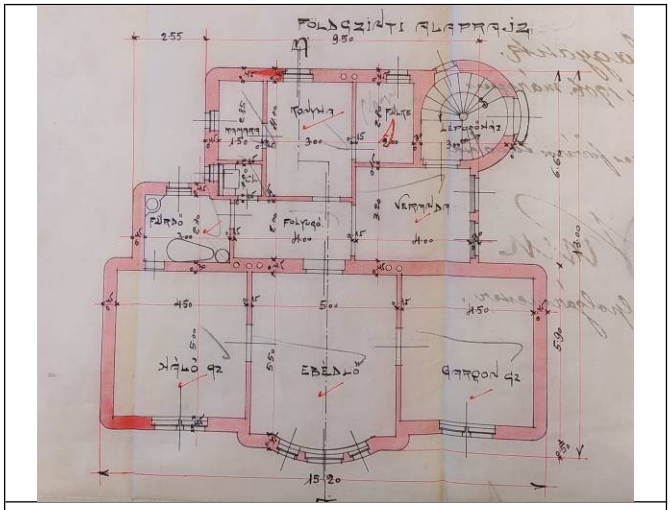

Földszinti alaprajz

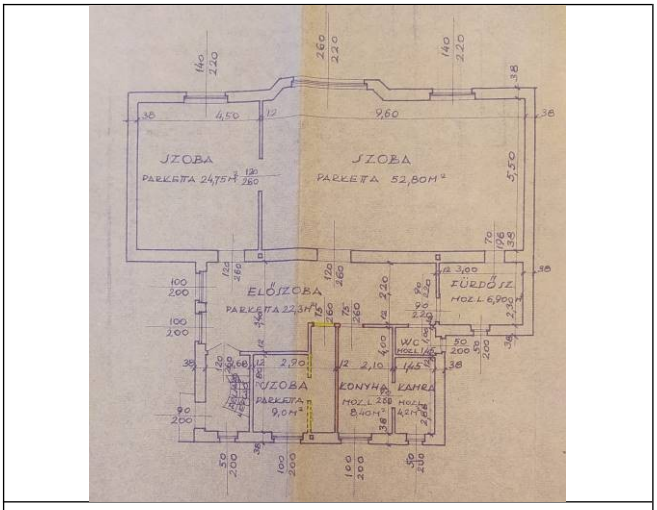

Lakás átalakítás alaprajza

Sorszám: E03-4.	Cím: GITÁR UTCA 13.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41286/1**
Megnevezése:	Kőbányai biztonsági szolgálat
Tulajdonviszony:	kerületi önkorm. tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület (villa)
Jelenlegi rendeltetés:	Kőbányai Biztonsági Szolgálat
Tervező:	Grátz Dániel
Építtető:	Balás Károly MÁV üzl. igazgató
Építés éve:	1911
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF+tetőtér

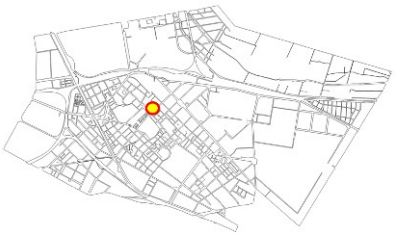

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- villaszerű beépítési mód, tömeg arányok
- homlokzatok, anyaghasználat és építészeti részletek (terméskő lábazat, ablakkeretezések)
- az eredeti nyílászárók osztása, megjelenése

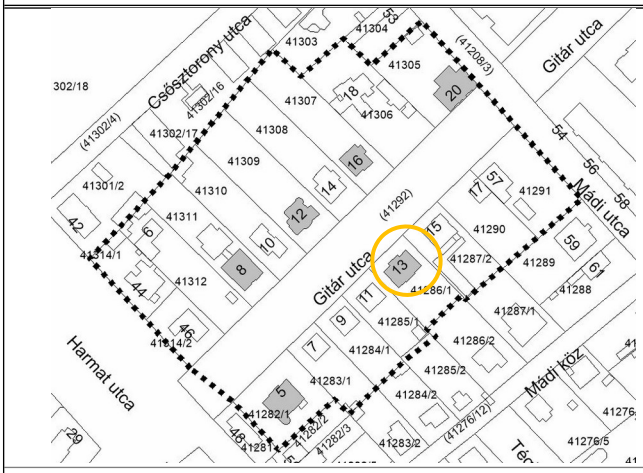

Földhivatali alaptérkép

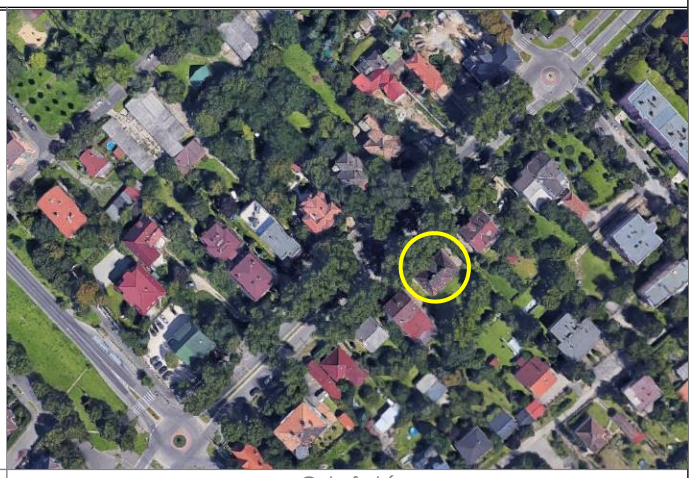

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A szecessziós villákból álló utca egyik legszebb és legépebb épülete. Szabadonállóan épült, 1+1+1 tengelyes, magasföldszintes, középoromzatos szecessziós villa. Hullámzó rusztikus kőlábazat, faragott faszerkezetű, meredek, kontyolt tetőzet, kicserélt jellegtelen kerítés, kertben idős platánfák.
A levéltári anyagok között szerepel egy Simkovics Lajos építészmérnök által készített 1931-es emelet-ráépítési terv is, amely megduplázza a földszinti lakást, azonban ez az épület jelenlegi állapotát tekintve nem valósult meg.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Vakolatarchitektúrák az ablakok körül

Terméskő lábazat és alagsori ablak

Légifotó

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

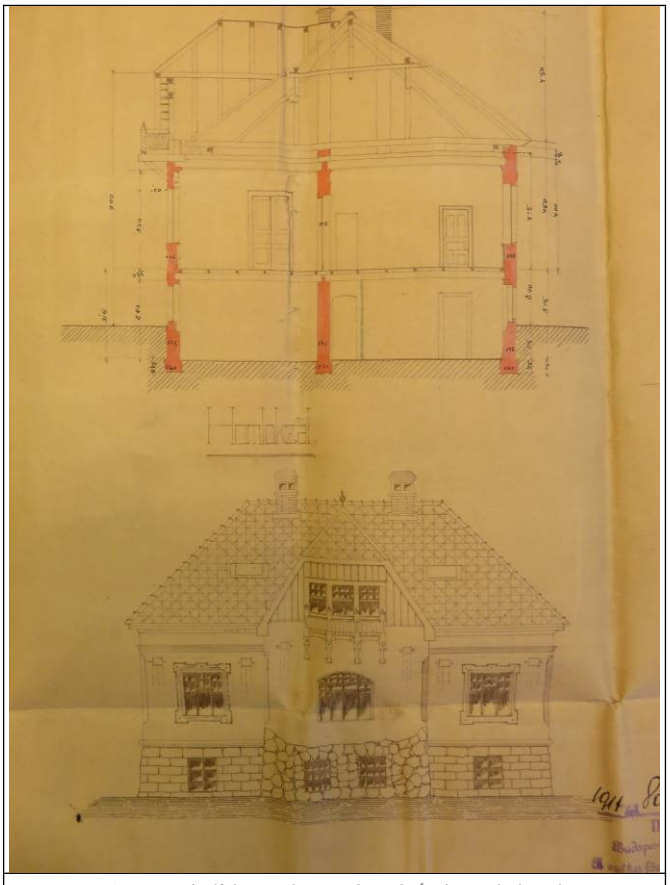

Az eredeti tervek: metszet és homlokzat

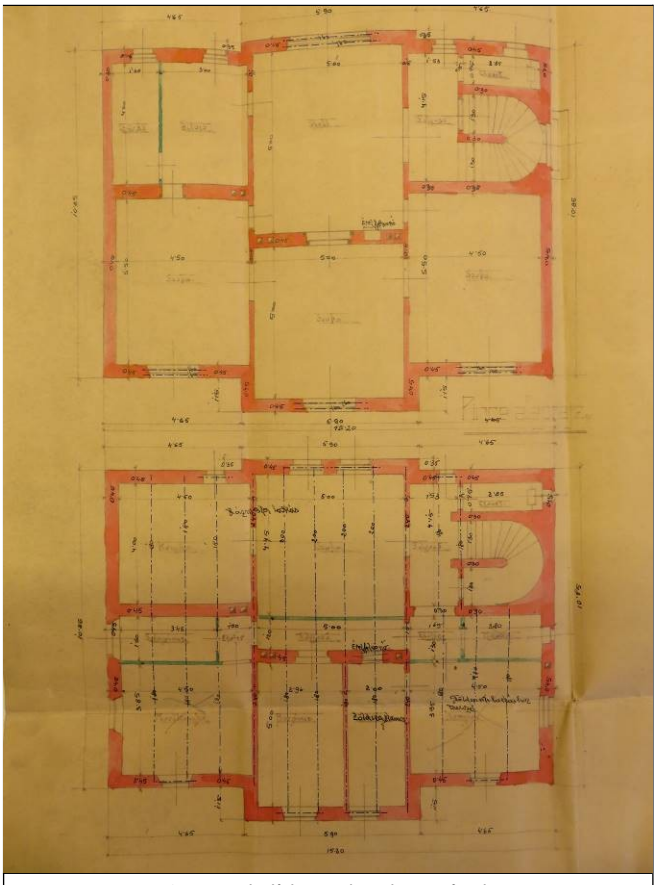

Az eredeti tervek: alaprajzok

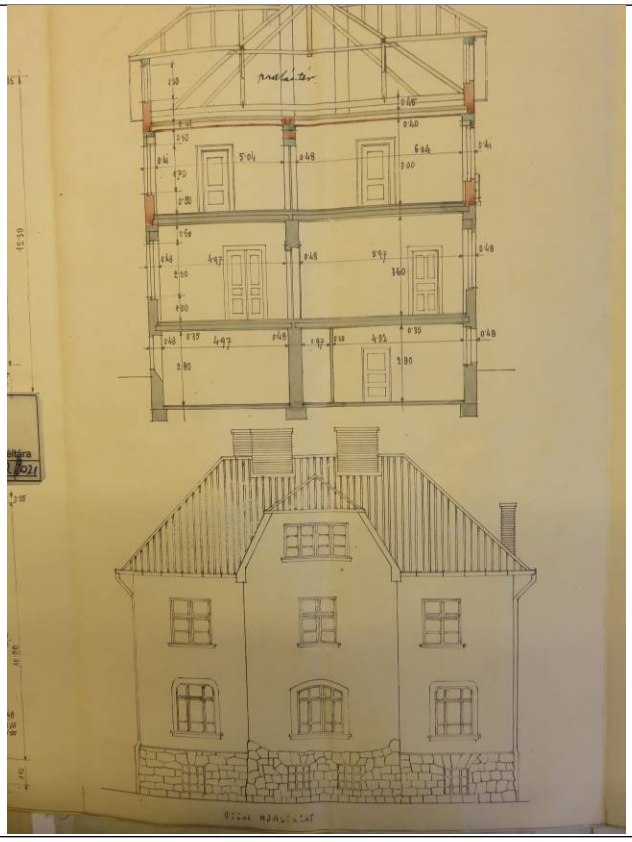

Az emelet-ráépítési terv: metszet és utcai homlokzat

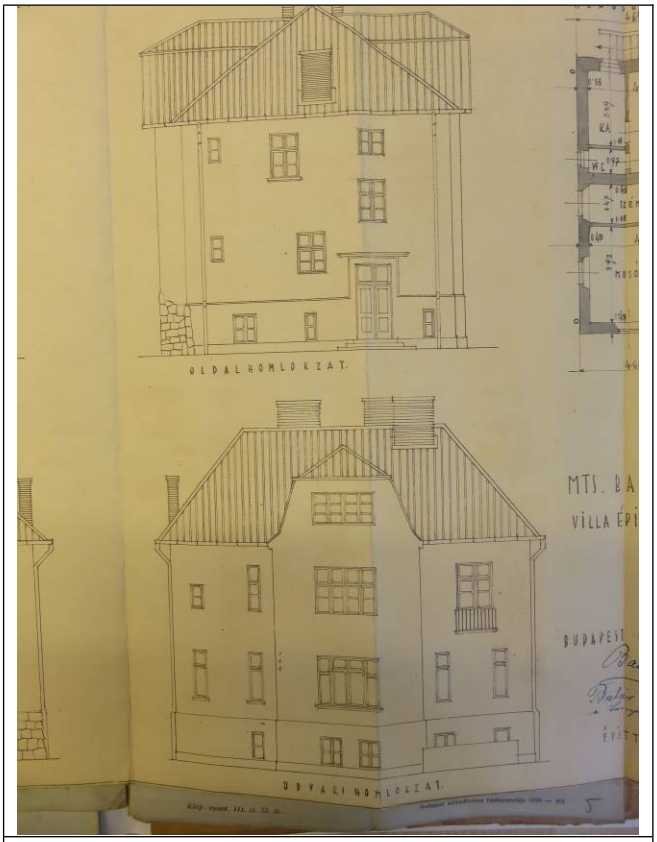

Az emelet-ráépítési terv: oldal- és udvari homlokzat

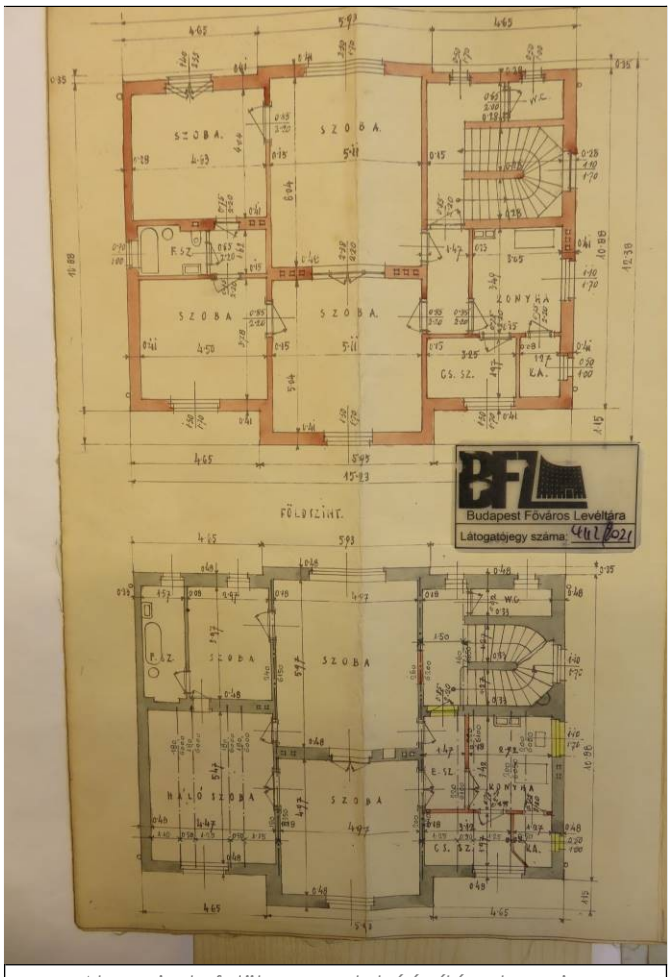

Alaprajzok: felül az emeletráépítés alaprajza

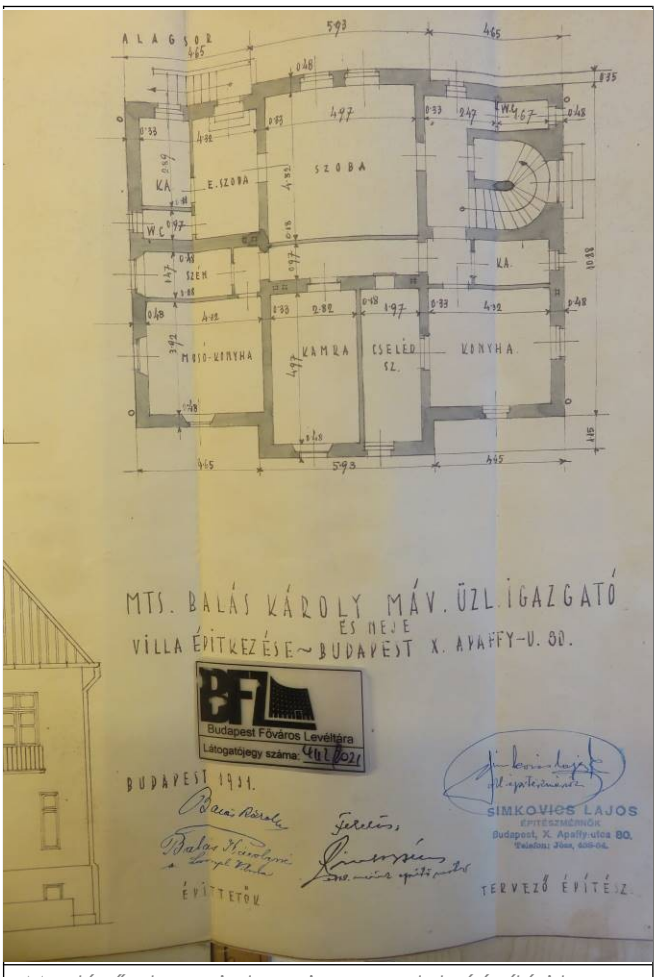

Meglévő alagsori alaprajz az emelet-ráépítési terven

Sorszám: E03-5.	Cím: GITÁR UTCA 16.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

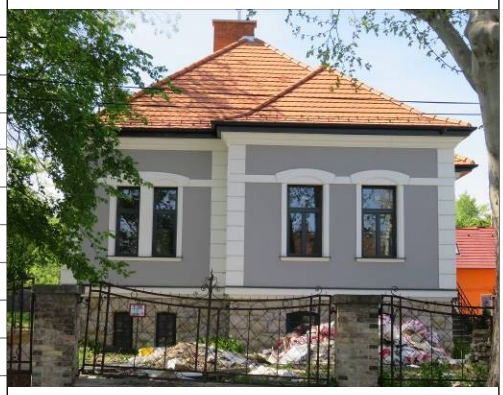

Hrsz.:	**41307**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület (villa)
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal (kőművesmester)
Építtető:	Bernhardt Gyula
Építés éve:	1906
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a villaszerű beépítési mód, beépítési arányok
- homlokzati architektúra, a lábazat terméskő burkolata
- a kovácsoltvas lépcsőkorlát és előtető
- az eredeti kerítés
- hátsó kert, idős fenyők

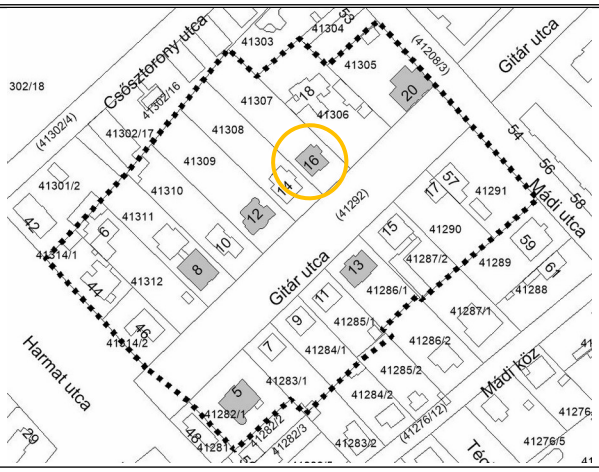

Földhivatali alaptérkép

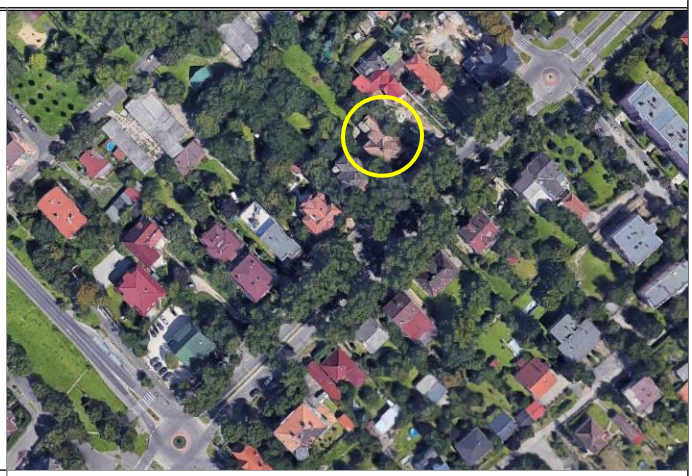

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Szabadonálló magasföldszintes szecessziós villa, kiemelt alagsorral, eredeti tégla és kovácsoltvas kerítéssel, hátsó kerttel, kerti architektúra maradványokkal.
Az épület a saját korában kiemelkedően igényes lehetett, de az állaga erősen leromlott. Hátsó részén toldalékot építettek hozzá egy verandával.
2019-ben megtörtént az épület példaértékű felújítása. A helyszíneléskor az eredeti kerítés még nem volt felújítva, a szecessziós előtető lekerült (későbbiekben remélhetőleg visszakerül), a lépcsőkorlátot megóvták.

Fotódokumentáció

Bejárat szecessziós kovácsoltvas korláttal, kőlépcsővel (2014)

Az épületet benőtte a gyomnövényzet (2014.)

Szecessziós lépcsőkorlát (2014)

Szecessziós előtető (2014)

Utcai kerítés (2014)

Kerítés (2014)

Felújítás alatt (2019)

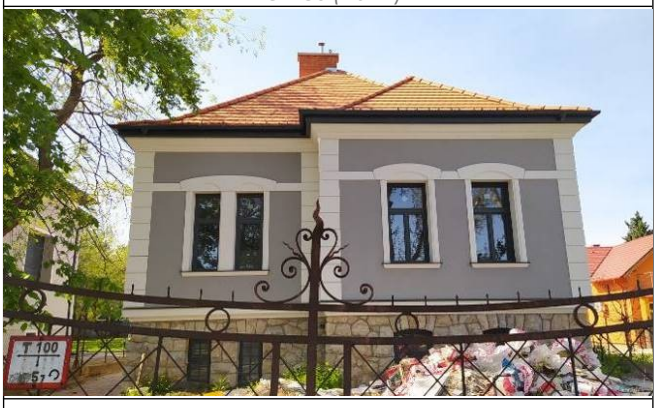

Felújítás után (2021)

Az északkeleti homlokzat a felújítás után (2021)

Az eredeti téglakerítés egy részlete

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

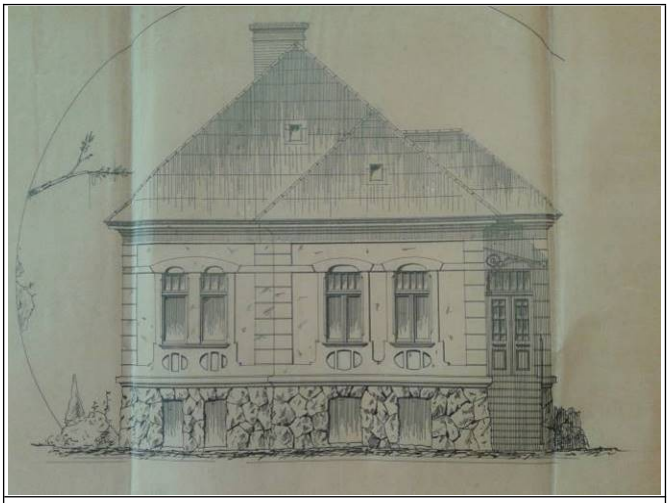

A megvalósult homlokzat terve

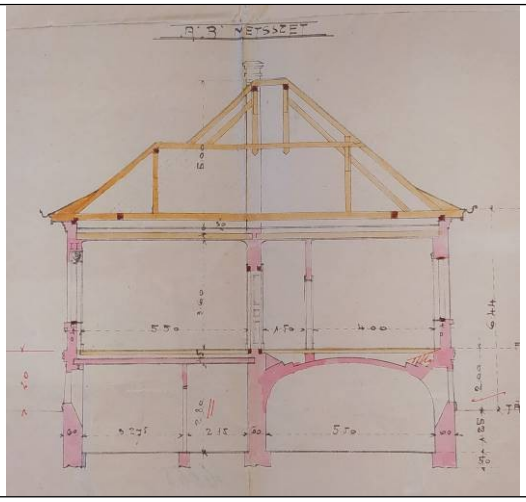

Metszet

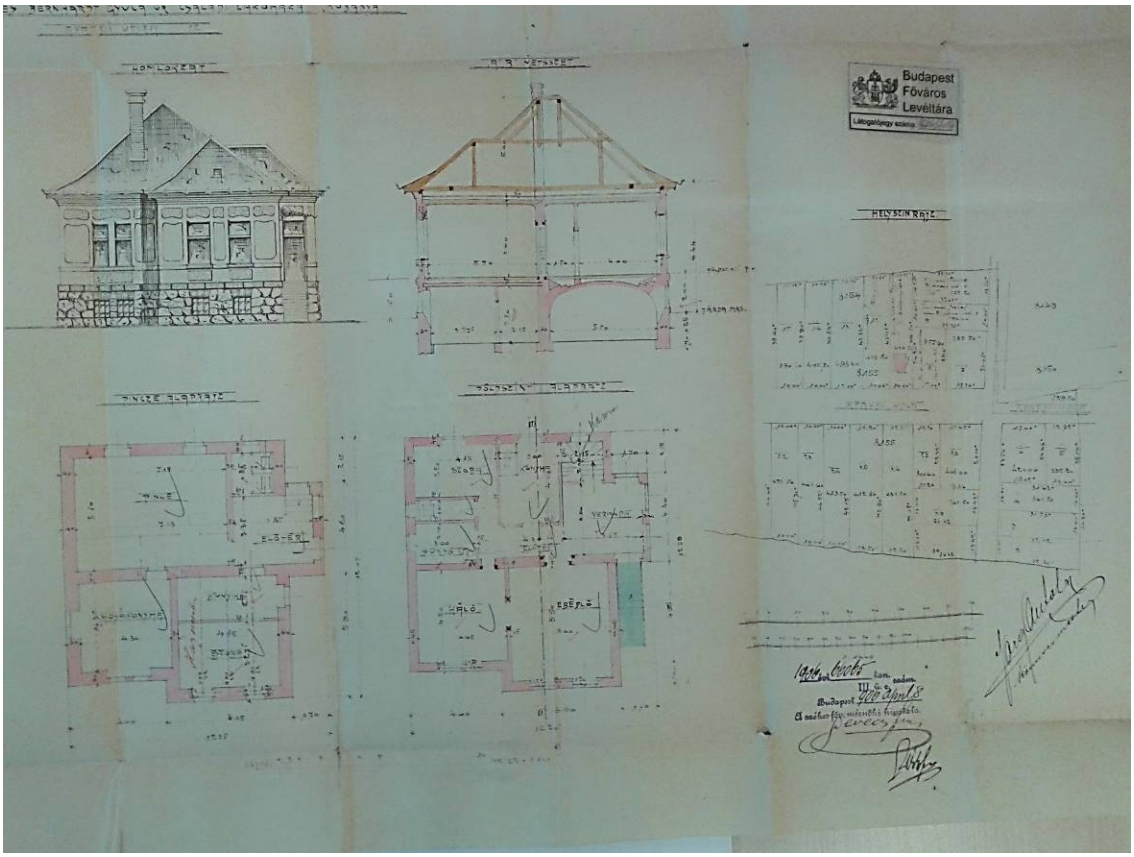

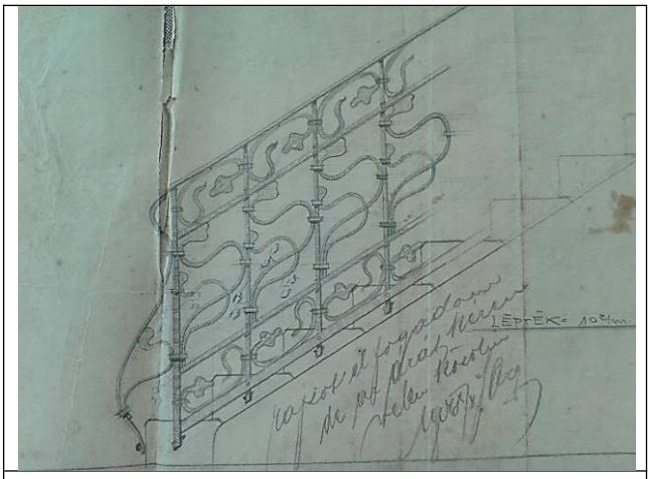

Az előlépcső szecessziós kovácsoltvas korlátjának terve

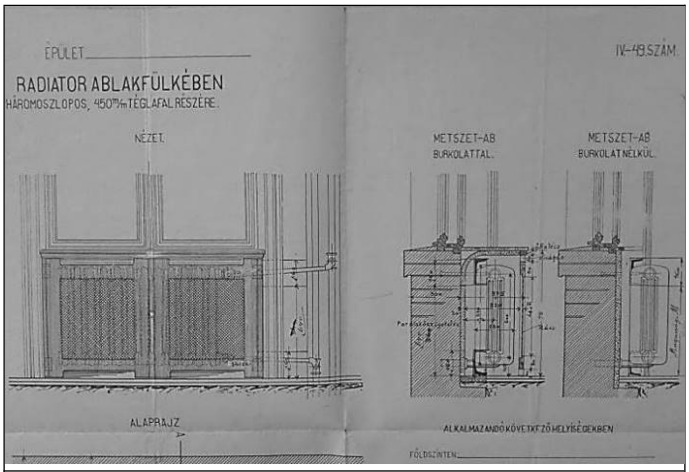

A radiátor elhelyezés részletterve ablakfülkében

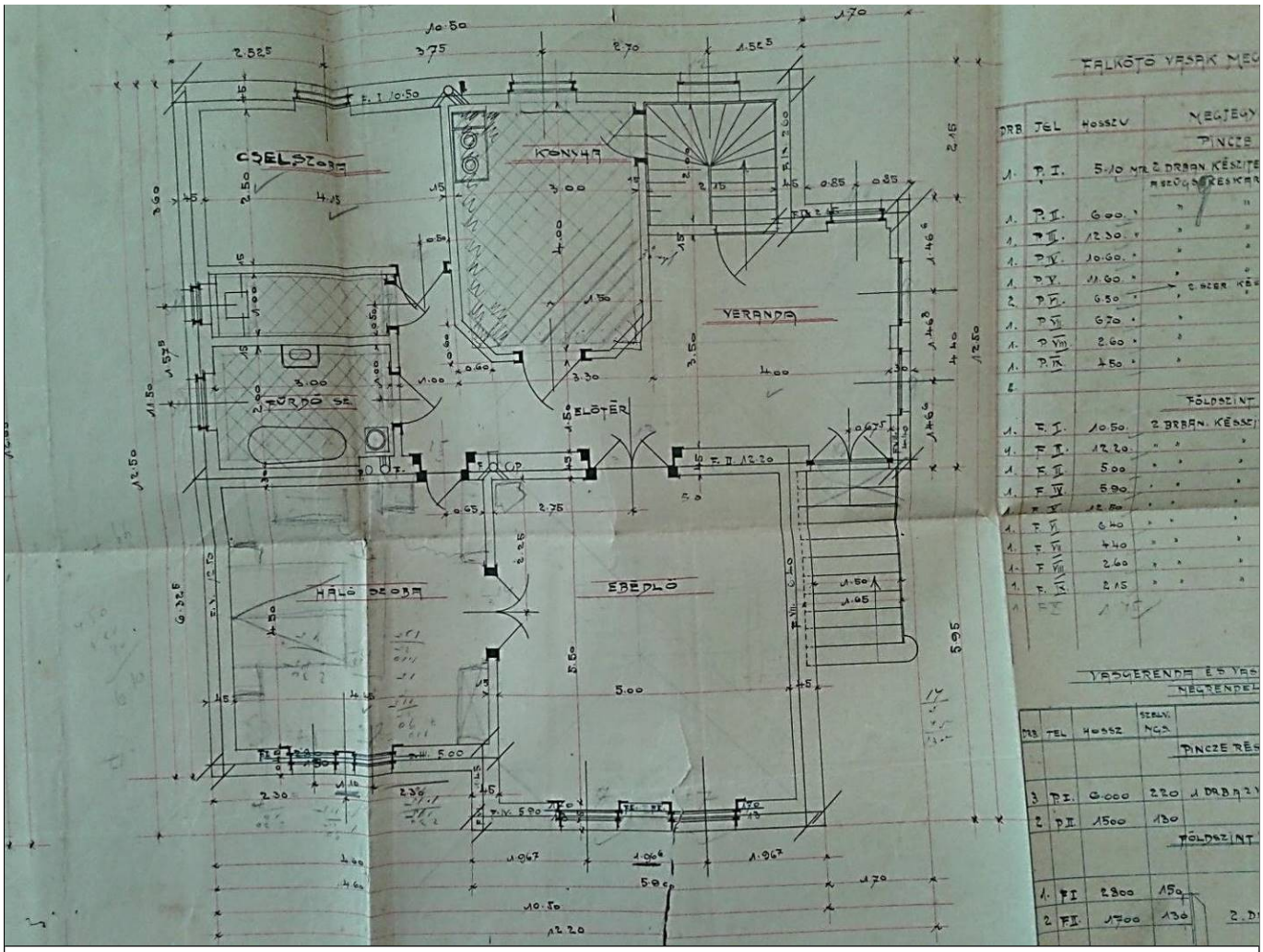

Kiviteli terv a Sorg hagyatékban

Sorszám: E03-6.	Cím: GITÁR UTCA 20. – MÁDI UTCA 55.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41305**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület (villa)
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Kalchgruber Rezső
Építés éve:	1914
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	alagsor+MF+manzárd

Területi védelem:	Igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- villaszerű beépítési mód, az épület tömege
- a manzard tető és ennek ablakai, utcai kiemelése
- a homlokzatok, az eredeti fa nyílászárók,
- a faragott terméskő lábazat
- kert, idős fák

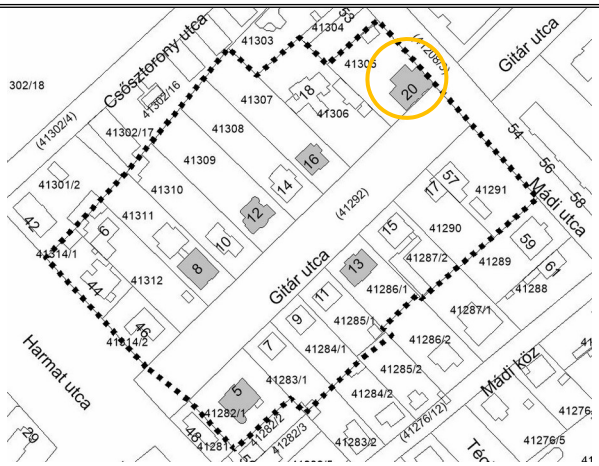

Földhivatali alaptérkép

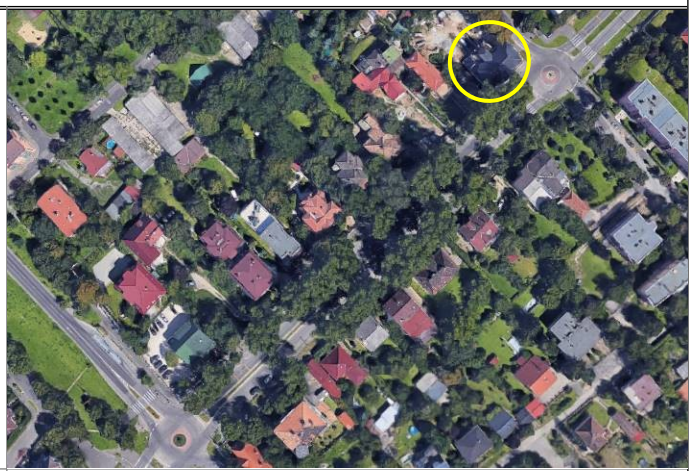

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A szabadonálló villákból álló utca legszebb és legépebb épülete, egyben egyetlen telekhatáron álló, hézagosan zártsorú beépítése. Magasföldszintes Gitár utca felé 1+1+1 tengelyes elrendezés, középen kiemelt oromzatos manzárd tető, erőteljes kiemelésű alagsor, magas, hullámzó, rusztikus kőlábazatos kerítés, kovácsoltvas ablakrácsok, szép kert, a Mádi utca felőli oldalon gesztenyefasor a villa főbb jellegzetességei. A Mádi utcai oldal kerítése vasbetonpanelekre cserélt. Nemrégiben az épület teljes felújítása megtörtént, a földszinti, igényes kovácsoltvas ablakrácsok lekerültek, sötét színű tetőfedést és új homlokzati színezést kapott. Az eredeti zöld színt alkalmazták az épület egyes részein, a homlokzat architektúrájában nem történt jelentős változás, az utcai homlokzat vörös tégla burkolata azonban eltűnt.

Fotódokumentáció

Gitár és Mádi utca sarka felől (2014)

Gitár és Mádi utca sarka felől (2019)

A Mádi utca felől: az új kerítés stílusidegen kialakítású

Kőlábazat és alagsori ablakok

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

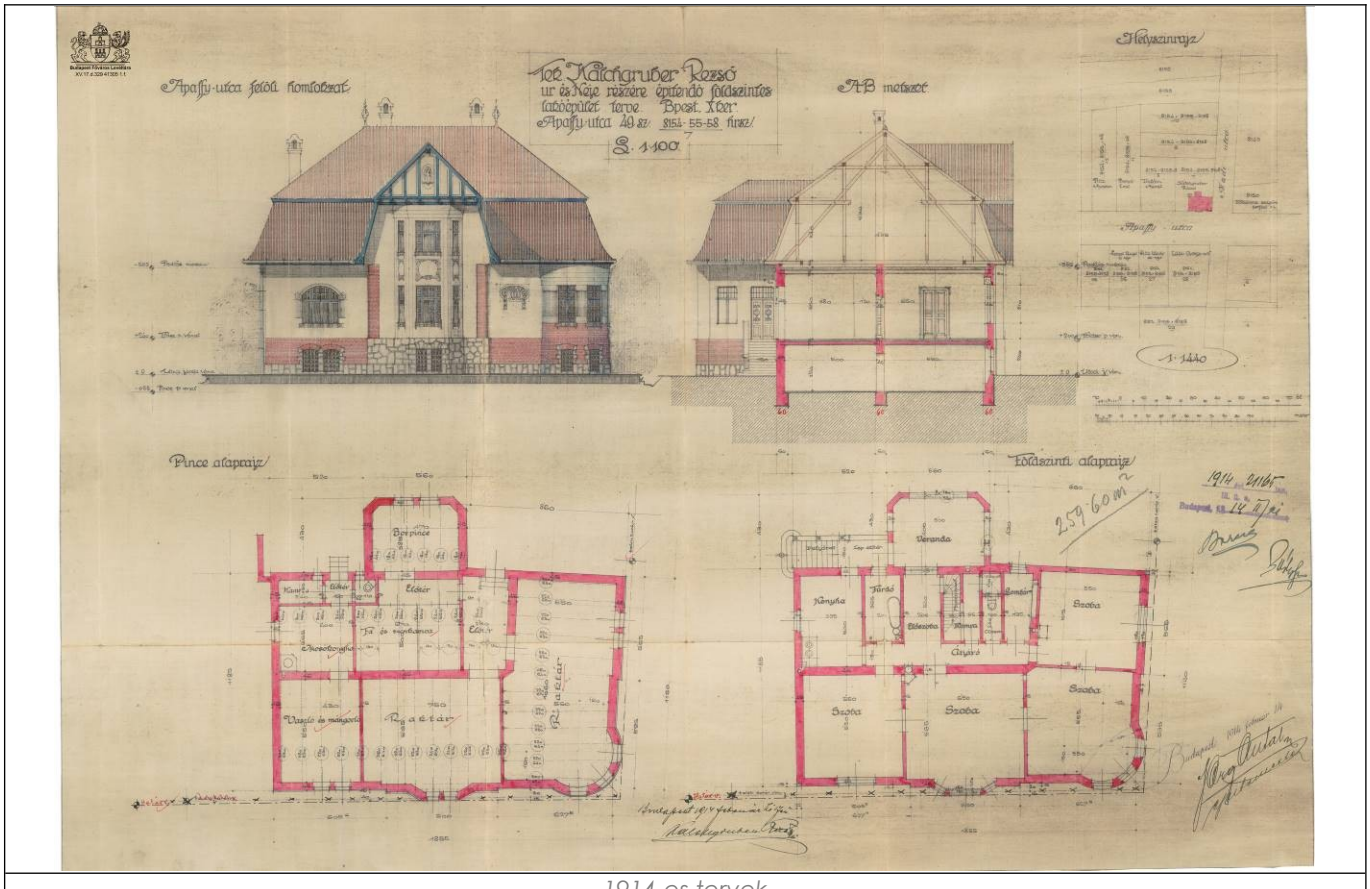

1914-es tervek

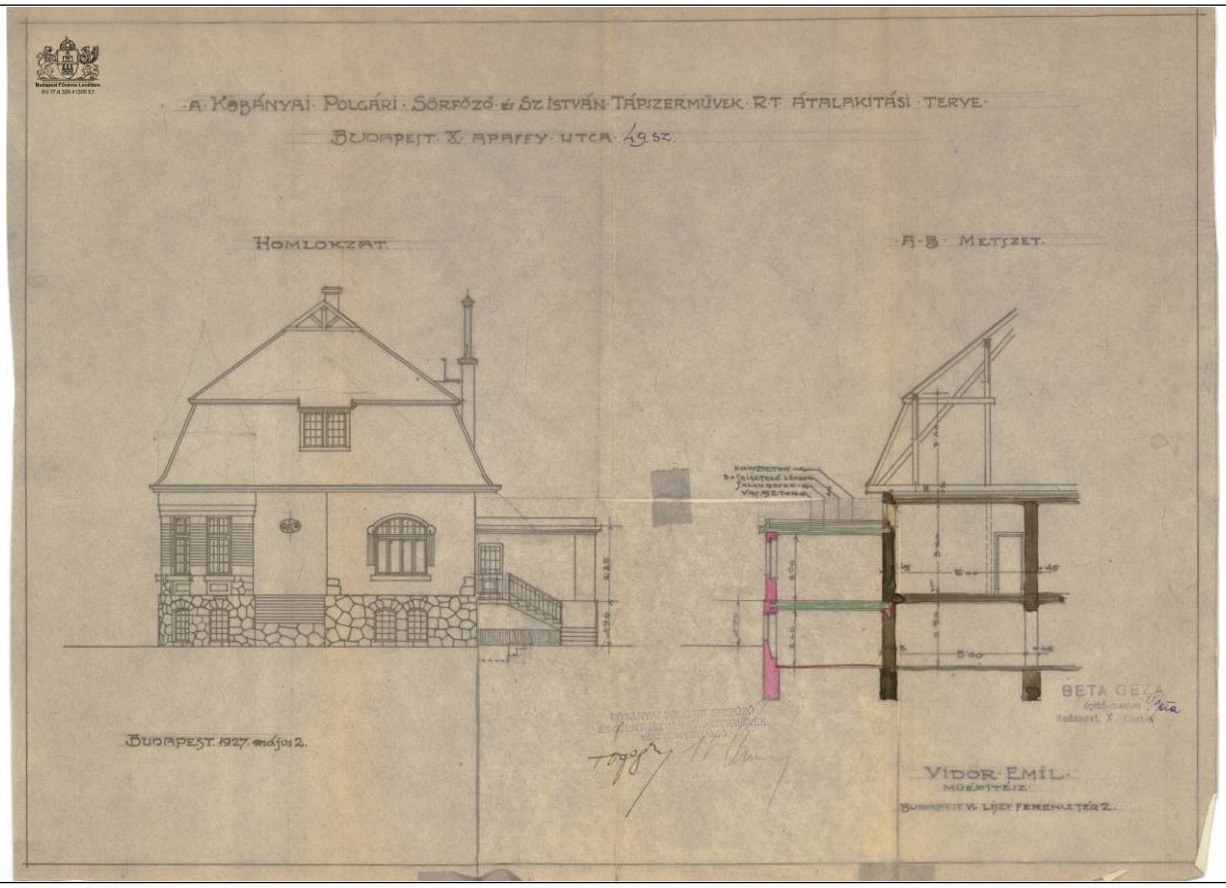

1927-es átalakítási terv

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Eredeti tervek: E02-05 - Budapest Főváros Levéltár, Sorg hagyaték 179. doboz
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041282_001
HU_BFL_XV_17_d_329_041311
HU_BFL_XV_17_d_329_041309
HU_BFL_XV_17_d_329_041308
HU_BFL_XV_17_d_329_041307
HU_BFL_XV_17_d_329_041306
HU_BFL_XV_17_d_329_041305
Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története 1985., p. 29.
Archív fotók: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, 1984/M.L.
VÁTI-2002. (Perczel Anna adatfelvételei)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E04.	Cím: HÖLGY UTCA 34-42.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E04-1 E04-2 E04-3	Hölgy utca 34. Hölgy utca 38. Hölgy utca 40.	38967 38969 38970
Védett területi érték:	E04-4 E04-5	Hölgy utca 36. Hölgy utca 42.	38968 38965/2

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- erős hangulati értékkel bíró kisvárosias beépítés,
- az egyedileg is védett épületek homlokzati díszítései, részletei
- hosszabb távon javasolt a beépítési arányok és az épületmagassági dimenziók következetes megőrzése.

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Értékes kisvárosias lakóházakból álló, zártsorúan épült, magasföldszintes házsor.
Erős hangulati értékkel rendelkezik.
Az épületek egy része téglaburkolatú, valamint színes majolika-díszítésű kertes ház.
A hozzá csatlakozó Hölgy utca 32. alatti épület fővárosi védelem alatt áll.

Fotódokumentáció

Utcakép

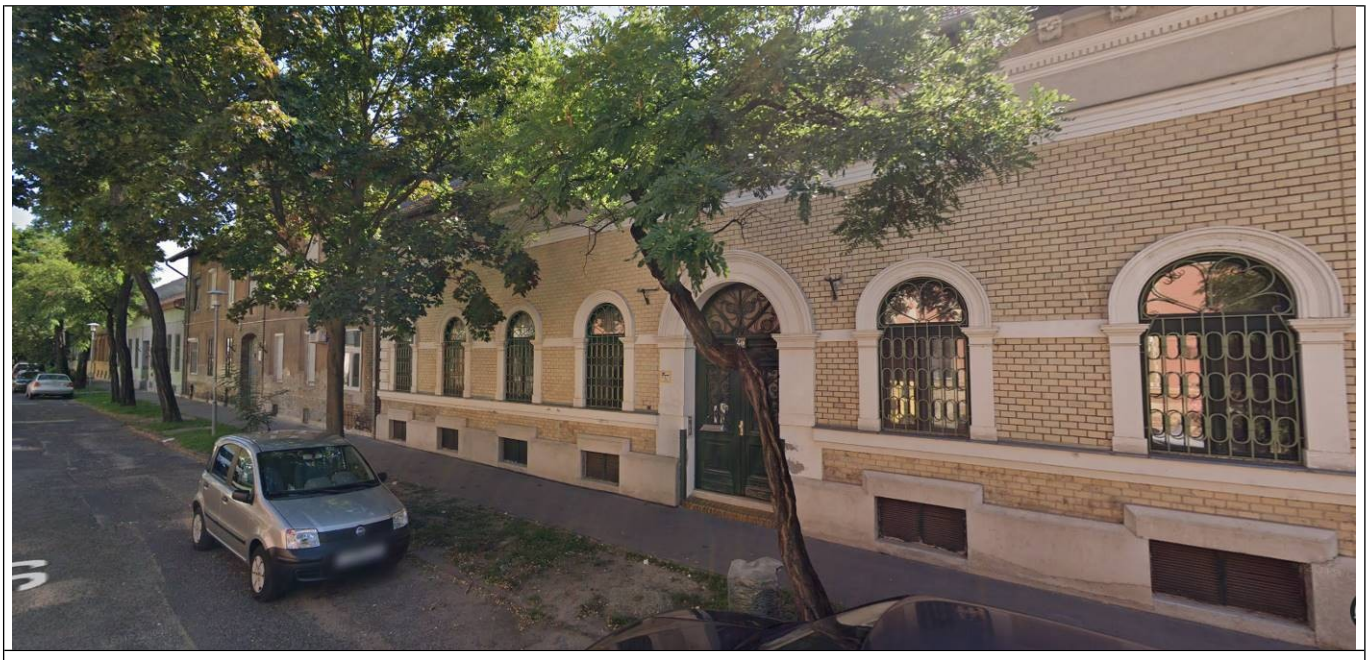

Utcakép

Sorszám: E04-1.	Cím: HÖLGY UTCA 34.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38967**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Grátz Dániel Sorg Antal
Építtető:	Száraz János, majd Kőbányai Korona Takarékpénztár, mint szövetkezet
Építés éve:	1896, bővítés: 1910
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utca épületszárny tömege,
- a homlokzati architektúra (vakolattagozatok, téglaburkolat, párkány és lábazat)
- eredeti kapu, kapualj
- az eredeti nyílászárók.

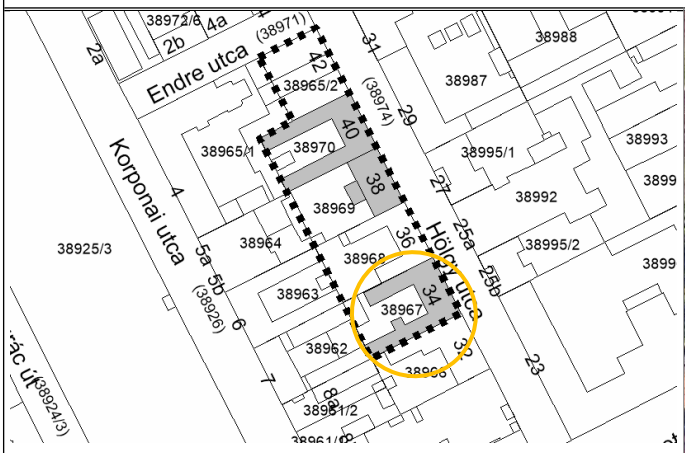

Földhivatali alaptérkép

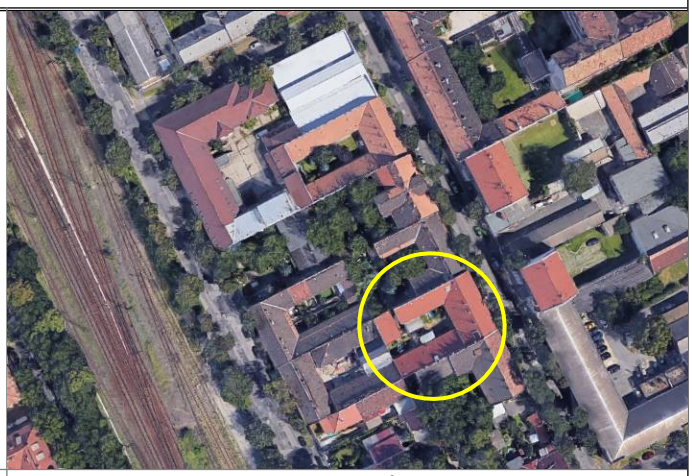

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorú beépítésben álló magasföldszintes, 9 tengelyes, U alakban épült, téglaburkolatú eklektikus polgárház, udvarban melléképülettel. A Hölgy utcai kisvárosias beépítés szerves része, annak jellegzetes épülete. Az 1896-ban még L alakú, oldalhatáron álló, 4 tengelyes, falusias épület utcai frontjának kiegészítése és U alakban történt továbbépítése 1910-ben valósult meg. A telken már 1888-ban lakóház állt, melyet 1896-ban bővítettek a jelenlegi utcai szárny egyik felével. 1910-ben egy újabb bővítés történt (Sorg Antal kőművesmester), ekkor nyerte el a maihoz hasonló utcai homlokzatát.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Homlokzati architektúra

Utcai homlokzat 2.

Bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

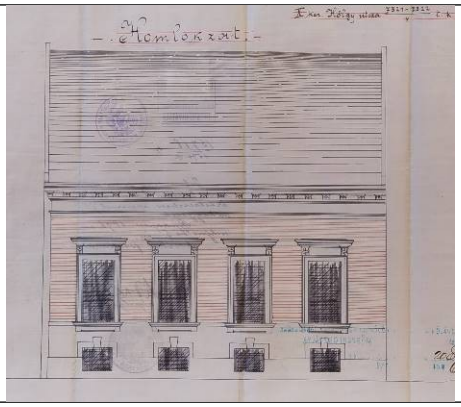

Homlokzat (1896)

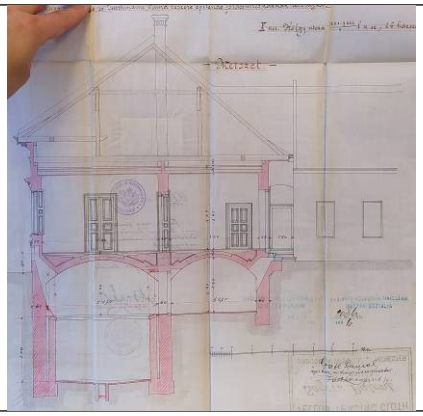

Metszet (1896)

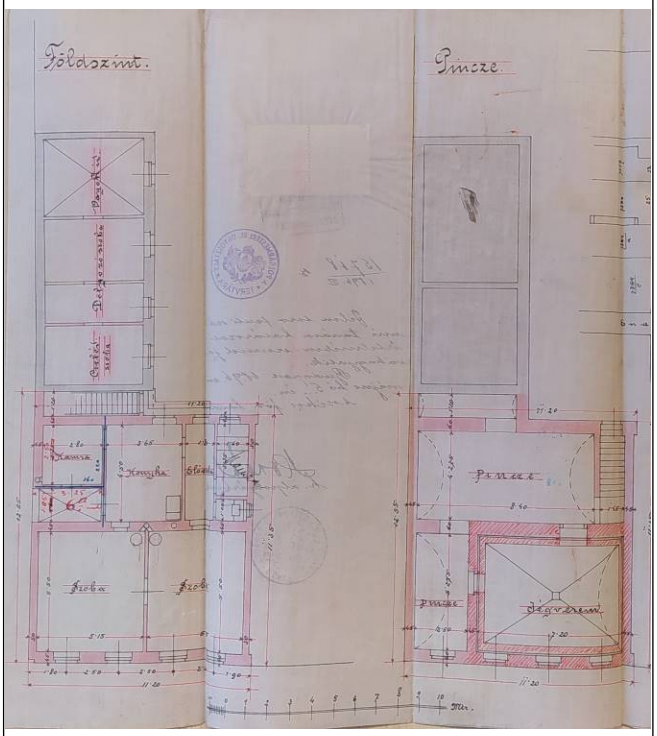

1896-os alaprajz tervek

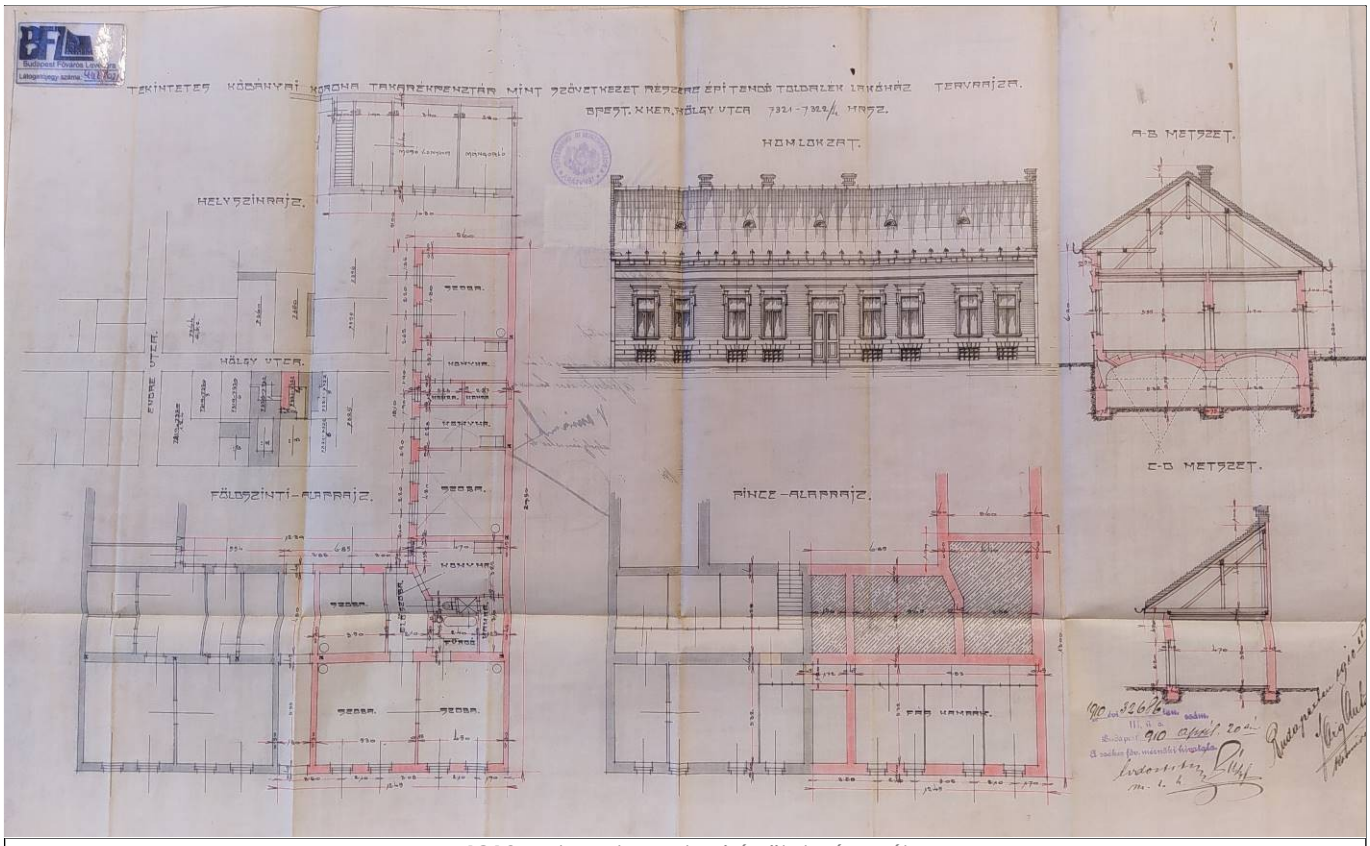

1910-es tervek az utcai épületszárnyról

Sorszám: E04-2.	Cím: HÖLGY UTCA 38.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38969**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	bérház, húsfüstölő, szárító
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Hudelz Antal
Építtető:	Herz Ármin
Építés éve:	1870, emeletráépítés: 1888
Építészeti stílus:	romantikus eredetű
Szintszám:	F+1+középső kiemelés

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- teljes külső és kert felőli homlokzati architektúra
- a tégla lábazat és a bejárat tégla kiemelése, keretezése
- lépcsőházi részletek
- kert

Javasolt a homlokzati nyílászárók egységes cseréje az eredeti osztásokkal.

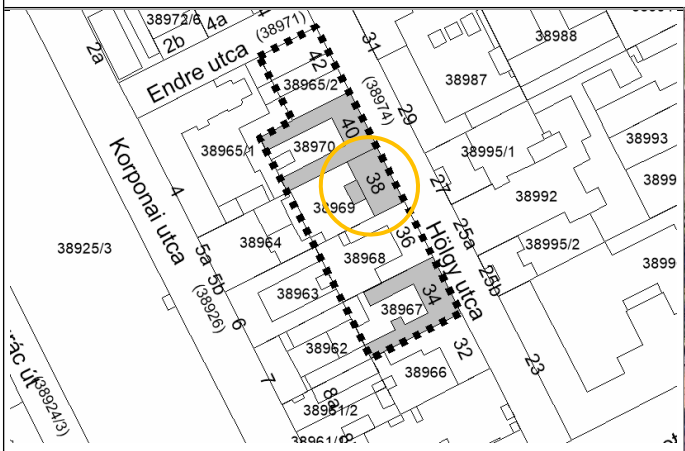

Földhivatali alaptérkép

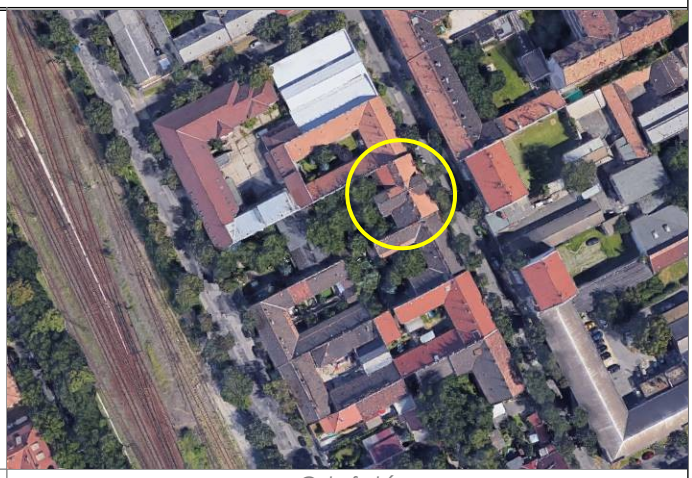

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorú beépítésben álló, egyemeletes, 7 tengelyes, utcával párhuzamos építésű, két korszakban épült, romantikus eredetű munkás lakóház, jellegzetes, utcára merőleges tengelyű, nyeregtetős 1 szintes kiemeléssel. A Ligettelek korai időszakát képviselő ritka, egyedülálló épület az itt alapított Herz szalámigyárhoz tartozott, padlásán húsfüstölő, szárító működött. Bejárattal szemben elhelyezkedő, lépcsőház alatt átfutó, erős lejtésű, kocsibehajtós kapualj, öntöttvas korláttal kísért tágas, négyzetes lépcsőházi tér, udvar felé fatornác, gyönyörű mélyen fekvő belső kert, benne működő virágtartók a különleges épület további jellemzői. A munkás lakóházak jellegzetességeként a lábazati rész, a középső nyeregtetős kiemelés és a kapukeretezés téglaburkolatú. Nemcsak városképi és építészeti, de helytörténeti érték is.

Fotódokumentáció

Az ablakok változatosak, amely rontja az összképet

A bejárati kapu

Közép oromfalas kiemelés

A kevés eredeti homlokzati nyílászárók részlete

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

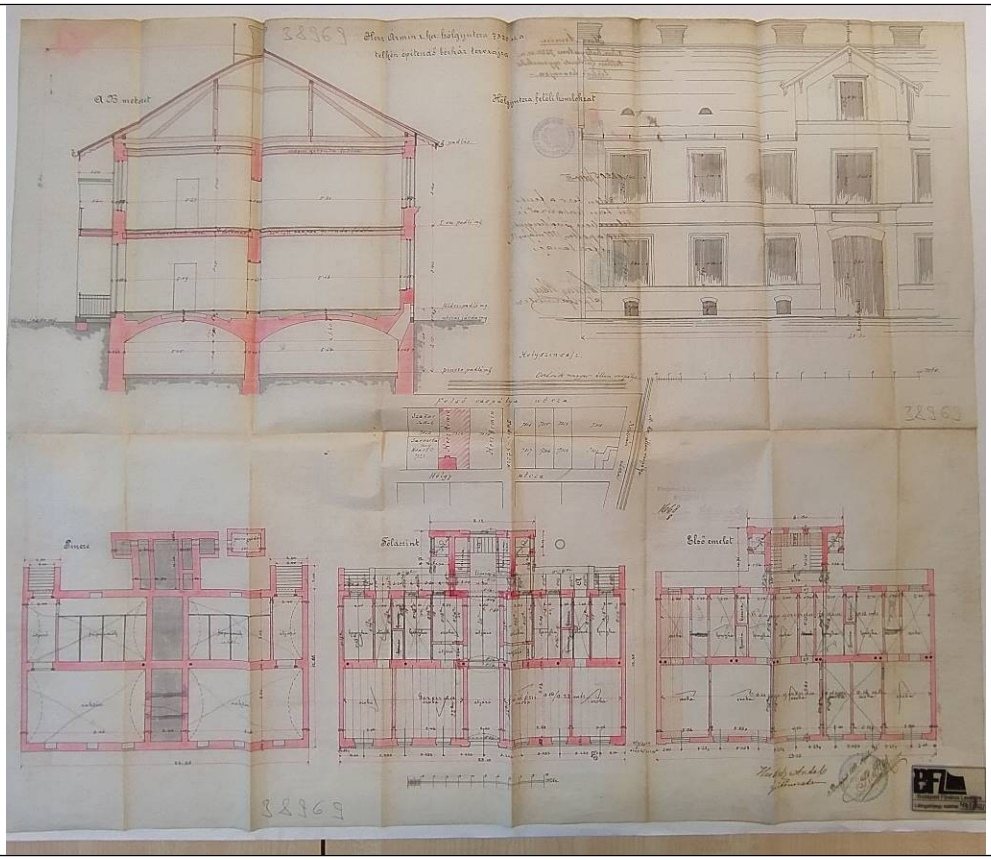

1888-as tervek az emeletráépítésről
(az eredeti épület tervei nem találhatóak a Levéltárban)

Sorszám: E04-3.	Cím: HÖLGY UTCA 40.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38970**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Schusbeck Pál és társa
Építtető:	Pórszász Nándor
Építés éve:	1897 rehabilitációs felújítás: 2000
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	P+F

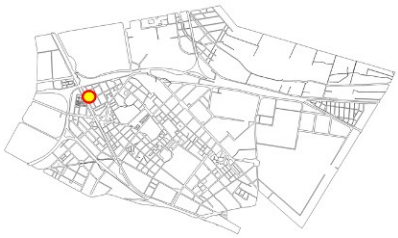

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai épületszárny tömege,
- a homlokzati díszítések, tagozatok, a párkánykiképzés, a téglaburkolat, a kőlábazat
- nyílászárók, díszes öntöttvas díszrácsos bejárati tölgyfaajtó színes üvegbetéttel
- kapualjban eredeti keramitburkolat
- a kert, kovácsoltvas kerti rács.

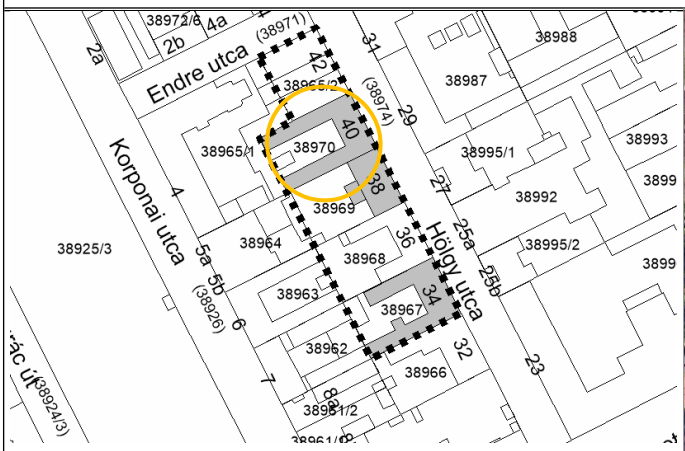

Földhivatali alaptérkép

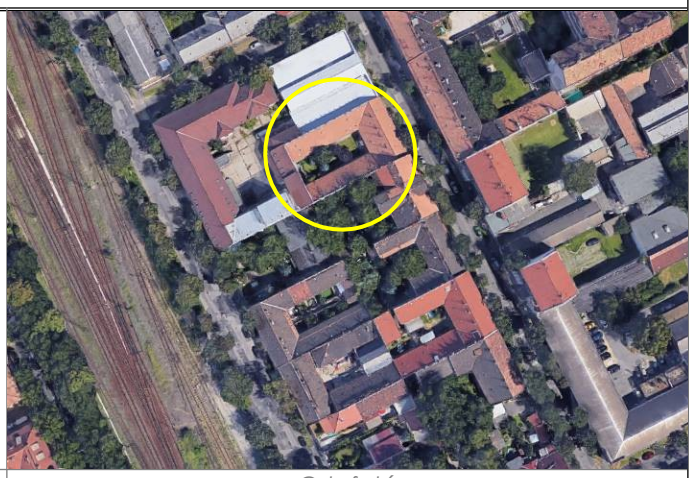

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorú beépítésben álló, magasföldszintes, 9 tengelyes, U alakban épült eklektikus polgárház. A Hölgy utca kisvárosias beépítésének szerves része. Itt lakott Herz Mór 1922-től, majd 1960-ig Dausz Gyula, a Halom utcai polgári leányiskola egykori igazgatója, a „Kőbánya múltja és jelene" című monográfia szerzője.
Az épület minta értékűen felújított, az egyértelműen utólagos ablakrácsok is illenek az épülethez.

Fotódokumentáció

Részletek

Homlokzati részletek

A bejárat- és az ablakrészletek

Az utcai homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

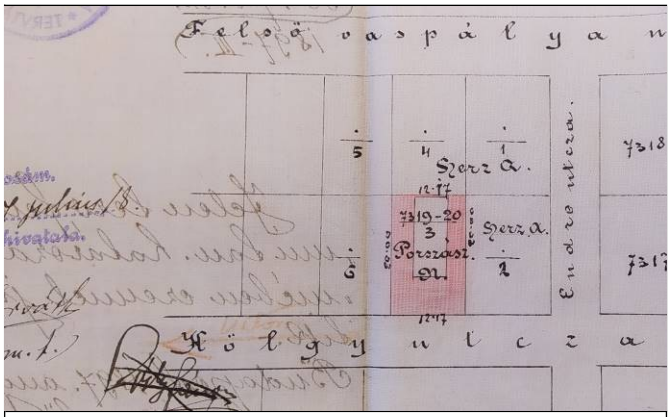

Helyszínrajz

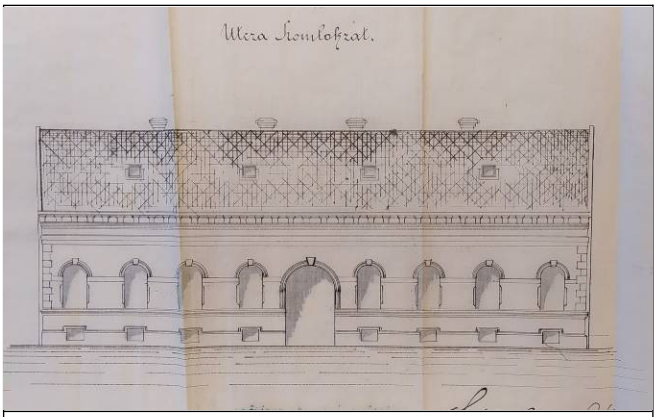

Homlokzat

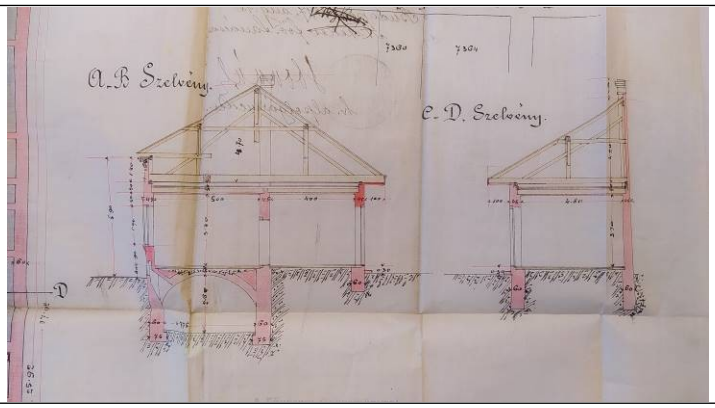

Metszet

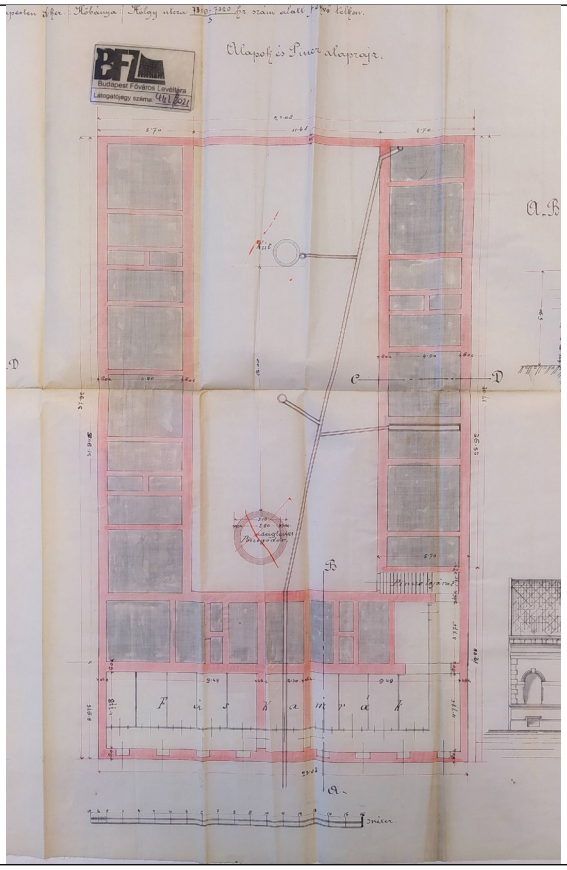

Pinceszinti alaprajz

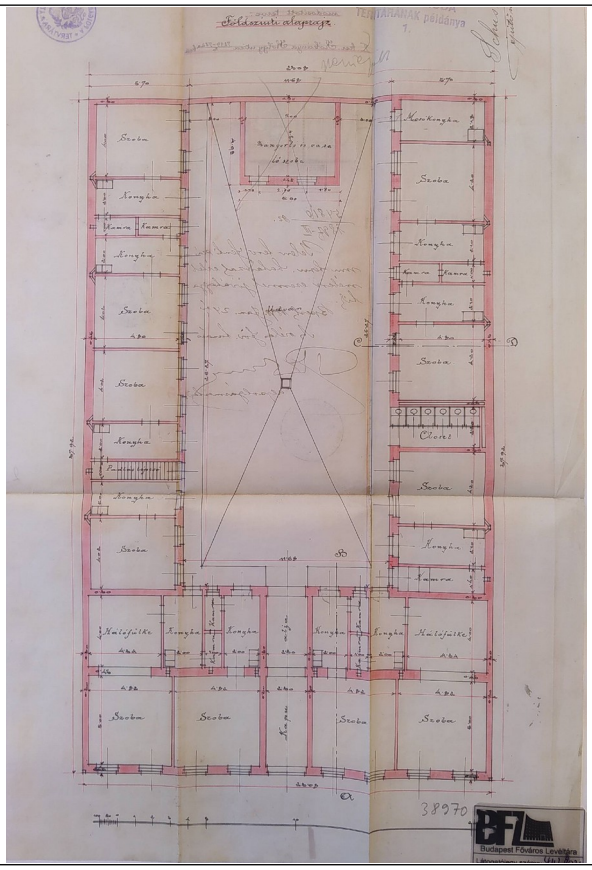

Földszinti alaprajz

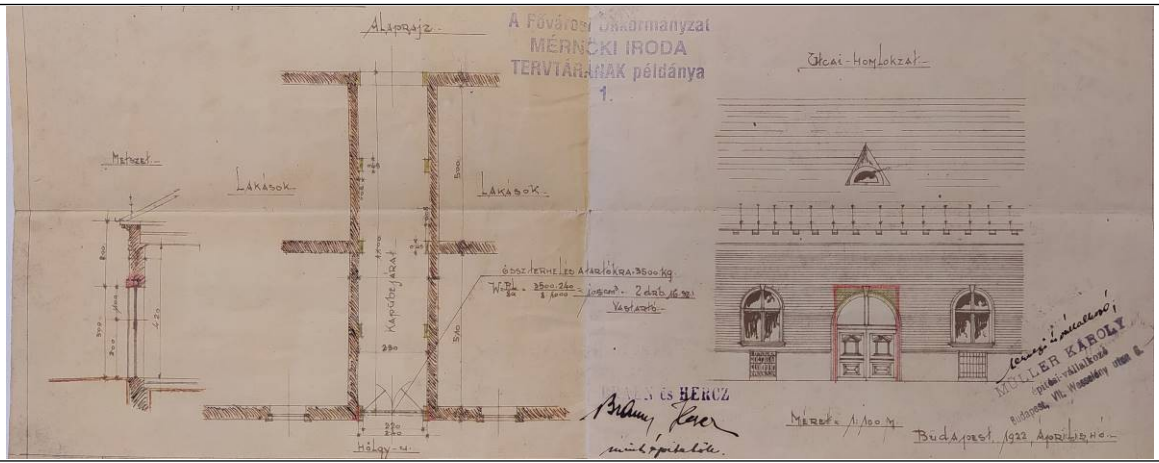

Kapunyílás megnagyobbításának terve (1922)

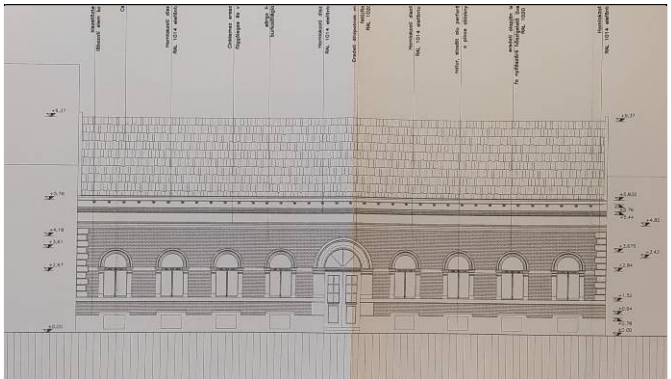

Homlokzatfelújítás terve (2000)

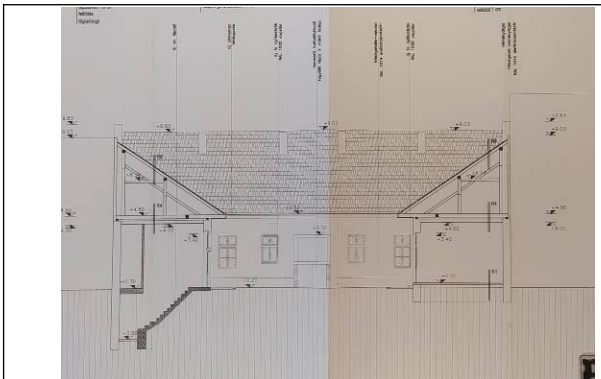

Metszet 1. (2000)

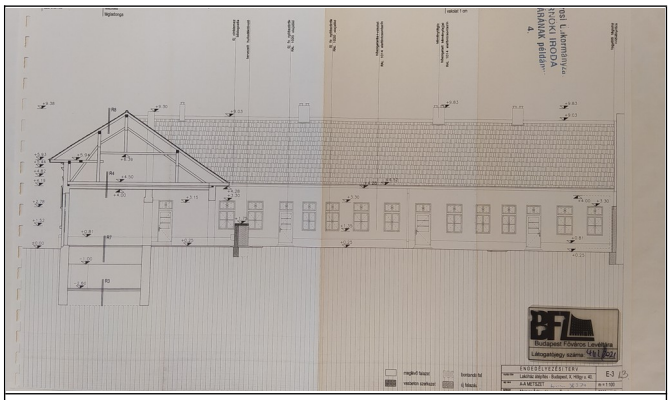

Metszet 2. (2000)

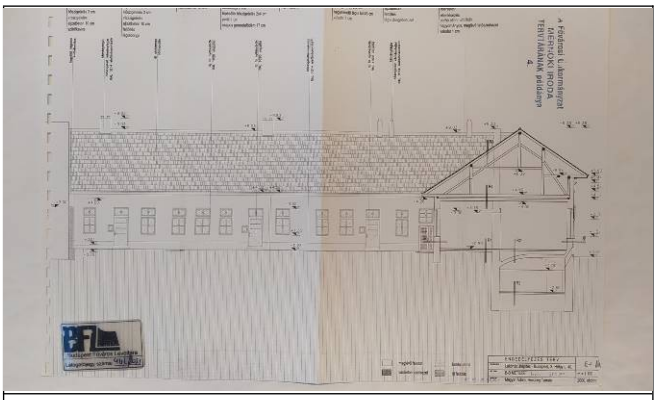

Metszet 3. (2000)

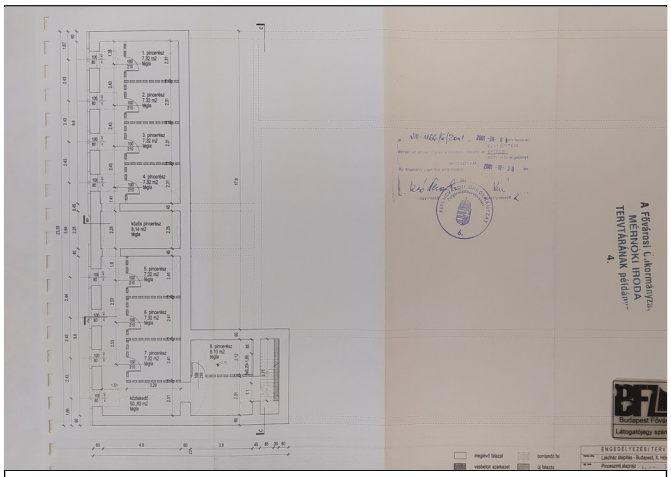

Pinceszinti alaprajz (2000)

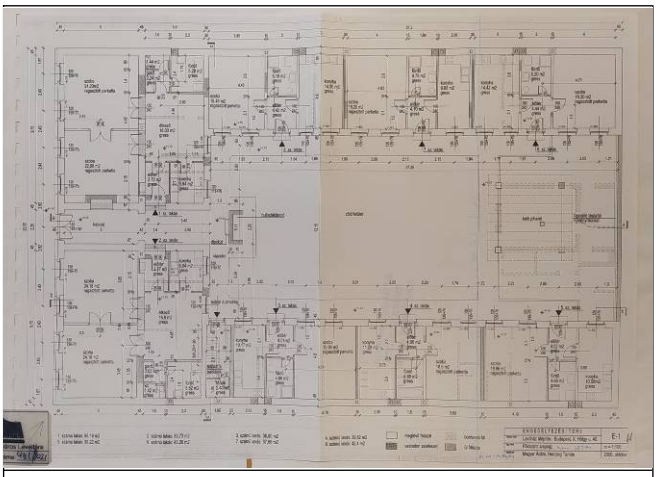

Földszinti alaprajz (2000)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Építési engedélyezési tervdokumentáció: Budapest Főváros Levéltár
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_038967
HU_BFL_XV_17_d_329_038969
HU_BFL_XV_17_d_329_038970
VÁTI 2003.-LK26 (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E05.	Cím: FÜZÉR UTCA 42-46.		Városrész: LIGETTELEK
védett egyedi és területi érték			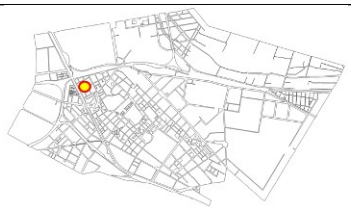
Megnevezése:	kisvárosias lakóházsor		
	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E05-1 E05-2 E05-3	Füzér utca 42. Füzér utca 44. Füzér u. 46.-Hölgy u. 25/a	38994 38993 38992
Védett területi érték:	-	-	-

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- erős hangulati értékkel bíró kisvárosias beépítés
- homlokzati architektúrák, részletek, gipszornamentikák, kovácsoltvas elemek

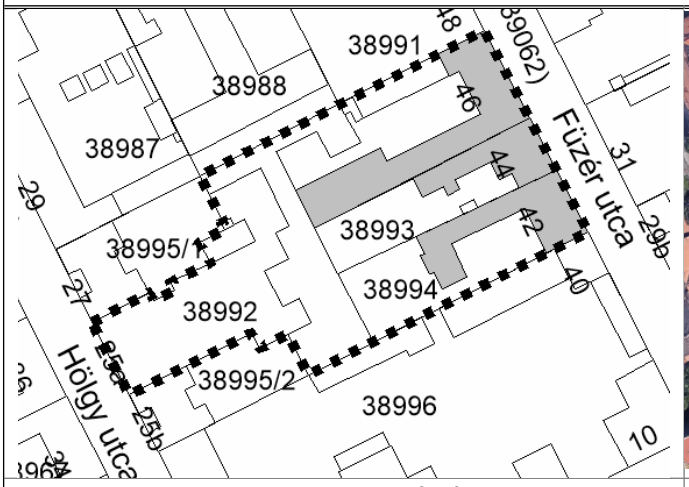

Földhivatali alaptérkép

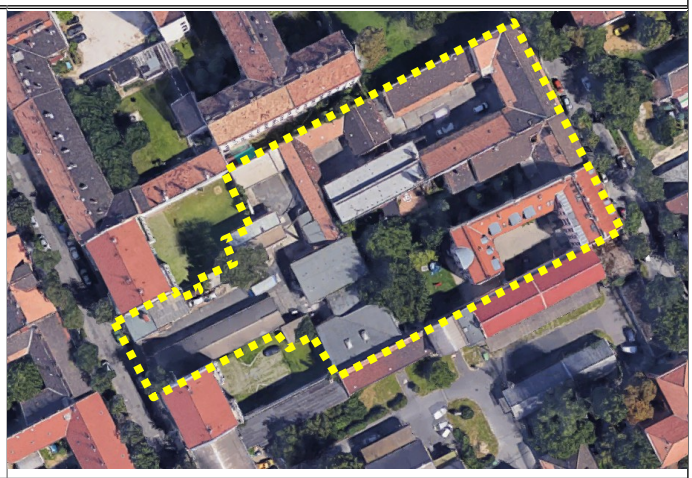

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Egyenként is védelemre javasolható, erős hangulati értékkel rendelkező, zártsorúan épült, kisvárosias karakterű utcaszakasz.
A beépítés egyemeletes és magasföldszintes épületekből áll. Az épületek önállóan is építészeti értéket képviselnek.

Fotódokumentáció

Utcakép 1.

Utcakép 2.

Sorszám: E05-1.	Cím: FÜZÉR UTCA 42.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38994**
Megnevezése:	kisvárosias lakóház
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és rendőrőrs, fogda, bábaintézet, hatósági orvosi rendelő
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	- 2003. felújítás: Vári Jenő
Építtető:	-
Építés éve:	1867 körül, emeltráépítés, oldalszárny: 1909, rehabilitációs felújítás: 2003
Építészeti stílus:	romantikus eredetű
Szintszám:	P+MF+1
Területi védelem:	igen

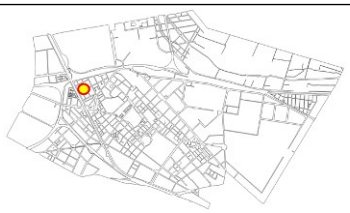

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai homlokzati architektúra (homlokzati tagozatok, nyílászárók, a kapu)

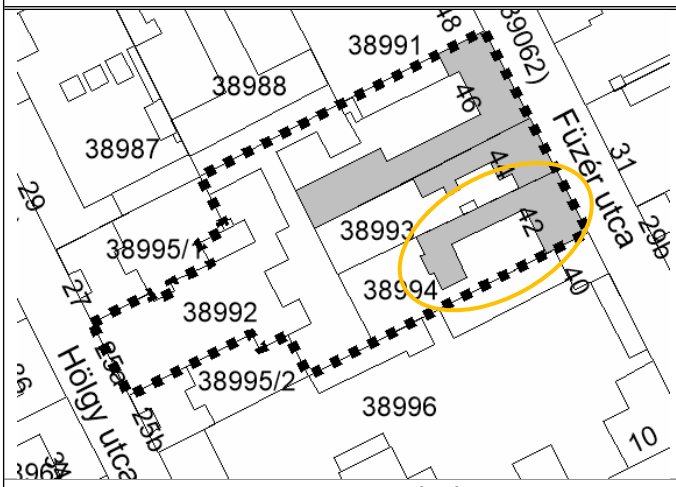

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Ligettelek legkorábbi eredetű, ritka, egyben helytörténeti jelentőséggel is rendelkező beépítéseinek egyike volt. Zártsorú beépítés részét képező egyemeletes, 6 tengelyes, L alakban épült, korai épület bővítéséből alakult, romantikus eredetű munkás lakóház, első emeleti erkéllyel, hátsó kerttel. A háború előtt az épületben rendőrőrs, fogda volt, itt működött a hatósági orvos és a bába is. Az épület különlegessége volt a fogda részére épített és használt, udvar felé is benyúló boltozott pince és a fölötte átvezető híd, mely az átalakítás során megszűnt. Az udvari oldalszárny helyén új oldalszárny épült. Utcai homlokzatát eredeti állapothoz közelállóan alakították ki, de jellegzetes romantikára jellemző, külső falsíkon lévő szegmensíves ablakai helyére süllyesztett, egyenes záródású ablakok kerültek.

Fotódokumentáció

Homlokzati részletek

Egyenes záródású ablakok

Bejárat

Utcai homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Utcai homlokzat terve (2003)

Metszet

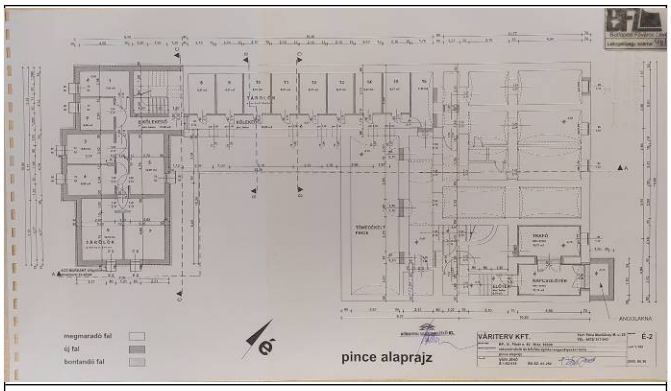

Pince alaprajz (2003)

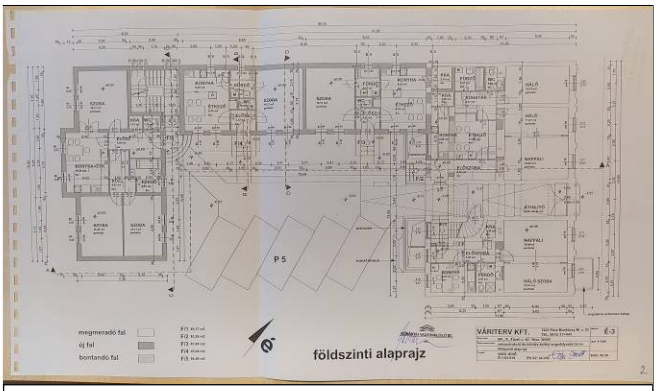

Földszinti alaprajz (2003)

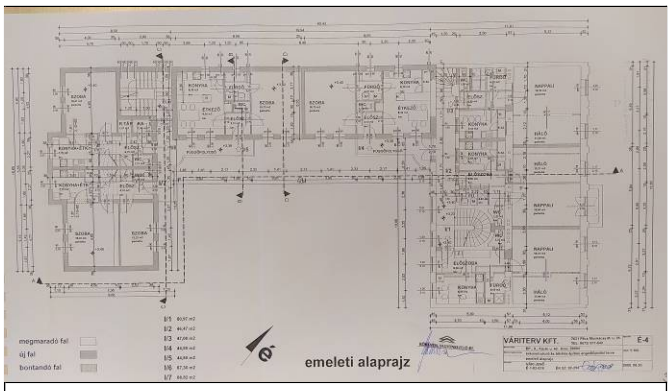

Emeleti alaprajz (2003)

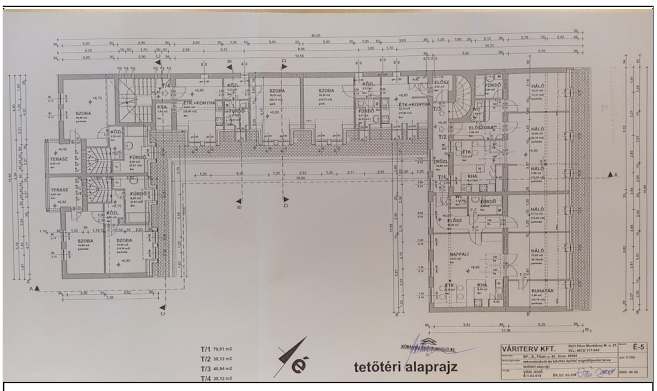

Tetőtéri alaprajz (2003)

Sorszám: E05-2.	Cím: FÜZÉR UTCA 44.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38993**
Megnevezése:	kisvárosias lakóház
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület műhellyel
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület kocsmával
Tervező:	Grátz Dániel
Építtető:	Kovács Mihály
Építés éve:	1903 homlokzat felújítás: 2003
Építészeti stílus:	eklektika
Szintszám:	alagsor+MF

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik

- igényes, díszített homlokzat, gipsz ornamentika
- a téglaburkolat, az eredeti nyílászárók osztása, megjelenése
- kőlábazat
- belső kovácsoltvas munka (üveg előtető, virágtartó stb.)
- a kert felőli veranda
- dús növényzetű hátsókert

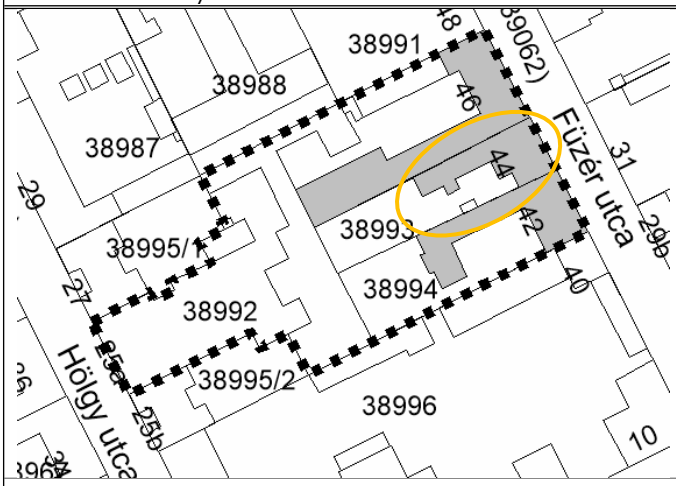

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Ligettelekre jellemző kisvárosias háztípus. Zártsorú beépítésben álló, magasföldszintes, 1+4 tengelyes, L alakban épült, erős kiemelésű, keret felé üvegezett verandával rendelkező eklektikus polgárház, szép kerttel. Téglaburkolat, párkány alatt végigfutó fríz, gyönyörű, díszes ablakkeretek, átalakított alagsori rész a jellemzői. Későbbi tulajdonosa dr. Sánta György, a palicsi gyógyfürdő igazgatója volt.

Fotódokumentáció

Homlokzati részletek

Díszes ablak

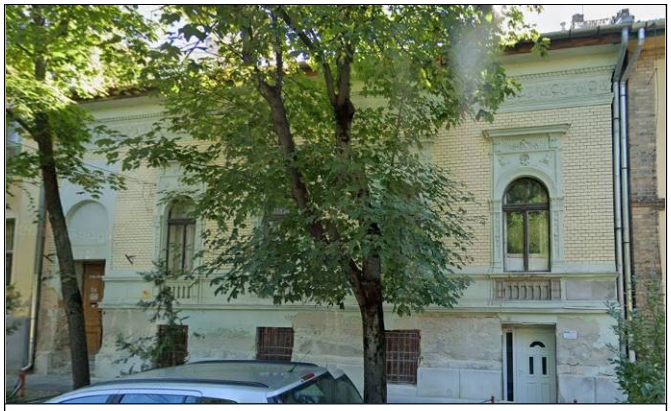

Utcai homlokzat

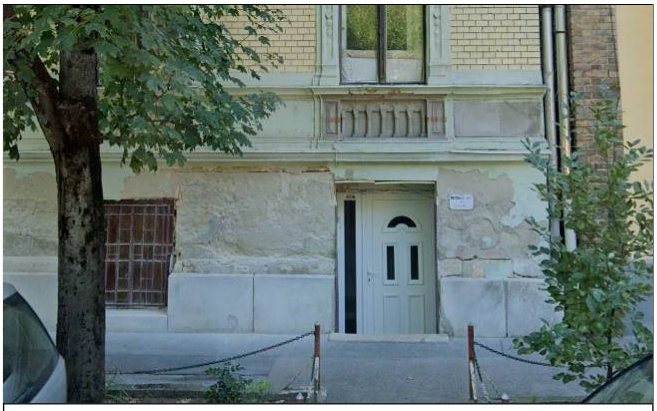

Alagsor műanyag ajtós bejárata rontja az összképet

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

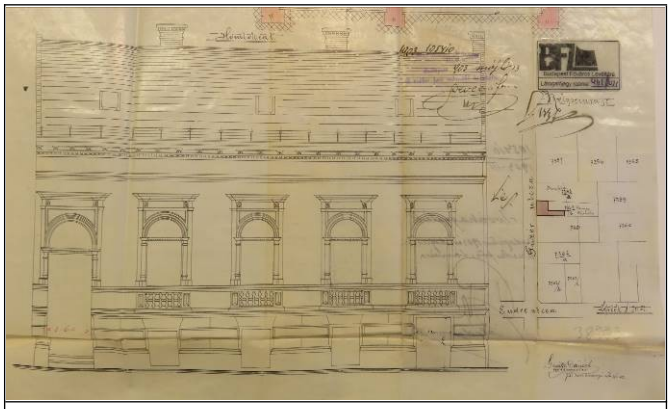

Homlokzat és helyszínrajz

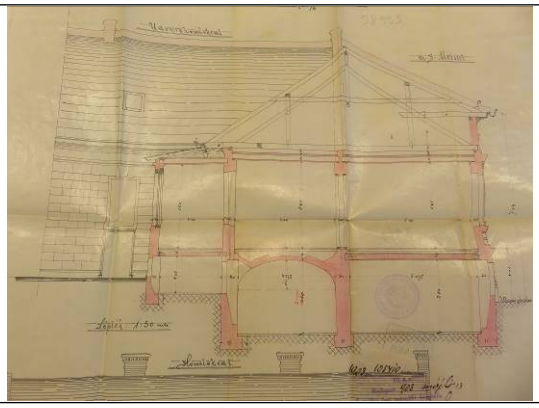

Metszet

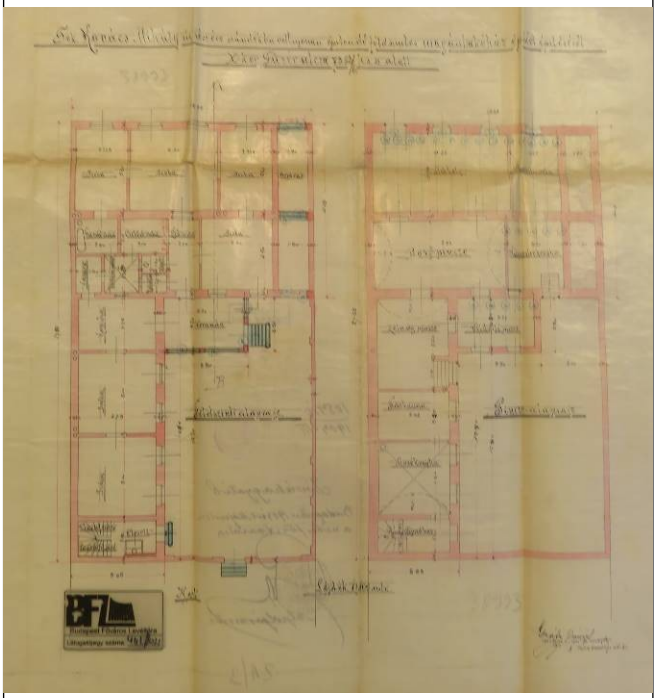

Alaprajzok

Sorszám: E05-3.	Cím: FÜZÉR UTCA 46. – HÖLGY UTCA 25/A	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38992**
Megnevezése:	Gazdasági épület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	Kommer és Székely fém- és bronzáru gyára
Jelenlegi rendeltetés:	gazdasági épület (Fimvill, Főkefe)
Tervező:	Fritsch Lajos Novák Ignác (kőműves)
Építtető:	Kommer és Székely fém és bronzárú gyára
Építés éve:	1934
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a Füzér utca 46. felőli homlokzat
- az utcai épületszárny tömegarányai
- tégla lizénák, párkányok
- a nyílászárók osztása, megjelenése, a fakapu.

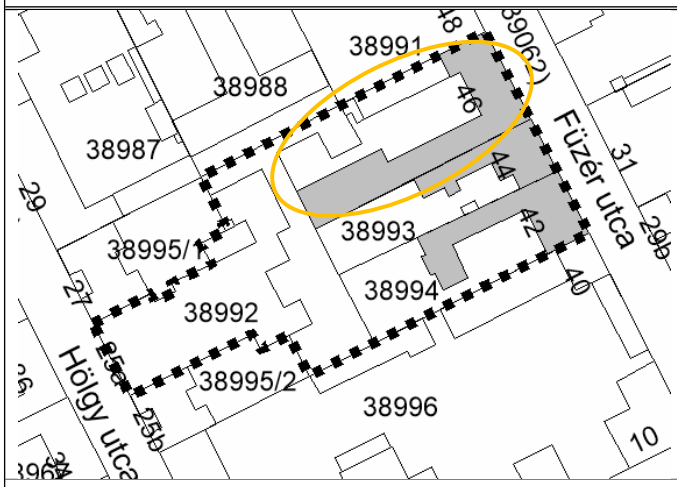

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Átmenő telekre U-alakban épült egyemeletes ipari épület, a 30-as évek jellegzetes (téglakeretek között vakolt mezők) architektúrájával. A korábbi gyár a háború előtt elsősorban alpakka étkészleteket, csillárokat gyártott.
A kisvárosias beépítésbe jól illeszkedő ipari épület, amely egyben helytörténeti érték.
Az épülethez méltatlan alagsori műanyagajtó cseréje javasolt.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Bejárati kapu

Ablakrácsok

Tégladíszítések

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

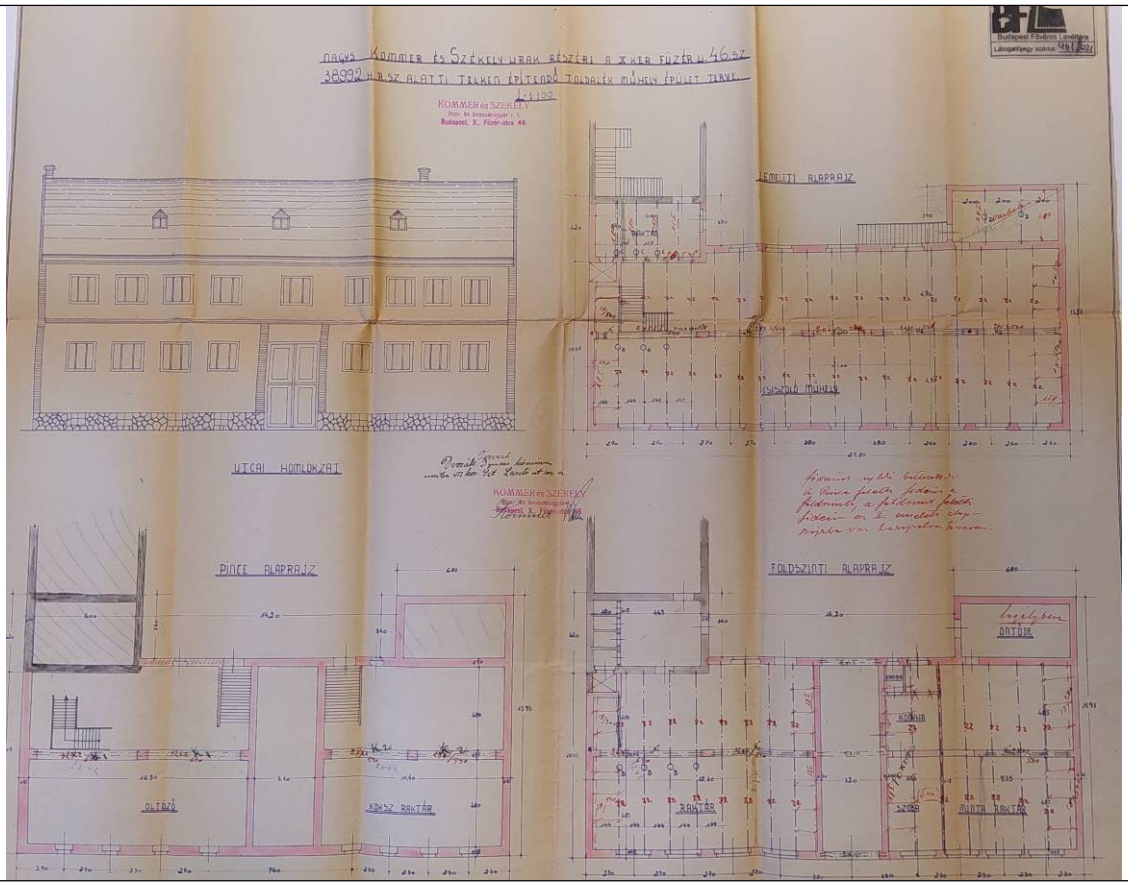

1934-es toldalék műhelyépület terv

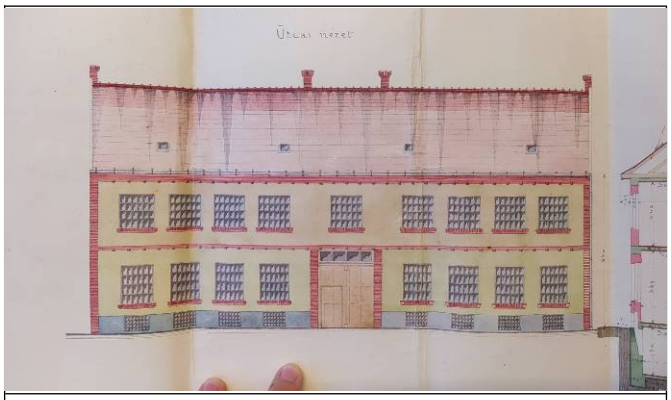

Homlokzat (módosított terv, 1935.)

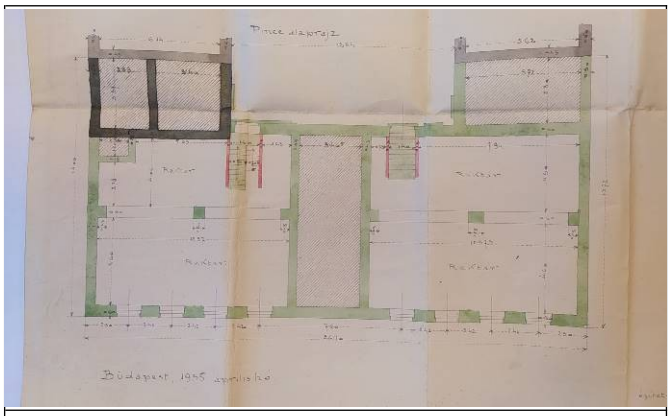

Pinceszinti alaprajz (módosított terv, 1935.)

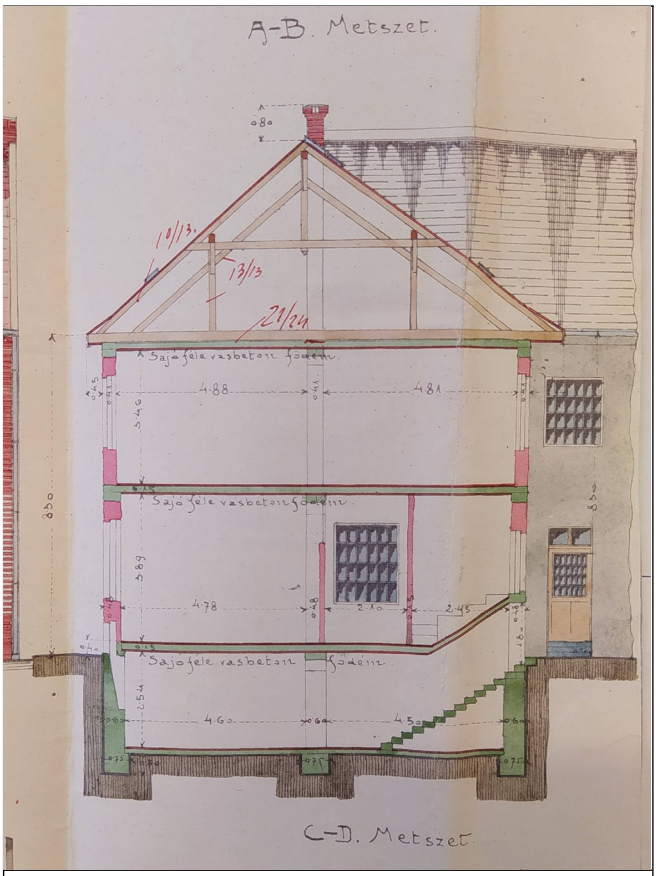

Metszet (módosított terv, 1935.)

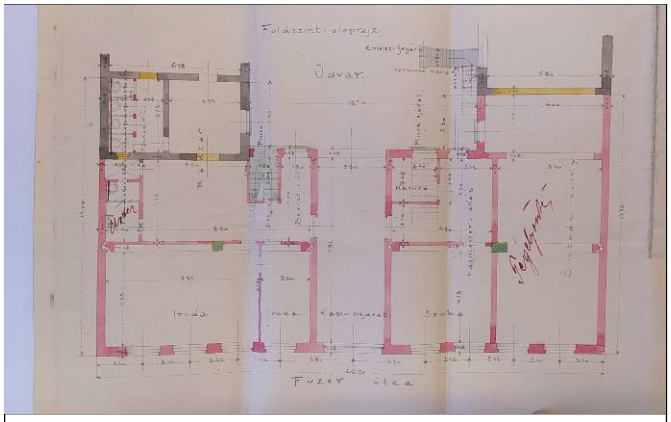

Földszinti alaprajz (módosított terv, 1935.)

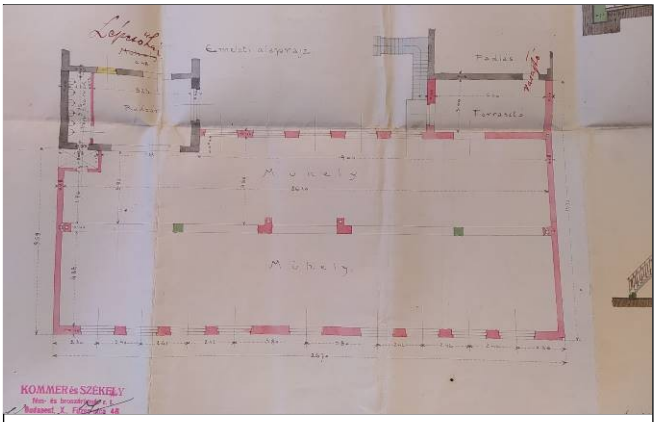

Emeleti alaprajz (módosított terv, 1935.)

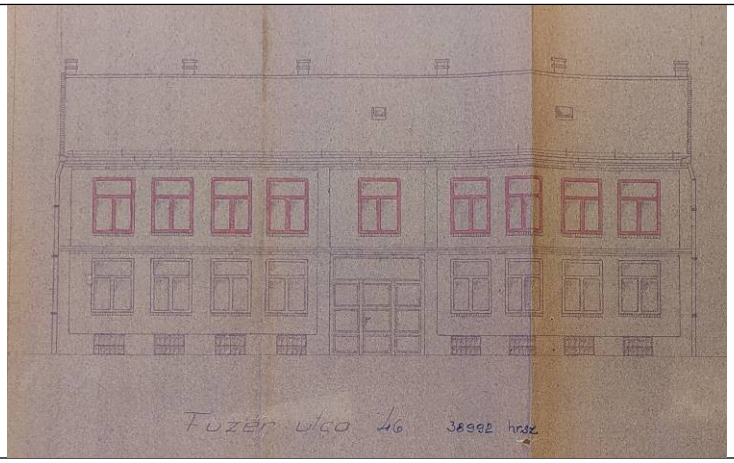

1958-as Finomacélárugyár terve - homlokzat

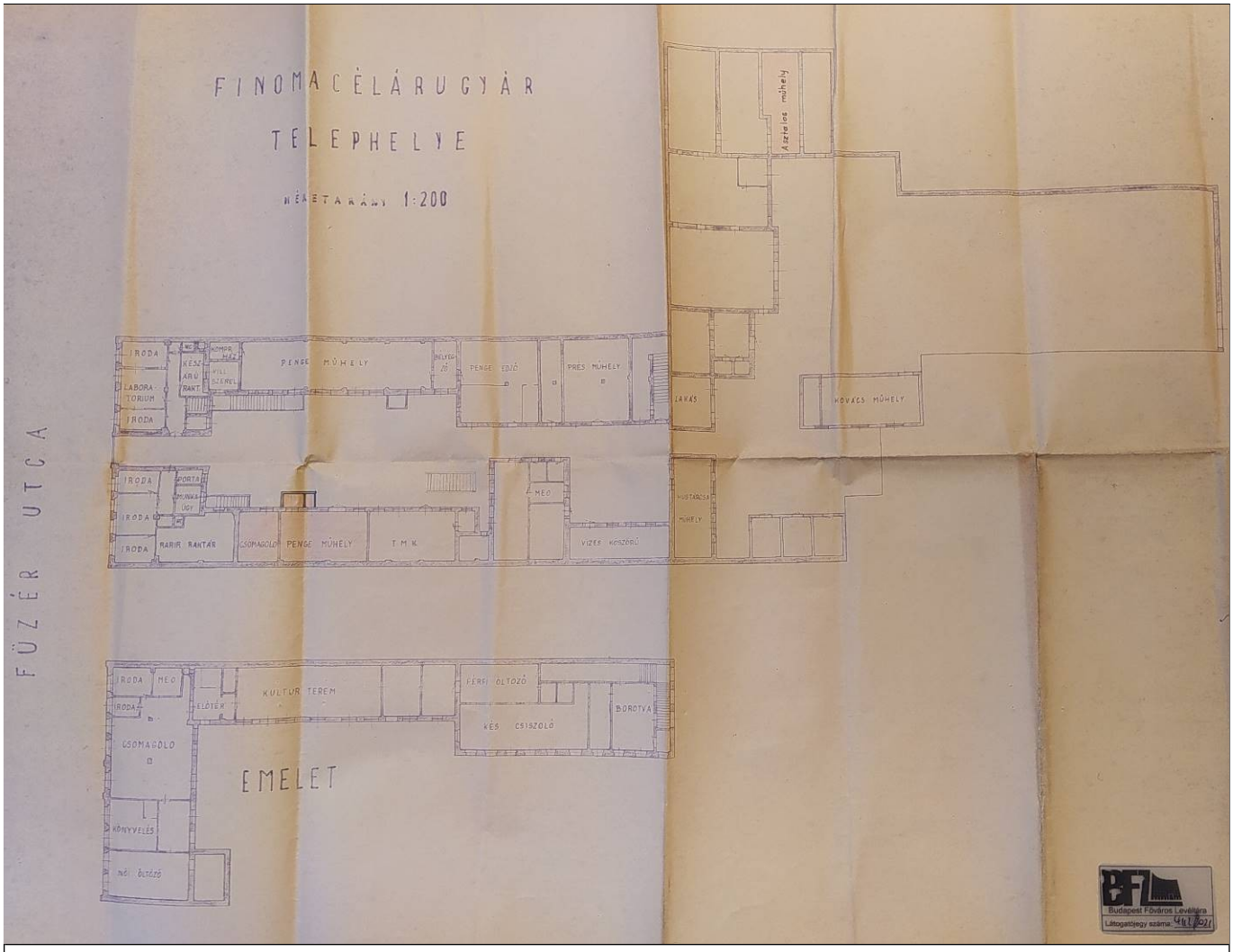

1958-as Finomacélárugyár terve - alaprajzok

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció: Budapest Főváros Levéltár
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_038994
HU_BFL_XV_17_d_329_038993
HU_BFL_XV_17_d_329_038992
VÁTI 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E06.	Cím: FÜZÉR UTCA 32-38.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E06-1 E06-2 E06-3	Füzér utca 34/A Füzér utca 38. Füzér utca 32.	39002 38998 39003
Védett területi érték:	E06-4 E06-5 E06-6	Füzér utca 34/B Füzér utca 36/A Füzér utca 36/B	39001 39000 38999

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- erős hangulati értékkel bíró kisvárosias beépítés
- homlokzati architektúrák, részletek

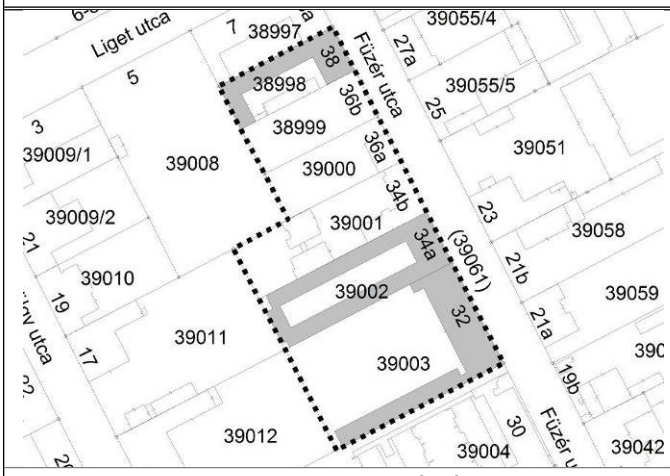

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Hangulatos, zártsorú és hézagosan zártsorú módon épült, többségében magasföldszintes beépítésekből álló, kisvárosias karakterű utcaszakasz.
Az épületek közül több is téglaburkolatú.
Az épületek közt megtalálható a Ligettelkek régi óvodája, amely ma zeneiskolaként működik.

Fotódokumentáció

Utcakép 1.

Utcakép 2.

Utcakép 3.

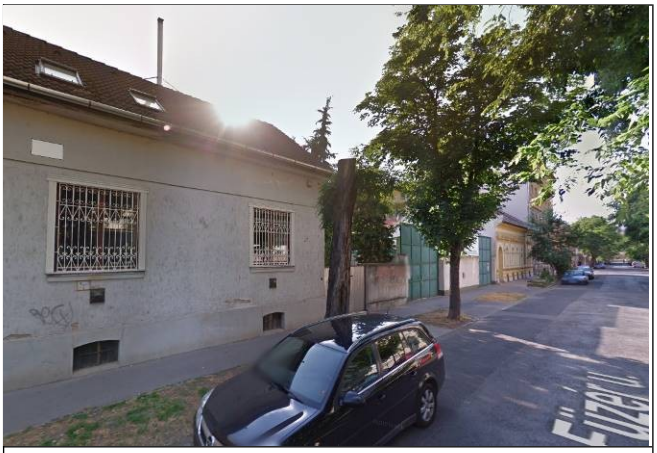

Utcakép 4.

Sorszám: E06-1.	Cím: FÜZÉR UTCA 34/A.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**39002**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Lemberger Alfréd
Építtető:	Augner Ede
Építés éve:	1895
Építészeti stílus:	
Szintszám:	alagsor+MF+1

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, zártudvaros beépítése,
- az utcai kváderes homlokzat architektúrája, tagozatai
- lépcsőház, kovácsoltvas korlát, kőlemez függőfolyosó, kőkonzol
- utcai bejárati fakapu, kapualj
- az eredeti fa nyílászárók osztása, megjelenése.

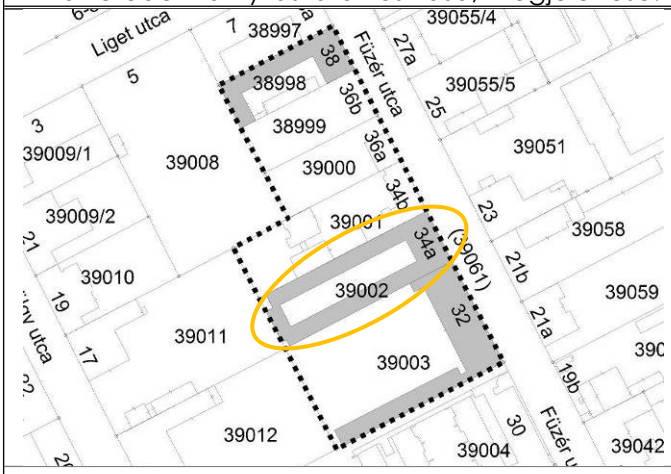

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Keskeny mély telekre zártsorúan épített, egyemeletes, 7 tengelyes, körbezárt udvaros munkáslakóház, igényes utcai, igénytelenebb belső kialakítással. Szép falpilléres bejárat, eredeti kapuszárnyak. Eredeti függőfolyosói kőlemez, kőkonzol és lépcsőházi kovácsoltvas korlát.

Fotódokumentáció

Ablakok

Utcai homlokzat

Bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

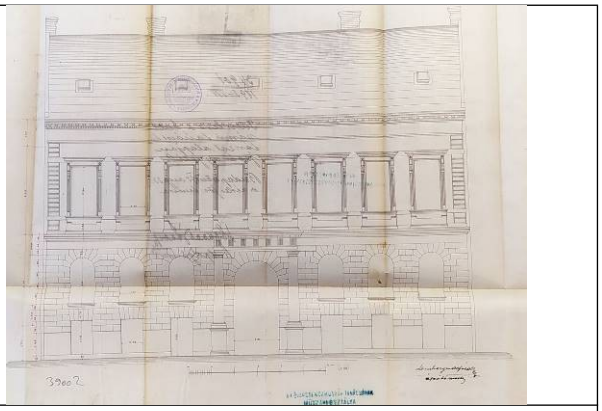

Homlokzat

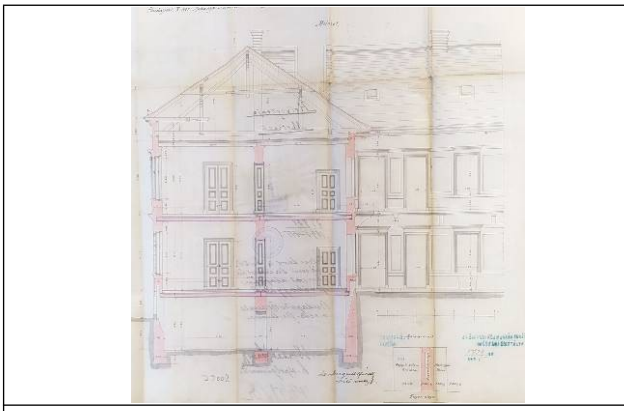

Metszet

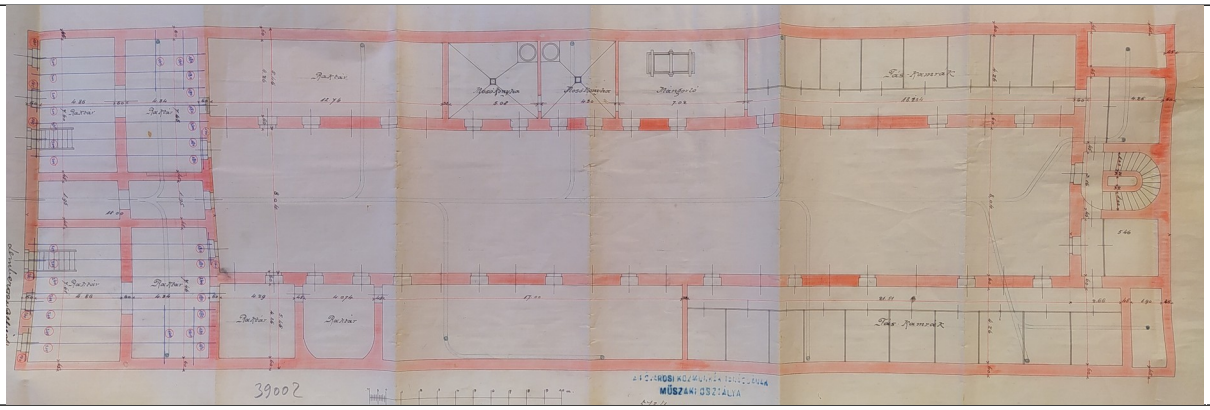

Pincealaprajz

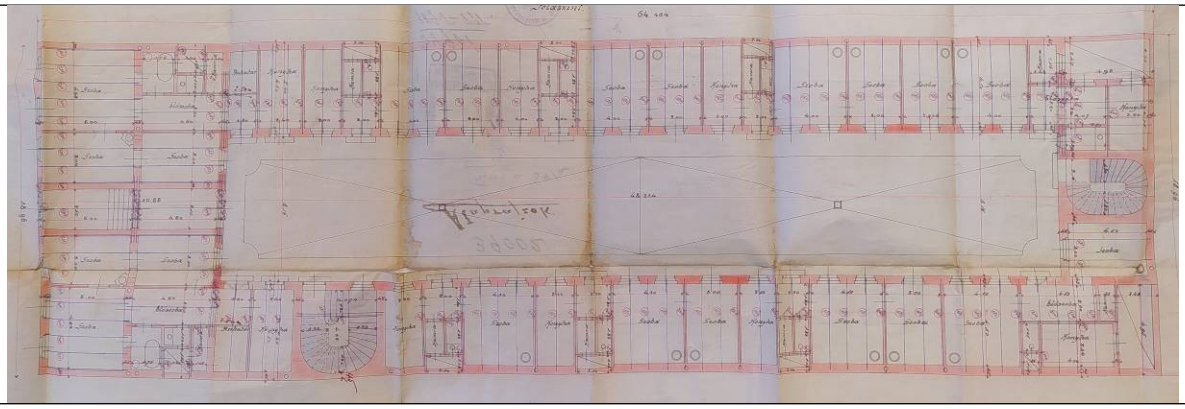

Földszinti alaprajz

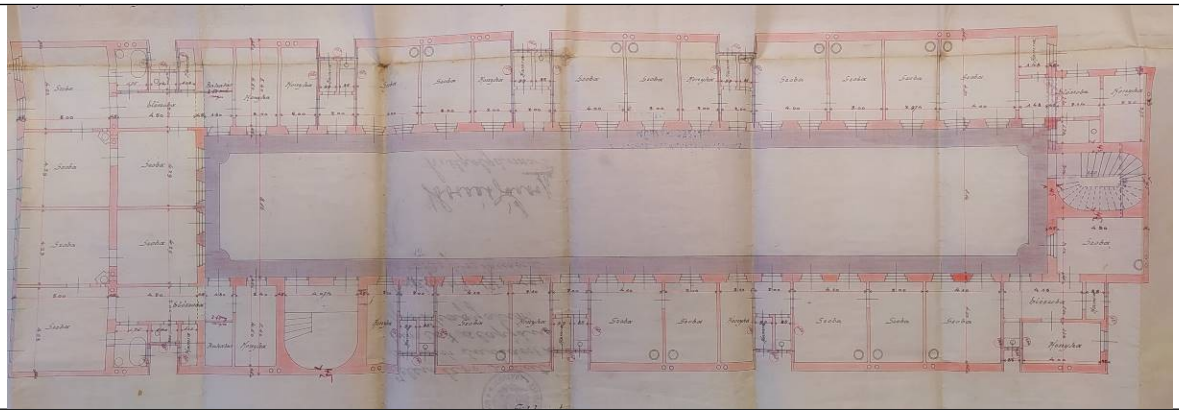

Első emeleti alaprajz

Sorszám: E06-2.	Cím: FÜZÉR UTCA 38.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38998**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Grátz Dániel
Építtető:	Herdinka Ferencné
Építés éve:	1900 rehabilitációs felújítás: 2001
Építészeti stílus:	
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai épületszárny tömege,
- homlokzati architektúrája, tagozatai, a téglaburkolat, kőlábazat,
- az eredeti fa bejárati kapu,
- az íves záródású ablakok és ezek osztása

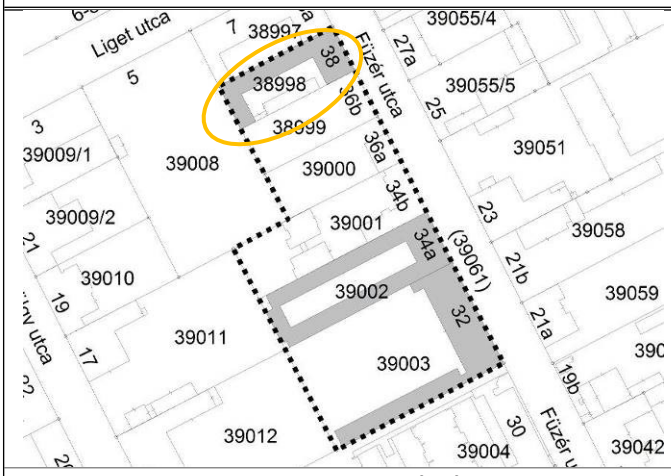

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Jellegzetes zártsorúan „[„-alakban épült, magasföldszintes, 6 tengelyes téglaburkolatú polgárház. A bejárati terazzo burkolatban „HF" és „Isten hozta" felirat, homlokzatán páros íves ablakok, díszes eklektikus ablakkeretek és párkánykialakítás, valamint kőlábazat látható. A rehabilitációs felújításkor, valamint a lakások komfortosítása során az épület belső kialakítása megváltozott, utcai homlokzata és a bejárati rész ugyanakkor a pinceablakok kivételével változatlanul került helyreállításra. 1895-ben épült meg a az utcára merőleges épületrész, 1900-ban Grátz Dániel tervei alapján elkészült az utcai szárny - mely védendő - , 1914-ben a hátsó szárny került felépítésre Gurás József tervei alapján, majd 1928-ban egy házmesterlakás toldalékot építettek, 1929-ben pedig egy különálló földszintes lakóház toldalék létesült Bräuer Sándor tervei alapján.

Fotódokumentáció

Az utcai homlokzat nyílászárói

Bejárat

Utcai homlokzat

Ablakok

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

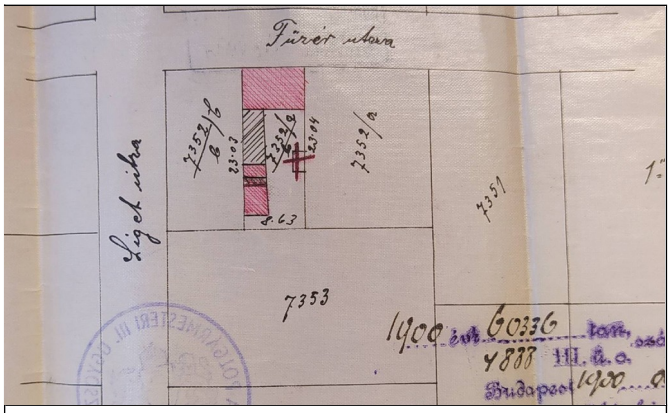

Helyszínrajz (1900)

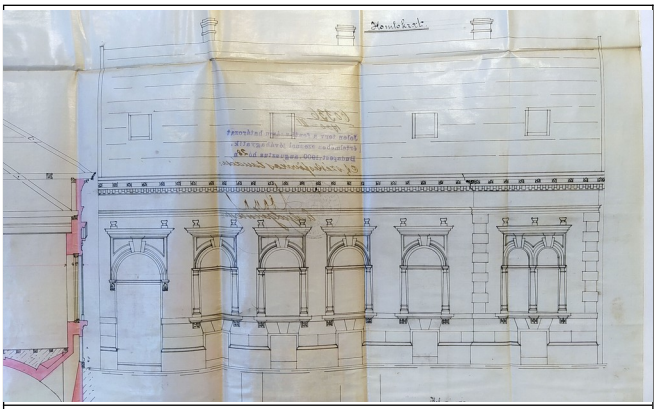

Homlokzat (1900)

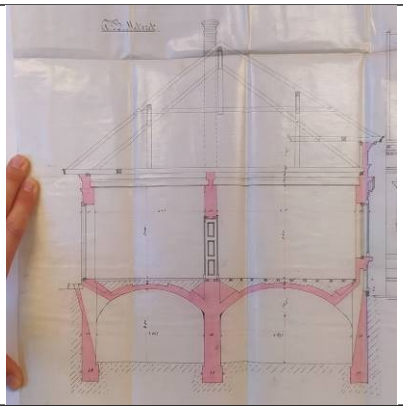

Metszet (1900)

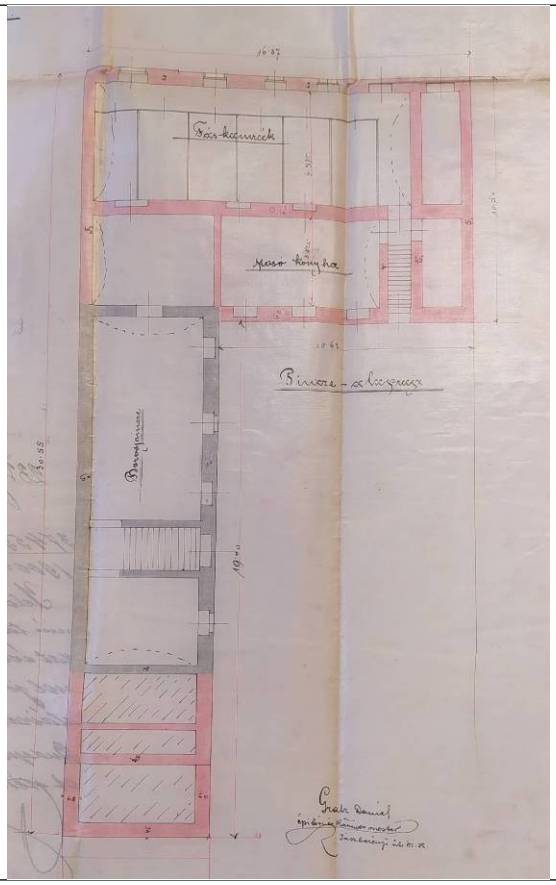

Pinceszinti alaprajz (1900)

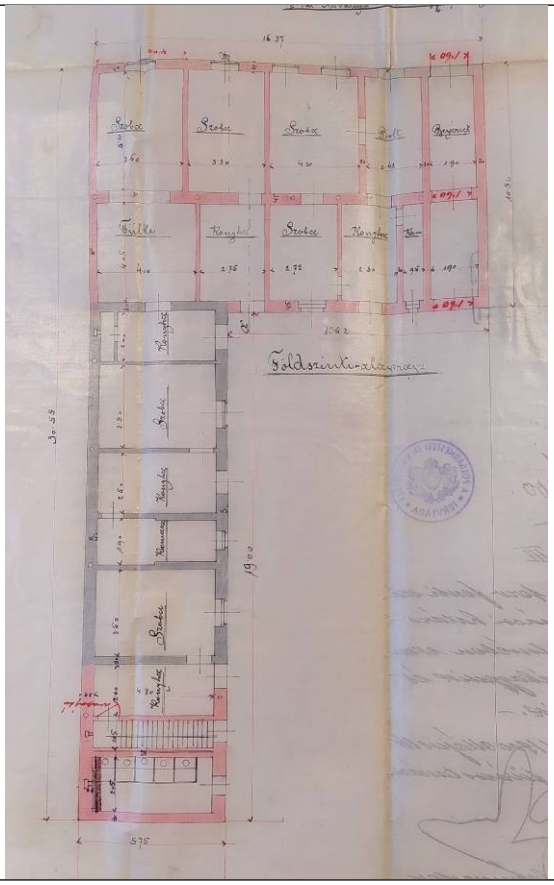

Földszinti alaprajz (1900)

Sorszám: E06-3.	Cím: FÜZÉR UTCA 32.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**39003**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	óvoda
Jelenlegi rendeltetés:	Kőbányai Helytörténeti Gyűjtemény, lakások
Tervező:	Nagy István
Építtető:	Balogh Albin
Építés éve:	1879, 1965: felújítás, átalakítás
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege,
- a nyerstégla burkolatú homlokzat.
- az eredeti tölgyfakapu,
- az eredeti ablakok, ablakosztások,
- a dús növényzetű kert.

A régebbi, jobb oldali utcai épületszárny igény esetén bontható, itt védelem fenntartása nem feltétlenül indokolt.

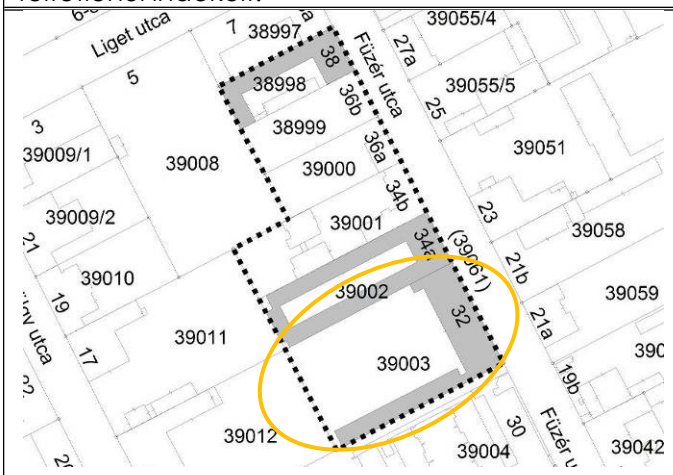

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Két időben épült földszintes, 6+1/1+6 tengelyes, utcával párhuzamos építésű épület L alakot bezáró szárnnyal, régi terepszinten lévő, mélyen fekvő, gyönyörű elvadult kerttel. A később épült rész téglaarchitektúrájú, eredeti tölgyfakapuval.
A Levéltári anyagban nem találhatóak az utcai épületszárny eredeti tervei.

Fotódokumentáció

Ablakok

Utcai homlokzat

Bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

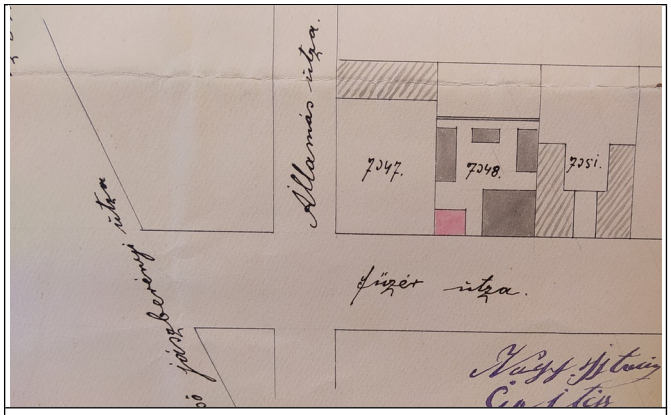

1879-es helyszínrajz

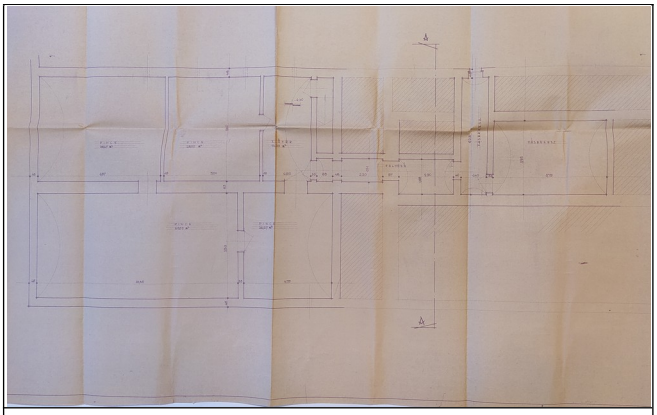

Felújítási terv – pince alaprajz (1965)

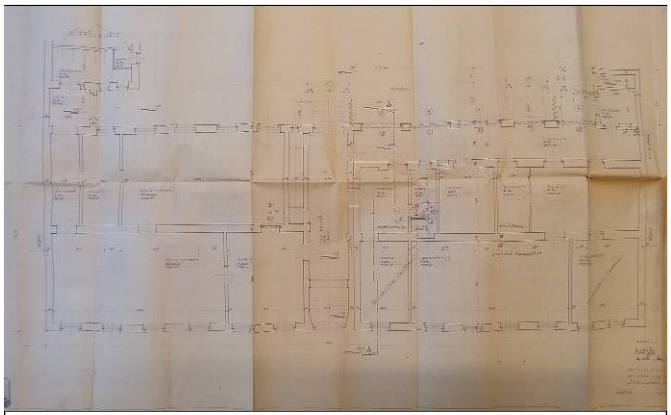

Felújítási terv – földszinti alaprajz (1965)

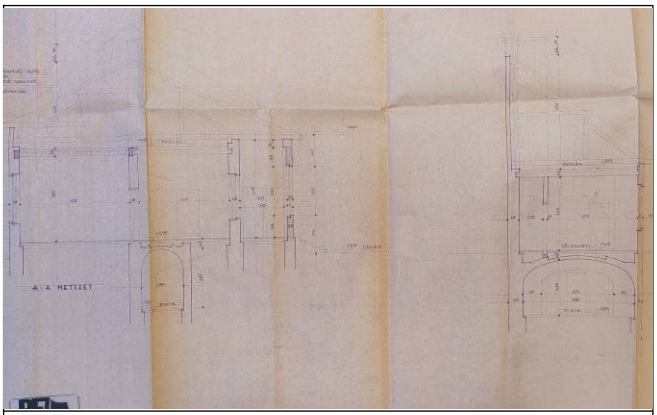

Felújítási terv – metszet (1965)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Építési engedélyezési tervdokumentáció: Budapest Főváros Levéltár
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_039002
HU_BFL_XV_17_d_329_038998
HU_BFL_XV_17_d_329_039003
VÁTI 2002., 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)

Sorszám: E07.	Cím: ÓNODI UTCA 8-10. LIGET UTCA 42-44.		Városrész: LIGETTELEK
védett egyedi és területi érték			
Megnevezése:	kisvárosias lakóházsor		
	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E07-1 E07-2 E07-3	Ónodi utca 8. Ónodi u. 10.-(Liget u. 42/A) Liget utca 42.	39176 39177 39178
Védett területi érték:	E07-4	Liget utca 44.	39179

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- erős hangulati értékkel bíró kisvárosias beépítés
- homlokzati díszek, épületek egyéni értékei
- beépítést kísérő akácfasor

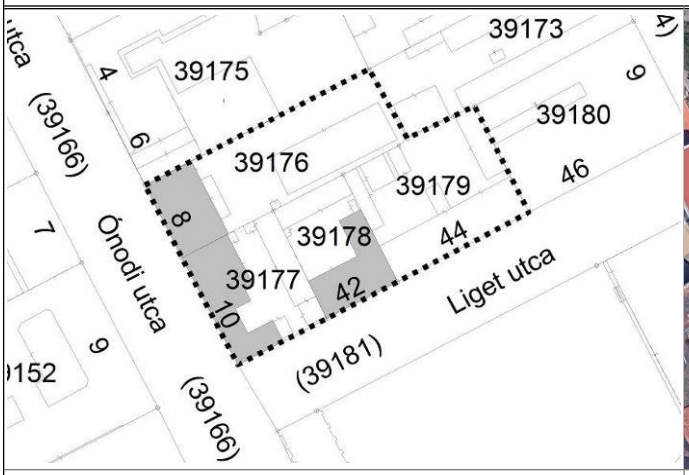

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Többségében egyenként is védelemre javasolható épületekből álló, elsősorban zártsorú módon épült kisvárosias beépítés. Az épületek többsége magasföldszintes.
A hely egyéni karakterét és hangulatát a beépítést kísérő akácfasor és a Liget utca erőteljes lejtése tovább fokozza.

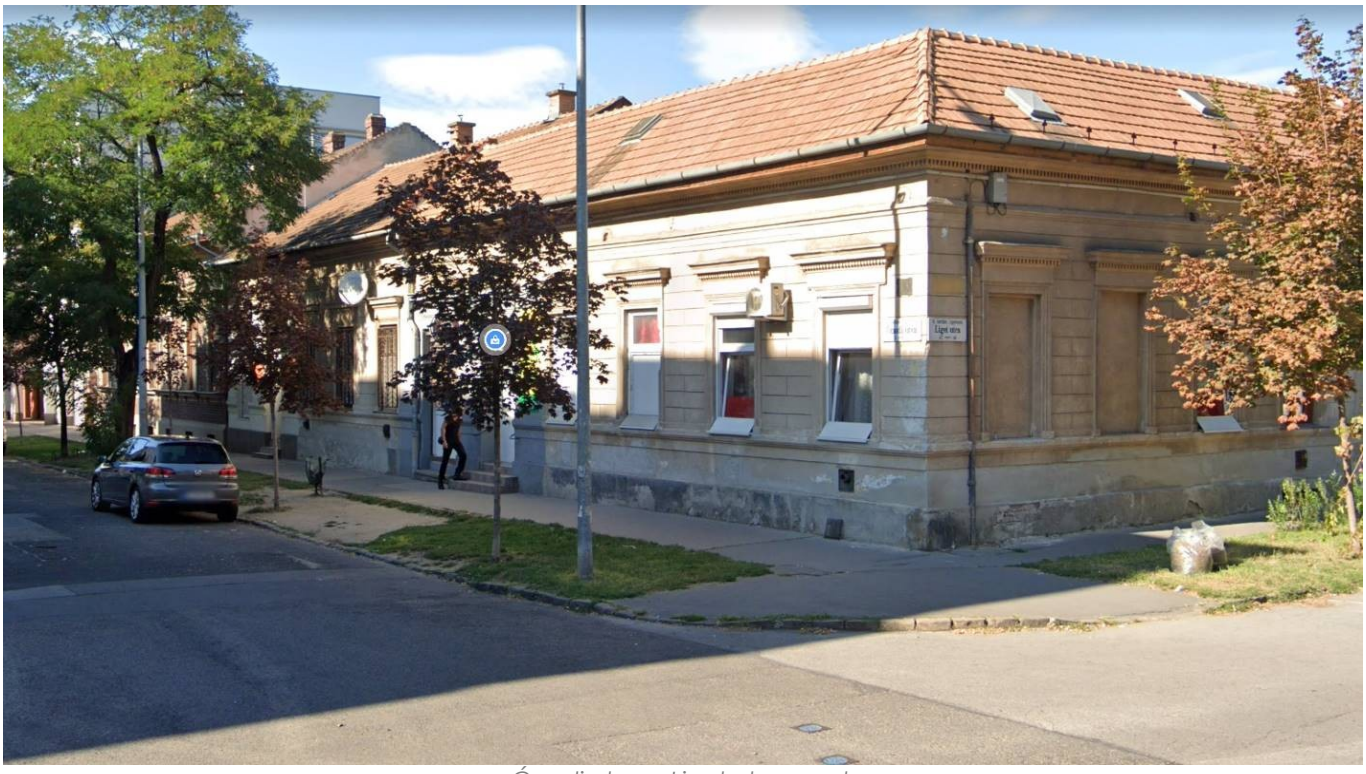

Ónodi utca – Liget utca sarok

Ónodi utca – Liget utca sarok

Liget utca

Sorszám: E07-1.	Cím: ÓNODI UTCA 8.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**39176**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Amon József (építész)
Építtető:	Radovitz Félix
Építés éve:	1895
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	MF

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai épületszárny tömege
- utcai homlokzati architektúra összes eleme: főpárkány, ablak és kapukeretek, tömör tölgyfakapu
- téglaburkolat
- a fa nyílászárók és ezek osztása,
- a kőlábazat.

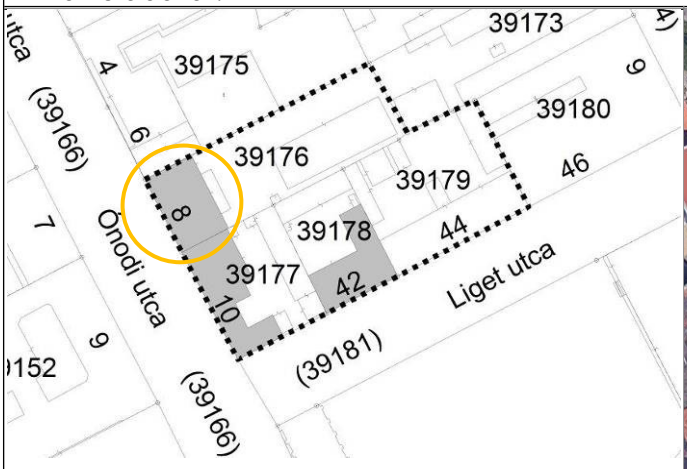

Földhivatali alaptérkép

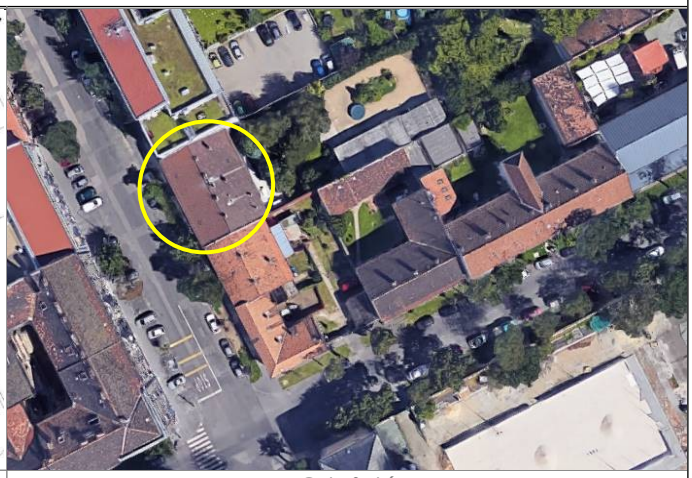

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorú beépítésben álló, magasföldszintes, 1+7 tengelyes, utcával párhuzamos építésű, igényes és tekintélyes eklektikus polgárház. Téglaburkolat, erőteljesen díszített homlokzat és párkány a jellemzői. Udvari homlokzata átépült.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Nyílászáró részletek

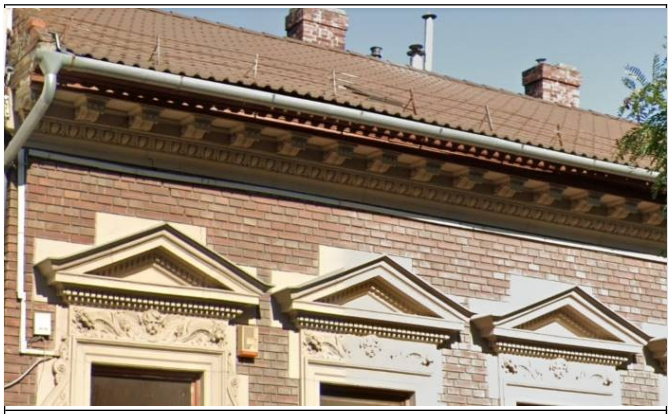

Homlokzati architektúra

A bejárati kapu

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

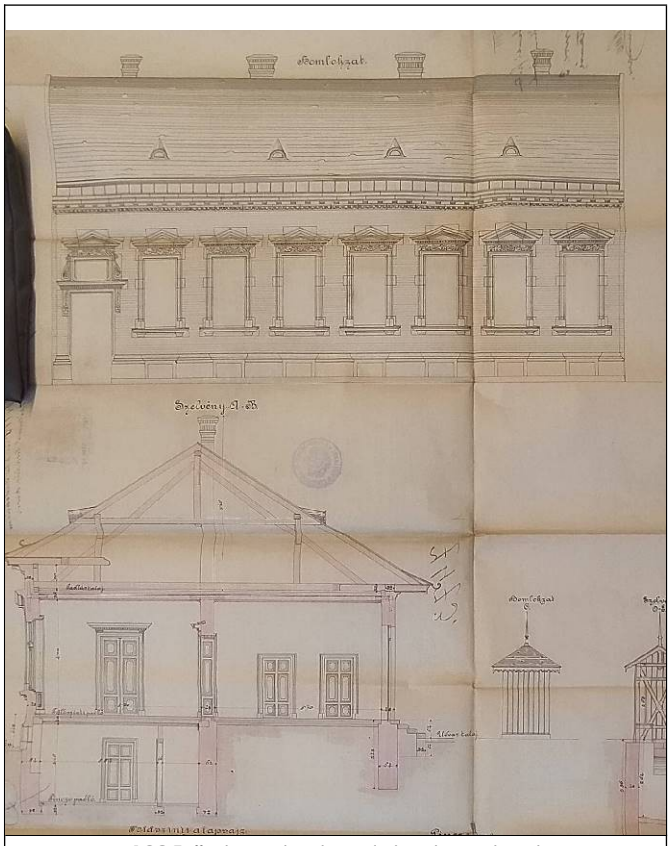

1895-ös tervek – homlokzat, metszet

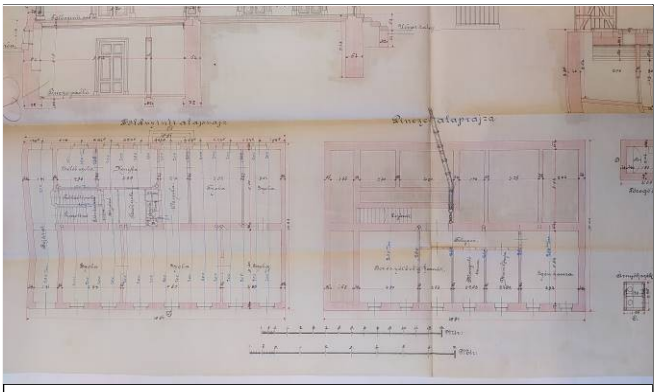

1895-ös tervek – alaprajzok

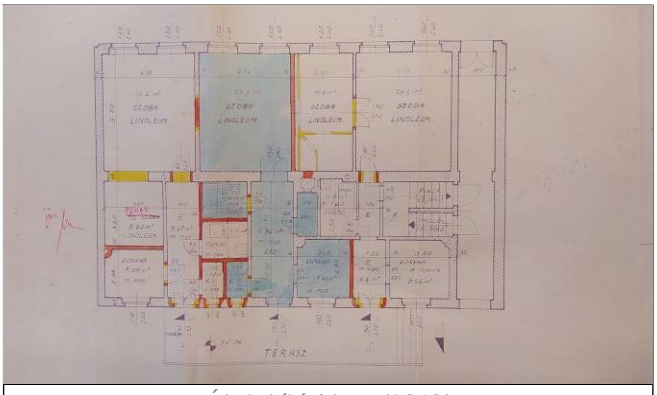

Átalakítási terv (1963)

Sorszám: E07-2.	Cím: ÓNODI UTCA 10. – (LIGET UTCA 42/A)	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**39177**
Megnevezése:	Lakóépület üzlettel
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	lakóépület pékműhellyel
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület üzlettel
Tervező:	Carl Heinrich és Schusbeck Pál
Építtető:	Masa Vidor és Dausz Ádám
Építés éve:	1884, 1896
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	F
Területi védelem:	igen

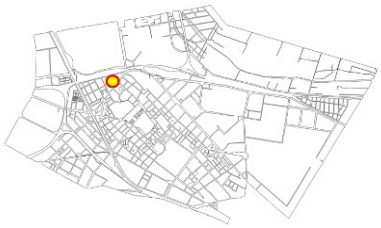

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai kváderes homlokzati architektúra
- díszített párkány,
- egyenes záródású szemöldökpárkányos ablakok,
- díszrácsos üzletbejáratok,
- eredeti nyílászárók, tradicionális üzletek.

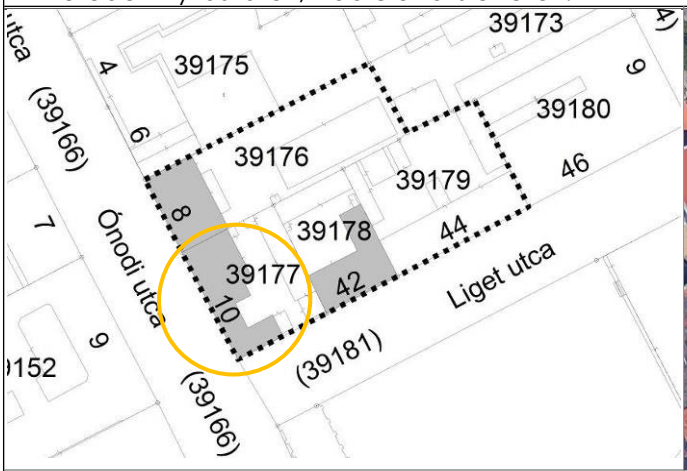

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Ónodi utca felől zártsorúan, Liget utca felől hézagosan zártsorúan két időben épült földszintes, 1 ¼ tengelyes saroképület, tradicionális üzletekkel. (Jelenleg egy üzlet van csak – Mini ABC.) Az Ónodi utcai koraeklektikus 5 tengelyes, tornácos épülethez a későbbiekben épült az üzletekkel együtt a 6 tengelyes rész. A műanyag nyílászárók rontják az összképet.

Fotódokumentáció

Liget és Ónodi utca sarka felől

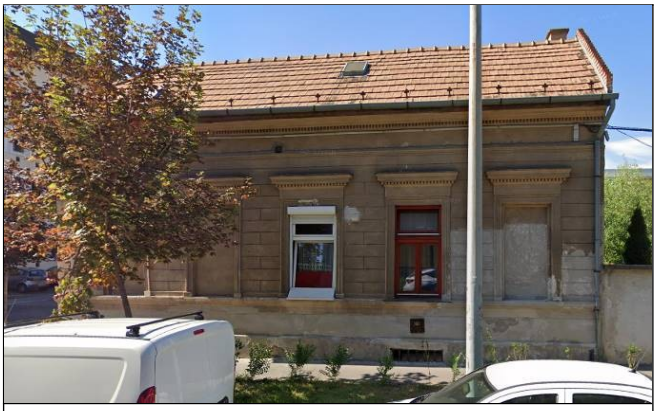

Liget utca felőli homlokzat

Ónodi utca felőli homlokzat

Szemöldökpárkányok

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

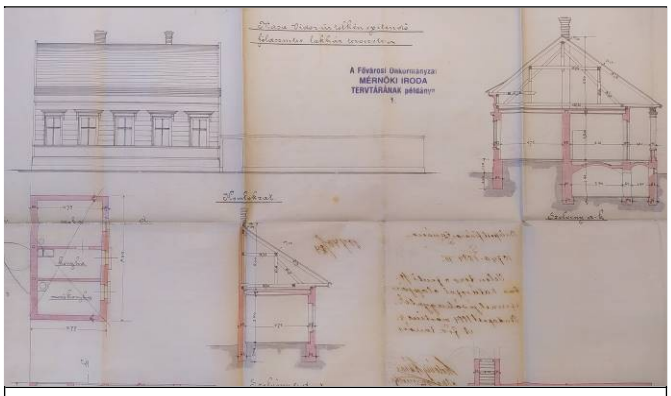

1884-es lakóház terv

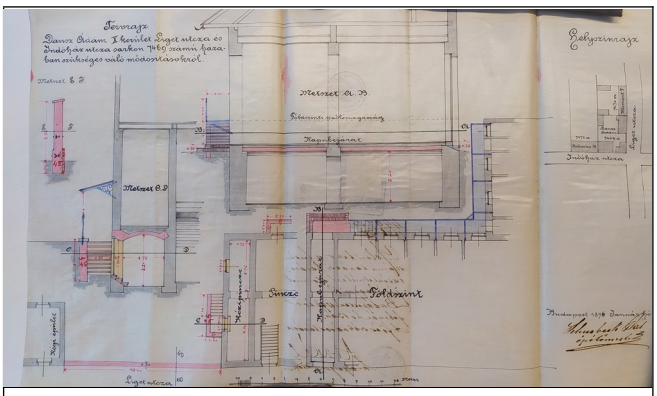

1896-os terv (Schusbeck Pál)

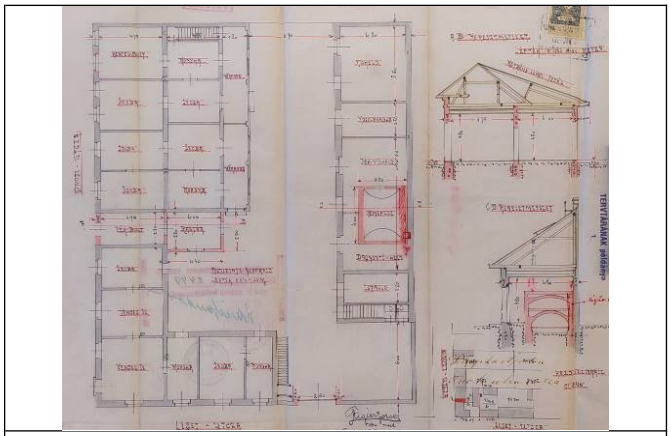

Pékműhely toldalék terve (1913)

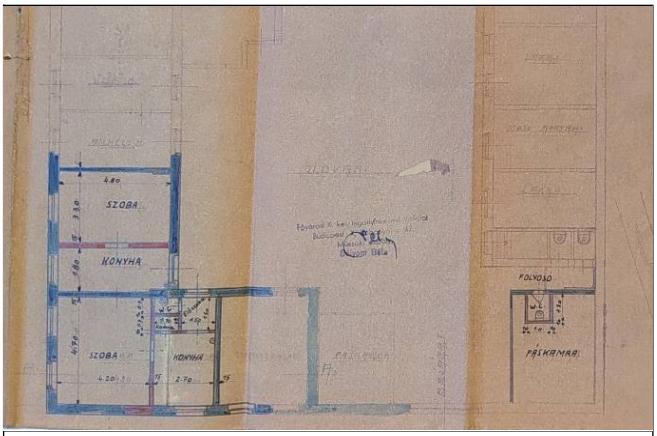

1913-as átalakítási terv

Sorszám: E07-3.	Cím: LIGET UTCA 42.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**39178**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület műhellyel
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Schusbeck Pál Rigler József (kőművesmester)
Építtető:	Dausz Ádám
Építés éve:	1895
Építészeti stílus:	későromantikus
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

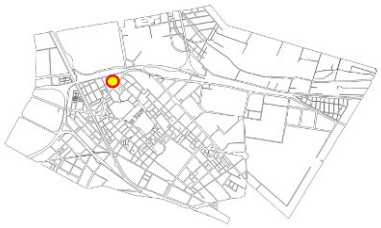

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai épülettömeg és homlokzat
- utcai homlokzati architektúra,
- a kapu felett bakfej, ablakok felett palmetta dísz, növény motívumos íves keretek, erős kiülésű díszes főpárkány
- mélyfekvésű, eredeti terepszinten elhelyezkedő kert.

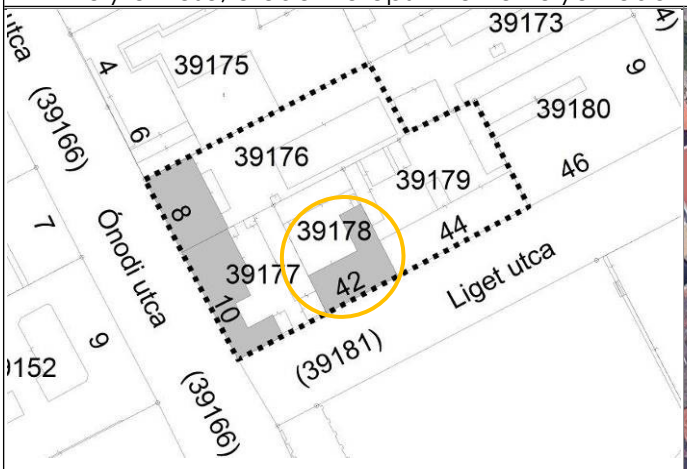

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorúan épült, magasföldszintes, 1+8 tengelyes, rövidszárú L alakú, alagsoros, tornácos, későromantikus lakóház. A Ligettelkek legkorábbi beépítéseinek egyike. Az oldalt elhelyezett lépcsős bejáraton át közelíthető meg a mélyebben fekvő hangulatos kert. A kert végében korábbi, ma lakásként használt melléképület áll. Gazdagon díszített íves záródású ablakok és bejárat, valamint párkány, utcai alagsori műhelybejáratok a homlokzat meghatározói. A lakások a mély kert következtében függőfolyosóról, illetve erősen kiemelt tornácról közelíthetők meg.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Eredeti nagyságú és kisebbre cserélt alagsori ablakok

Díszes nyílászárók

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

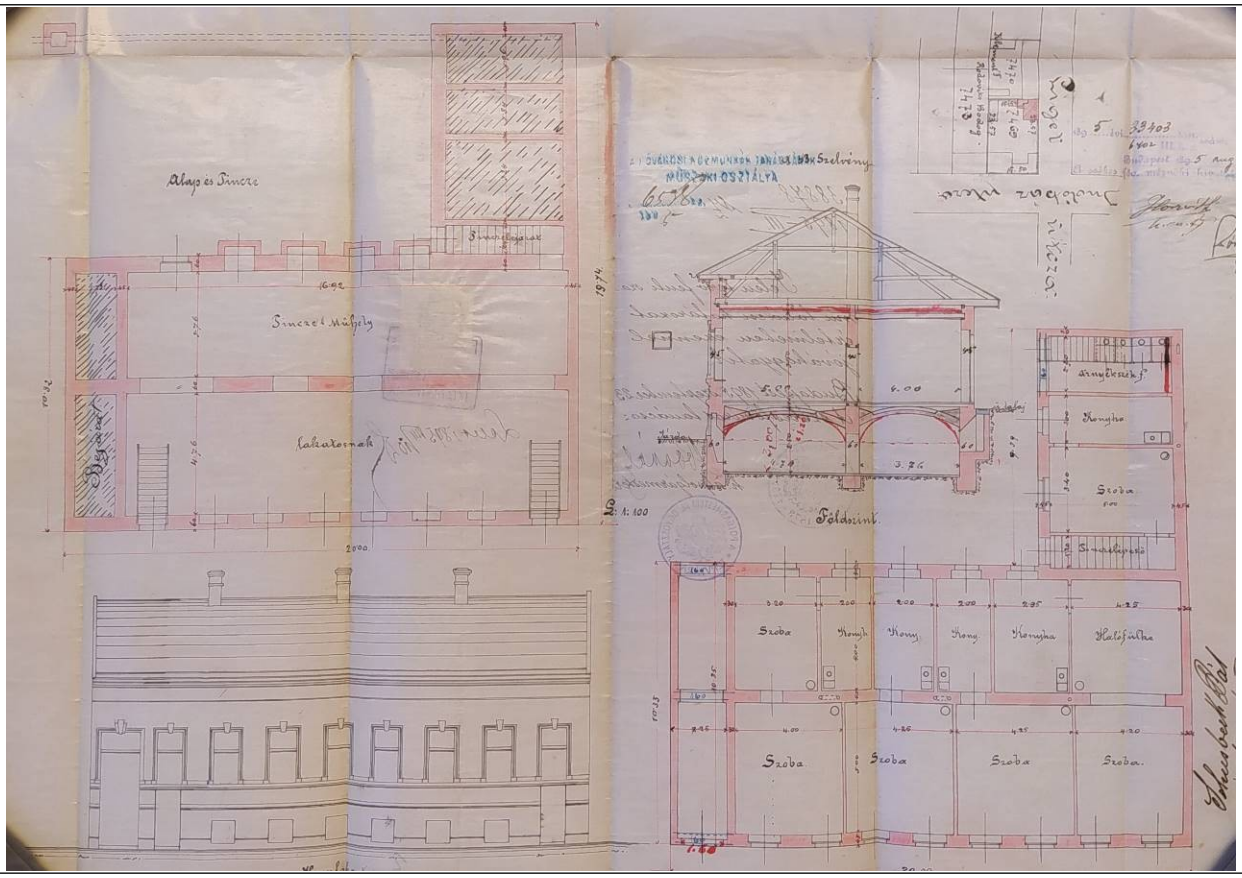

1895-ös tervek

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Levéltár
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_039176
HU_BFL_XV_17_d_329_039177
HU_BFL_XV_17_d_329_039178
VÁTI 2002., 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E08.	Cím: ÓNODI UTCA 3-5.	Városrész: LIGETTELEK

védett egyedi és területi érték

Megnevezése:	kisvárosias lakóházsor		
	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E08-1 E08-2	Ónodi utca 3. Ónodi utca 5.	39163 39164
Védett területi érték:	-	-	-

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- erős hangulati értékkel bíró, fasorral kísért kisvárosias beépítés
- az egyes épületek részletei egyenként is értékesek

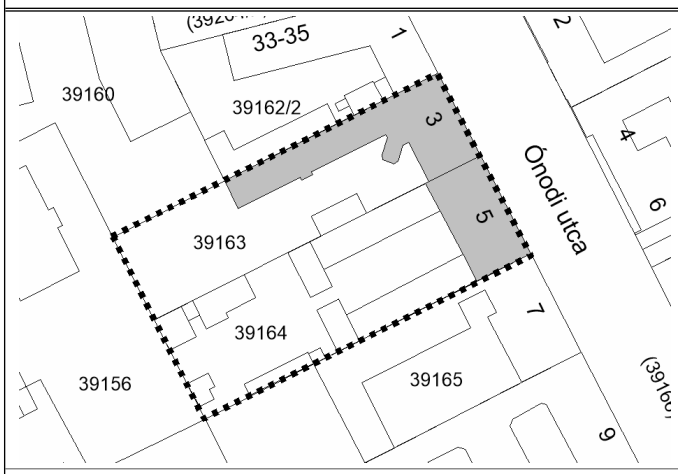

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Az Ónodi utca 5. szám alatti épület őrzi a Ligettelkek sajátos hangulatát, a mesterséggel összefüggő (borpince) épületkialakítást. Az épület egyszerre építészeti és helytörténeti érték is. Az utcaszakasz egységes utcaképe a szomszédos (Ónodi u. 3.) épülettel egészül ki.

Fotódokumentáció

Utcakép 1.

Utcakép 2.

Sorszám: E08-1.	Cím: ÓNODI UTCA 3.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**39163**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Dura Tamás emeletráépítés: Mau Ferenc
Építtető:	Hofstätter Guttmann
Építés éve:	1889 emeletráépítés: 1940
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	igen

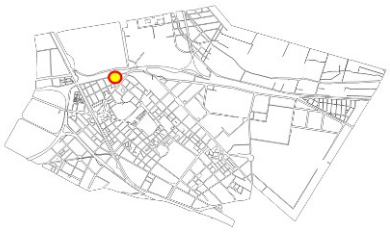

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az 1889-es földszintes rész megmaradt elemei:
  - faragott, kovácsoltvas díszrácsos tölgyfakapu,
  - eredeti íves ablakok, kőlábazat
- a kert.

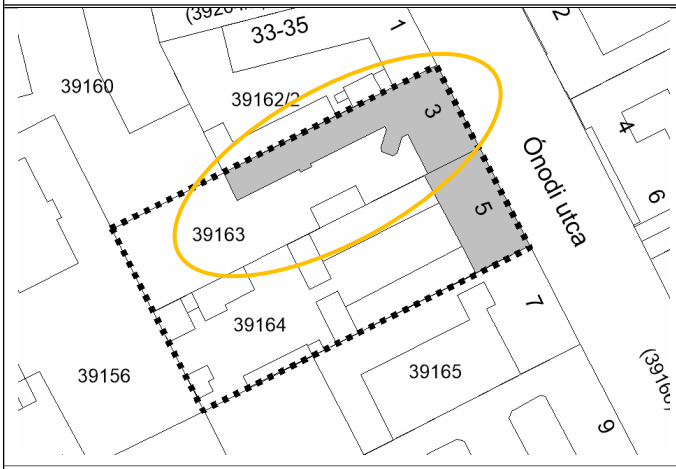

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorú beépítésben álló, egyemeletes, földszinten 1+7 tengelyes, L alakban épült lakóház óriási, gazdag növényzetű kerttel.
A földszinti részt 1889-ben építették, majd 1940-ben egy emeletet építettek rá. 1968-ban felújították, egy egyszerűsített homlokzat került kialakításra.

Fotódokumentáció

A díszes bejárati kapu

Az eredeti íves ablakok

A bejárati kapu részletei

Kőlábazat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

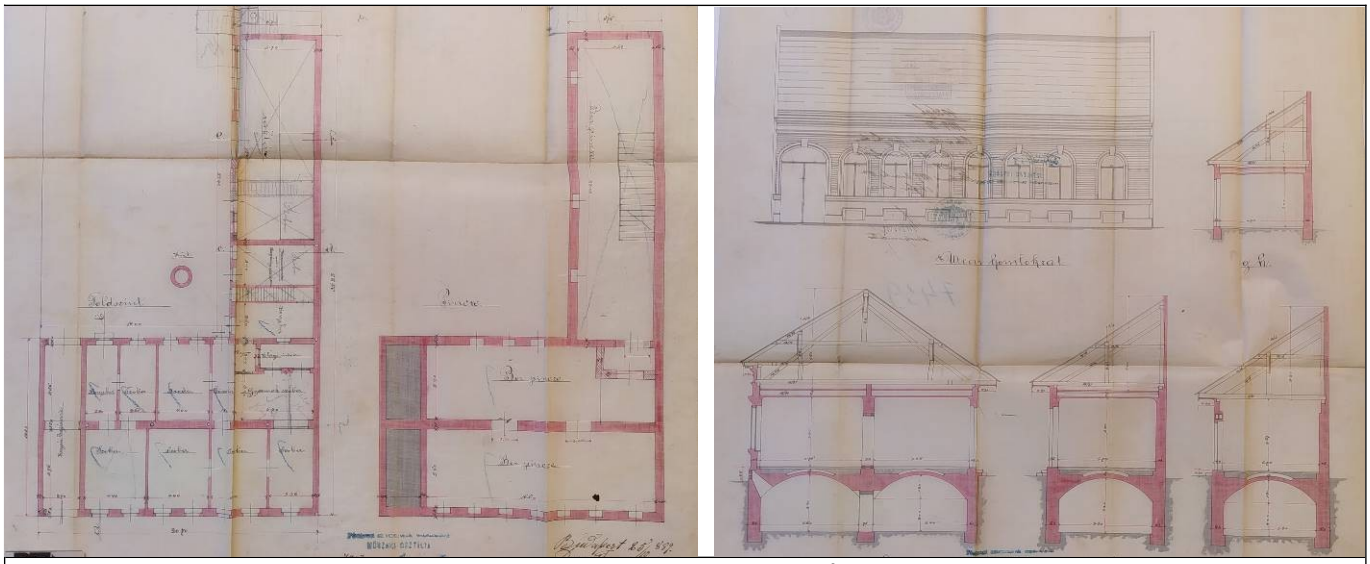

1889-es terv – alaprajzok, homlokzat és metszetek

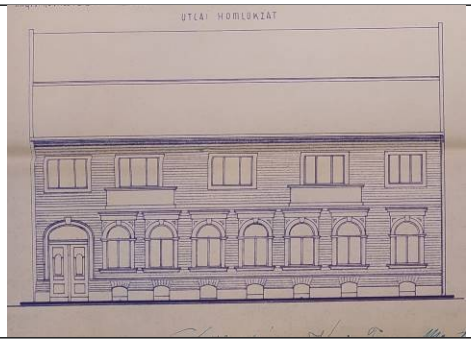

1940-es átalakítási terv – homlokzat

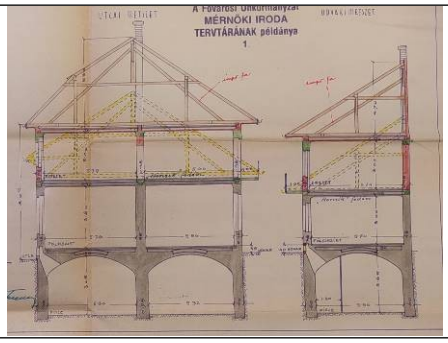

1940-es átalakítási terv - metszetek

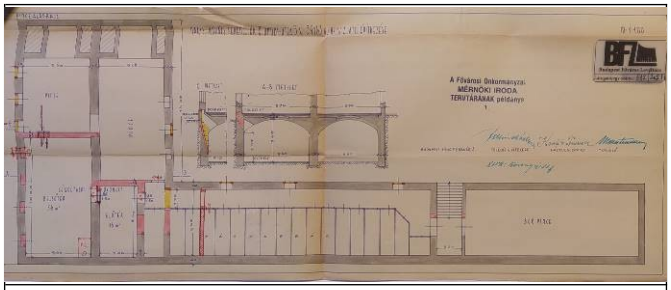

1940-es átalakítási terv – pince alaprajz

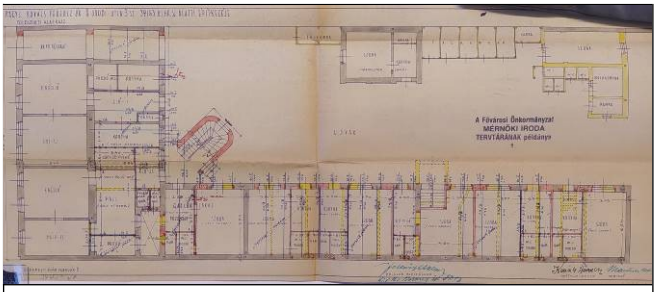

1940-es átalakítási terv – földszinti alaprajz

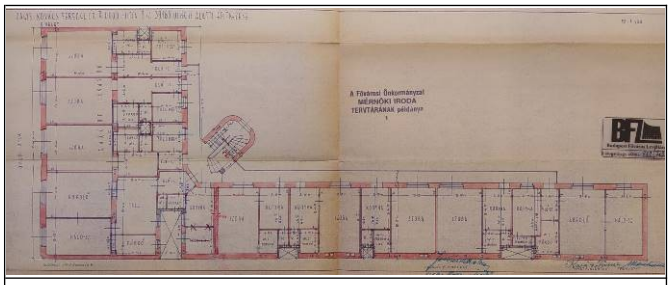

1940-es átalakítási terv – emeleti alaprajz

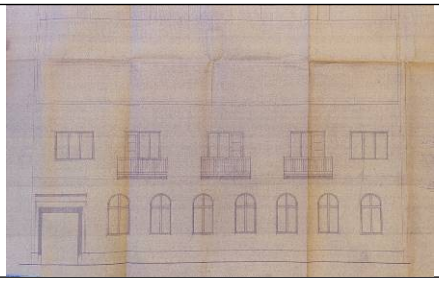

1968-as felújítási terv – homlokzat

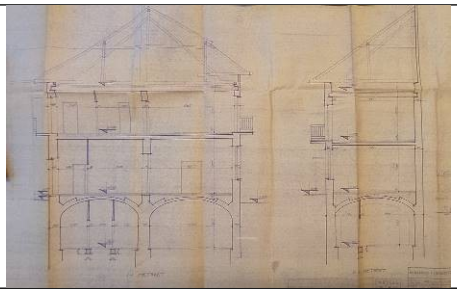

1968-as felújítási terv – metszet

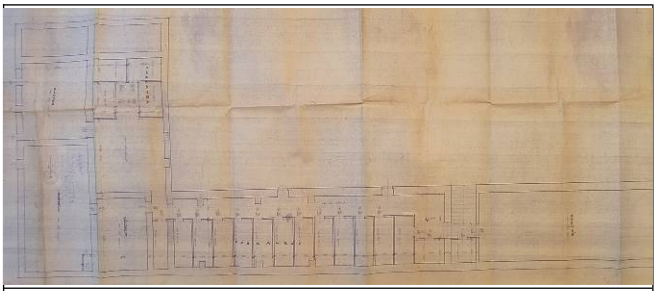

1968-as felújítási terv – pince alaprajz

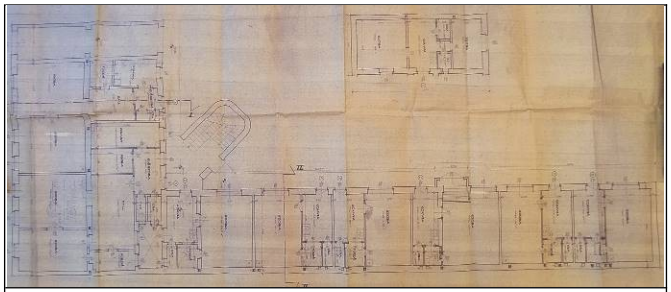

1968-as felújítási terv – földszinti alaprajz

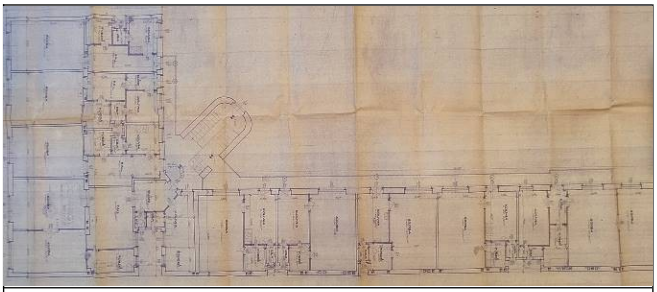

1968-as felújítási terv – emelet alaprajz

Sorszám: E08-2.	Cím: ÓNODI UTCA 5.	Városrész: LIGETTELEK

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**39164**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és borpince, műhelyek, istállók
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület és üres borpince
Tervező:	Ránits József
Építtető:	Hofstätter Guttmann (1894), Boschán Károly és Artúr bornagykereskedők (1911)
Építés éve:	1894, 1911: átalakítás
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	igen

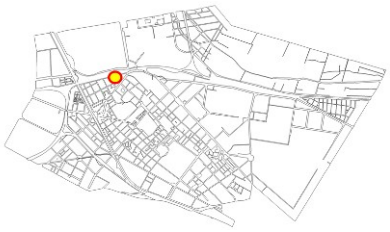

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési karakter,
- utcai és udvari homlokzati architektúra (kvaderes földszinti, téglabetétes emeleti rész, ablakkeretezések, párkányok, az ablakok osztása, megjelenése)
- erkélykorlát
- korábbi borospince

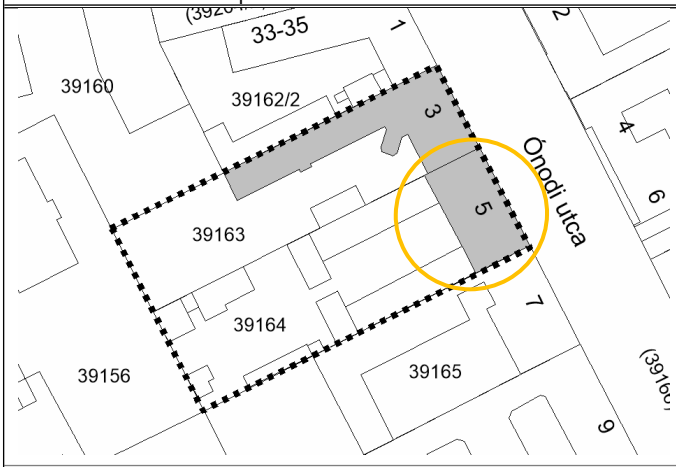

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorú beépítésben álló, egyemeletes, kettős udvarú lakóház. Építészeti és helytörténeti érték egyben, mert a mesterséggel összefüggő épületkialakítását megőrizte. 4+1+4 tengelyes, U alakban épült, udvarház jellegű, loggiás, verandás lakóházhoz az udvaron kétoldalt földszintes, téglaburkolatú volt gazdasági épületrészek, istállók csatlakoznak. A hátsó kert felé a keresztirányú átkötő szárnyon át diadalkapuszerű, széles, íves átjáró vezet. Nemcsak az épületszárnyak alatt, de az udvarok alatt is pince húzódik, ahol még állnak a befalazott boroshordók. Loggia feletti szemöldökpárkányt az építés évszáma díszíti.

Fotódokumentáció

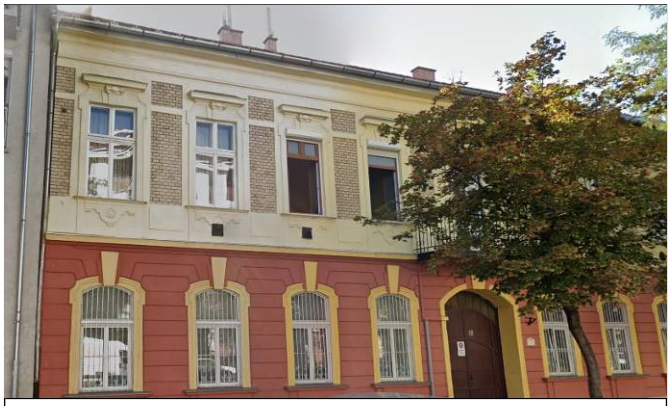

Utcai homlokzat felújítva (2019)

A bejárat részletei (2014)

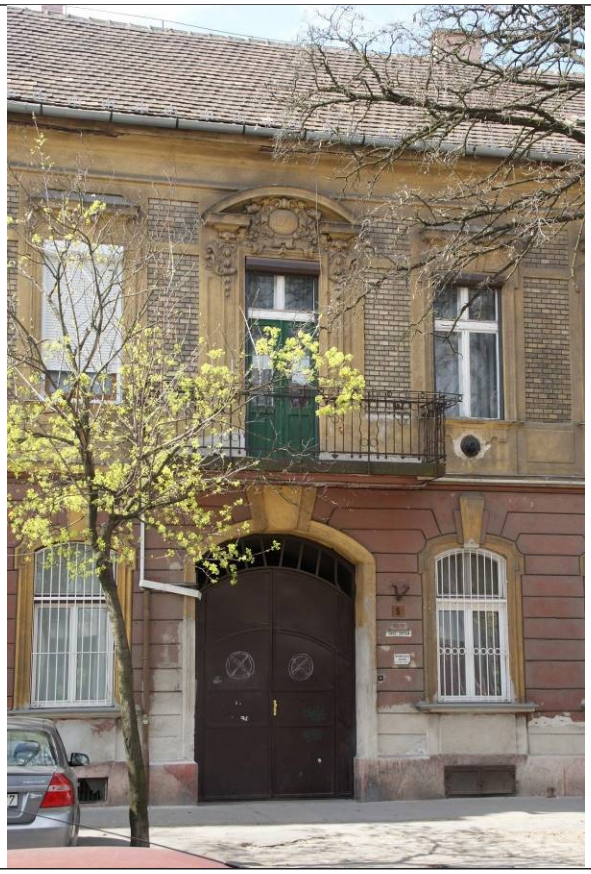

A bejárati kapu és a homlokzati architektúrák (2014)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

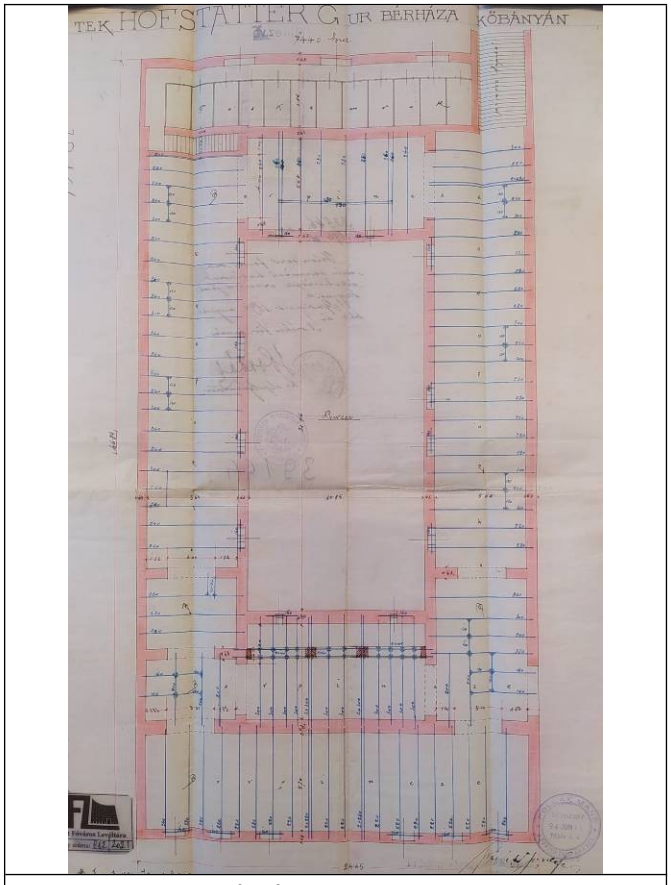

1894-es bérház terve – pince alaprajz

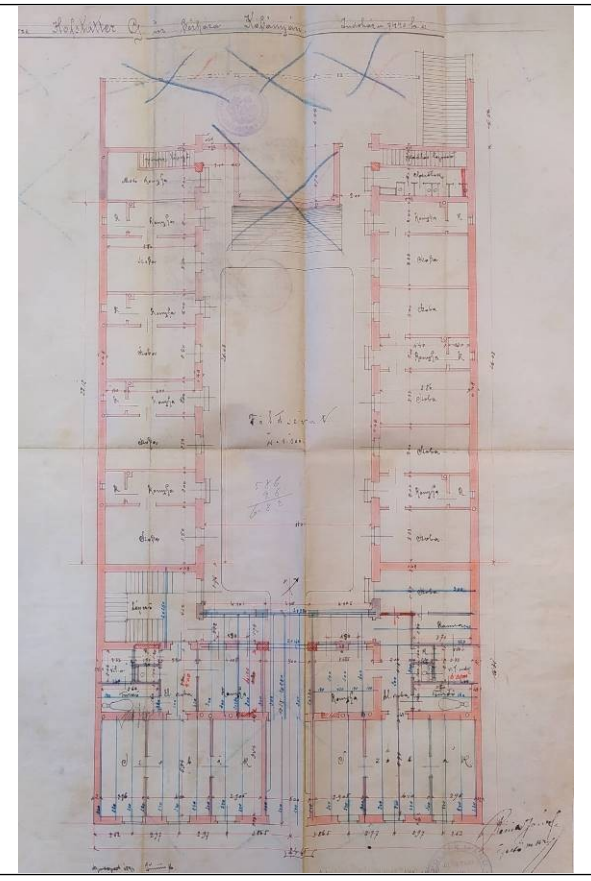

1894-es bérház terve – földszinti alaprajz

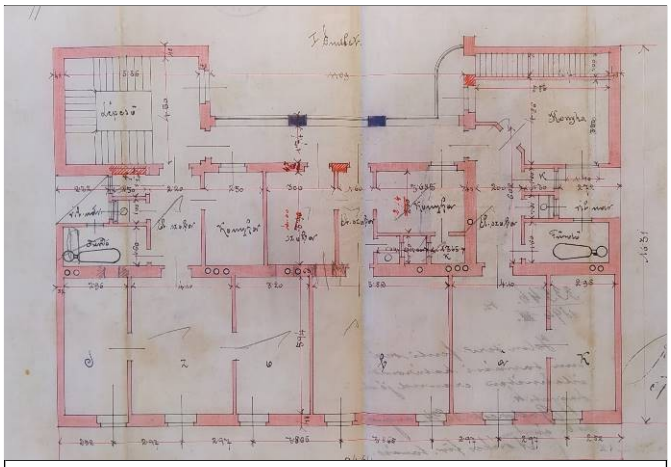

1894-es bérház terve – emeleti alaprajz

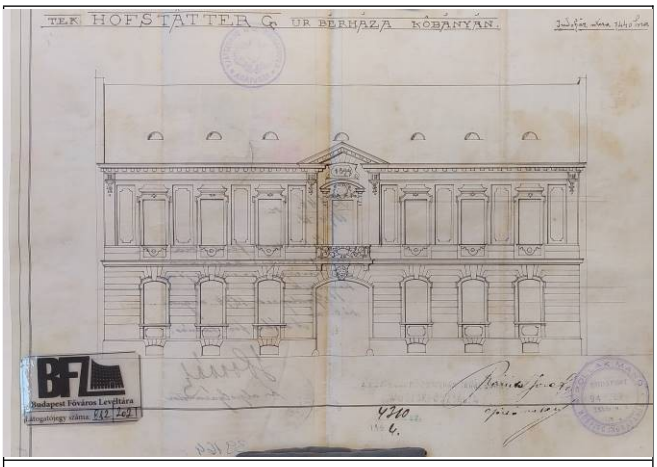

1894-es bérház terve – homlokzat

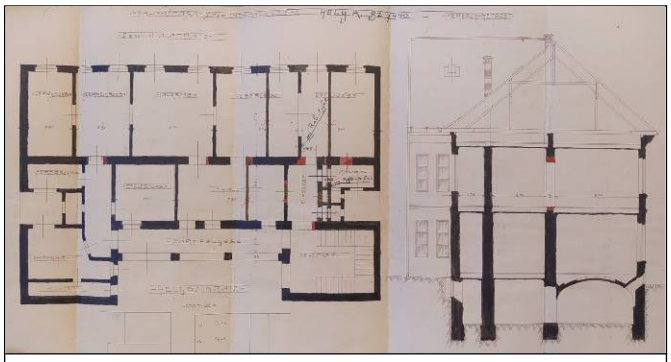

1911-es átalakítási terv

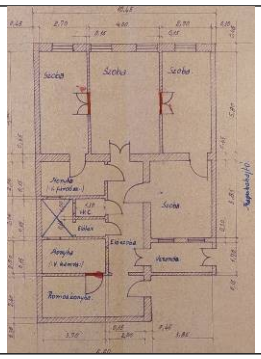

Lakásátalakítás terve (50-es évek)

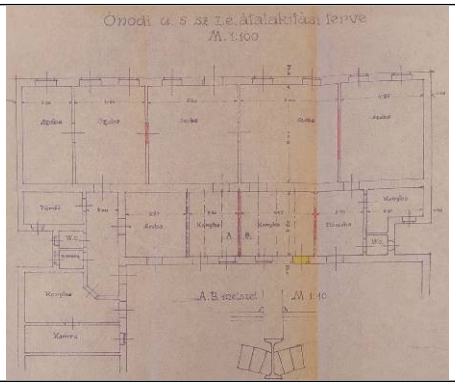

Átalakítási terv (1953)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Budapest Főváros Levéltár (Ónodi utca 3. emeletráépítés)
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_039163
HU_BFL_XV_17_d_329_039164
VÁTI 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E09.	Cím: BOLGÁR UTCA 4-14.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

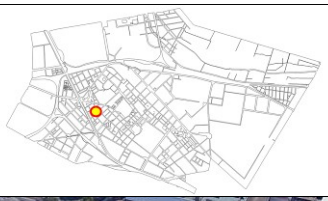

Megnevezése: kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E09-1	Bolgár utca 8.	41771
Védett területi érték:	E09-2 E09-3 E09-4 E09-5 E09-6	Bolgár utca 4. Bolgár utca 6. Bolgár utca 10. Bolgár utca 12. Bolgár utca 14.	41769 41770 41772 41774 41775

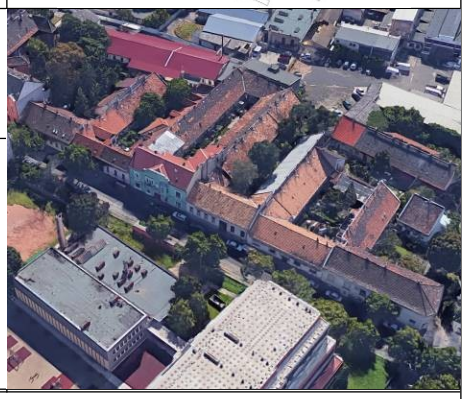

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- erős hangulati értékkel bíró kisvárosias beépítés

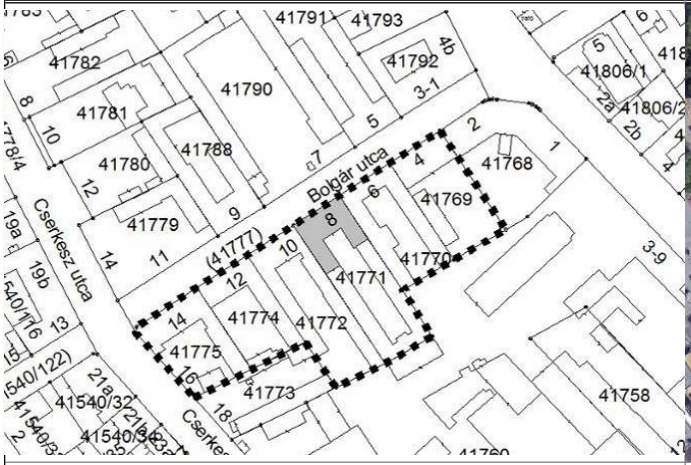

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Lejtős utcában, zártsorú módon épült, egységes hatású, főként magasföld-szintes lakóházakból álló kisvárosias házsor.
Mára az utcakép nagyrészt átalakult, de ennek ellenére erős hangulati értékkel rendelkezik.

Fotódokumentáció

Utcakép a Gergely utca felől

Utcakép a Cserkesz utca felől

Sorszám: E09-1.	Cím: BOLGÁR UTCA 8.	Városrész: ÓHEGY
épületegyüttes részeként védett egyedi érték		
Hrsz.:	**41771**	
Megnevezése:	lakóépület	
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon	
Eredeti rendeltetés:	lakóépület lakatosműhellyel	
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület	
Tervező:	Dura Tamás (1889) építőmester: Réczey Miklós (1926)	
Építtető:	- Bernhardt Albert Mayer János lakatosmester	
Építés éve:	oldalhatáron álló lakóház: 1870 k. zártsorú beépítés: 1889 emeletráépítés: 1927	
Építészeti stílus:	neobarokk	
Szintszám:	F+1	
Területi védelem:	igen	

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- 1930-as évekre jellemző homlokzat
- a korai épület megmaradt jellegzetes részletei

Javasolt a homlokzat felújítása és a jelenleginél visszafogottabb színárnyalat használata.

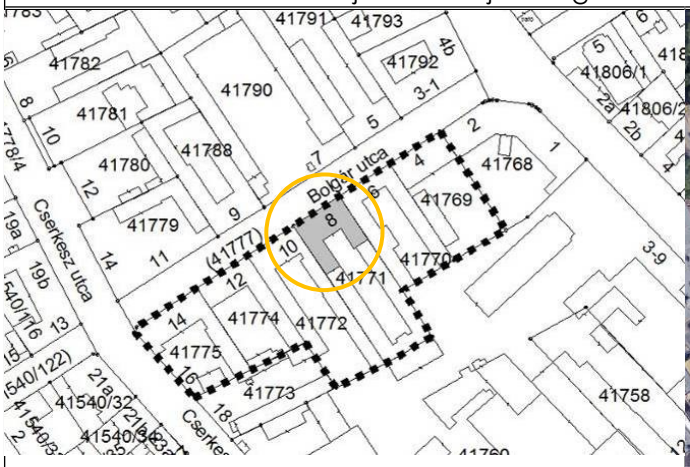

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorú beépítésben álló, U alakú egyemeletes, neobarokk homlokzatú lakóház, mely egy korai földszintes lakóház továbbépülésével alakult a mai formájára az eredeti tervektől erősen eltérő homlokzattal. Érdekes és összetett aszimmetrikus homlokzat, kert felőli oldalon még eredeti barokkos ívű átjáró, földszintes mellékszárnyak. Az Óhegyen máshol is előforduló több korszak egymásra épülésével alakult érdekes és követhető lakóháztípus. Az utcai szárny emeletén eredetileg Mayer János lakatosmester 4 szoba hallos cselédszobás lakása, a földszinten lakatos műhelye és irodája kapott helyet, az oldalszárnyakban szoba-konyhás lakások sorakoztak.

Fotódokumentáció

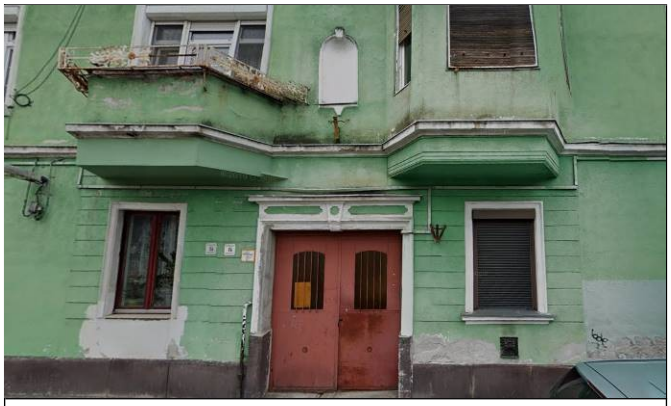

Bejárati rész

Homlokzati részletek

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

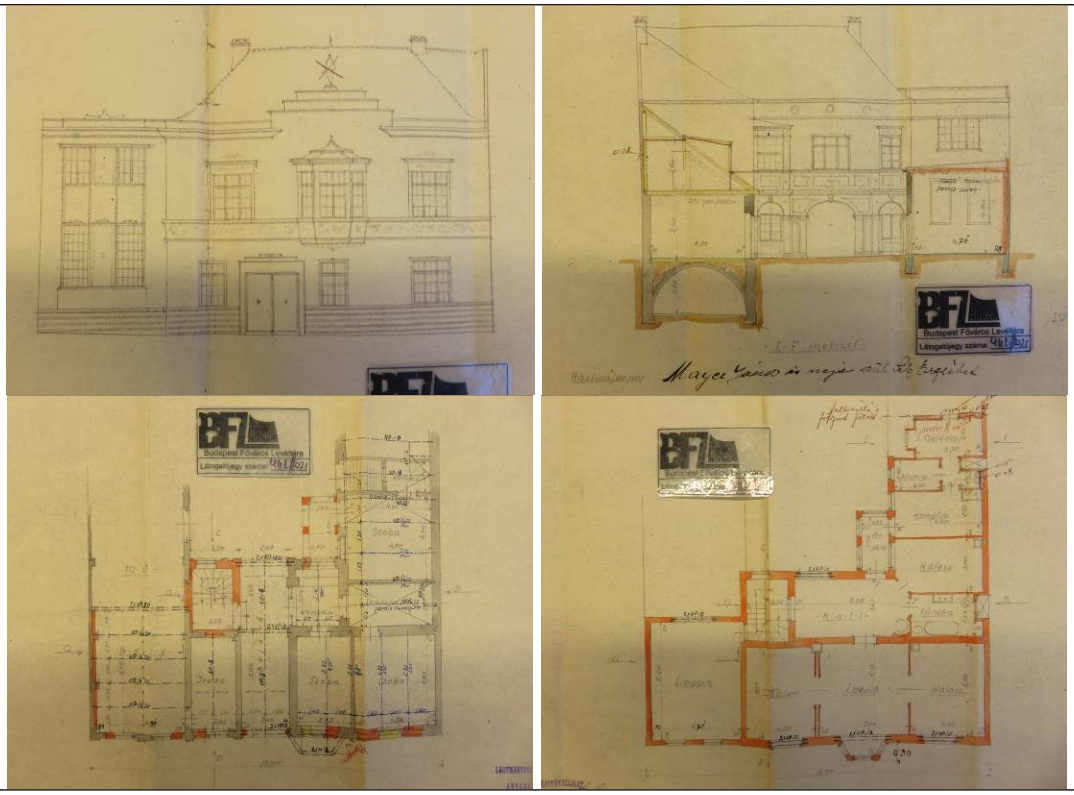

Eredeti tervek

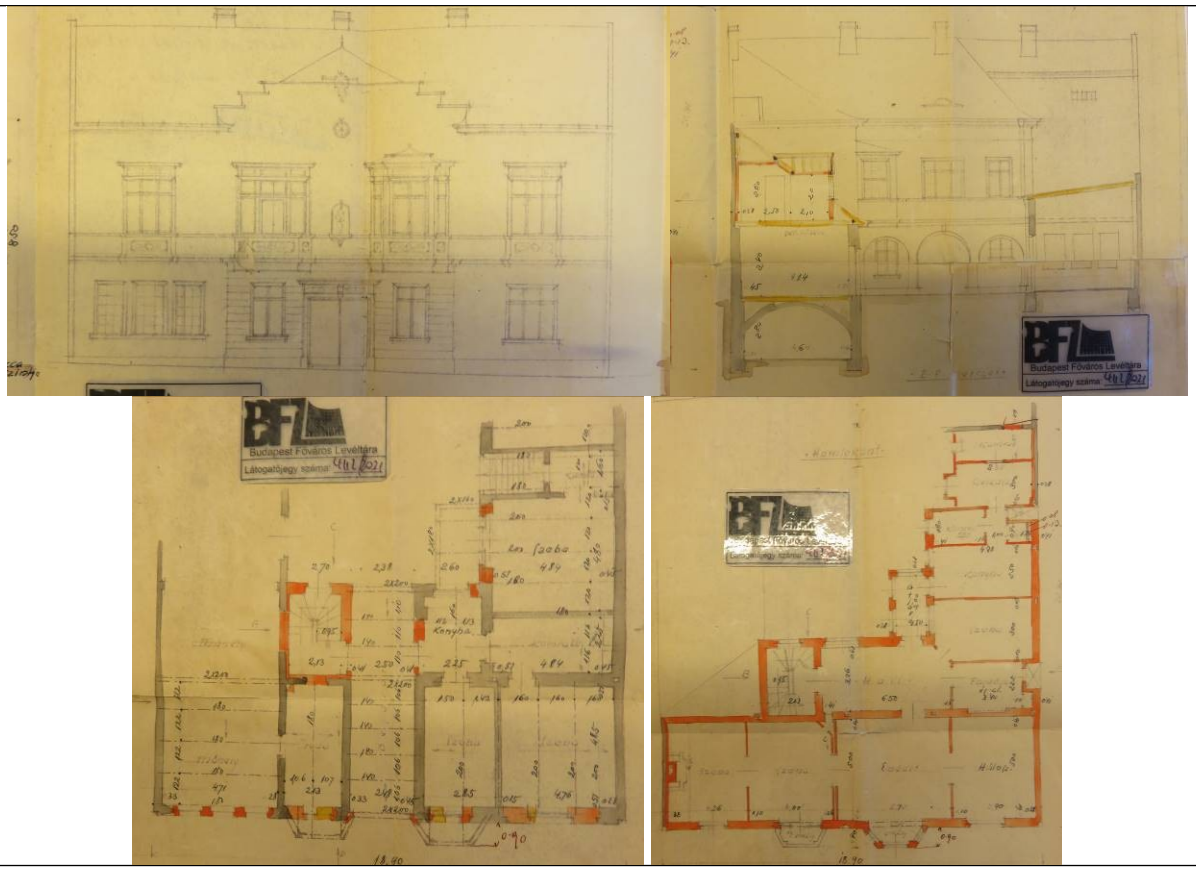

Módosított tervek

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Budapest Főváros Levéltár
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041771
VÁTI 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E10.	Cím: GERGELY UTCA 8-14., 14-18. IHÁSZ UTCA 18. KELEMEN UTCA 18.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

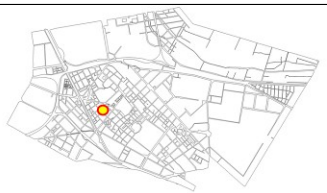

Megnevezése: Kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E10-1 E10-2 E10-3 E10-4	Gergely u. 10. - Ihász u. 18. Gergely utca 14. Gergely utca 16. Gergely u. 18.- Kelemen u. 18.	41822 41828 41829 41830
Védett területi érték:	E10-5 E10-6	Gergely utca 8. Gergely utca 12-15. *(fővárosi rendeletben védett épület telke)*	41821/1 41827

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a hangulatos kisvárosias lakóházsor
- minden eleme önállóan is építészeti értéket képvisel

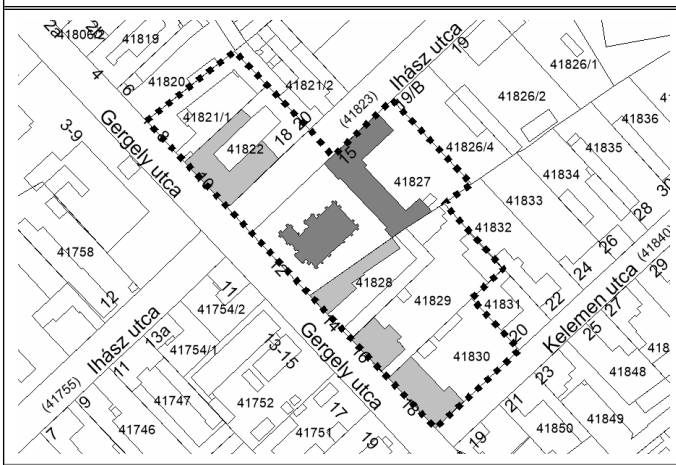

Földhivatali alaptérkép

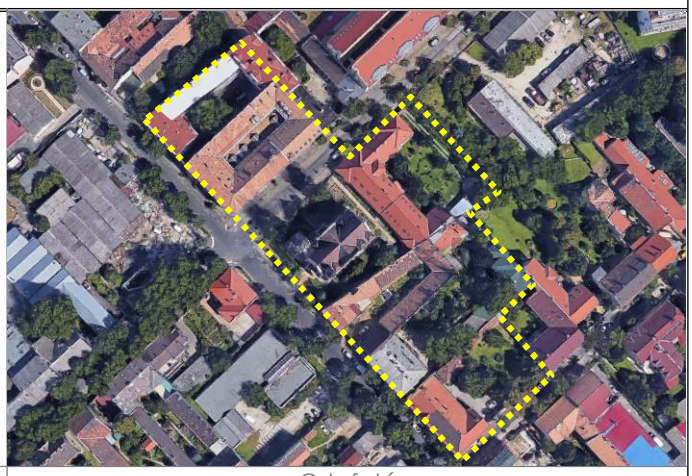

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Összefüggő, önállóan is értékes épületekből álló kisvárosias házsor. Az épületek közé ékelődő Gergely utca 12. sz. alatti református templom és lelkészlak fővárosi védelem alatt áll hiteles történeti környezetként.

Fotódokumentáció

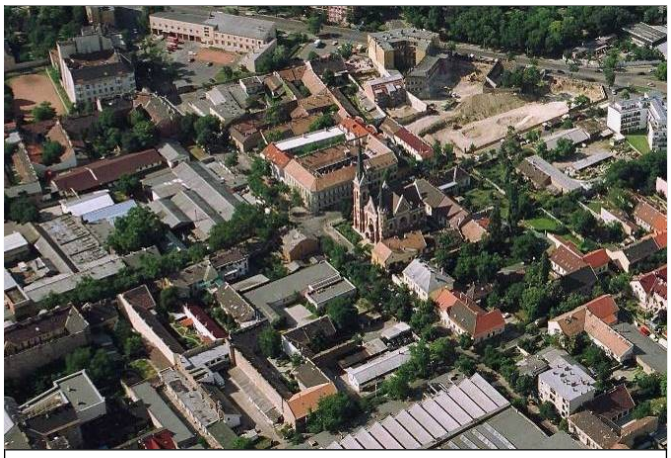

Légifotó 1.

Légifotó 2.

Utcakép 1. (Gergely utca)

Utcakép 2. (Gergely utca)

Utcakép 3 (Gergely utca)

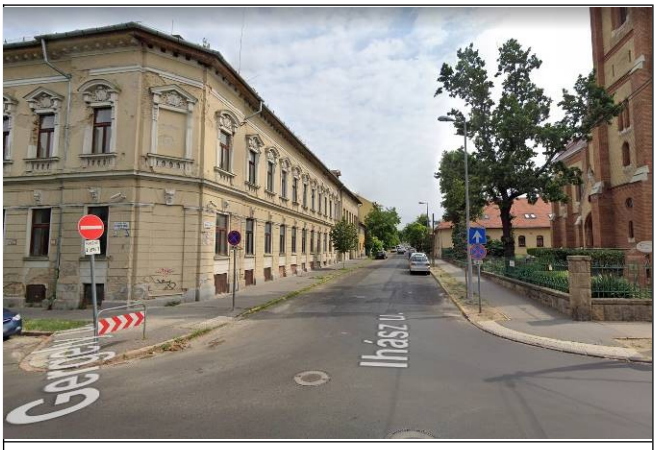

Utcakép 4. (Ihász utca)

Sorszám: E10-1.	Cím: GERGELY UTCA 10. – IHÁSZ UTCA 18.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41822**
Megnevezése:	Irodaépület
Tulajdonviszony:	állami tulajdon
Eredeti rendeltetés:	X. kerületi Rendőrkapitányság
Jelenlegi rendeltetés:	irodaépület
Tervező:	Dura Tamás
Építtető:	Dura Tamás
Építés éve:	1896
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	alagsor+MF+1

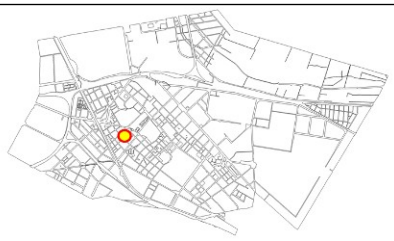

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, beépítési módja
- az eredeti épület utcai homlokzati kialakítása, ennek elemei: párkányok, ablak keretezések, a díszes szemöldökpárkányok, a kváderes homlokzat)
- az eredeti fakapu és ablakok.

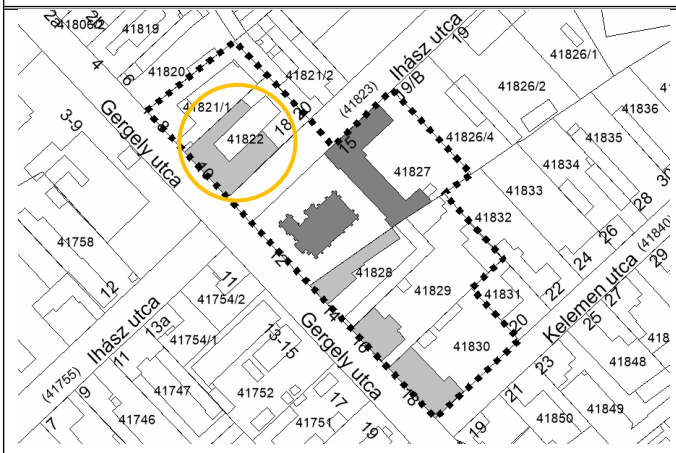

Földhivatali alaptérkép

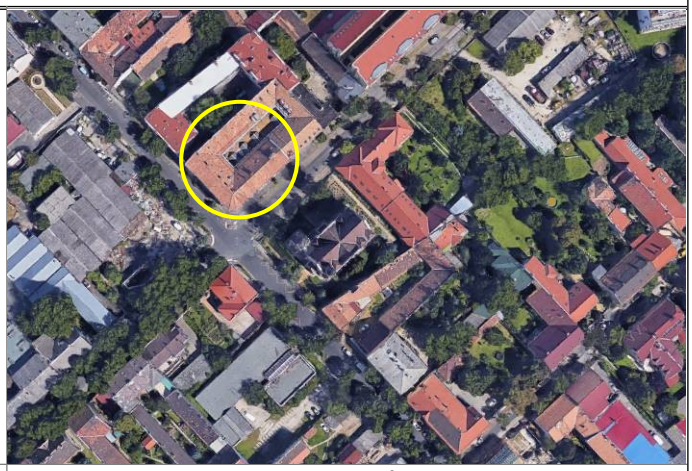

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az utca kisvárosias karakterébe jól illeszkedő, zártsorúan épült, kétszintes eklektikus épület, kiemelt alagsorral, későbbi Ihász utcai hozzáépítéssel, amely tömegében és megjelenésében illeszkedik az eredeti épülethez, bár a mai kor ízlése szerint létesült. 1897-ben az épület a rendőrkapitányság elhelyezése érdekében átalakításra került. 1986-ban Vámhivatal rekonstrukció történt (Kauser Tibor tervező), ekkor épült hozzá az Ihász utcai épületrész.

Fotódokumentáció

Ihász és Gergely utca sarka

Gergely utcai homlokzat

Homlokzati részletek

Bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Alaprajzok (1896)

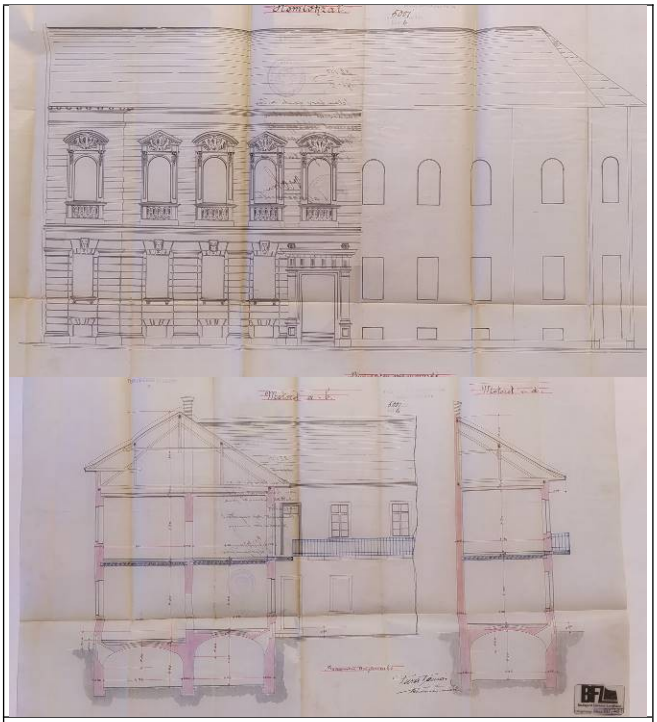

Homlokzat és metszet (1896)

Ihász utcai homlokzat – Vámhivatal rekonstrukció (1986)

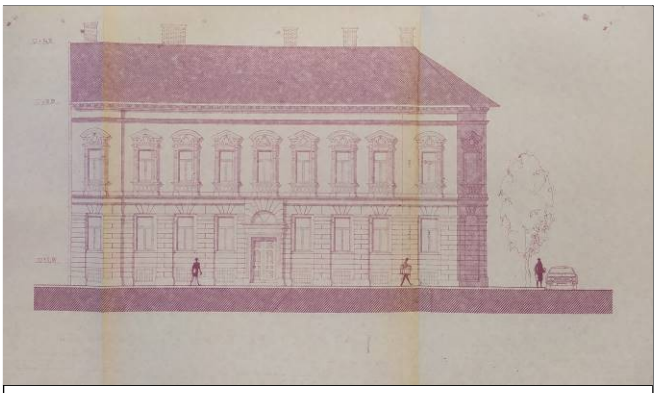

Gergely utcai homlokzat – Vámhivatal rekonstrukció (1986)

Metszet – Vámhivatal rekonstrukció (1986)

Metszet – Vámhivatal rekonstrukció (1986)

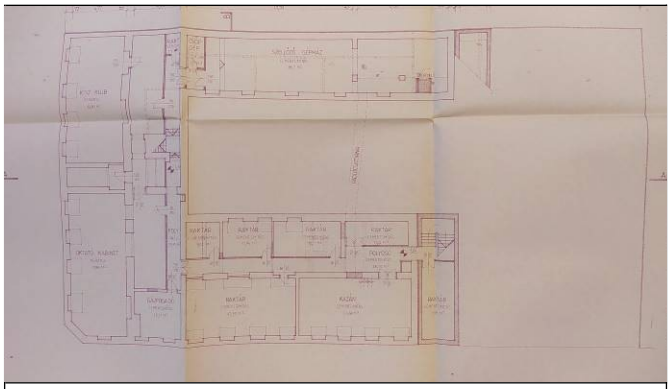

Pince alaprajz – Vámhivatal rekonstrukció (1986)

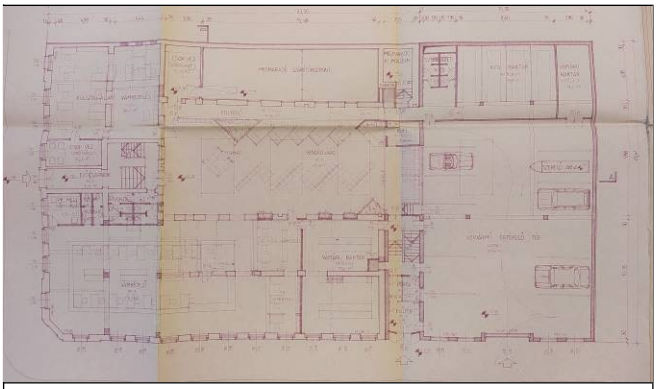

Földszinti alaprajz – Vámhivatal rekonstrukció (1986)

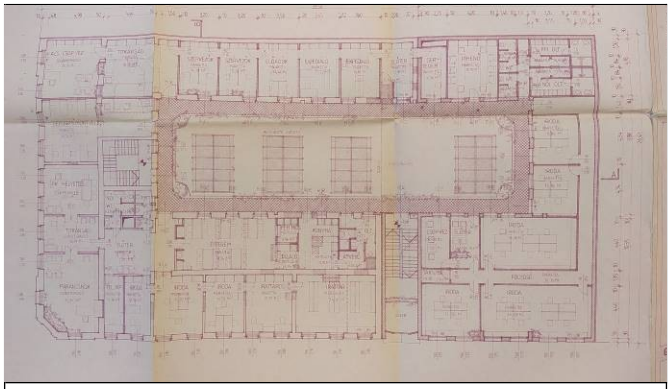

Emeleti alaprajz – Vámhivatal rekonstrukció (1986)

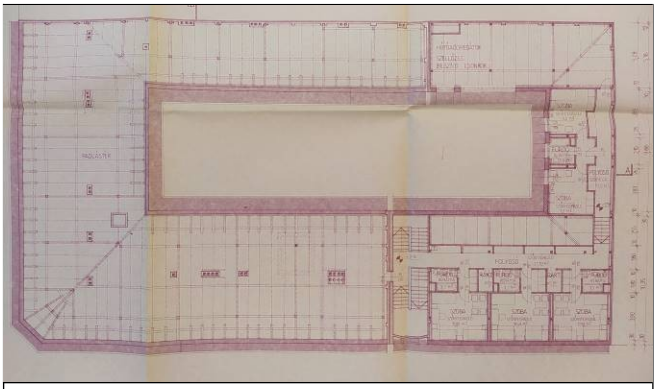

Tetőtér alaprajz – Vámhivatal rekonstrukció (1986)

Sorszám: E10-2.	Cím: GERGELY UTCA 14.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41828**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és istálló
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Komor Marcell – Jakab Dezső építőmester: Pruscha József
Építtető:	Kohn Henrik
Építés éve:	1898-1902
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF+1
Területi védelem:	igen

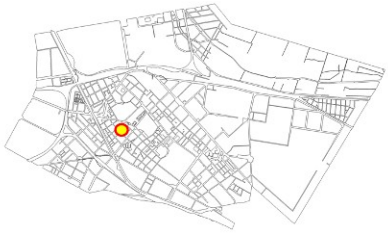

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai épülettömeg,
- a homlokzati architektúra elemei
- a különleges ablakforma, ablakosztás és keretezés,
- kőlábazat

Megjegyzés: a századforduló nagy építészpárosának ez a ritka, korai épülete megérdemli a hiteles helyreállítást, az eredeti tervtári tervek alapján visszaállítható az utcai homlokzati architektúra, a kerítés és a kovácsoltvas kapuzat.

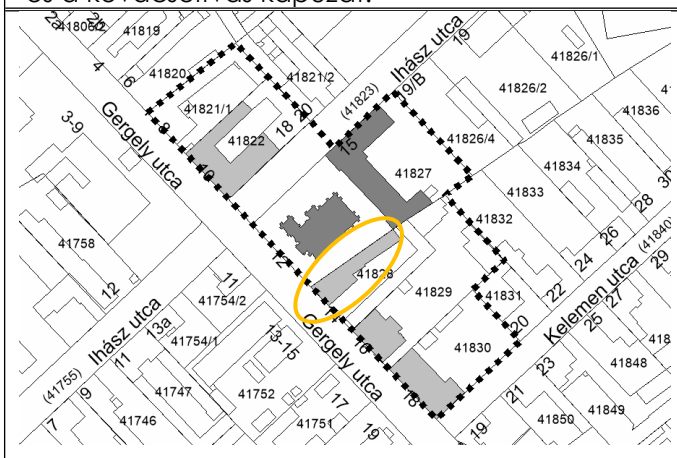

Földhivatali alaptérkép

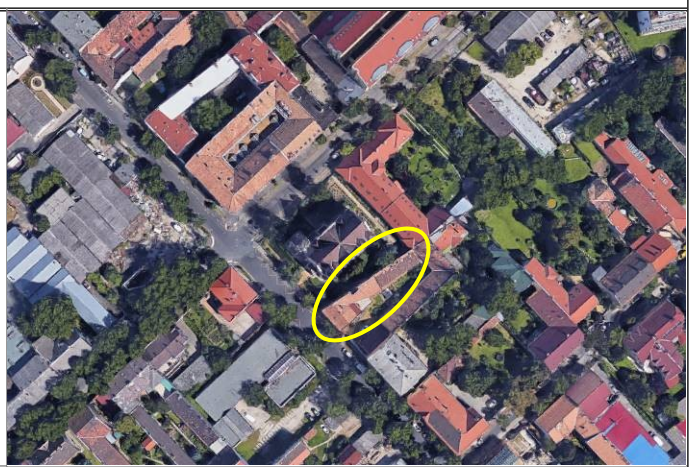

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A fővárosi református templom közvetlen szomszédságában álló tekintélyes, magasföldszintes, szecessziós polgárház. Hézagosan zártsorú beépítés, 3 tengelyes, L alakú elrendezés, erősen kiemelt alagsor, kőlábazat, utca felé épített, tömör kerítés, kapuzat, udvaron régebbi 1 traktusos földszintes épület a jellemzői. Eredeti tervekhez képest a tetőidom le lett egyszerűsítve. Homlokzata díszeitől megfosztott, lecsupaszított kapuzata már nem eredeti, de a beépítés így is erős hangulati értékkel rendelkezik.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Különleges ablakforma

Az épület tűzfala a templomkert felől

Légifotó, háttérben a templom

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

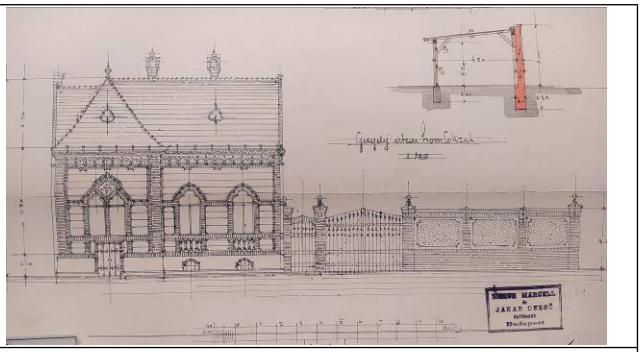

Homlokzati terv

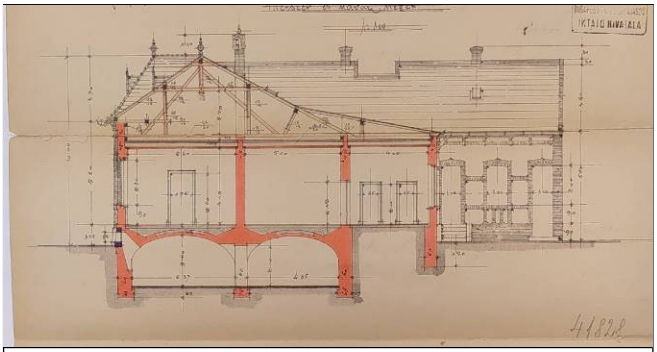

Metszet

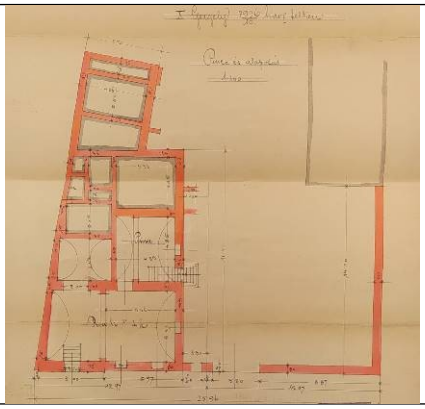

Pince és alapozás terve

Földszinti alaprajz

Sorszám: E10-3.	Cím: GERGELY UTCA 16.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41829**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Sorg Rt. igazgatói villája
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Sorg Antal Építőipari Rt.
Építés éve:	1925
Építészeti stílus:	neoklasszicista
Szintszám:	alagsor+MF+1

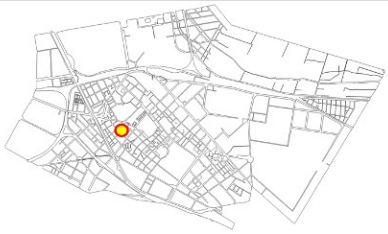

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege
- az utcai és kerti homlokzatok architektúra eleme, tagozatok, párkányok, lizénák, az íves szemöldök-párkány,
- fa nyílászárók és ezek osztása, a beépített tokos faredőnyök, pinceablak rácsok
- a kerítés-kapuzat,
- kerti bútorok, kovácsoltvas virágtartók, medence és kertész ház, idős fák

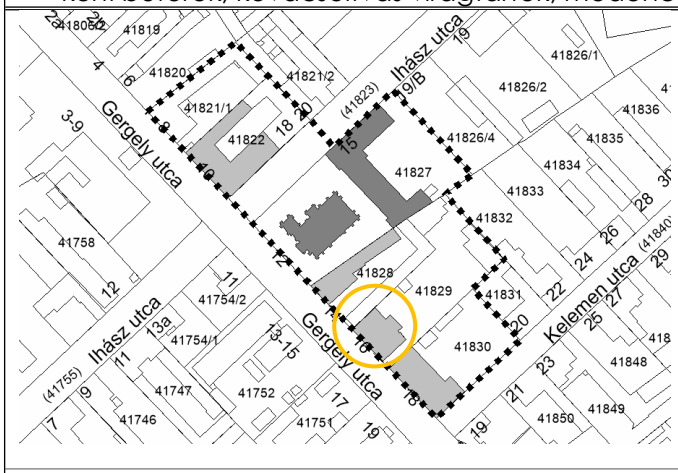

Földhivatali alaptérkép

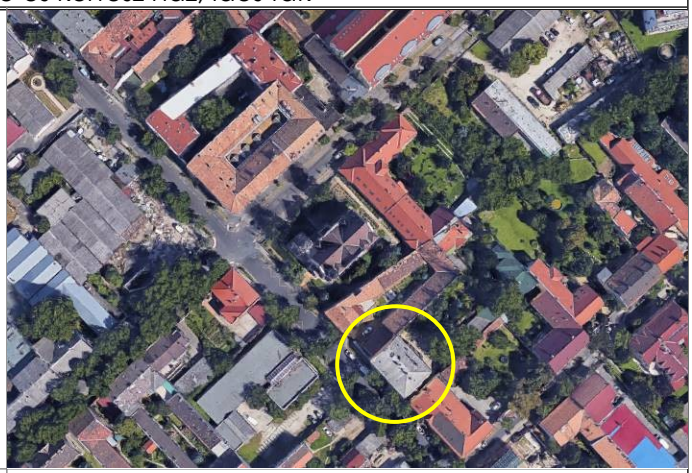

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A templom környéki épületegyüttes meghatározó eleme ez a hézagosan zártsorú beépítésben álló egyemeletes, 3+3+1 tengelyes, két világháború közötti neoklasszikus villaépület, mely a Kőbányán működő és élő Sorg Antal építési vállalkozó családjáé volt. Óriási kert felöli terasza, az épülettel egy időben épült kerítése, és kovácsoltvas kapuzata, valamint az épület más részein is végig vonuló igényes, karakteres kovácsoltvas munka, a kertben a korabeli díszmedence, a kert mélyén oldalt a földszintes házmesterlakás, mind kivételessé teszi. A kert végében a 80-as években felépült egy emeletes társasház, ami a kert egységét megbontja.

Fotódokumentáció

A díszes kovácsoltvas kapuzat

Homlokzati díszítés az ablak alatt, alagsori ablakrács

Utcai homlokzat

Homlokzat részlet

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

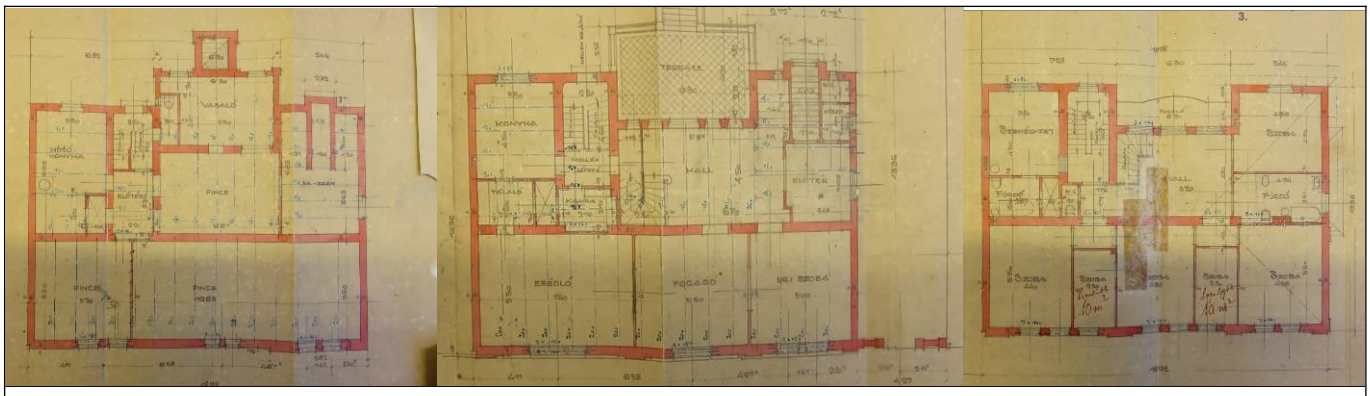

Alaprajzok (1925)

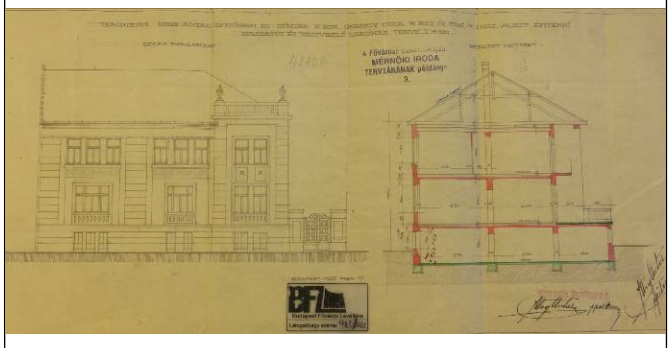

A maitól teljesen eltérő homlokzat terve (1925)

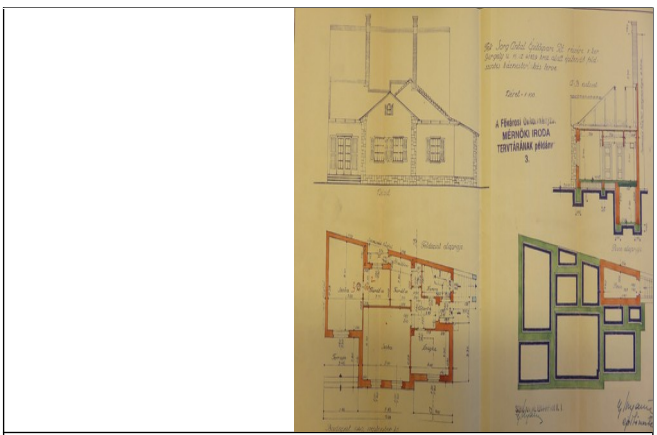

Földszintes házmesteri lakás terve (1940)

Sorszám: E10-4.	Cím: GERGELY UTCA 18. – KELEMEN UTCA 18.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41830**
Megnevezése:	Lakóépület alagsori műhellyel
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület alagsori műhellyel
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület alagsori műhellyel
Tervező:	építőmester: Buszrucker Lajos (1906) átalakítás: Sorg Antal (1927)
Építtető:	ifj. Willinger József
Építés éve:	1906 (átalakítás: 1927)
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	alagsor+MF

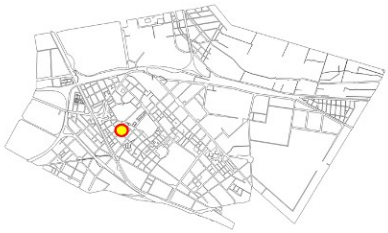

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege, az utcai homlokzat megmaradt architektúrája (tégla lábazat, szegmentíves pinceablakok, keretes földszinti ablakok, párkány
- az eredeti tölgyfakapu, felette a kiemelt oromfal
- a kerti idős fák

Megjegyzés: javasolt az eredeti terv alapján a homlokzati részletek helyreállítása és a kiegészítése.

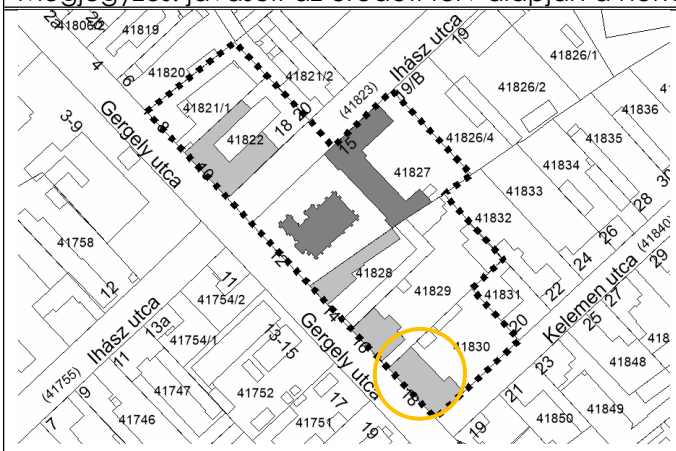

Földhivatali alaptérkép

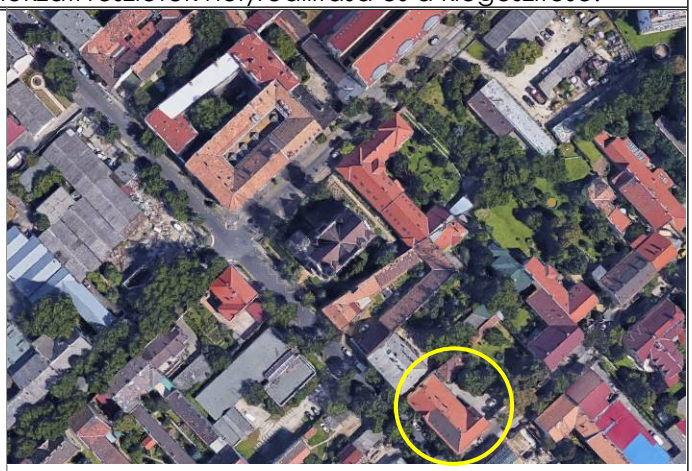

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A református templom hiteles környezetét alkotó Gergely utcai beépítés záró épülete. Eredetileg 6 szobás, magasföldszintes polgárház. Hézagosan zártsorú beépítés, kiemelt alagsor, a kőlábazat fölött az alagsori műhelyt keretező magas téglaburkolat, aszimmetrikusan elhelyezett kapu, felette kiemelt, kontyolt oromzat, oromzati ablakkal, eredeti tölgyfa kapu, átépített alagsori ablakok, nagyméretű kert a jellemzői.

Fotódokumentáció

Bejárati rész

Gergely utca felőli homlokzat

Ihász utca felőli homlokzat

Kerítés, háttérben az udvar felőli homlokzat (Ihász u.)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

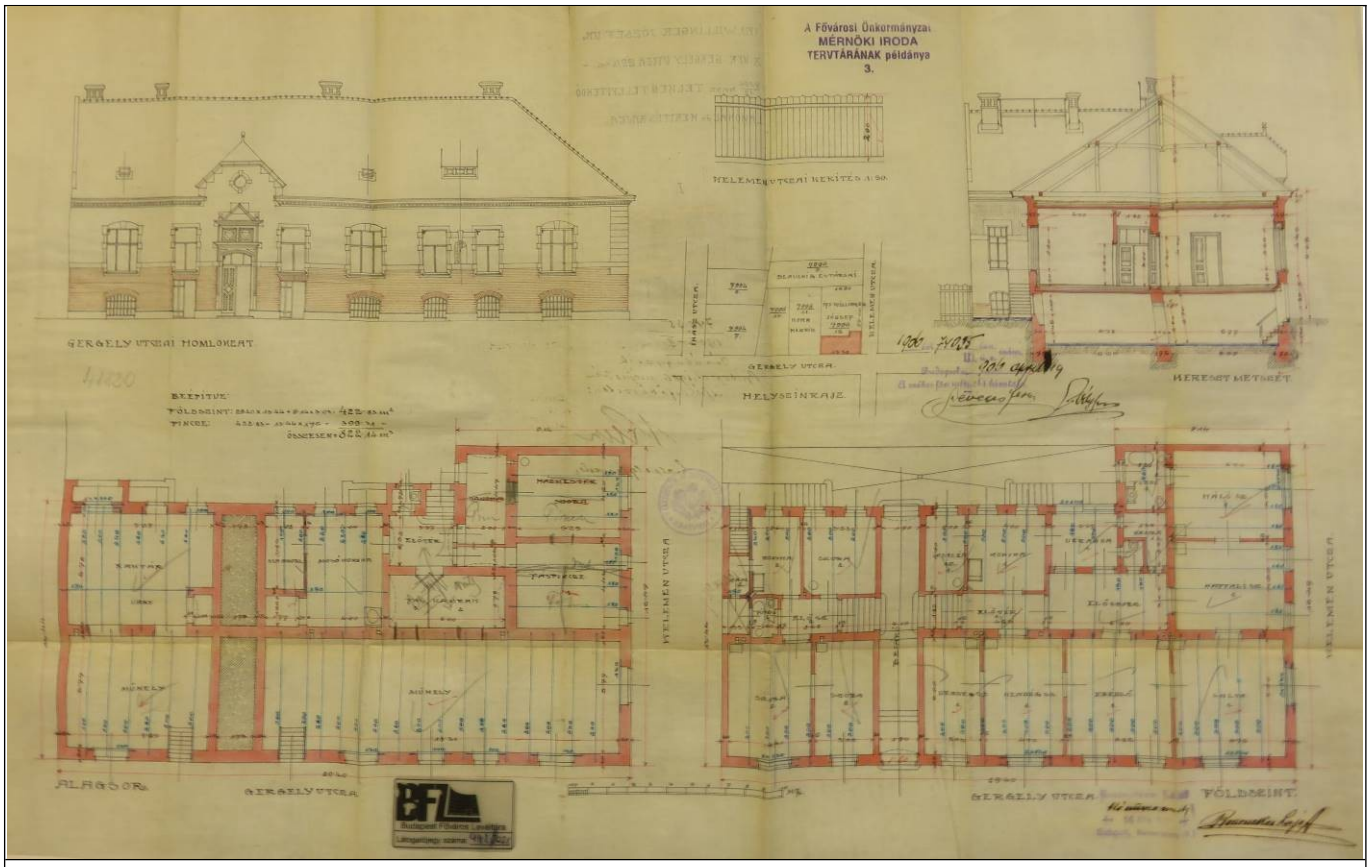

1906-os tervek

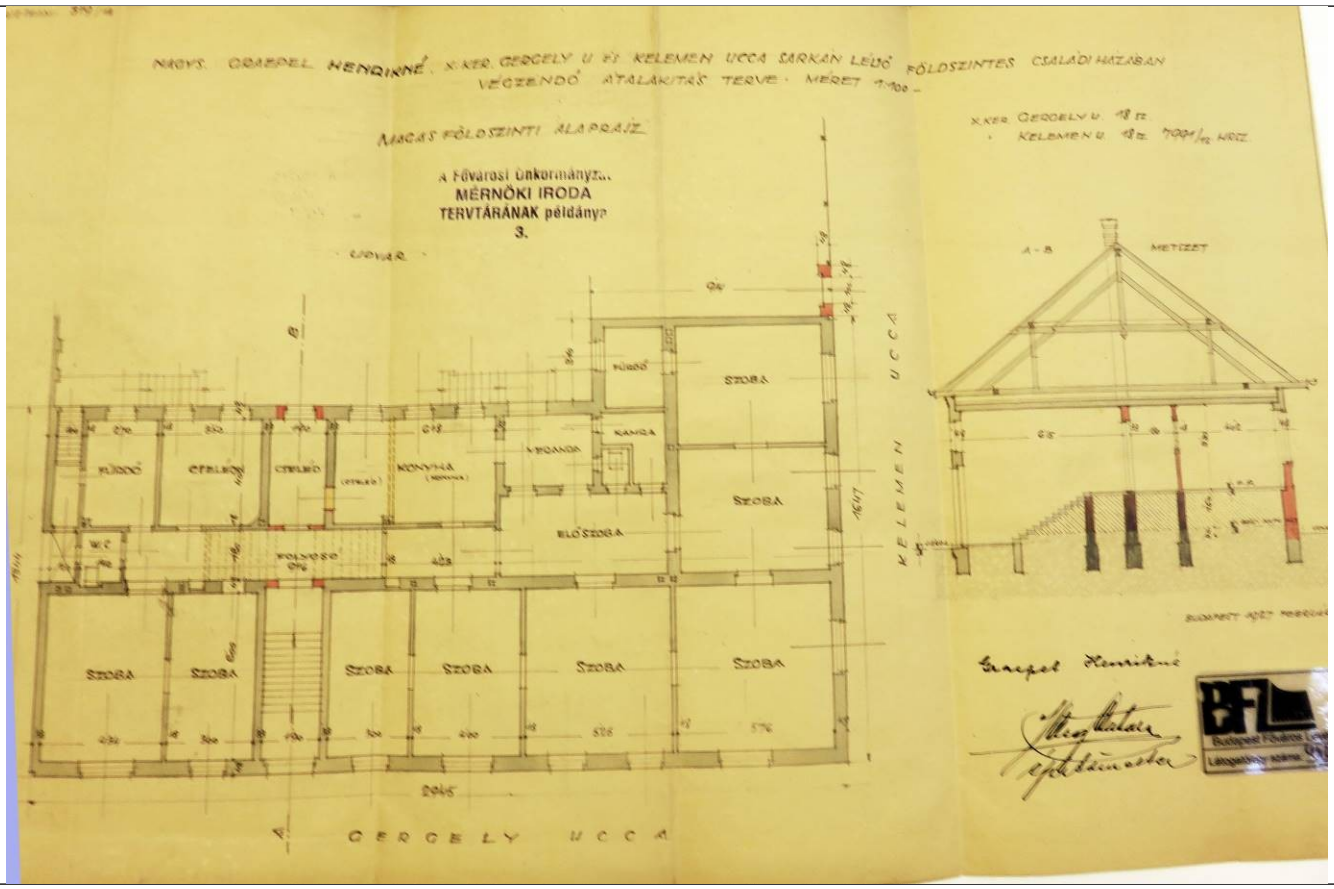

1927-es átalakítási terv

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Tervtár
Budapest Főváros Levéltár, Sorg hagyaték,175., 176., 177. doboz
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041822
HU_BFL_XV_17_d_329_041828
HU_BFL_XV_17_d_329_041829
HU_BFL_XV_17_d_329_041830
VÁTI 2002. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E11.	Cím: KELEMEN UTCA 20-36., 21-39. PETRŐCZY UTCA 3.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

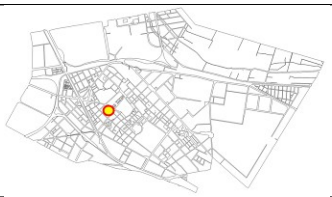

Megnevezése: Kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E11-1	Kelemen utca 20.	41831
	E11-2	Kelemen utca 24.	41833
	E11-3	Kelemen utca 26.	41834
	E11-4	Kelemen utca 30.	41836
	E11-5	Kelemen utca 32.	41837
	E11-6	Kelemen utca 34.	41838/1
	E11-7	Kelemen utca 36.	41838/2
	E11-8	Kelemen utca 27.	41847
	E11-9	Kelemen utca 29.	41846
	E11-10	Kelemen utca 35.	41843
Védett területi érték:	E11-11	Kelemen utca 22.	41832
	E11-12	Kelemen utca 28.	41835
	E11-13	Kelemen utca 21.	41850
	E11-14	Kelemen utca 23.	41849
	E11-15	Kelemen utca 25.	41848
	E11-16	Kelemen utca 31.	41845
	E11-17	Kelemen utca 33.	41844
	E11-18	Kelemen utca 37.	41842
	E11-19	Kelemen utca 39.	42029
	E11-20	Petrőczy utca 3.	41861/2
	E11-21	Kelemen utca	41840

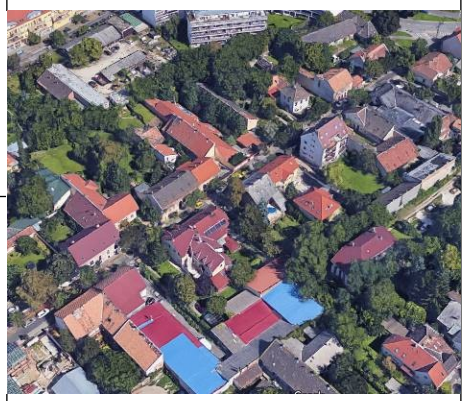

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- kisvárosias, különleges hangulat
- épületek karaktere, homlokzati kialakítása
- kerítések és kertek

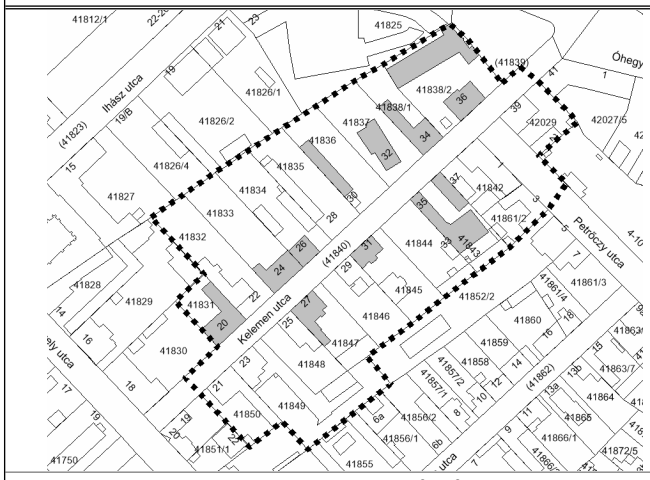

Földhivatali alaptérkép

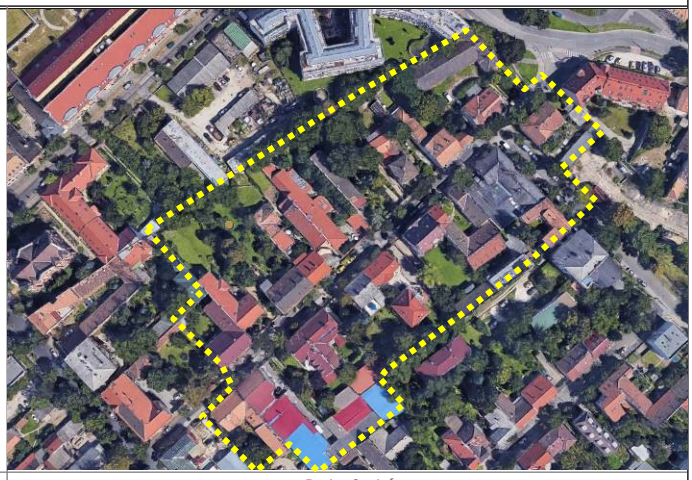

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Egységes hatású, különleges hangulatú, kisvárosias beépítés. A lejtős utcában az épületek között több olyan is van, amely egyedileg is értékesek, védendőek. Az épületek nagyrészt magasföldszintesek, hátsókerttel. A beépítés leginkább hézagosan zártsorú, ezért az egyes házakhoz tartozó kertek utcáról látható növényzete és a kerítések is fontos utcakép formáló elemmé váltak.

Fotódokumentáció

Utcakép a Kelemen utca 35. felől

Utcakép a Kelemen utca 29-30. felől

Utcakép 1.

Utcakép 2.

Utcakép 3.

Utcakép 4.

Sorszám: E11-1.	Cím: KELEMEN UTCA 20.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41831**
Megnevezése:	Lakóépület alagsori műhellyel
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület alagsori műhellyel
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület alagsori műhellyel
Tervező:	építőmester: Kraml és Kriska
Építtető:	Krausz Gyula
Építés éve:	1910
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF

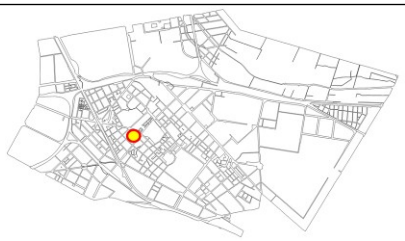

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai épületszárny tömege,
- az utcai homlokzat elemei (párkány, osztó párkány, ablak keretezések, vakolat díszítések
- kőlábazat,
- ablakok, beépített tokos faredőnyök
- pinceablak rácsok
- díszrácsos fakapu

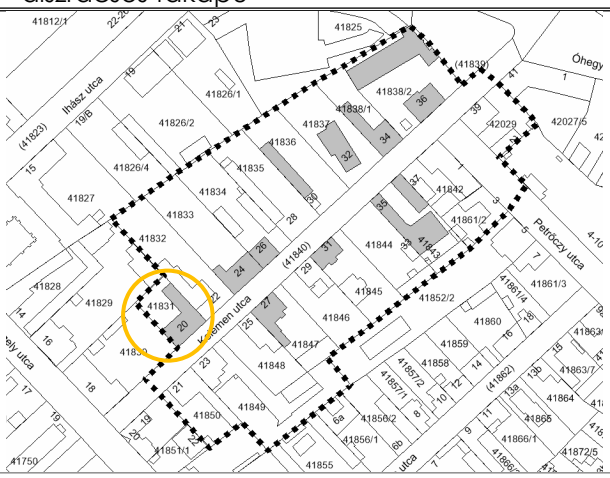

Földhivatali alaptérkép

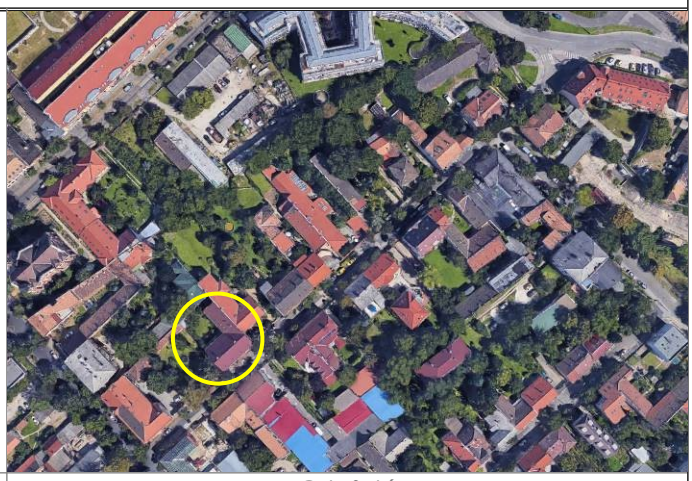

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorúan épült, magasföldszintes, 1+4 tengelyes, L alakban épült 2 lakásos polgárház, erősen kiemelt alagsorral, szecessziós vakolatarchitektúrával és kapukialakítással.

Fotódokumentáció

Kapu és homlokzati díszítések 1.

Homlokzati díszítések 2.

Utcakép 1.

Utcakép 2.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

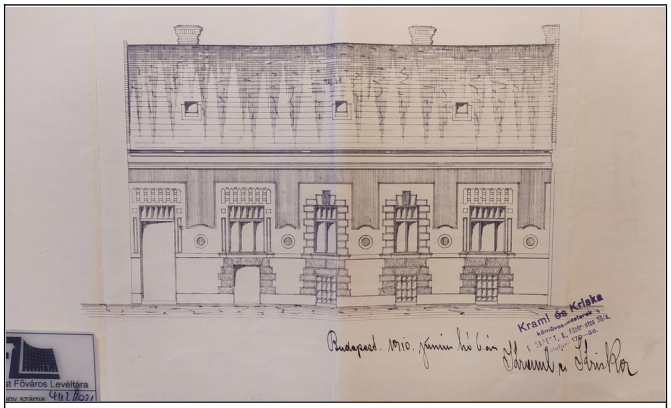

Homlokzat

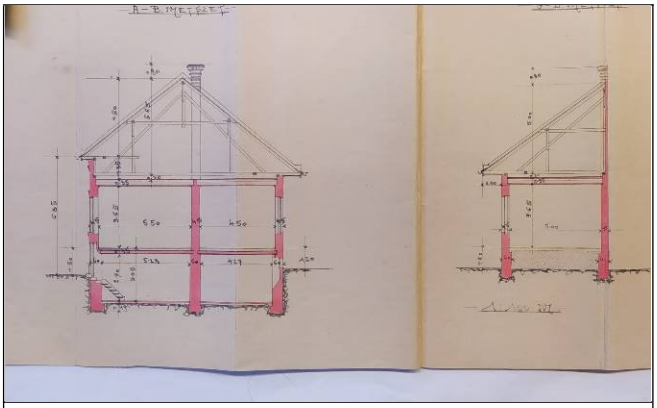

Metszet

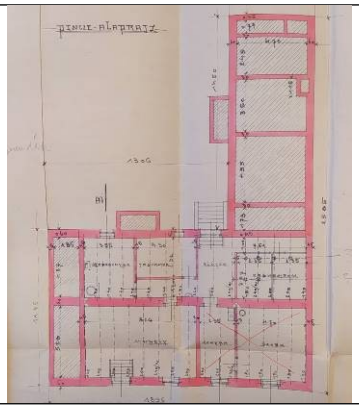

Pince alaprajz

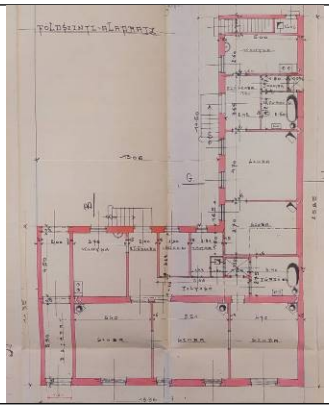

Földszinti alaprajz

Sorszám: E11-2.	Cím: KELEMEN UTCA 24.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41833**
Megnevezése:	Lakóépület alagsori műhellyel
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület alagsori műhellyel
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület alagsori műhellyel
Tervező:	Grátz Dániel
Építtető:	Schefcsik Károly
Építés éve:	1905
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	alagsor+MF

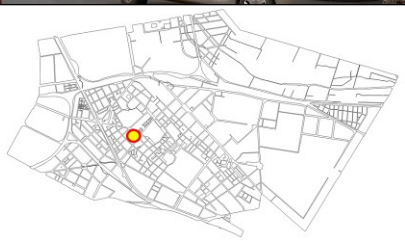

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai épülettömeg,
- az utcai homlokzat architektúrájának elemei (kőlábazat, párkányzat, ablakkeretezések, gipszdíszítéssel, íves záródású ablakok, beépített tokos redőnyök, ablakosztások)
- téglaburkolat,
- tölgyfa kapu

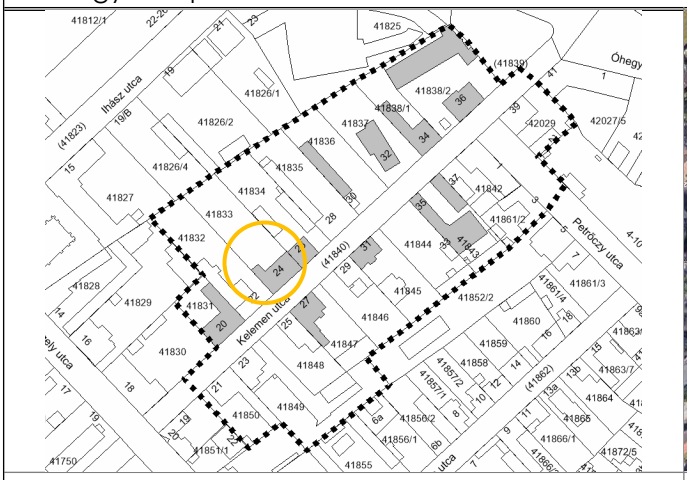

Földhivatali alaptérkép

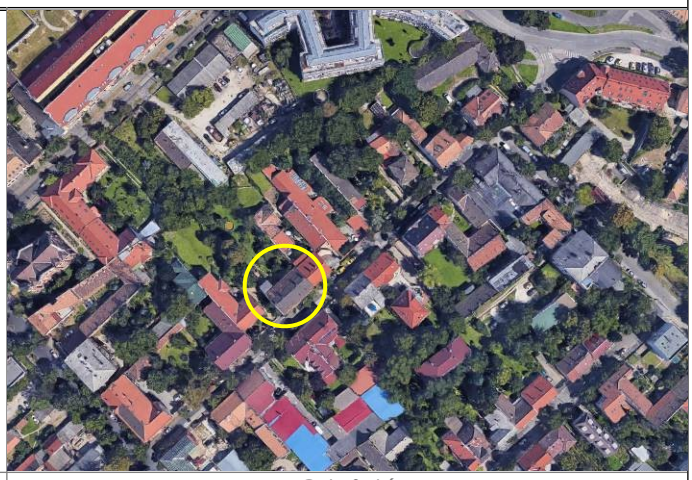

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az óhegyi beépítés egyik jellemző kisvárosias lakóház típusa. Zártsorú, magasföldszintes, 4+1+4 tengelyes, L alakú, 2 lakásos, eklektikus polgárház. Téglaburkolat, erősen kiemelt alagsor, kert felé veranda, az építési időponthoz képest meglepő eklektikus épületarchitektúra és díszítés a jellemzői. Hasonló homlokzati kialakítás Kőbánya más városrészeiben is felfedezhető, például a Ligettelek területén a Füzér utca 44. sz. alatt, mely szintén Grátz Dániel tervezése.

Fotódokumentáció

Bejárati rész

Homlokzati részletek

Bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

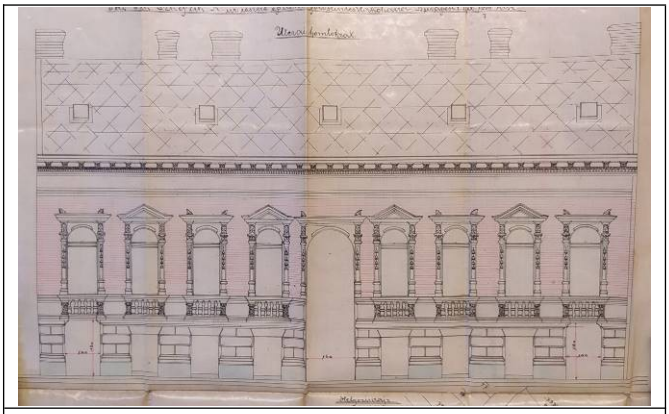

Homlokzat

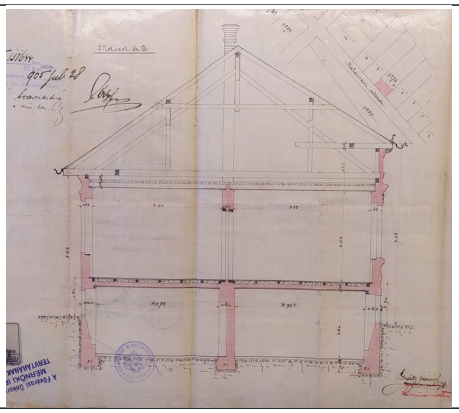

Metszet

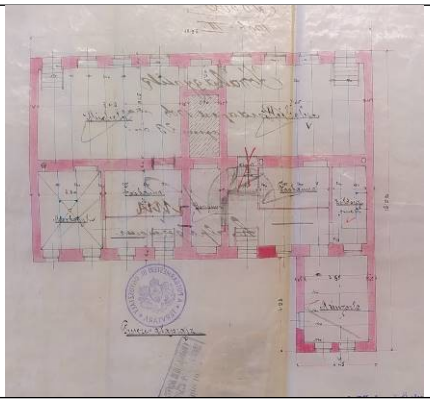

Pince alaprajz

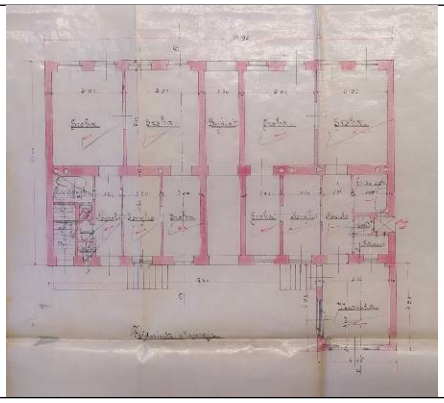

Földszinti alaprajz

Sorszám: E11-3.	Cím: KELEMEN UTCA 26.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41834**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Kivader János (kőművesmester)
Építtető:	Pereszlényi Antal és neje
Építés éve:	1933
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	alagsor+MF

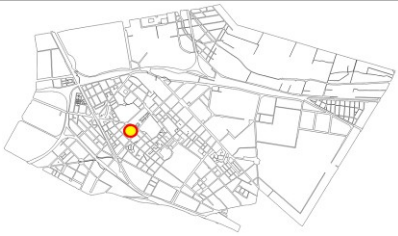

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- homlokzati arányok és részletek
- párkányzat,
- ablakkeretezés, kő ablakpárkányok,
- faragott kő lábazat.

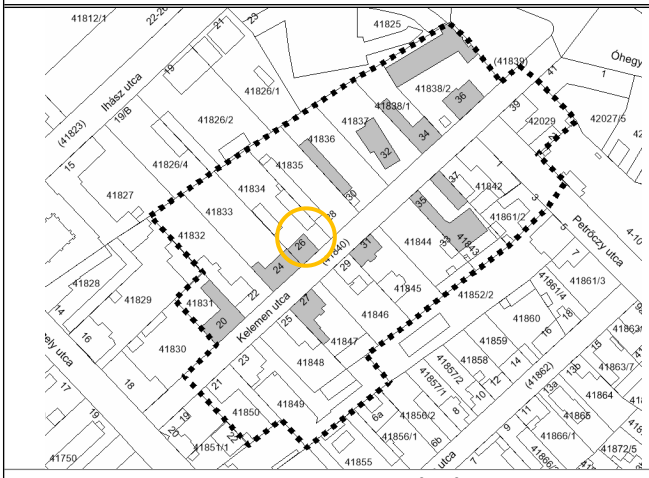

Földhivatali alaptérkép

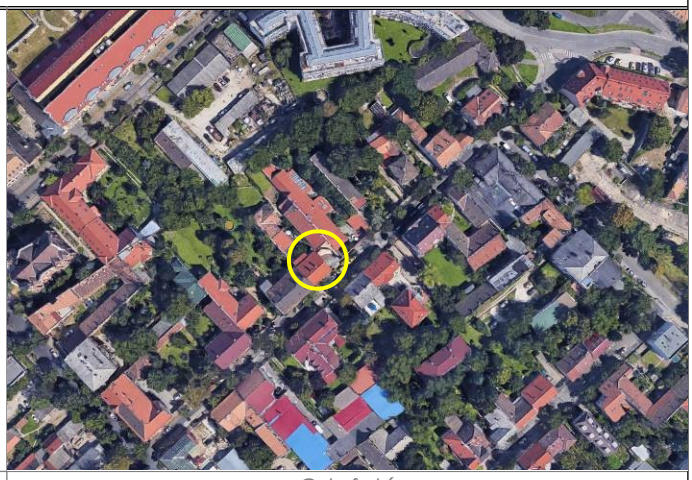

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Tipikus 1930-as évekre jellemző családi ház, a kisvárosias beépítésű utca szerves része. Hézagosan zártsorú, utcával párhuzamosan épült magasföldszintes, 2 tengelyes modern lakóház. Erősen kiemelt alagsor, magas faragott kőlábazat.

Fotódokumentáció

Keleti homlokzat

Homlokzati díszítés

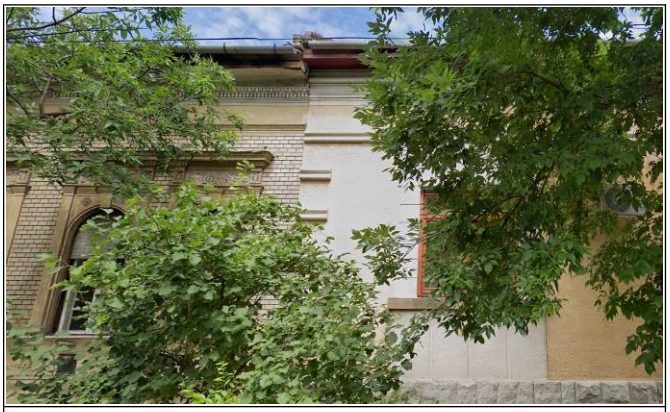

Csatlakozás a szomszédos védett épülettel

Kőlábazat és alagsori ablak

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

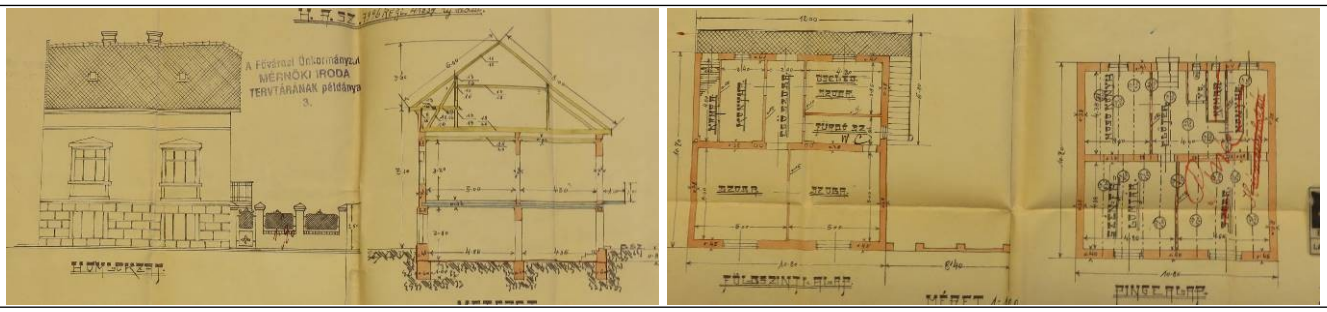

Tervek első változata

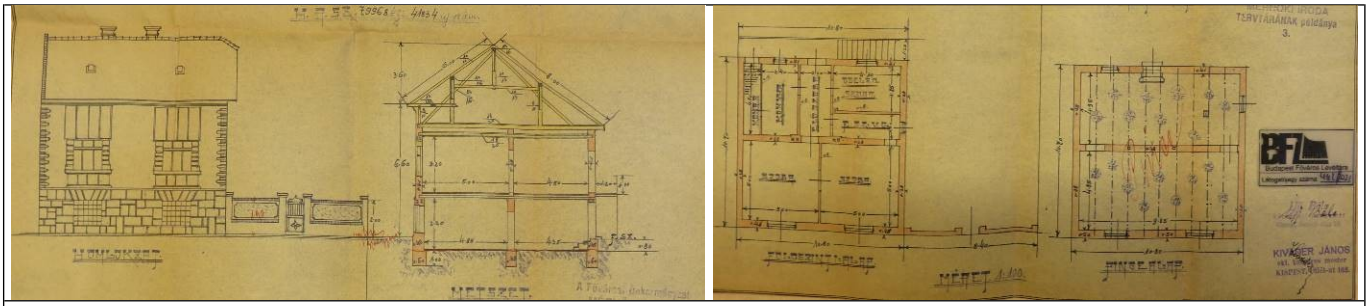

Megvalósult tervek

Sorszám: E11-4.	Cím: KELEMEN UTCA 30.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41836**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Grátz Dániel
Építtető:	Tima Adolf és neje
Építés éve:	1906, (átalakítás: 1932)
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	MF

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód, épületkarakter,
- homlokzati ornamentika
- kert, kertben idős fák

Megjegyzés: avult állaga és kevés építészeti értéke miatt igény esetén a védelem megszűntetése javasolható.

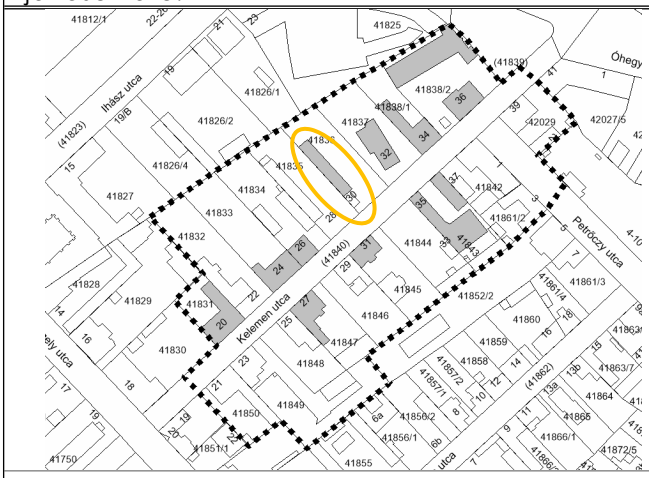

Földhivatali alaptérkép

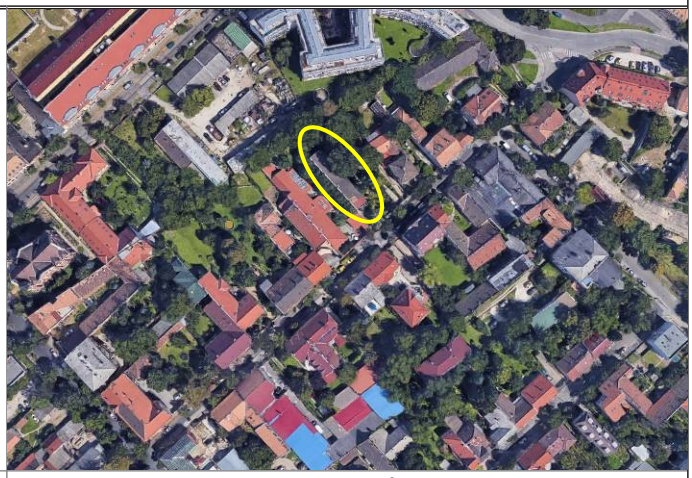

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Megemelt szintű telken, oldalhatáron álló, félnyeregtetős, magasföldszintes szecessziós lakóház, szép kerttel, utca felé betonkeretbe foglalt halszálkásan rakott téglabetétes kerítéssel, kertben idős fákkal, örökzöldekkel.

Fotódokumentáció

Zárt kapu

Az utca felől alig észrevehető épület

Utca felőli látvány 2014-ben

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

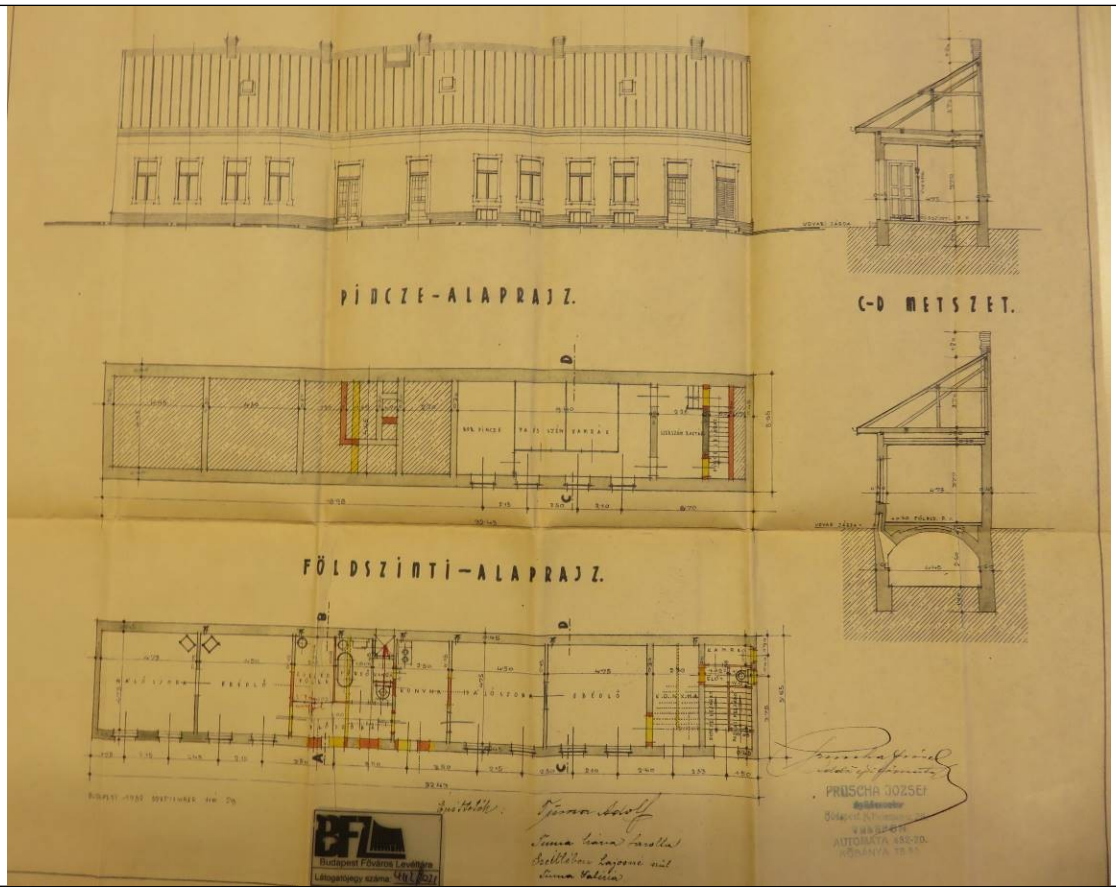

Sorszám: E11-5.	Cím: KELEMEN UTCA 32.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41837**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	valószínűleg présház, majd lelkészlak
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	építőmester: Mészáros János építőmester: Sorg Antal (átalak.)
Építtető:	- Kunhardt Józsefné (átalakítás)
Építés éve:	1899, átalakítás: 1903
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az emeletes, kontyolt magastetős épület elhelyezése és karaktere
- téglakerítés és kert

Megjegyzés: javasolt a hiteles helyreállítás a levéltári és helytörténeti dokumentumok alapján

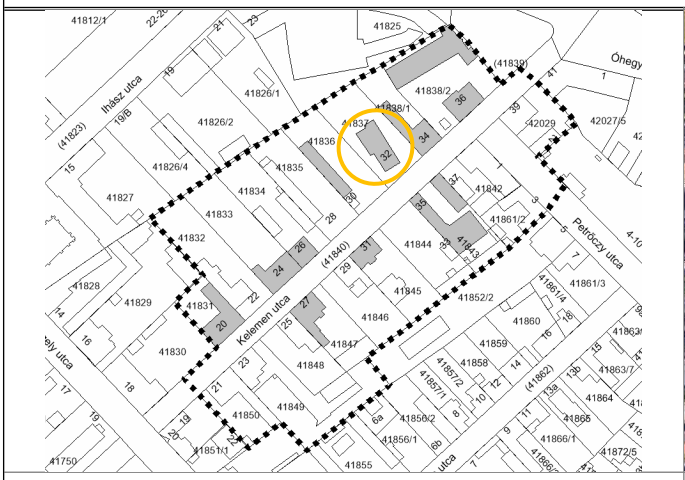

Földhivatali alaptérkép

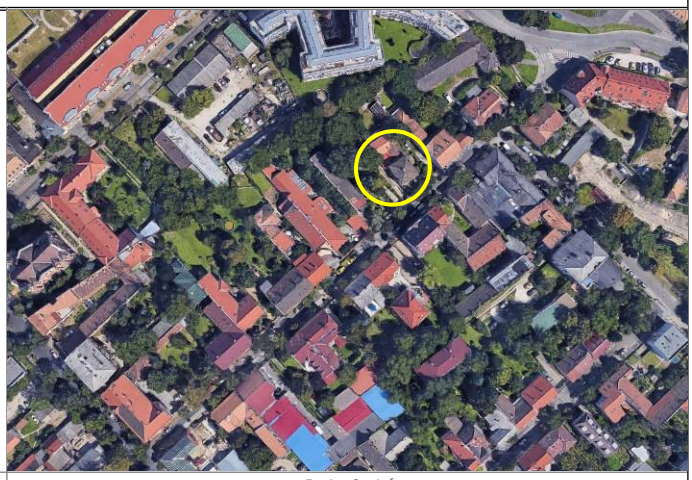

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az óhegyi szőlősdomb XIX. századi présházainak kialakítására, elhelyezésére, ezen belül is a lebontott „Kopott báró házára" (Váltó utca 10.) emlékeztető különleges lakóház, mely szabadonállóan elhelyezett, egyemeletes, utca felé 3 tengelyes, kontyolt tetős. Telke az utca szintjénél magasabban fekvő, magas téglafallal körülvett. Feltehetően présháznak épült, majd ez volt 1869 körül Kőbánya első plébániája Berdekovics Károly, majd utána Hoch János idején.

Fotódokumentáció

Utca felőli látvány

A megbontott téglakerítés

Udvar felőli homlokzat

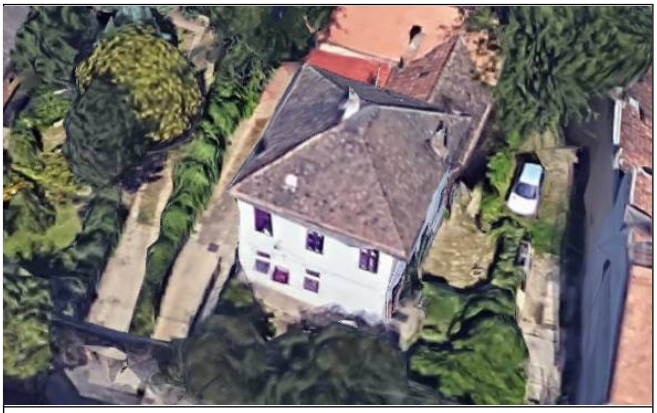

Légifotó

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

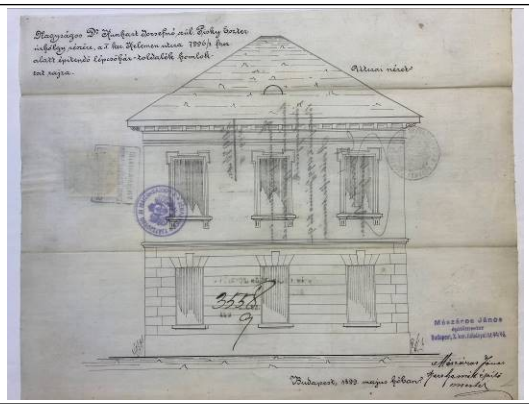

Homlokzat (toldalékterv, 1899)

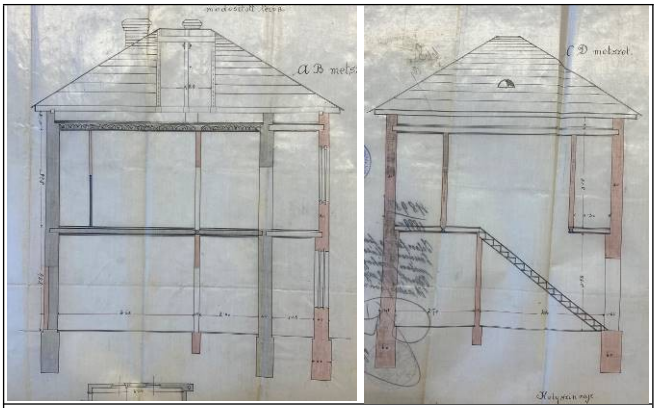

Metszetek (toldalékterv, 1899)

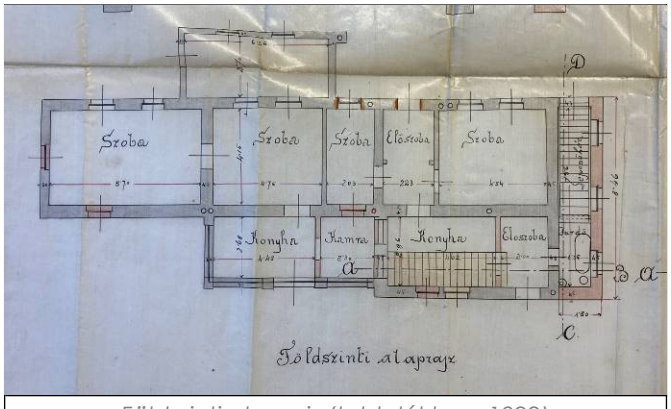

Földszinti alaprajz (toldalékterv, 1899)

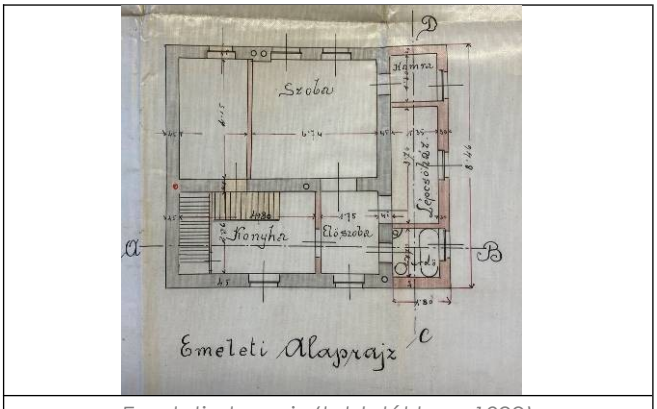

Emeleti alaprajz (toldalékterv, 1899)

Sorszám: E11-6.	Cím: KELEMEN UTCA 34.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41838/1**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	családi lakóház műhellyel, üzlettel
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	- kőművesmester: Schweigert Alajos
Építtető:	Nagy Istvánné
Építés éve:	1930
Építészeti stílus:	neobarokk
Szintszám:	F+1
Területi védelem:	igen

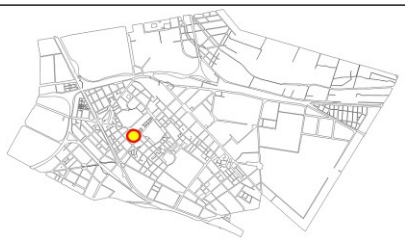

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az emeletes épülettömeg
- az utcai homlokzat tagozatai (párkányok, ablakkeretezések, gipszdíszek)
- a beépített tokos faredőny és a faablakok
- kert.

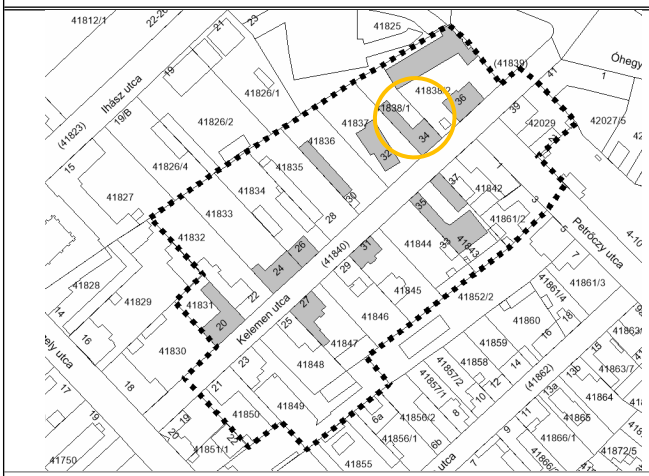

Földhivatali alaptérkép

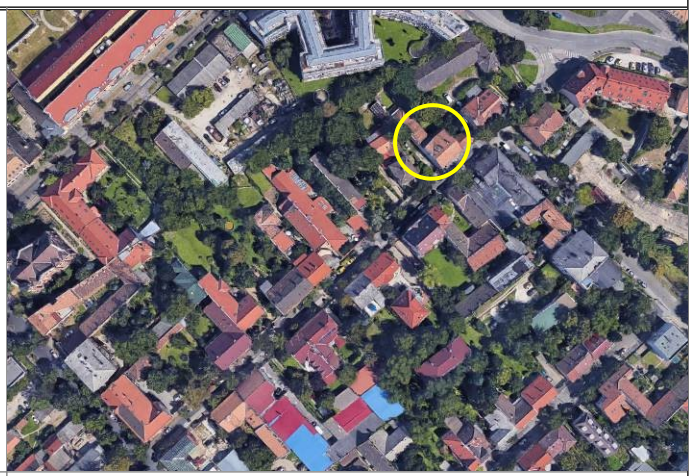

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az L-alakú régebbi házhoz, az utcai frontra zártsorúan épített egyemeletes, 5 tengelyes elrendezésű, neobarokk stílusban kialakított lakóház, festett kőlábazattal a földszinten az utca felé, ahol üzlet, belül műhely, az emeleten 4 szobás lakás található.

Fotódokumentáció

Ablakok

Nyugati tűzfal, utólagos ablak kialakítás

Utcai homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

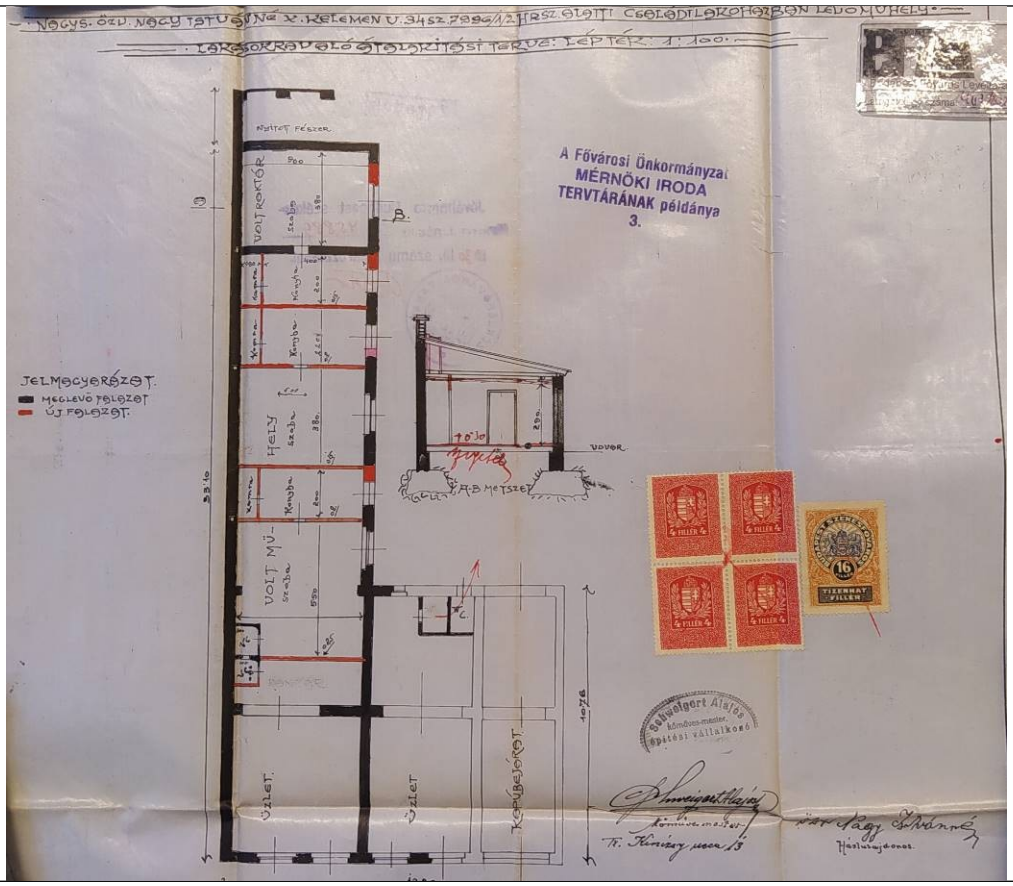

Átalakítási terv (1930)

Sorszám: E11-7.	Cím: KELEMEN UTCA 36.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41838/2**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és volt versenyistálló
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület és üres raktárépület
Tervező:	Grátz Dániel
Építtető:	Kurländer Győző
Építés éve:	1906
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

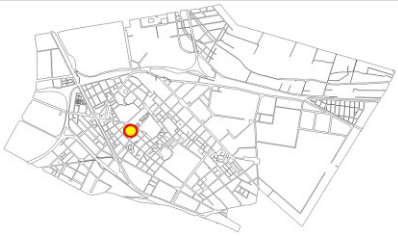

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- lakóépület utcai tömege
- az utcai homlokzat tagozatai (párkányzat, ablakkeretezések
- beépített tokos faredőnyök, faablakok és ezek osztása

Megjegyzés: a korábbi istállóépület védelme megszűntetésre javasolt az avult állaga miatt.

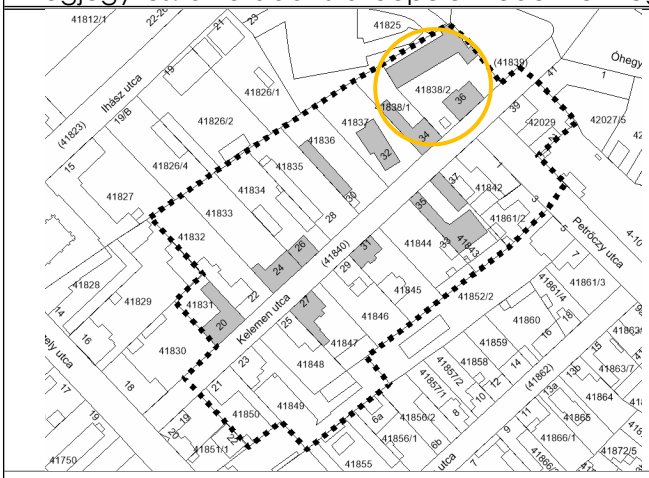

Földhivatali alaptérkép

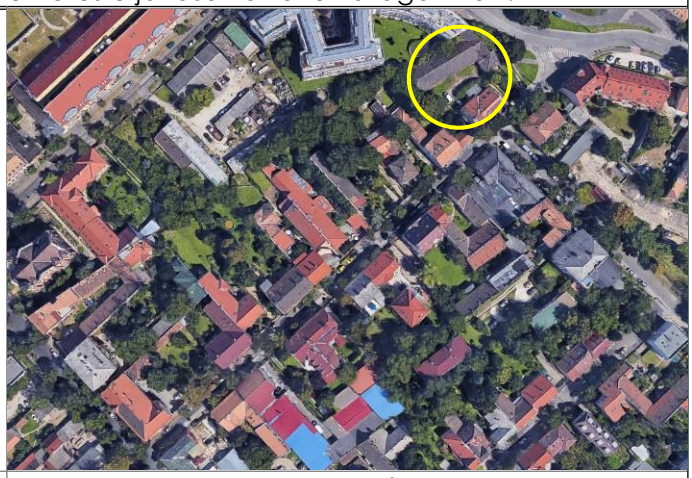

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Hézagosan zártsorúan épült, magasföldszintes, 6 tengelyes, utcával párhuzamosan épült kisvárosias polgárház, eklektizáló homlokzati díszítéssel, kert felé terasszal, tornáccal, kert végében földszintes, magastetős, szénaledobós, téglaburkolatú egykori istállóépülettel. A lakóépület homlokzatán sokat rontott az alagsori ablakok műanyag ablakra történt cseréje. Hármas társbérlet leválasztása történt 1964-ben.

Fotódokumentáció

Bejárati rész

Homlokzati részletek

Utcakép az Óhegy utca felől

Légifotó az egykori istállóépületről

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

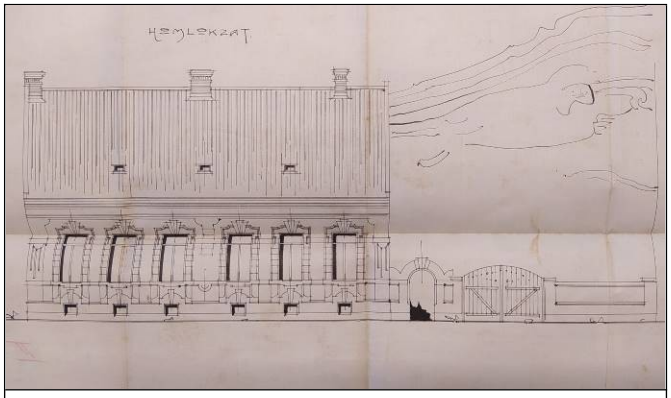

Lakóház homlokzata

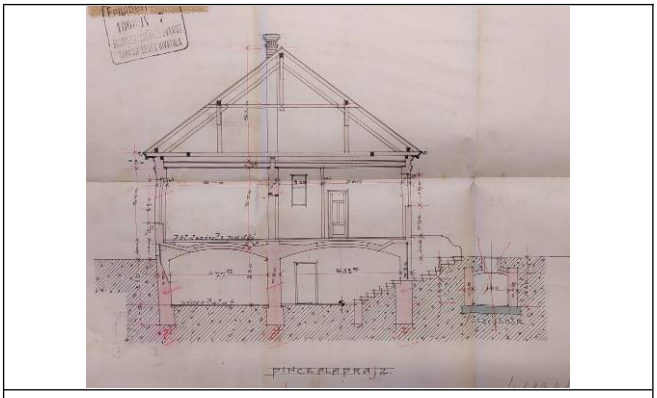

Lakóház metszete

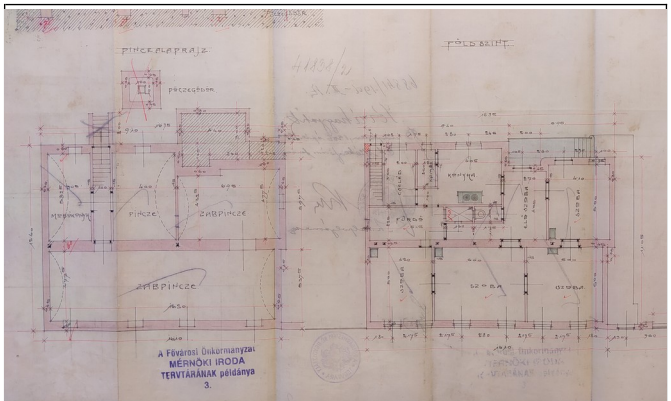

Lakóház alaprajzai

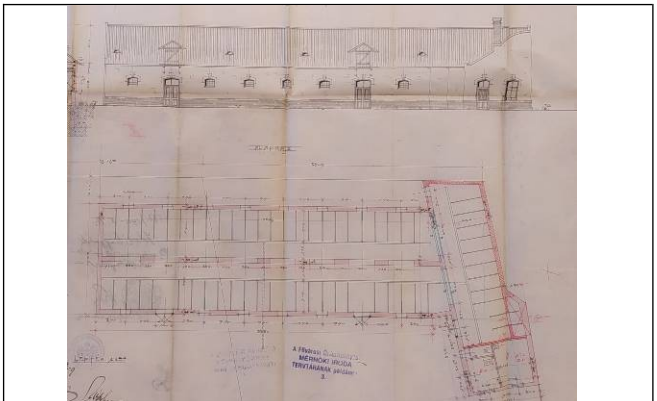

Istállóépület terve

Sorszám: E11-8.	Cím: KELEMEN UTCA 27.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41847**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Jäger Tamás
Építtető:	Kemény Antal
Építés éve:	1932
Építészeti stílus:	neobarokk
Szintszám:	alagsor+MF

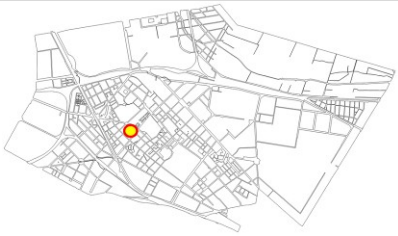

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- homlokzati architektúra
- díszes párkányzat,
- ablaklókeretezések, díszes ablakpárkányok,
- faragott kő lábazat
- beépített tokos faredőnyök, ablakosztások
- fémkeretes, drótfonatos kerítés
- kert, idős fák

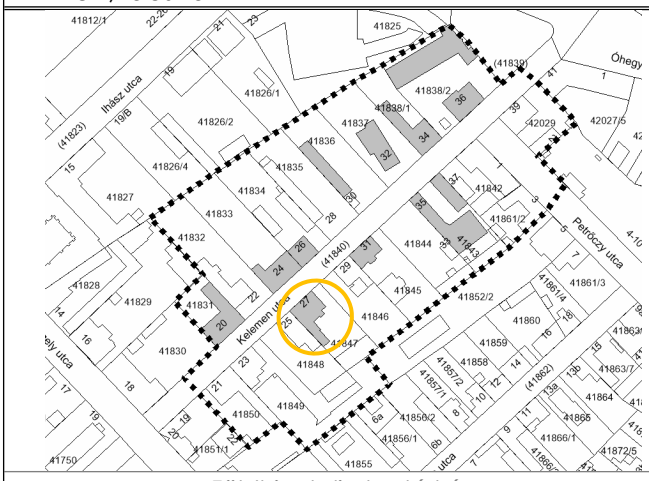

Földhivatali alaptérkép

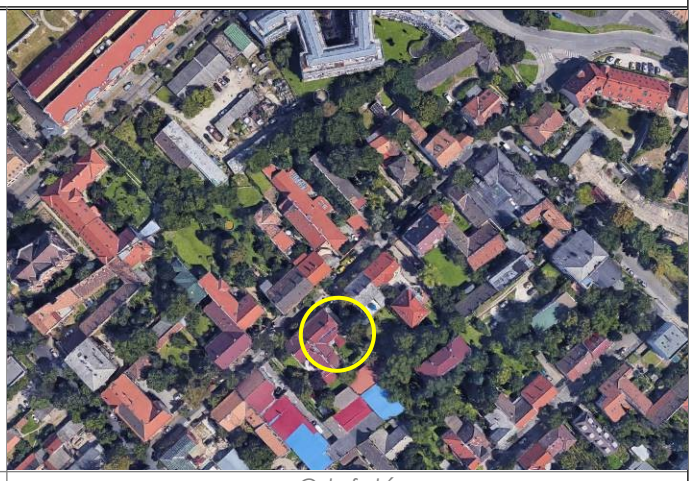

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A 1930-as évek jellegzetes neobarokk stílusában épült családi ház és a hozzátartozó, egyenértékű kerítés. Hézagosan zártsorú, magasföldszintes, 3 tengelyes, oldalhatáron álló L alakú beépítés, erősen kiemelt alagsor, kert felőli oldalon veranda, keretezéssel hangsúlyozott ablakok, díszített párkány, ablakok felett palmetta motívumú gipszstukkó és az épülettel azonos kialakítású kerítés a beépítés jellemzői. Kialakítása és jellege, különösen kerítése szinte teljesen azonos a szomszédos Kelemen utca 29. sz. alatti házával. A kapu és a hátsó telekhatáron álló műhelyépület 1935-ben létesült.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Utcai homlokzat 2.

A palmetta motívumú gipszstukkó

Kerítés

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

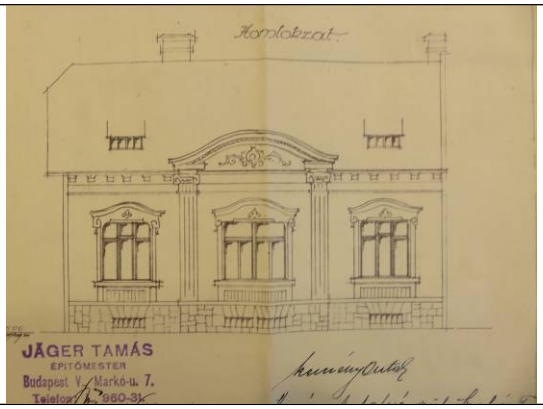

Homlokzat

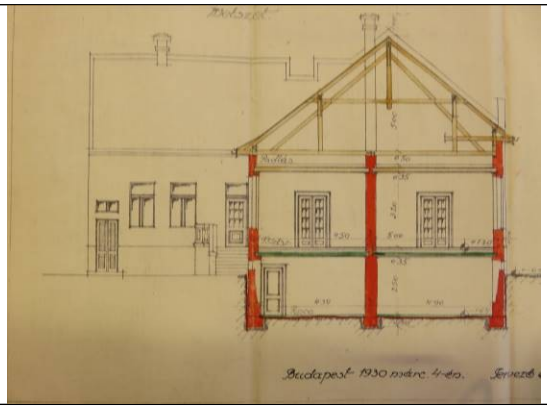

Metszet

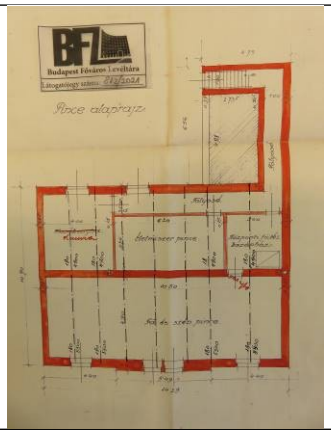

Pinceszinti alaprajz

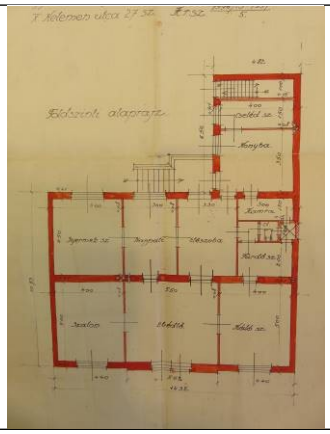

Földszinti alaprajz

Sorszám: E11-9.	Cím: KELEMEN UTCA 31.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41845**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Skorka Mihály (?)
Építtető:	Grosztze Erzsébet
Építés éve:	1928
Építészeti stílus:	neobarokk
Szintszám:	alagsor+MF

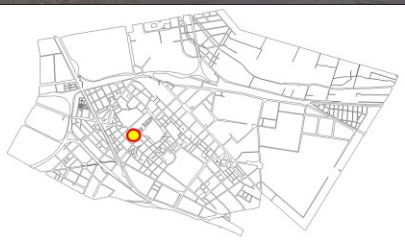

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai homlokzat tömege,
- a kőlábazat,
- párkányzat
- az ablakkeretezések,
- az ablakok osztása.

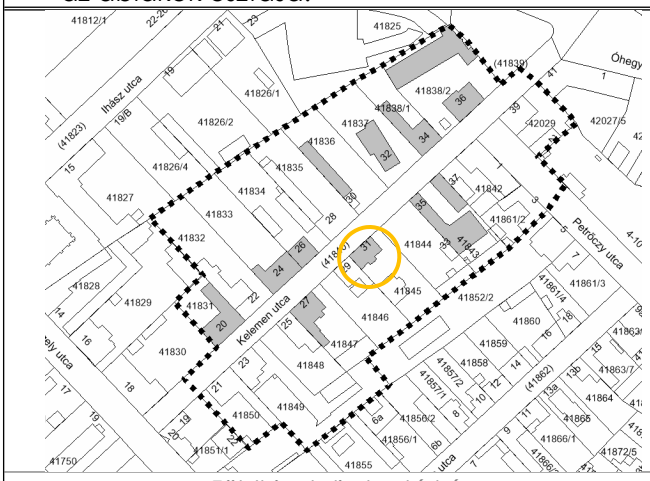

Földhivatali alaptérkép

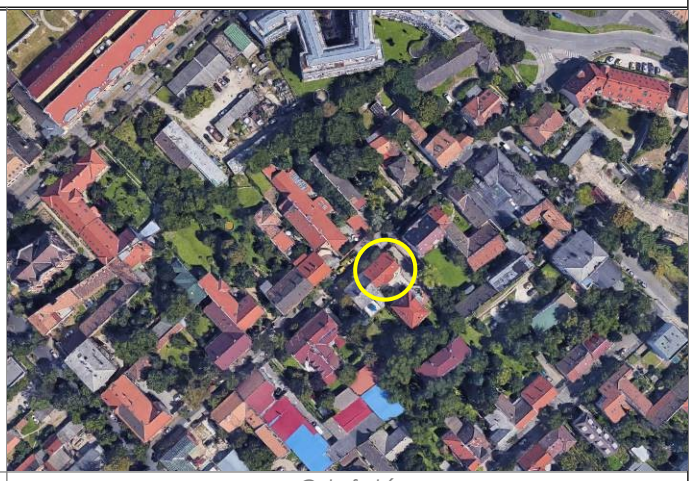

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A 1930-as évek jellegzetes neobarokk stílusában épült családi ház és a korábban hozzátartozó, egyenértékű kerítés. A Kelemen utca 27. tükörépületeként épült, azonos, hézagosan zártsorú, magasföldszintes, 3 tengelyes, L alakú beépítés, erősen kiemelt alagsor, kert felőli oldalon veranda, keretezéssel hangsúlyozott ablakok, épülettel azonos kialakítású kerítés a beépítés jellemzői.
Mára a kerítést átépítették és az épület udvari homlokzatát is.
A kertben hátul egy önálló, új lakóépület létesült.
Az épület utcai homlokzata nem az eredeti tervek szerint épült meg, az 1938. évi átalakítás tervein látható homlokzatot mutatja.

Fotódokumentáció

Ablakok körüli díszítések

Utcai homlokzat 1.

Utcai homlokzat 2.

Légifotó az udvar felől

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

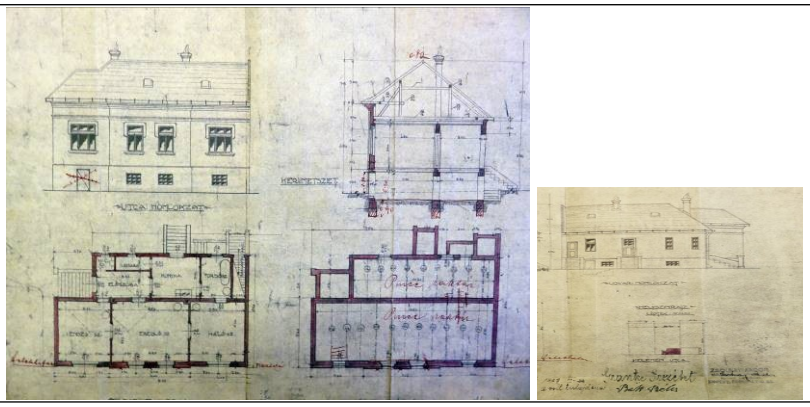

1927-es tervek

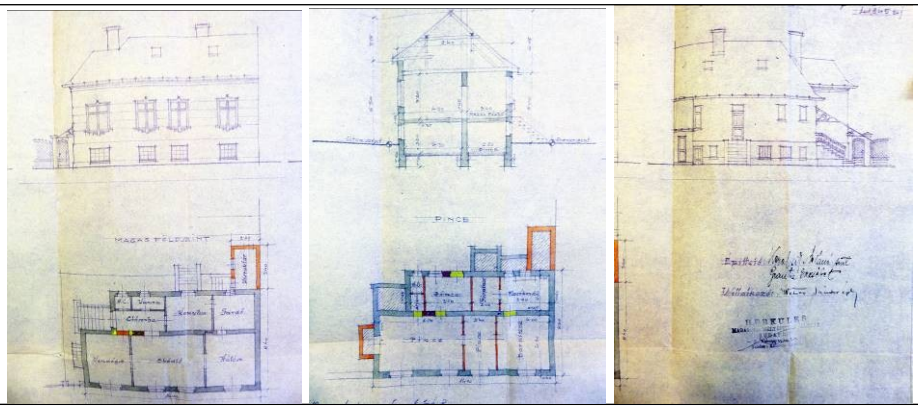

1938-as tervek

Sorszám: E11-10.	Cím: KELEMEN UTCA 35.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41843**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Rigler József Lakos Alfréd (építőmester)
Építtető:	Balázs Dávid
Építés éve:	1912
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F
Területi védelem:	igen

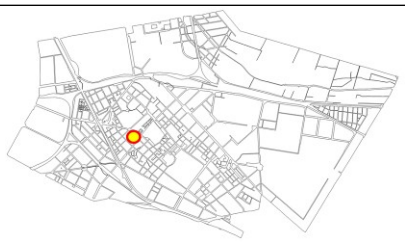

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcafronti beépítési karakter az ikres elrendezésű épületekkel
- az épületek utcai homlokzatainak karaktere

Megjegyzés: avult állaga és kevés építészeti értéke miatt a védelem megszűntetése javasolható.

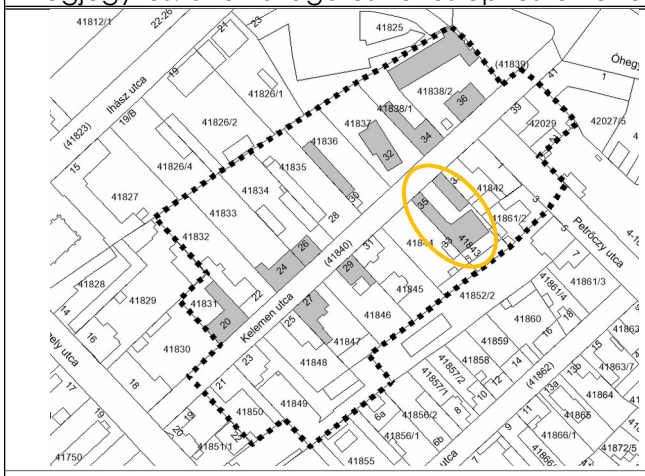

Földhivatali alaptérkép

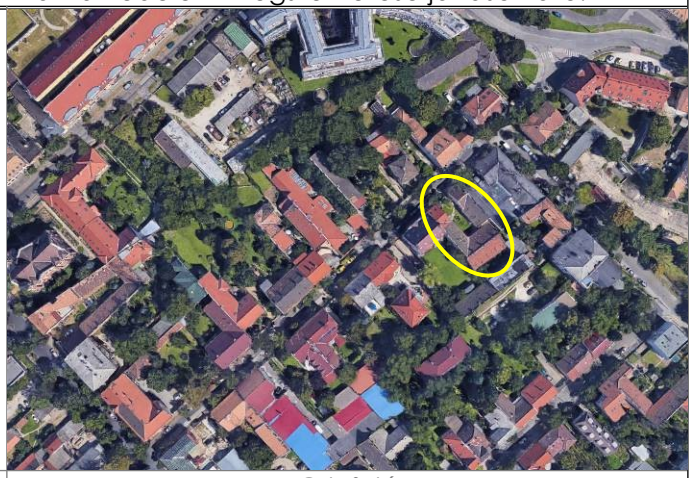

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az Óhegy ezen részén korainak számító, hátsó telekhatáron U alakban, az utca felé felnyílóan épült, emelt szinten álló, falusias jellegű földszintes lakóépület, szoba-konyhás lakások sorával. Az Óhegy régebbi beépítésű parcelláin gyakran előforduló beépítési jelleg, hangulati érték. 1964-ben lakásátalakítás történt, a kamra és a konyha tovább osztásával.

Fotódokumentáció

Keleti épületszárny

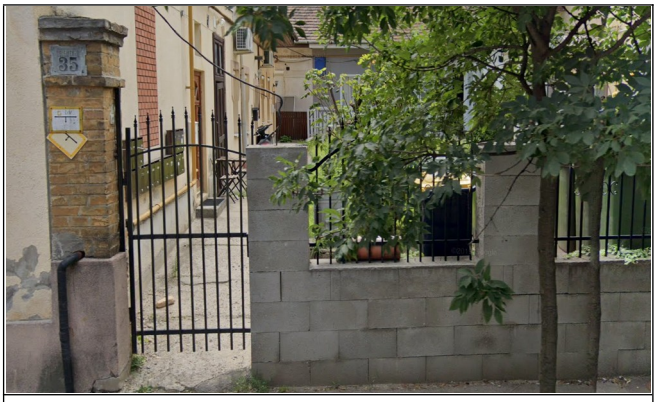

Eredeti kerítésből egyetlen falpillér maradt meg

A különleges U alakú beépítési forma

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

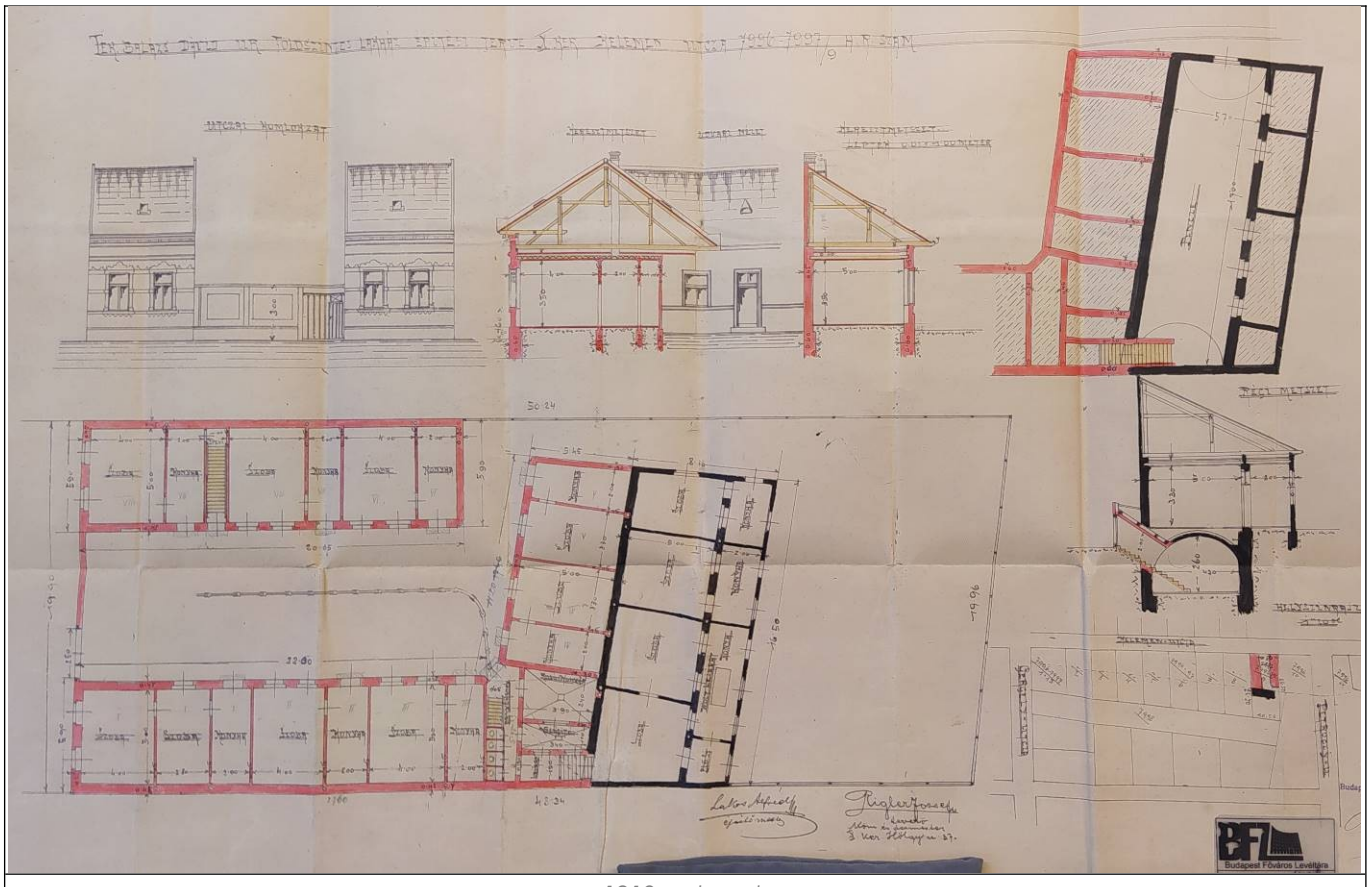

1912-es tervek

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Tervtár
Budapest Főváros Levéltár, Sorg hagyaték, 219. doboz
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041831
HU_BFL_XV_17_d_329_041833
HU_BFL_XV_17_d_329_041834
HU_BFL_XV_17_d_329_041836
HU_BFL_XV_17_d_329_041837
HU_BFL_XV_17_d_329_041838_001
HU_BFL_XV_17_d_329_041838_002
HU_BFL_XV_17_d_329_041847
HU_BFL_XV_17_d_329_041846
HU_BFL_XV_17_d_329_041843
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, a Kopott báró házára vonatkozó képek 1978/M.L.
VÁTI 2002. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E12.	Cím: IHÁSZ UTCA 7.-13/B.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E12-1 E12-2 E12-3	Ihász utca 7. Ihász utca 9. Ihász utca 13/A.	41745/1 41746 41754/1
Védett területi érték:	E12-4	Ihász utca 11.	41747

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcaszakasz egységes hatású, kisvárosias, kellemes hangulata

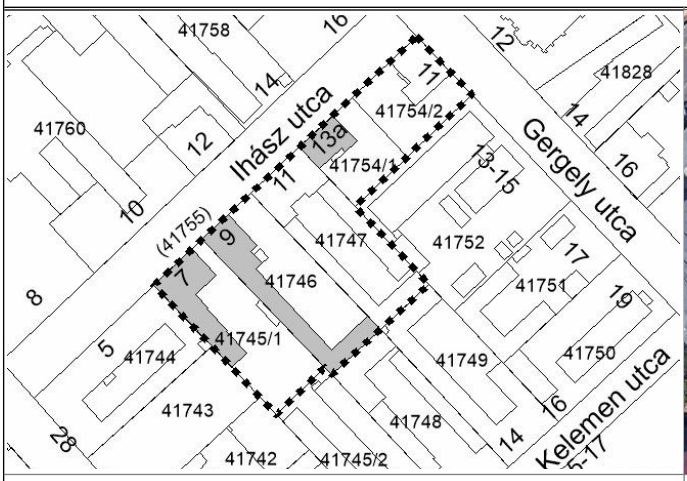

Földhivatali alaptérkép

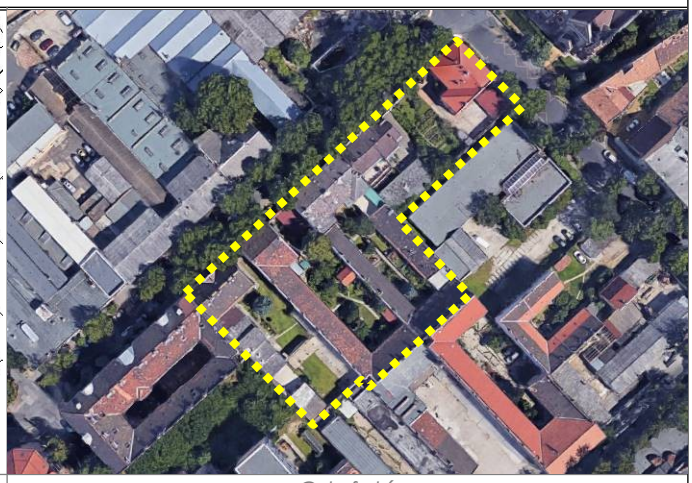

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Tradicionális kőbányai lakóházakból, villákból álló utcaszakasz. A házak hézagosan zártsorú módon épültek, magasföldszintesek, kiemelt alagsorral. Az utcai térfal részei a kerítések, kapuk is.
Az utca két oldalán főváros által védett platánfasor áll.

Fotódokumentáció

Utcakép 2011.

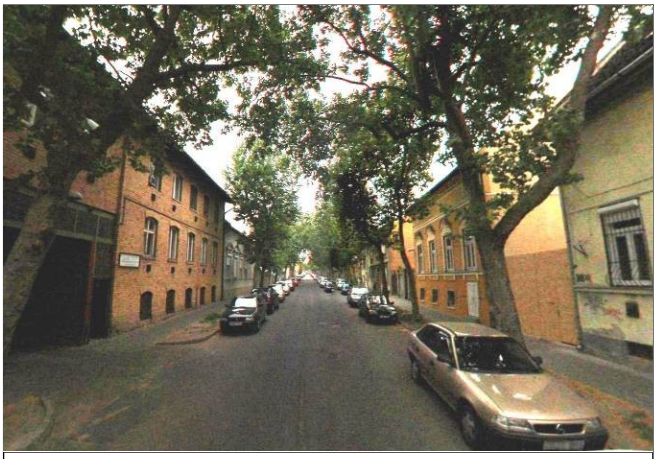

Utcakép 2009. (forrás: internet)

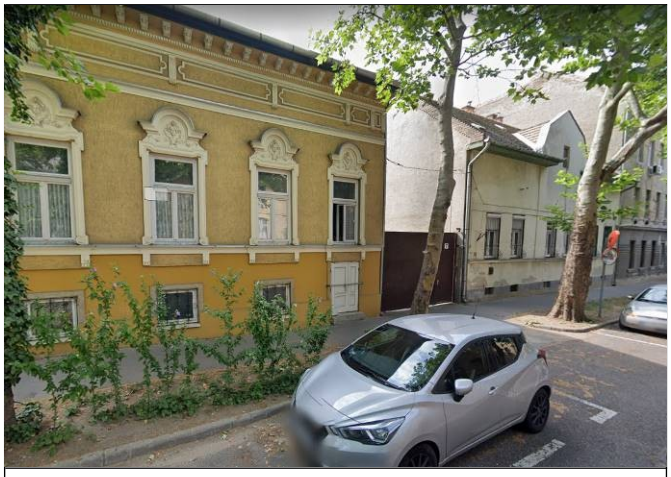

Utcakép 2019.

Utcakép 2019.

Sorszám: E12-1.	Cím: IHÁSZ UTCA 7.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41745/1**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület, kóc- és kötéláru gyár
Tervező:	-
Építtető:	Kammer Dávid
Építés éve:	1910
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF
Területi védelem:	igen

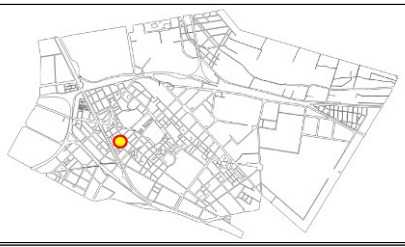

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai épületszárny tömeg és homlokzati jellege
- beépítési jelleg
- homlokzati arányok

Megjegyzés: javasolt a rehabilitáció során az eredeti tervek, vagy analóg minták alapján rekonstruálni a homlokzati díszítéseket, kerti kapu kialakítását.
Az épület helyi egyedi védelmének megszűntetése indokolt lehet.

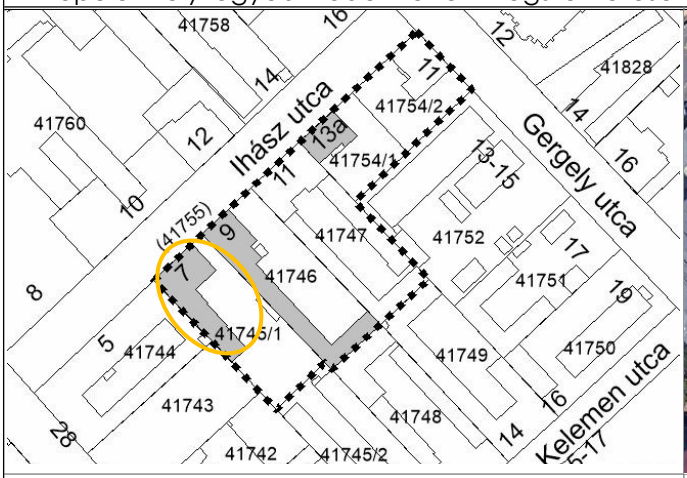

Földhivatali alaptérkép

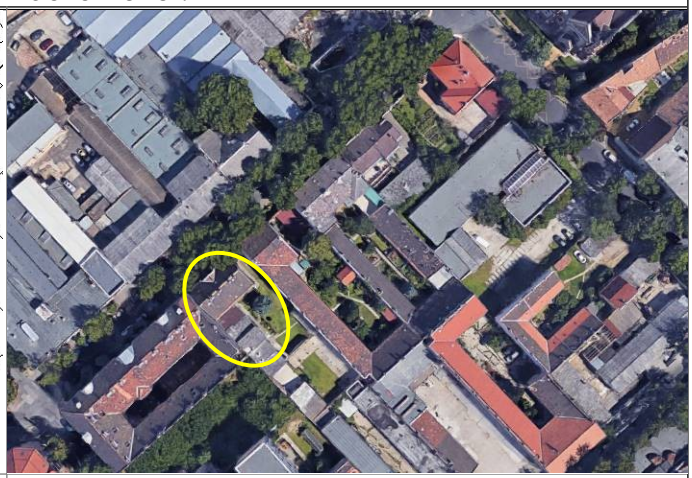

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Hézagosan zártsorúan épült magasföldszintes, 6 tengelyes, szecessziós polgárház, udvaron műhelysorral. Középső kiemelt törtvonalú pártázat, erőteljesen kiemelt alagsor, új, silány kapuzat. Lecsupaszított és helyenként elrontott homlokzata ellenére hangulati, városképi érték.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1

A kiemelt oromzat

Utcai homlokzat 2

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Nem található a levéltári adatbázisban.

Sorszám: E12-2.	Cím: IHÁSZ UTCA 9.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41746**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	építőmester: Pruscha József
Építtető:	Junger Sándor
Építés éve:	1898
Építészeti stílus:	eklektikus
Szintszám:	MF

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési jelleg és arányok
- homlokzati gipszornamentika, osztópárkányok
- eredeti ablakok megjelenése és ezek osztása

Megjegyzés: javasolt a rehabilitáció során analóg minták alapján kialakítani a kerítést, a kaput és az alagsori ablakokat

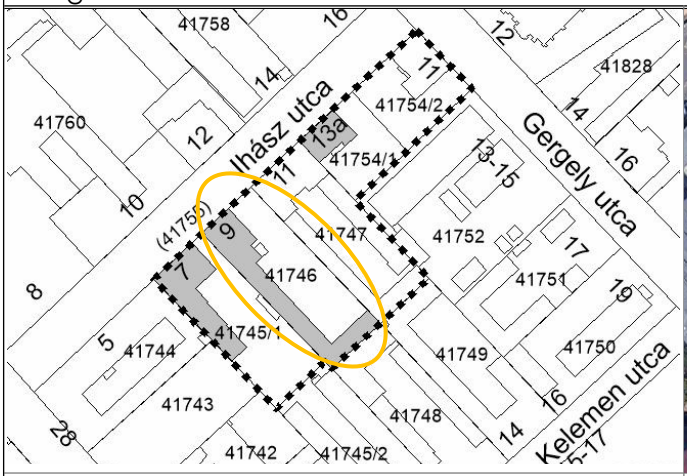

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Hézagosan zártsorú, magasföldszintes, 4 tengelyes, L alakú eklektikus polgárház, udvaron hozzá csatlakozó „[„ alakban körbeforduló földszintes épületszárnyakkal. Erőteljesen kiemelt alagsor, íves reliefdíszítésű, erőteljes plasztikájú szemöldökpárkány, műanyagra cserélt alagsori ablakok, silány új kerítés és kapuzat.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Gazdagon díszített szemöldökpárkányok

Párkányzat részletek

Utcakép

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

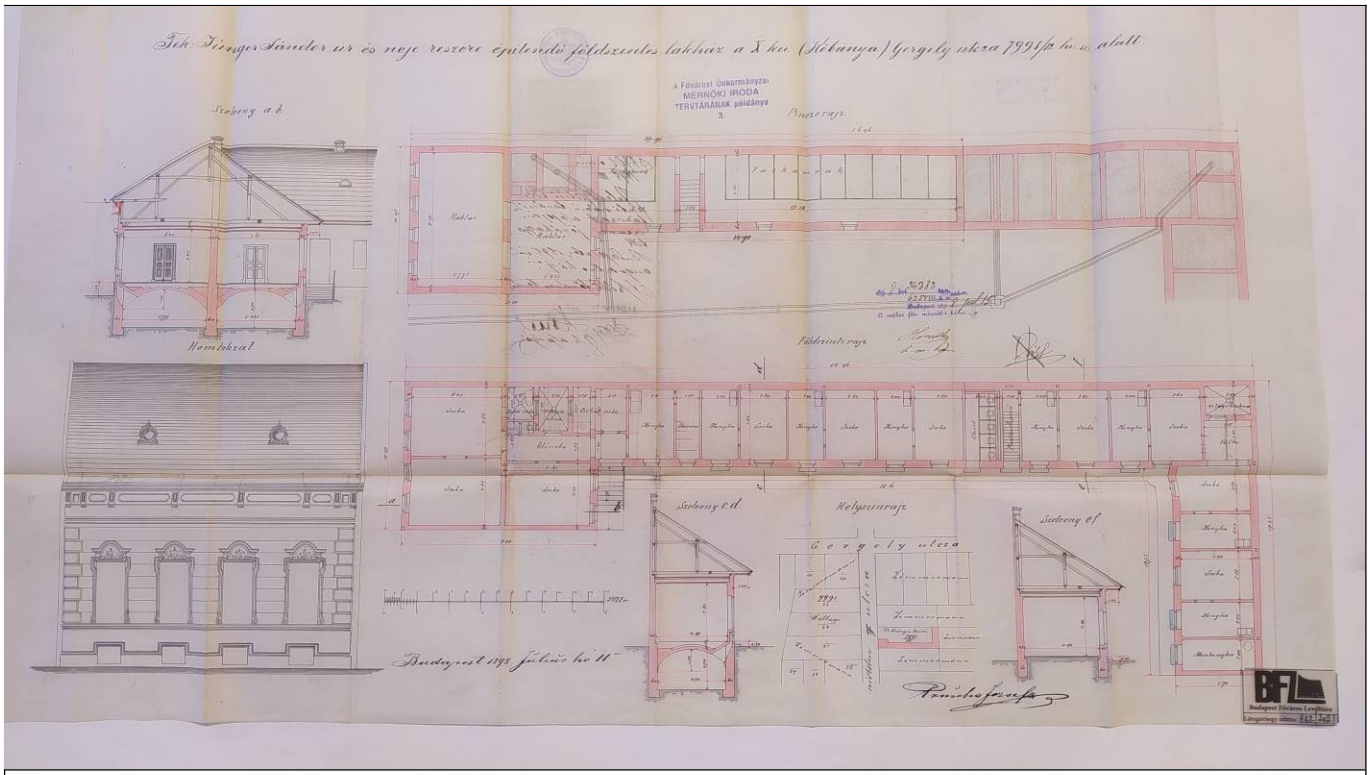

1898-as terv

Sorszám: E12-3.	Cím: IHÁSZ UTCA 13.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41754/1**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	kivitelező: Sorg Antal
Építtető:	Gallus Ferenc
Építés éve:	1931
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai beépítési és tömegarányok
- utcai homlokzat eredeti elemei (kőlábazat, osztópárkányok, ablakkeretezések)
- az ablakok megjelenése és ezek osztása

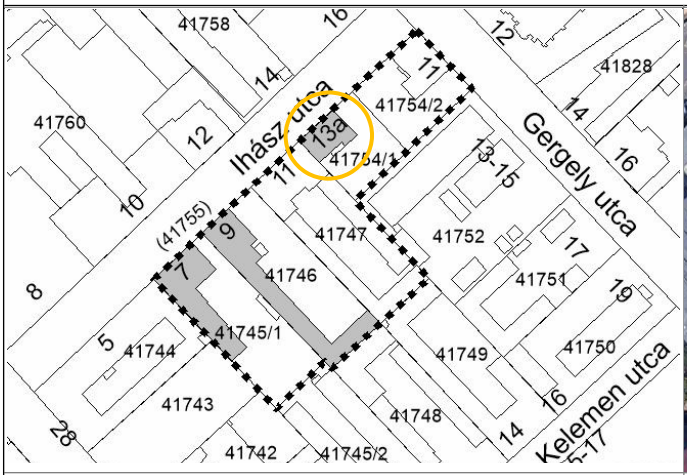

Földhivatali alaptérkép

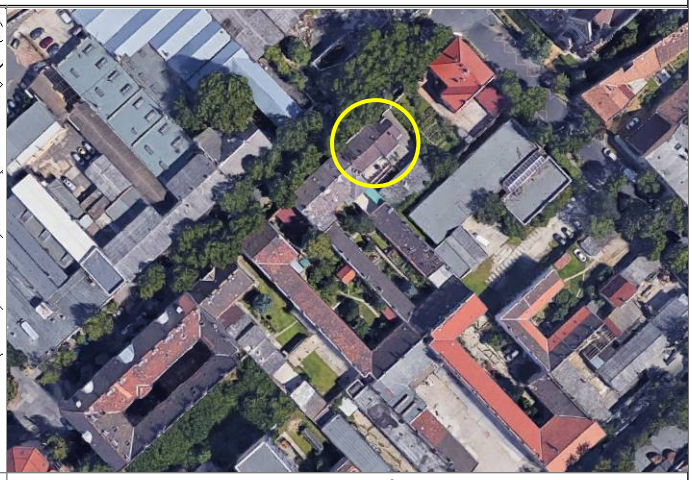

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Utcával párhuzamosan, hézagosan zártsorúan épült, magasföldszintes, 4 tengelyes polgárház. Erőteljes alagsori és tetőtéri kiemelés, szecessziós karakterű homlokzatdíszítés.
Az épület udvari részét teljesen átépítették, elvesztette történeti jellegét.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Utcai homlokzat 2.

Földszinti ablakok

Alagsori ablakok

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Nem található a levéltári adatbázisban.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
VÁTI 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E13.	Cím: SALAMON UTCA 10-18. és 3-11/B.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E13-1	Salamon utca 5.	41868
	E13-2	Salamon utca 11/A	41866/1
	E13-3	Gergely u. 30. - Salamon u. 1.	41870
Védett területi érték:	E13-4	Salamon utca 3/A	41869/2
	E13-5	Salamon utca 3/B	41869/1
	E13-6	Salamon utca 7.	41867
	E13-7	Salamon utca 9/B	41866/2
	E13-8	Salamon utca 10.	41857/2
	E13-9	Salamon utca 12.	41858
	E13-10	Salamon utca 14.	41859
	E13-11	Salamon utca 16.	41860
	E13-12	Salamon utca 18.	41861/4
	E13-13	Salamon u. 20.-Petrőczy u. 7.	41861/3
	E13-14	Salamon utca	41862

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcaszakasz kisvárosias jellege, kellemes hangulata

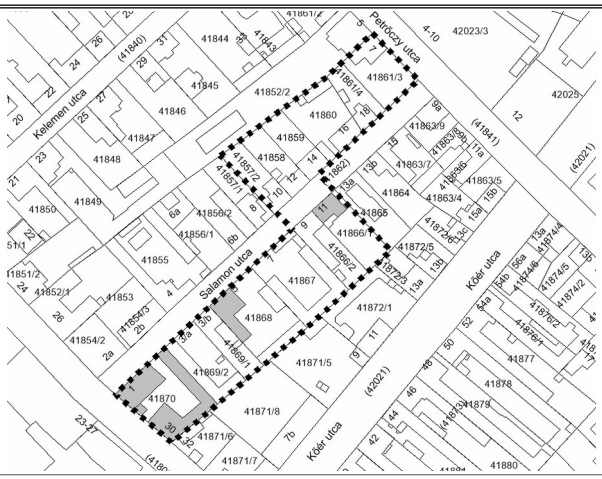

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Zártsorú és hézagosan zártsorú, magasföldszintes lakóházak együtteséből álló, egységes hatású harmonikus, hangulatos kisvárosias utca.
Az épületek közt van több egyedileg is értékes épület.

Fotódokumentáció

Utcakép 1.

Utcakép 2.

Utcakép 3.

Utcakép 4.

Sorszám: E13-1.	Cím: SALAMON UTCA 5.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41868**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	önkormányzati tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Sorg Antal
Építtető:	Grün Béla
Építés éve:	1910
Építészeti stílus:	romantikus
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

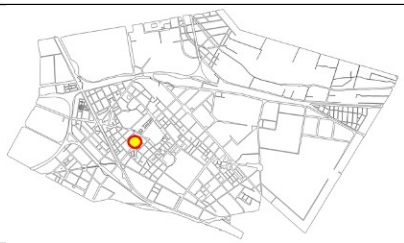

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód
- utcai homlokzat, annak tagozatai (párkány, szemöldökpárkány, az ablakok megjelenése, a rejtett tokos redőnyök)
- falpilléres kerítés

Földhivatali alaptérkép

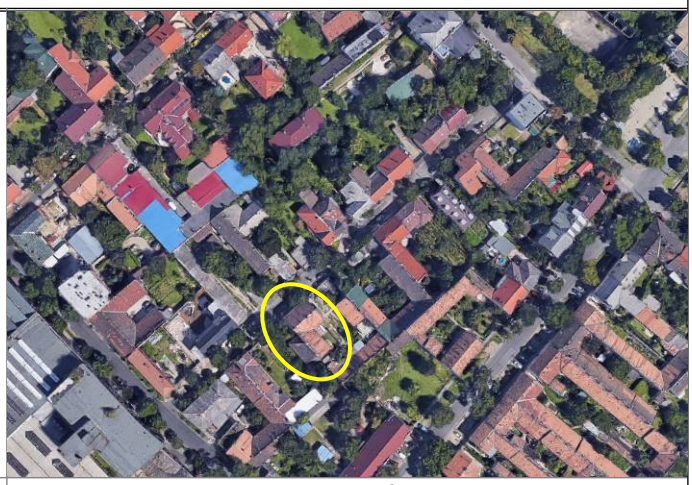

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Salamon utca kisvárosias magasföldszintes beépítésébe illeszkedő, széles telekre hézagosan zártsorúan épült, magasföldszintes, 3 tengelyes, L alakú, szecessziós lakóház jellegzetes gazdasági udvarral és melléképületekkel. Egyszerű, jó arányú homlokzat, a lakóházzal szervesen összeépült magas, tömör falpilléres kerítésfal, kerítés felső síkjában érdekes kőberakás.
A műhellyel, istállóval egybeépült kőbányai polgárház egyik típusa.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Szemöldökpárkányok

Falpilléres kerítés és kapu

Ablakrészlet

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

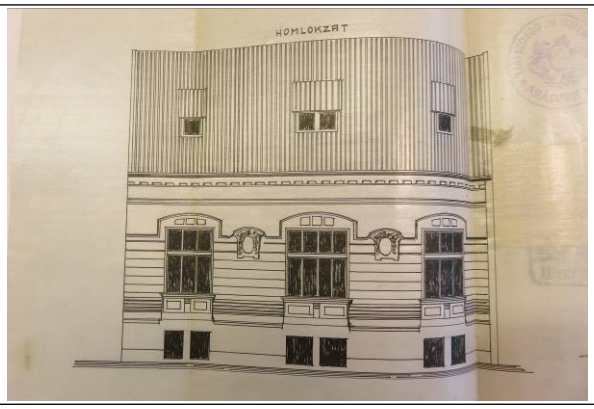

Homlokzat

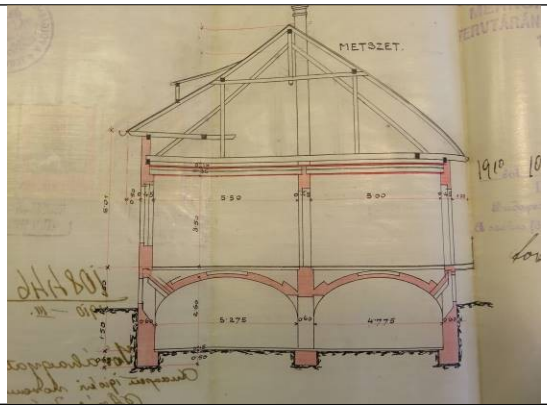

Metszet

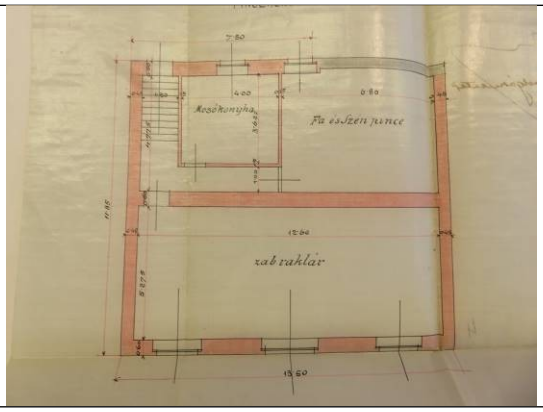

Pinceszinti alaprajz

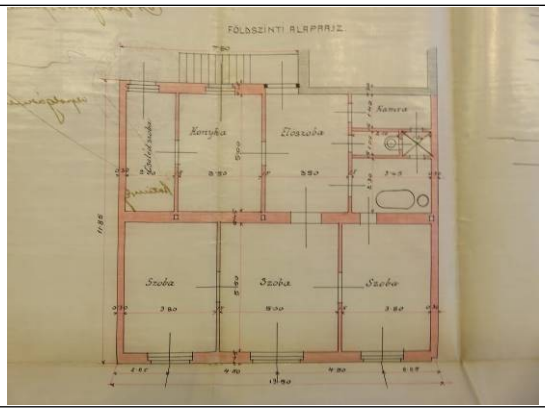

Földszinti alaprajz

Sorszám: E13-2.	Cím: SALAMON UTCA 11/A	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41866/1**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Junszter Ágoston
Építtető:	Hanzséros Bálint
Építés éve:	1933
Építészeti stílus:	art deco
Szintszám:	F

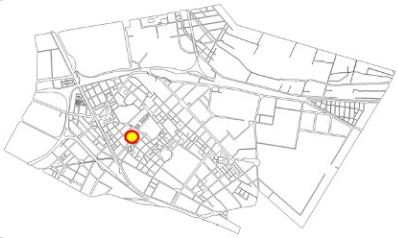

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege
- homlokzati karakter, az ablakok összefogása
- faragott kő lábazat és egyéb kőburkolatok
- a bejárati kapu

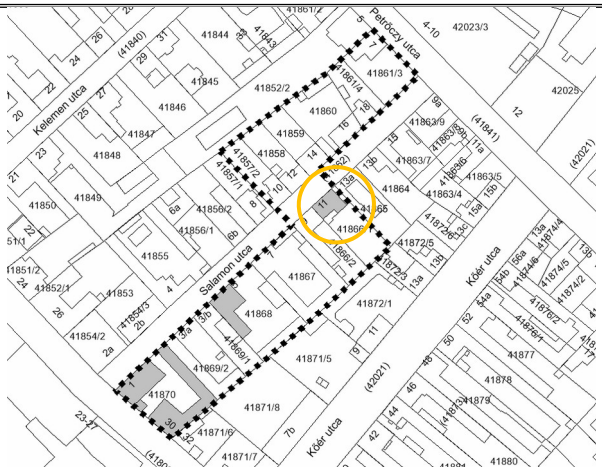

Földhivatali alaptérkép

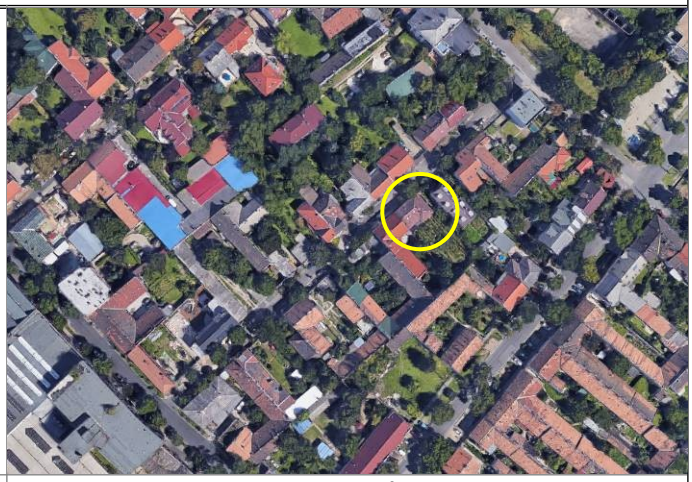

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az 1930-as évek jellegzetes, magasföldszintes családi házai, villái közül, amelyek ezen az óhegyi területen nagyszámban találhatóak, ez az egyik legkarakteresebb. Hézagosan zártsorú beépítés, kiemelt épített kapuzat, hármas osztású ablak, ablakszemöldök magasságig kőburkolat és kert felől veranda a jellemzői.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Utcai homlokzat 2.

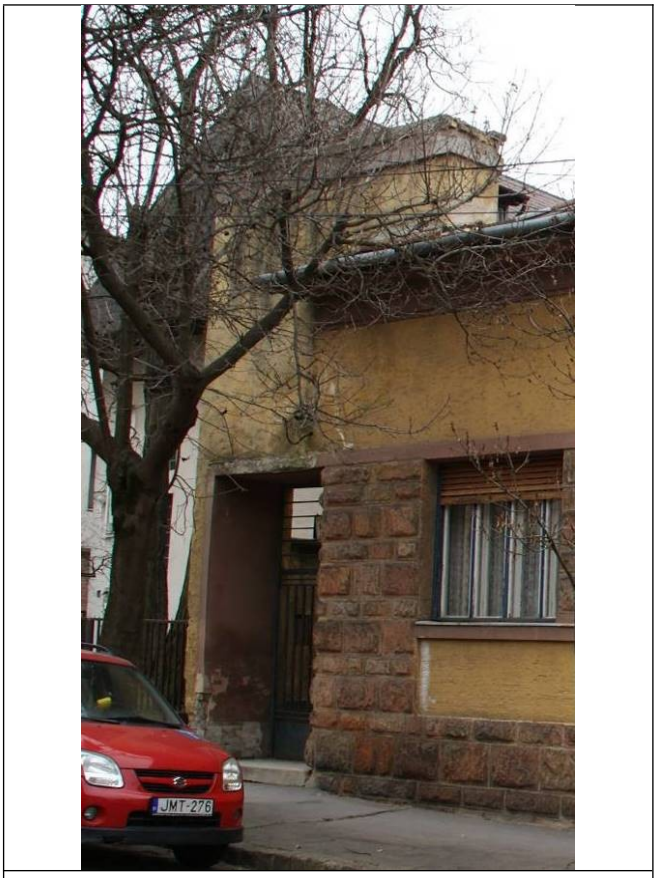

A kiemelt kapuzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

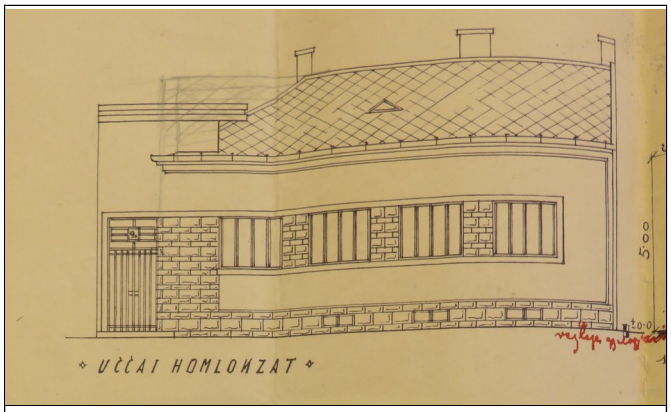

Utcai homlokzat

Udvari homlokzat

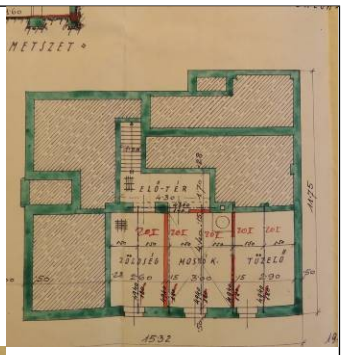

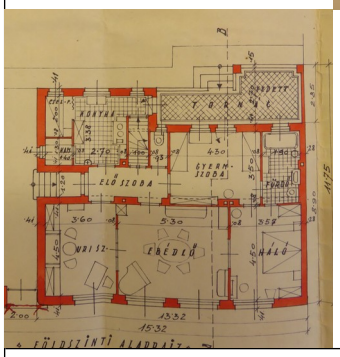

Alaprajzok

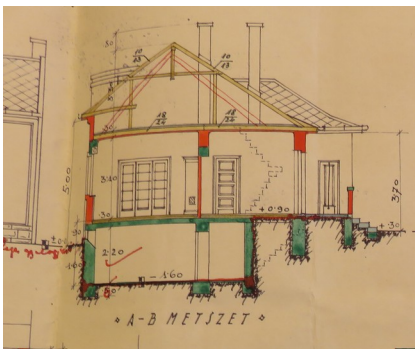

Metszet

Sorszám: E13-3.	**Cím: GERGELY UTCA 30. – SALAMON UTCA 1.**	**Városrész: ÓHEGY**
épületegyüttes részeként védett egyedi érték		
Hrsz.:	**41870**	
Megnevezése:	Lakóépület és műhelyépület	
Tulajdonviszony:	önkormányzati tulajdon	
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és műhelyépület	
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület és műhelyépület	
Tervező:	Schusberth Pál	
Építtető:	Lőb Károly, műhely: Ólmosy Ödön	
Építés éve:	1895: lakóépület 1900 körül: műhely-épület	
Építészeti stílus:		
Szintszám:	F	
		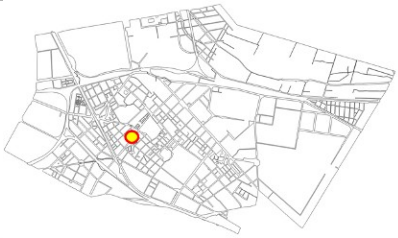
Területi védelem:	igen	

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a beépítési mód
- az épületek tömege, rendeltetése
- a lakóépület utcai homlokzata, ennek egyes elemei, kiemelten a szemöldökpárkányok díszes gipszreliefjei, a párkányzat és az a faablakok
- a műhelyépület rendeltetése és a nagyméretű műhelyablakok.

Megjegyzés: A korábbi lakóépület-műhely rendeltetés visszaállításának preferálása javasolt, a két rendeltetés karakteres megkülönböztetésével a korábbi állapot szerint.

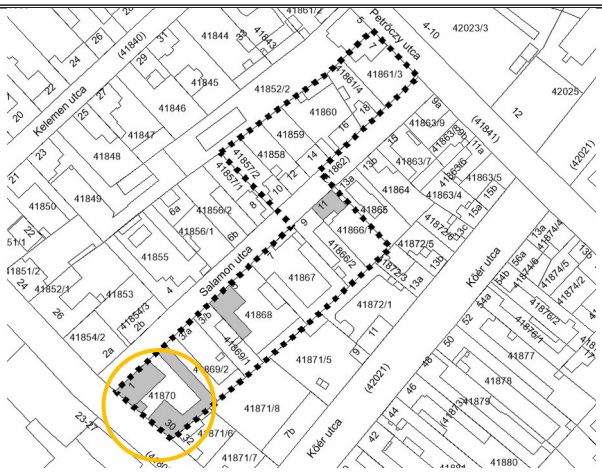

Földhivatali alaptérkép

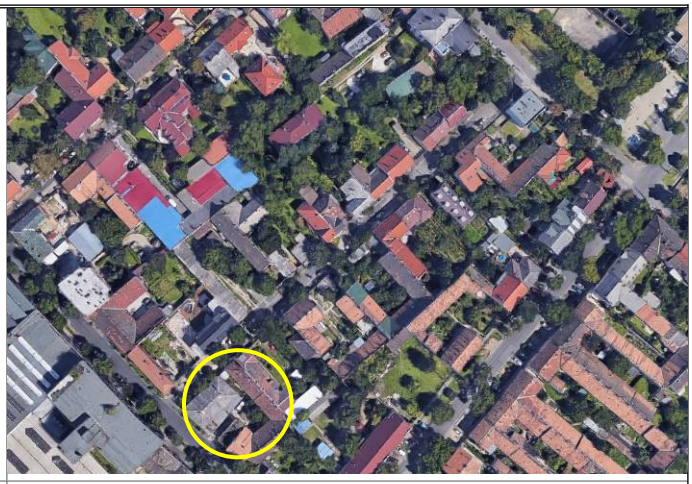

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épületegyüttes az óhegyi beépítés egy jellegzetes és egyben egyik legszebb polgárház és műhelyépület-együttese. A lakóépület hézagosan zártsorú módon épült, eklektikus stílusú, magasföldszintes. Az utcai homlokzatán az ablakok fölött különösen szép, angyalos gipszrelief díszítés látható. Eredetileg lakóépület és vágóhíd rendeltetéssel létesült 1895-ben. A korabeli terveken a homlokzat nem azonos a maival és több ütemben létesült. Az 1919. évi terveken már a mai beépítés látható, több lakással és a hordóraktárral. Ekkor nyitották össze a szomszédos Salamon utcai telekkel, ahol kádár műhelyek és hordóraktár létesült. Az 50-es években faárugyárként működött.

A műhelyépület – ami jelenleg már lakó rendeltetésű - a telek sarkában önállóan áll. Korábbi szép ablakait már részben műanyagra cserélték külsőtokos műanyagredőnyökkel.

Fotódokumentáció

Gergely utca felől a lakóépület

A lakóépület díszes szemöldökpárkányai

Salamon utca felől a műhelyépület (2014.)

A sarkon álló műhelyépület (2019.)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

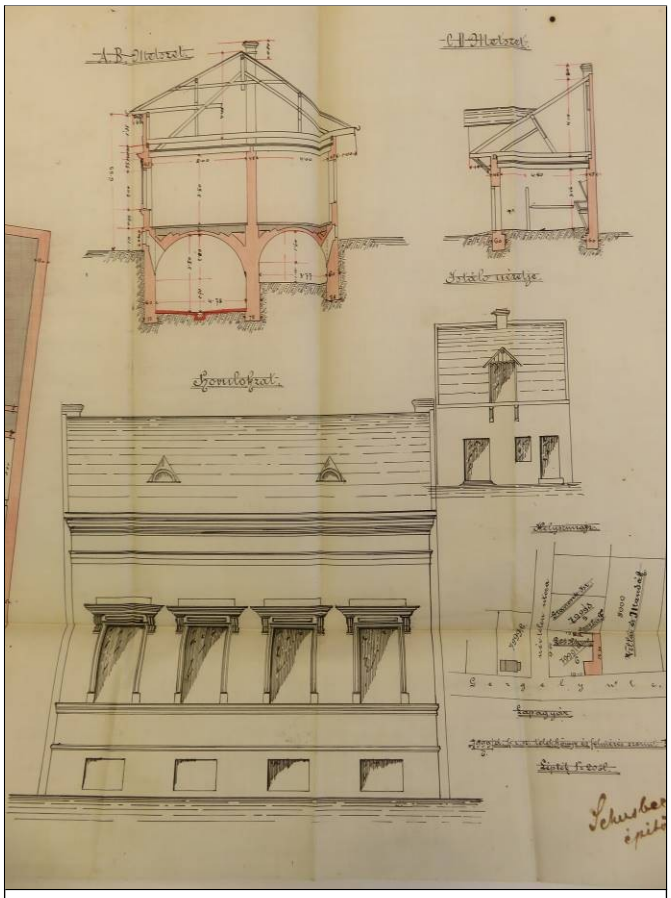

Metszet, homlokzat és helyszínrajz

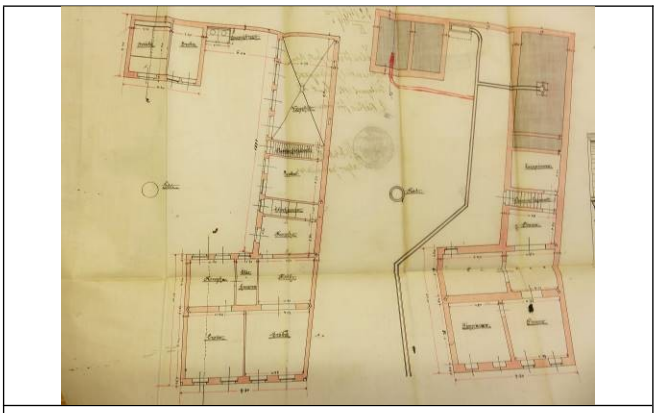

A lakóépület alaprajzai

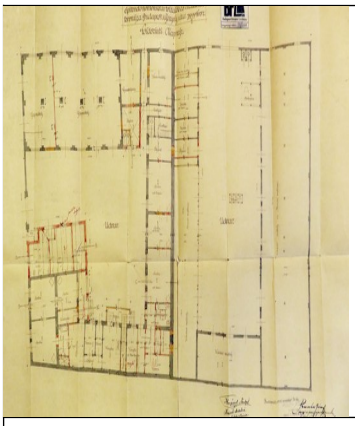

Toldalék és átalakítás alaprajza (1919)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Tervtár
Budapest Főváros Levéltár, Sorg hagyaték, 174. doboz
Építési engedélyezési tervdokumentáció – Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041868;
HU_BFL_XV_17_d_329_041866_001;
HU_BFL_XV_17_d_329_041870
VÁTI 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E14.	**Cím: PONGRÁC ÚTI KIS-PONGRÁC LAKÓTELEP**		**Városrész: LAPOSDŰLŐ**
védett egyedi és területi érték			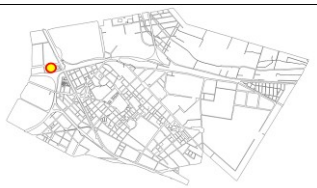
Megnevezése:	hagyományos beépítésű lakótelep		
Védett egyedi és területi érték:	Sorszám	Cím	Hrsz.
	E14-1	Gyöngyike utca 4.	38911/2
	E14-2	Salgótarjáni út 47.	38911/2
	E14-3	Salgótarjáni út 53/B.	38911/3
	E14-4	Csilla utca 2.	38911/33
	E14-5	Csilla utca 3.	38911/35
	E14-6	Csilla utca 4.	38911/37
	E14-7	Csilla utca 5.	38911/38
	E14-8	Csilla utca 6.	38911/40
	E14-9	Csilla utca 7.	38911/42
	E14-10	Csilla utca 8.	38911/44
	E14-11	Csilla utca 9.	38911/46
	E14-12	Csilla utca 10.	38911/48
	E14-13	Pongrác út 9. VII.	38911/29
	E14-14	Pongrác út 9. XVII.	38911/31
	E14-15	Salgótarjáni út 47.	38911/8
	E14-16	Salgótarjáni út 49.	38911/10
	E14-17	Salgótarjáni út 51.	38911/13
	E14-18	Salgótarjáni út 53.	38911/14
	E14-19	Salgótarjáni út 55.	38911/16
	E14-20	Salgótarjáni út 57.	38911/18
	E14-21	Salgótarjáni út 59.	38911/20
	E14-22	Salgótarjáni út 61.	38911/22
	E14-23	Salgótarjáni út 63.	38911/24
Védett területi érték:	E14-24		38911/11
	E14-25		38911/12
	E14-26		38911/15
	E14-27		38911/9
	E14-28		38911/17
	E14-29		38911/19
	E14-30		38911/21
	E14-31		38911/23
	E14-32		38911/25
	E14-33		38911/26
	E14-34		38911/27
	E14-35		38911/28
	E14-36		38911/30
	E14-37		38911/32
	E14-38		38911/34
	E14-39		38911/36
	E14-40		38911/39
	E14-41		38911/41
	E14-42		38911/43
	E14-43		38911/45
	E14-44		38911/47
	E14-45		38911/49
	E14-46		38911/50
	E14-47		38911/52
	E14-48		38911/53
	E14-49		38911/54
	E14-50		38911/55
	E14-51		38911/56
	E14-52		38911/57
	E14-53		38911/58

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- karakteres stílusjegyek
- a fennmaradt épületállomány építészeti együttes értéke

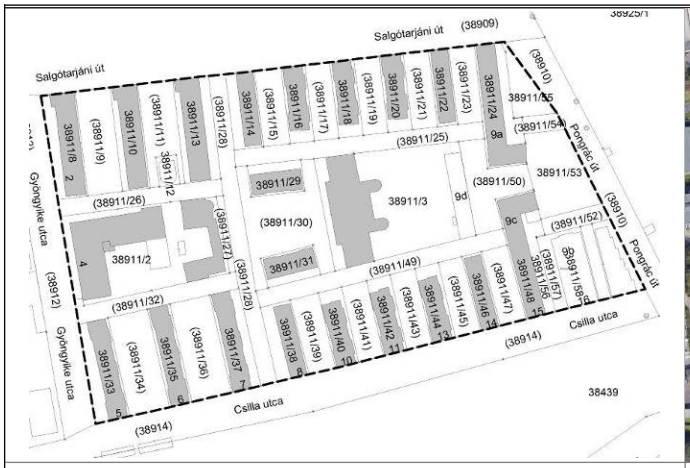

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

A Budapest Székesfőváros által 1939-41 években egységes tervek alapján építtetett, egyszerre megvalósult olcsóbérű kislakásos munkás lakótelepe, mely az azt kiszolgáló intézményekkel máig megőrizte karakteres stílusegységét. A fennmaradt épületállomány építészeti együttes értékű. A három oldalról vasúti töltések között fekvő, zárt városszerkezeti helyzetű, korábban beépítetlen területen épült közel 4000 lakos befogadására alkalmas kislakásos lakótelep a térség rohamosan fejlődő ipara munkáslakás-hiányának enyhítésére létesült. A közel kelet-nyugati főtengelyre lényegében szimmetrikus beépítés a feltáró belső utcákra merőlegesen elhelyezett sávházakból és az ezen utcák közötti középső területsávon elhelyezett intézményi mezőkből áll. A 18 lakóépület 818 kislakását (általában előszoba, lakókonyha, 2 hálófülke, WC) iskola, óvoda, szülőotthon, napköziotthon, orvosi rendelő, közfürdő, mozi (a „kereten" kívül), és a lakóházak közötti kert-értékű zöld mezők szolgálták ki. A közfürdő a lakások fürdőszobahiányát volt hivatva pótolni.

A 6 különböző típusú *lakóépület* tervezői között a kor neves építészeit is megtaláljuk. A kapuzat-értékű „L" alakú lakóépületek és a többi lakóház 3-emeletesek, tetőterük beépített (utólagos bővítés, 1943), 2 ház kivételével észak-déli tengelyűek. Tömegformálásuk, homlokzatképzésük, anyaghasználatuk a kor modern építészetének egymással rokonítható variánsai, a vakolt és nyerstéglaburkolású mezők váltakozására épülő, lizénákkal tagolt, esetenként oszlopos sarokerkéllyel hangsúlyozott (III/a.), allegórikus sgrafittóval (neves művészek alkotásai, ld. a fotóknál) díszített, a téglasorok ki-be ugratásának dekoratív árnyékhatását alkalmazó (II/b.) megjelenéssel.

Intézmények. A háromemeletes 24-tantarmes v. elemi iskola (Györgyi Dénes) szimmetrikus tömegű, letisztult formavilágú, rangos modern épület. Különösen a megmozgatott udvari homlokzat tömegkompozíciója figyelemreméltó. A közfürdő és orvosi rendelő (Benkhard Ágost) finom ívben hajló homlokzata és a hengeres saroklépcsőház aszimmetrikus tömege a kor építészetének egyedi értéke az épületegyüttesben. Az óvoda, szülőotthon, napköziotthon épülete (Szabó László) önálló építészeti kvalitást nem hordoz. A mozi (Horváth Szabolcs) korabeli architektúrája egyszerű, igénytelen, az épületet később többször átépítették, mai megjelenése nem indokolja védelmét. A közösségi területeket komoly térhatású növényállomány borítja és korabeli művészeti alkotások díszítik: szobrok (ld. fotók), lubickolómedencék (ma: romok). A telepet egységes épített kerítés vette körül.

Fotódokumentáció

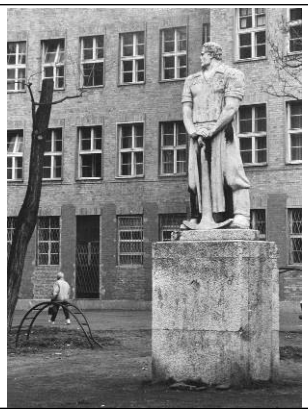

Csúcs Ferenc: Munka c. szobra
(baloldali fotó: FSzEK, Budapest gyűjt., 1994.)

Győry Dezső: Család c. kőszobra, a telep elvi főbejáratának tengelyében

Komoly térhatású és lombtömegű növényzet

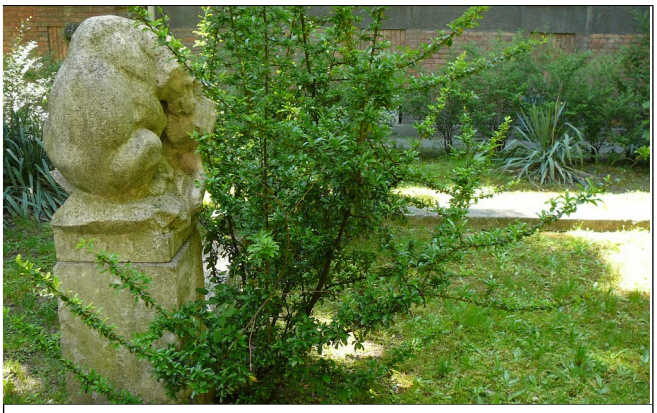

A 4 lubickolómedence közül egyiken megmaradt medve kőszobor, a telep nagy értékei, felújítandóak

A részletek durva átalakítása, stílusidegen cseréje, homlokzati architektúra szétverése az együttes elértéktelenedéséhez vezethet (ablakcsere, ablakrács, aszimmetrikus kapu, levert tégladísz stb.)

Az egykori moziépület főhomlokzata 2011-ben: erősen átalakított látvány, kerítéssel leválasztott tömeg, megváltozott hasznosítás

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

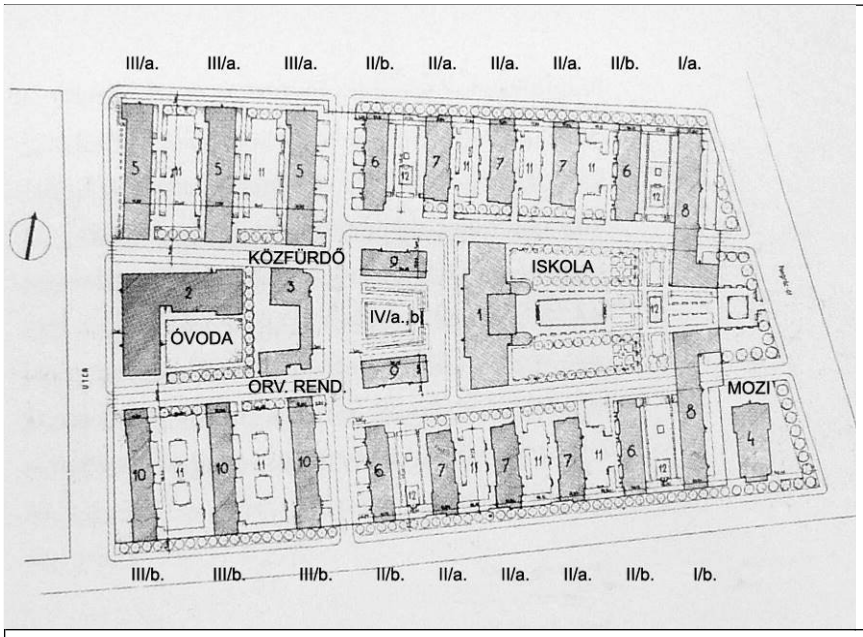

Tervezők	
lakóházak:	
I/a-b.	Kollár Gyula
II/a.	Abos Brúnó
II/b.	Virágh Pál
III/a.	Benedek Frigyes
III/b.	Dümmerling Ödön
IV/a-b.	Puskás Károly
intézmények:	
iskola	Györgyi Dénes
óvoda	Szabó László
fürdő	Benkhardt Ágost
mozi	Horváth Szabolcs

A munkáslakótelep épületeinek tervezői

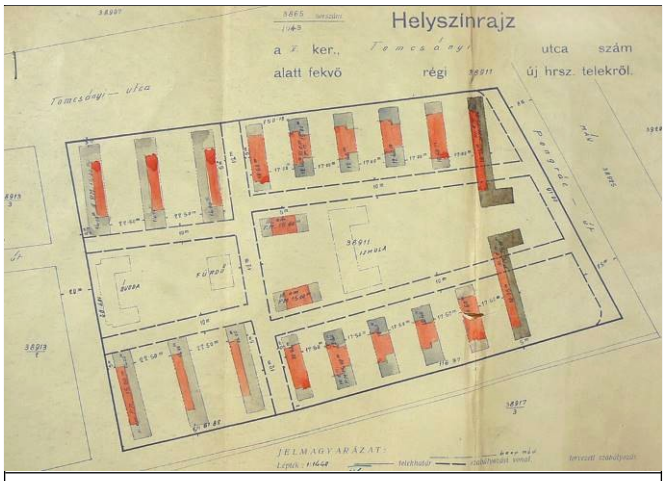

A még alig elkészült lakótelep valamennyi lakóházán tetőtérbeépítés indult a jelzett tetőmező szakaszokban

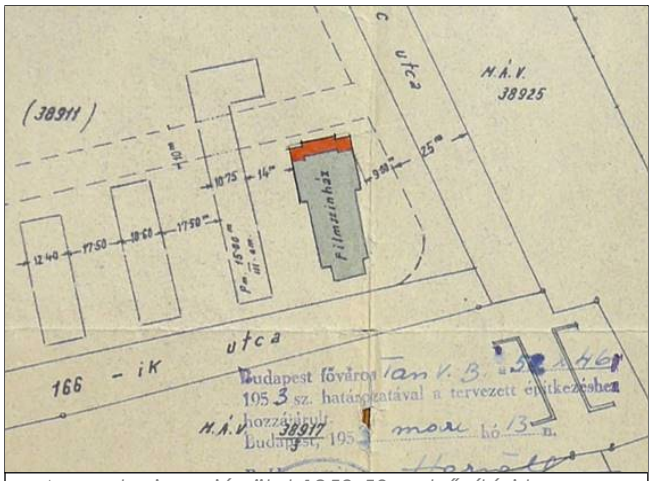

Az egykori moziépület 1952-53-as bővítési terve: a telep déli főtengelye menti előtere megszűnt az épület 5,2 m-es meghosszabbításával

Sorszám: E14-1.	Cím: GYÖNGYIKE UTCA 4.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38911/2**
Megnevezése:	Orvosi rendelő, rehabilitációs központ
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	közfürdő
Jelenlegi rendeltetés:	orvosi rendelő, rehabilitációs központ
Tervező:	Benkhard Ágost
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1939-41
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F+1, F
Területi védelem:	igen

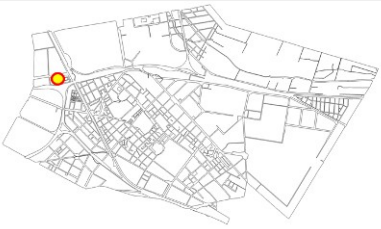

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési forma
- homlokzati kialakítás, ablakkiosztások
- főbejárat és a hengeres lépcsőházi kialakítás

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A közfürdővel egybeépített orvosi rendelő egyszerű földszintes épülete téglaburkolatú oldalsó, oszlopra kiváltott tornácról nyíló bejárattal, terméskő lábazattal rendelkezik. Az alaprajzon látszanak az íves középső részben a kádfürdők, jobboldalon zuhanyzók, öltözők, (fsz. nők, em. férfiak), köztük tágas előcsarnok található íves felvezető lépcsősorral és lépcsőházzal. Az orvosi rendelő földszintes. Az épület a lakótelep szimmetrikus elrendezésétől eltérően aszimmetrikus tömegkompozíciójú, hangsúlyos hengeres lépcsőháza van, az oszloppal megtámasztott emelet alatt visszahúzott bejárattal. Az enyhe ívben hajló főhomlokzat két szintjén hangsúlyos, sávosan összefogott, kiugró keretelésű ablaksor található; a földszinti rész homlokzatburkolása pilisborosjenői vágott kőből készült (ma vakolva, helyreállítandó), a bejárat fölötti üvegfal eredeti fekvőhálós raszterablaka és a földszinti ablaksor rácsa bántó, stílusidegen módon lett átalakítva.

Fotódokumentáció

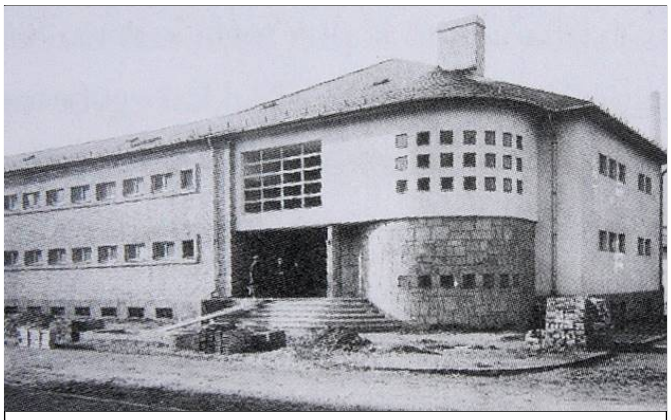

Egykori állapot (forrás: Ferkai András)

Nézet a hengeres lépcsőház felől

Az orvosi rendelő egyszerű földszintes épülete

A hengeres lépcsőház felől

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

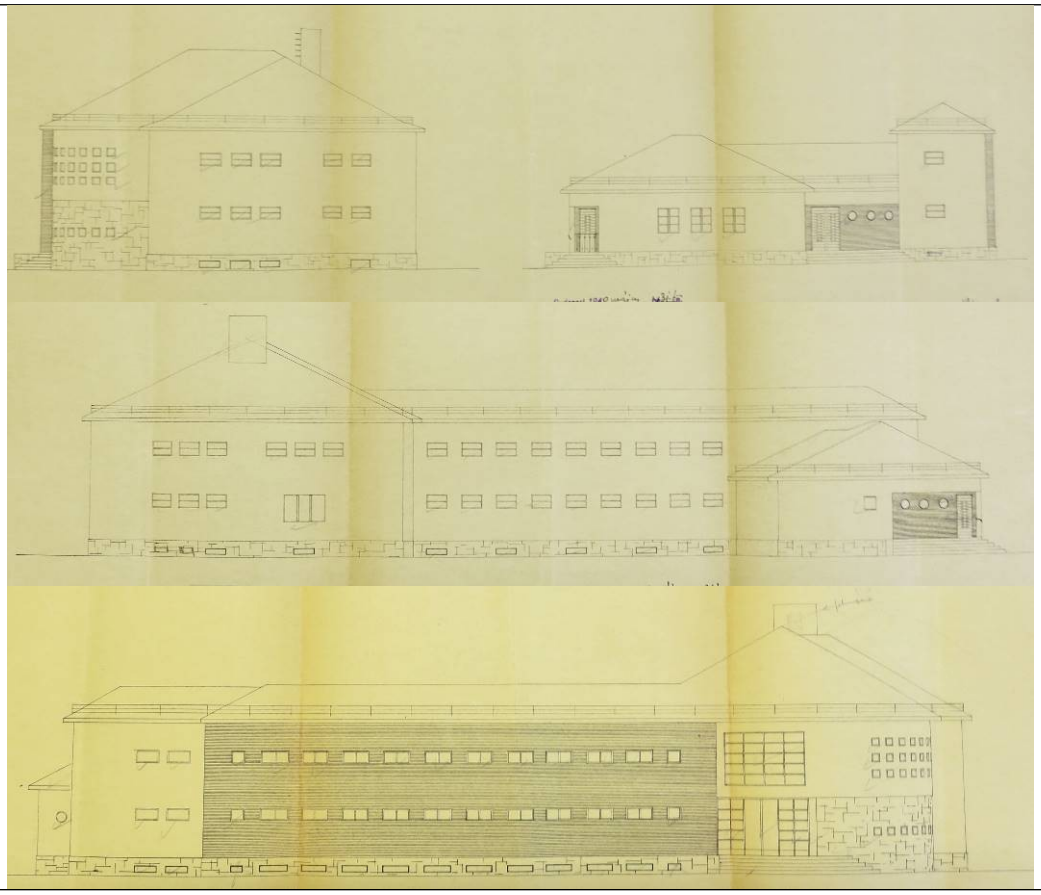

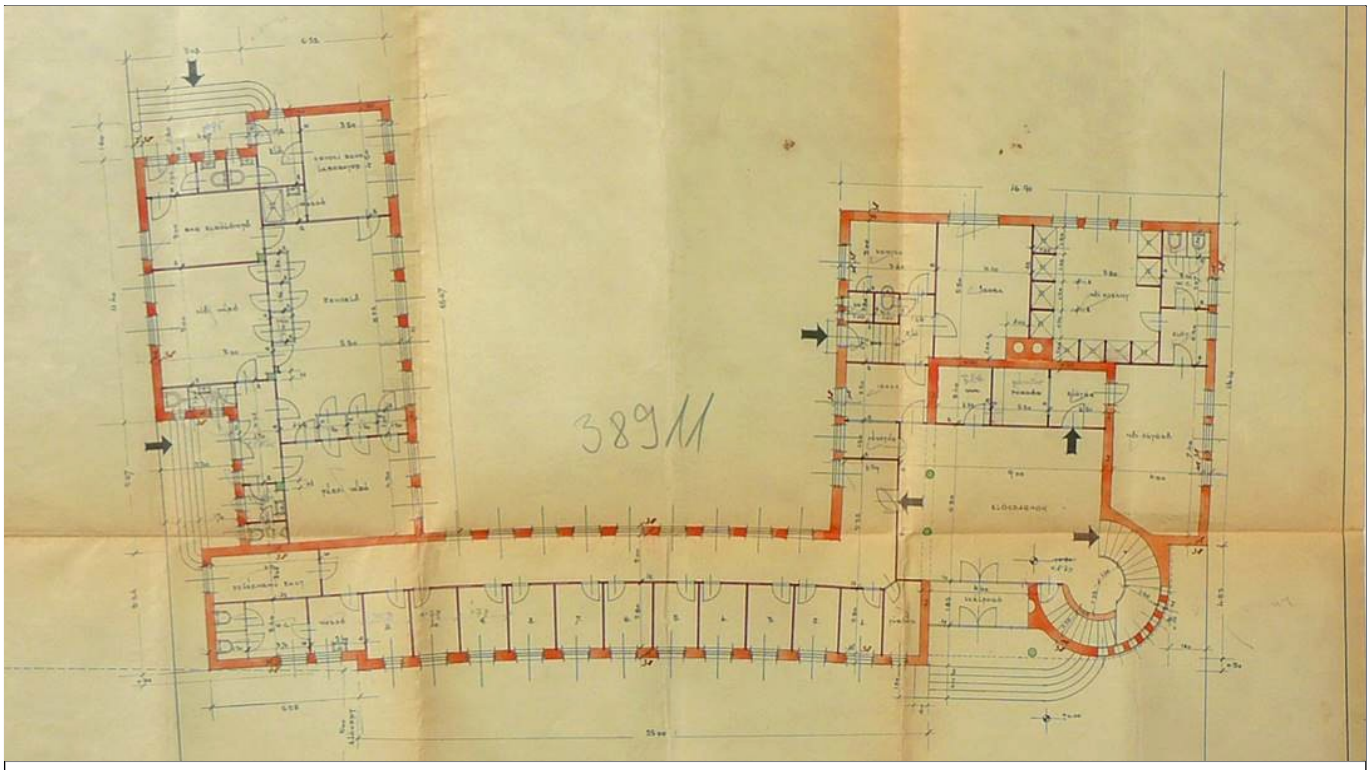

Földszinti alaprajz

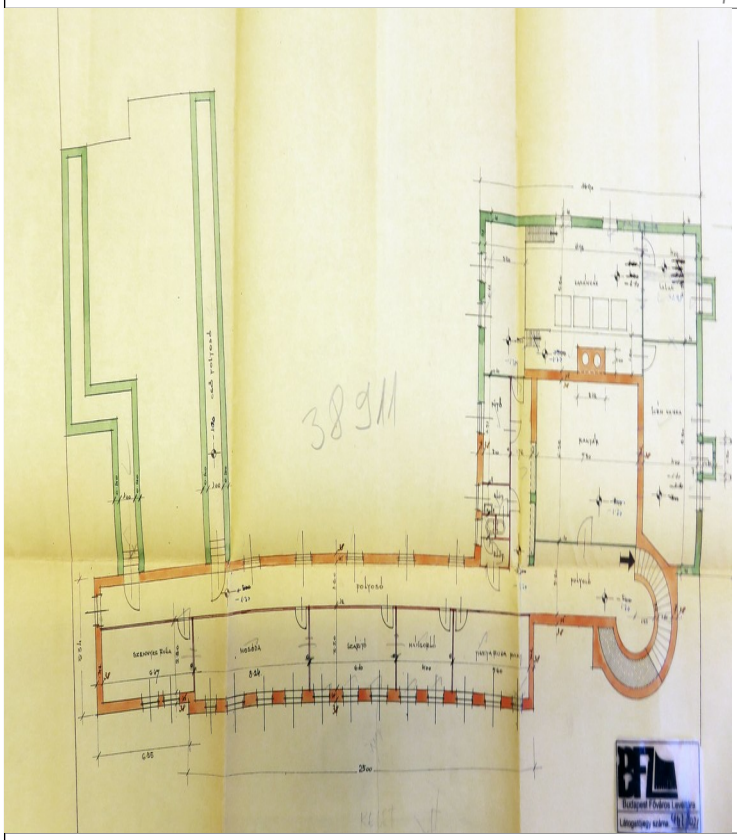

Emeleti alaprajz

Fővárosi Levéltár:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Jelzet HU_BFL_XV_17_d_329_038911_002

Sorszám: E14-2.	Cím: SALGÓTARJÁNI ÚT 47.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38911/2**
Megnevezése:	Óvoda, bölcsőde, napközi otthon
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	bölcsőde, óvoda, gyermekotthon
Jelenlegi rendeltetés:	bölcsőde, óvoda, napközi otthon
Tervező:	Szabó László
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1939-41
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F, F+1

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- eredeti rendeltetés,
- beépítési forma

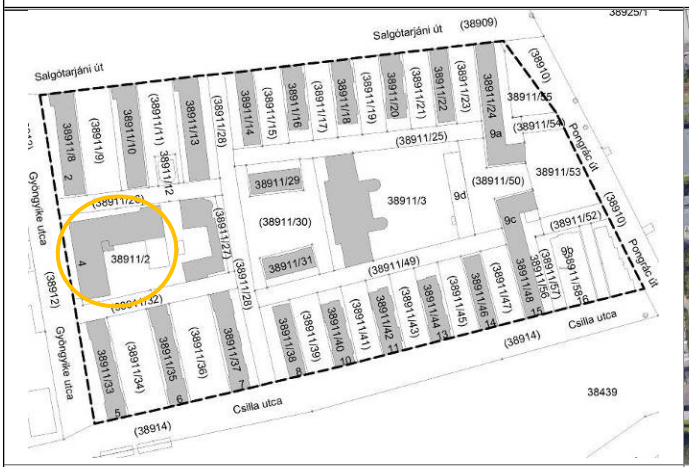

Földhivatali alaptérkép

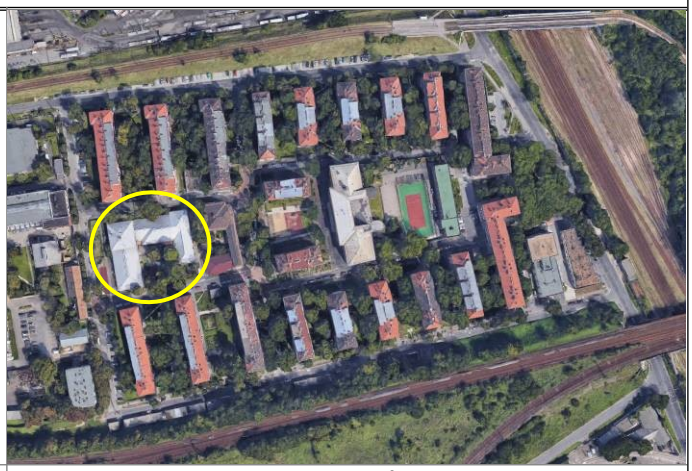

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az egyszerű megjelenésű, sarkon emeletes, „L" alakú épület eredetileg bölcsőde-óvoda rendeltetéssel létesült. Az épület udvari „V" alakú bővítését 1941-ben Pintér Miksa építészmérnök tervezte anya és csecsemővédő intézet (szülőotthon) funkcióval.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

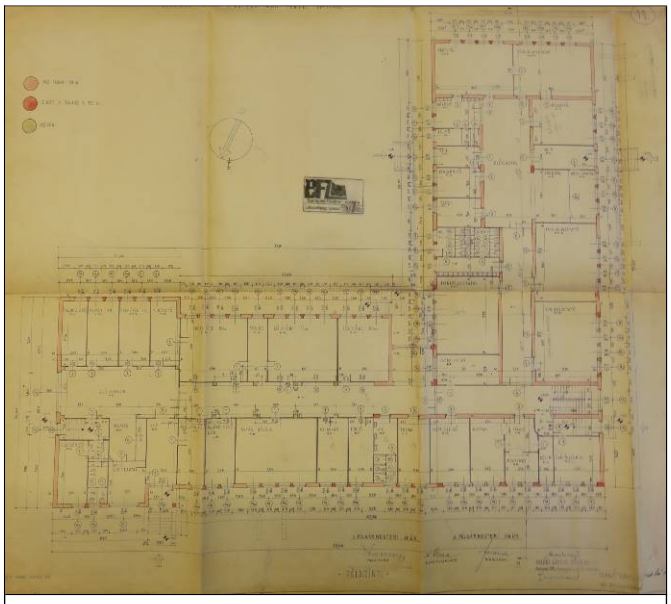

Földszinti alaprajz

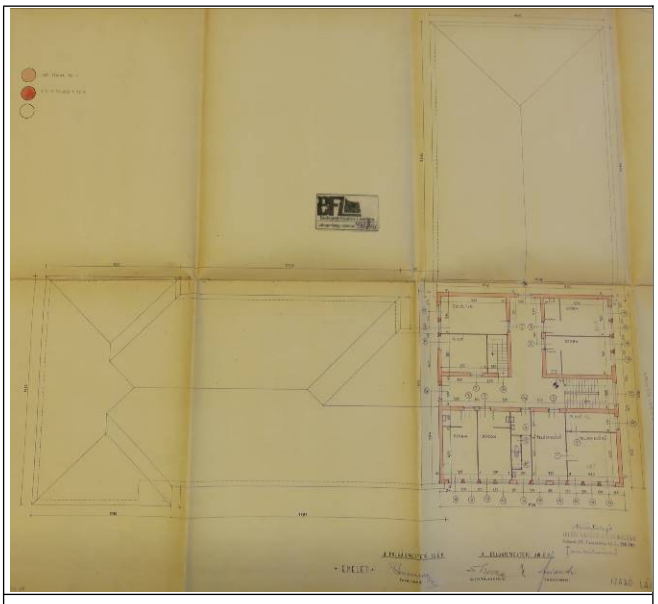

Emeleti alaprajz

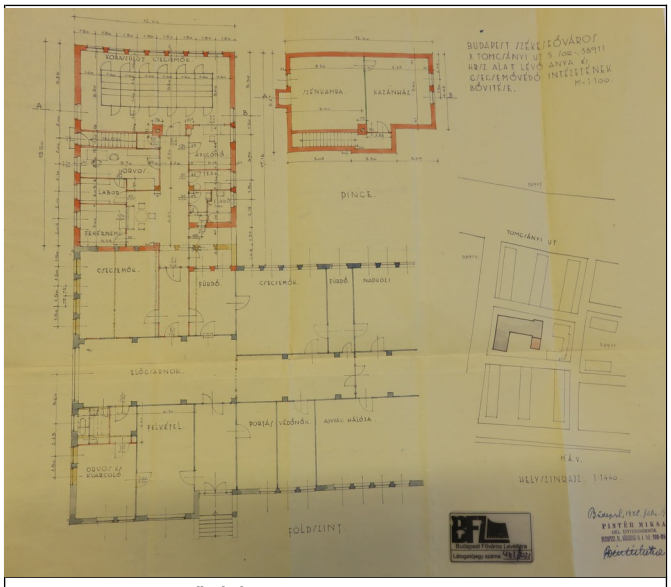

Bővítési terv: pince, földszint

Sorszám: E14-3.	Cím: SALGÓTARJÁNI ÚT 53/B.	Városrész: LAPOSDŰLŐ
épületegyüttes részeként védett egyedi érték		
Hrsz.:	**38911/3**	
Megnevezése:	Pataky István Szakközépiskola	
Tulajdonviszony:		
Eredeti rendeltetés:	Székesfővárosi Községi Elemi Népiskola	
Jelenlegi rendeltetés:	Pataky István Szakközépiskola	
Tervező:	Györgyi Dénes	
Építtető:	Budapest Székesfőváros	
Építés éve:	1939-41	
Építészeti stílus:	modern	
Szintszám:	F+3	
Területi védelem:	igen	

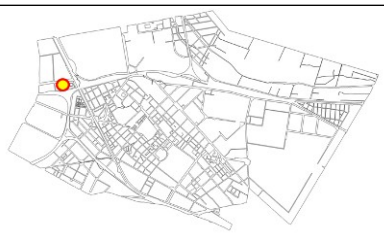

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési forma
- eredeti rendeltetés
- az épület tömege és homlokzatai

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A 24 tantermes volt elemi iskola 2 lépcsőházra szerkesztett szimmetrikus alaprajzú. A bejárat felől széles rizalit tagolja a téglaburkolatos homlokzatot, melyet erősen kiugró párkány zár le.

Fotódokumentáció

Az épület az udvar felől

Az épület légifotója

A homlokzat észak felől

Az épület főbejárat felőli homlokzata

Építészeti tervdokumentáció (részletek)

Homlokzat a főbejárat felől

Homlokzat az udvar felől

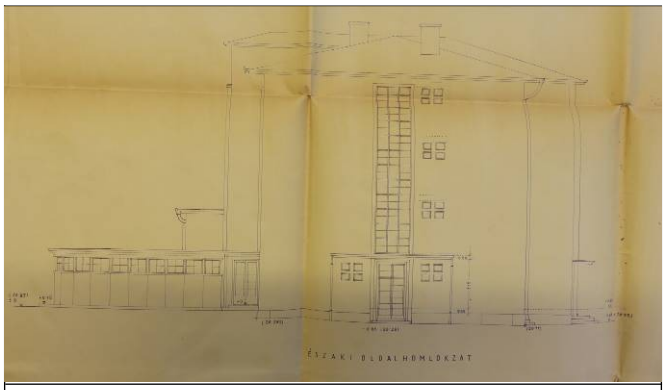

Oldalhomlokzat

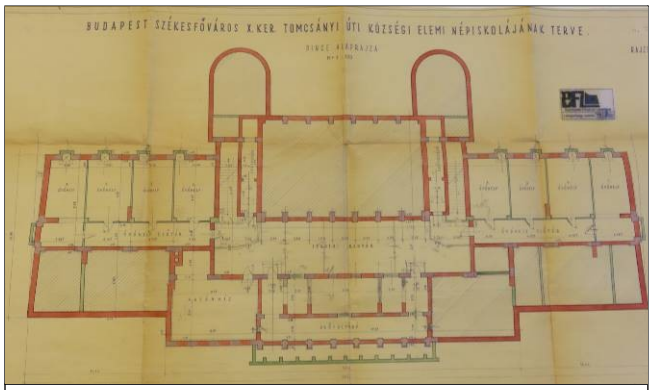

Pince alaprajz

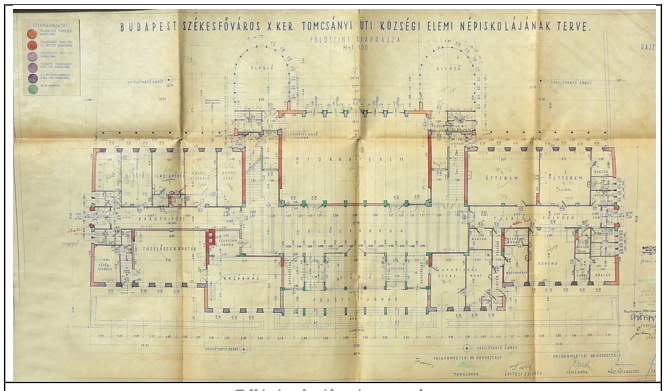

Földszinti alaprajz

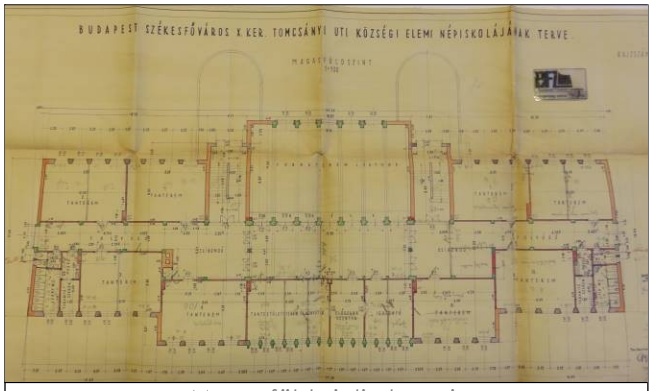

Magasföldszinti alaprajz

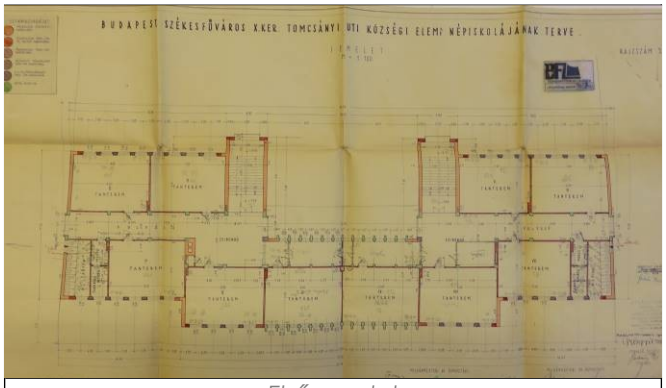

Első emelet

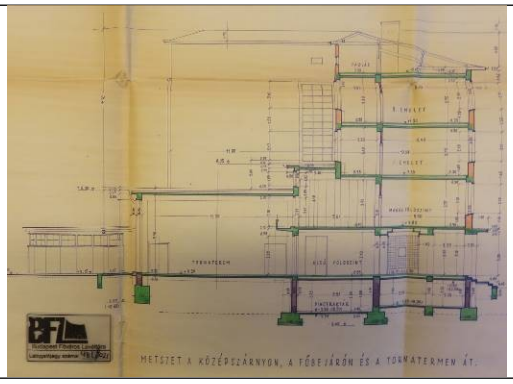

Metszet

Sorszám: E14-4. E14-5. E14-6.	Cím: CSILLA UTCA 2-3-4.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38911/33, 38911/35, 38911/37**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület III.B
Tervező:	Dümmerling Ödön
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1939-41
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F+3

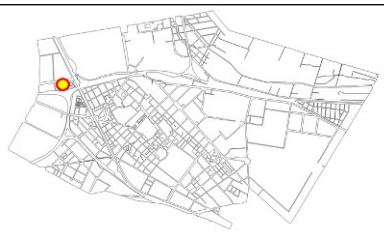

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- vakolat- és téglaarchitektúra
- beépítési forma, épülettömeg
- az eredeti homlokzati részletek, a nyílászárók osztása

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A vakolt és téglaburkolatos mezőket erkélyek élénkítik. Az épületek felújításra kerültek, a téglaburkolatokat megtisztították.

Fotódokumentáció

18. szám alatti épület nyugati homlokzata

20. szám alatti épület

18. szám alatti épület keleti homlokzata

19. szám alatti épület

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

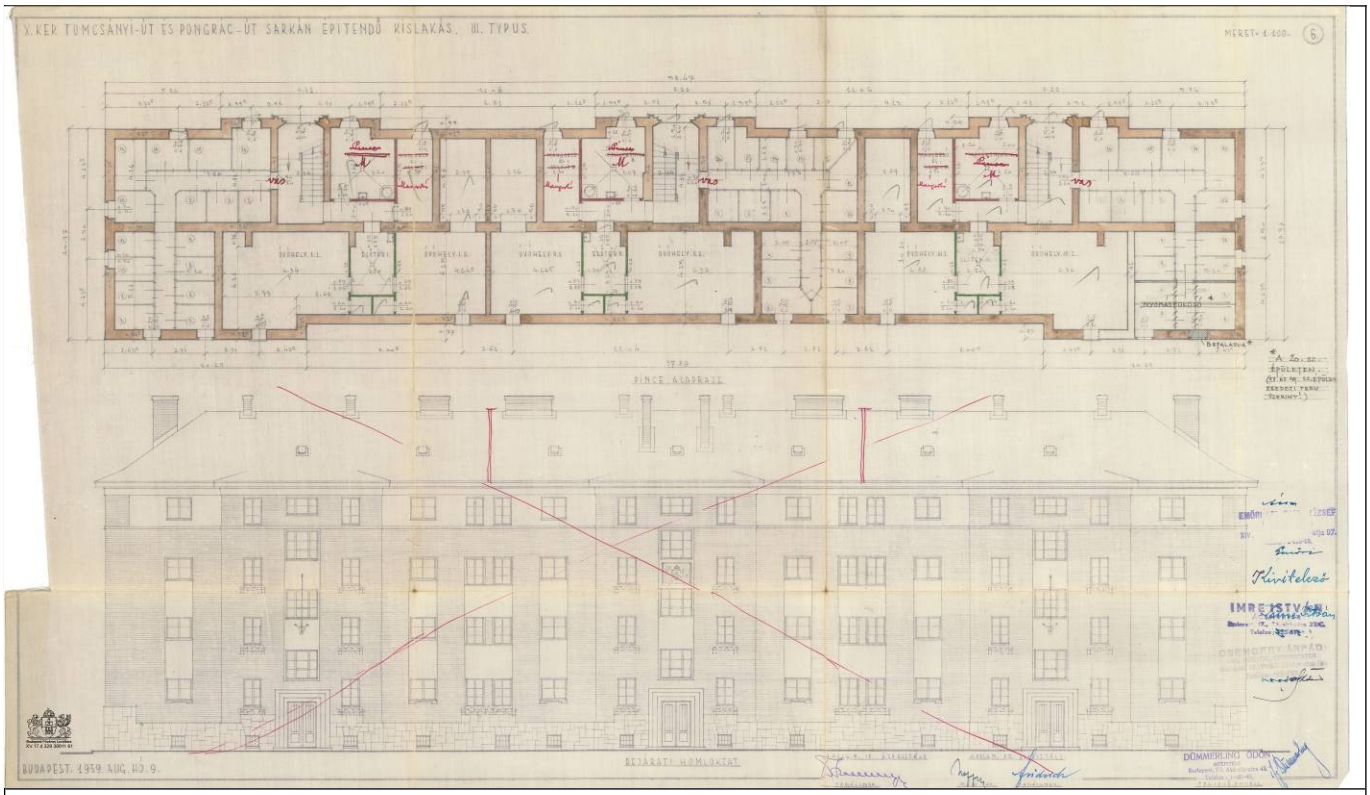

Pince alaprajz és bejárati homlokzat

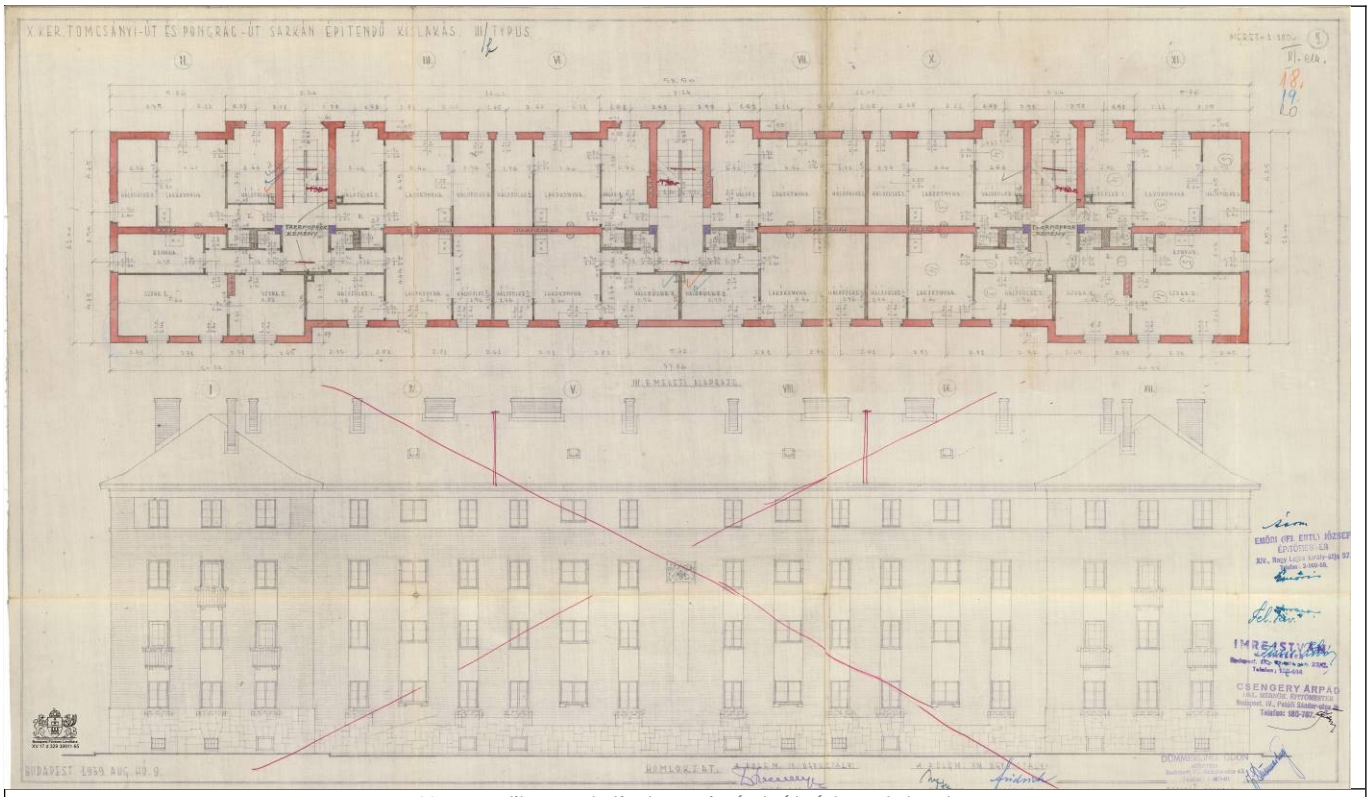

Harmadik emeleti alaprajz és hátsó homlokzat

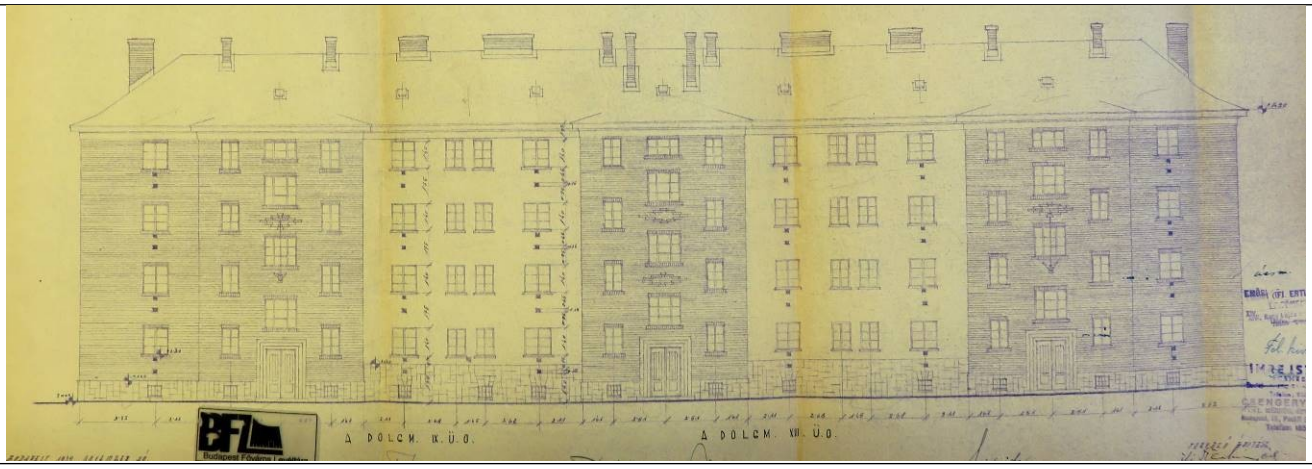

Bejárat felőli módosított homlokzat

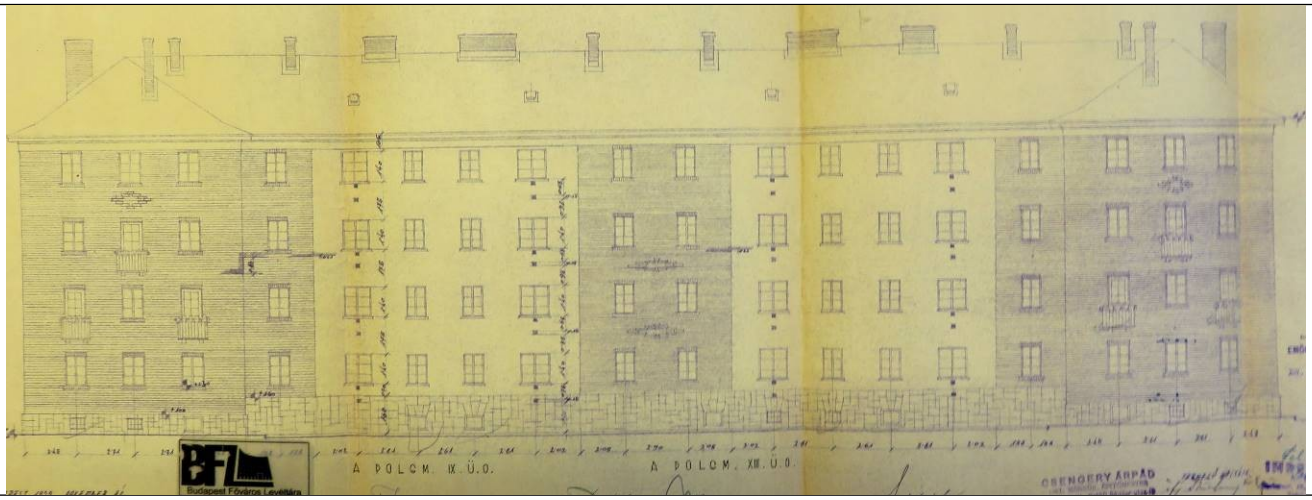

Hátsó módosított homlokzat

Sorszám: E14-7. E14-11. E14-18. E14-22.	Cím: CSILLA UTCA 5-9. SALGÓTARJÁNI ÚT 53-61.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38911/38, 38911/46, 38911/14, 38911/22**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület II.B.
Tervező:	Virágh Pál
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1939-41
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F+3
Területi védelem:	igen

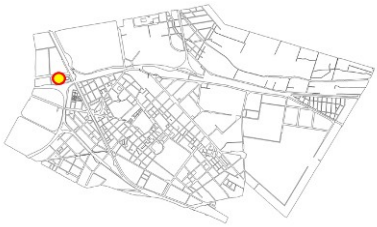

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- homlokzati részletek és arányok:
- sgrafittó-díszek a homlokzaton,
- vakolat- és téglaarchitektúra,
- a nyílászárók eredeti osztása
- loggiasor

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Középfőfalas, szintenként 8-lakásos épület; a lakásokban 2-hálófülke, lakókonyha, wc található. A sávosan kiugratott téglasorok az erkélymellvéden és kapuzatok oldalain dekoratív díszei az épületnek. A 3 emelet magas sgrafitto, a loggiasor és a kiugratott sorokkal szegélyezett téglaburkolat igen dekoratív. A négy egyforma lakóház belső, az intézmények felé néző homlokzatán a négy évszakot megjelenítő allegórikus sgrafittó-dísz található, melyek neves művészek alkotásai: Molnár C. Pál és Medveczky Jenő, ezek felújítandók, az „ősz" azonban megsemmisült. A bejárati oldalon a lépcsőházak kissé kiugratott lizénái és a „szárnyasajtók" gazdagítják az architektúrát.

Fotódokumentáció

A bejárati oldal

A sávosan kiugratott táglasorok az erkélymellvéden és a kapuzatok oldalain

A déli homlokzat részletei

A délnyugati épület

A négy évszakot ábrázoló sgrafittó-díszek (jobb oldali kép: „ősz" megsemmisült)

Nyugati homlokzat

Előtérben az egykori „ősz" sgrafittóval díszített épület, háttérben a II.A lakóépületek (forrás: Ferkai András)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

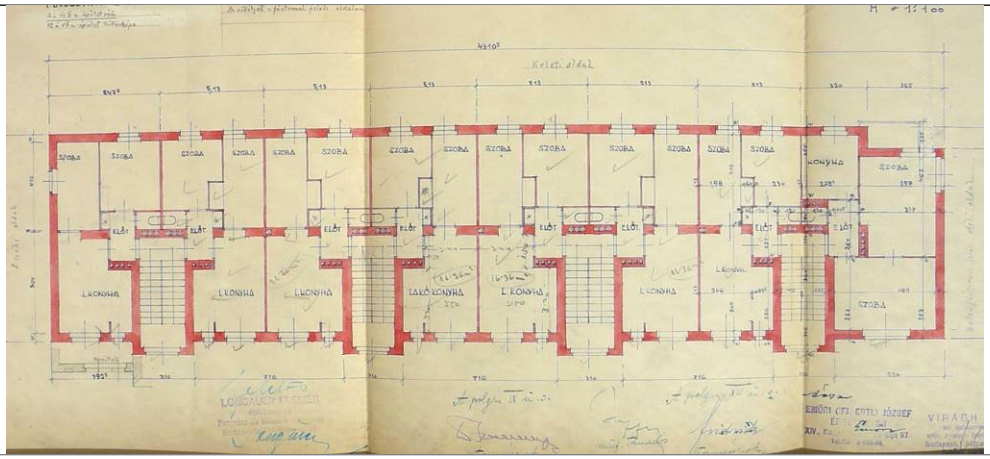

Emeleti alaprajz

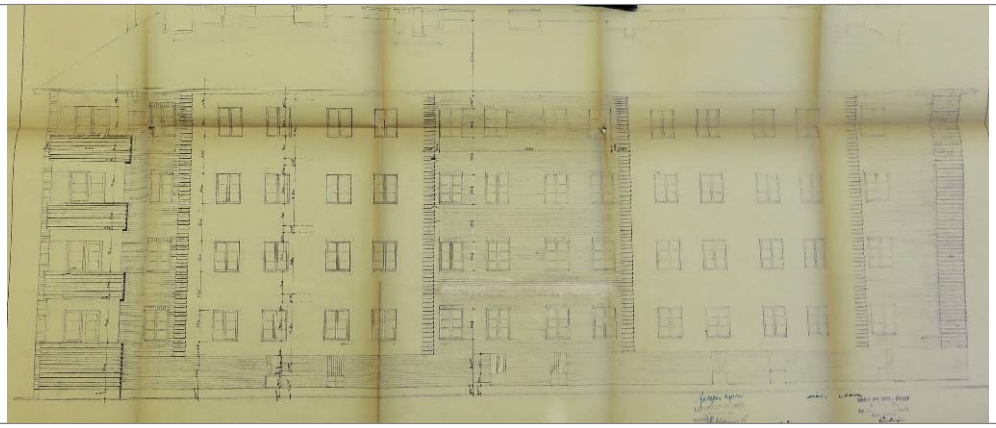

Hátsó homlokzat

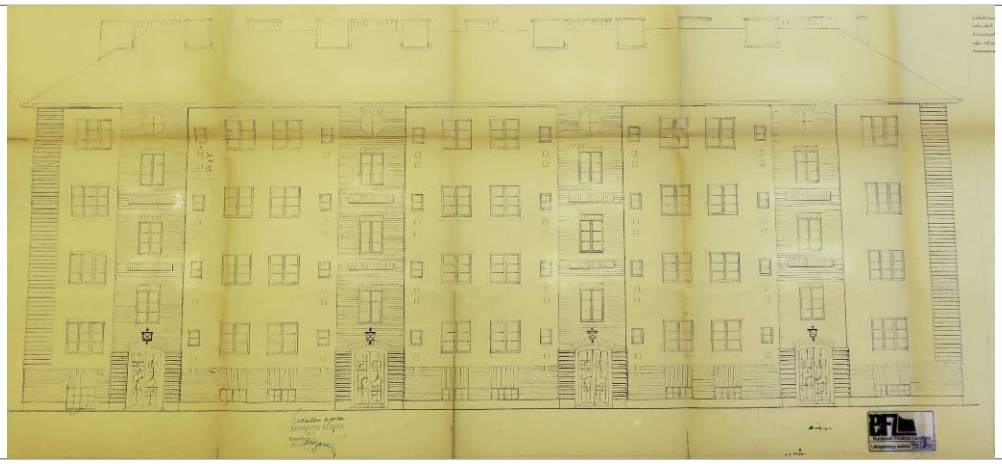

Bejárati homlokzat

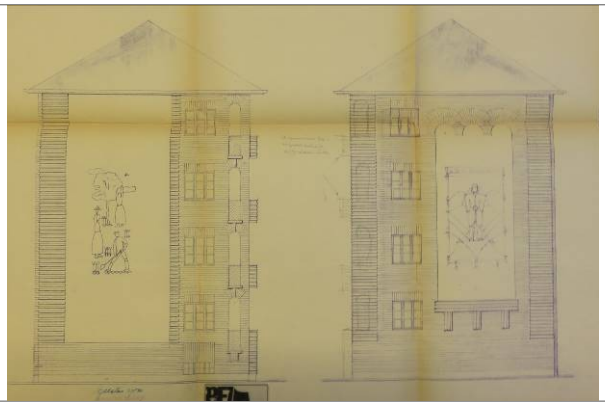

Oldalhomlokzatok

Sorszám: E14-8. E14-9. E14-10. E14-19. E14-20. E14-21.	Cím: CSILLA UTCA 6-7-8. SALGÓTARJÁNI ÚT 55-57-59.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38911/40, 38911/42, 38911/44, 38911/16, 38911/18, 38911/20**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület II.A
Tervező:	Abos Brúnó
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1939-41
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F+3
Területi védelem:	igen

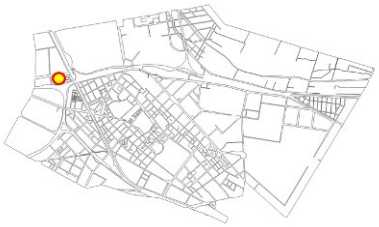

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épületek tömege
- homlokzati részletek és arányok
- vakolat- és téglaarchitektúra
- a nyílászárók osztása

Fotódokumentáció

Felújított homlokzat, harsány színezéssel (keleti épület)

Felújított homlokzat, megtisztított téglaburkolatok

Délnyugati épület

A nyugati épület tégladíszítései

Északi épületek egyike, melynek felújítása még nem történt meg

Északi épületek egyikének keleti homlokzata

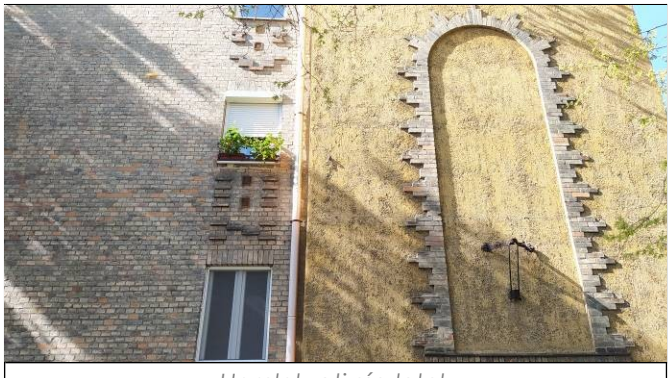

Homlokzati részletek

Keleti homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Bejárati, hátsó és oldalhomlokzat (1940)

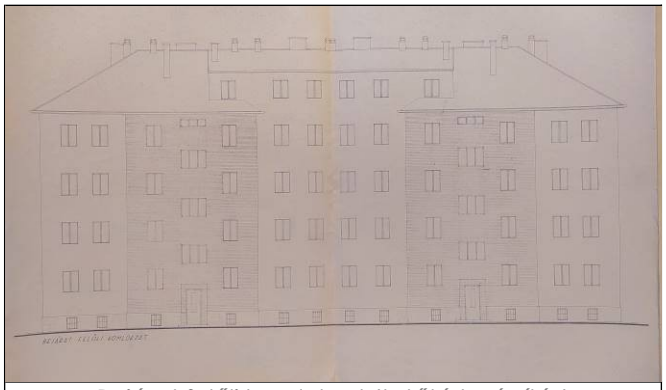

Bejárat felőli homlokzat (tetőtérbeépítés)

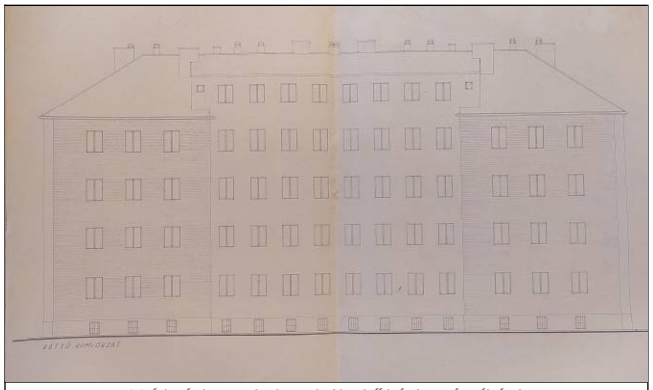

Hátsó homlokzat (tetőtérbeépítés)

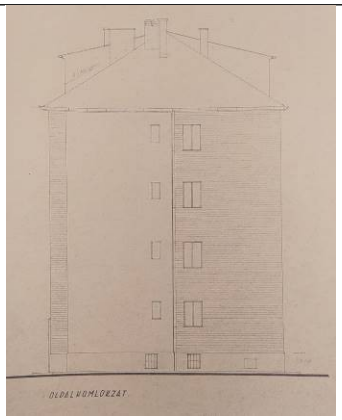

Oldalhomlokzat (tetőtérbeépítés)

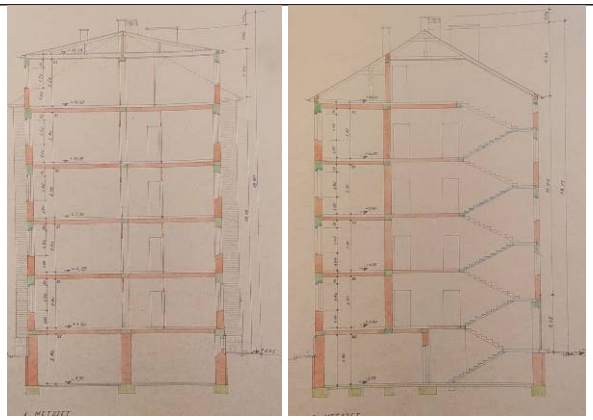

Metszetek (tetőtérbeépítés)

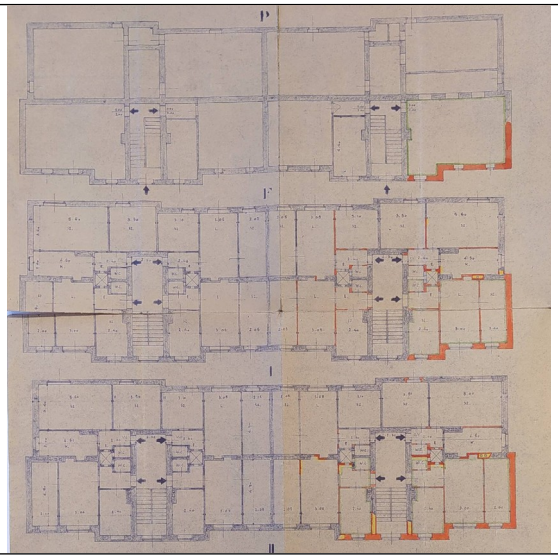

Háborús károk helyreállítási terve 1.

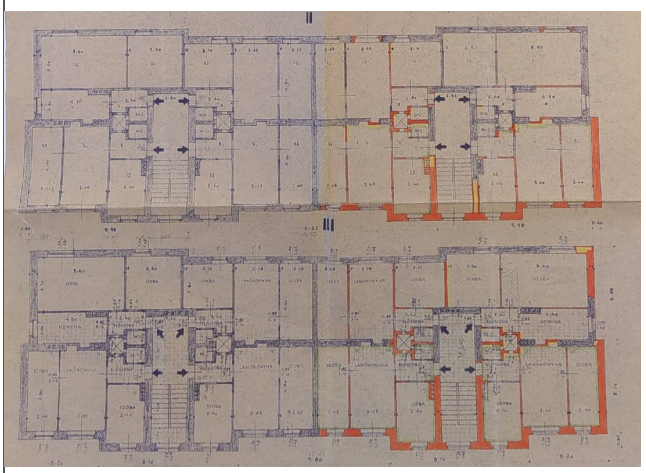

Háborús károk helyreállítási terve 2.

Sorszám: E14-13. E14-14.	Cím: PONGRÁC ÚT 9. VII. PONGRÁC ÚT 9. XVII.	Városrész: LAPOSDŰLŐ
épületegyüttes részeként védett egyedi érték		
Hrsz.:	**38911/29, 38911/31**	
Megnevezése:	lakóépület	
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon	
Eredeti rendeltetés:	lakóépület	
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület IV.A-B	
Tervező:	Puskás Károly	
Építtető:	Budapest Székesfőváros	
Építés éve:	1939-41	
Építészeti stílus:	modern	
Szintszám:	F+3	
Területi védelem:	igen	

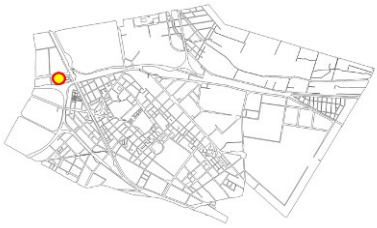

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- homlokzati részletek és arányok
- vakolat- és téglaarchitektúra
- a nyílászárók osztása

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A lépcsőházakból 3, illetve 4 kislakás nyílik. Az épület egyszerű, alig tagolt tömeget alkot, melyet a téglaburkolat ural.

Fotódokumentáció

A déli épület felújított homlokzata

A déli épület

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Bejárat felőli homlokzat

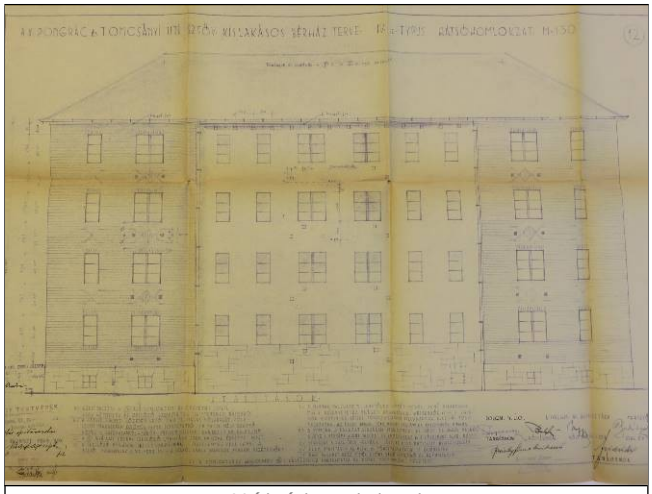

Hátsó homlokzat

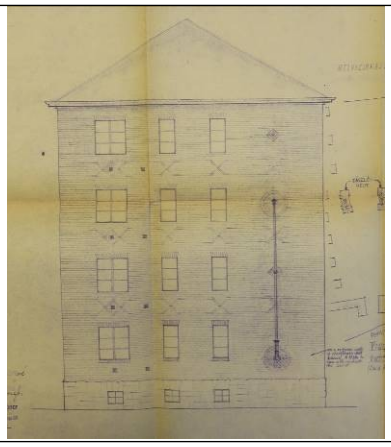

Oldalhomlokzat

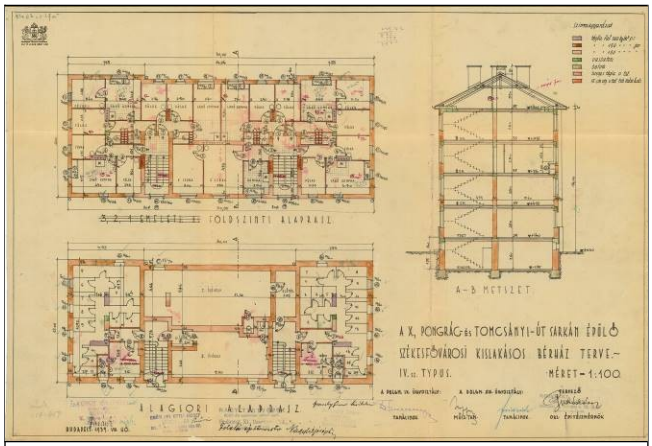

Földszinti, alagsori alaprajz és metszet

Sorszám: E14-15. E14-16. E14-17.	Cím: SALGÓTARJÁNI ÚT 47-49-51.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38911/8, 38911/10, 38911/13**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület III.A
Tervező:	Benedek Frigyes
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1939-41
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F+3
Területi védelem:	igen

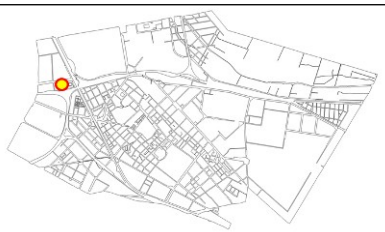

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a még nem felújított épület tömege és homlokzati karaktere (vakolat- és tégla architektúra, nyílászárók osztása)
- a felújított épületek tömege

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A „kiharapott" épületsarkot oszlopos erkélysor tagolja.
A felújítás során teljesen eltűnt az értéket képviselő téglaburkolat.
2021-ben a 3 épület közül már kettőnek a homlokzatát felújították, hőszigetelték. Ezzel az eredeti építészeti karaktere az egyes épületeknek megszűnt, értéket az épületegyüttes részeként képviselnek.

Fotódokumentáció

Felújított épület, harsány színezéssel (2021)

Felújítás előtt (2014)

Felújított épület (2021)

A keleti épület még nincs felújítva, megfigyelhetőek rajta az eredeti díszítések (2021)

Építészeti tervdokumentáció (részletek)

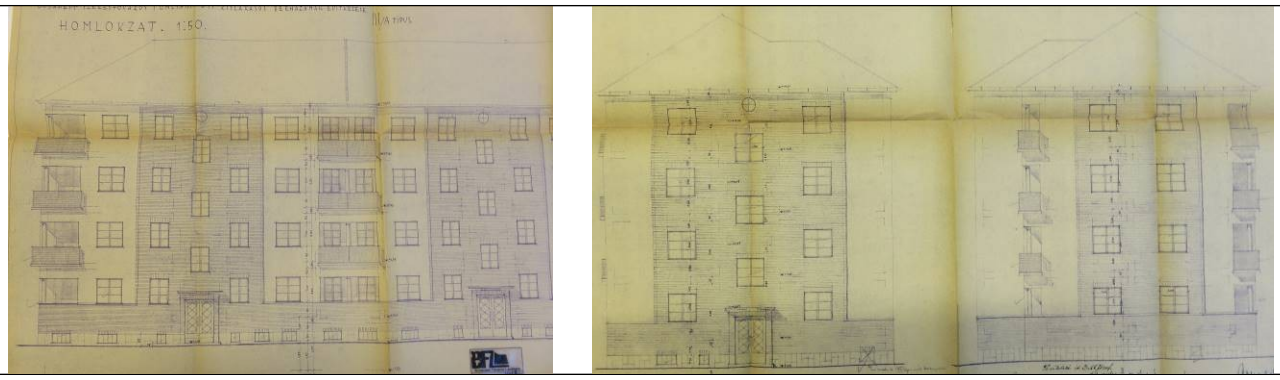

Bejárati és oldalhomlokzat

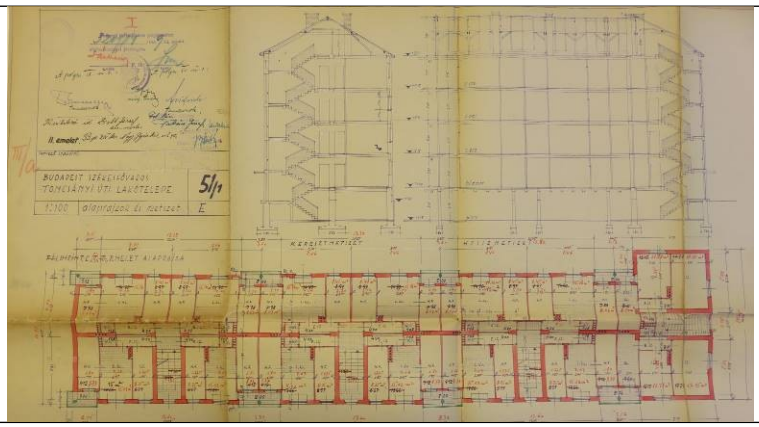

Emeleti alaprajz és metszetek

Sorszám:	Cím:	Városrész:
E14-12.	**CSILLA UTCA 10. SALGÓTARJÁNI ÚT 63.**	**LAPOSDŰLŐ**

E14-23.	
épületegyüttes részeként védett egyedi érték	
Hrsz.:	**38911/48, 38911/24**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	önkorm. résztulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület I.A és I.B
Tervező:	Kollár Gyula
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1939-41
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F+3
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a beépítési forma
- a vakolat- és nyerstégla architektúrás homlokzat,
- a földszinti homlokzat kőburkolata
- az átjárók az épületek alatt.

Megjegyzés: a homlokzat nyílászáróit lakásonként cserélték műanyag ablakokra, külsőtokos műanyagredőnyökkel, különféle osztásokkal. Ezek egységesítése javasolt egy felújítás során, hasonlóan a földszinti ablakrácsokhoz, amelyek jelenleg szintén nem egységesek.

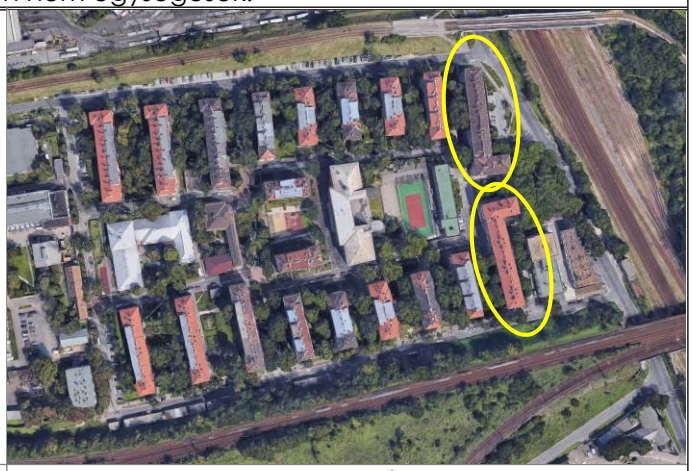

Földhivatali alaptérkép | *Ortofotó*

Az épület bemutatása:

A két lakóépület 8,5 m széles átjáróval kapuépületekként funkcionál a lakótelepen, téglasávos, az ablakokat vakolt mezőkkel összekötő homlokzatuk van. A lakótelep bejárati kapuja pillérsorokkal osztott, falait egykor Mosdóssy Imre festőművész freskói díszítették (a telep madártávlati ábrázolásával). Az épületek végein a földszinten üzlethelyiségeket alakítottak ki.

Fotódokumentáció

A pillérsorokkal osztott bejárati kapu

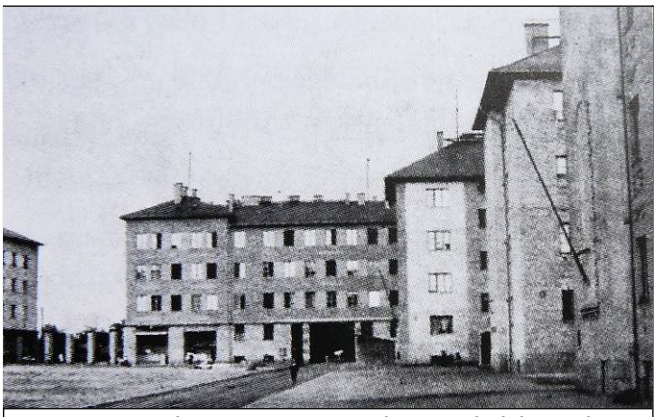

Az I.A-B kapuépületek a pergolával az építés korában (forrás: Ferkai András)

Az északi bejárati kapu a tömbbelső felől

Az északi épület a Pongrác út felől

A lakótelep „kapuépületei" a Pongrác út felől (forrás: Ferkai András)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

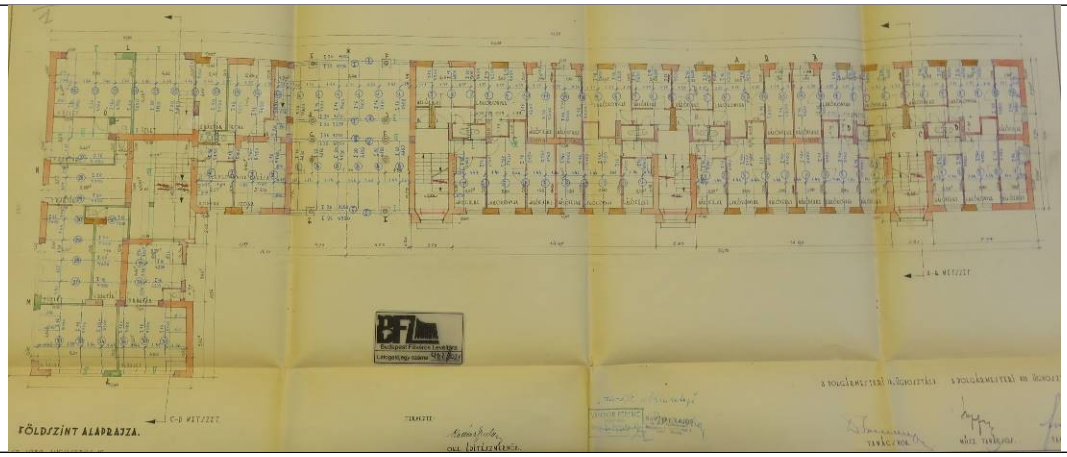

Földszinti alaprajz (I. sz. típus)

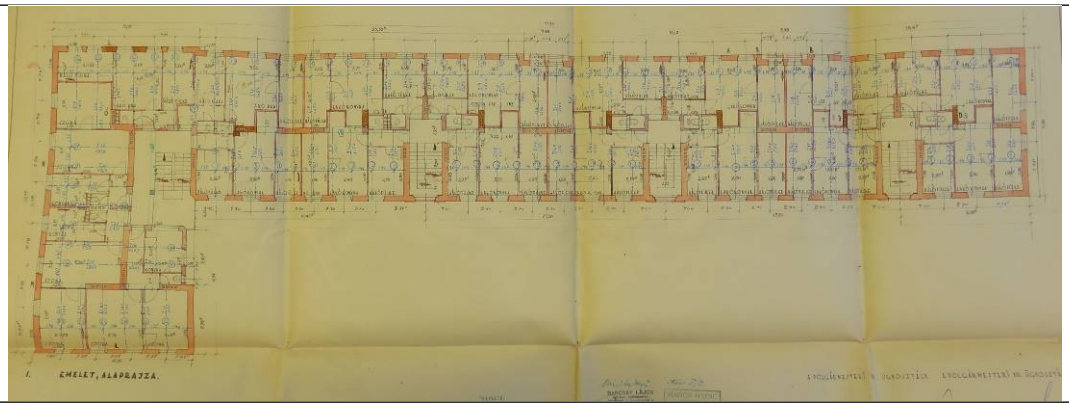

Emeleti alaprajz (I. sz. típus)

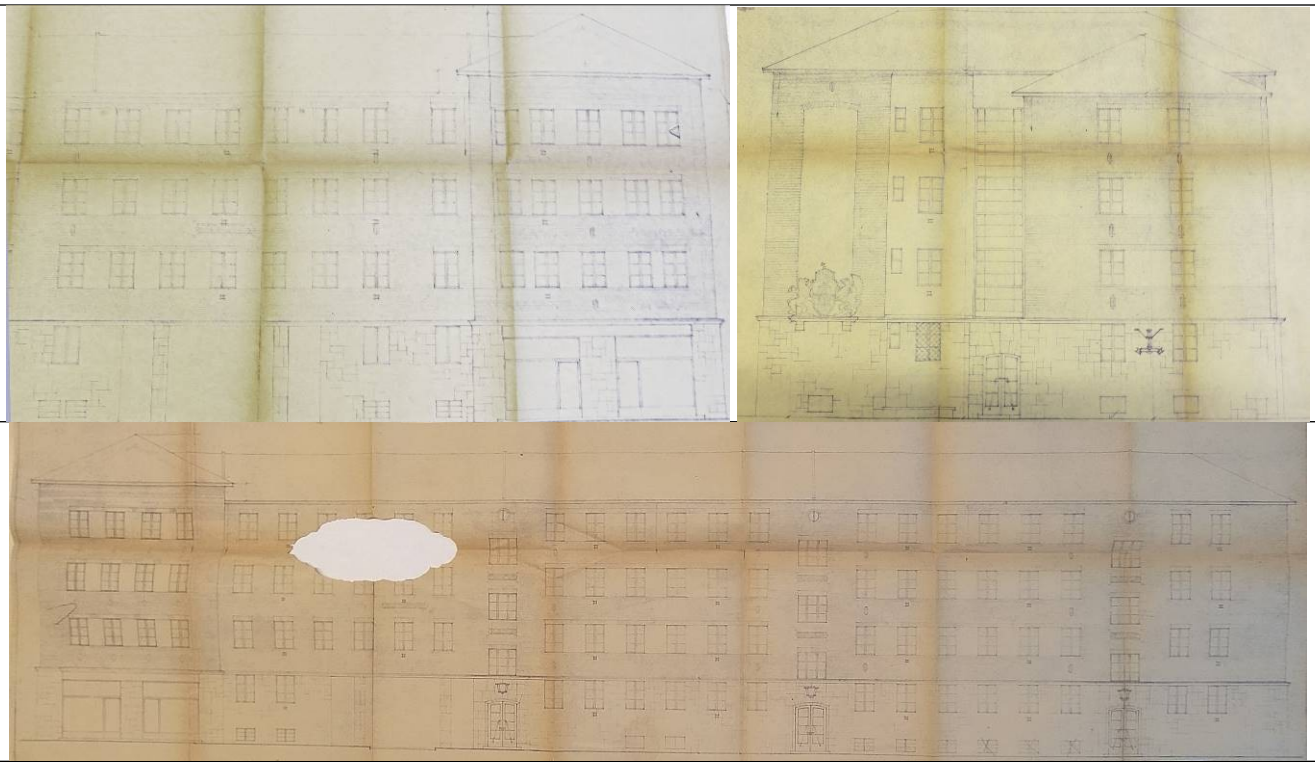

Homlokzatok

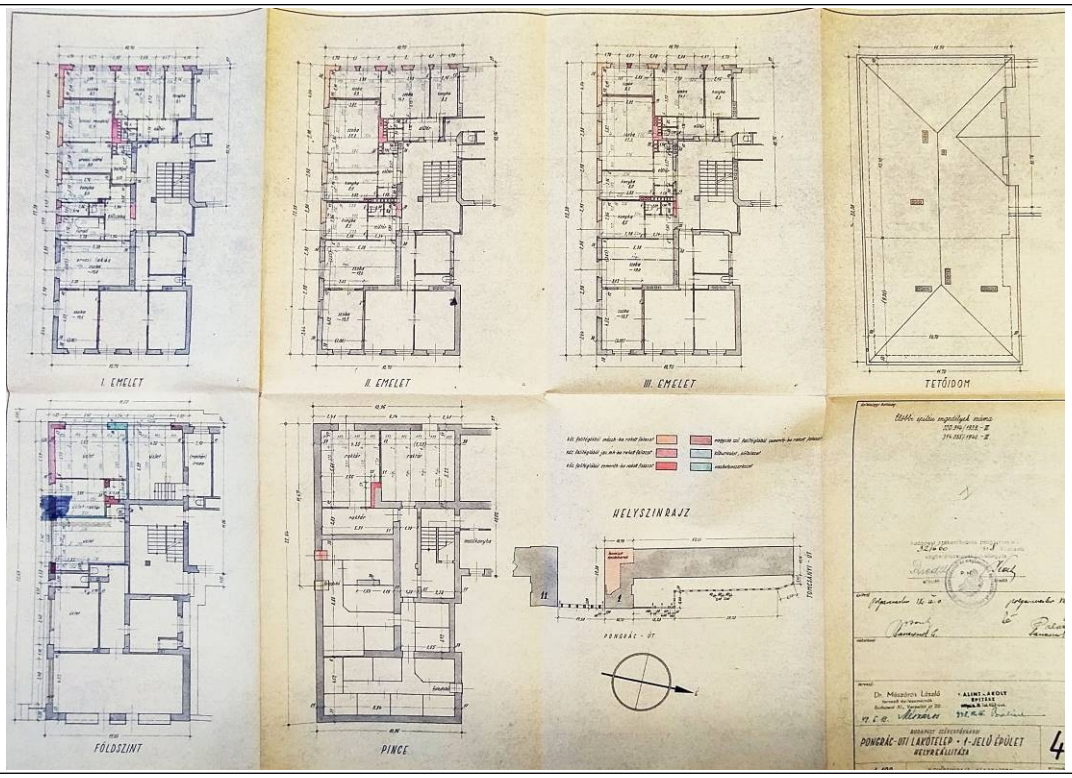

A háborús károk kijavítására készült terv (1948, Dr. Mészáros László, Bálint Károly)

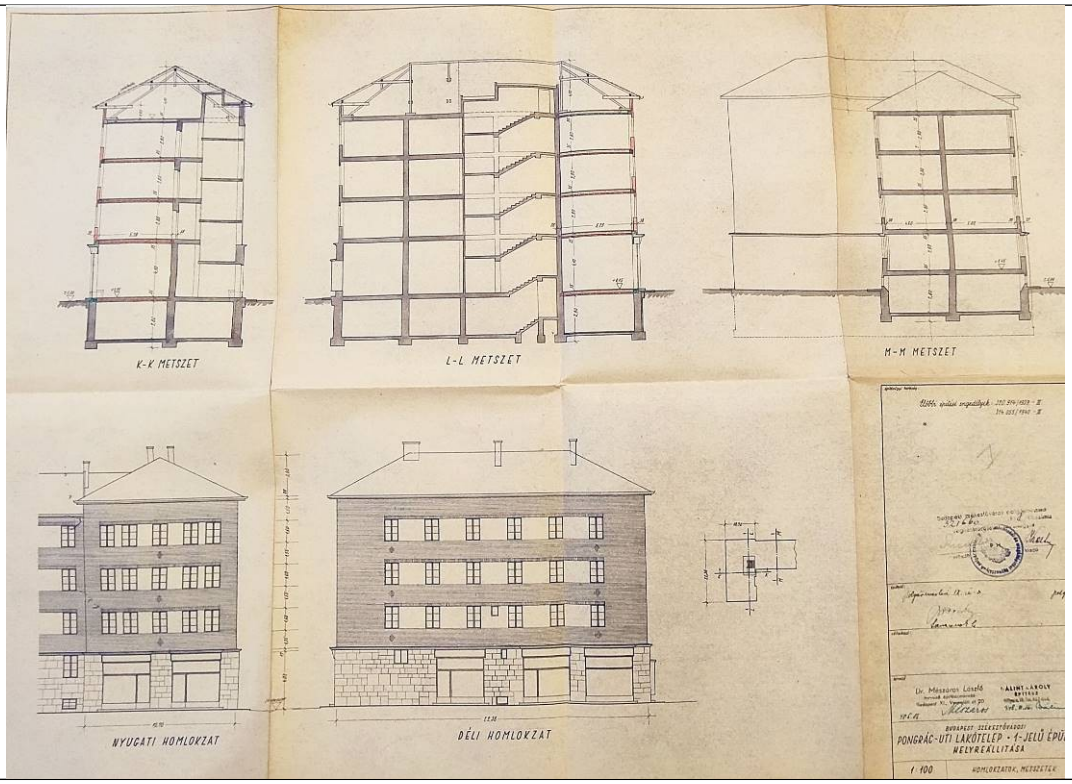

A háborús károk kijavítására készült terv (1948, Dr. Mészáros László, Bálint Károly)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény
Budapest Főváros Levéltár: az eredeti és a többször módosított tervanyag, 1939-1944. Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_038911
Ferkai András: Pest építészete a két világháború között, 2001., p. 318-321.
Körner Zsuzsa: A telepszerű lakásépítés története Magyarországon 1850-1945, 2004., p. 96.
Kubinszky Mihály: Györgyi Dénes 1974., p. 22.
VÁTI 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)

Sorszám: **E15.**	**Cím:** **NYITRA UTCA 3-16.** **MÁDI UTCA 8-22.**	**Városrész:** **ÓHEGY**

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E15-1	Mádi utca 9.	41387
	E15-2	Mádi utca 11/A.	41386/2
	E15-3	Mádi utca 15/B.	41339
	E15-4	Mádi utca 22.	41344
	E15-5	Nyitra utca 4.	41390
	E15-6	Nyitra utca 8.	41388
	E15-7	Nyitra utca 9/A.	41338/1
	E15-8	Nyitra utca 10.	41385
	E15-9	Nyitra utca 12.	41384/2
	E15-10	Nyitra utca 14.	41381
	E15-11	Nyitra utca 16.	41380
	E15-12	Nyitra utca 15.	41345
Védett területi érték:	E15-13	Nyitra utca 6.	41389
	E15-14	Nyitra utca 3.	41335
	E15-15	Nyitra utca 5/A.	41336/1
	E15-16	Nyitra utca 5/B.	41336/2
	E15-17	Nyitra u. 9/B.-Mádi u. 15/A.	41338/2
	E15-18	Nyitra utca 11-13.	41343
	E15-19	Mádi utca 8.	41371
	E15-20	Mádi utca 10.	41372
	E15-21	Mádi utca 12-14.	41373/1
	E15-22	Mádi utca 16.	41374
	E15-23	Mádi utca 11/B.	41386/1
	E15-24	Mádi utca 13.	41384/1
	E15-25	Mádi utca 17.	41340
	E15-26	Mádi utca	41208/4
	E15-27	Nyitra utca	41382
	E15-28	Nyitra utca	41383

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- kisvárosias-kertvárosias beépítés

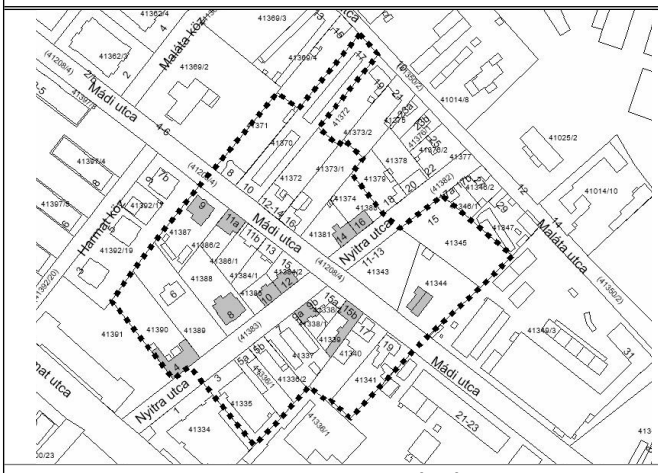

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Az kisvárosias-kertvárosias épületegyüttes a Dreher-Haggenmacher Serfőző Rt. közvetlen szomszédságában található.
Az épületek részben zártsorú módon épültek, részben szabadon álló villajellegű házak.
Az utcakereszteződés hangulatát az épületeken felül az utcák lejtése, kertes világa és növényzete is pozitívan befolyásolja.

Fotódokumentáció

Utcakép a Mádi utcáról, DK felé tekintve

Utcakép a Nyitra utcáról, Harmat u. felé tekintve

Utcakép a Nyitra utcáról, Maláta u. felé tekintve

Utcakép a Mádi utcáról, ÉNy felé tekintve

A Mádi utca – Nyitra utca keresztezésének légifotója

Sorszám: E15-1.	Cím: MÁDI UTCA 9.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41387**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület (villa)
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Grátz Dániel
Építtető:	Karay Aurél
Építés éve:	1910 körül
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF+1

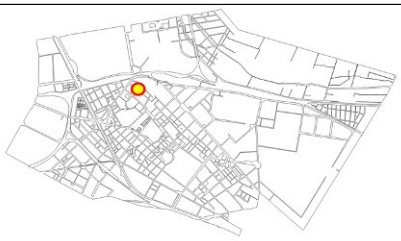

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és épülettömeg arányok
- eredeti homlokzati részletek (párkányok, nyílászárók és ezek osztása, zárterkélyek)
- kerítés és kapuzat
- kert, idős fák

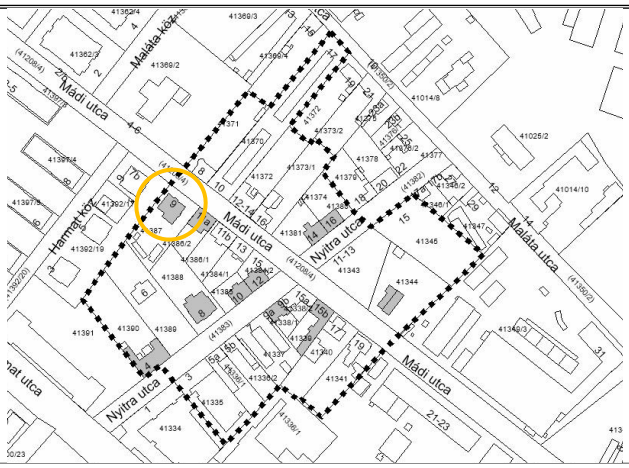

Földhivatali alaptérkép

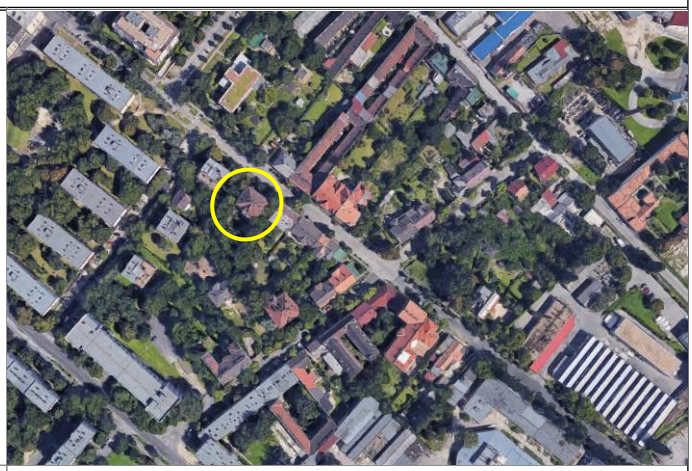

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Mádi utca kisvárosias, kertes beépítésébe illeszkedő, szabadonállóan épült, kontyolt tetős, előkertes egyemeletes szecessziós villa. Erősen kiemelt alagsor, vasbetonfödém, háromosztású íves zárterkély, alul-felül osztott eredeti nyílászárók, eredeti kerítés, szép kapuzat, gyönyörű kert, idős fák. 1958-ban földszintmegosztás, 1971-ben pedig az épület teljes felújítása történt.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 1.

Dús növényzetű kert

Utcai homlokzat 2.

Kapuzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

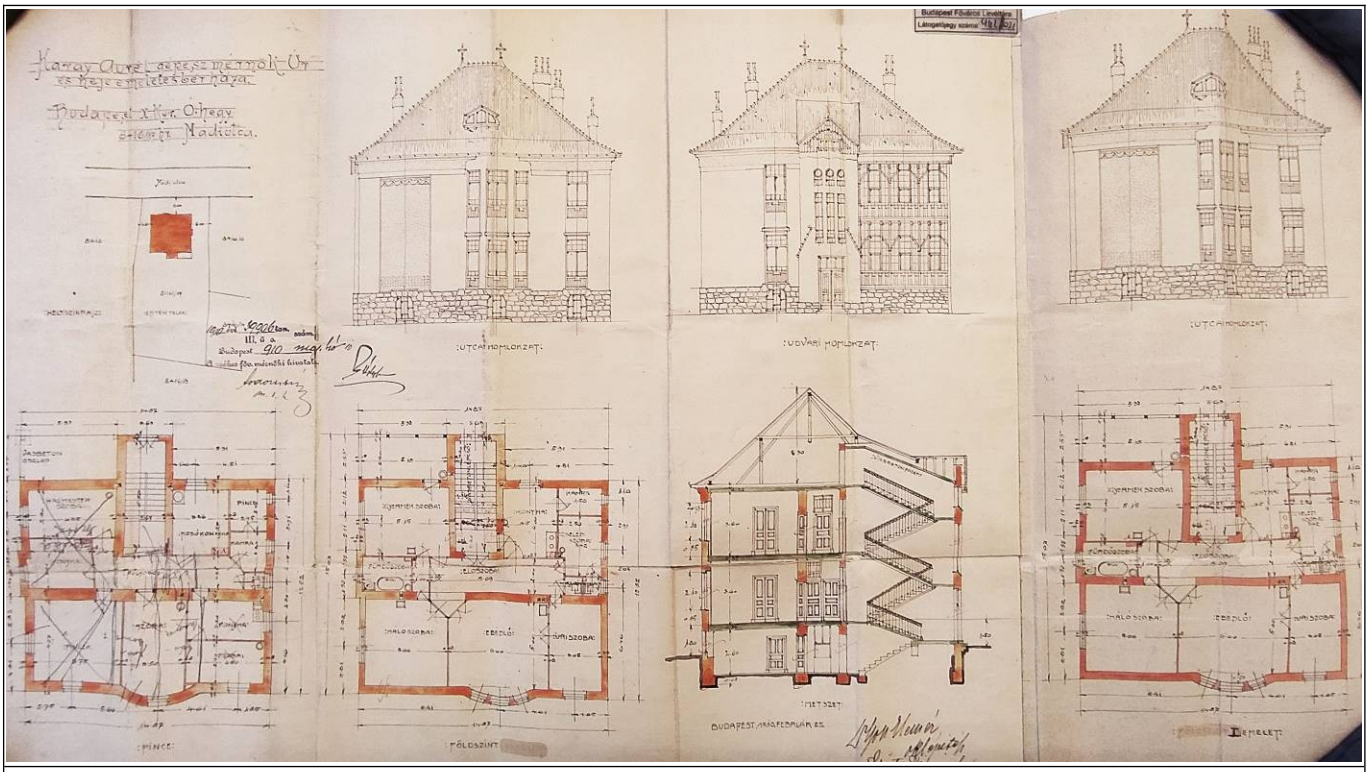

1910-es eredeti tervek

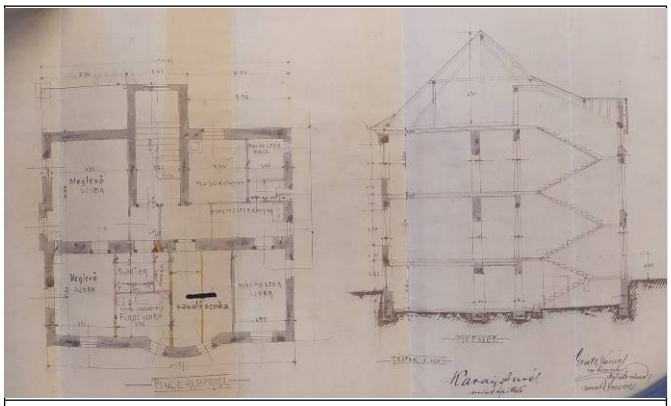

1958-as földszintmegosztás terve

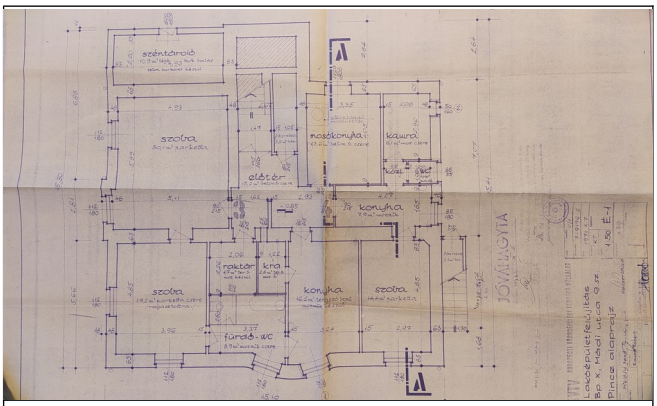

Felújítási terv – Pince alaprajz (1971)

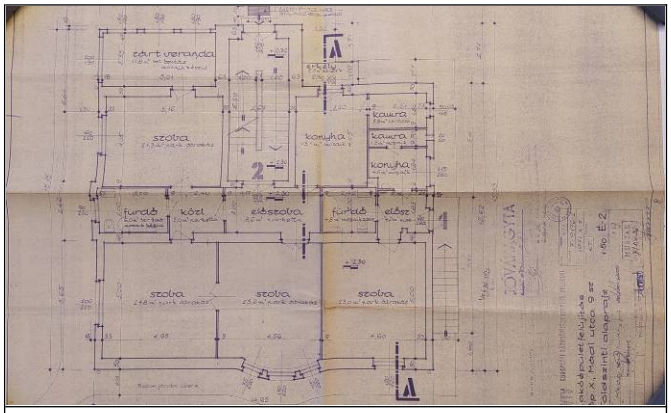

Felújítási terv – Földszinti alaprajz (1971)

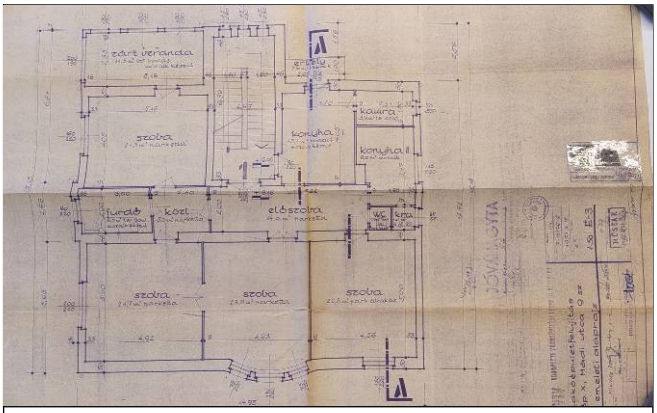

Felújítási terv – Első emeleti alaprajz (1971)

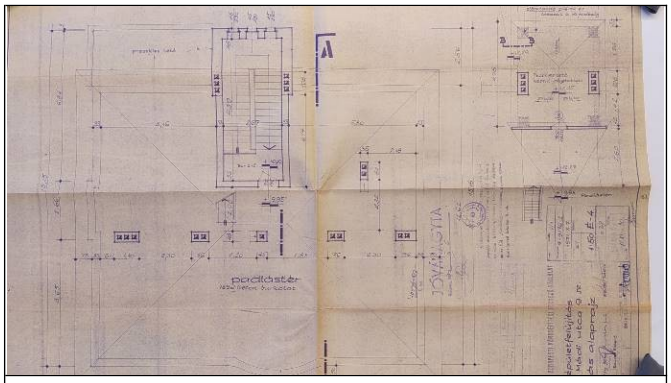

Felújítási terv – Padlás alaprajz (1971)

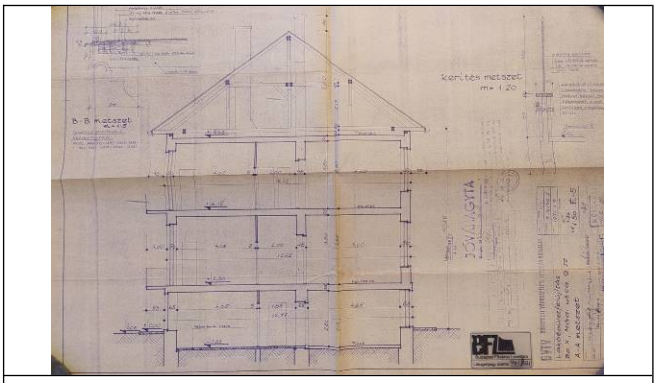

Felújítási terv – Metszet (1971)

Sorszám: E15-2.	Cím: MÁDI UTCA 11/A.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41386/2**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Szőke Elemér építőmester: Sorg Antal
Építtető:	Dr. Horváth Zoltán
Építés éve:	1933 körül
Építészeti stílus:	art deco
Szintszám:	alagsor+MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és arányok
- homlokzati architektúra, anyaghasználat (faragott kő lábazat és kapulizénák, a kiemelt, párkányzatos lépcsőház, a kapu díszes szemöldökpárkánya) és egyéb részletek
- eredeti nyílászárók, ezek osztása
- a bejárati tölgyfakapu

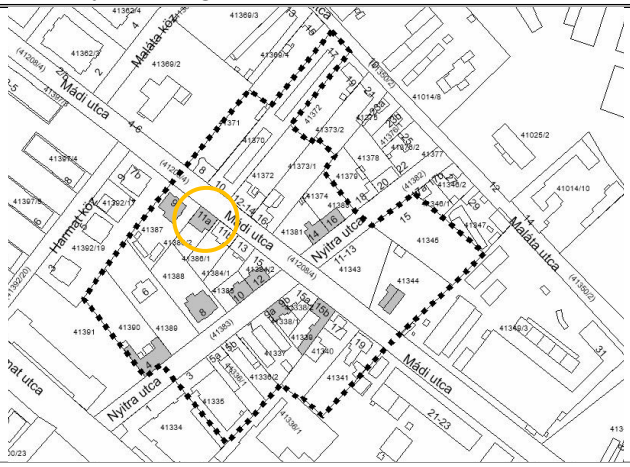

Földhivatali alaptérkép

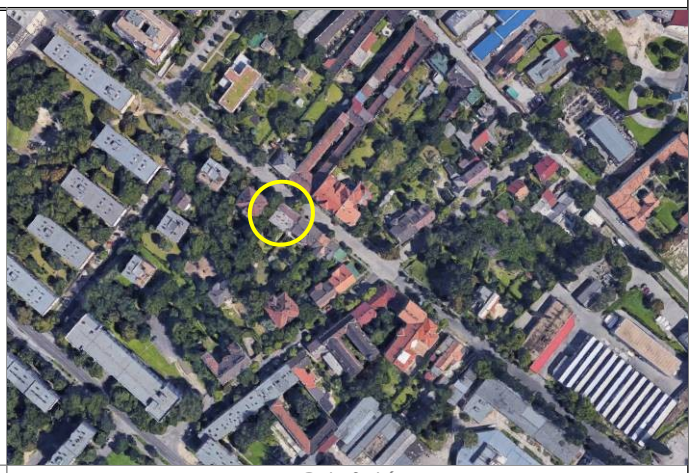

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Mádi utca hangulatos kertvárosias beépítésébe illeszkedő, zártsorúan épült magasföldszintes, 1+1+2 tengelyes, utcával párhuzamos építésű, villajellegű neobarokk lakóház. Erőteljes kiemelésű alagsor, vasbetonfödém, előtetővel és egyenes pártázattal kiemelt bejárati rész, magas, rusztikus kőlábazat, kapu felett kagylós csigavonalas díszítések. Jellegzetes hármas osztású ablakok, kiugró egyenes szemöldök- és osztópárkány.

Fotódokumentáció

Csigavonalas díszítés a kapu felett

Kiugró egyenes osztó- és szemöldökpárkányok

Bejárat

Utcai homlokzat 2.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

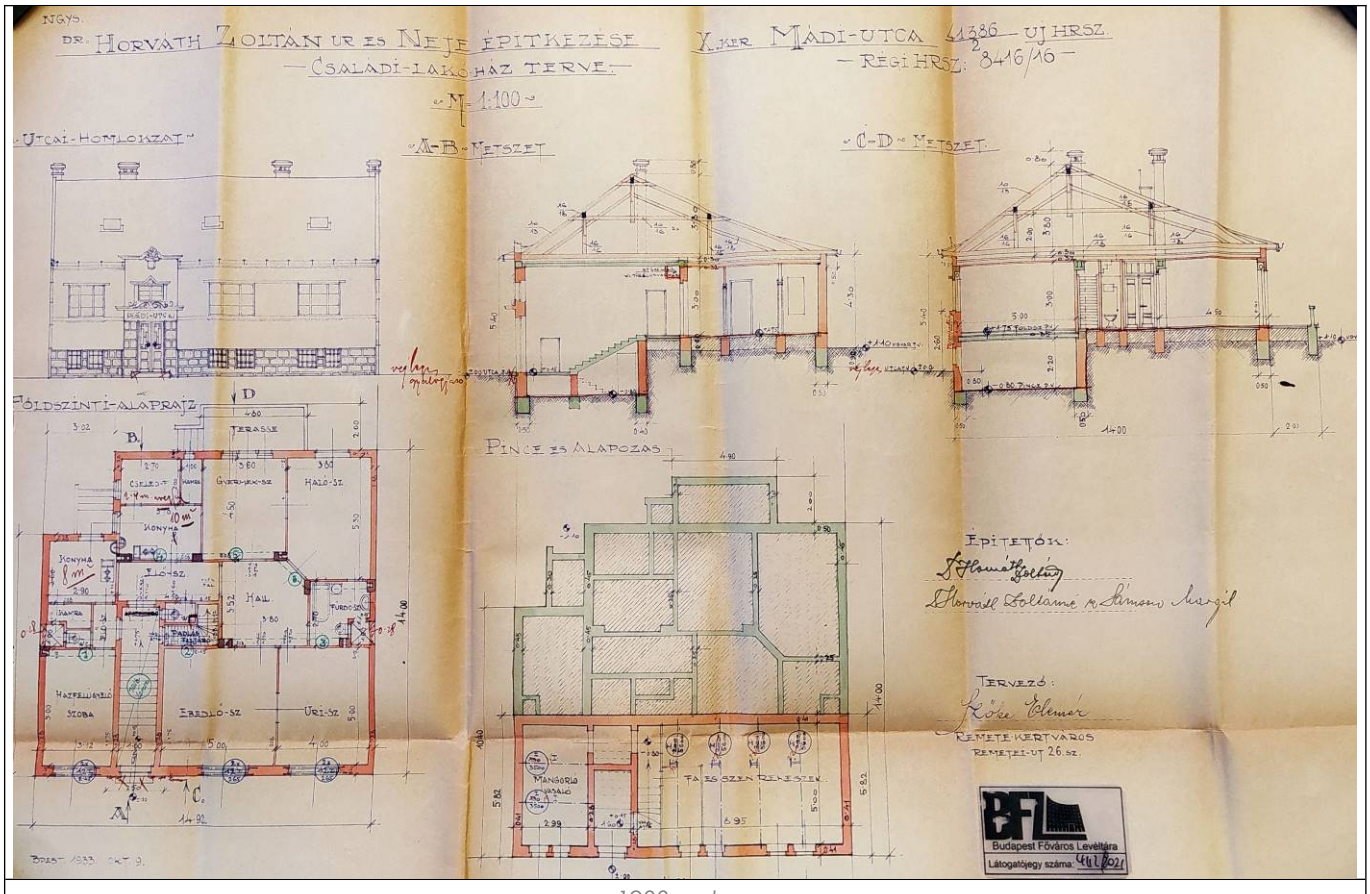

1933-as terv

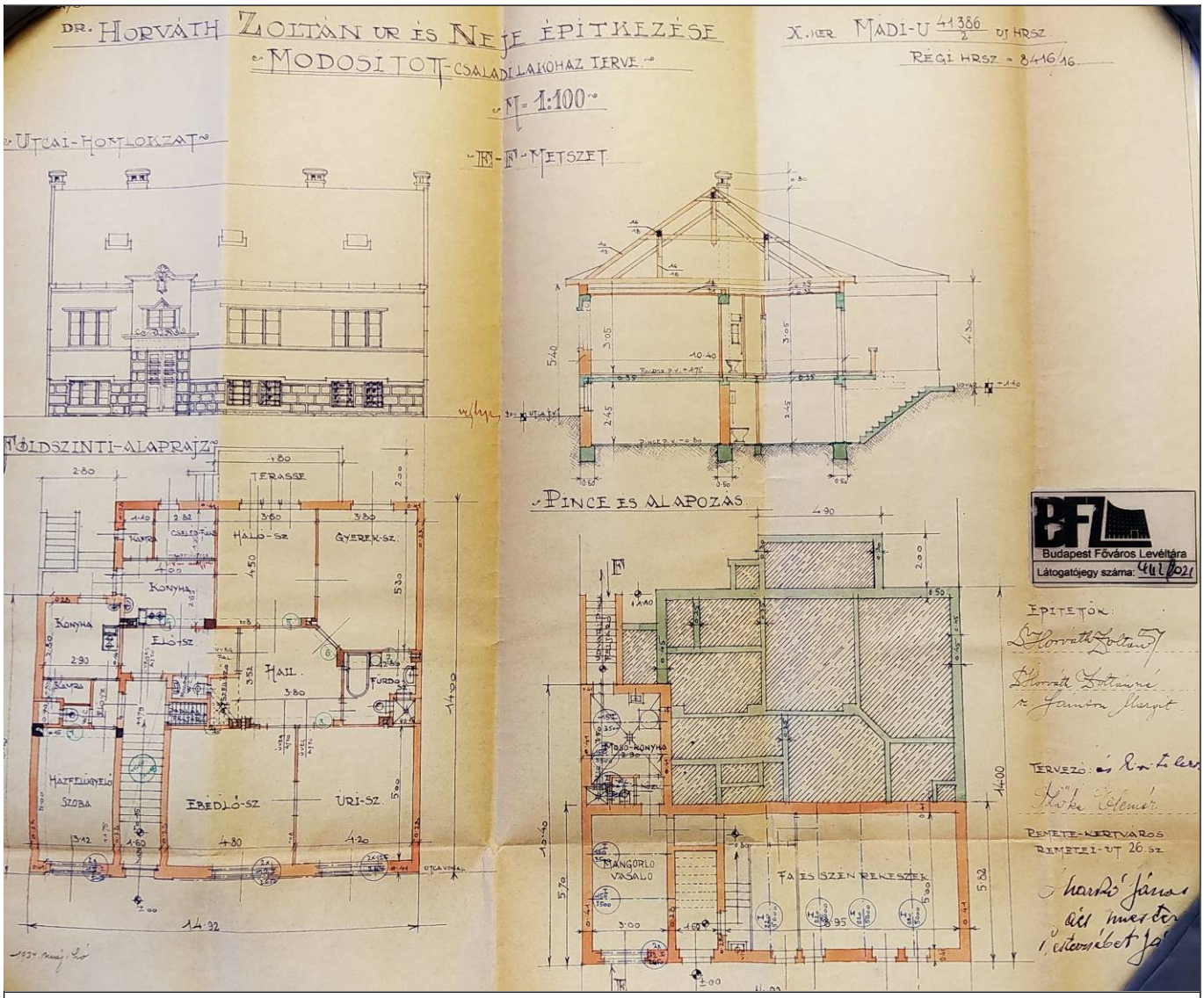

1934-es módosított terv

Sorszám: E15-3.	Cím: MÁDI UTCA 15/B.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41339**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Grátz Dániel
Építtető:	Grátz Dániel
Építés éve:	1914-15
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	MF+2

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és arányok
- homlokzati architektúra, anyaghasználat (faragott kő lábazat és téglalizénák, párkány és ablakkeretek)
- az eredeti nyílászárók osztása
- a bejárati tölgyfakapu.

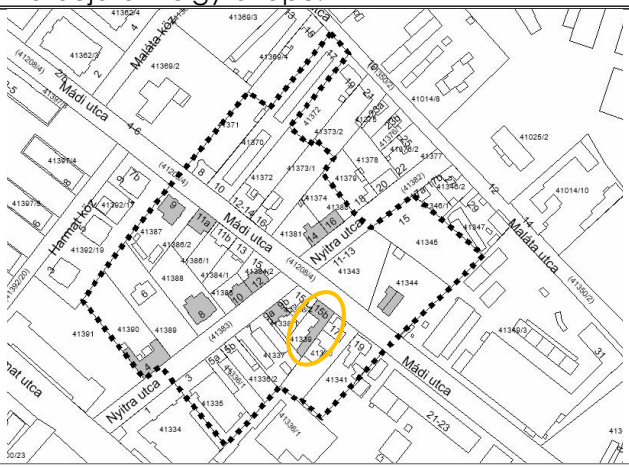

Földhivatali alaptérkép

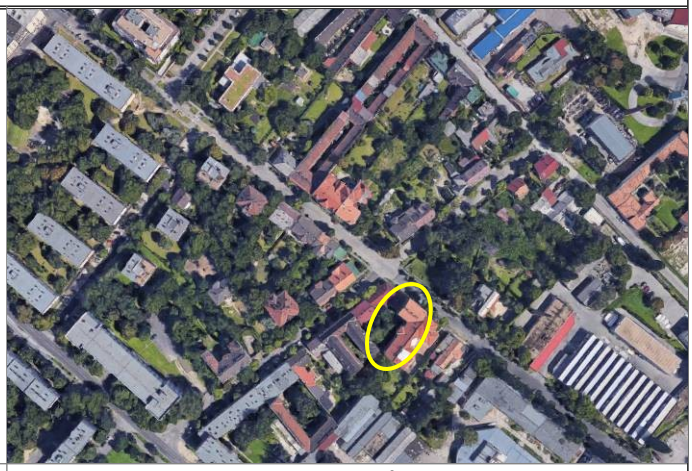

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorúan L alakban épült kétemeletes, 4 tengelyes, szecessziós munkás lakóház. A szecessziós modernebb irányzatát követő, díszítés nélküli igényes és érdekes homlokzat. Utca felé hatalmas, lekerekített sarkú, finoman keretezett ablakok és kapunyílás, függőlegesen futó téglalizénák, magas rusztikus kőlábazat. Udvar felé egyszerű, tipikus függőfolyosós munkás bérkaszárnya. Eredetileg pala volt a tetőzet anyaga.

Fotódokumentáció

Utcakép (2014)

Utcai homlokzat

Bejárati rész, rusztikus kőlábazat

Az eredeti ablakosztás néhány helyen maradt fent.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

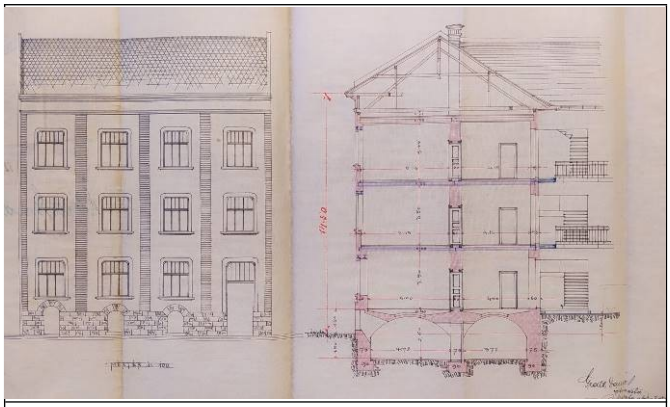

Eredeti terv – homlokzat, metszet (1914)

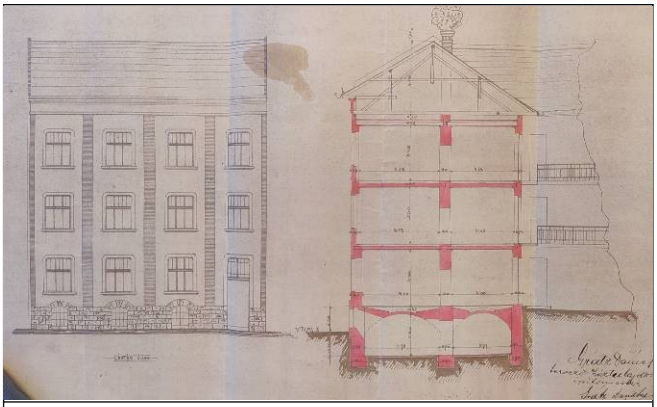

Módosított terv – homlokzat, metszet (1915)

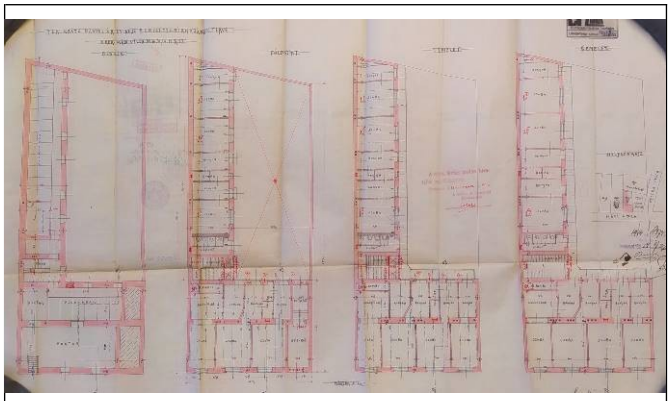

Eredeti terv – pince, fszt, I. emelet, II. emelet (1914)

Módosított terv – pince, fszt, emelet (1915)

Sorszám: E15-4.	Cím: MÁDI UTCA 22.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41344**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	-
Eredeti rendeltetés:	igazgatói villa
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	építőmester: Sorg Antal
Építtető:	Moiret Lajos és neje
Építés éve:	1912, bővítés: 1972
Építészeti stílus:	szecessziós (jugendstil)
Szintszám:	MF+T
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési jelleg, az épület tömege, a homlokzat és részletei
- a díszes oromzat, fachwerkes szemöldökpárkánnyal,
- a tetőterasz kőkorlátja,
- a terméskő lábazatos vaskerítés
- kert, idős fák, facsoportok

Megjegyzés: Javasolt a teljes külső, belső helyreállítás, eredeti tervek vagy analóg minták alapján

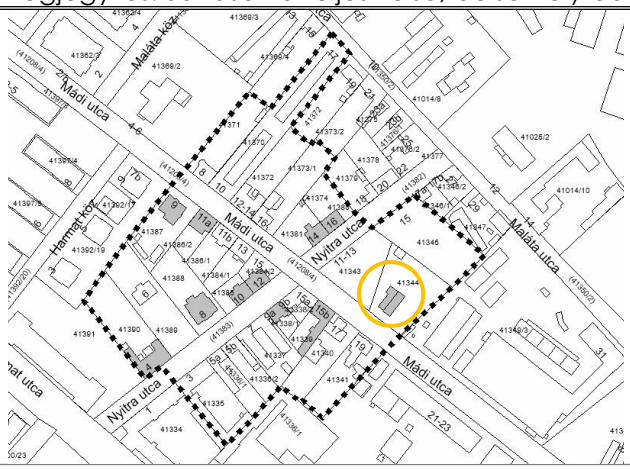

Földhivatali alaptérkép

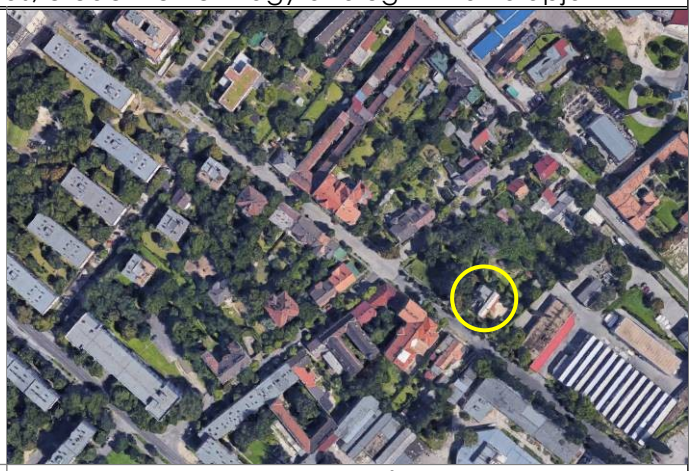

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Gyárak mellett, három nagyméretű telken szabadonállóan épült, tekintélyes magasföldszintes jugendstil jellegű szecessziós villa. Utcára merőleges gerincű, íves hajlású tetőzet, utca felé függönyíves oromfallal és nagyméretű emeleti terasszal, forduló aszimmetrikus homlokzatkialakítással. Az épület jobb oldali kerti homlokzata barkácsolt módon átépített. Óriási, kastélypark jellegű kert, rengeteg idős fa, telek körül körben rusztikus kőlábazatú sodronydrót betétes kovácsoltvas kerítés, mely továbbhúzódik a szomszédos, Nyitra utca 15. sz. alatti telekre is. A villa és a mindkét telekre kiterjedő, fákkal sűrűn beültetett kert együttesen építészeti és természeti érték. A két telek alatt valószínűleg a szomszédos Nyitra utca 15-től megközelíthető egykori kőbánya, sörgyári pince húzódik.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat, háttérben gyárkémény

A rusztikus kőlábazatú kerítés

Nagyméretű emeleti terasz

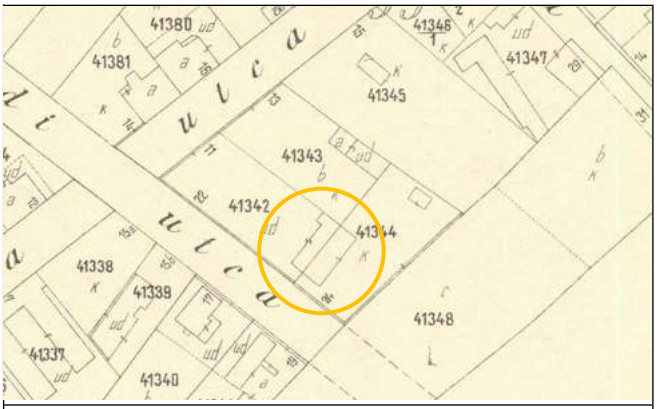

Bp. kataszteri térképsorozatának kivágata (1918-46)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

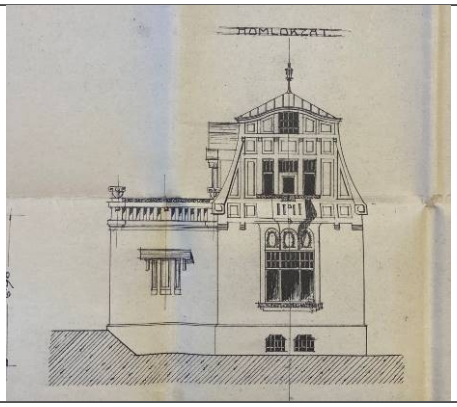

Homlokzat

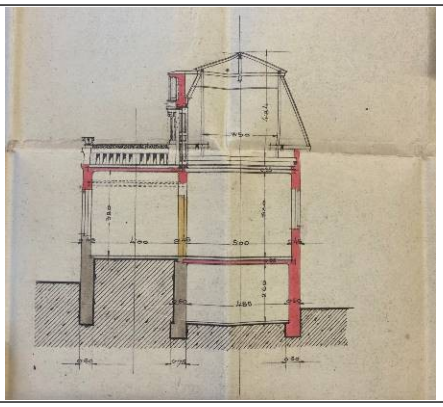

Metszet

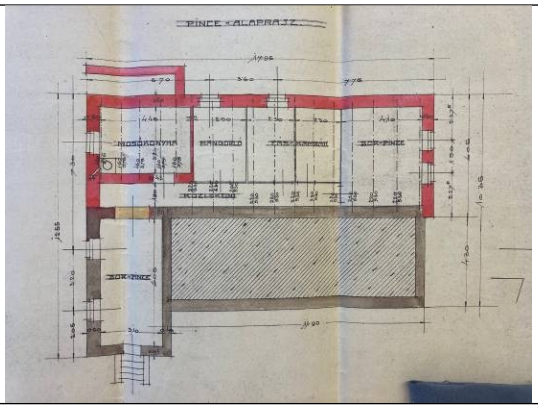

Pince alaprajz

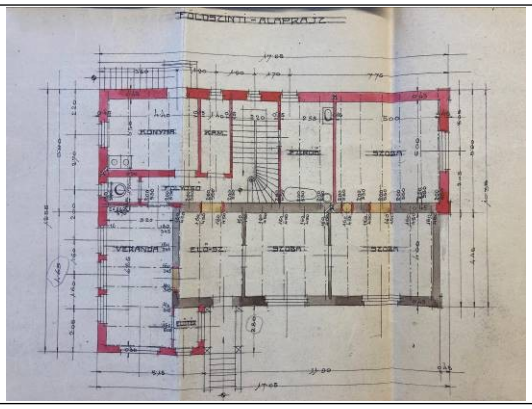

Földszinti alaprajz

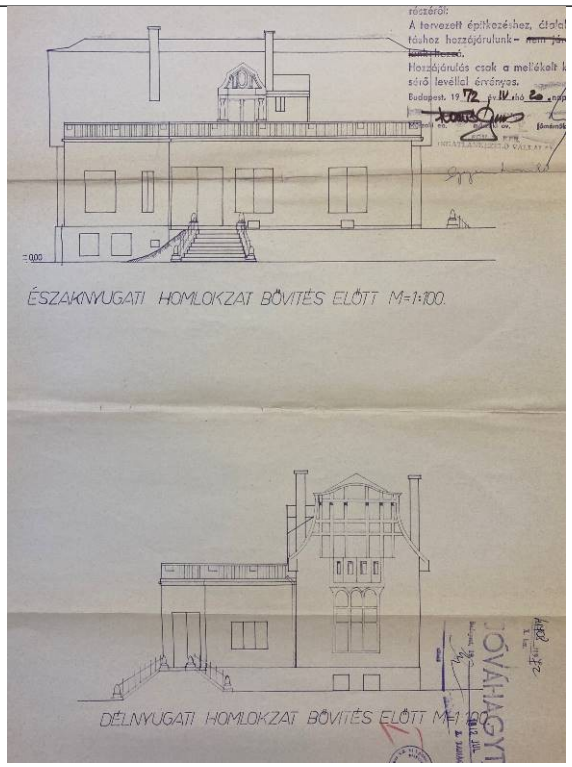

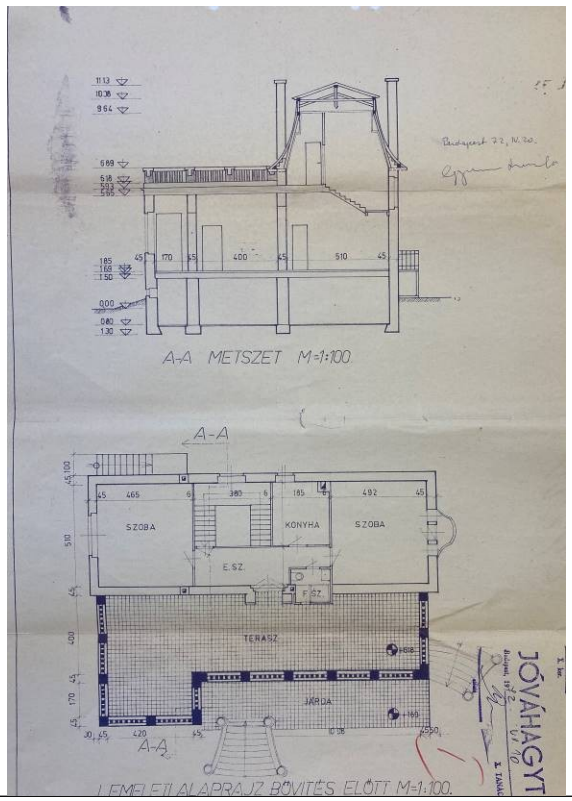

Bővítés előtt (1972-es terv)

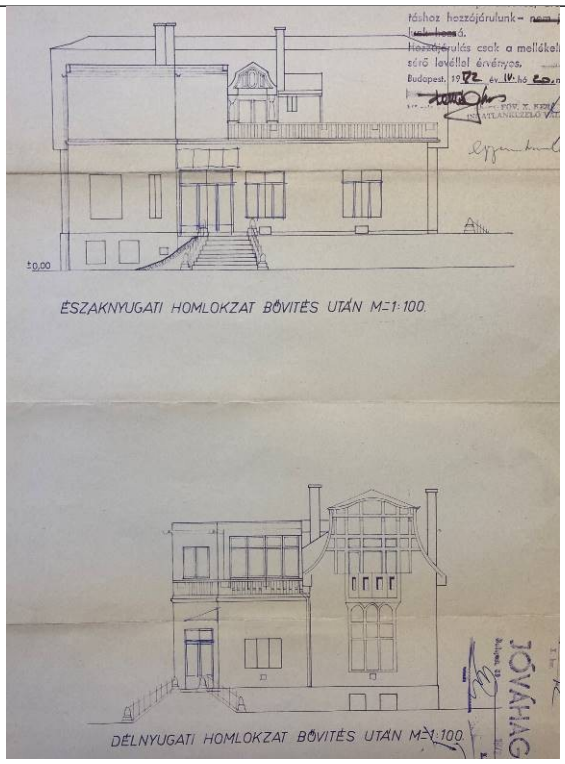

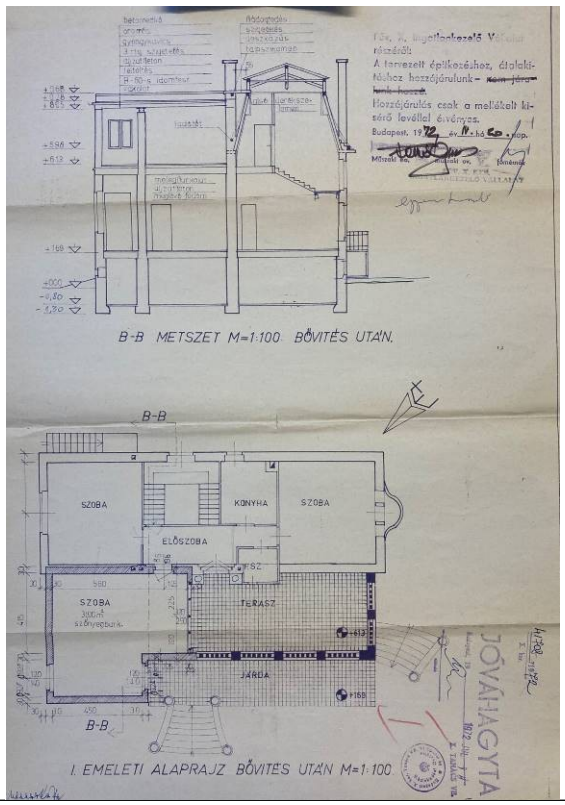

Bővítés után (1972-es terv)

Sorszám: E15-5.	Cím: NYITRA UTCA 4.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41390**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Schöntheil Richárd
Építtető:	Büchler Ármin
Építés éve:	1909 kerti homlokzat átalakítás: 1928
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	MF+1
Területi védelem:	igen

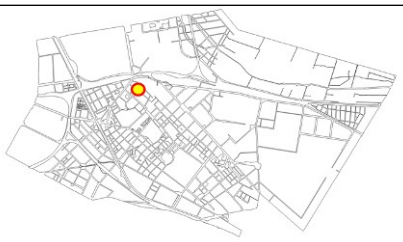

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épülettömeg, a homlokzati arányok, homlokzati részletek
- faragott kő lábazat és kapulizéna
- a nyílászárók és beépített tokos faredőnyök
- a kapu kiképzése, díszes szemöldökpárkánya, a tölgyfakapu
- az építés évét és az építész nevét megörökítő gipszrelief a kapu fölött
- kert és növényzete.

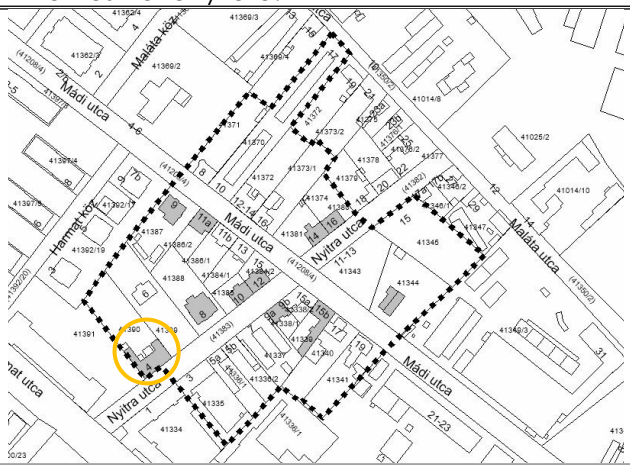

Földhivatali alaptérkép

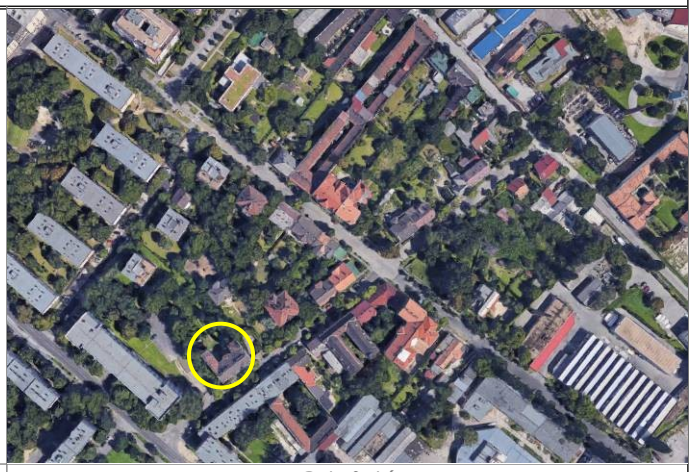

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Kisvárosias beépítésű utca részét képező, zártsorúan U alakban épült egyemeletes, szecessziós lakóház. Hármas tagolású, kétoldalt törtvonalú pártázattal kiemelt, asszimmetrikus homlokzat, magas, rusztikus, oldalrizalitokat és kaput is kijelölő kőlábazat, eredeti nyílászárók, vasbetonmennyezet, kapu körül árpakalász és virágcsokor relief, felette gipsz embléma az építész nevével, építés évszámával. Jellegzetes, a Schöntheil-féle épületeken gyakran előforduló, geometrikus díszítésű fa bejárati kapu. Kert felé néző emeleti terasz, nagyméretű kert. 1917-ben nyitott verandával bővítették, 1928-ban egy szoba toldalék épült, 1932-ben kisebb átalakítás történt, 1964-ben pedig felújítási munkát végeztek az épületen.

Fotódokumentáció

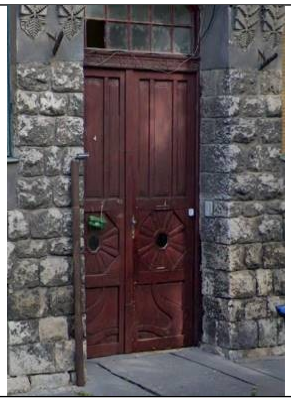

A bejárati kapu gazdagon díszített részletei

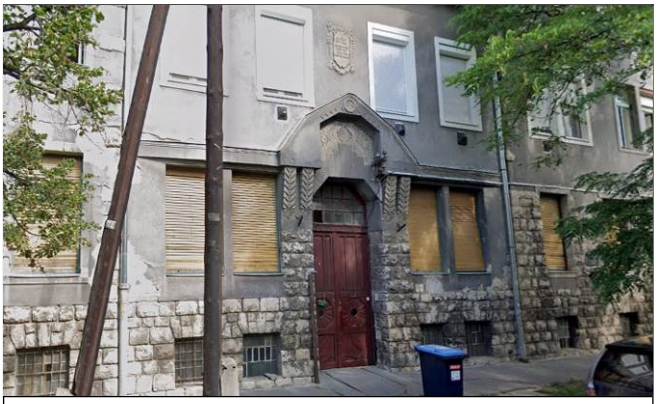

A bejárati rész

Törtvonalú pártázat

Utcai homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

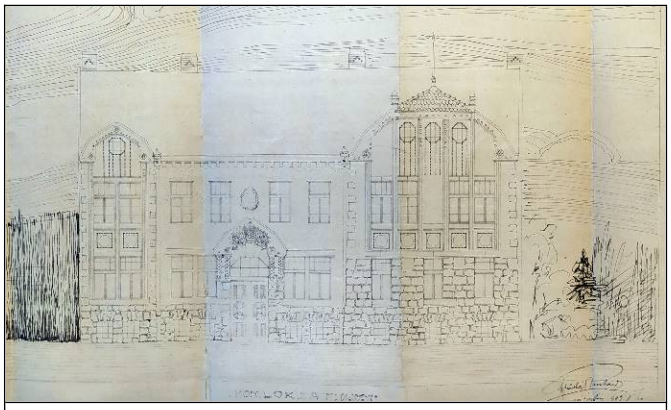

Homlokzat

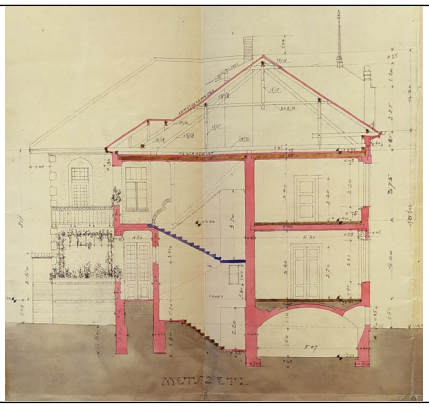

Metszet

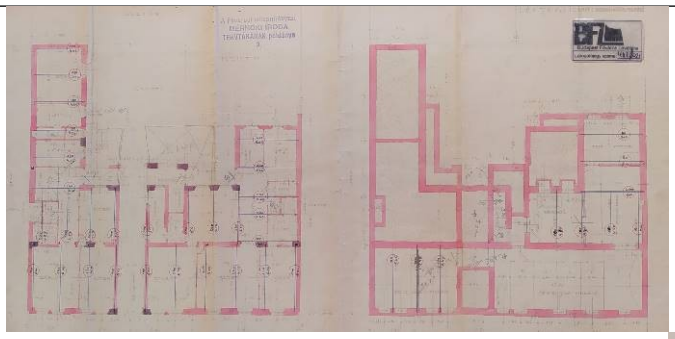

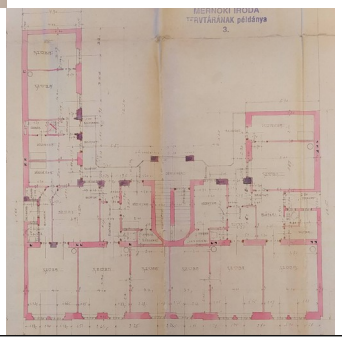

Alaprajzok

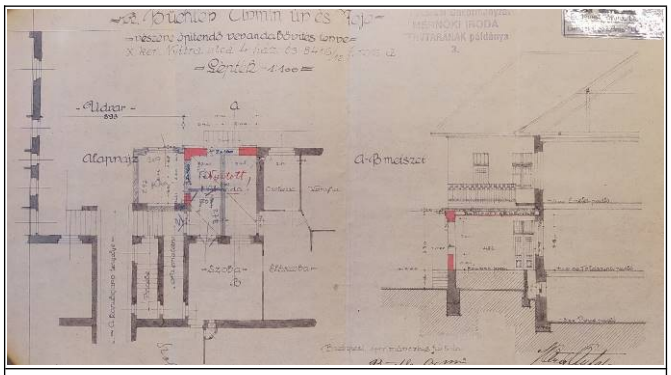

Veranda bővítés terve (1917)

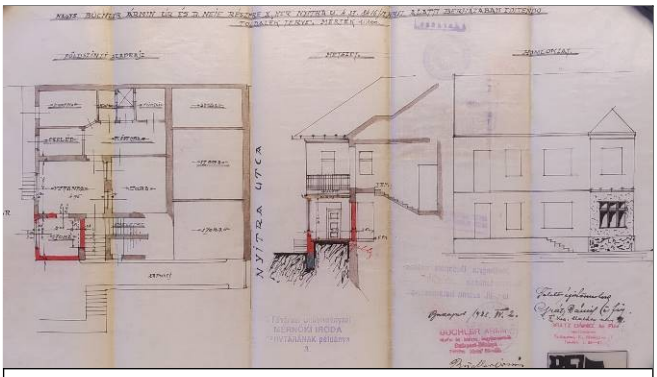

Toldalék terve (1928)

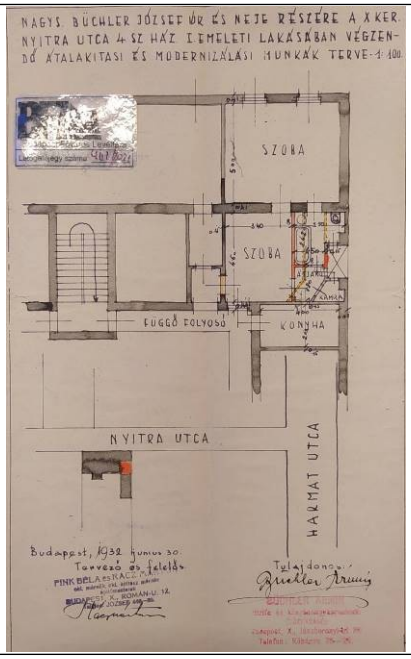

Átalakítási terv (1932)

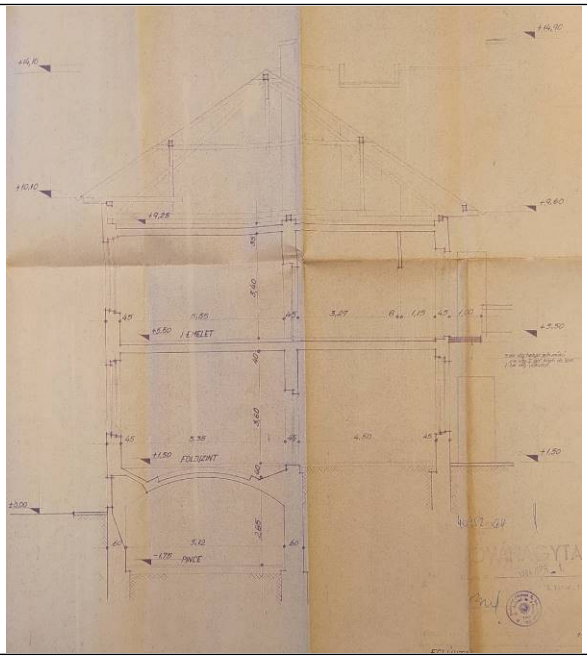

Felújítási terv – Metszet (1964)

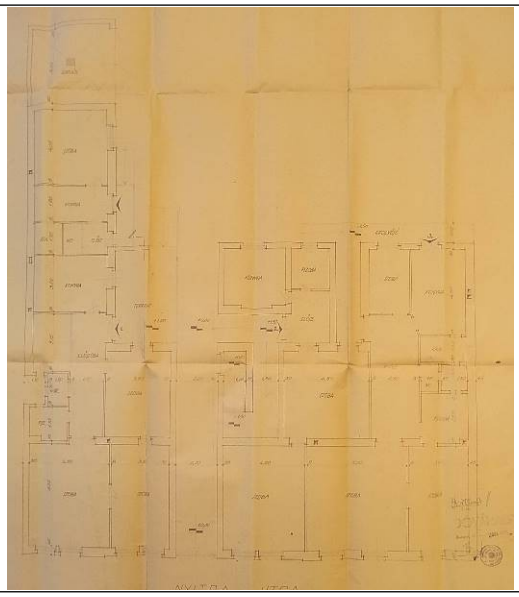

Felújítási terv – Földszinti alaprajz (1964)

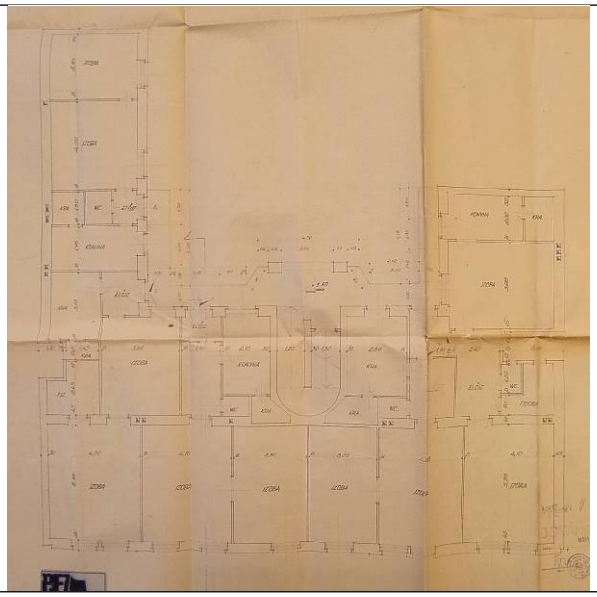

Felújítási terv – Emeleti alaprajz (1964)

Sorszám: E15-6.	Cím: NYITRA UTCA 8.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41388**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület (villa)
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Beta Géza
Építtető:	Reuss Emil MÁV gépgyári főmérnök
Építés éve:	1911
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	F+2

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és tömegarányok
- eredeti homlokzati részletek (középoromzat,
- drótháló betétes kerítés
- kert, kerti növényzet, idős fák

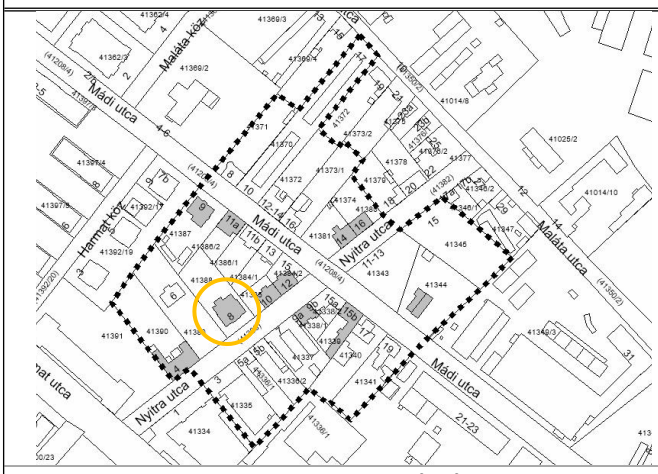

Földhivatali alaptérkép

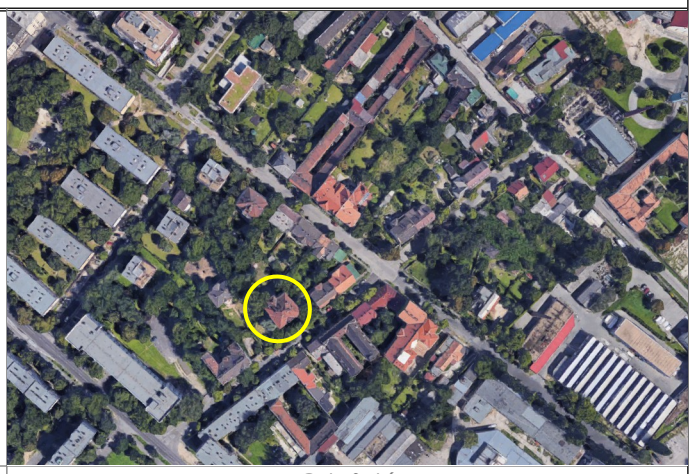

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Kisvárosias utca részét képező, szabadonálló, előkertes, kétemeletes szecessziós villa, elvarázsolt kert, idős fák, értékes növényzet, eredeti téglalábazatos kovácsoltvas kerítés. Utca felé erkélyek, kert felé veranda, szintenként eredetileg 1 db 6 szobás lakás. Középen oromfallal kiemelt hármas tagolású homlokzat, kontyolt tetőzet. Lecsupaszított homlokzata ellenére jó arányok, erős hangulati érték.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Eredeti kerítés és a dús növényzet

Légifotó az udvar felől

Bp. kataszteri térképsorozatának kivágata (1918-46)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

Nem található a Levéltár adatbázisában.

Sorszám: E15-7.	Cím: NYITRA UTCA 9/A.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41338/1**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	építőmester: Kallós Sándor
Építtető:	Kőrösy Károly és neje
Építés éve:	1934
Építészeti stílus:	art deco
Szintszám:	F+1

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a beépítési mód,
- az épülettömeg,
- a homlokzati architektúra, az összefogott ablakkeretek, a faragott kő lábazat
- a nyílászárók és ezek osztása, az eredeti tölgyfakapu
- kapu

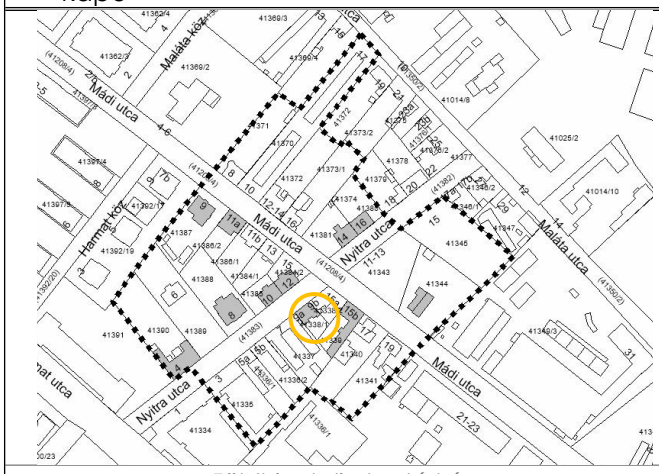

Földhivatali alaptérkép

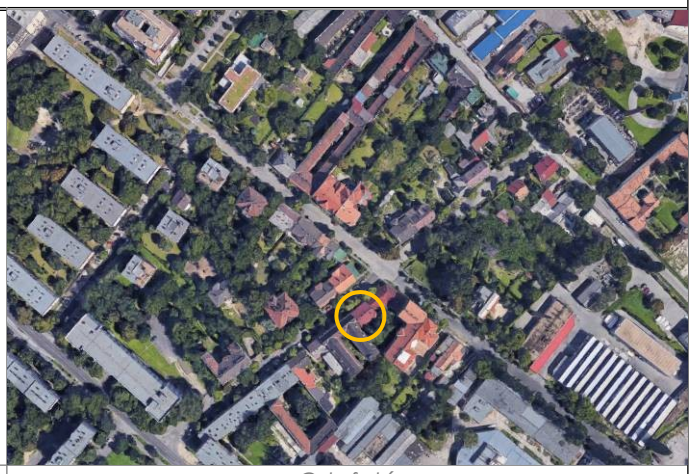

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Nyitra utca védendő kisvárosias házsorának szerves része. Zártsorú beépítésben álló egyemeletes 3, illetve 4 tengelyes, utcával párhuzamos építésű egyszerű, modern lakóház, szintenként 3 szobás + cselédszobás lakással. Kert felé nagy terasszal, jellegzetes 1930-as évekre jellemző homlokzati elemekkel (vízszintes osztópárkányok, magas faragott kőlábazat, hármas osztású nagy ablakok stb.).

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Faragott kőlábazat

Vízszintes osztópárkányok, hármas osztású nagy ablakok

Bejárati rész

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

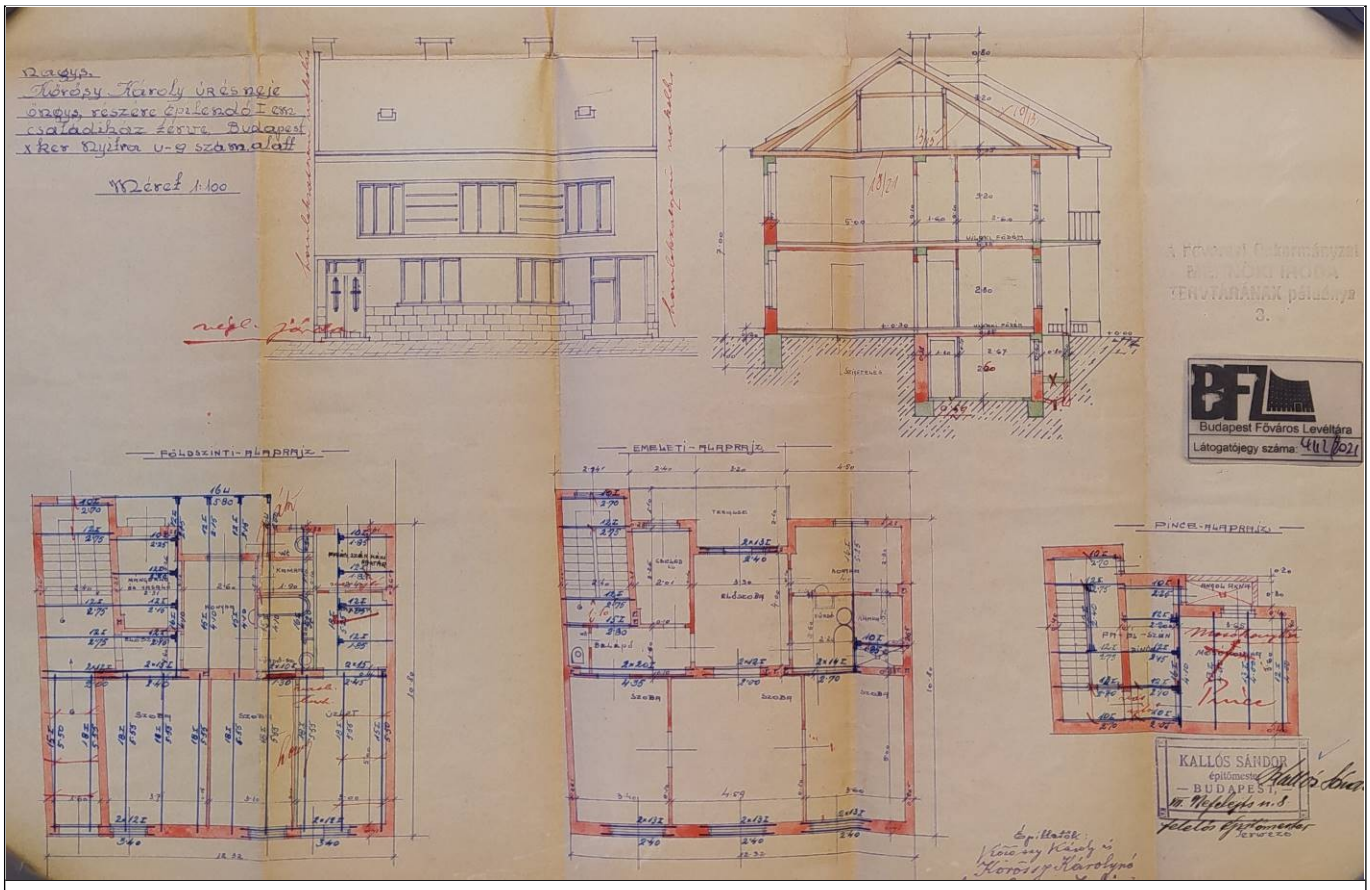

1934-es terv

Sorszám: E15-8.	Cím: NYITRA UTCA 10.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41385**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Beta Géza építőmester: Strakovits Albert
Építtető:	Schwéda Mihály
Építés éve:	1908
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és arányok

Megjegyzés: az épület jelenlegi formájában az egyedi védelem fenntartása nem indokolt, igény esetén a megszűntetése javasolható.

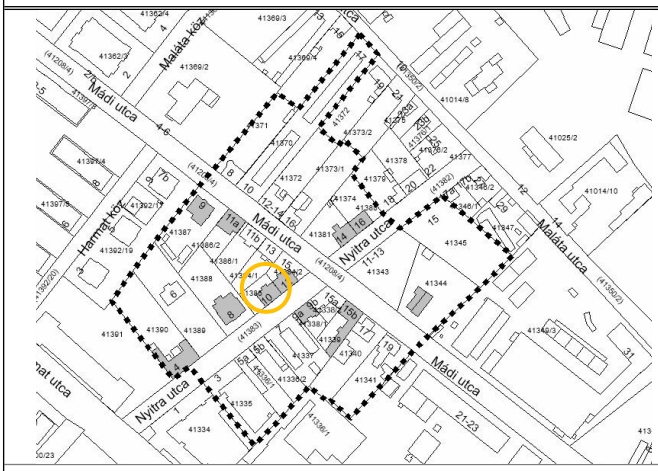

Földhivatali alaptérkép

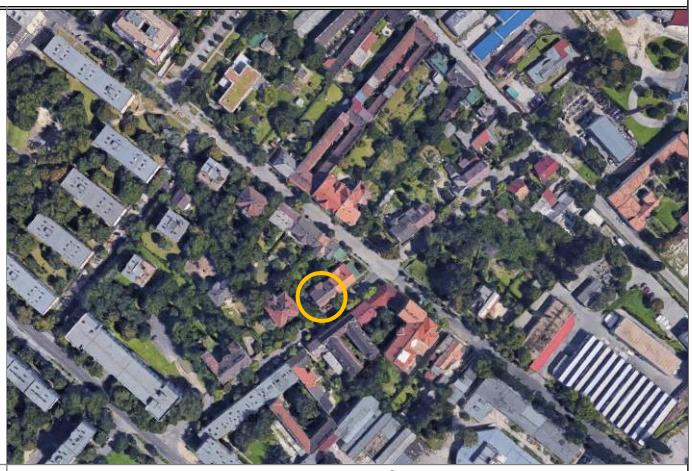

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Nyitra utca hangulatos, kisvárosias beépítésébe illeszkedő, hézagosan zártsorúan épült, magasföldszintes, utcával párhuzamosan épült, 4 tengelyes, korábban szecessziós villajellegű családi ház. A szomszédos Nyitra utca 12. ikerpárja volt. Erősen kiemelt alagsor, kert felé veranda. 4 szobás, verandás elrendezés, korábban alagsori házmesterlakással. Eredetileg magas, faragott kőlábazat jellemezte, azonban ezt azóta leverték.

Az épület jelenlegi formájában az egyedi védelem fenntartása nem indokolt.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Ablakok és a megváltoztatott lábazat

Sorszám: E15-9.	Cím: NYITRA UTCA 12.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41384/2**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Beta Géza (valószínűleg) Stratkovics Albert (építőmester)
Építtető:	Galli László
Építés éve:	1909 1965: belső átalakítás
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

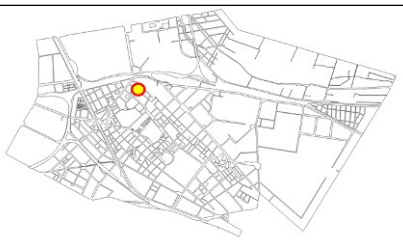

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és az épülettömeg arányok
- homlokzati elemek (párkány, ablakkeretek, vakolatarchitektúra, csempedíszek, faragott terméskő lábazat)
- kert felőli faveranda

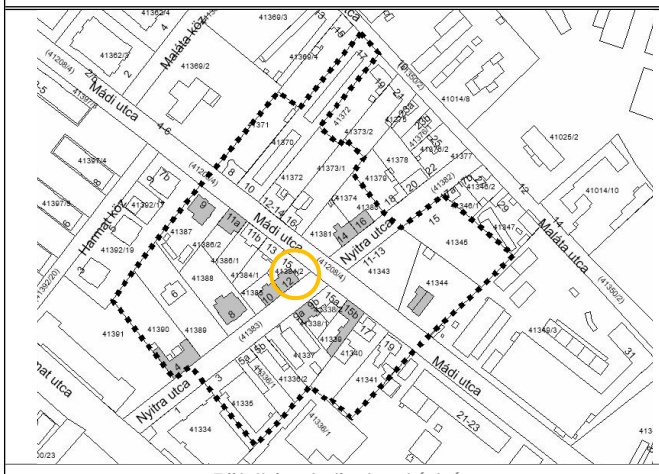

Földhivatali alaptérkép

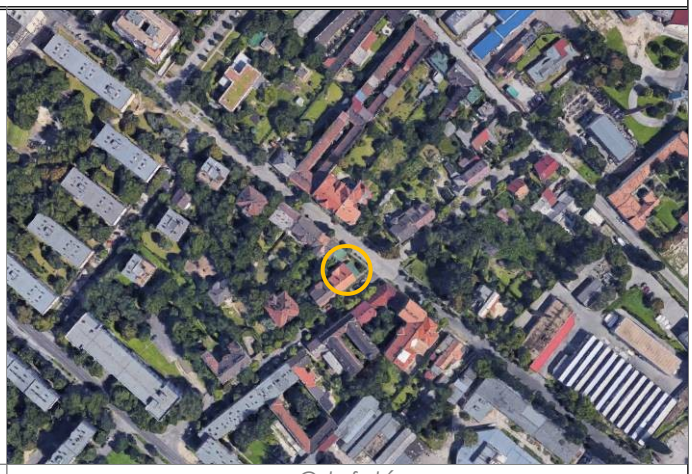

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Nyitra utca hangulatos, kisvárosias beépítésébe illeszkedő hézagosan zártsorúan épült magasföldszintes, utcával párhuzamosan épült, 4 tengelyes, szecessziós villajellegű családi ház. A szomszédos Nyitra utca 10. ikerpárja. Kert felé verandás kialakítás, erősen kiemelt alagsor, gyönyörű színes, kerámia berakásos szecessziós vakolatdíszítés, magas faragott kőlábazat. Felül osztott üveges nyílászárók, a szomszédos Nyitra utca 10. sz. alatti épülethez hasonlóan. Egy 2002-es felvételen még meglévő, eredeti osztott üveges acél alagsori ablakok ma már jellegtelen műanyagablakokra cseréltek.

Fotódokumentáció

Homlokzati részletek

Alagsori ablakok és faragott kőlábazat

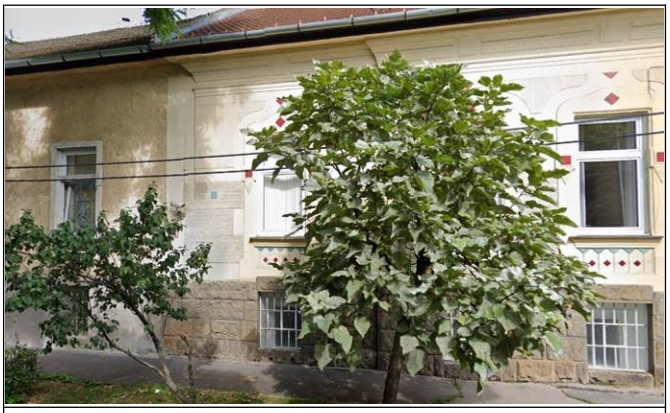

Csatlakozás a Nyitra utca 10. épülethez

Mádi utca felől, látszik a verandás kialakítás

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

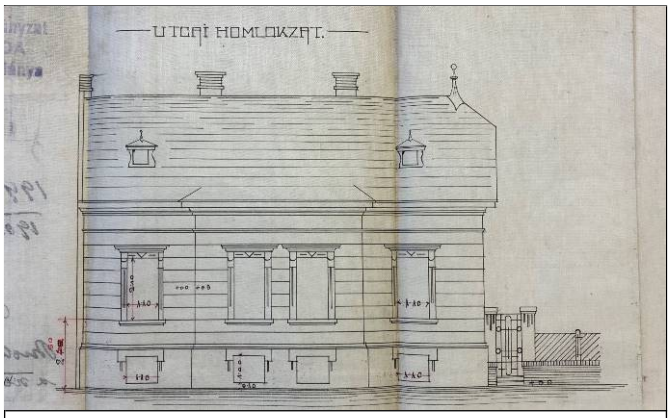

Homlokzat

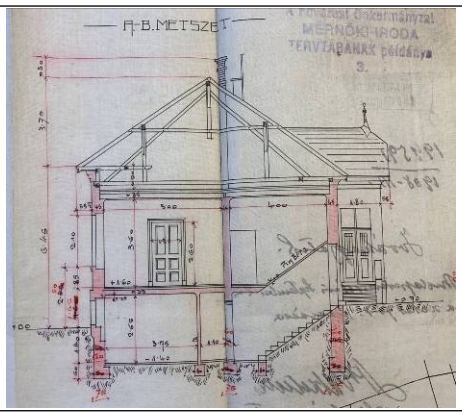

Metszet

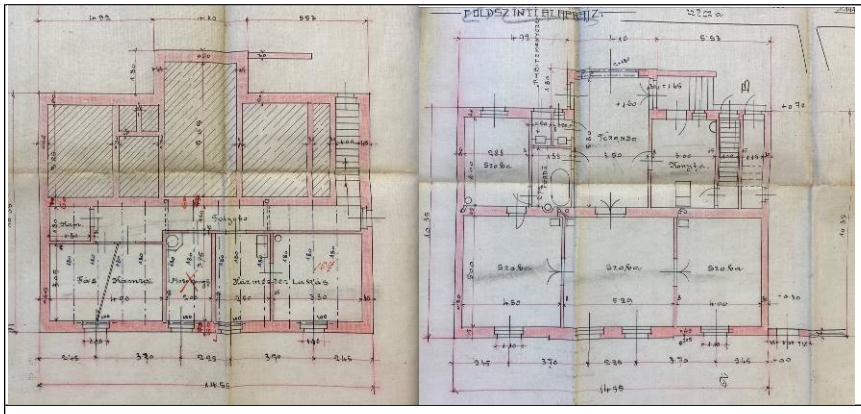

Eredeti tervek – alaprajzok

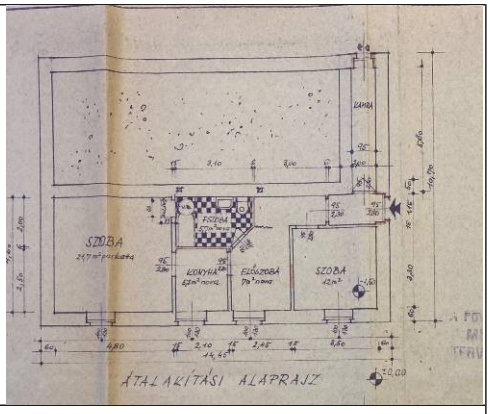

1965-ös átalakítási terv

Sorszám: E15-10.	Cím: NYITRA UTCA 14.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41381**
Megnevezése:	lakóépület üzlettel
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület üzlettel
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület üzlettel
Tervező:	Beta Géza
Építtető:	Kovács Gyula és neje
Építés éve:	1911
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a beépítési mód
- az utcai homlokzat vakolatarchitektúrája,
- a kőlábazat
- kert felőli veranda
- falpilléres, drótbetétes kerítés és kapu

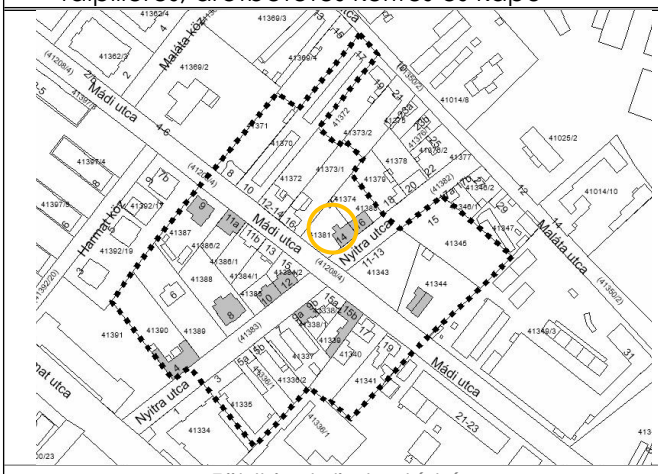

Földhivatali alaptérkép

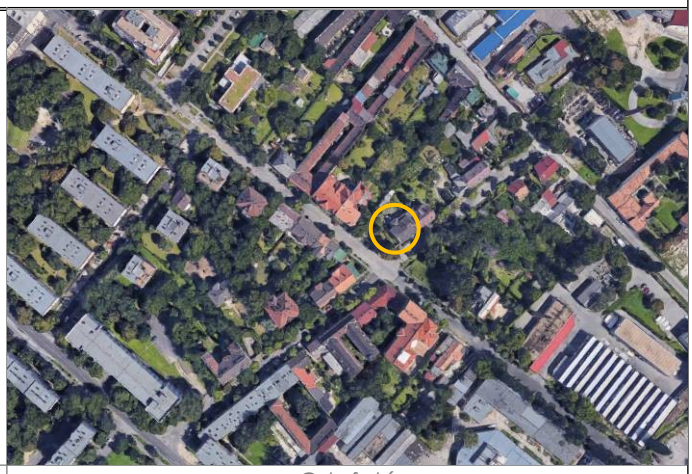

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Hézagosan zártsorúan épült magasföldszintes, 1+2+1 tengelyes, rövidszárú L alakú szecessziós családi ház. Erősen kiemelt alagsor, kert felől veranda, utcai homlokzaton középrizalit, eredeti ablakok, leegyszerűsített geometrikus ornamentika és kőlábazat a jellemzői. A Nyitra utca 16. sz. alatti épület ikerpárja, de eltérő vakolatarchitektúrával.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Középrizalitos homlokzat, jobbra alagsori üzlet bejárata

Nyitra és Mádi utca sarka felől

Mádi utca felől, látszik a hátsó veranda

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

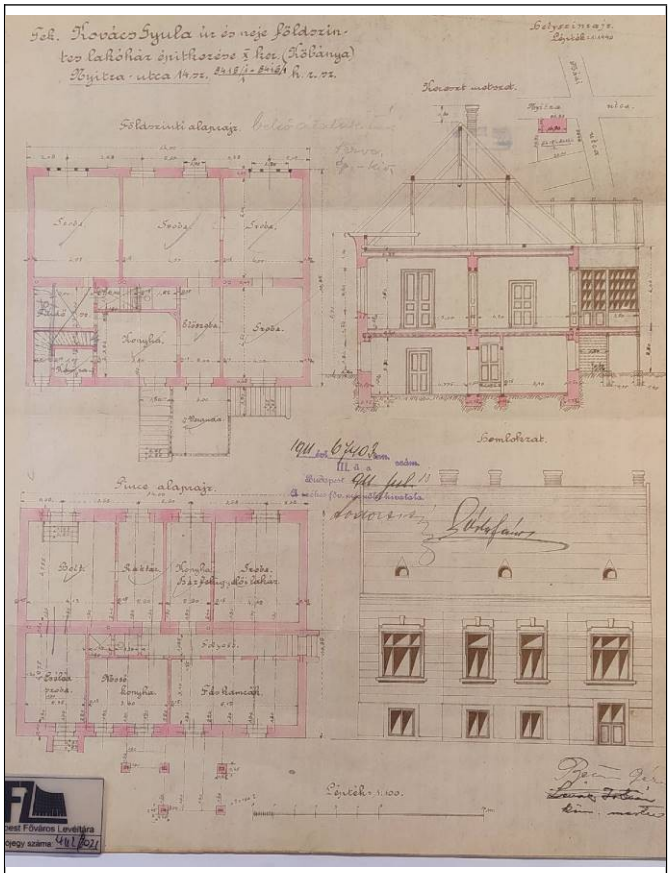

1911-es terv

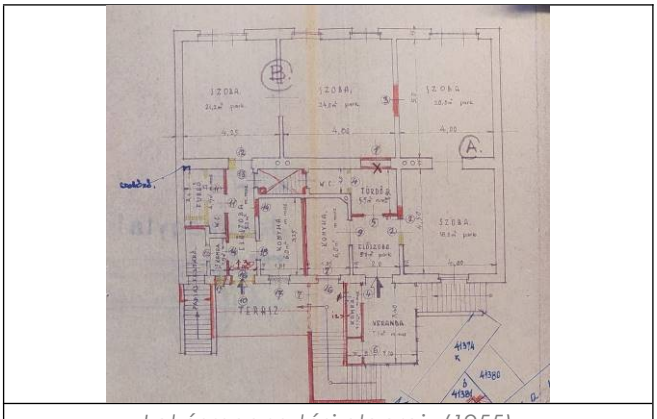

Lakásmegosztási alaprajz (1955)

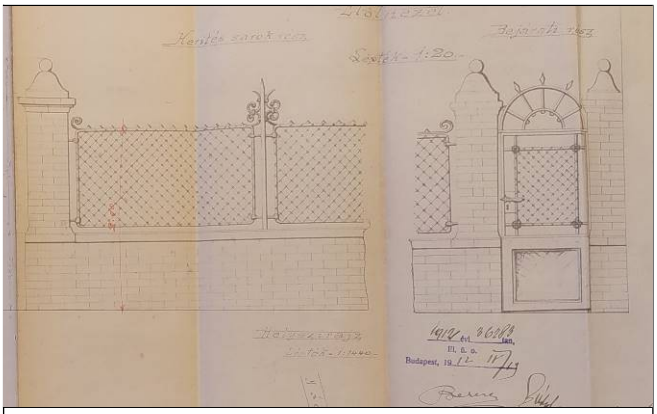

Kerítés terve (1912)

Sorszám: E15-11.	Cím: NYITRA UTCA 16.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41380**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Beta Géza
Építtető:	Róth Imre és neje
Építés éve:	1911
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF

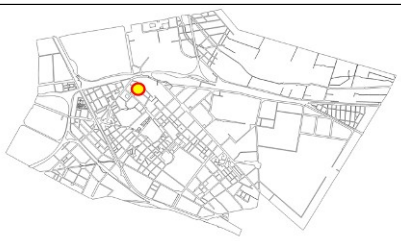

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a beépítési mód
- az utcai homlokzat vakolatarchitektúrája,
- az eredeti nyílászárók és ezek osztása
- a kőlábazat
- kert felőli veranda
- pilléres, betonelemes kerítés és kapu

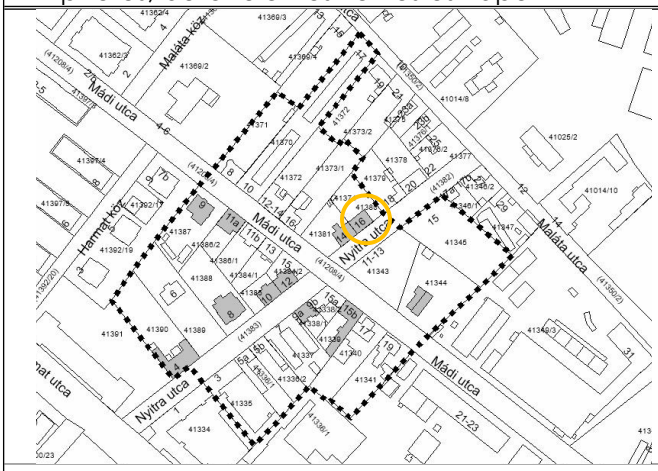

Földhivatali alaptérkép

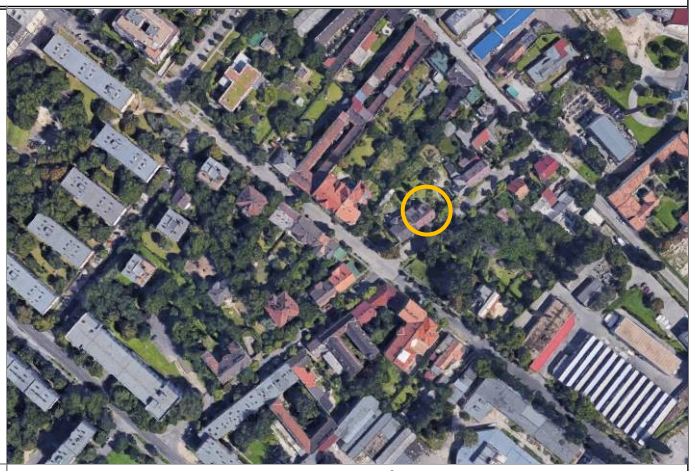

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Hézagosan zártsorúan épült magasföldszintes, 1+2+1 tengelyes, rövidszárú L alakú szecessziós családi ház. Erősen kiemelt alagsor, vasbeton födém, középrizalit felett megemelt kontyolt tetőzet, eredeti ablakok, finom geometrikus homlokzati ornamentika és kőlábazat, kert felőli veranda a jellemzői. Kialakítása szinte teljesen megegyező a szomszédos Nyitra utca 14. sz. alatti épülettel, annak ikerpárja, de hasonlít a Nyitra utca 10. és 12-höz is. Utólagos tetőtérbeépítés következtében megváltoztatott tetőzet. Kerítése a régi vasúti kerítésekhez és a Kőbányai Vízműtelephez hasonlóan edzett betonból készült. A tervtári tervek alapján elképzelhető, hogy a Nyitra utca 12. színes kerámialap díszítéseihez hasonló homlokzati kialakítás volt itt is.

Fotódokumentáció

Középrizalitos utcai homlokzat

Alagsori ablak és kőlábazat

Eredeti ablakok, körülötte homlokzati ornamentika

Eredeti kerítés

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

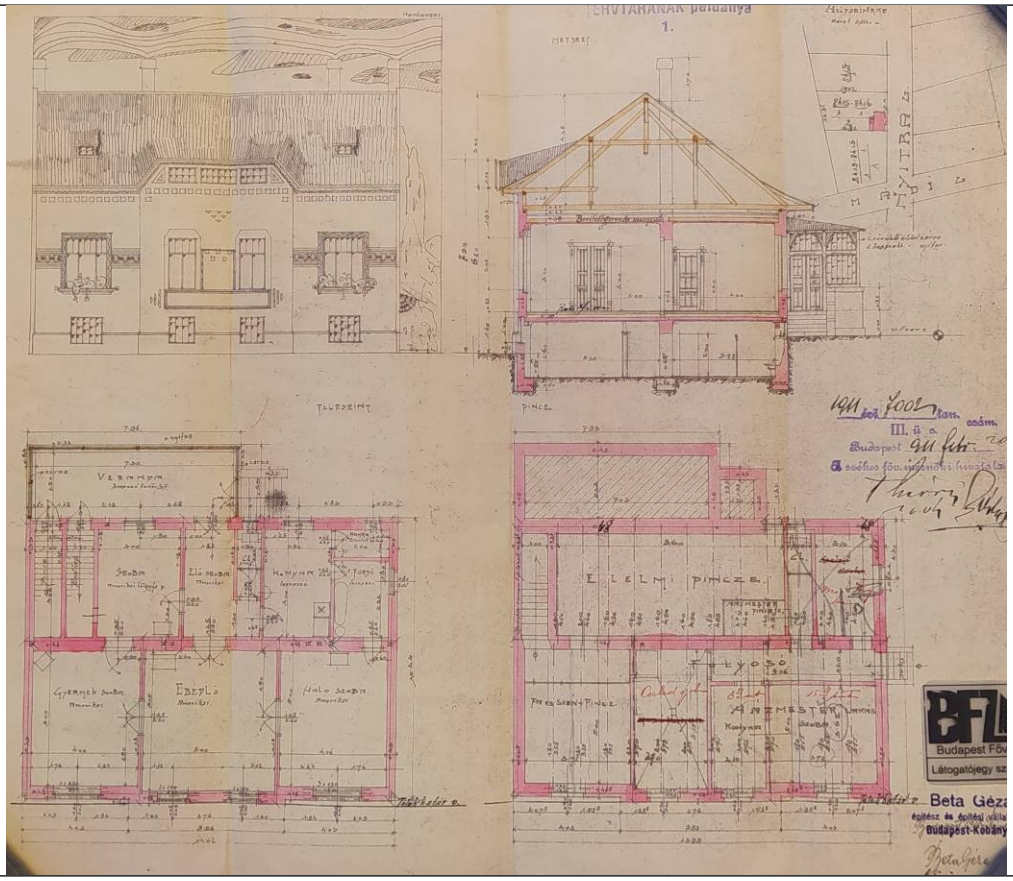

1911-es terv

Sorszám: E15-12.	Cím: NYITRA UTCA 15/a - /b	Városrész: ÓHEGY
épületegyüttes részeként védett egyedi érték		
Hrsz.:	**41345/ 1 és /2**	
Megnevezése:	támfalkerítés	
Tulajdonviszony:	-	
Eredeti rendeltetés:	támfalkerítés	
Jelenlegi rendeltetés:	támfalkerítés	
Tervező:	Sorg Antal	
Építtető:	Reile Lipót	
Építés éve:	1911	
Építészeti stílus:	art deco	
Szintszám:	-	
		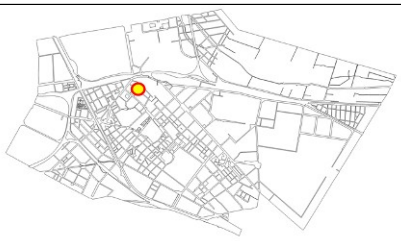
Területi védelem:	igen	

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a támfalkerítés terméskő lábazata
- a gyalogos bejáró kapuzat,
- az art deco geometrikus motívumokkal díszített vaspillérek és a drótbetétes kerítés elemek

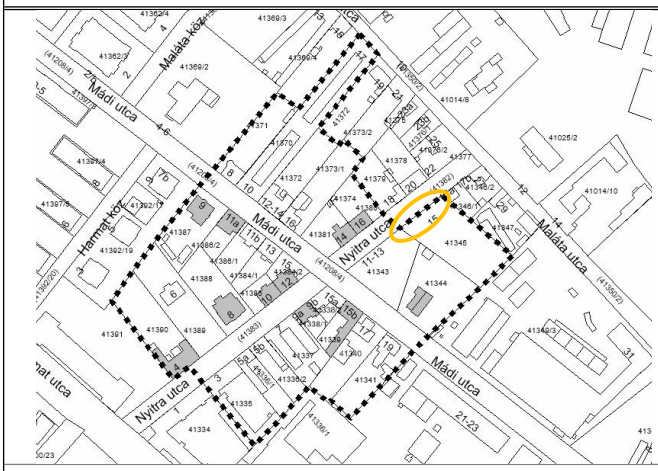

Földhivatali alaptérkép

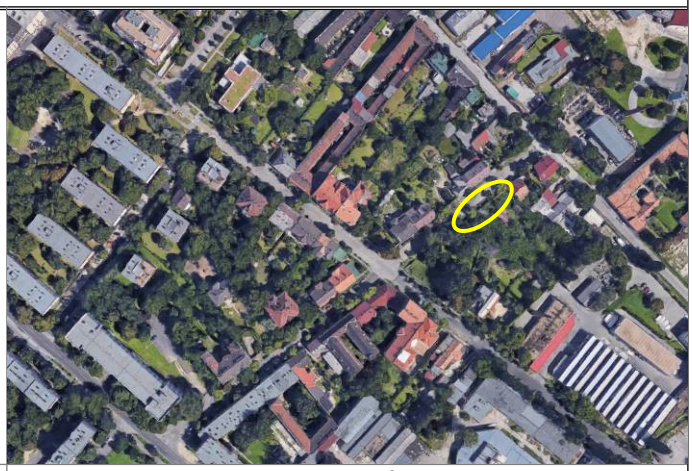

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Gyönyörű, több telken végighúzódó art deco kerítés. Magas rusztikus terméskőlábazati rész, finom kovácsoltvas keretben sodrony drótháló betét. Hasonló kerítés veszi körül a két telekre épült Mádi utca 22-24. sz. alatti egykori Dreher villa kertjét is. Valószínűleg egykor a három telek összetartozott. A nagyméretű telken csak egy kisméretű földszintes ház áll. A telek alatt valószínűleg egykori kőbánya, későbbi sörpince húzódik.

Fotódokumentáció

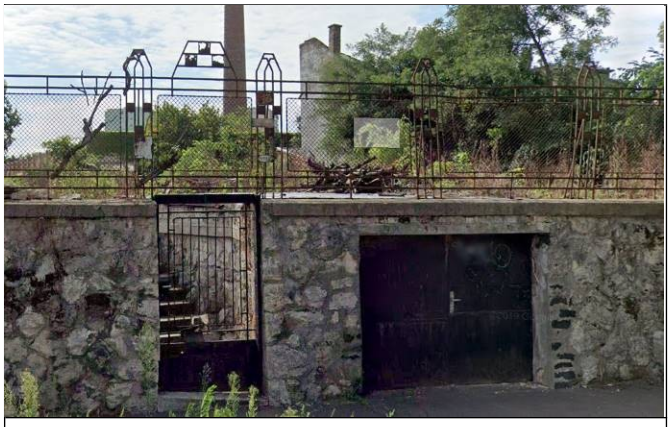

Bejárati kapu

Utcakép

Kerítés részletei

A Mádi u. 22-24. kerítésével való hasonlóság

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

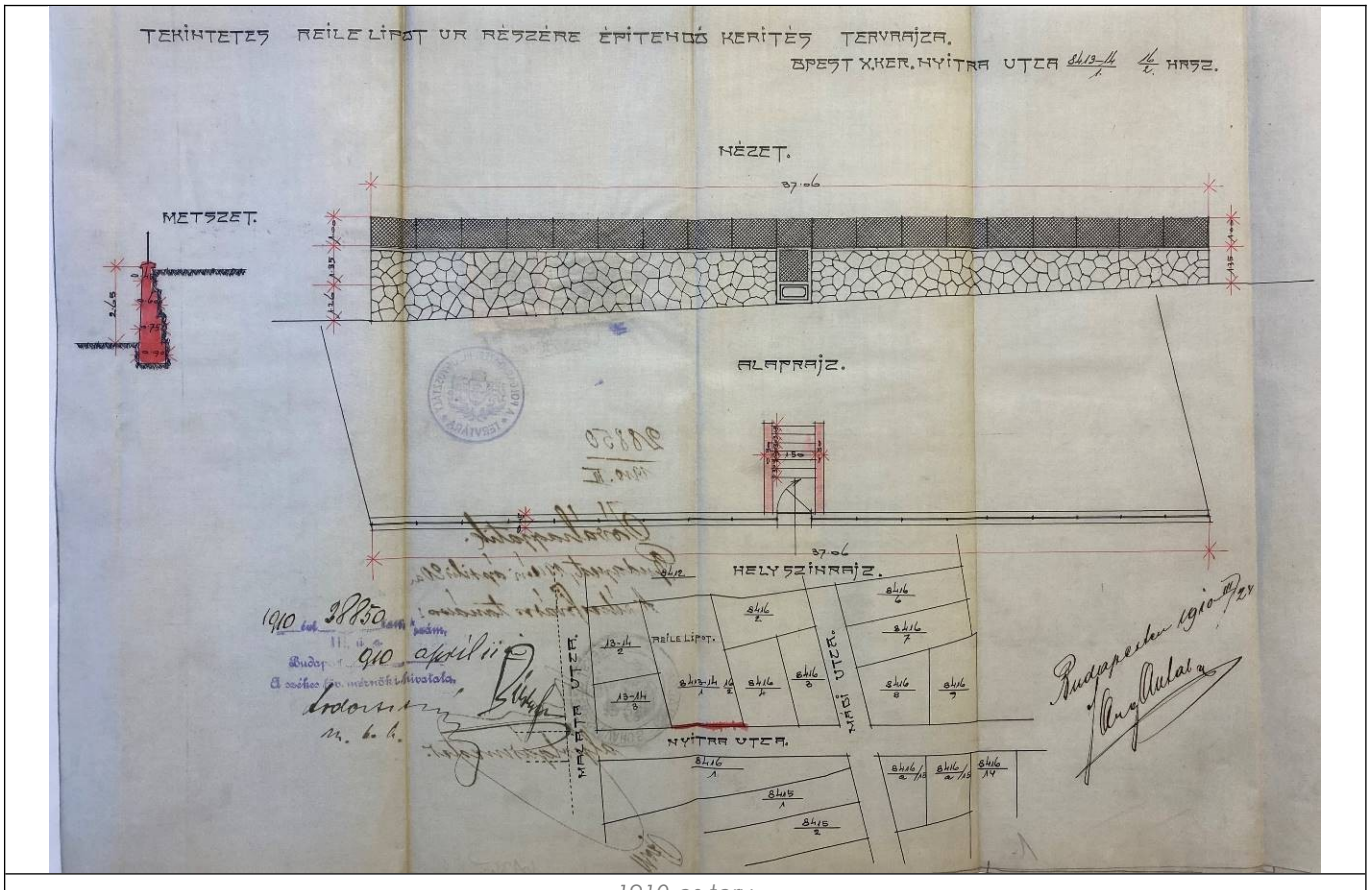

1910-es terv

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Tervtár
Budapest Főváros Levéltár, Sorg hagyaték, 273. doboz
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041387
HU_BFL_XV_17_d_329_041386_002
HU_BFL_XV_17_d_329_041339
HU_BFL_XV_17_d_329_041344
HU_BFL_XV_17_d_329_041390
HU_BFL_XV_17_d_329_041337
HU_BFL_XV_17_d_329_041338_001
HU_BFL_XV_17_d_329_041385
HU_BFL_XV_17_d_329_041384_002
HU_BFL_XV_17_d_329_041381
HU_BFL_XV_17_d_329_041380
HU_BFL_XV_17_d_329_041345
VÁTI 2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com
Korabeli kataszteri térkép kivágatok: mapire.eu

Sorszám: E16.	Cím: MÁDI UTCA 211.	Városrész: ÚJHEGY

védett egyedi és területi érték

Megnevezése:	Hagyományos építésű lakótelep
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	Magyar Királyi Pénzügyőri lakótelep
Jelenlegi rendeltetés:	11 db lakóépület
Tervező:	-
Építtető:	Állami Pénzügyőrség
Építés éve:	1930 körül
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F+T

	Sorszám	Cím	Hrsz.
	E16		42394/2
Védett területi érték:		igen	

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- épületegyüttes egységes beépítési karaktere, beépítési módja és az 1930-as évekre jellemző sajátos tisztviselői és munkáslakóház típusépületei
- fontos a karakter megőrzése, ezért javasolt egy egységes tetőtér beépítési és színezési terv készítése
- az egyes épületek tömege és építészeti karaktere (a nyílászárók rendje, osztása, megjelenése, a spaletták)

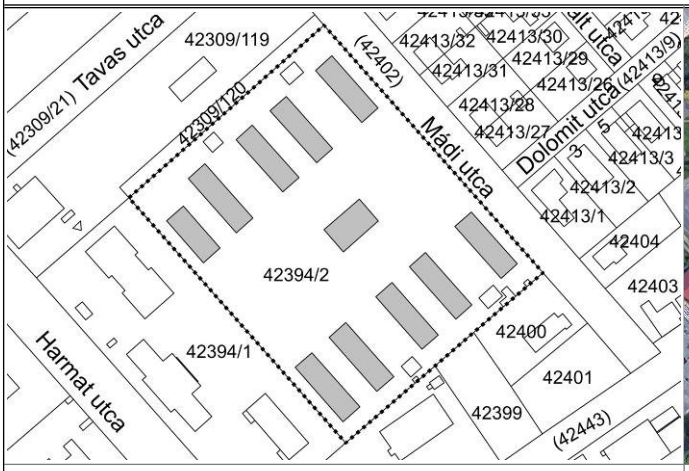

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Az épületek a telken belül két sorban, az utcára merőleges gerinccel, szabadonálló módon állnak. Megjelenésük egységes. A házak földszintesek, tetőzetük meredek, középen kiemelt oromfallal, népies részletmegoldásokkal (tornác, ablakok, deszkaoromzat).
A csoport közepén, elforgatott tengellyel áll egy nagyobb központi épület is.
A telep pénzügyőri tisztviselők számára épült, erős hangulati értékkel rendelkezik és nagyon hasonlít a Kada utcában található, fővárosi védelem alatt álló Magnezit munkáslakások kialakítására.
A Pénzügyőrképző Főiskola épületét és telekrészét már leválasztották a telepről. Eredeti tervek nem találhatóak a Levéltári anyagban, csak néhány lakásátalakítás és melléképület terve.
A műanyagra cserélt ablakok és a spaletták műanyagredőnyre cserélése rontja az együttes összképét.

Fotódokumentáció

Utcakép a Mádi utca felől, háttérben a lakótelep

A csoport közepén lévő épület

Népies részletmegoldások: deszkaoromzat

Részletek – felújított spalettás ablakok

Az együttes legnyugatabbra lévő épülete

Részletek – eredeti spalettás ablakok

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

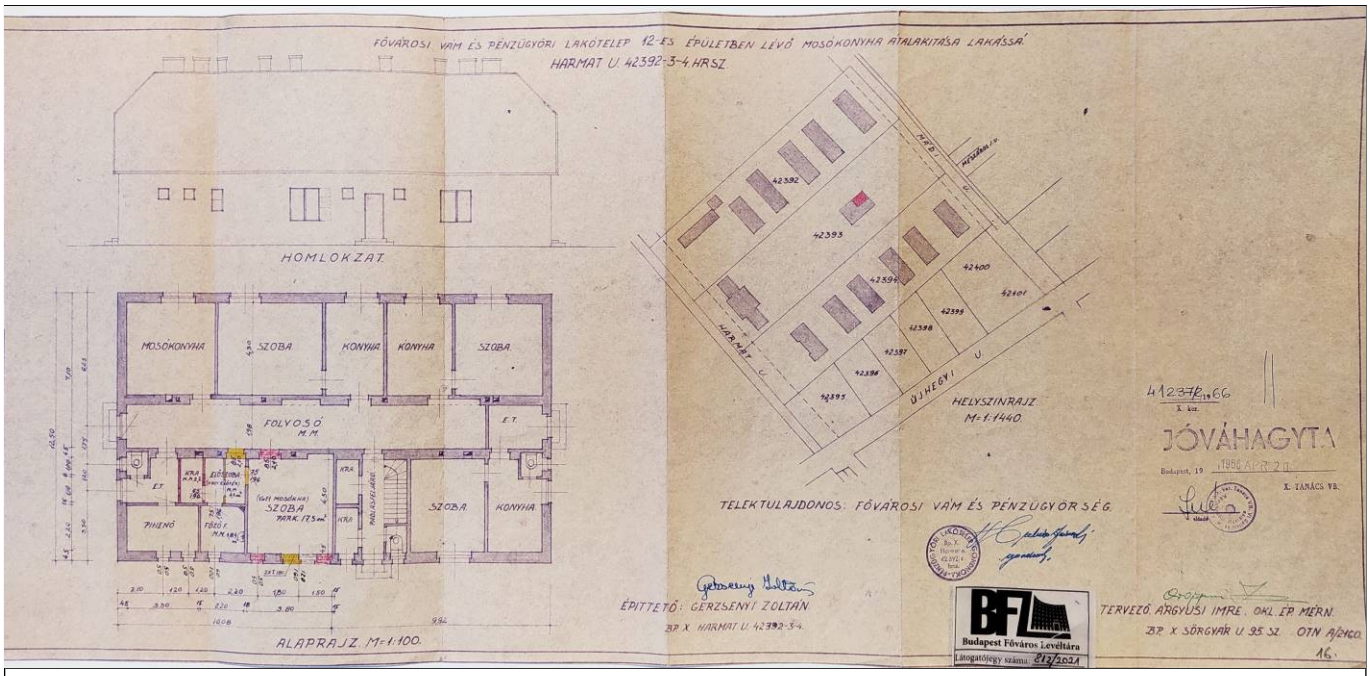

Mosókonyha lakássá alakításának terve (1966)

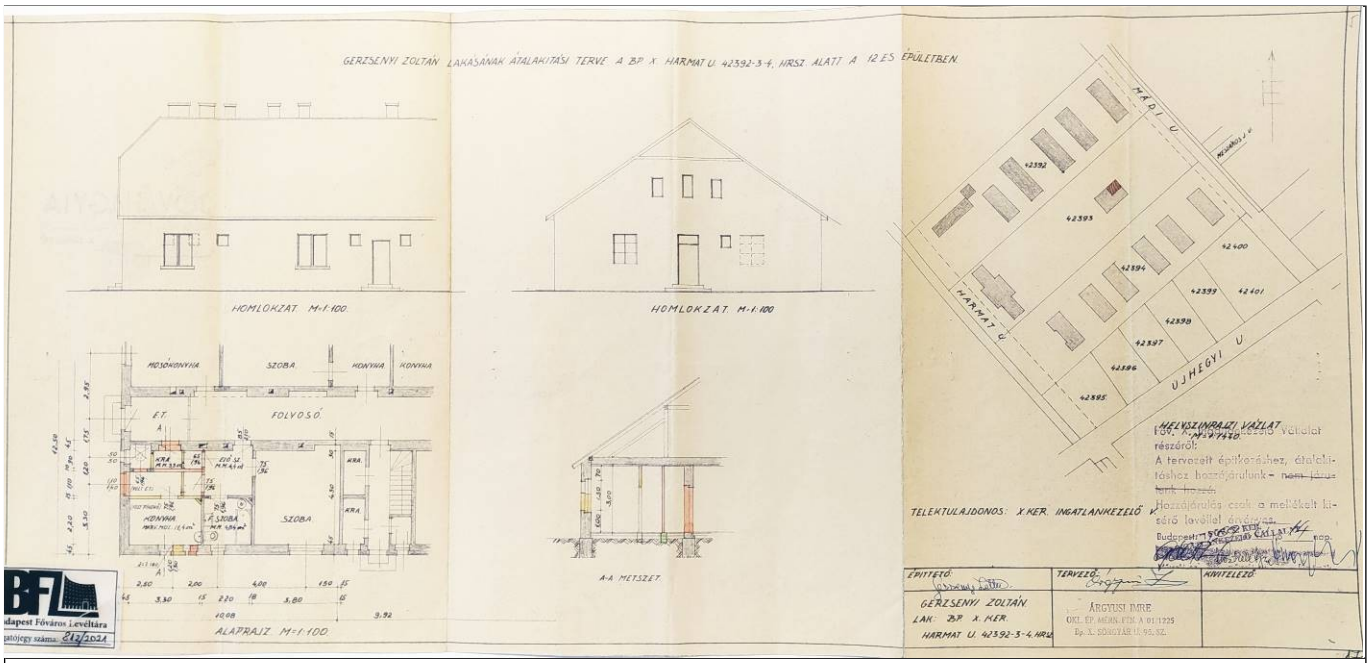

Lakás átalakítási terv (1969)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Budapest Főváros Levéltára
Jelzet:HU_BFL_XV_17_d_329_042394_002

Sorszám: E17.	Cím: GERGELY UTCA 38-42.		Városrész: ÓHEGY
védett egyedi és területi érték			
Megnevezése:	kisvárosias lakóházsor üzletekkel		
	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E17-1	Gergely utca 40.	41886
Védett területi érték:	E17-2 E17-3	Gergely utca 38. Gergely utca 42.	41885 41887

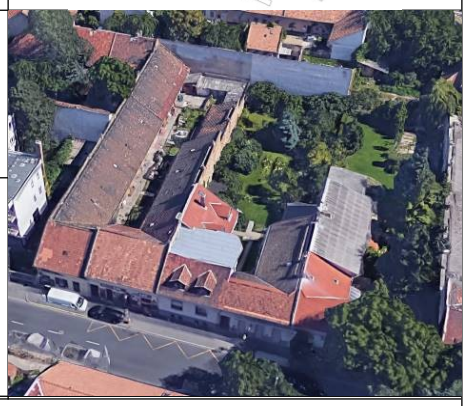

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- erős hangulati érték
- tradicionális funkció (patika)

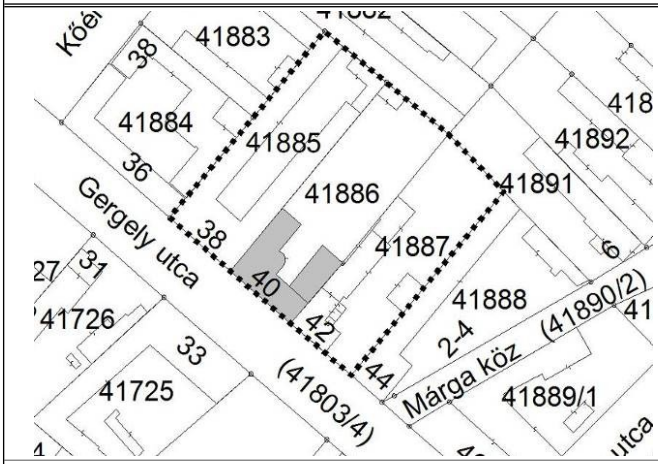

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Jellegzetes, erős hangulati értékkel rendelkező, zártsorú, földszintes házsor.
Az utca felé tradicionális üzletek nyílnak, amelyek városrészközpont érzetét keltik.
Az üzletek (köztük egy patika) ilyen sűrűsödése Kőbánya kisvárosias és kertvárosias részein ritkának számít.

Fotódokumentáció

Utcakép 1. (2014)

Utcakép 2. (2014)

Utcakép 1.

Utcakép 2.

Gergely utca 38. homlokzata reklámtáblákkal zsúfolt

Gergely utca 42.

Sorszám: E17-1.	Cím: GERGELY UTCA 40.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41886**
Megnevezése:	Kisvárosias lakóház üzlettel
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület és patika
Jelenlegi rendeltetés:	Szent Katalin gyógyszertár és lakóház
Tervező:	Grátz Dániel építész, Sorg Antal építőmester
Építtető:	-
Építés éve:	1898, 1909, 1919
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a tradicionális rendeltetés (patika és lakás)
- a beépítési mód,
- a homlokzati részletek (párkányzat, vakolatarchitektúra
- a bejárati kapu és rácsozata,
- a gyógyszertár nyílászárói
- a gyógyszertár cégére

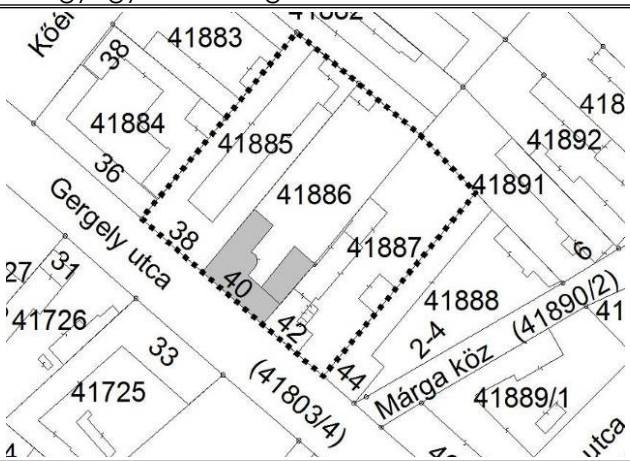

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Zártsorú beépítésű földszintes házak sorából álló városközpont jellegű kisvárosias utcaszakasz része. Erős hangulati érték, tradicionális funkció. Bal oldali traktusa lakóépületként funkcionál, utólagos tetőtérbeépítés történt, kéttengelyes, kiemelt alagsor, magasföldszintes. Jobb oldali traktusa földszintes, az üzlethelyiség gyógyszertárként funkcionál, 4 tengelyes. A gyógyszertár nyílászárói újak, de illeszkednek az épülethez, ellentétben a baloldali épületszárny hármasablakaival. Az eredeti tervek nincsenek meg a levéltári anyagban, csak az 1955-ös Közért tervek.

Fotódokumentáció

Lakófunkciójú épületrész és homlokzati díszítései

Patika funkciójú épületrész

Díszes bejárati kapu

Patika cégére

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

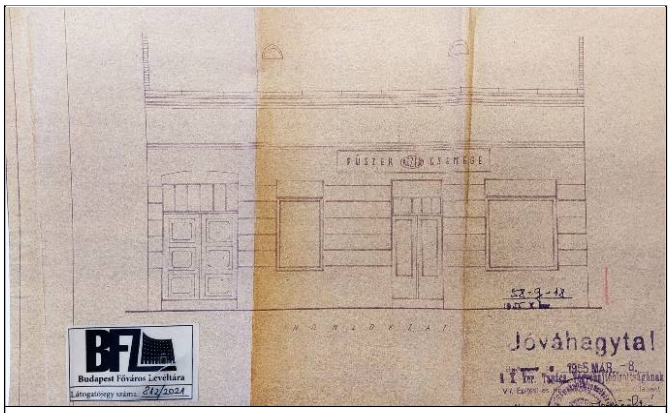

Homlokzati terv (1955)

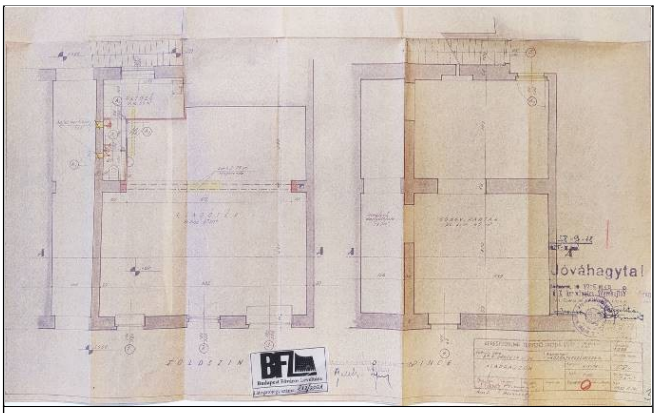

Földszinti és pinceszinti alaprajz (1955)

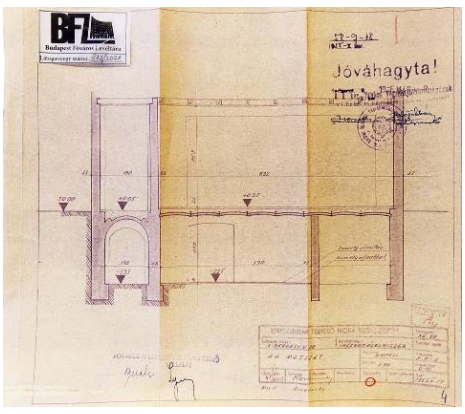

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Budapest Főváros Tervtár
Budapest Főváros Levéltár, Sorg hagyaték, 177. doboz
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041886
VÁTI-2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Metszet (1955)	*n*

Sorszám: E18.	Cím: KŐÉR UTCA 42-56/A.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: kisvárosias lakóházsor

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E18-1 E18-2 E18-3	Kőér utca 42. Kőér utca 44. Kőér utca 46.	41882 41881 41880
Védett területi érték:	E18-4 E18-5 E18-6 E18-7 E18-8 E18-9	Kőér utca 48. Kőér utca 50. Kőér utca 52. Kőér utca 54/A Kőér utca 54/B Kőér utca 56/A	41879 41878 41877 41876/1 41876/2 41874/6

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a hézagosan zártsorúan és zártsorúan épült földszintes lakóházak alkotta utcakép
- az épületek arányai, a telekstruktúra és a beépítési mód
- az értékesebb, egyedileg is védett épületek utcai homlokzati architektúrái

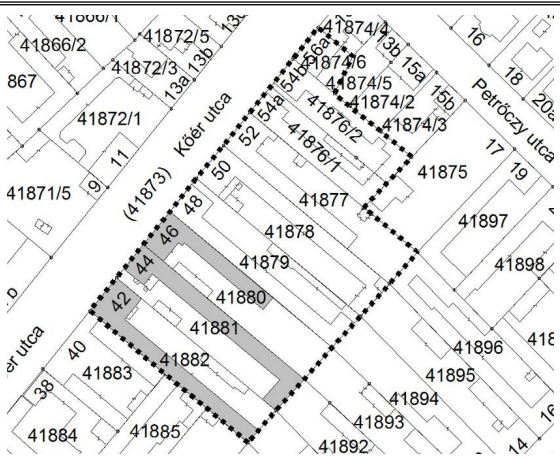

Földhivatali alaptérkép

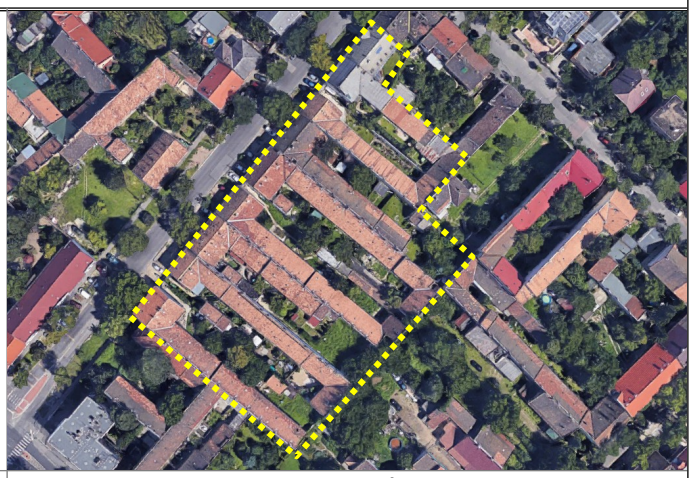

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Különleges hangulatú, félig falusias, félig kisvárosias karakterű utcaszakasz. A Kőér utca (korábban Abaffy utca) ezen szakaszán az 1889-ben kiparcellázott telkeken földszintes lakóházak sorakoznak őrizvén az Óhegy gazdálkodói időszakának emlékét.

A telkek keskenyek, hosszúkásak, rajtuk zártsorú, vagy hézagosan zártsorú módon épült lakóházak állnak, amelyek mögött hosszú, keskeny szárnyak húzódnak. Ezekben istállók, műhelyek, vagy munkások számára utólag kialakított szobakonyhák sorakoznak.
Az udvari keretes vagy oldalhatáron álló szárnyak ma főként lakásként funkcionálnak, és bár a beépítési mód kortörténeti jelentőségű, mára ez már avultnak számít.

Fotódokumentáció

Utcakép 1.

Utcakép 2.

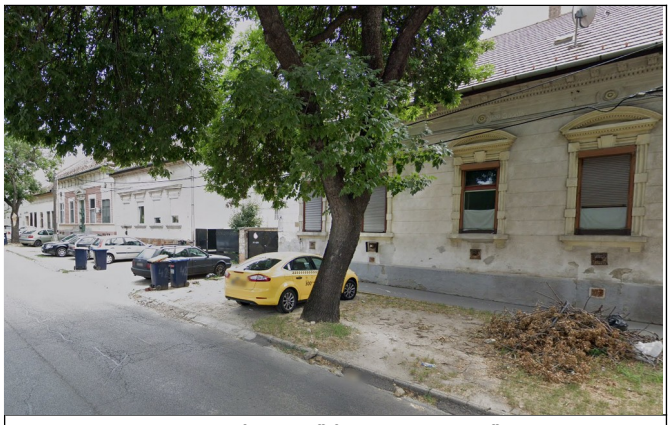

Utcakép a Kőér utca 42. felől

Utcakép a Kőér utca 46. felől

Utcakép a Kőér utca 54. felől

Utcakép a Kőér utca 56. felől

Sorszám: E18-1.	Cím: KŐÉR UTCA 42.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41882**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Pruscha József (kőművesmester)
Építtető:	Kerekes Gábor és neje
Építés éve:	1895
Építészeti stílus:	koraeklektikus
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

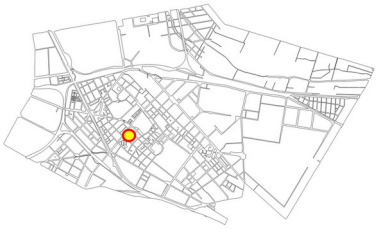

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai épülettömeg arányok
- utcai homlokzati architektúra
- díszes párkány, díszes ablakkeretek és szemöldökpárkány

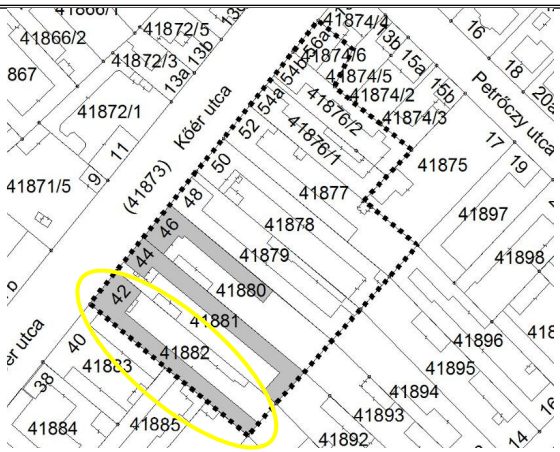

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Keskeny, mély telekre hézagosan zártsorúan épült, félig még falusias jellegű, magasföldszintes, utca felé 4 tengellyel forduló, L alakú koraeklektikus polgárház, udvaron hosszan elnyúló 1 traktusos oldalszárnnyal. Utcai homlokzatán szegmensívvel záruló szemöldökpárkánnyal keretezett ablakok, díszes főpárkány.

Fotódokumentáció

Utcakép

Díszes keretelésű és szemöldökpárkányú ablakok

Utcai homlokzat

A hosszan elnyúló oldalszárny

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

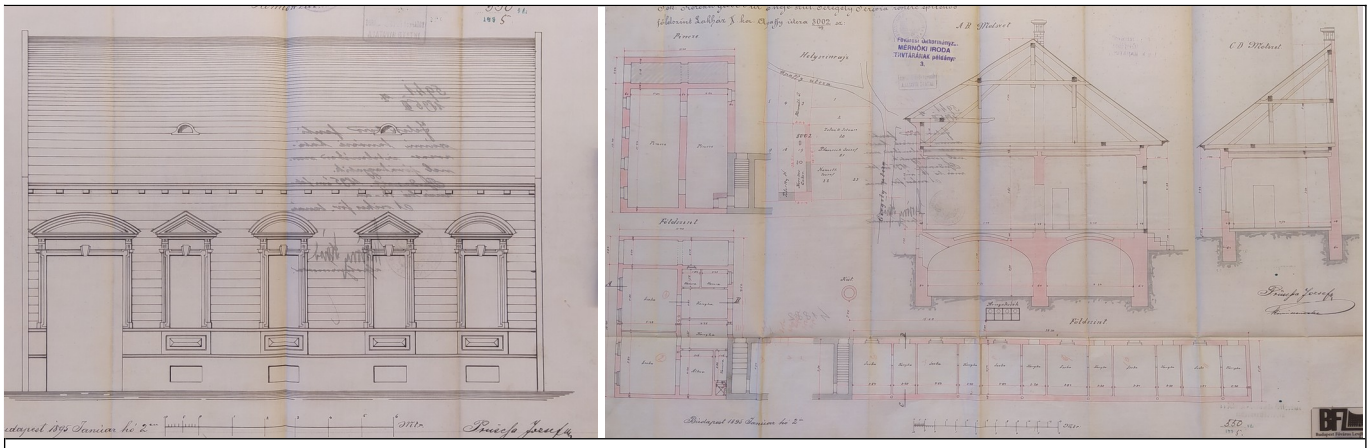

1895-ös tervek

Sorszám: E18-2.	Cím: KŐÉR UTCA 44.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41881**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Gremsperger és Láncz (kőműves mesterek)
Építtető:	Potoczky Jenő
Építés éve:	1894
Építészeti stílus:	koraeklektikus
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai épülettömeg arányok
- utcai homlokzati architektúra
- párkány, ablakkeretek és szemöldökpárkány
- terméskőlábazat

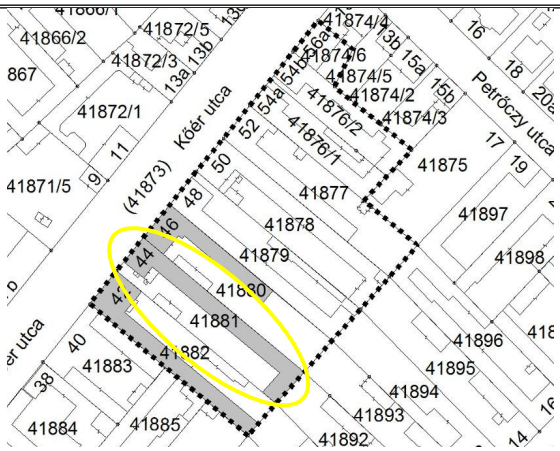

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Keskeny, mély telekre hézagosan zártsorúan [alakban épült félig még falusias jellegű magasföldszintes, utca felé 4 tengelyén forduló koraeklektikus polgárház. Udvarán hosszú egytraktusos oldalszárny, utcai homlokzatán egyenes szemöldökű szépen keretezett ablakok, díszes főpárkány, utólagosan kialakított rusztikus kőlábazat. A műanyagra cserélt ablakok ás külső műanyag redőnytokok rontják az összképet.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat 2014-ben

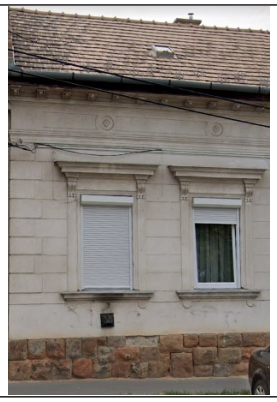

Díszes keretelésű ablakok és az utólagos kőlábazat

Utcai homlokzat

Részlet

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

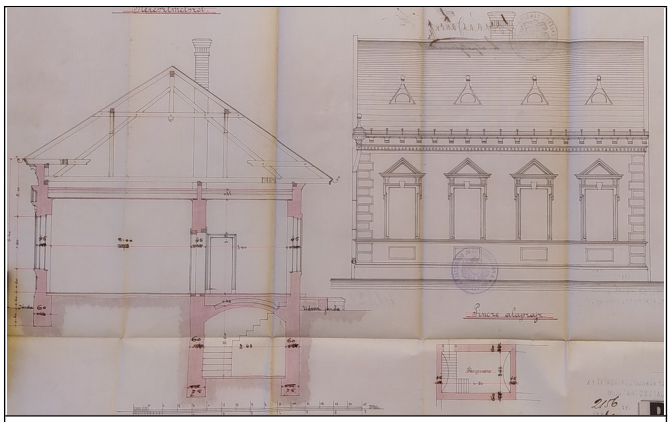

Metszet és homlokzat

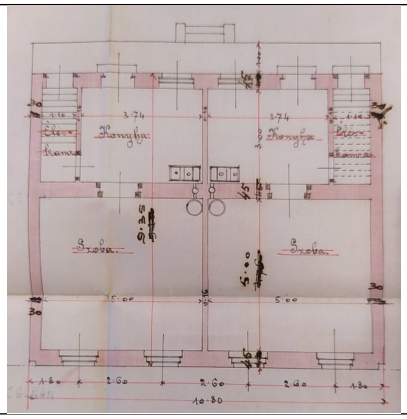

Alaprajz

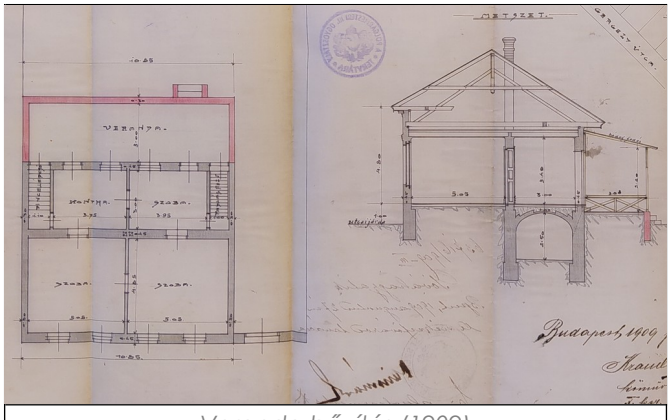

Veranda bővítés (1909)

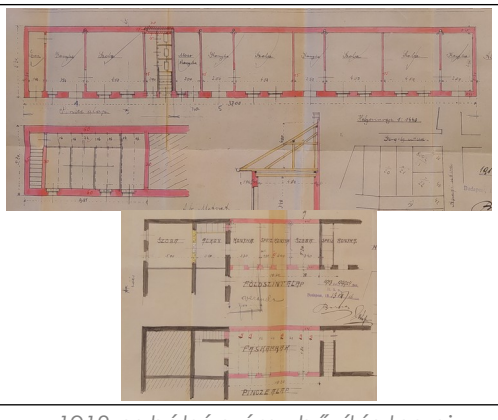

1912-es hátsó szárny bővítés tervei

Sorszám: E18-3.	Cím: KŐÉR UTCA 46.	Városrész: ÓHEGY
épületegyüttes részeként védett egyedi érték		

Hrsz.:	**41880**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	kerületi önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Fazekas István épületszobrász: Marchenke Vilmos
Építtető:	Kábler János
Építés éve:	1895
Építészeti stílus:	
Szintszám:	alagsor+MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai épületszárny tömege
- homlokzati architektúra, az eredeti nyílászárók osztása
- díszes főpárkányzat, ablak- és kapukeret. ablakpárkány, téglaburkolat
- bejárati tölgyfakapu

- Megjegyzés: javasolt a lefestett téglaburkolat megtisztítása

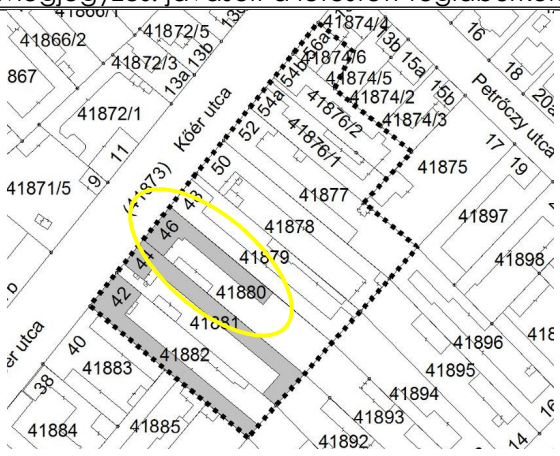

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Kőér utca félig még falusias, félig már kisvárosias különleges hangulatú házsorának legszebb épülete. Zártsorú, 2+1+2 tengelyes, L alakú tekintélyes beépítés. Erősen kiemelt alagsor, téglaburkolatú homlokzat, vakolt keretű díszes ablak- és párkánykialakítás. Bejárat felett timpanonos szemöldökpárkány, eredeti kapu és nyílászárók. A két szélső ablak feletti női mellszobor Marchenke Vilmos műhelyéből került ki.

Fotódokumentáció

Timpanonos szemöldökpárkány

Női mellszobor az ablak felett

Utcai homlokzat

Bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

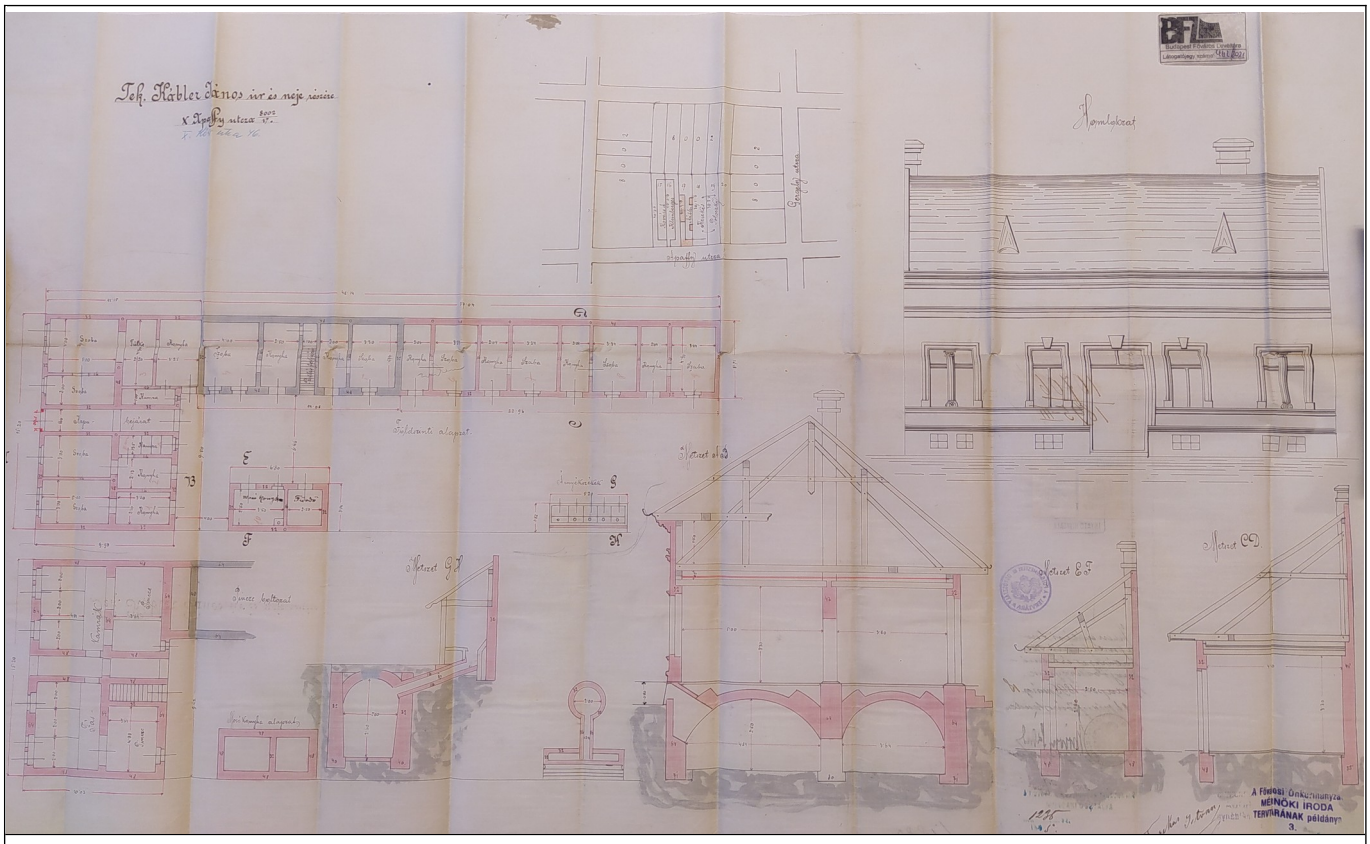

1895-ös tervek

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Tervtár
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041882
HU_BFL_XV_17_d_329_041881
HU_BFL_XV_17_d_329_041880
VÁTI-2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E19.	Cím: MÁRGA UTCA 15-21/B, 22-28. ÓHEGY UTCA 21/A-23/B. PETRŐCZY UTCA 22-28.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: lakóépületegyüttesként épült utca

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E19-1	Márga utca 24.	42013
	E19-2	Márga utca 26.	42014
	E19-3	Márga u. 28.-Óhegy u. 21/B	42015
	E19-4	Petrőczy u. 24.-Márga u. 22.	42011
	E19-5	Petrőczy u. 26.-Márga u. 15.	42009
Védett területi érték:	E19-6	Márga utca 17.	42007
	E19-7	Márga utca 19.	42006
	E19-8	Márga utca 21/A	42005/2
	E19-9	Márga utca 21/B	42005/1
	E19-10	Óhegy utca 21.	42016
	E19-11	Óhegy utca 23/B	42004
	E19-12	Petrőczy utca 22.	42012
	E19-13	Petrőczy utca 28.	42008
	E19-14	Márga utca	42010

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcára jellemző egységes, finom arányú, magasföldszintes beépítés miatt védendők az épülettömeg arányok, a földszintes magassági dimenziók és a fontos a kertek arányának megőrzése is.

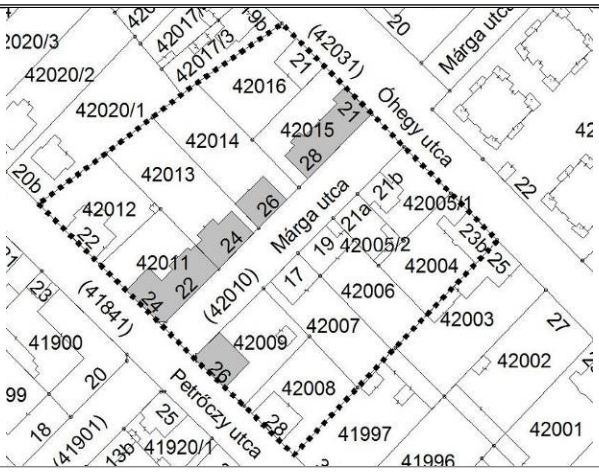

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

A századfordulót követően egységesen parcellázott telkeken egy építtető által megtervezett és egyszerre felépített kisvárosias épületegyüttes.

Az épületek szecessziós villajellegű, 1-2 lakásos lakóházak, hézagosan zártsorú módon kialakítottak, magasföldszintesek, kiemelt alagsorral, nagyméretű kerttel, a kert felé verandával. Többségükön még látható az eredeti geometrikus szecessziós díszítés.

Az épületekre Feszl Frigyes is készített terveket, de végül Schöntheil Richárd tervei szerint épültek meg. Az utca az Óhegyi park felé vezet, lejtős, fasorral kísért.

Fotódokumentáció

Utcakép a Petrőczy utca felől

Utcakép

Utcakép a Márga utca 26. felől

Utcakép az Óhegy utca felől

Utcakép a Petrőczy utca felől

Sorszám: E19-1.	Cím: MÁRGA UTCA 24.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**42013**
Megnevezése:	Lakóépület és klub
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület és klub
Tervező:	Feszl Frigyes építész Kriska János építőmester
Építtető:	Feszl Frigyes
Építés éve:	1909
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és épülettömeg
- utcai homlokzat elemei
- párkány, szemöldökpárkányok, osztópárkány, vörösmészkő lábazat
- kovácsoltvas bejárati kapu és az ablakrácsok

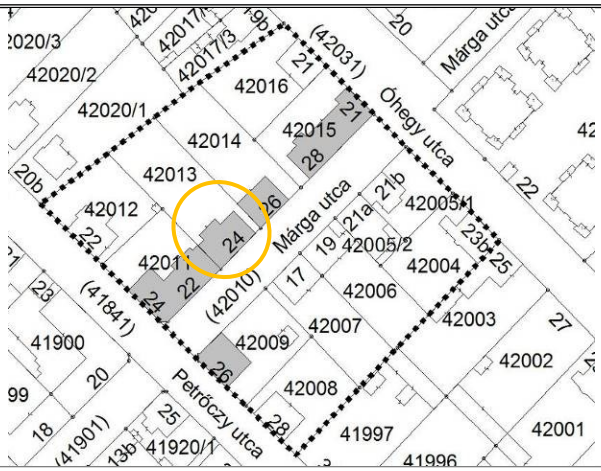

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Hézagosan zártsorúan épült magasföldszintes, vasbetonmennyezetes, 6 tengelyes, szecessziós villa jellegű lakóház, kiemelt alagsorral, kert felőli oldalon verandával. Gyönyörű kovácsoltvas munka (kapu, ablakrácsok), lecsupaszított homlokzat, magas vörösmészkő lábazat jellemzi.

Fotódokumentáció

Cégér lekerült a homlokzatról (2014 és 2019)

Vörösmészkő lábazat és alagsori ablakrácsok

Utcai homlokzat (2014)

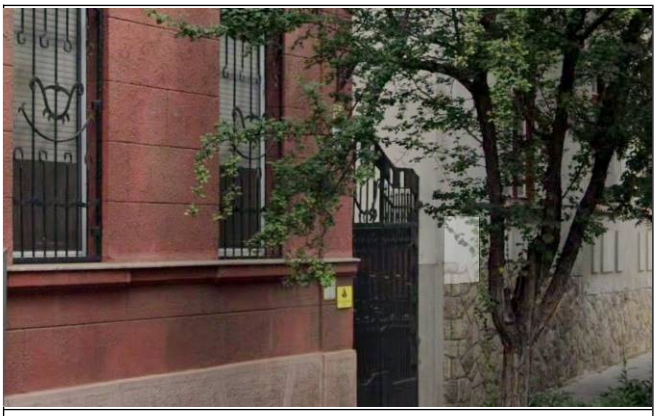

Kovácsoltvas kapu és ablakrácsok

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

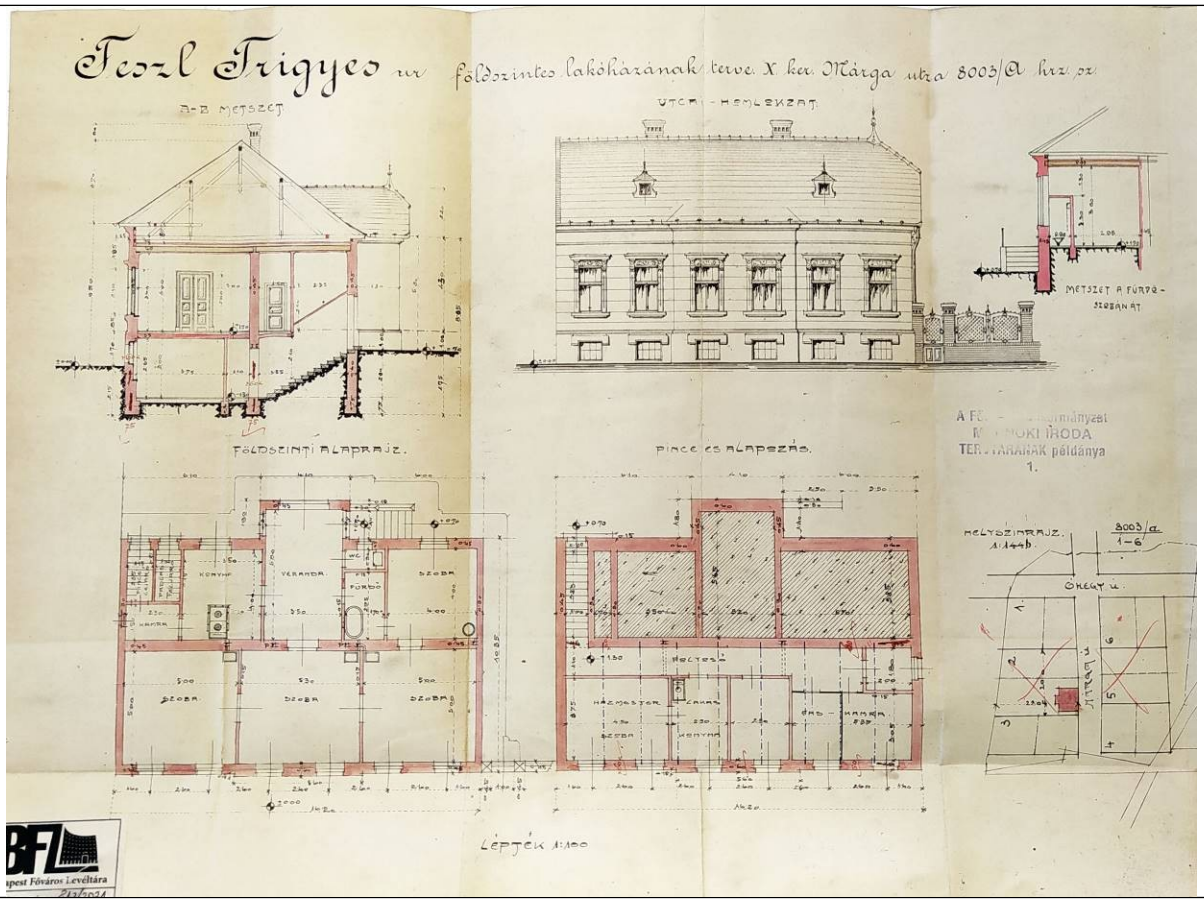

Eredeti tervek

Sorszám: E19-2.	Cím: MÁRGA UTCA 26.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**42014**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Schöntheil Richárd építész, Kriska János építőmester
Építtető:	Feszl Frigyes
Építés éve:	1909
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és épülettömeg
- utcai homlokzat elemei
- a geometrikus szecessziós vakolat ornamentika, rusztikus kőlábazat
- az ablakok és ezek osztása, a beépített tokos faredőnyök
- kovácsoltvas bejárati kapuk

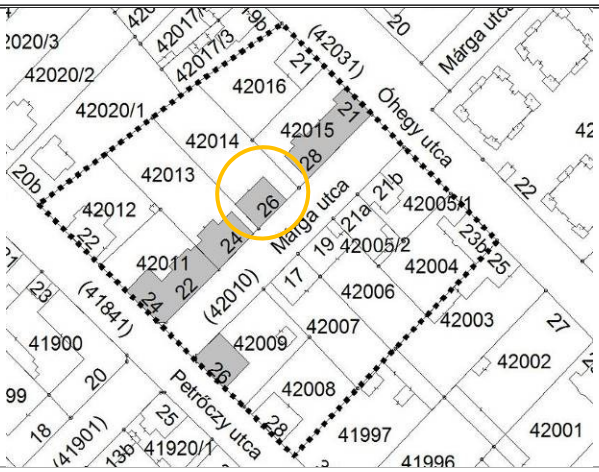

Földhivatali alaptérkép

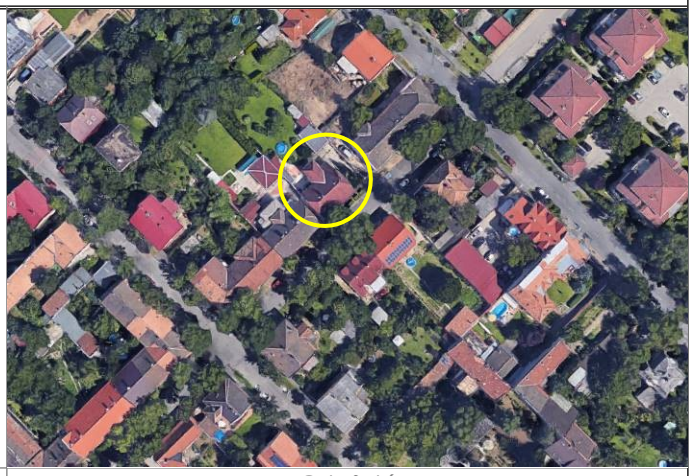

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Hézagosan zártsorú beépítés részét képező magasföldszintes, vasbetonmennyezetes, 4 tengelyes szecessziós, villajellegű lakóház, kert felé verandával. Ép, geometrikus szecessziós ornamentika, rusztikus kőlábazat, falpillérek közötti kovácsoltvas kapuk.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat és kerítés

Kovácsoltvas kapuk

Geometrikus szecessziós ornamentika a homlokzaton

Rusztikus kőlábazat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

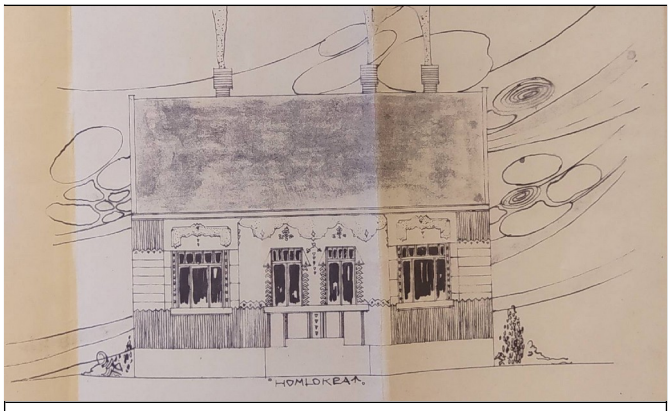

Homlokzati terv

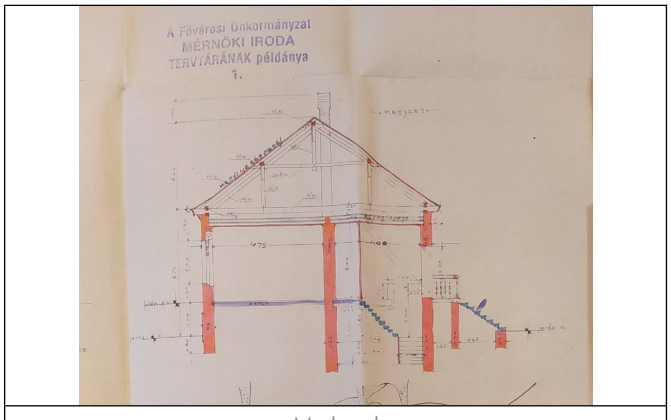

Metszet

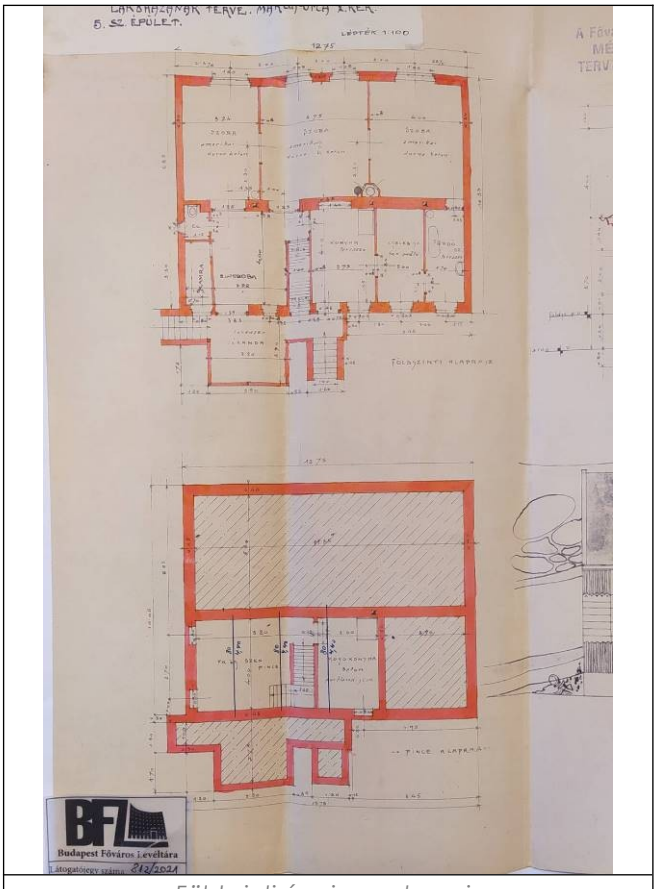

Földszinti és pince alaprajz

Sorszám: E19-3.	Cím: MÁRGA UTCA 28. – ÓHEGY UTCA 21/B	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**42015**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Schöntheil Richárd, Kriska János építőmester
Építtető:	Feszl Frigyes
Építés éve:	1909
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód és épülettömeg
- utcai homlokzat elemei
- a geometrikus szecessziós gipsz ornamentika
- az eredeti ablakok és ezek osztása

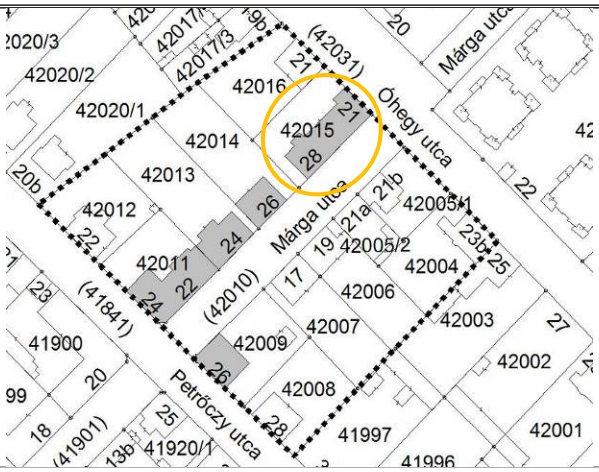

Földhivatali alaptérkép

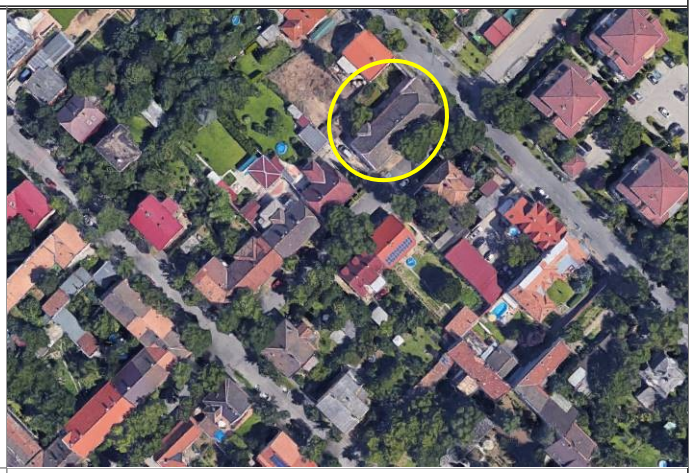

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A századforduló után egységesen és egyszerre kialakított kisvárosias épületegyüttes része. Hézagosan zártsorú beépítésben álló, magasföldszintes, vasbetonmennyezetes, 6 tengelyes, villajellegű sarokház, kert felől üvegezett verandával. Erőteljes kiemelésű alagsor, geometrikus jellegű, szecessziós gipszornamentika. Nemrégiben a homlokzat teljes felújítása megtörtént, a homlokzati architektúra az eredetihez képest változtatásokkal, elnagyoltan lett kialakítva, színezése harsány.

Fotódokumentáció

Márga utca felőli homlokzat (2014)

Homlokzati díszítés elnagyolt felújítása

Az Óhegy utca felőli homlokzat

Márga utca felőli homlokzat (2019)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

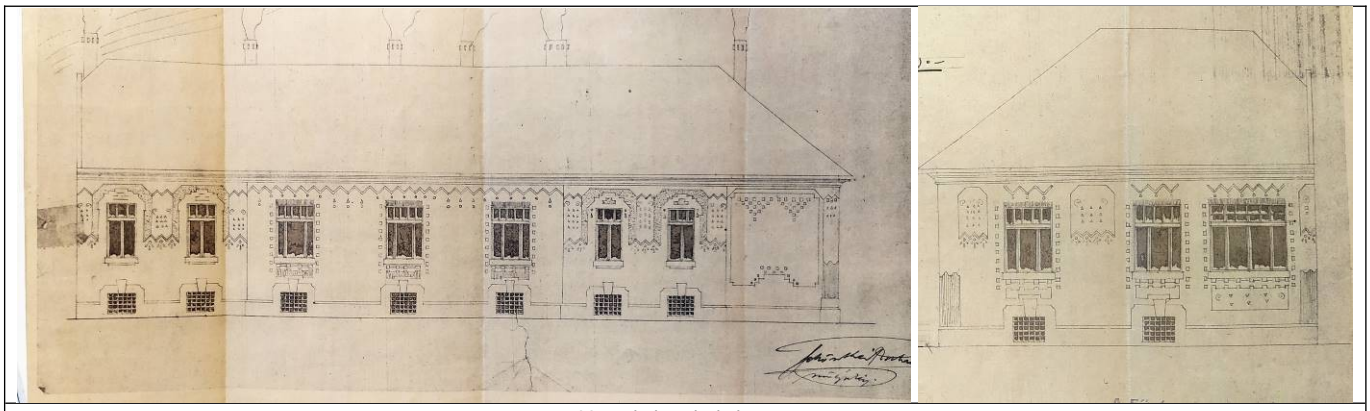

Homlokzatok terve

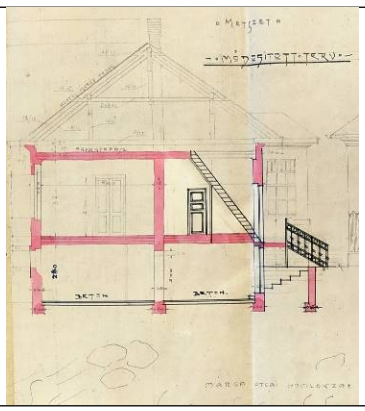

Metszet

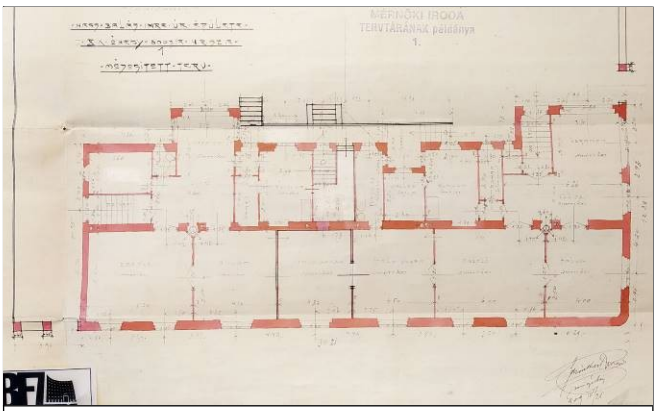

Földszinti alaprajz

Sorszám: E19-4.	Cím: PETRŐCZY UTCA 24. – MÁRGA UTCA 22.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**42011**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Schöntheil Richárd, Kriska János építőmester
Építtető:	Feszl Frigyes
Építés éve:	1909
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épülettömeg, a beépítési mód
- homlokzati architektúra, geometrikus jellegű, szecessziós vakolatarchitektúra
- ablakok és beépített tokos faredőnyök
- geometrikus díszítésű fa kapu

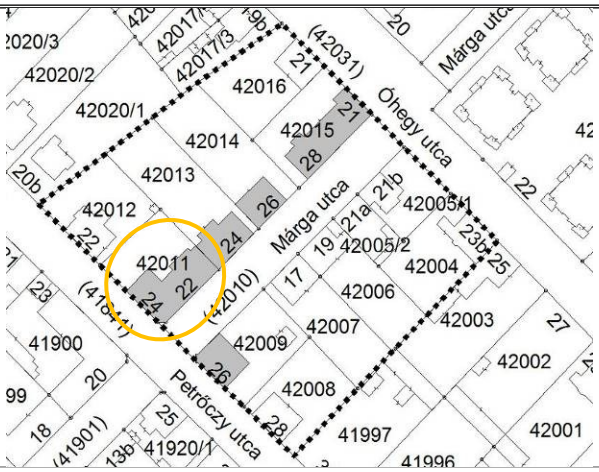

Földhivatali alaptérkép

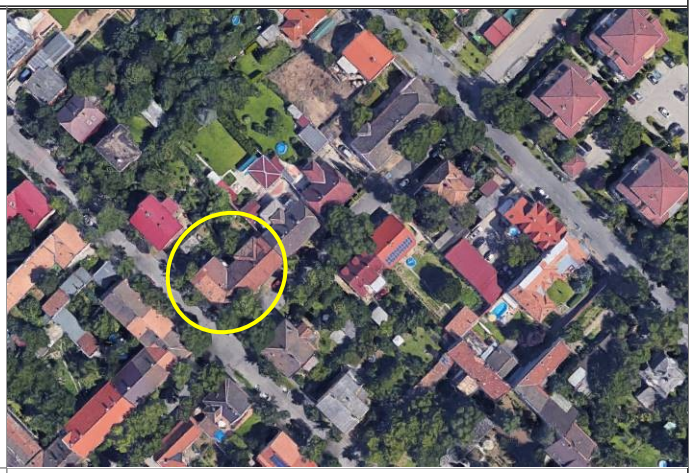

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Magasföldszintes, 2/1/7+1 tengelyes villajellegű szecessziós sarokház, levágott sarokkialakítás, Petrőczy utca felé házagosan zártsorú, a Márga utca felé zártsorú beépítés, kiemelt alagsor, kert felőli oldalon veranda, geometrikus jellegű szecessziós homlokzatdíszítés és fakapuzat a jellemzői.

Fotódokumentáció

Utcai homlokzat

Petrőczy utca felőli homlokzat

Márga utca felőli homlokzat, jobbra fakapuzat

Ablakok és homlokzati díszítések

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

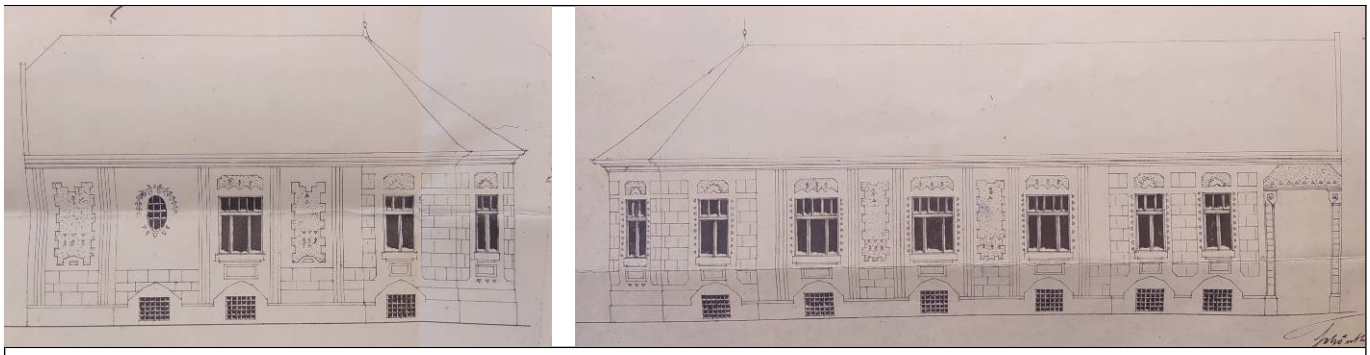

Homlokzatok

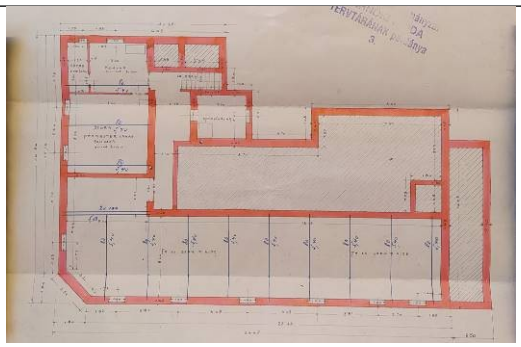

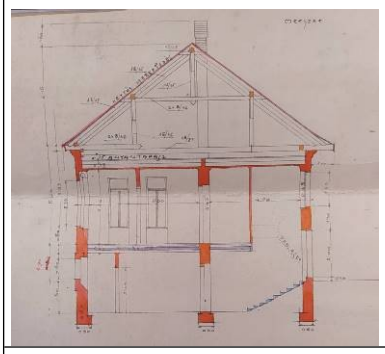

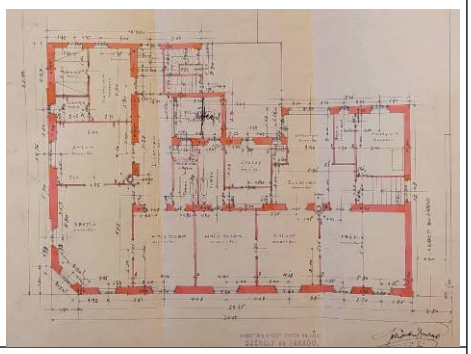

Metszet, pinceszinti és földszinti alaprajz

Sorszám: E19-5.	Cím: PETRŐCZY UTCA 26. – MÁRGA UTCA 15.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**42009**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	lakóépület
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Schöntheil Richárd, Kriska János építőmester
Építtető:	Feszl Frigyes
Építés éve:	1909
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	alagsor+MF

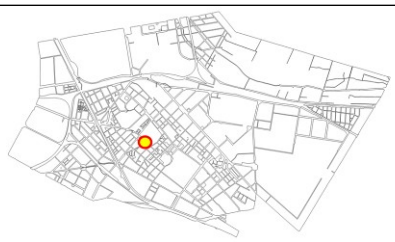

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a sarokház beépítési mód
- az épülettömeg,
- homlokzati architektúra, geometrikus vakolatdíszítésekkel
- a falpilléres kapuzat
- a Márga utcai favázas, téglabetétes veranda

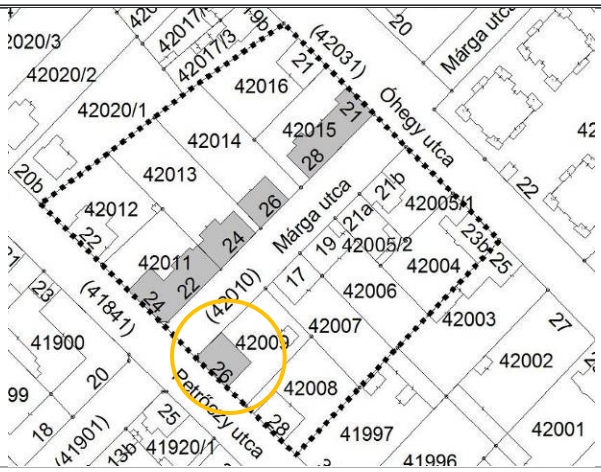

Földhivatali alaptérkép

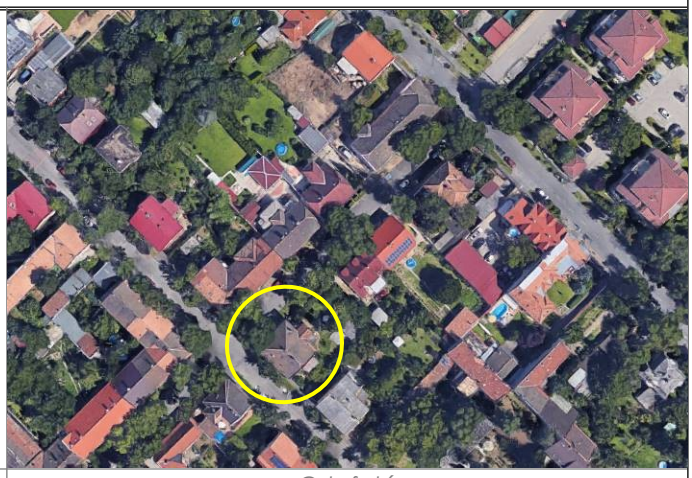

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A századforduló után egységesen és egyszerre kialakított magasföldszintes lakóházakból álló kisvárosias épületegyüttes része. Hézagosan zártsorú beépítés, vasbetonmennyezet, levágott sarok, geometrikus jellegű szecessziós homlokzatdíszítés, Petrőczy utcai oldalon falpilléres kapuzat, kerítés, és a homlokzaton lévő tábla az építész nevével és az évszámmal. A Márga utcai oldalon favázas, téglabetétes, üvegezett veranda, amely az eredeti terveken még nem szerepel (1920-as istálló terv helyszínrajzán már ábrázolva van), 1960-ban lakásmegosztás történt.

Fotódokumentáció

Márga utca felőli homlokzat

Petrőczy utca felőli homlokzat

Favázas, téglabetétes, üvegezett veranda

Balra homlokzati díszítések, jobbra falpilléres kapuzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

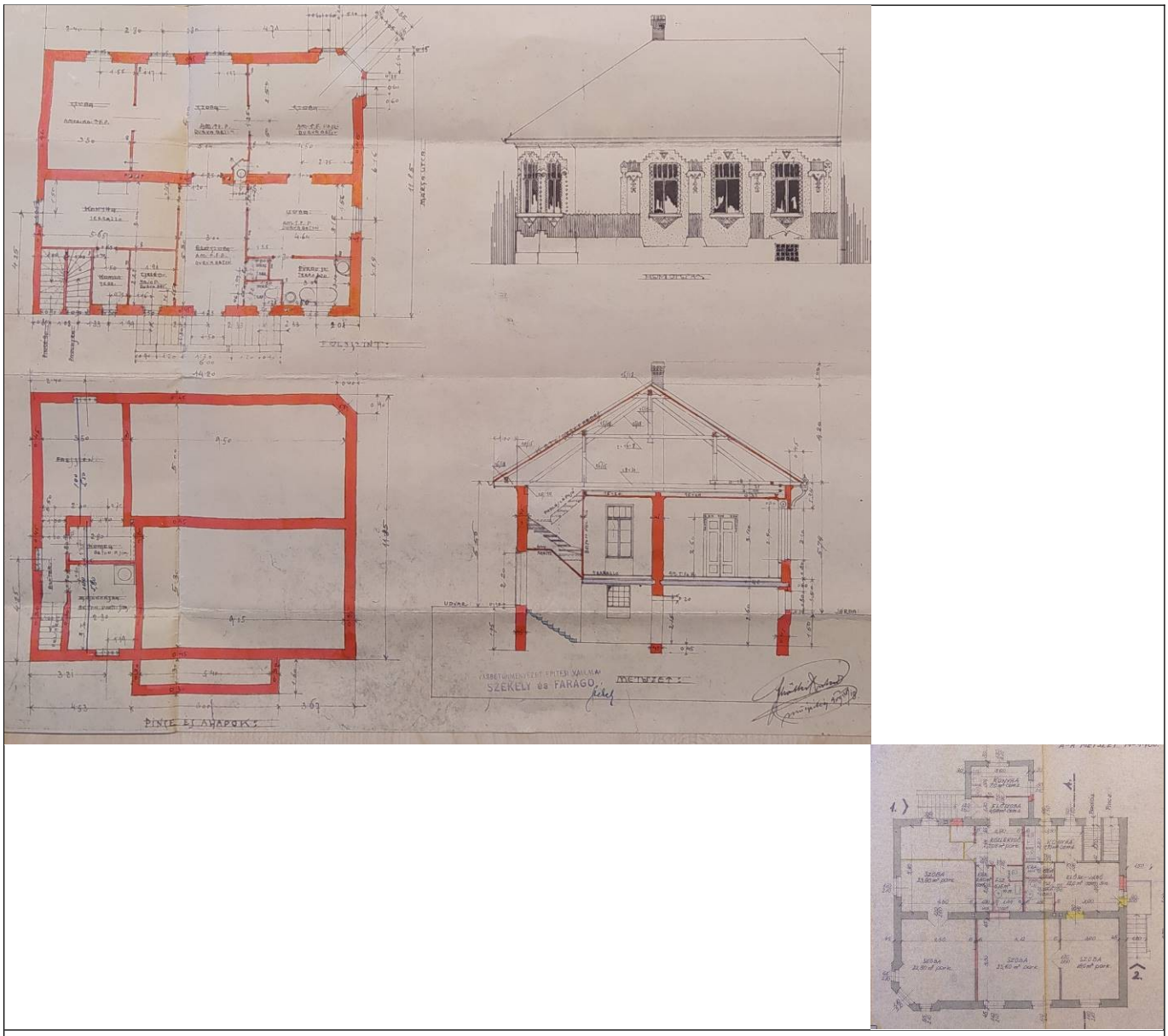

Balra az 1909-es tervek, jobbra a későbbi lakásmegosztás terve, melyen már szerepel a veranda is

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Építési engedélyezési tervdokumentáció – Budapest Főváros Levéltára
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_042013
HU_BFL_XV_17_d_329_042014
HU_BFL_XV_17_d_329_042015
HU_BFL_XV_17_d_329_042011
HU_BFL_XV_17_d_329_042009
VÁTI-2003. (Perczel Anna adatfelvétele)
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Sorszám: E20.	Cím: GERGELY UTCA 110.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

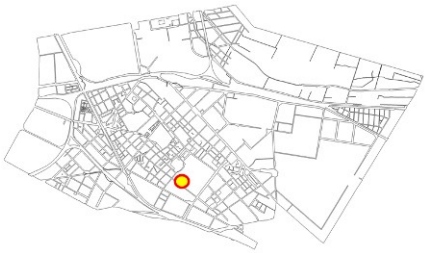

Megnevezése:	irodaház
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	igazgatói villa és irodaház
Jelenlegi rendeltetés:	irodaház
Tervező:	Balás Farkas és Grátz Dániel (egykori laborépület)
Építtető:	Magnezit Művek Rt.
Építés éve:	1890 (téglagyár), 1906 (kerámiagyár)
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+2

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E20	Gergely utca 110.	42137/32
Védett területi érték:	-	-	-

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- az eredeti épületek, homlokzati kialakításaik, arányaik
- az értékes növényegyüttes, örökzöldek

Megjegyzés: javasolt az épületegyütteshez illeszkedő új kerítés kialakítása

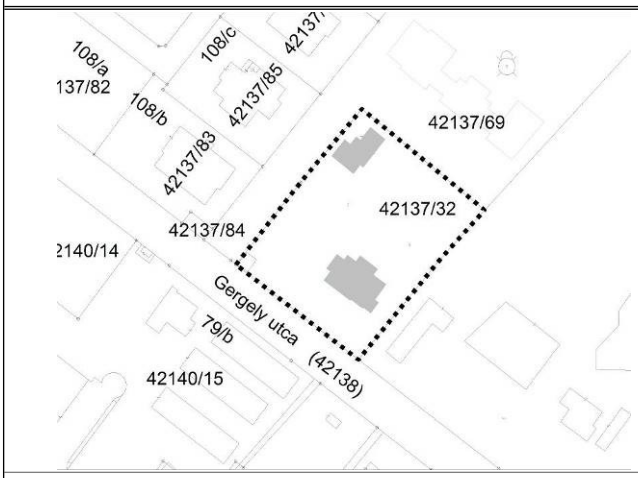

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Az egykori Magnezit Művek Rt. téglagyára hatalmas (ma már lebontott) területének közepén, oázisszerűen fennmaradt korai modern épület- és park együttes. A Magyar Kerámiai Gyár Rt. laboratóriumi épülete 1906-ban épült, melyet Balás Farkas építész és Grátz Dániel építőmester tervezett.
Az épületek igazgatói villa és irodaház funkciót töltöttek be.
A környék mára átalakult. A telken lévő épületeket és kertet szépen felújították, de a Gergely utca felől tömör beton és acélkerítéssel van lehatárolva a terület, amely nem méltó az épületekhez.

Fotódokumentáció

Az együttes Gergely utca felőli épülete1.

Az együttes Gergely utca felőli épülete 2.

A főépület a Gergely utca felől

Elkezdték az épület szigetelését, amely veszélyt jelent az eredeti homlokzatra

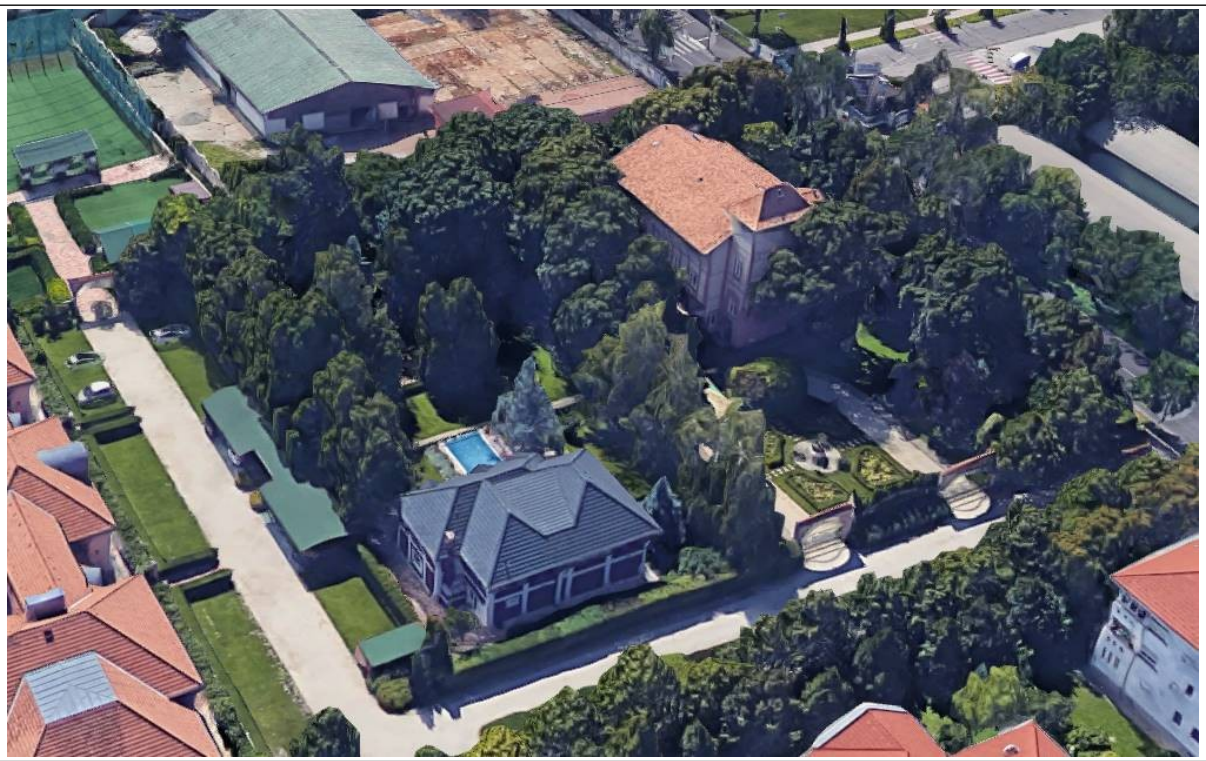

A szépen felújított épületek és a kert.

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

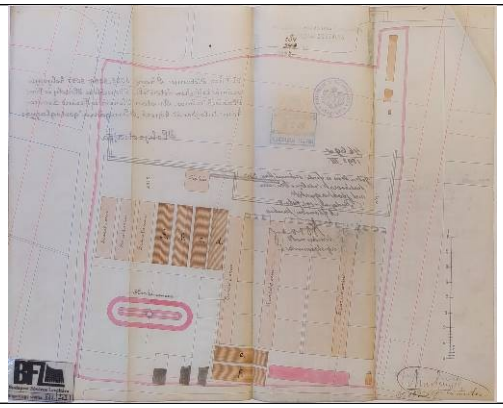

Egykori téglagyár helyszínrajza (1892)

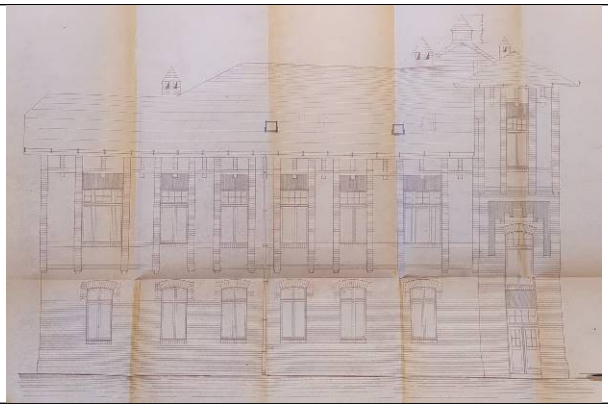

Laboratórium épület terve – homlokzat (1906)

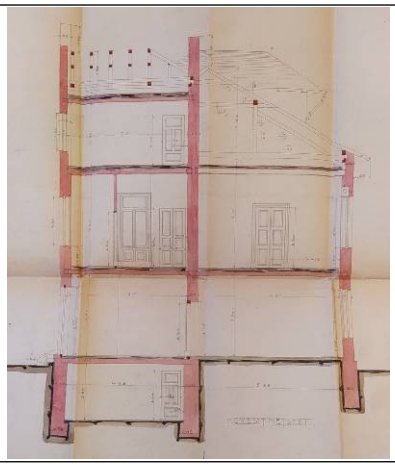

Laboratórium épület terve – metszet (1906)

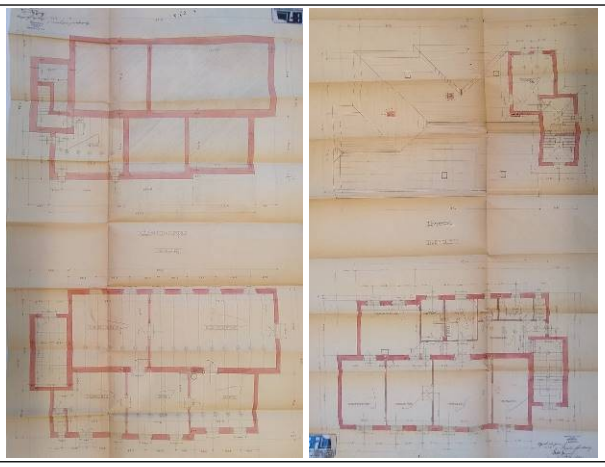

Laboratórium épület terve – alaprajzok (1906)

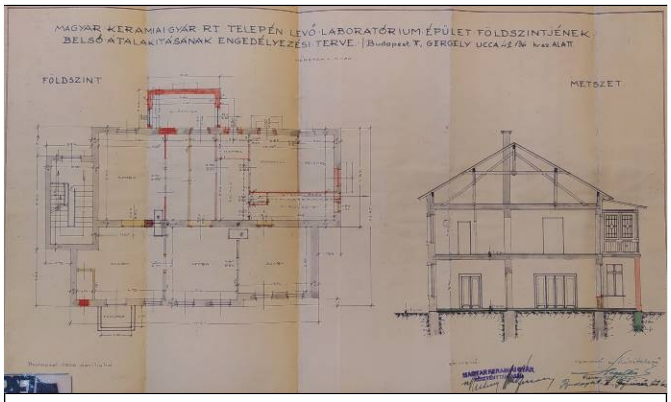

Laboratórium épület földszintjének belső átalakítási terve (1936)

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Budapest Főváros Levéltára
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_042136
VÁTI-2002. (Perczel Anna adatfelvétele)

Sorszám: E21.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 7-11.		Városrész: ÓHEGY
védett egyedi és területi érték			
Megnevezése:	Dreher Sörgyár Zrt. üzemi épületei		
	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E21-1 E21-2 E21-3 E21-4 E21-5 E21-6 E21-7	Jászberényi út 7-11.	41025/2
Védett területi érték:	-	-	-

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- javasolható a sörgyár épületeinek és a pincerendszer egy részének magasabb szintű védelme

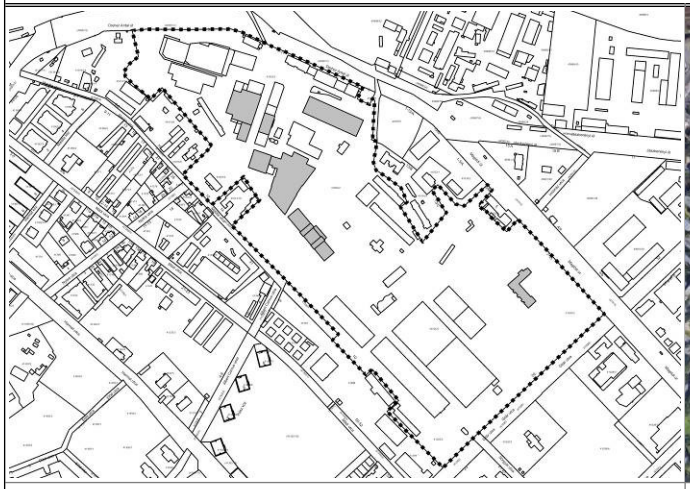

Földhivatali alaptérkép

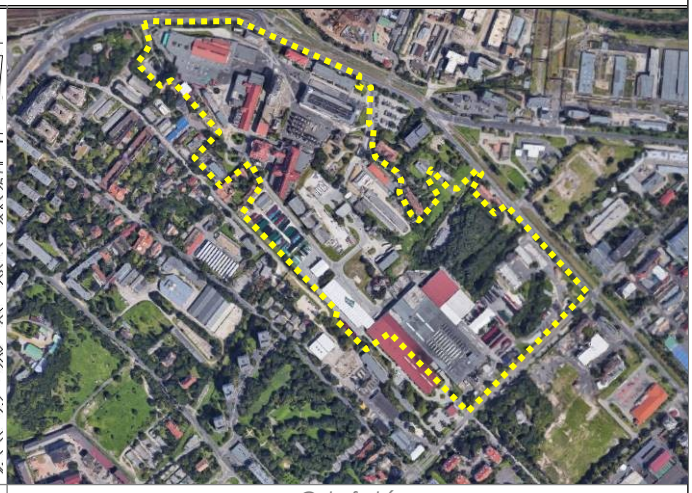

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

A nagymúltú gyár a XIX. sz. derekától folyamatosan, több korszakban kiépült jelentős ipari épületegyüttes, amely a hat kőbányai sörgyár közül egyetlenként ma is eredeti rendeltetésének megfelelően, nagyrészt a felújított korabeli épületállományban működik.

Tekintettel a Dreher Sörgyár kiemelkedő jelentőségére, szerteágazó levéltári terv- és iratanyagaira (a BFL-ban rendezetlenül 24 nagydoboz tartalma) és irodalmi vonatkozásaira, a rangos, európai hírű intézmény építéstörténetének részletes feldolgozása javasolt.

A tervezők közül jelen munka során tárgyalt épületek esetében azonosítható volt: Hültl Dezső, Sorg Antal, Obrist Vilmos, Theodor Ganzenmüller.

Fotódokumentáció

Légifotó nyugati irányból

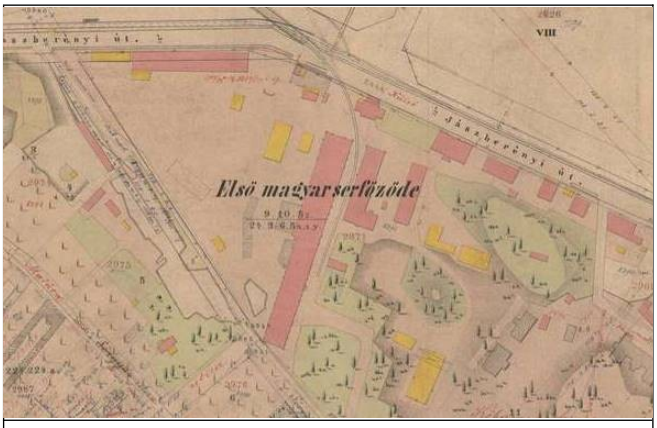

Bp. kataszteri térképsorozatának kivágata (1867-73)

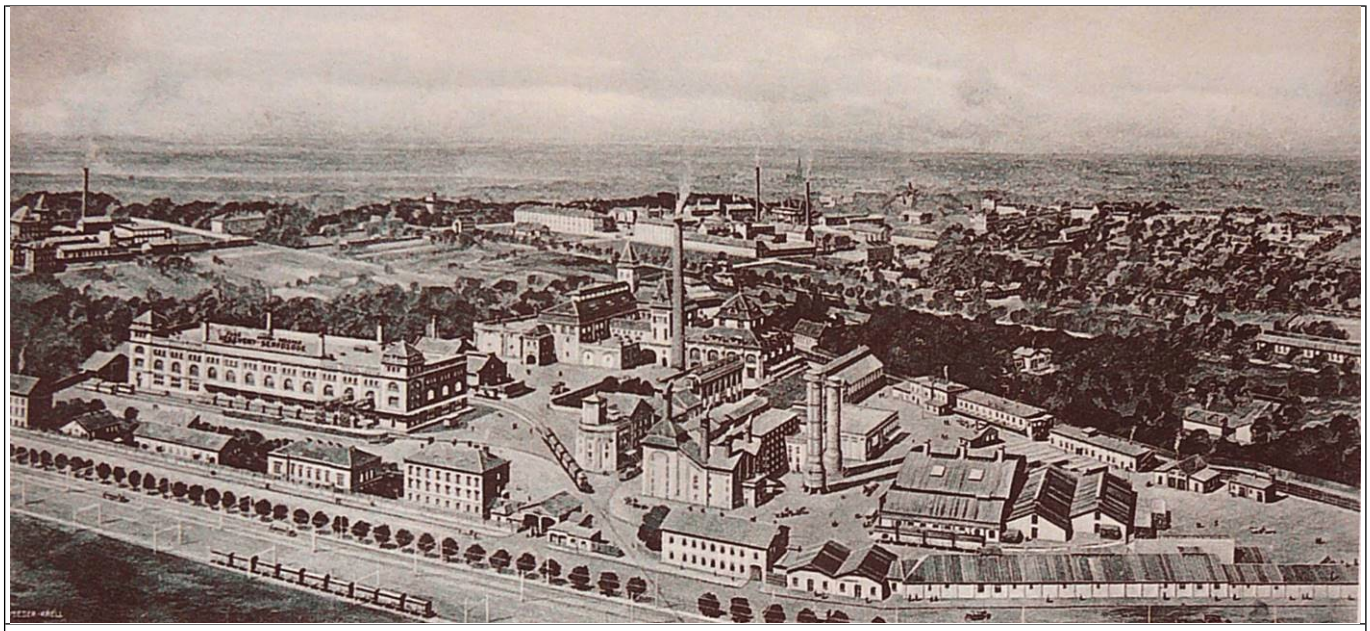

A sörgyár látványa 1933-ban, korabeli képeslapon

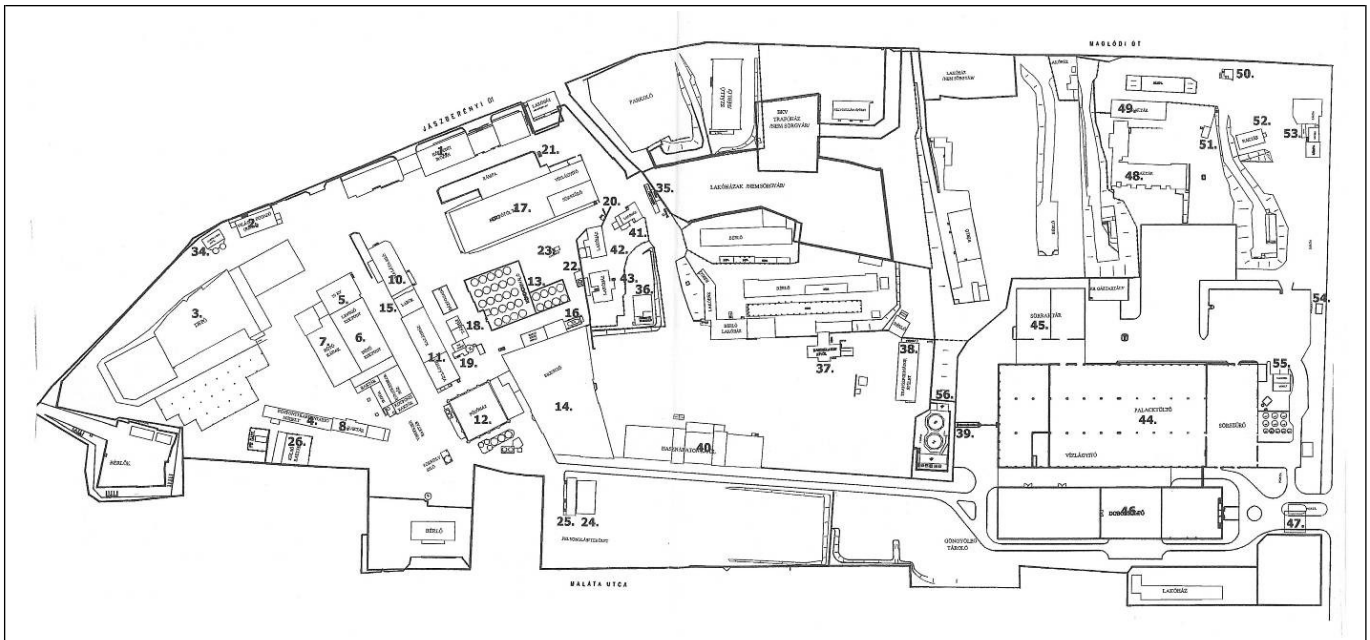

A Dreher Sörgyárak Zrt. alaptérképe az épületek jeleivel (2010)

Sorszám: E21-1.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 7-11.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41025/2**
Megnevezése:	Üzemi épület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	6. jelű gépház
Jelenlegi rendeltetés:	üzemi épület
Tervező:	Hültl Dezső és Obrist Vilmos
Építtető:	Kőbányai Serfőző Társaság/ Dreher Sörgyárak Rt.
Építés éve:	1911, felújítva: 1995-2002
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	F
Területi védelem:	igen

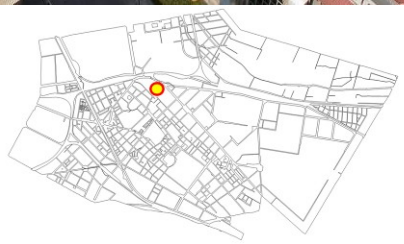

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- az épület homlokzata és annak részletei
- a belső tér födémmegoldása és annak részletei, falburkolat eredeti állapota
- korabeli géppark

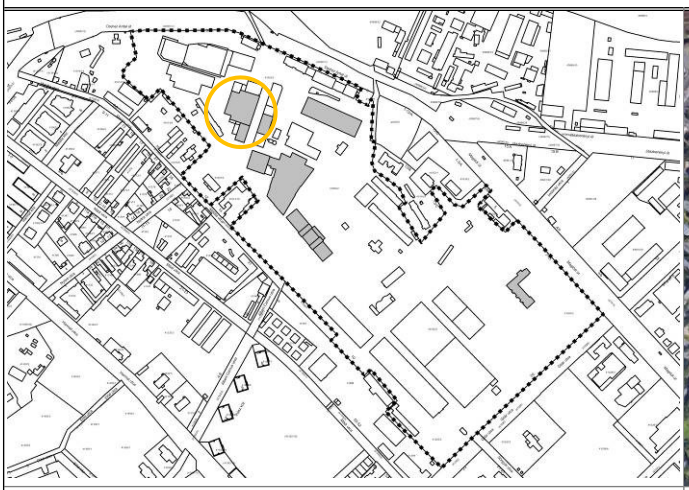

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Igényes nyolctengelyes kétszint-magas homlokzat támpillérszerű lizénasorral, a középső négy mező fölött áttört működő attika dísszel, félköríves záródású magas ablaksorral, mely két helyen érdekes megoldással a szecessziós működőkeretezésű szegmensíves kapuknak is helyet ad. A belső térben különleges öves-hevederes dekoratív kazettás áldongaboltozatú födémmegoldás és igényes Zsolnay-csempe, fogazott-mintás falburkolat található eozin-mázas csigadísz-betétekkel. Ipartörténeti értékű gépparkja is említésre méltó.

Fotódokumentáció

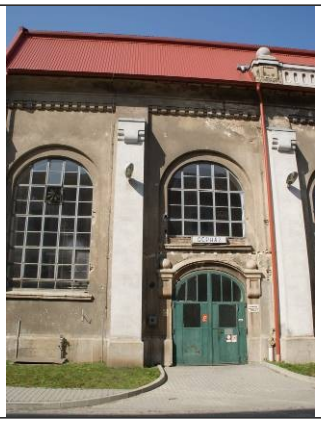

A gépház homlokzatának részlete

Az öves-hevederes kazettás dongaboltozat

A Zsolnay-csempe falburkolat

Homlokzat a fejújítás előtt (egykor.hu)

Építészeti tervdokumentáció (részletek)

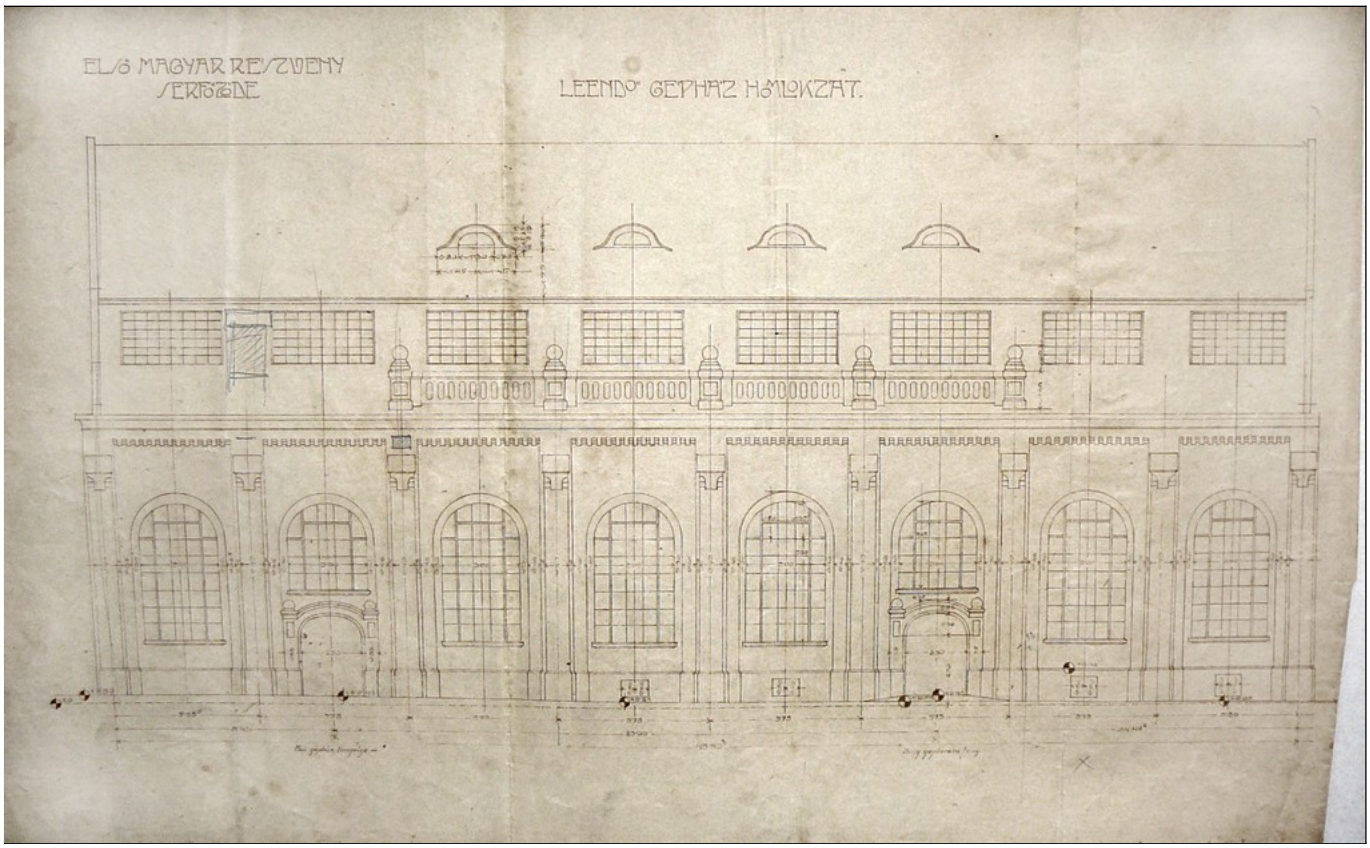

Sorszám: E21-2.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 7-11.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41025/2**
Megnevezése:	üzemi épület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	11. jelű kazánház
Jelenlegi rendeltetés:	üzemi épület
Tervező:	Hültl Dezső/Obrist Vilmos
Építtető:	Kőbányai Serfőző Társaság/ Dreher Sörgyárak Rt.
Építés éve:	1929, felújítva: 1995-2002
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F
Területi védelem:	igen

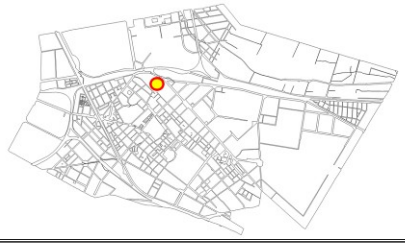

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

-
- az épülettömeg
- a homlokzatképzés, párkány, lizénák, ablakok
- belső tér acéloszlopai és a rácsos tartószerkezet
- a tető műkőkorlátja

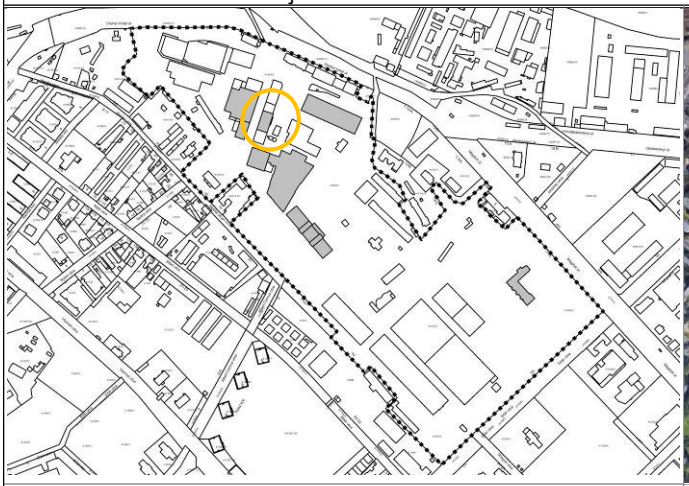

Földhivatali alaptérkép

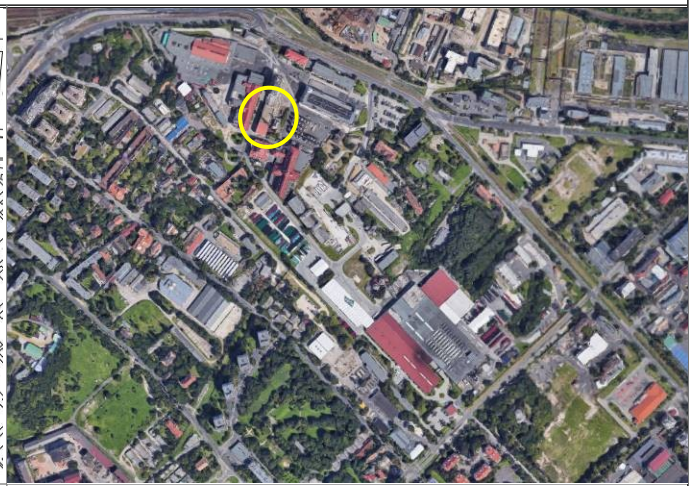

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az 1928. évi első kazánház-terv (BFL) nagy valószínűséggel Hültl Dezső terve (áttört barokkos műkőattika és fogazott párkánysor). Az 1929. évi módosított terv egyszerűbb. Statikusa Orbist Vilmos. Az épület kiemelhető értéke a fogazott párkánydíszes, lizénasávos, a köztes mezőkben raszterablakos homlokzatképzés, a belső tér acéloszlopai és a - már nem eredeti, de szerkezeti megoldásában a régivel azonos - rácsos tartószerkezet.

Sorszám: E21-3.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 7-11.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41025/2**
Megnevezése:	Üzemi épület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	12. jelű főzőház
Jelenlegi rendeltetés:	üzemi épület
Tervező:	Hültl Dezső, Theodor Ganzenmüller
Építtető:	Kőbányai Serfőző Társaság/ Dreher Sörgyárak Rt.
Építés éve:	1910 körül, felújítva: 1995-2002
Építészeti stílus:	szecessziós
Szintszám:	1-3 szintes

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tagolt tömege és változatos, szecessziós jellegű homlokzati architektúrája
- a szellőző tornyocskák,
- a díszes műkőkapu
- serfőző terem főzőüstjei és Zsolnay kerámiadíszei

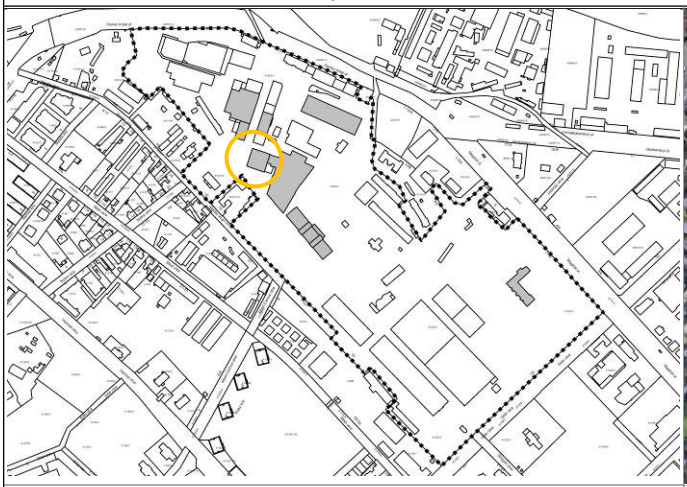

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az ipari épület architektúrája és tömegformálása romantikus várkastélyra emlékeztet. Középkorias támpillérek erősítik a falsávokat, németes formálású az álmanzárd torony és a rajta lévő csonka kontyolású nagy tetőablakok. A funkcióból adódó tetőfelépítmények (szellőzők) kis tornyocskákként kialakítottak. A homlokzatokon kosáríves kapuzatok, az emeleten kosáríves nagyablakok. Az igen változatos megjelenésű épületet a szecesszió jegye fogja össze. A serfőző terem Zsolnay kerámiadíszeinek nagy része megmaradt, a hiányzókat a felújítás során pótolták 1995-2002 között.

Fotódokumentáció

A kosáríves, bélletes, virágdíszes műkőkapu

Az épület madártávlatból

A réz főzőüstök

A németes formálású álmanzárd torony (egykor.hu)

Torony alatti átjáró (egykor.hu)

Épület északi homlokzata (egykor.hu)

Korabeli felvétel az épületről 1.

Korabeli felvétel az épületről 2.

Sorszám: E21-4.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 7-11.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41025/2**
Megnevezése:	üzemi épület
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	14. jelű erjesztő épület
Jelenlegi rendeltetés:	üzemi épület
Tervező:	Hültl Dezső, Theodor Ganzenmüller
Építtető:	Kőbányai Serfőző Társaság/ Dreher Sörgyárak Rt.
Építés éve:	1910 körül, felújítva: 1995-2002
Építészeti stílus:	
Szintszám:	2-3 szintes

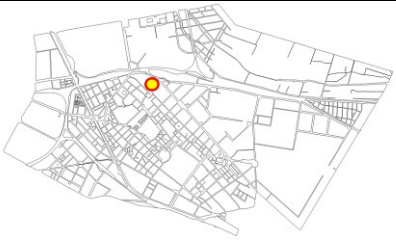

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege és arányai
- homlokzatok arányai, részletei
- „huszártorony" és a szellőztető tornyok
- csarnok belső acélszerkezete és egyéb belső részletek (pl.: korlátdíszítések)

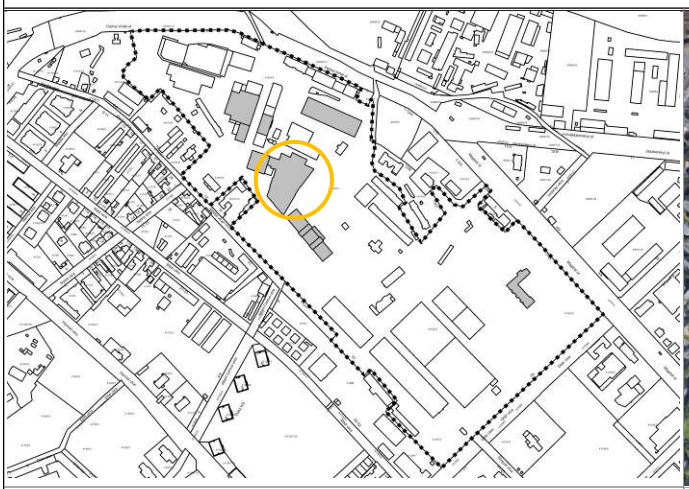

Földhivatali alaptérkép

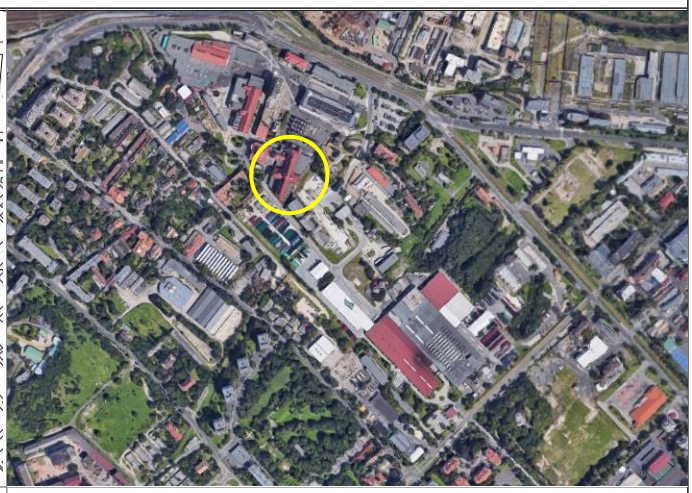

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Szinte bazilikális szerkesztésű ipari épület „huszártoronnyal", a kontyolt manzárdtető-gerincek fölé emelt szokatlan szellőztetősávokkal. A lapostetős alsó szintek felett szegmensíves nagyablak-sor, az épületszéleken körben épített szellőztető-toronysor. Az épület az átalakítás/felújítás során nagyrészt megtartotta eredeti állapotát, a korábbi hódfarkú cserép-héjazatot azonban fémlemezfedés váltotta fel (könnyítés).

Fotódokumentáció

Az épületegyüttes madártávlatból

Korlátdíszítés és a csarnok acélszerkezete

Korabeli felvétel az épületről

Északi homlokzat (egykor.hu)

Épület délnyugati sarka (egykor.hu)

1992-es felvétel az épületről (forrás: FSzEK Bp. Gy.)

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

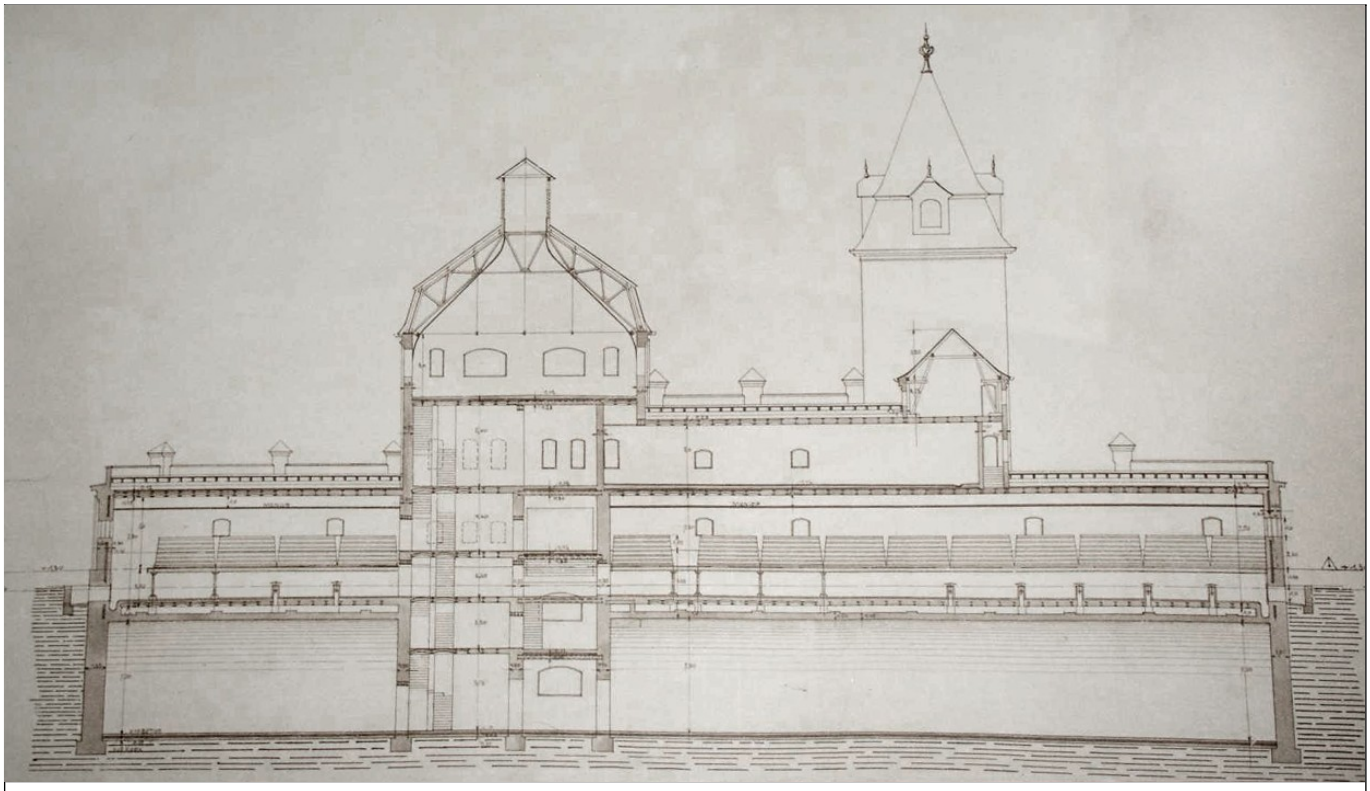

Az eredeti terv részlete 1909-ből (forrás: Sörgyár)

Sorszám: E21-5.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 7-11.	Városrész: ÓHEGY
épületegyüttes részeként védett egyedi érték		
Hrsz.:	**41025/2**	
Megnevezése:	üzemi épület	
Tulajdonviszony:	magántulajdon	
Eredeti rendeltetés:	17. jelű fejtőház	
Jelenlegi rendeltetés:	üzemi épület (töltés átkerült az új csarnoképületbe)	
Tervező:	Hültl Dezső, Theodor Ganzenmüller	
Építtető:	Kőbányai Serfőző Társaság/ Dreher Sörgyárak Rt.	
Építés éve:	1905, felújítva:1995-2002	
Építészeti stílus:	szecessziós	
Szintszám:	csarnok	
Területi védelem:	igen	

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az épület tömege,
- a homlokzati architektúra, a nyílászzárók
- az eredeti előtetők
- a neobarokk jellegű kapu

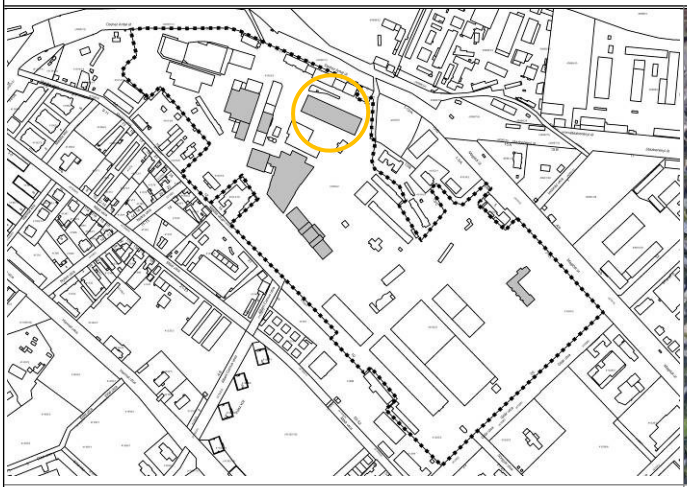

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A sörgyár figyelemreméltó építészeti kvalitásokat felmutató épülete. Szimmetrikus, kétoldalt tornyos felépítményű sarokrizalittal hangsúlyozott, lizénákkal tagolt hosszhomlokzat, áttört párkánymellvéd, nagy, íves záródású csarnokablakok, a rakodóteret védő, szecessziós acélszerkezetű konzolokon nyugvó előtető, mely a homlokzati lizénákra támaszkodik, Neobarokk jellegű, volutával díszített ovális-ablakos felülvilágítóval ellátott kapu található az épület északkeleti homlokzatán. A historizáló részletek, történeti reminiszcenciák ellenére szecessziós ízű XX. századi épület.

Fotódokumentáció

Északnyugati homlokzat

Kapu és az előtető

Délkeleti homlokzat

Déli homlokzat

Az épület madártávlatból, háttérben az erjesztőház

1992-es felvétel az épületről (forrás: FSzEK Bp. Gy.)

Sorszám: E21-6.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 7-11.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41025/2**
Megnevezése:	gyárkémény
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	19. jelű központi gyárkémény
Jelenlegi rendeltetés:	gyárkémény
Tervező:	-
Építtető:	Kőbányai Serfőző Társaság/ Dreher Sörgyárak Rt.
Építés éve:	1910 körül
Építészeti stílus:	-
Szintszám:	kémény
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- gyár sziluettjét és ipai karakterét meghatározó tégla körkémény

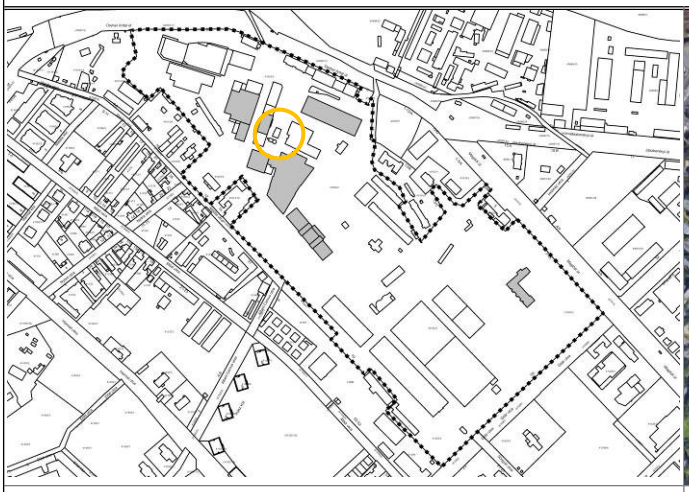

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az építmény bemutatása:

A Dreher Sörgyár központi gyárkéménye az egykori 11. jelű kazánház közelében található. Az épületegyüttes sziluettjét nagyban meghatározza.

Sorszám: E21-7.	Cím: JÁSZBERÉNYI ÚT 7-11.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41025/2**
Megnevezése:	gyárkémény
Tulajdonviszony:	magántulajdon
Eredeti rendeltetés:	gyárkémény
Jelenlegi rendeltetés:	gyárkémény
Tervező:	-
Építtető:	Kőbányai Serfőző Társaság/ Dreher Sörgyárak Rt.
Építés éve:	1935 körül
Építészeti stílus:	
Szintszám:	kémény
Területi védelem:	igen

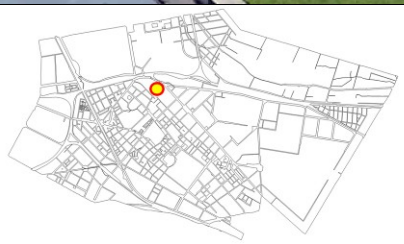

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- gyár sziluettjét és ipai karakterét meghatározó tégla körkémény

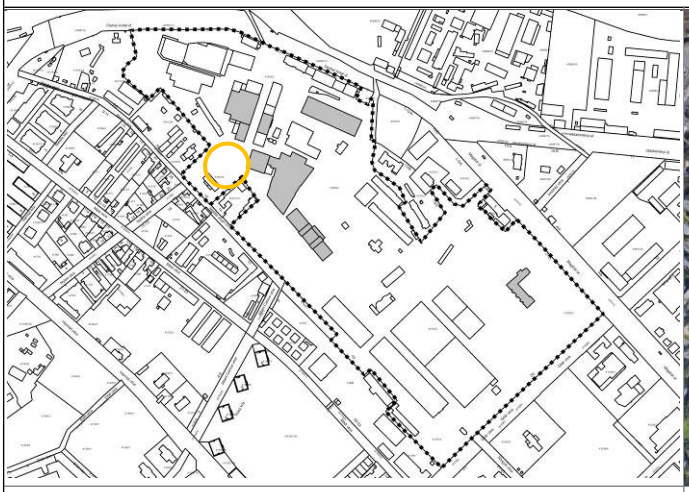

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az építmény bemutatása:

A központi kéménynél jóval alacsonyabb kémény, ugyancsak téglarakású.

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Budapest Főváros Tervtár és Levéltár (BFL), XV. 17. f. 834/201-206., 211-216., 247-250., 274-275. sz., ill. XV. 17. f. 401/165-166., 168-171. sz. dobozok
Budapest Fővárosi Levéltár (BFL) térképtára – archív várostérképek
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSzEK), Budapest Gyűjtemény
Dausz Gyula: Kőbánya múltja és jelene, 1913
Magyar Építőművészet, 1942/6. p. 128-135.
Dr. Szalay György: Kőbánya története, 1970.
Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története, 1985.
Kozmáné Oláh Júlia: Sörről híres Kőbánya 1854-2004., jubileumi évkönyv, 2004.
Magyar Sörlexikon, 2004., p. 64-69.
Az Európai Unió fővárosai – Budapest városrészei, Kőbánya, 2005.
Képek egy részének forrása: egykor.hu
Korabeli térképek egy részének forrása: mapire.eu

Sorszám: E22.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.		Városrész: LAPOSDŰLŐ
védett egyedi és területi érték			
Megnevezése:	laktanya		
Tulajdonviszony:	magyar állam		
Eredeti rendeltetés:	Ferenc József lovassági laktanya		
Jelenlegi rendeltetés:	Készenléti Rendőrség		
Tervező:	Hauszmann Sándor		
Kivitelező:	cs. és kir. Hadmérnökkari Igazgatóság Holzspach és Fiai, Hauszmann Sándor felelős építőmester vezetésével		
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium		
Építés éve:	1884-86, a kaszárnya 1924. legénységi épületek 1948. felújítás		
Építészeti stílus:			
	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E22-1 E22-2 E22-3 E22-4 E22-5 E22-6 E22-7 E22-8 E22-9 E22-10 E22-11 E22-12	Gergely utca 110.	38897
Védett területi érték:	-	-	-

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a fennmaradt korabeli téglaarchitektúrás épületek tömege és homlokzatai
- a párkányok, ablakkeretek, tagozatok, téglaburkolatok
- az épületek nyílászárói és ezek eredeti osztása
- az eredeti téglapilléres kerítés és kapuépítmény

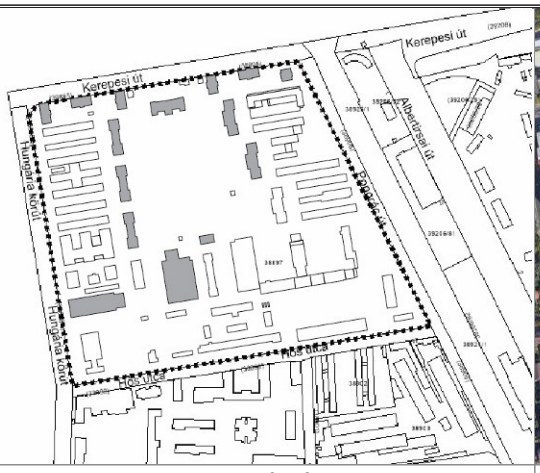

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

A kiegyezést követően nagyszabású katonai építkezések kezdődtek az ország területén, így Budapesten is. 1883-ban a m. kir. honvédelmi miniszter megbízta a főváros tanácsát egy lovasezred elhelyezésére alkalmas, modern, az 1897-es beszállásolási törvény követelményeinek megfelelő kaszárnya létesítésével. Az 1884-ben kihirdetett építési pályázatot a Holzspach A. és fiai építészcég és Hauszmann Sándor építész-vállalkozó nyerte meg, ebben az évben sor került az alapkő letételére is. Két év alatt 46 különböző épület felállítására került sor, egymástól tágas udvarok által elkülönítve, amelyek egy része a mai napig áll. A zárkőletétel 1886-ban történt, Ferenc József jelenlétében. Az elkészült, ezer ló befogadására is alkalmas épületegyüttes az avatáson megjelent külföldi attasék szerint Európa legnagyobb lovassági laktanyája volt. A főbejáratnál áll a törzstiszti épület. A főépületek pavilonrendszere jól tükrözte egy monarchiabeli lovas ezredtörzs felépítését, hierarchiai és funkcionális rendet vett figyelembe, amely két osztálytörzsből, ezen belül 3-3 lovas századból (eskadron, svadron) állt. Ennek megfelelően a gyakorlótér két oldalán 3-3 egyemeletes kaszárnya állt a századok egyenként 150-170 fős állományának rendelkezésére. Minden kaszárnyához két földszintes istálló és egy tároló tartozott. A laktanya déli részén a Kerepesi úttól távolabb helyezkedtek el a fedett és nyitott lovardák, illetve a raktárak és takarmánytárolók.
A korszerű felszerelést a csatornázás, a szellőztető készülékek, valamint az udvaron és a fedett lovardákban kialakított légszeszvilágítás jelentette. Az istállókban agyagpadlóval gondoskodtak a lovak lábainak védelméről.
A laktanya elnevezései:
1886-1919 Ferenc József lovassági laktanya
1919 Marx laktanya
1919-1945 Ferenc József lovassági laktanya
1945-1951 Bajcsy-Zsilinszky laktanya
1951-1989 Szamuely Tibor laktanya
1989-1996 Rendőri Ezred Kerepesi úti objektuma
1996-2004 Készenléti Rendőrség Kerepesi úti objektuma
2004-2007 REBISZ Kerepesi úti objektuma
2008- Készenléti Rendőrség Kerepesi úti objektuma
(forrás: Készenléti Rendőrség területén álló információs tábla)

A több ütemben létesült egykori Ferenc József lovassági laktanya területén ma a Készenléti Rendőrség és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (Nemzeti Közszolgálati Egyetem) működik.

A néhány új épület létesítésén és a felújítási-átalakítási munkálatokon kívül változás nem történt, az épületek többsége és így a terület térbeli elrendezése, karaktere megmaradt.

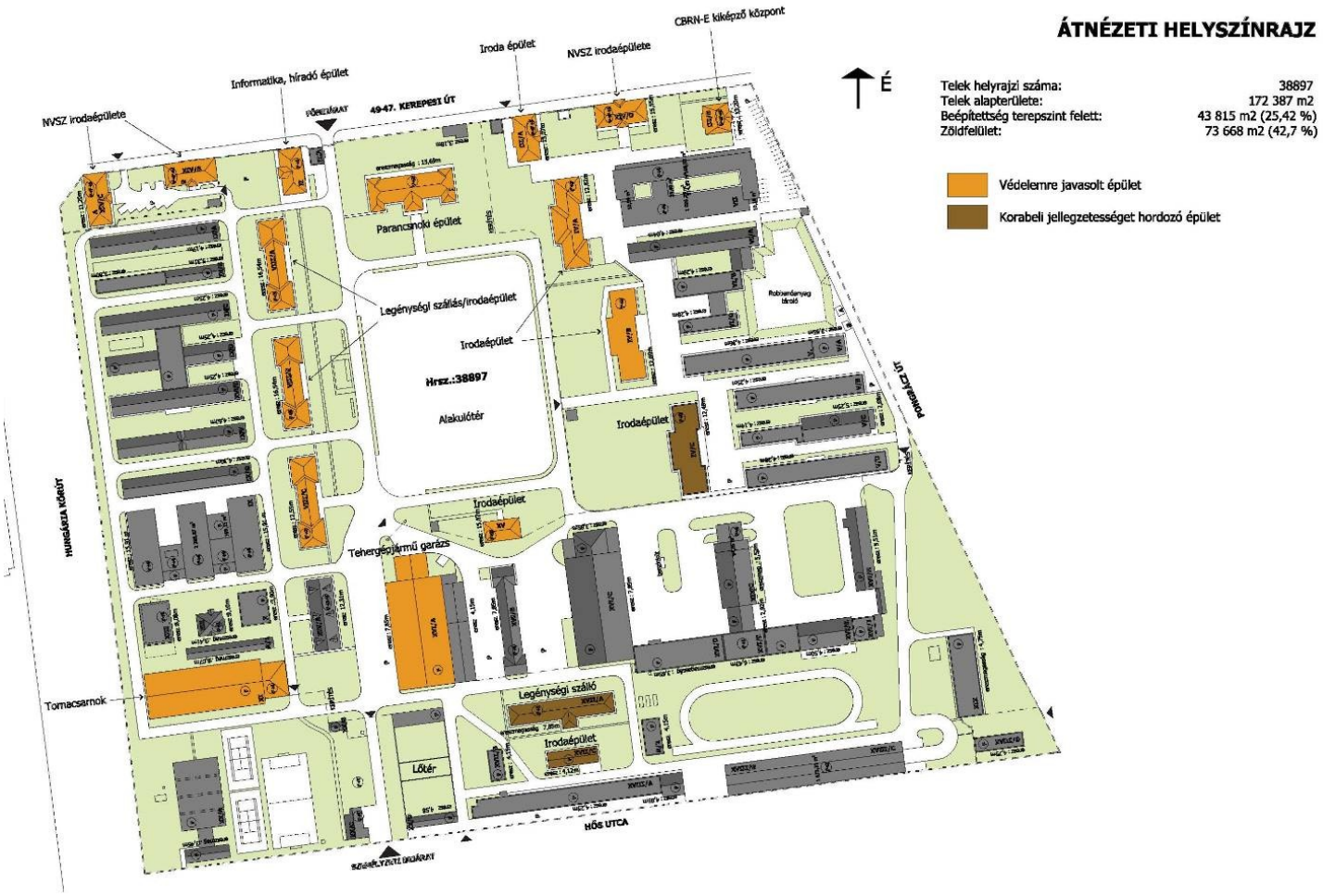
ÁTNÉZETI HELYSZÍNRAJZ
É
Telek helyrajzi száma: 38897
Telek alapterülete: 172 387 m2
Beépítettség terepszint felett: 43 815 m2 (25,42 %)
Zöldfelület: 73 668 m2 (42,7 %)
Védelemre javasolt épület
Korabeli jellegzetességet hordozó épület
NVSZ irodaépülete
Informatika, híradó épület
Iroda épület
NVSZ irodaépülete
CBRN-E kiképző központ
49-47. KEREPESI ÚT
Parancsnoki épület
Legénységi szállás/irodaépület
Irodaépület
Hrsz.:38897
Alakulótér
Irodaépület
Irodaépület
Tehergépjármű garázs
Tomacsarnok
Legénységi szálló
Irodaépület
Lőtér
HŐS UTCA
HUNGÁRIA KÖRÚT
PONGRÁCZ ÚT

Fotódokumentáció

A XIV/D. sz. irodaépület az udvar felől

A Kerepesi út és a Hungária körút sarkán álló NVSZ irodaépület 2.

Informatika, híradó épület

A XIV/B. sz. irodaépület az udvar felől

Kerepesi út és a Pongrác út sarkán álló CBRN-E kiképző központ

Legénységi szálló délre

Raktárépület, egykor legénységi istálló

Irodaépület, egykori legénységi szálló

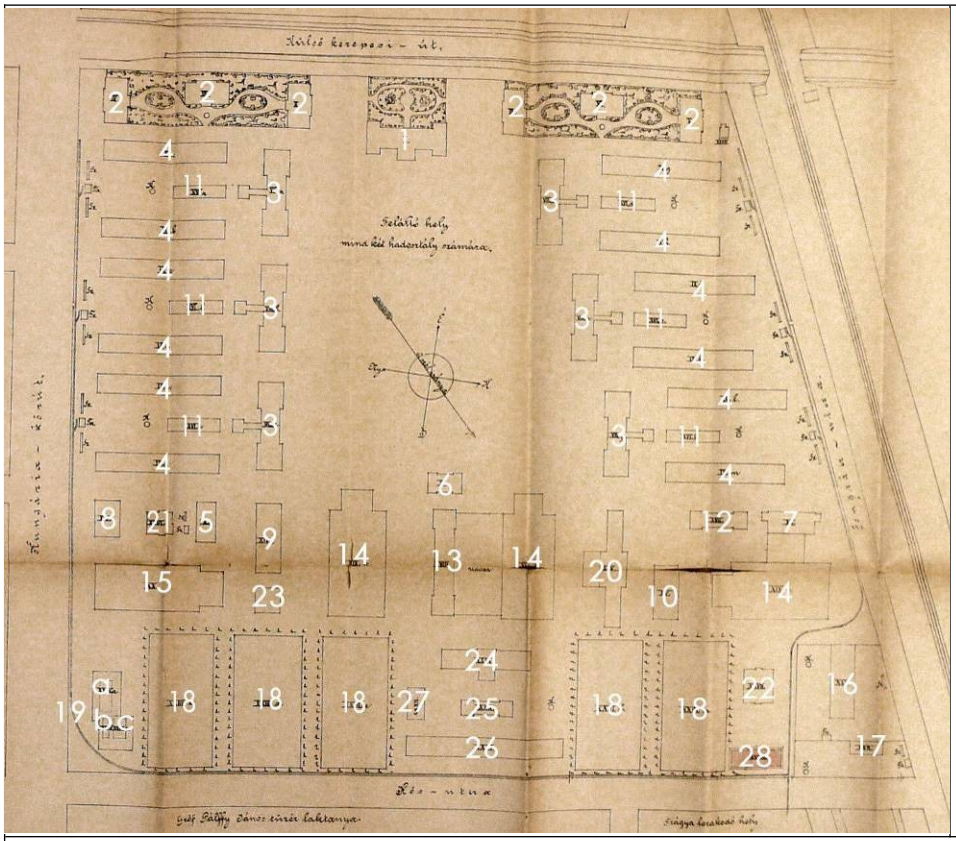

1-törzstiszti épület
2-tiszti lakóházak
3-legénységi lakóházak
4-legénységi istállók
5-törzstiszti istálló
6-altiszti lakóház
7-börtön
8-zuhany és mosókonyha
9-markotányos épület
10-torna- és vívóterem
11-lószerszám- és takarmánykamrák
12-kocsiszín
13-patkolókovács- műhely
14-fedett nagy lovaglótér
15-fedett kis lovaglótér
16-beteg lovak istállója
17-gyanús lovak istállója
18-nyitott lovardák
19a-tiszti uszoda
19b-legénységi uszoda
19c-uszoda és lóúsztató
20-pótraktár
21-házmesteri lakás
22-könnyű betegek épülete
23-jégverem
24-legénységi lakóház
25-felszerelési és anyag kamra
26-istálló
27-patkoló műhely
28-pótlovak istállója

Az egykori Ferenc József lovassági laktanya átnézeti helyszínrajza (egykor.hu alapján számozva)

Archív fotók

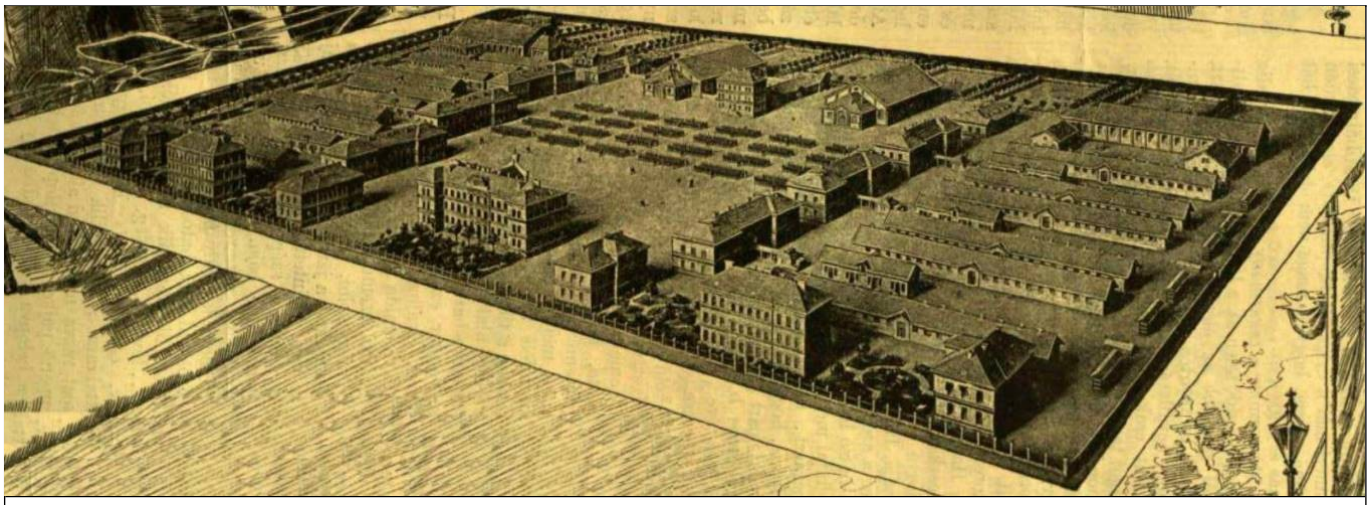

A laktanya madártávlati rajza 1886-ból, előtérben a Kerepesi út (egykor.hu)

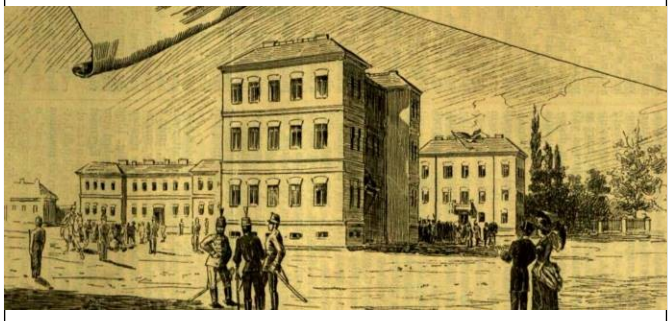

A törzstiszti épület oldalhomlokzata 1886-ban

Az egyik istállóépület egy 1900 körüli korabeli képeslapon (egykor.hu)

Sorszám: E22-1.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	parancsnoki épület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	törzstiszti épület
Jelenlegi rendeltetés:	I.sz. parancsnoki épület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+2

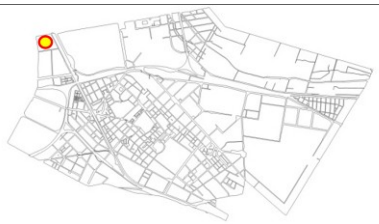

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat
- épület tömege

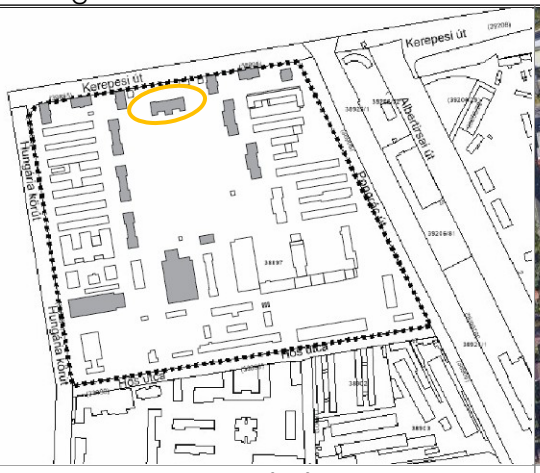

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A parancsnoki épület funkcióját és a beépítési struktúrában elfoglalt helyét tekintve is központi pozíciójú főépület. Az utca vonalától kissé hátrébb húzva épült, előkertben hatalmas értékes fák sorakoznak. Földszint+2 emeletes, magastetős, téglaarchitektúrás homlokzattal, félköríves záródású ablakokkal rendelkező épület.

Fotódokumentáció

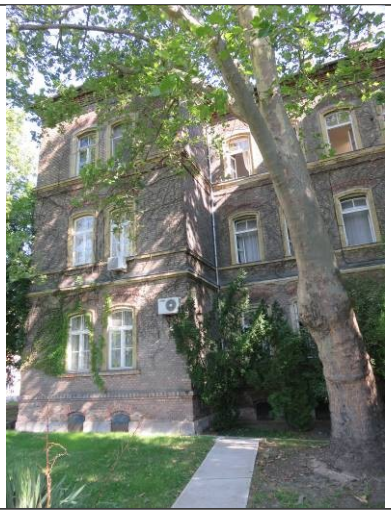

Az épület a belső udvar felől

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

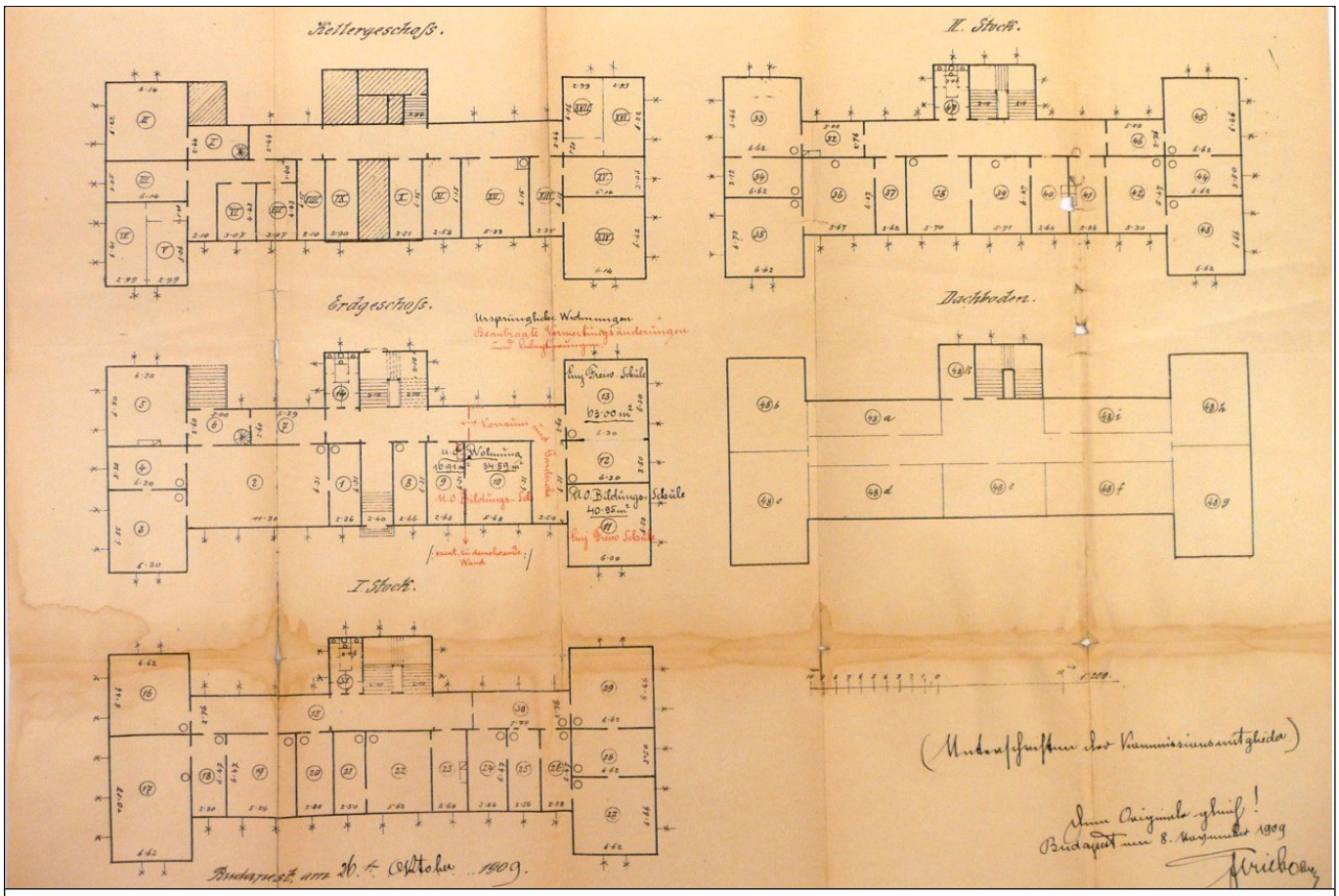

A laktanya törzstiszti épületének (I.) módosított alaprajzai – 1909.

Sorszám: E22-2.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	legénységi lakóházak
Jelenlegi rendeltetés:	IV/A. és IV/B. számú irodaépület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+2+T és F+2

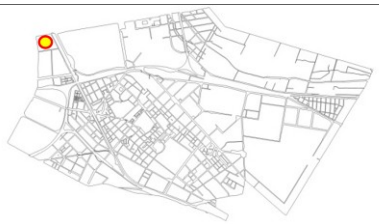

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat
- épület tömege

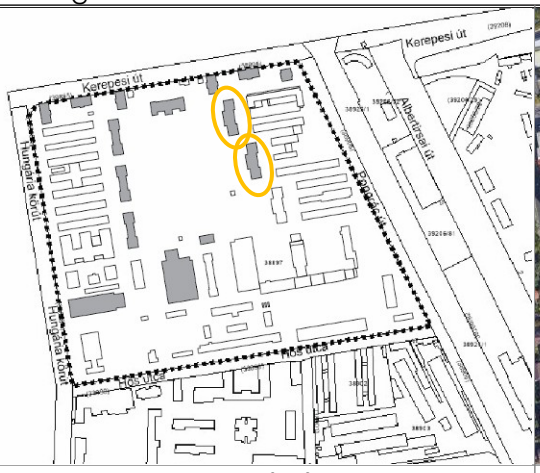

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A parancsnoki épülettől keletre 3 legénységi szálló épült, melyek közül az északi épület utólagos tetőtérbeépítést kapott, illetve megtörtént a teljes felújítása is. A déli épület már nem hordoz mindenképp védendő értéket, azonban a tömege és a kialakult struktúrába való illeszkedése miatt megtartásra érdemesnek mondható, hacsak egy magasabb színvonalú épület elhelyezése nem indokolt a helyén. A középső épület tükrözi leginkább az épületek korabeli formáját.

Fotódokumentáció

A VI/B. sz. épület keleti homlokzata

A IV/A. sz. épület nyugati homlokzata

A déli legénységi épület, amely védelme nem indokolt

Sorszám: E22-3.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	legénységi szállás/irodaépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	legénységi lakóház
Jelenlegi rendeltetés:	VIII/A., VIII/B. és VIII/C. számú legénységi szállás/irodaépület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+2 és F+3
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat (két épület esetében)
- az épület tömege

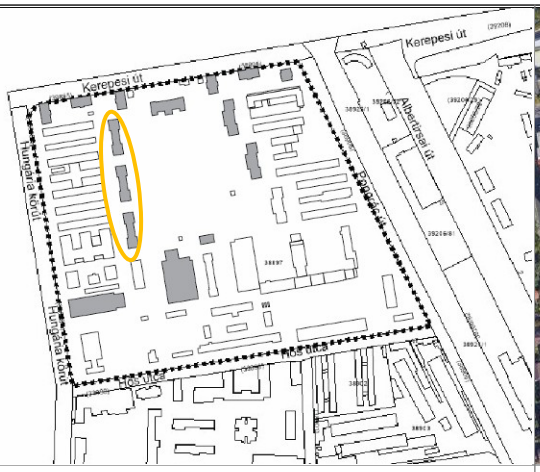

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A parancsnoki épülettől nyugatra található legénységi szállásépületek egy vonalban helyezkednek el. Megtörtént a felújításuk, melynek során az F+2 emeletes déli épület elvesztette homlokzatának téglaarchitektúráit, ezért már csak épülettömege javasolt védelemre. Főbejárataik az alakulótér felől nyílnak. A 3 épületen az 1924-es tervek alapján utólagos emeltráépítés történt.

Fotódokumentáció

A VIII/A. sz. épület, felújított homlokzattal

A VIII/B. sz. épület

A VIII/A. sz. épület

A VIII/B. sz. épület

A VIII/C. sz. épület

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

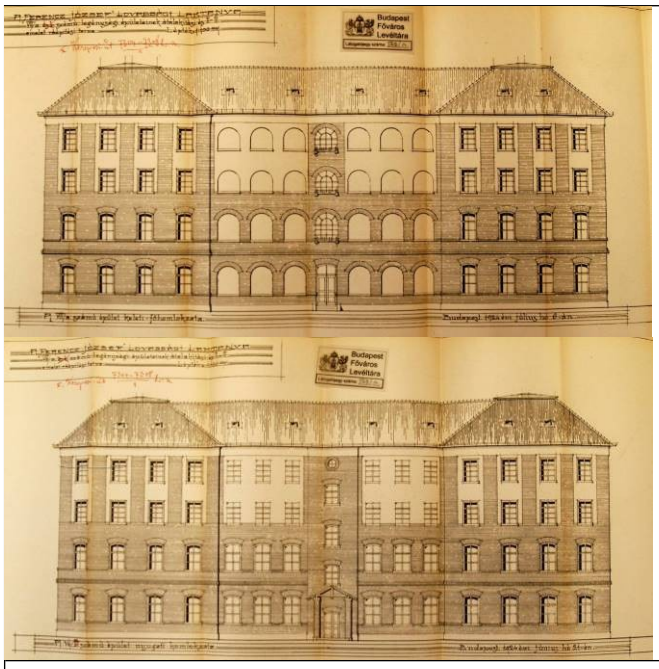

A legénységi lakóházak egyikének homlokzattervei emeletráépítéssel
felső: belső tér felé néző homlokzat,
alsó: istállók felé néző homlokzat (1924.)

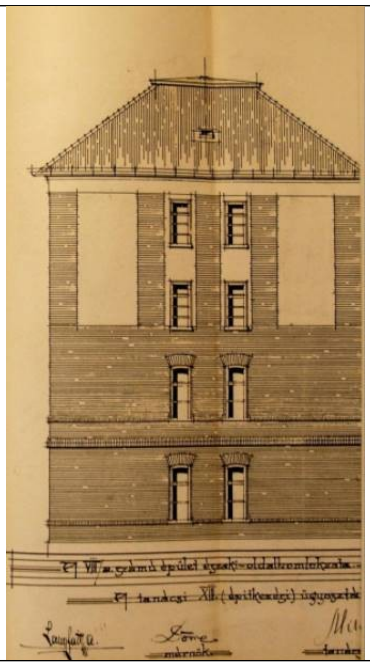

A legénységi lakóházak egyikének oldalhomlokzati terve emeletráépítéssel (1924.)

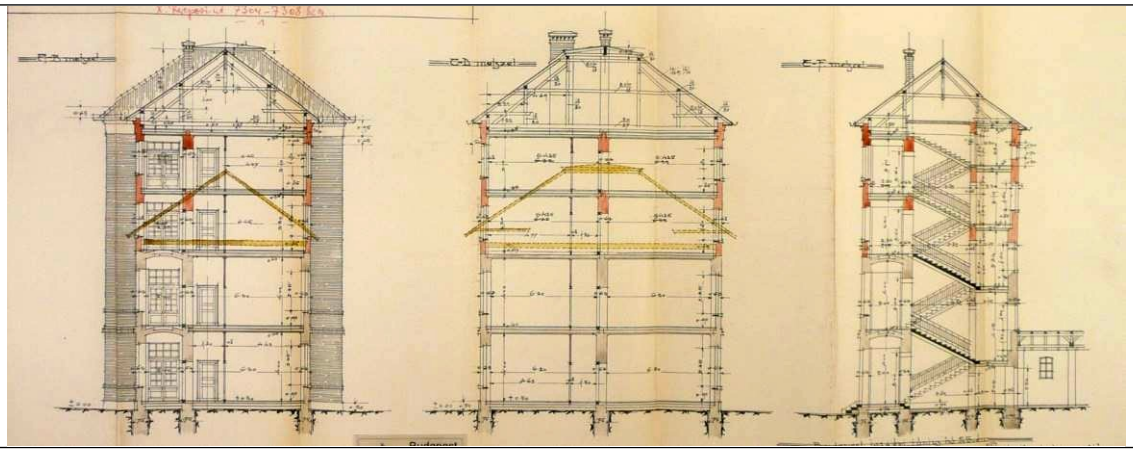

A legénységi lakóházak egyikének metszetrajzai (1924.)

Sorszám: E22-4.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	tiszti lakóház
Jelenlegi rendeltetés:	XIV/D. sz. irodaépület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	P+F+2

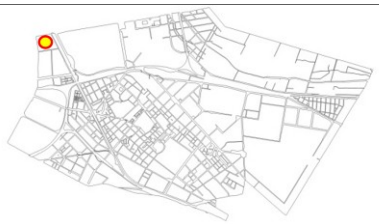

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- téglaarchitektúrás homlokzat
- épület tömege

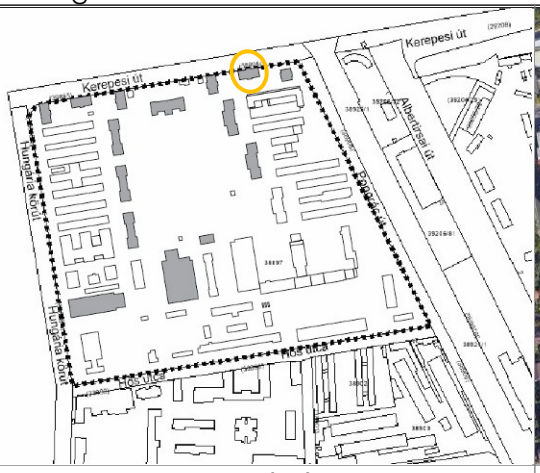

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Kerepesi út felőli telekhatáron álló két épület keleti tagja, amely egykor tiszti lakóházként funkcionált. Magasföldszintes, magastetős, téglaarchitektúrás homlokzattal rendelkező épület, egyenes záródású ablakokkal. Nemrégiben megtörtént az épület teljes felújítása, a téglaburkolatok tisztítása. A Kerepesi út egy minőségi, karakteres térfalképző eleme. Bejárata a belső udvar felől nyílik.

Sorszám: E22-5.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	tiszti lakóház
Jelenlegi rendeltetés:	XIV/B. számú irodaépület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	P+F+2

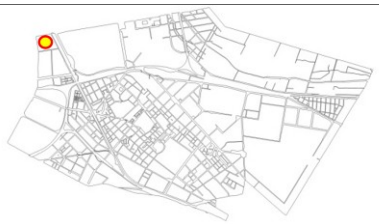

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat, arányok
- épület tömege

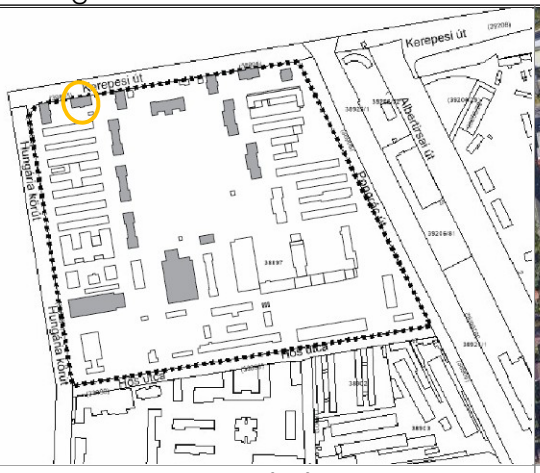

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A Kerepesi útra forduló két épület nyugati tagja, amely egykor tiszti lakóházként funkcionált. Magasföldszintes, magastetős irodaépület, félköríves záródású ablakokkal.

Sorszám: E22-6.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	tiszti lakóház
Jelenlegi rendeltetés:	XIV/C. számú irodaépület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	P+F+1
Területi védelem:	igen

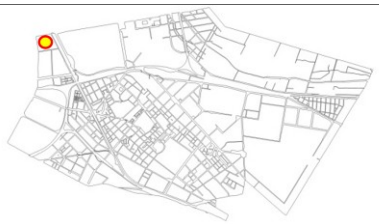

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat, arányok
- épület tömege

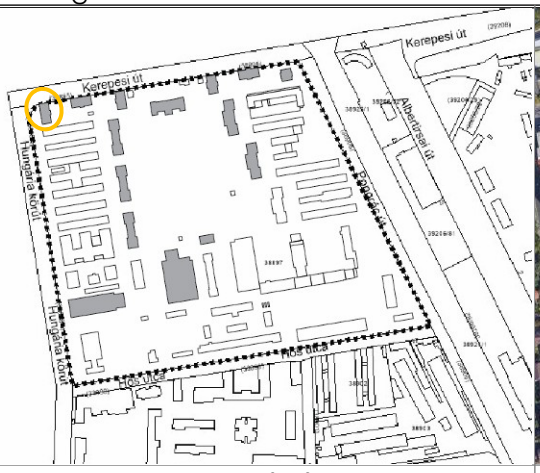

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Magasföldszintes, magastetős, téglaarchitektúrás homlokzattal és enyhén félköríves záródású ablakokkal rendelkező épület.

Fotódokumentáció

Az épület a Kerepesi út és a Hungária körút kereszteződése felől

Az épület udvar felőli homlokzata

Az épület a Hungária körút felől 1.

Az épület a Hungária körút felől 2.

Sorszám: E22-7.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	tiszti lakóház
Jelenlegi rendeltetés:	II. számú irodaépület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+1

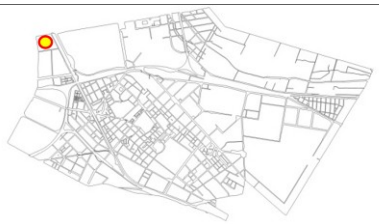

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:
- téglaarchitektúrás homlokzat
- épület tömege

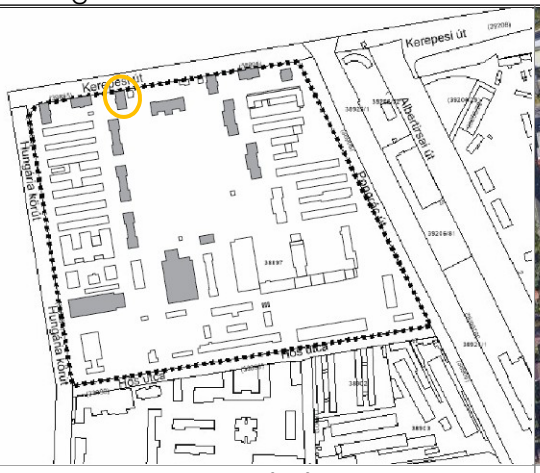

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A parancsnoki épülettől nyugatra álló irodaépület a Kerepesi útra merőlegesen helyezkedik el. Enyhén félköríves záródású ablakok, díszes erkélykorlát jellemzi.

Sorszám: E22-8.	Cím: KERepesi ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	tiszti lakóház
Jelenlegi rendeltetés:	III/A. számú irodaépület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	P+F+1

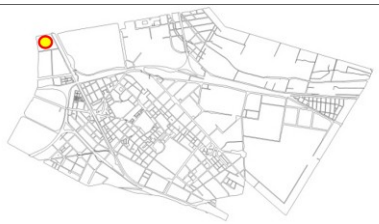

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat, arányok
- épület tömege

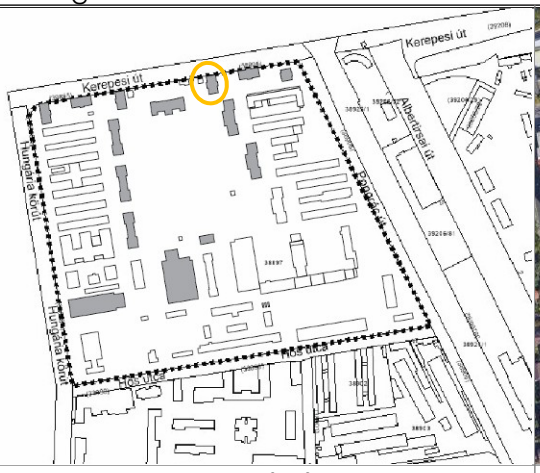

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A II. számú irodaépülettel csaknem megegyezik, a parancsnoki épülettől keletre helyezkedik el. Magastetős, F+1 emeletes épület, egyenes záródású ablakokkal. Főbejárata kelet felől nyílik.

Sorszám: E22-9.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	CBRN-E kiképző központ
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	tiszti lakóház
Jelenlegi rendeltetés:	III/B. számú CBRN-E kiképző központ
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	P+F+1

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat
- épület tömege

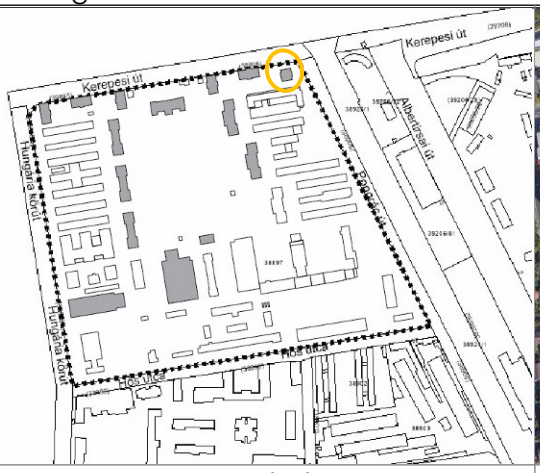

Földhivatali alaptérkép

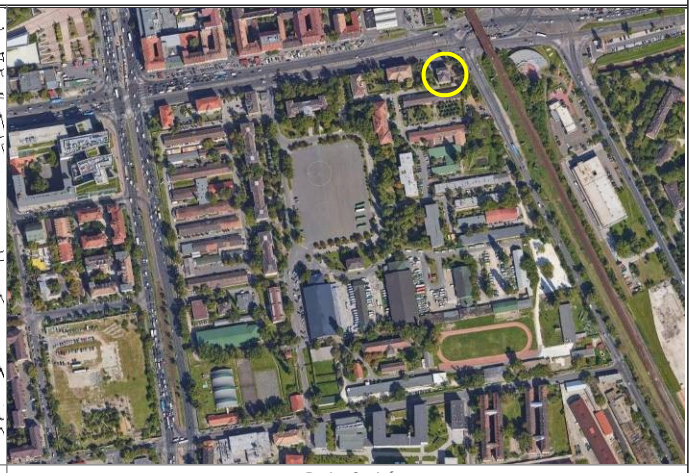

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Nemrégiben megtörtént az épület felújítása. A Kerepesi út mentén lévő épületektől tömegében nagyban eltérő, jóval kisebb alapterületű épület. Jelenleg CBRN-E kiképző központként (CBRN= vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris) funkcionál.

Fotódokumentáció

Az épület nyugati és északi homlokzata

Az épület Pongrác utca felőli homlokzata felújítás közben

Sorszám: E22-10.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	irodaépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	altiszti lakóház
Jelenlegi rendeltetés:	XV. számú irodaépület
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+2

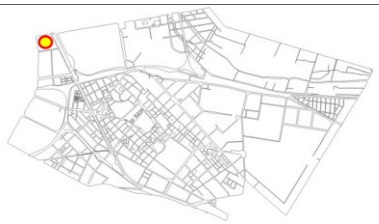

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat
- épület tömege

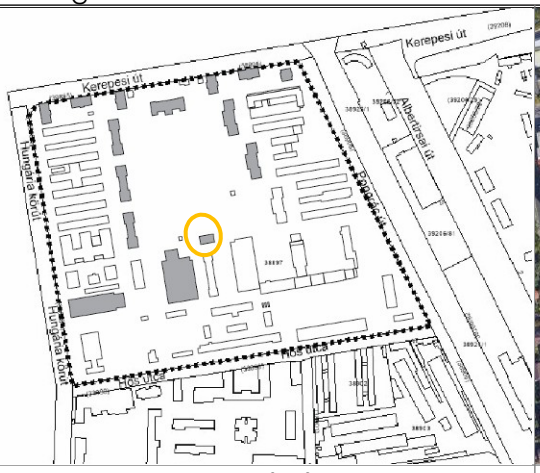

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az egykor és napjainkban is legénységi szállásként funkcionáló épület csaknem az alakulótér tengelyében helyezkedik el. Enyhén félköríves záródású ablakok.

Sorszám: E22-11.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	garázsépület
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	fedett nagy lovaglótér
Jelenlegi rendeltetés:	XVI/A. sz. tehergépjármű garázs
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F

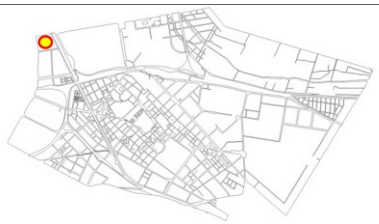

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- téglaarchitektúrás homlokzat
- épület tömege
- a feszített acél tetőszerkezet

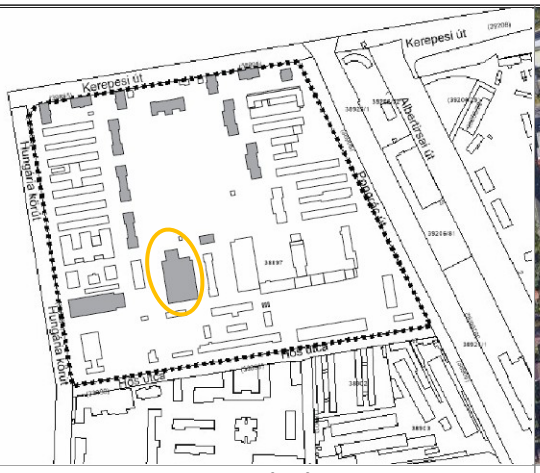

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A földszintes garázsépület, mely egykor fedett nagy lovaglótérként funkcionált, feszített acél szerkezetű tetővel rendelkezik. Félköríves záródású ablakok, téglaarchitektúrás homlokzat jellemzi.

Fotódokumentáció

Az egykori lovarda belső tere, feszített acél szerkezetű tető

Az épület déli homlokzata

Az épület nyugati homlokzata

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

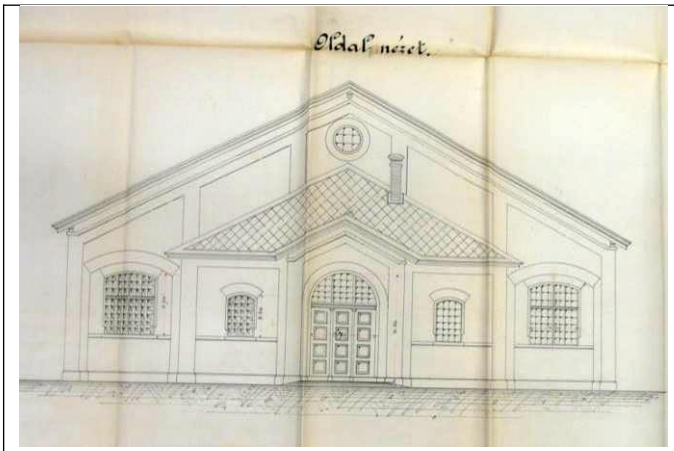

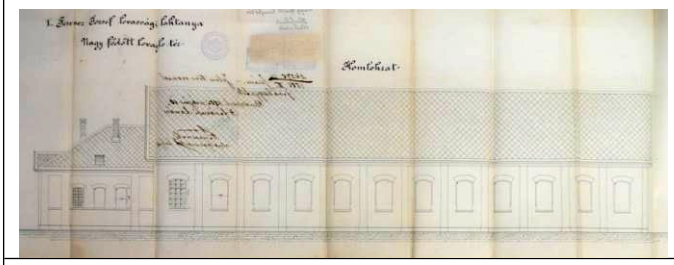

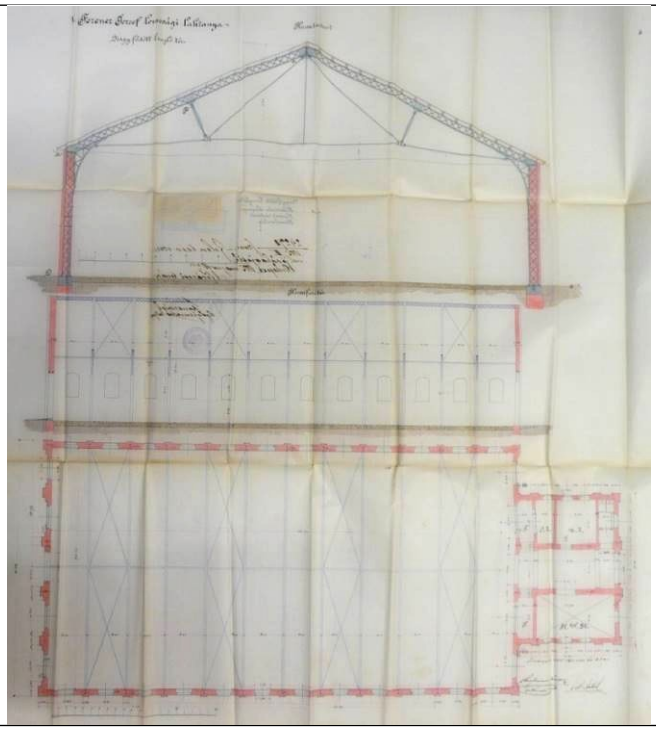

A központi udvartól (felállóhely) délre található nagy fedett lovarda tervei

Sorszám: E22-12.	Cím: KEREPESI ÚT 47-49.	Városrész: LAPOSDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38897**
Megnevezése:	tornacsarnok
Tulajdonviszony:	magyar állam
Eredeti rendeltetés:	fedett kis lovaglótér
Jelenlegi rendeltetés:	XI. sz. tornacsarnok
Tervező:	Hauszmann Sándor
Építtető:	cs. és kir. Hadügyminisztérium
Építés éve:	1924
Építészeti stílus:	
Szintszám:	F+1

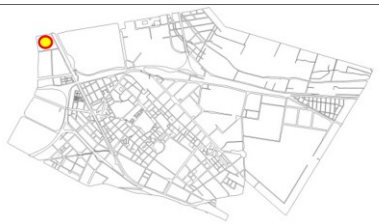

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- épület tömege, arányai
- megmaradt téglaarchitektúra

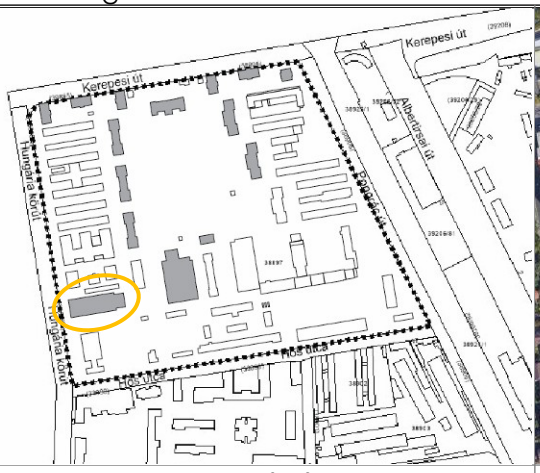

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az egykori fedett kis lovaglótér napjainkban tornacsarnokként funkcionál. A bejárati homlokzata vakolt, nem figyelhető meg rajta az egyébként az egész épületre jellemző téglaburkolat, amely valószínűleg az utólagos felújítási munkák során tűnt el.

Fotódokumentáció

A tornacsarnok az udvar felől

Az épület a Hungária körút felől

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Építési engedélyezési tervdokumentáció - Budapest Főváros Levéltára
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_038897
Képek egy részének forrása: google.maps.com, egykor.hu

Sorszám: E23.	Cím: KOZMA UTCAI BÖRTÖN	Városrész: KERESZTÚRIDŰLŐ

védett egyedi és területi érték

Hrsz.:	**42511**
Megnevezése:	Budapesti Fegyház és Börtön
Tulajdonviszony:	állami tulajdon
Eredeti rendeltetés:	börtön és szolgálati lakótelep
Jelenlegi rendeltetés:	Budapesti Fegyház és Börtön
Tervező:	Wagner Gyula
Építtető:	Magyar Királyi Igazságügyi Minisztérium
Építés éve:	1894-96
Építészeti stílus:	eklektikus, romantikus

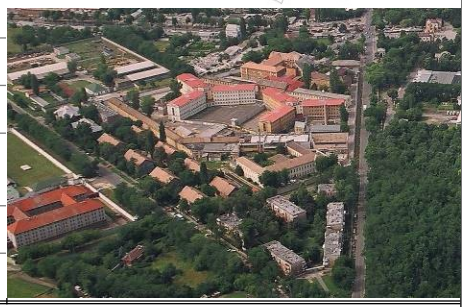

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az adatlapon jelölt korabeli épületek építészeti karaktere

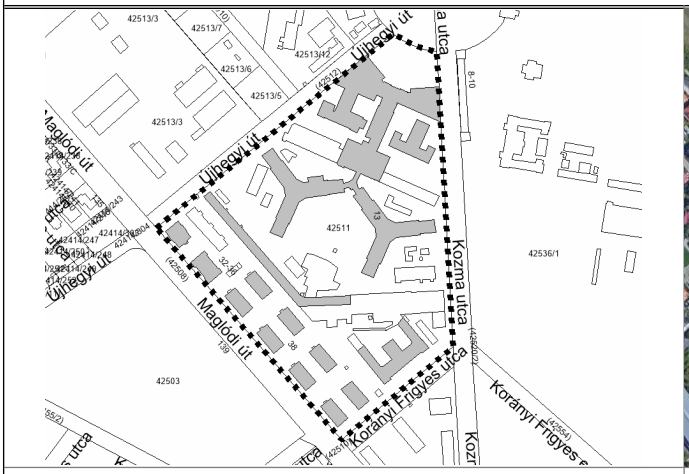

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

A Budapesti Fegyház és Börtön több mint százéves múltra tekint vissza. Az építkezés 1894-ben, Wagner Gyula tervei alapján indult meg. A közel 7 hektárnyi területen fekvő, 800 fő befogadására alkalmas épületegyüttest 1896-ban adták át. Az intézményt építészeti, épületgépészeti szempontból sokáig Európa legmodernebb börtönei között tartották számon. Az épületekben központi fűtés, saját áramfejlesztő telepről működtetett villanyvilágítás, az udvaron pedig két úszómedence volt. A börtön jelenleg is üzemel, oldalában pedig börtönmúzeum és '56-os emlékhely található. A börtön mögött, azzal azonos telken egy 11 épületből álló lakótelep fekszik. Tíz épület, melyből 8 azonos elrendezésű, egy további pedig szép villaépület, a XIX. és XX. század fordulóján épültek, feltehetően a börtönben dolgozók és családjaik számára. Az együttes egyediségét adják a két teljesen azonos külső és belső elrendezésű, földszint + 2 emeletes, alaprajzában háromágú, egyenlő szárnyú csillagot formázó épületek. A lakótelep épületei közül kiemelkedően szép a villaépület, melynek egyedisége a fából készült első emeleti tornác. A nyolc mindenben megegyező lakóépület és a villa melletti lakóépület alápincézett, földszint + 1 emeletes.

Fotódokumentáció

A börtön főbejárata

A börtön főbejárata a Kozma utca felől

A még fel nem újított Kozma utca felőli csillagépület

A már felújított Újhegyi út felőli csillagépület

Fogadóépület Kozma utcai homlokzata

A felújított csillagépület (index.hu)

A csillag középső részének födém megoldása (index.hu)

Őrhely a csillag közepén, díszes ablakosztások

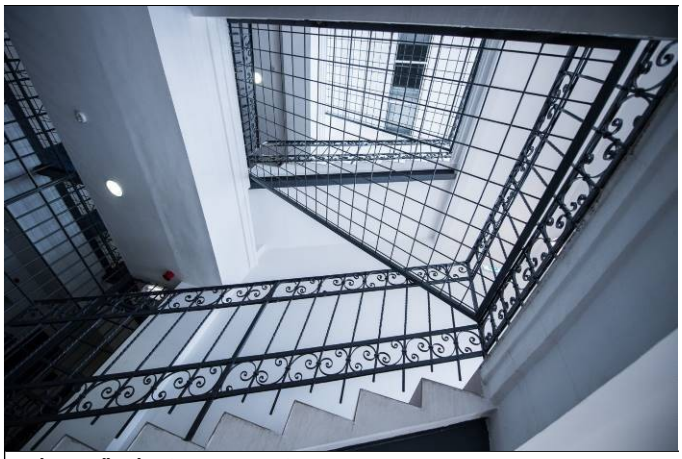

Lépcsőház (index.hu)

A cellaszárnyak (index.hu)

A börtön mögötti lakótelep villaépülete

A villa mellett álló egyedi lakóépület

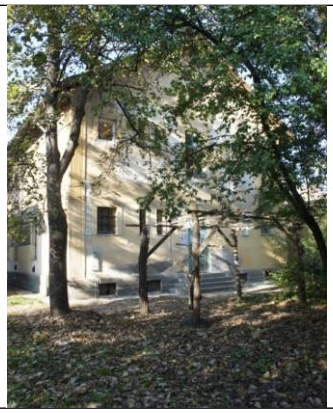

A börtön mögötti lakótelep nyolc darab, egyen típusú lakóépületének homlokzatai

Archív fotók

A börtön korabeli madártávlati képe

A börtön korabeli fotón 1

A börtön korabeli fotón 2.

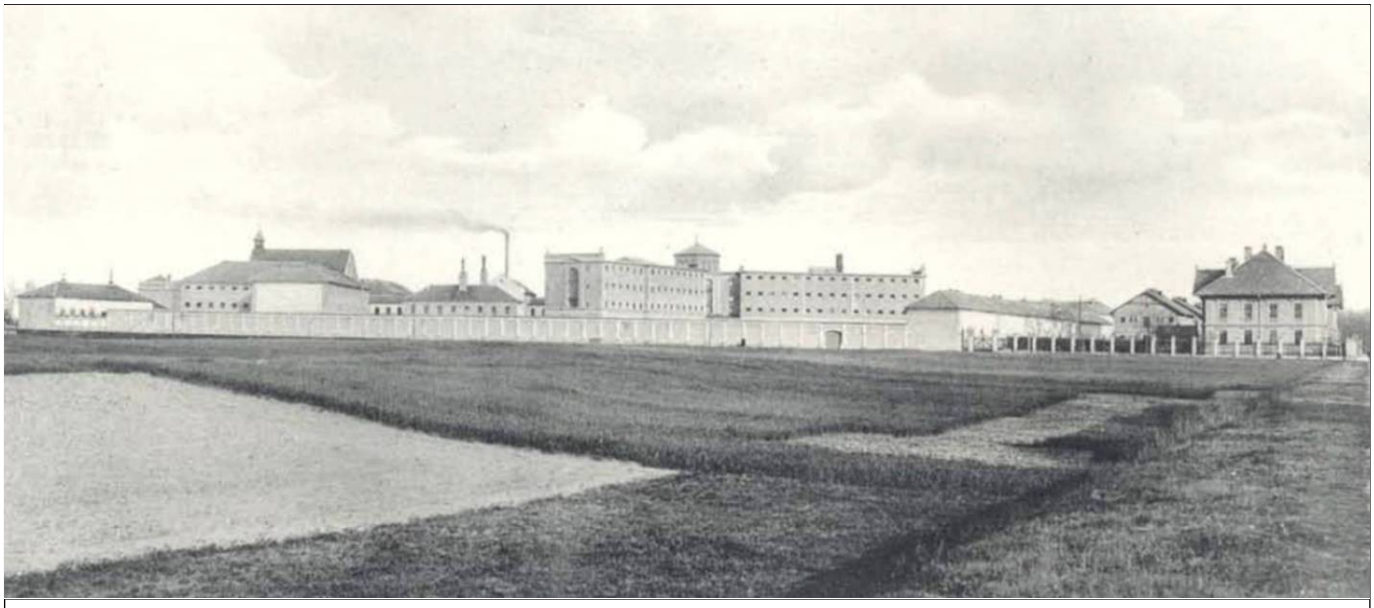

A börtön korabeli látképe

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:
Archív fotók: epiteszforum.hu, budapestifegyhaz.hu,
https://index.hu/urbanista/2016/12/29/kozma_utcai_borton_gyujtofoghaz_kobanya_maglodi_ut_fegyhaz_tortenete/
Képek egy részének forrása: index.hu, google.maps.com

Sorszám: E24.	Cím: BIHARI UTCA 12/A-14/D SZÁLLÁS UTCA 11/A-11/C FOKOS UTCA 1-17., 18.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: lakóépületegyüttesként beépült utcaszakasz

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E25-1	Bihari utca 12/A	38431/13
	E25-2	Bihari utca 12/B	38431/14
	E25-3	Bihari utca 12/E	38431/31
	E25-4	Bihari utca 14/B	38431/21
	E25-5	Bihari utca 14/C	38431/24
	E25-6	Bihari utca 11/B	38431/26
	E25-7	Bihari utca 11/C	38431/3
Védett területi érték:	E25-8	Bihari utca 12/C	38431/17
	E25-9	Bihari utca 12/D	38431/28
	E25-10	Bihari utca 14/A	38431/20
	E25-11	Bihari u. 14/D-Szállás u. 11/A	38431/25
	E25-12	Fokos utca 1.	38431/12
	E25-13	Fokos utca 3-7.	38431/16
	E25-14	Fokos utca 9.	38431/30
	E25-15	Fokos utca 13.	38431/22
	E25-16	Fokos utca 15.	38431/23

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- beépítési mód
- homlokzati arányok
- eredeti bejárati kapuk

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

A Bihari utca és a Szállás utca mentén hézagosan zártsorúan épült, egykori bérházakból álló lakóépületegyüttest Román Miklós tervezte. 1929-1930 között épültek. Közös jellemzőjük az épülettömegük hasonlósága, a klinkertégla lizénák alkalmazása az utcai homlokzaton, illetve, hogy kétemeletesek. Az együttes egyedi értékként védendő épületei lapostetősek, kivéve a Szállás utca 11/B sz. alatt álló épületet, mely átalakítás miatt magastetős. A bejáratok gyakran hangsúlyosak a homlokzati architektúra által.

Fotódokumentáció

A Bihari utca 14/B és 14/C utcai homlokzata

A Bihari utca 12/A és 12/B utcai homlokzata

Utcakép a Bihari utca felől

Utcakép a 9024 utca felől

Sorszám: E25-1.	Cím: BIHARI UTCA 12/A	Városrész: GYÁRDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38431/13**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Román Miklós
Építtető:	Fővárosi Telekforgalmi Rt.
Építés éve:	1931
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	szuterén+MF+2

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai homlokzatok
- az íves lezáródású lépcsőházi ablak,
- klinkertégla lizénák és párkány
- az eredeti kapu

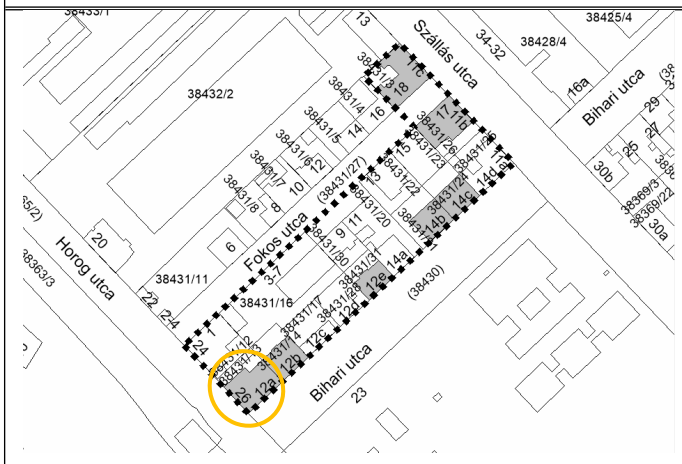

Földhivatali alaptérkép

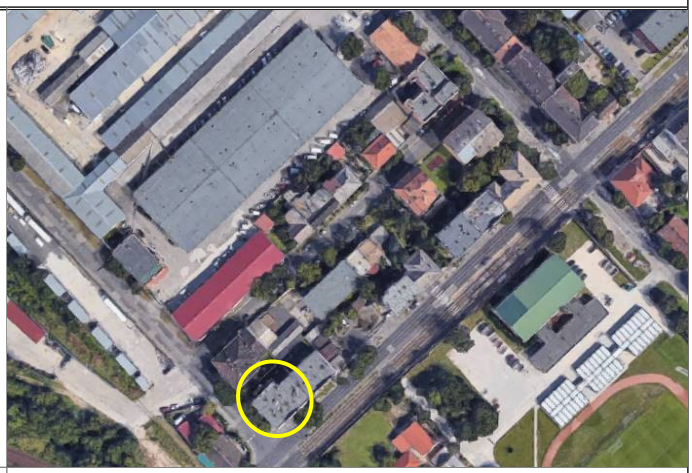

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület alápincézett (szuterén), magasföldszint plusz kétemeletes, lapostetős, utcafronton álló saroképület. Bihari utcai homlokzata szimmetrikus, héttengelyes. A vöröstégla burkolatú lépcsőház középrizalitként enyhén kiemelkedik a homlokzatból. A fehérre vakolt homlokzatot még két vöröstégla homlokzati díszpillér tagolja, amiket tégla párkány köt össze. A főhomlokzat középső egységének attikája a legmagasabb és ez lépcsőzik lefele a legalacsonyabb szélső egységekig. Az épületről sajnos hiányoznak a terveken jelölt homlokzati díszítő elemek és az ablakok alatti téglapárkányok. A Horog utca felőli homlokzat kevésbé díszes, csupán két vöröstégla homlokzati díszpillér enyhén kiemelt attikával és tégla párkánnyal összekötve díszíti. A hátsó homlokzat dísztelen, fehérre vakolt. Az eredeti terveken, a szuterén szinten a Bihari utcáról nyíló vendéglőt és üzleteket jelölnek.

Fotódokumentáció

A Bihari utca felőli homlokzat

Bejárat

A Bihari és a Horog utca sarka

A lépcsőház íves záródású ablaksora

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

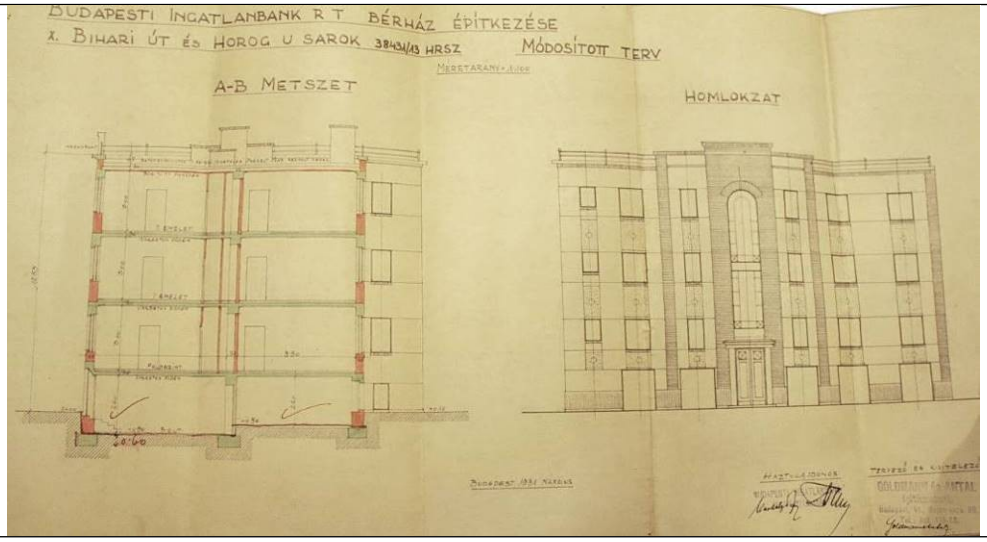

Az épület metszete és homlokzata

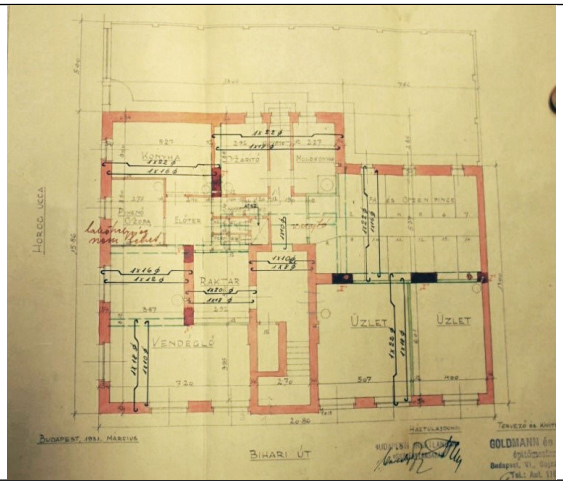

A szuterén alaprajza

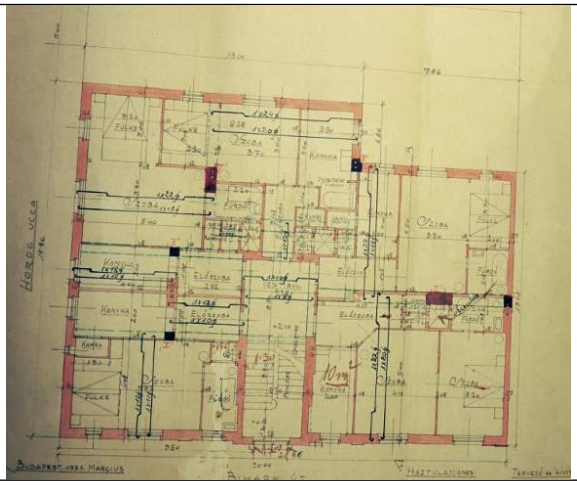

Földszinti alaprajz

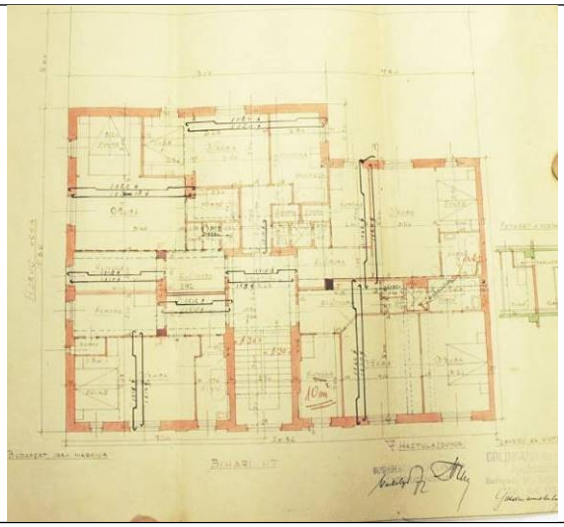

Első emelet alaprajza

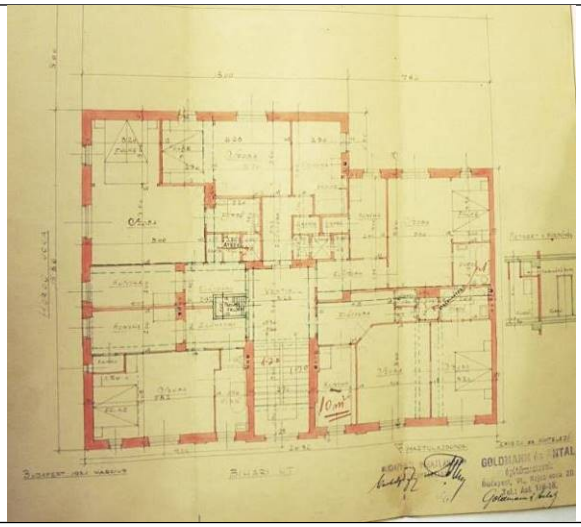

Második emelet alaprajza

Sorszám: E25-2.	Cím: BIHARI UTCA 12/B	Városrész: GYÁRDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38431/14**
Megnevezése:	lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Román Miklós
Építtető:	Fővárosi Telekforgalmi Rt.
Építés éve:	1930
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	P+MF+2
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- épület tömege
- utcai és udvari homlokzatok
- téglapárkány és homlokzati klinkertégla lizénák
- az udvari lépcsőház íves záródású ablakai

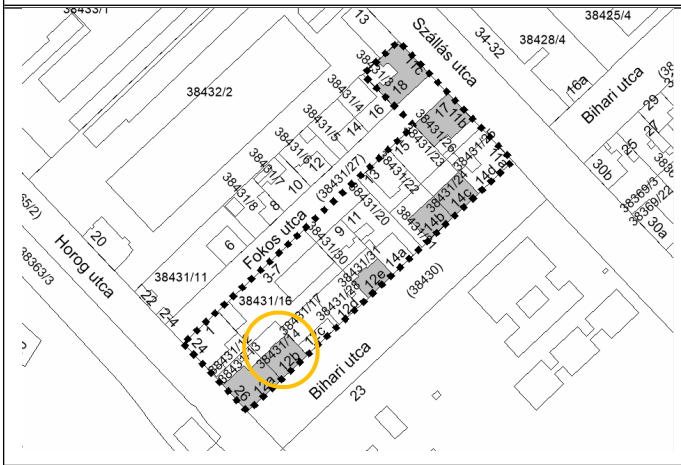

Földhivatali alaptérkép

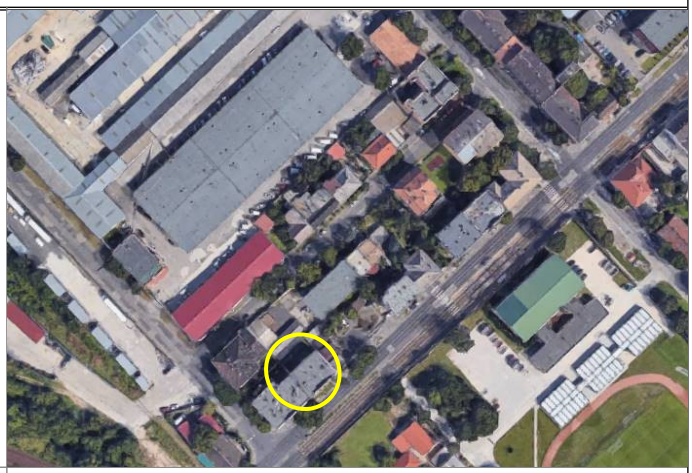

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület az utcai traktus alatt alápincézett, magasföldszint plusz kétemeletes, lapostetős, utcafronton álló lakóépület. Utcahomlokzata szimmetrikus, hattengelyes, a szimmetriát egyedül a középső homlokzati sáv jobb oldalára került kapu töri meg. A fehérre vakolt homlokzatot vöröstégla homlokzati díszpillérek tagolják öt függőleges egységre, az attikát egysoros téglapárkány zárja. A kaput a homlokzati síktól dőlt szögben kiugró tégla keret hangsúlyozza ki. A főhomlokzat középső egységének attikája a legmagasabb és ez lépcsőzik lefele a legalacsonyabb szélső egységekig. Az épület oldalhomlokzatai tűzfalak, hátsó homlokzata hattengelyes, a középső nyílássor a lépcsőházé. Sajnos a főhomlokzat az archív tervektől eltérően kevésbé míves, hiányoznak a terveken jelölt homlokzatdíszek, ez nem tudni, hogy eltérő megépítés vagy későbbi átépítés eredményeként.

Fotódokumentáció

A Bihari utca felől, balra 12/A sz. épület

A homlokzat szimmetriáját megtörő kapu

A tégladíszítéses hangsúlyos bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

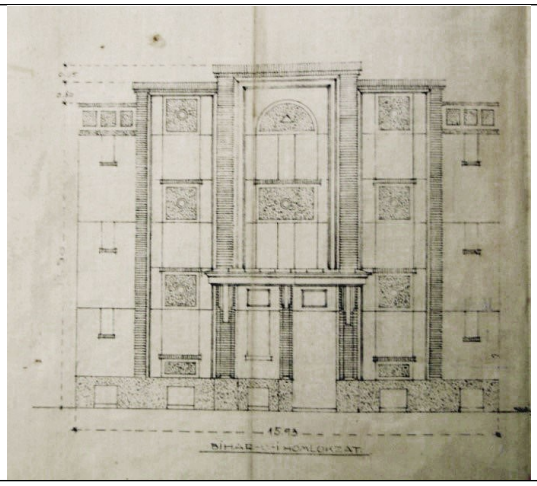

Az eredeti díszes homlokzat terve

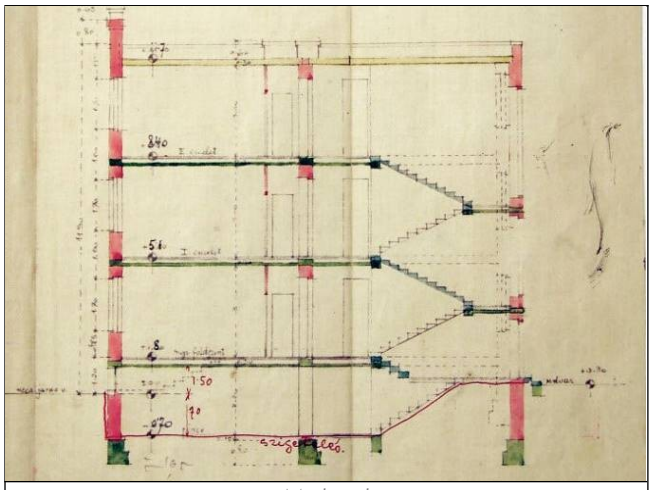

Metszet

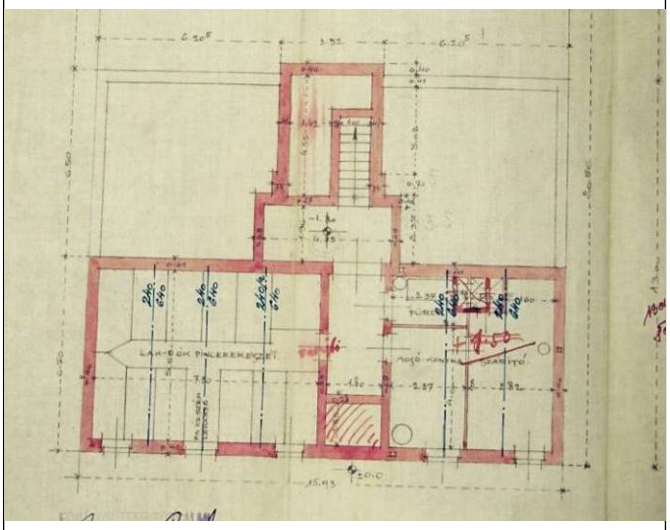

Pinceszinti alaprajz

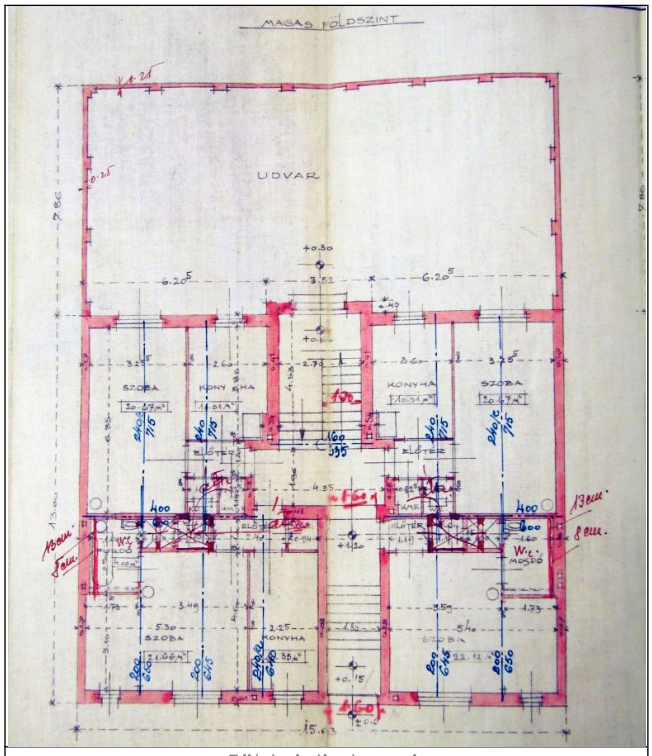

Földszinti alaprajz

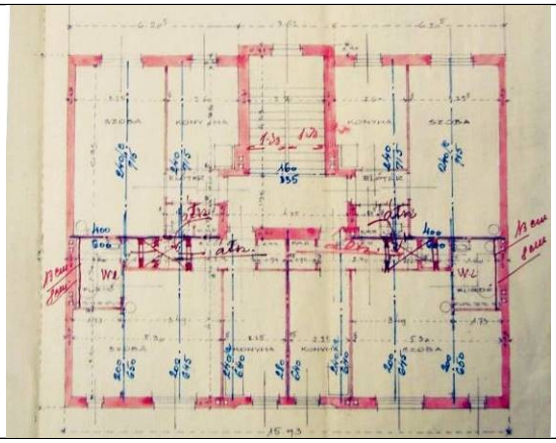

Első emelet alaprajz

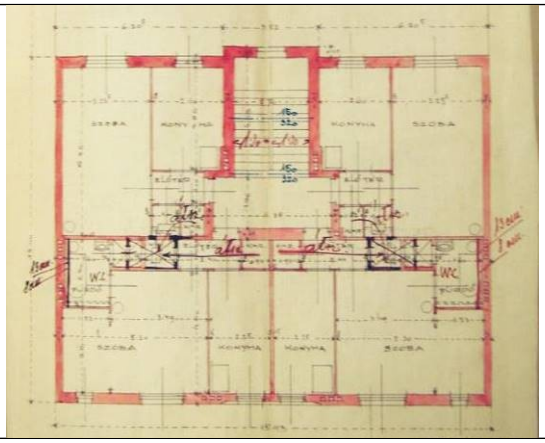

Második emelet alaprajz

Sorszám: E25-3.	Cím: BIHARI UTCA 12/E.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38431/31**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Román Miklós
Építtető:	Fővárosi Telekforgalmi Rt.
Építés éve:	1931
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	P+MF+2
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai homlokzat
- az íves lezárású lépcsőházi ablak, és a körülötte lévő, süllyesztett tagozatok
- a klinkertéglás lizénák

Megjegyzés: homlokzat-felújítás esetén javasolt a hiányzó homlokzati elemek visszaállítása

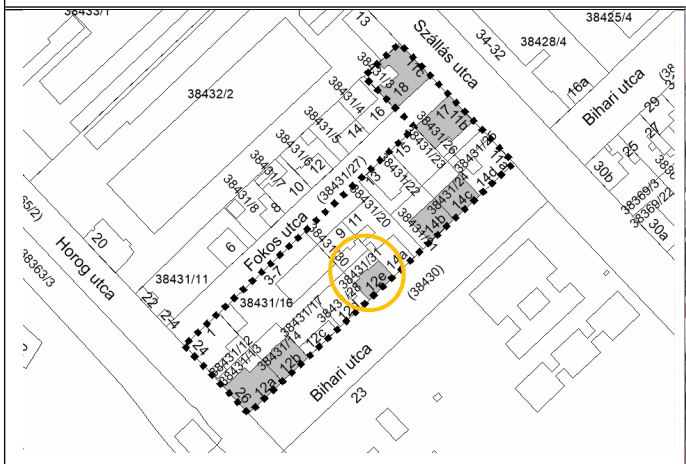

Földhivatali alaptérkép

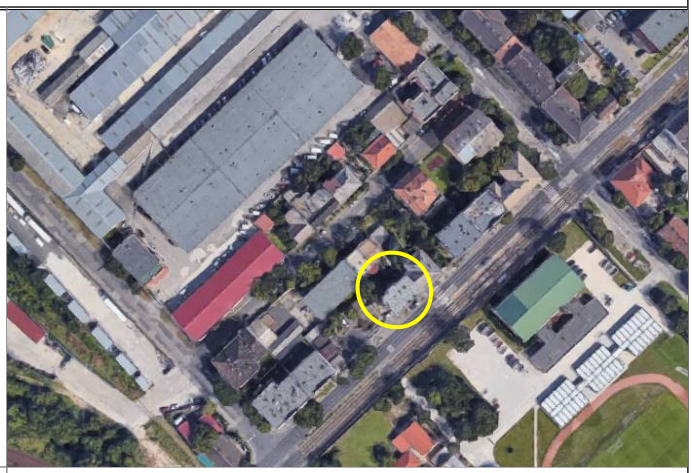

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület részben alápincézett, magasföldszint plusz kétemeletes, lapostetős, utcafronton álló lakóház. A Bihari utcában található többi hasonló építésű házzal ellentétben nem szimmetrikus, mivel a lépcsőház íves záródású ablaksorától jobbra három ablaksor, balra pedig két ablaksor található. A fehérre vakolt homlokzatot öt vöröstégla homlokzati díszpillér tagolja. Az attika dísztelen, egyenes záródású. Az épületről sajnos hiányoznak a terveken jelölt homlokzati díszítő elemek és téglapárkányok az ablakok alatt és az attikán, illetve a vöröstégla díszítő sávok sem futnak fel, attikadíszként végződve. Nem tudni, hogy eltérő megépítés vagy későbbi átépítés eredménye. Az oldalhomlokzatok tűzfalak.

Fotódokumentáció

A Bihari utca felőli homlokzat

A lépcsőház íves záródású ablaksora

Aszimmetrikus homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

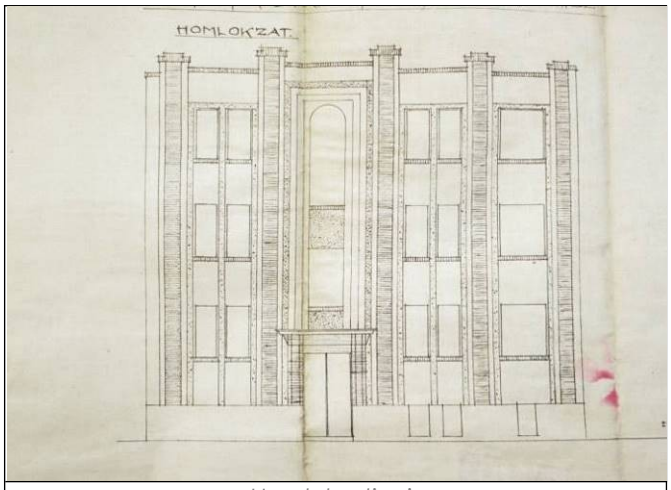

Homlokzati rajz

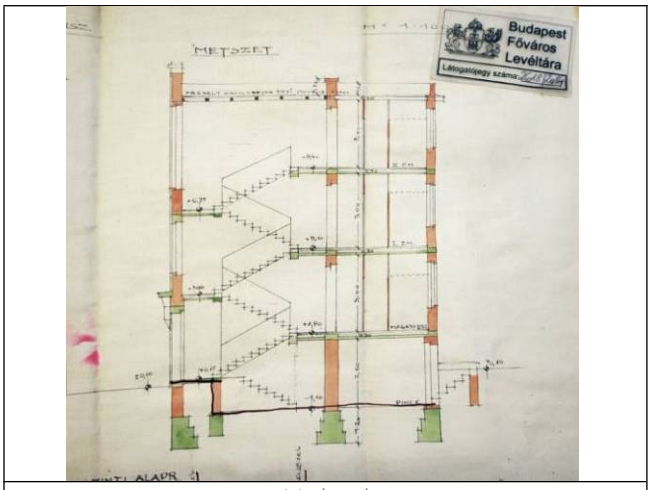

Metszet

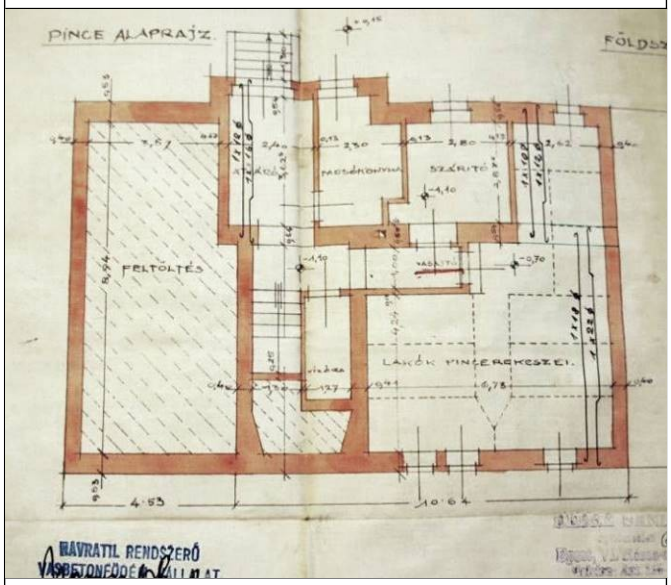

Pinceszinti alaprajz

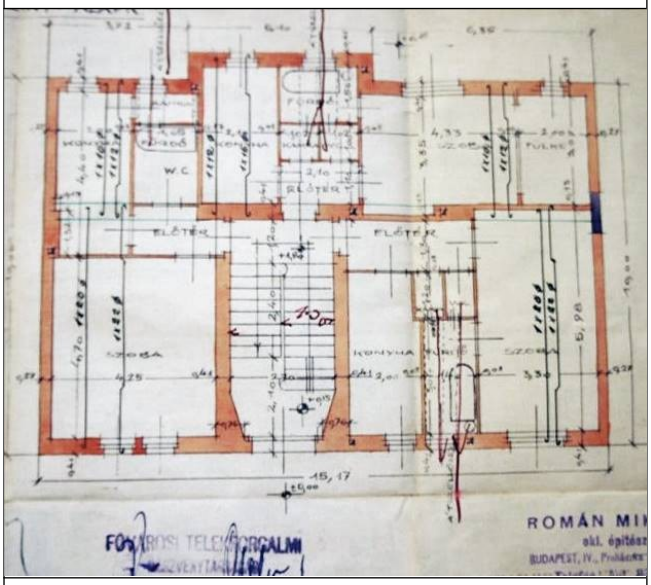

Földszinti alaprajz

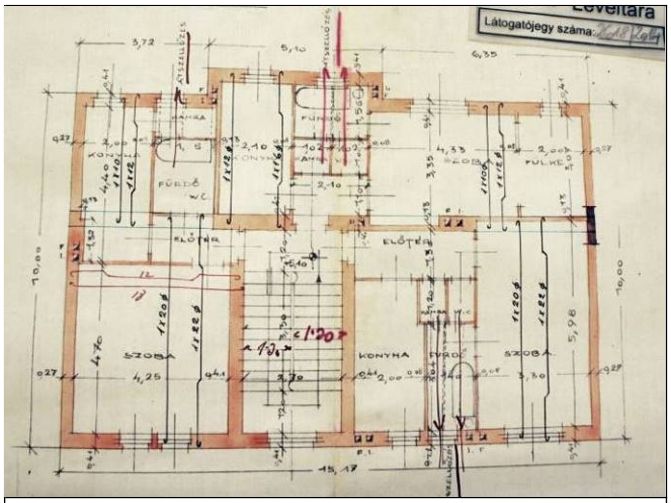

Első emelet alaprajz

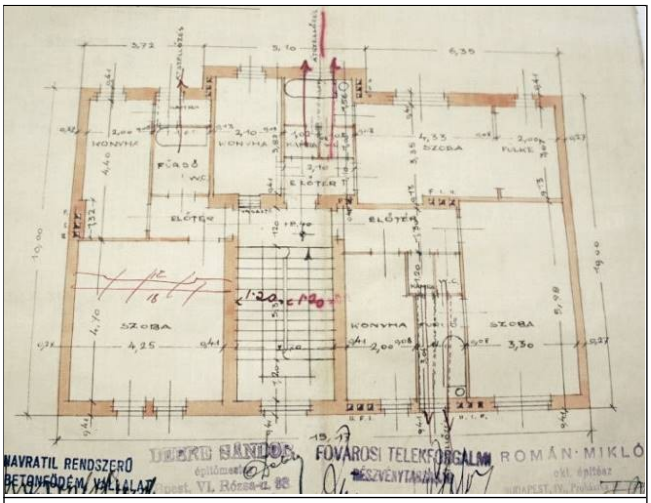

Második emelet alaprajz

Sorszám: E25-4.	Cím: BIHARI UTCA 14/B.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38431/21**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasházi tulajdon
Eredeti rendeltetés:	bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Román Miklós
Építtető:	Fővárosi Telekforgalmi Rt.
Építés éve:	1931
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	P+MF+2

Területi védelem: igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai homlokzat: klinkertégla lizénák
- javasolt homlokzatfelújítás esetén a párkányok visszaállítása

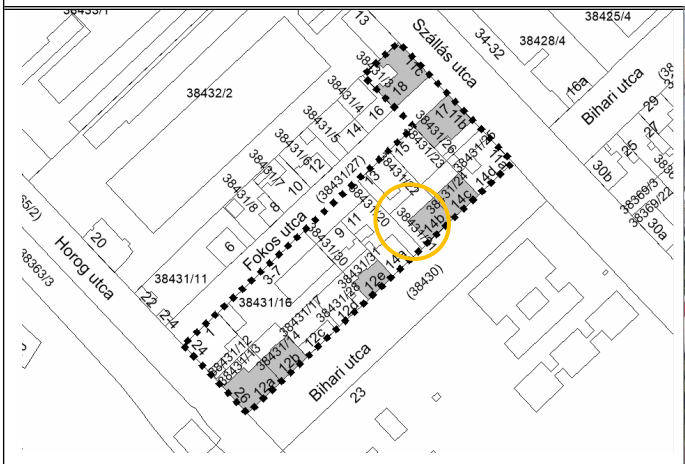

Földhivatali alaptérkép

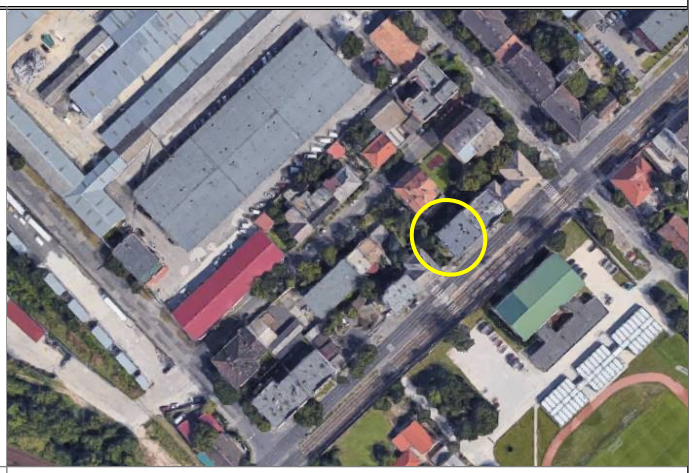

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület részben alápincézett, magasföldszint plusz kétemeletes, lapostetős utcafronton álló lakóépület. Utcai homlokzata szimmetrikus, öttengelyes. A bejárat a délkeleti oldalhomlokzatról nyílik. A fehérre vakolt homlokzatot vöröstégla homlokzati díszpillérek tagolják három függőleges egységre. A főhomlokzat nyílásai mellett is vöröstégla díszek találhatók fele magasságukig. Az épület oldalhomlokzatán helyezkedik el a középtengelybe helyezett lépcsőház üvegfelületű sávja, másik oldalhomlokzata tűzfallal csatlakozik a szomszédos épülethez. Hátsó homlokzata szintén öttengelyes, dísztelen, fehérre vakolt. Sajnos a főhomlokzat az archív tervektől eltérően kevésbé míves, jelenleg hiányoznak a terveken jelölt homlokzatdíszek, a tégla főpárkány és a díszes attikafal. Ez nem tudni, hogy eltérő megépítés vagy későbbi átépítés eredménye.

Fotódokumentáció

A Bihari utca felőli homlokzat

Udvar felőli homlokzat

Oldalhomlokzaton lévő lépcsőházi ablak

Szimmetrikus utcai homlokzat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

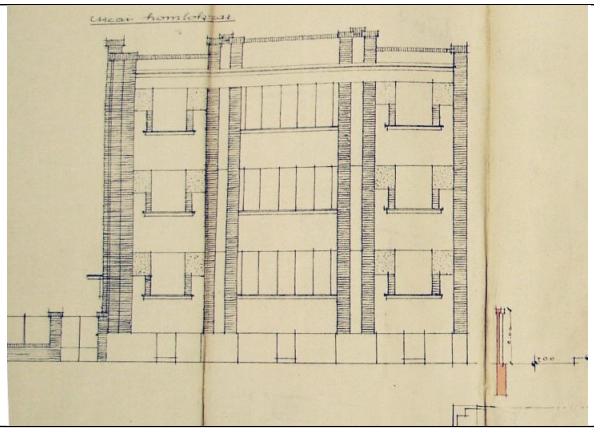

Homlokzati rajz

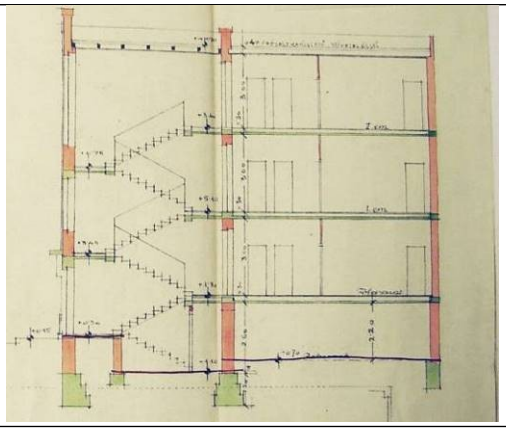

Metszet

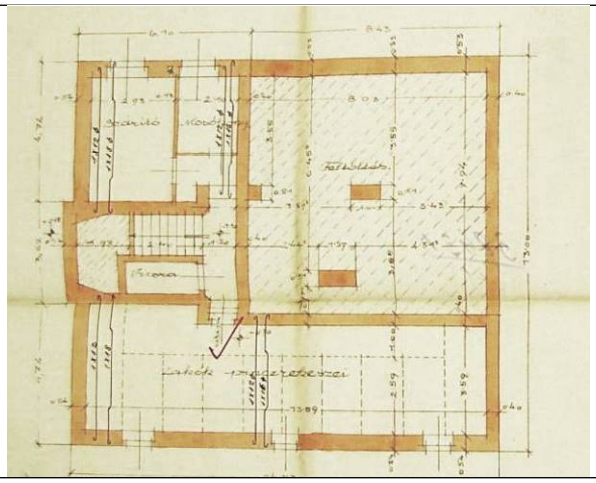

Pinceszinti alaprajz

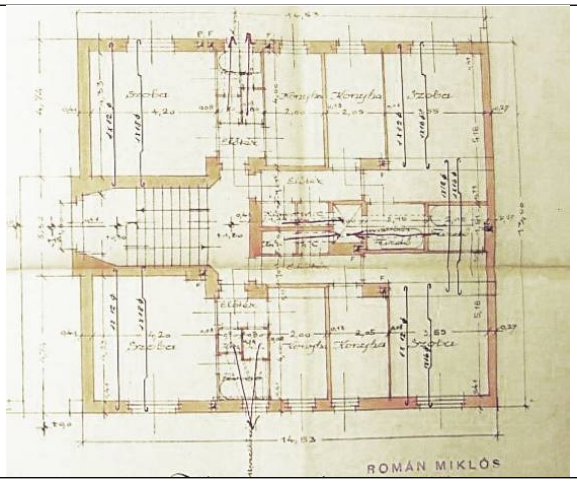

Földszinti alaprajz

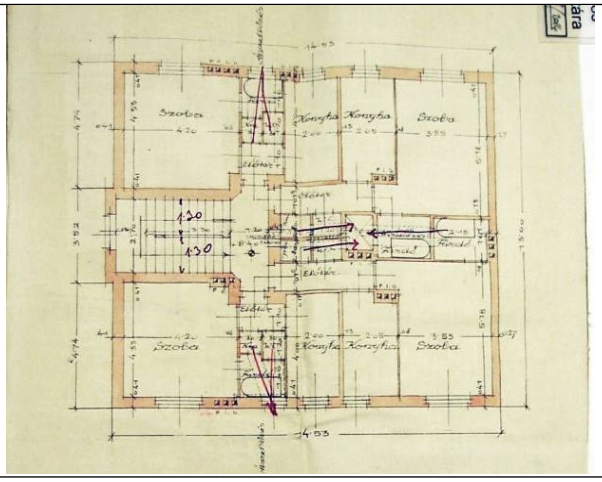

Első emelet alaprajz

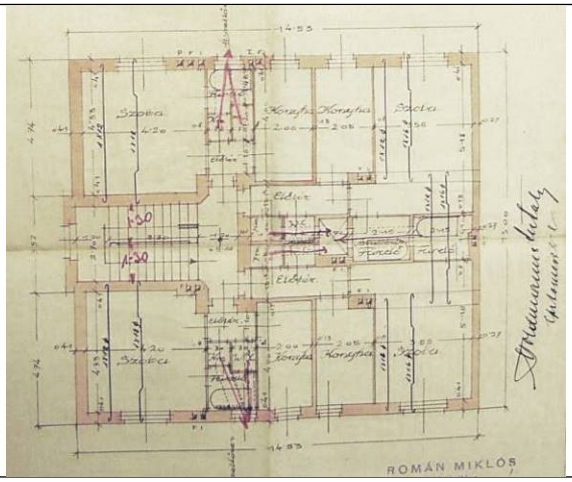

Második emelet alaprajz

Sorszám: E25-5.	Cím: BIHARI UTCA 14/C.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38431/24**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Román Miklós
Építtető:	Fővárosi Telekforgalmi Rt.
Építés éve:	1931
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	P+MF+2

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai homlokzat:
- a klinkertéglás lizénák
- a bejáratot kiemelő közép rizalit a tégla párkányzattal
- az udvari homlokzat lépcsőházának íves záródású ablakai

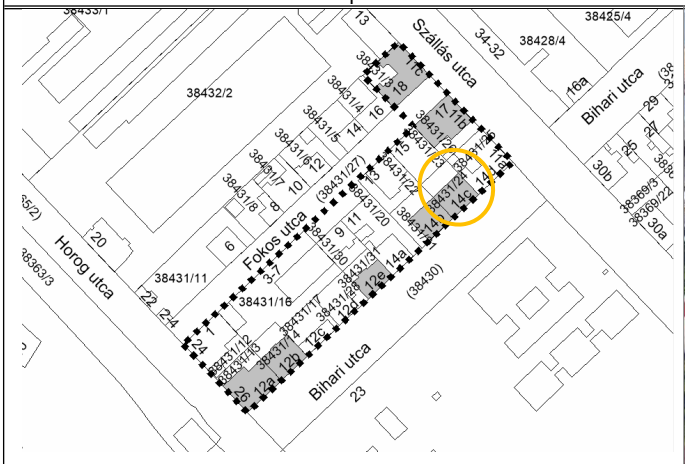

Földhivatali alaptérkép

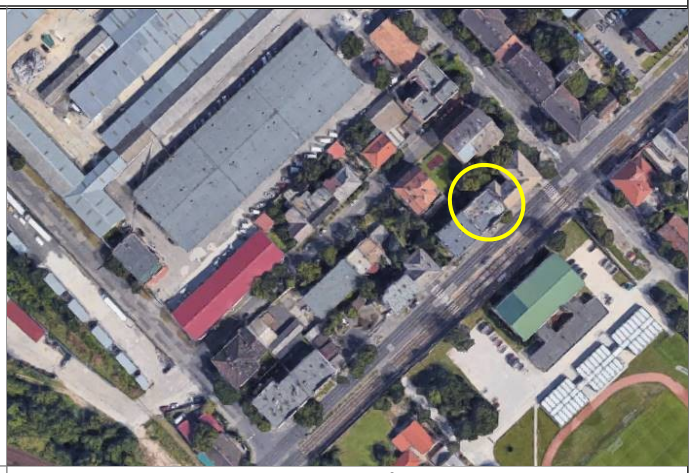

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület részben alápincézett, magasföldszint plusz kétemeletes, lapostetős, utcafronton álló lakóépület. Utcahomlokzata szimmetrikus, hattengelyes. A halványsárgára vakolt homlokzatot vöröstégla homlokzati dísz pillérek tagolják öt függőleges egységre és egysoros téglapárkány zárja felül az attikát. A főhomlokzat középső egységének attikája a legmagasabb és ez lépcsőzik lefele az alacsonyabb szélső egységekig. Az épület zártsorosan tűzfallal csatlakozik a szomszédos épületekhez. Hátsó homlokzata öttengelyes, a középső nyílássor a lépcsőházé, amelynek traktusa középrizalitként kiemelkedik a homlokzatból. Sajnos a főhomlokzat az archív tervektől eltérően kevésbé míves, jelenleg hiányoznak a terveken jelölt homlokzatdíszek, illetve a díszesen kialakított attikafal. Nem ismert, hogy ez a tervektől eltérő megépítés vagy későbbi átépítés eredménye. Eredeti tervek karakteres art deco stílust mutatnak, amely valószínűleg nem épült meg.

Fotódokumentáció

A Bihari utca felőli szimmetrikus homlokzat

Udvar felőli homlokzat

Épület illeszkedése a szomszédos épületekhez

Hátsó bejárat az udvar felől

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

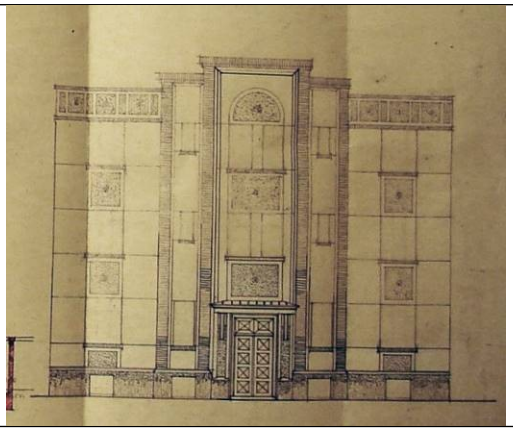

Az eredeti díszes homlokzati rajz

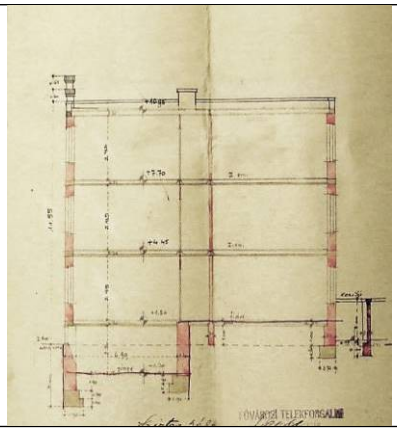

Metszet

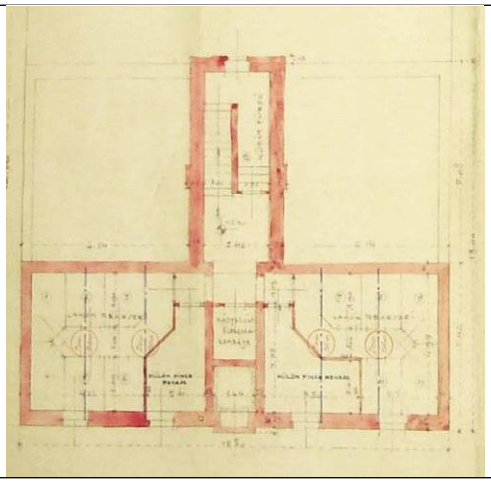

Pinceszinti alaprajz

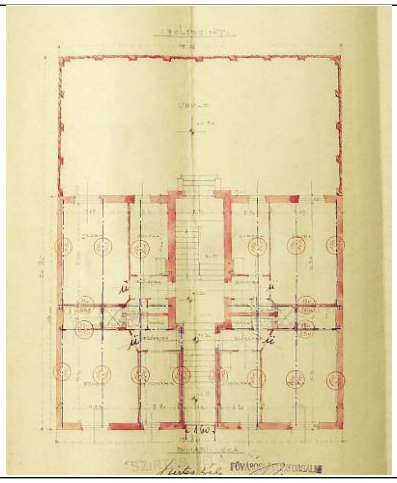

Földszinti alaprajz

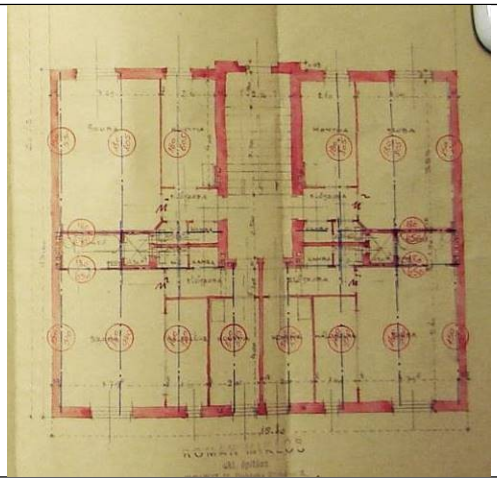

Első emeleti alaprajz

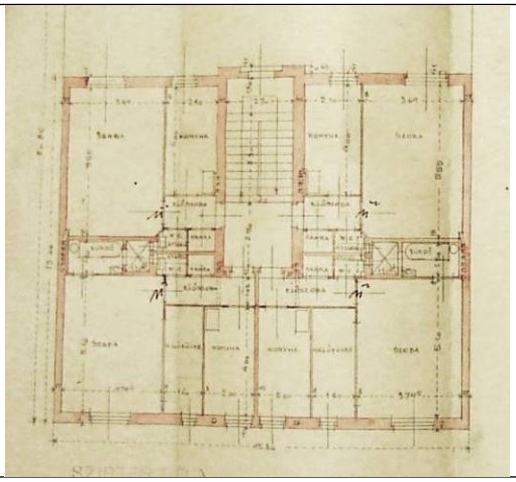

Második emeleti alaprajz

Sorszám: E25-6.	Cím: SZÁLLÁS UTCA 11/B.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38431/26**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Román Miklós
Építtető:	Fővárosi Telekforgalmi Rt.
Építés éve:	1930
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	szuterén+MF+2

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- utcai homlokzatok
- lépcsőházablak és klinkertéglás lizénák
- zárterkély
- bejárati kapu és ennek keretezése, lizénával való kiemelése a homlokzaton

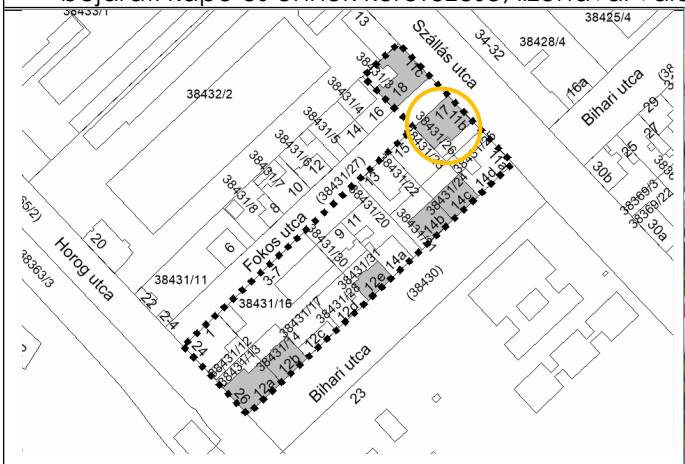

Földhivatali alaptérkép

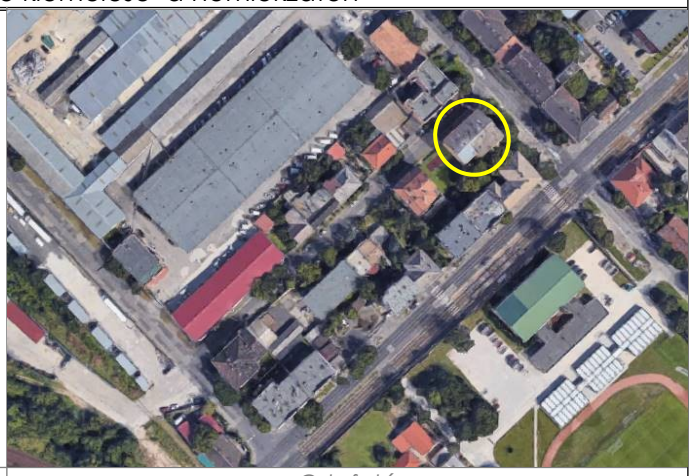

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az épület alápincézett, magasföldszint plusz kétemeletes, magastetős, utcafronton álló saroképület. A magastető valószínűleg egy 1968-as átalakítás eredménye, eredetileg az épület a Bihari utca lakóházaihoz hasonló lapostetős volt. A bejárat a Fokos utcáról nyílik, fölötte található a lépcsőház üvegsávja. A lépcsőház középrizalitként enyhén kiemelkedik a homlokzatból, a kapu építmény díszes. A homlokzat nem szimmetrikus, a lépcsőháztól balra egy, jobbra három ablaksort találunk. A sárgára vakolt homlokzaton szimmetrikusan elhelyezett vöröstégla díszoszlopok, az ablakok alatt tégla párkányok találhatóak. A Szállás utcai homlokzat jellegében eltér a Bihari utca házaitól, ugyanis egy két emelet magas épületkonzol ugrik ki a homlokzat síkjából. A Szállás utcai homlokzat öttengelyes, szimmetrikus, a vöröstégla díszpillérek itt is megtalálhatóak. A fokos utcai szomszédos telekhez tűzfallal csatlakozik.

Fotódokumentáció

A Fokos utca felől

Fokos utca felőli lépcsőház egyenes záródású ablaka

Szállás utca felőli homlokzat

Hangsúlyos bejárat a Fokos utca felől

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

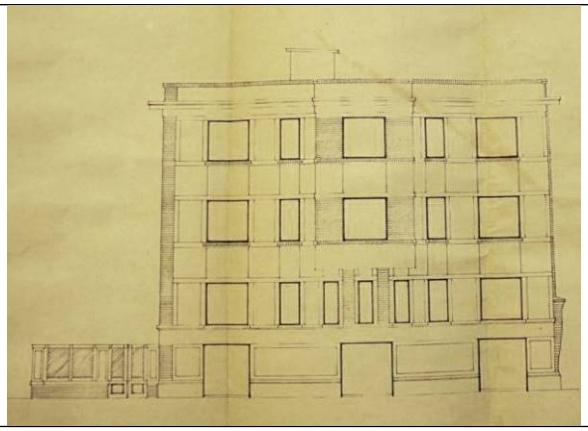

Szállás utcai homlokzat rajza

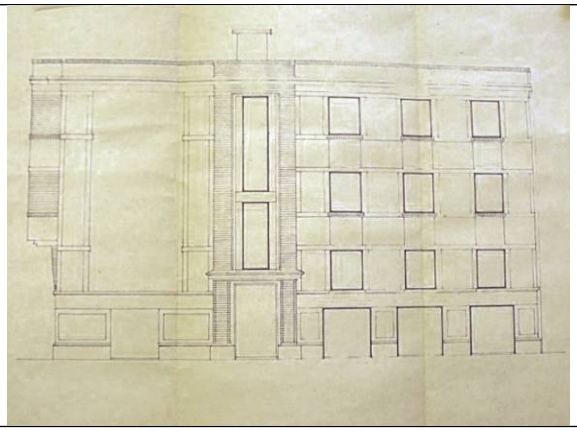

Fokos utcai homlokzat rajza

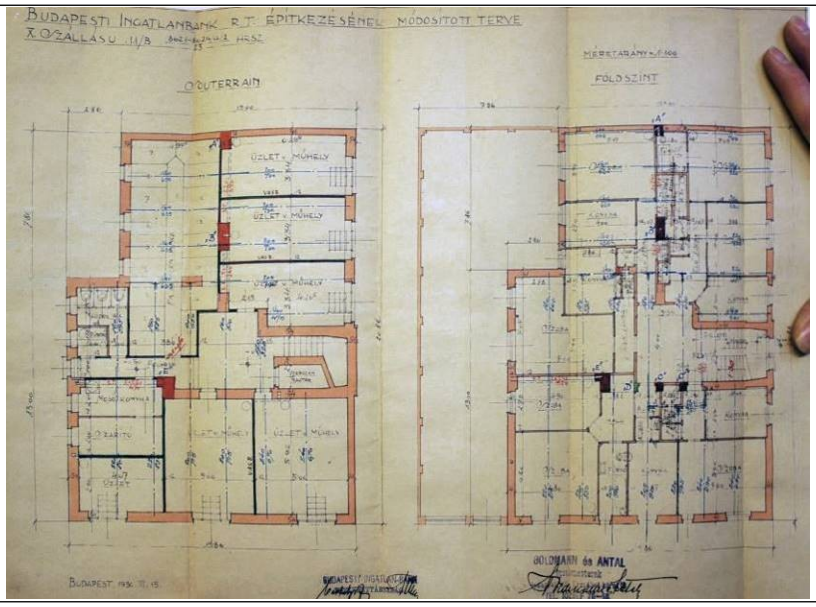

Szuterén és földszinti alaprajz

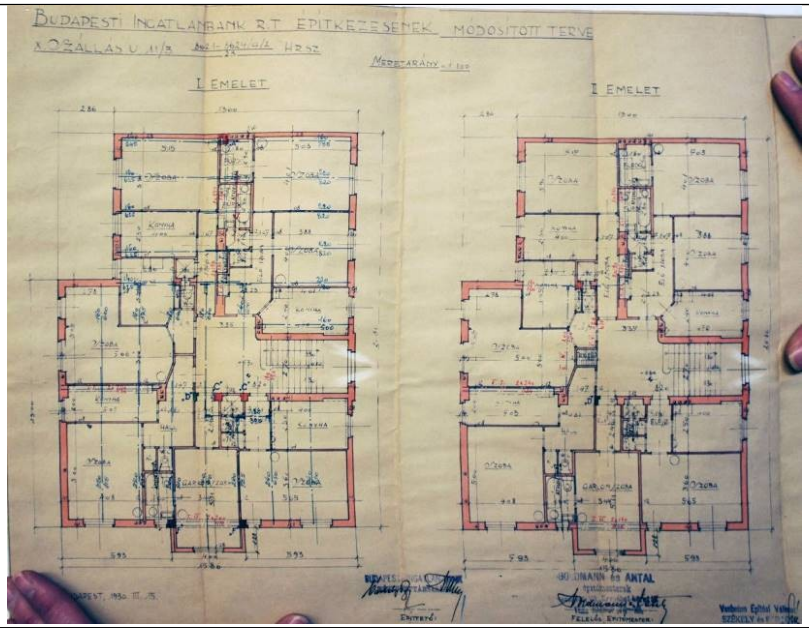

Első és második emelet alaprajza

Sorszám: E25-7.	Cím: SZÁLLÁS UTCA 11/C.	Városrész: GYÁRDŰLŐ

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**38431/3**
Megnevezése:	Lakóépület
Tulajdonviszony:	társasház (önkorm. résztulajdon)
Eredeti rendeltetés:	bérház
Jelenlegi rendeltetés:	lakóépület
Tervező:	Román Miklós
Építtető:	Fővárosi Telekforgalmi Rt.
Építés éve:	1929
Építészeti stílus:	modern
Szintszám:	F+2

Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- az utcai homlokzatok
- az íves záródású lépcsőházablak
- a klinkertéglás lizénák
- a bejárat kapu és kiemelése, ennek tagozatai
- az aszimmetrikus homlokzati rizalit tégla lizánás keretezéssel
- a földszinti ablakok alatti tégla osztópárkány

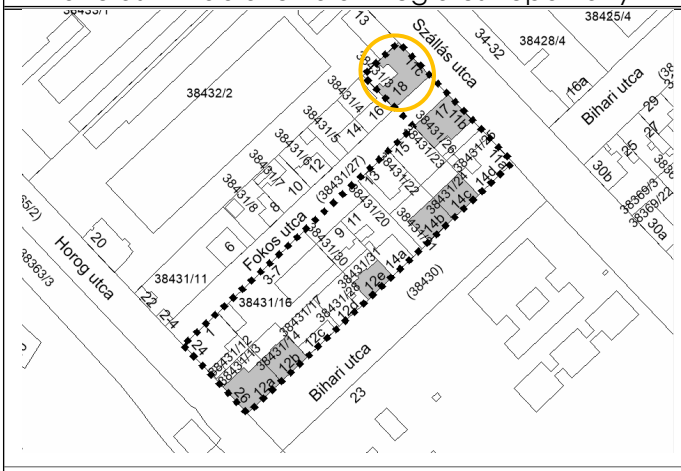

Földhivatali alaptérkép

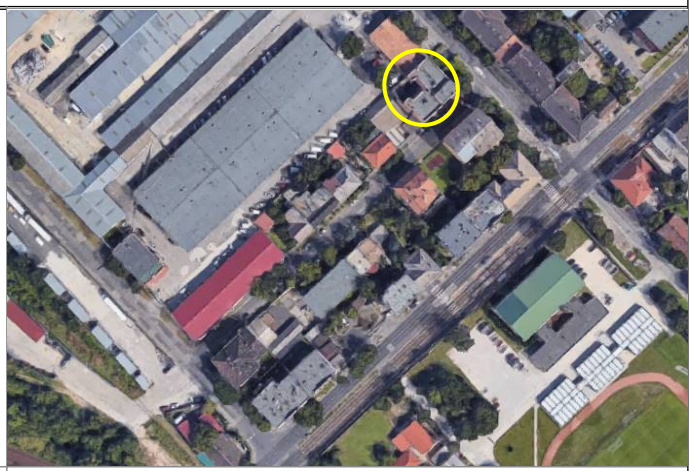

Ortofotó

Az épület bemutatása:

A bérháznak létesült többszintes épület szintenként 7 lakásos (szoba, konyha, kamra, WC, előszoba) és eredetileg csak egy utcai lakáshoz volt fürdőszoba is. A Bihari utcán mentén lévő korai modern bérházak hasonló építészeti stílusjegyeket mutatnak, ezért épületegyüttesként védendők. Utcai homlokzatuk jellegzetessége az ívelt lépcsőházablak és a klinkertégla lizénák.

Fotódokumentáció

A Szállás utca felőli homlokzat

Hátsó homlokzat függőfolyosóval

Fokos utca felőli homlokzat

Hangsúlyos bejárat

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

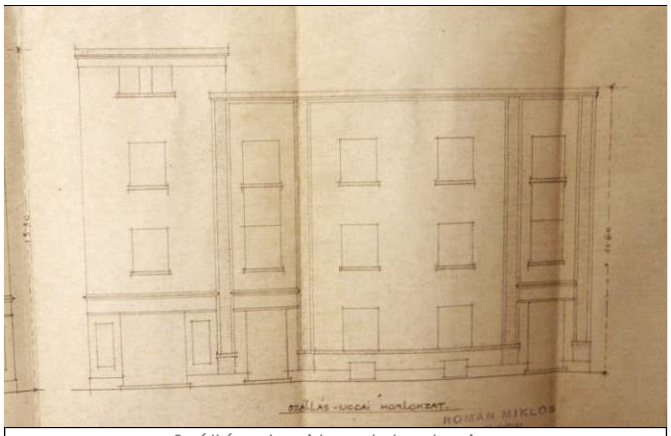

Szállás utcai homlokzat rajza

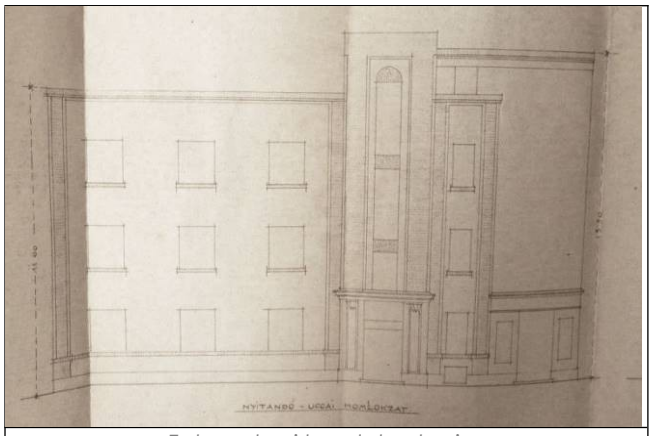

Fokos utcai homlokzat rajza

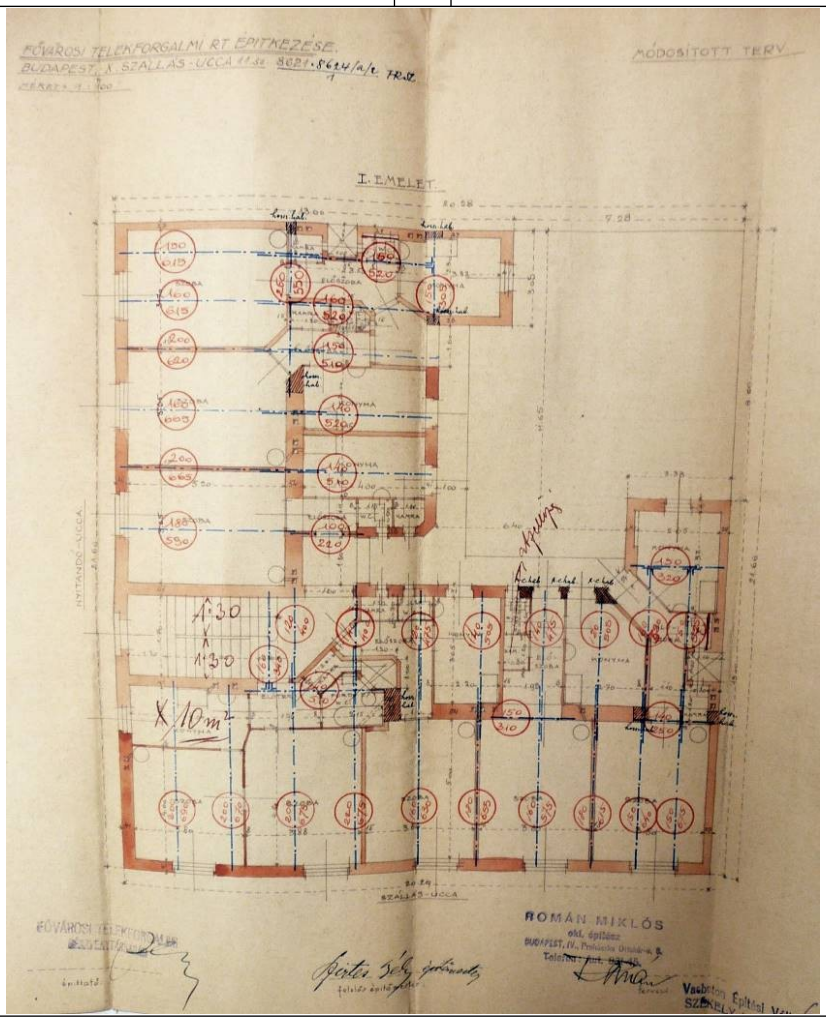

Első emelet alaprajza

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Eredeti tervek: Budapest Főváros Levéltára (16., 8., 5., 9., 1-28.,19. fólió)
Jelzet: Bihari utca 12/A: HU_BFL_XV_17_d_329_038431_013,
Bihari utca 12/B: HU_BFL_XV_17_d_329_038431_014,
Bihari utca 12/E: HU_BFL_XV_17_d_329_038431_031,
Bihari utca 14/B: HU_BFL_XV_17_d_329_038431_021,
Bihari utca 14/C: HU_BFL_XV_17_d_329_038431_024,
Szállás utca 11/B: HU_BFL_XV_17_d_329_038431_026,
Szállás utca 11/C: HU_BFL_XV_17_d_329_038431_003

Sorszám: E25.	Cím: MAGLÓDI ÚT 89-91.	Városrész: ÓHEGY

védett egyedi és területi érték

Megnevezése: Fővárosi Bajcsy Zsilinszky Kórház

	Sorszám	Cím	Hrsz.
Védett egyedi és területi érték:	E26-1 E26-2	Maglódi út 89-91. Maglódi út 89-91.	41062/1 41062/1
Védett területi érték:	-	-	-

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a Kórház főépülete és a déli szárnyépülete
- a kazánház és 3 kéménye
- eredeti funkció
- az épületek tömege és homlokzata

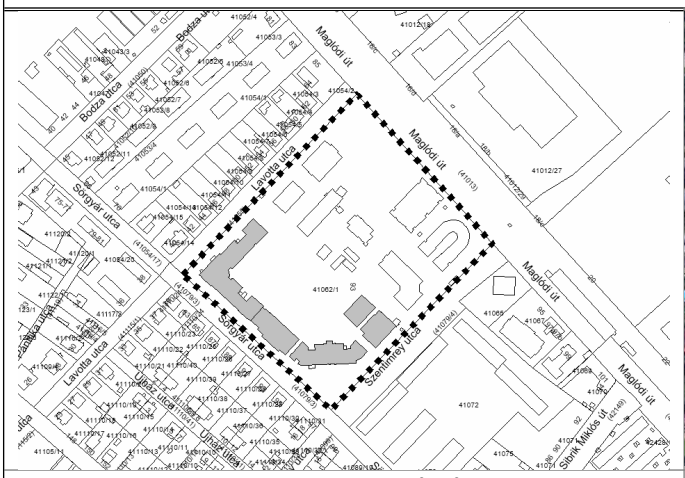

Földhivatali alaptérkép

Ortofotó

Az épületegyüttes bemutatása:

Egy 1927. évi Budapest Törvényhatósági Bizottsági határozat értelmében a Rózsák terén álló szegényházat felszámolták és helyette egy új, 1600 férőhelyes többfunkciós létesítmény építését határozták el. Az építésre két pályaterv készült és két ütemben tervezték megvalósítani pénzügyi okok miatt. Az első ütemben egy kórházi épület és a tüdőosztály szerepelt, melyeket 1930-31 között építettek fel, 1932-ben pedig megnyíltak kapui. A kórház építésének idején is kiemelkedően fejlettnek számított, sétálókertjei, nagy teraszai és sporteszközei miatt. 1955 és 1971 között történtek a jelentősebb bővítések, majd az 1970-es években hatalmas új épületrészek kerültek kialakításra. Napjainkban is Budapest egyik legnagyobb és legjelentősebb kórháza. Az épületegyüttes egyedi értékként is védendő elemei a Sörgyár utca - Lehota utca sarkán álló főépület, ennek déli szárnyépülete, valamint a kazánháza és 3 kéménye.

Sorszám: E26-1.	Cím: MAGLÓDI ÚT 89-91.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41062/1**
Megnevezése:	Fővárosi Bajcsy Zsilinszky Kórház főépülete
Tulajdonviszony:	Fővárosi Önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	Horthy Miklós Közkórház
Jelenlegi rendeltetés:	Fővárosi Bajcsy Zsilinszky Kórház
Tervező:	Maróthy Kálmán (Tüdőbetegek épülete, kazánház és kémények - 1930), Szabolcs Ferenc (főépület - 1929), Rimanóczy Gyula
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1929-34, 1945
Építészeti stílus:	art deco
Szintszám:	F+5
Területi védelem:	igen

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- a beépítési mód
- az eredeti rendeltetés
- a tagolt épülettömegek
- a téglaburkolatos homlokzatok, ezek tagozatai, diszítései

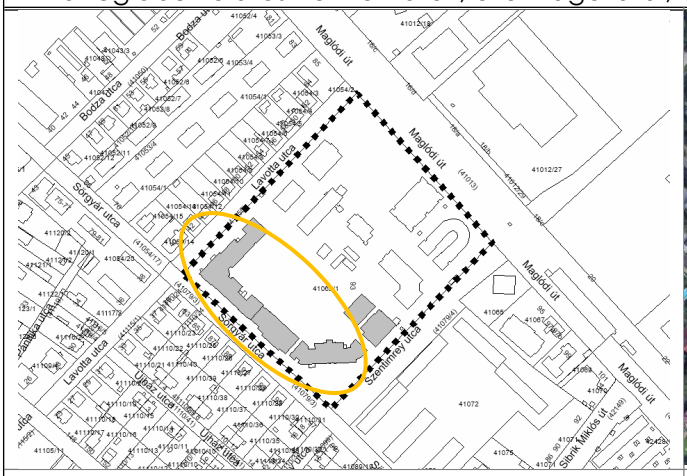

Földhivatali alaptérkép

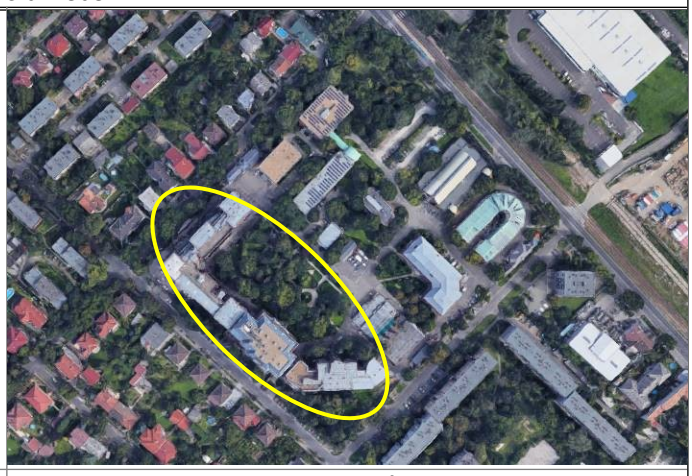

Ortofotó

Az épület bemutatása:

Az eredeti épület a Lavotta utca és a Sörgyár utca sarkán épült. A korszerű kórházépület homlokzata jellemzően nyerstégla burkolatú, kisebb vakolt felületekkel. A téglahomlokzatot lizénák, keretezések, egyedi téglaelem díszítések tagolják. a Sörgyár utca – Szentimrey utca sarkán II. ütemben létesülő déliszárny szintén téglaburkolatú és kétoldalon nagy méretű pihenőteraszok jellemzik. Később mindkét épületre emeletráépítés történt, de igazodva a korabeli épület jellegéhez.

A 2000-es évek elején létesült a Sörgyár utca mellett a korabeli épületeket összekötő „H" épület, amely a korabeli épületek építészeti stílusához illeszkedően, de a mai kor építészeti eszközeivel valósult meg. Anyaghasználata megegyezik az előbbiekkel: klinkertégla-architektúrát alkalmaztak itt is, kisebb vakolt és mészkő homlokzatfelületekkel.

Fotódokumentáció

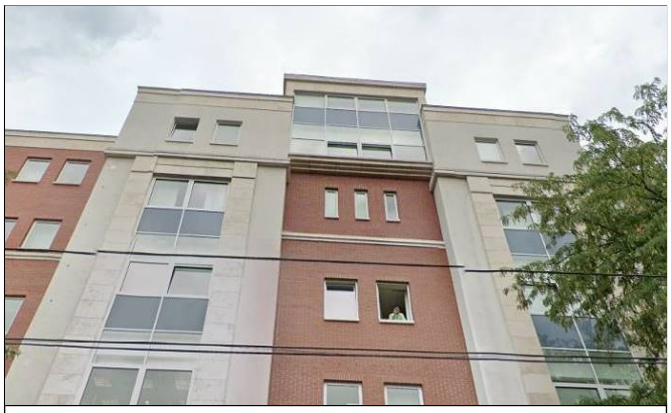

Az új épület fő tengelye

Az új főépület és a déli épületrész kapcsolata

Gazdagon díszített homlokzat a Sörgyár és a Lavotta utca sarkán álló épületen 1.

A Lavotta utca felől 1.

A Lavotta utca felől 2.

A korabeli és új épületszárnyak építészeti egységben

Szobor a déli szárny homlokzatán

A déli szárny utólagos emeletráépítése, amely anyaghasználata miatt rontja az összképet

A déli szárny a Szentimrey utcai bejárat felől

A főbejárat feletti címer

A déli szárny részletei

A déli szárny a Szentimrey utca felől

Archív fotók

A Lavotta utca felőli homlokzat (forrás: Ferkai András)

A Lavotta utcai épületszárny jelenleg)

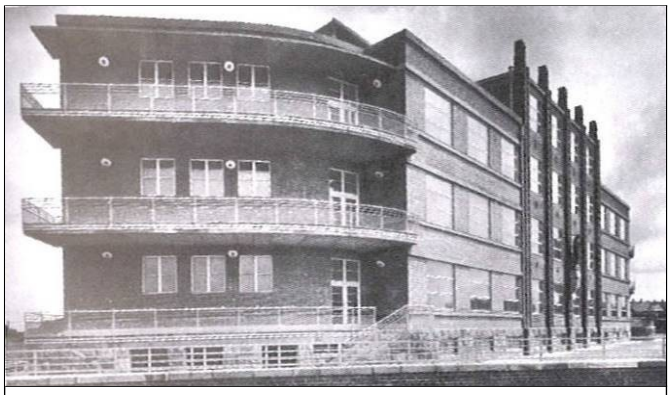

Déli épületszárny a Sörgyár utca felől (forrás: Ferkai András)

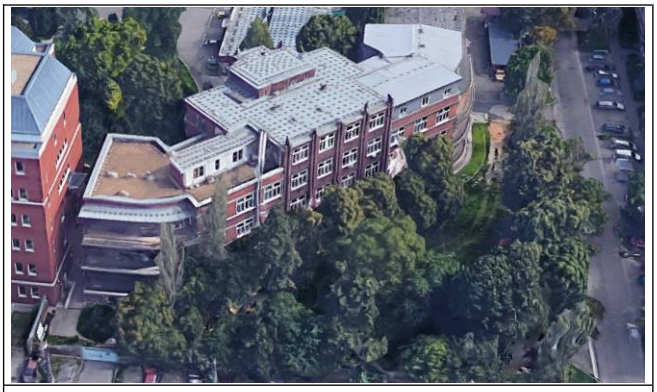

Déli épületszárny a Sörgyár utca felől jelenleg

Déli épületszárny, háttérben a kazánház kéményei (forrás: Ferkai András)

A Déli épületszárny jelenleg az emeletráépítéssel, háttérben a kéményekkel

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

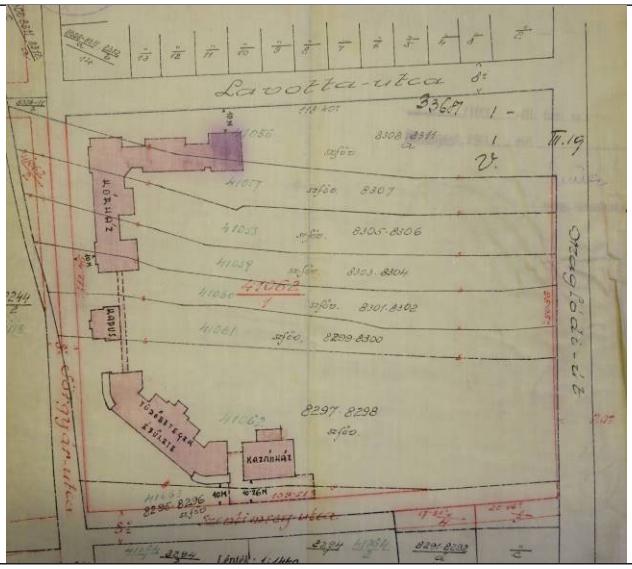

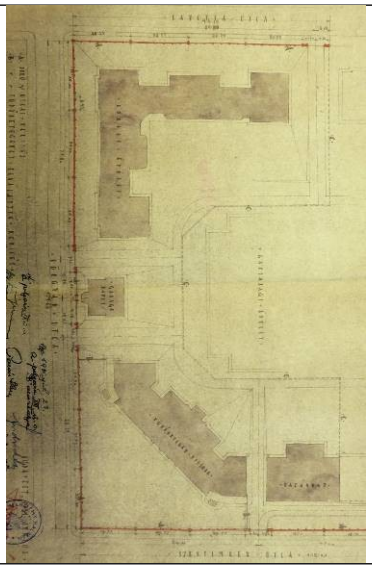

Helyszínrajzok

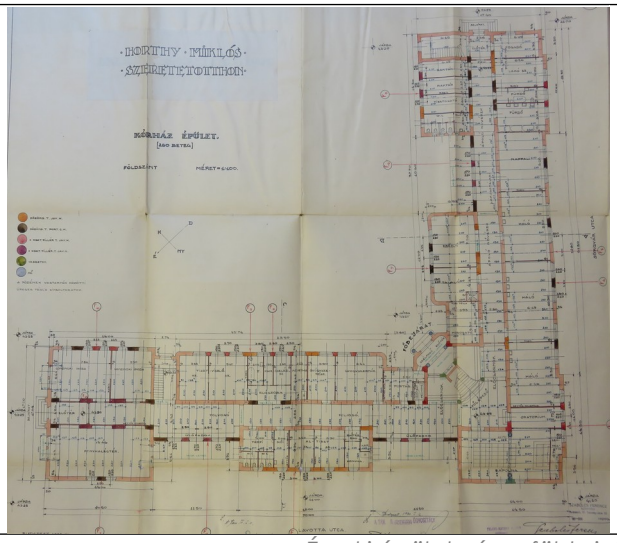

Északi épületszárny földszinti és első emeleti alaprajz

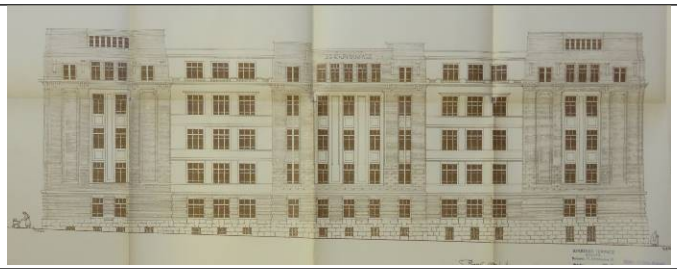

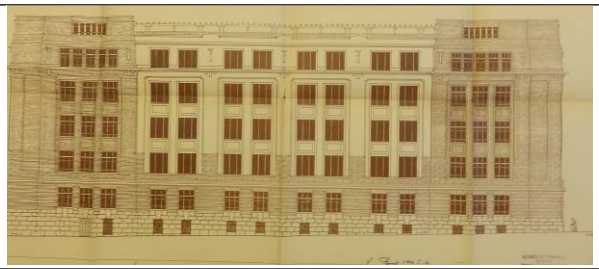

Utcai homlokzat

Déli épületszárny (Tüdőbetegek épülete) homlokzata 1.

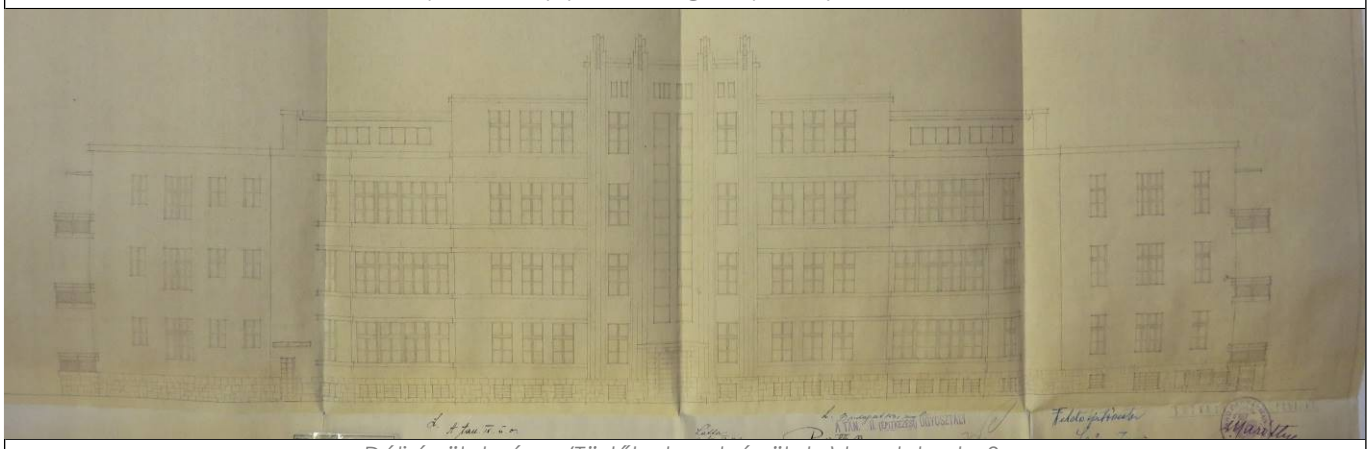

Déli épületszárny (Tüdőbetegek épülete) homlokzata 2.

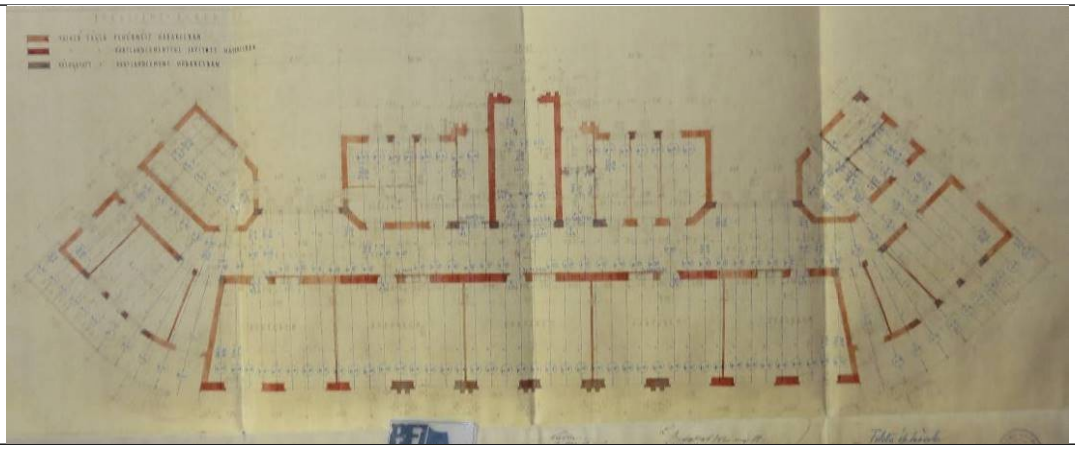

Földszinti alaprajz

Sorszám: E26-2.	Cím: MAGLÓDI ÚT 89-91.	Városrész: ÓHEGY

épületegyüttes részeként védett egyedi érték

Hrsz.:	**41062/1**
Megnevezése:	Kazánház és 3 kémény
Tulajdonviszony:	Fővárosi Önkormányzat
Eredeti rendeltetés:	kazánház és 3 kémény
Jelenlegi rendeltetés:	kazánház és 3 kémény
Tervező:	Maróthy Kálmán
Építtető:	Budapest Székesfőváros
Építés éve:	1931
Építészeti stílus:	art deco
Szintszám:	P+F, kémény
Területi védelem:	igen

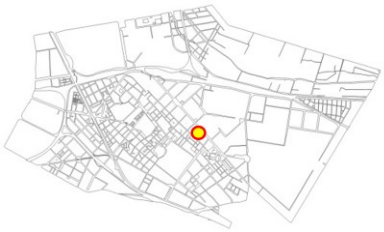

Védett értékek, amelyek a védelem alapját képezik:

- kémények és ezek téglabordái
- a kazánház épülete
- a faragott terméskő és beton homlokzatképzés
- a kazánház ablakai, ezek osztása

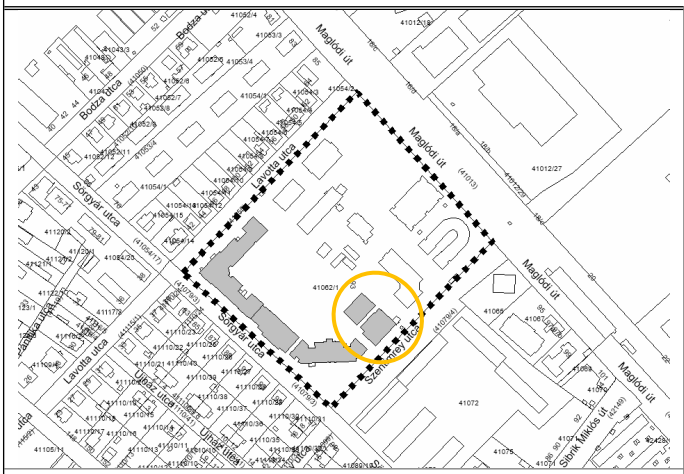

Földhivatali alaptérkép

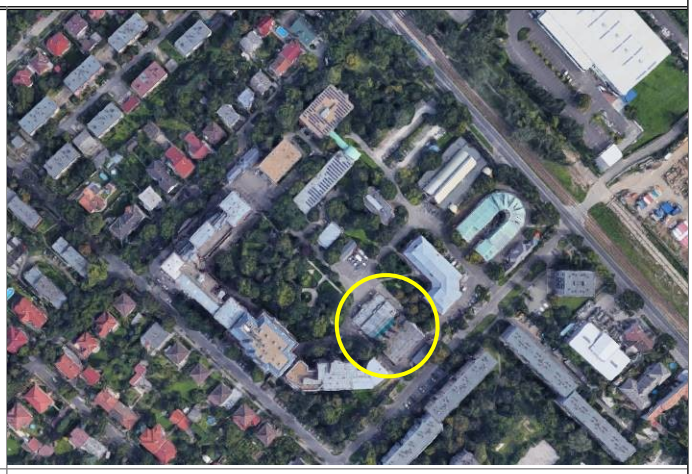

Ortofotó

Az építmény bemutatása:

A Bajcsy Zsilinszky Kórház mellett 1931-ben épült meg a pinceszint+földszintes kazánház. A kazánházzal együtt épült kémények építészeti értelemben egy egységet alkotnak. A három darab, 30 méter magas, téglából épült kémény a kazánház udvar felőli részén áll. Oldalaikon egyedinek számító bordák futnak, amelyeknek az esztétikai szempontok mellett statikai szerepük is van.

Különlegesség, hogy három egységes építészeti megjelenésű kémény áll egymás mellett.

Fotódokumentáció

A kazánház a Szentimrey utca felől

A kazánház

A Szentimrey utca felől

Építészeti tervdokumentáció *(részletek)*

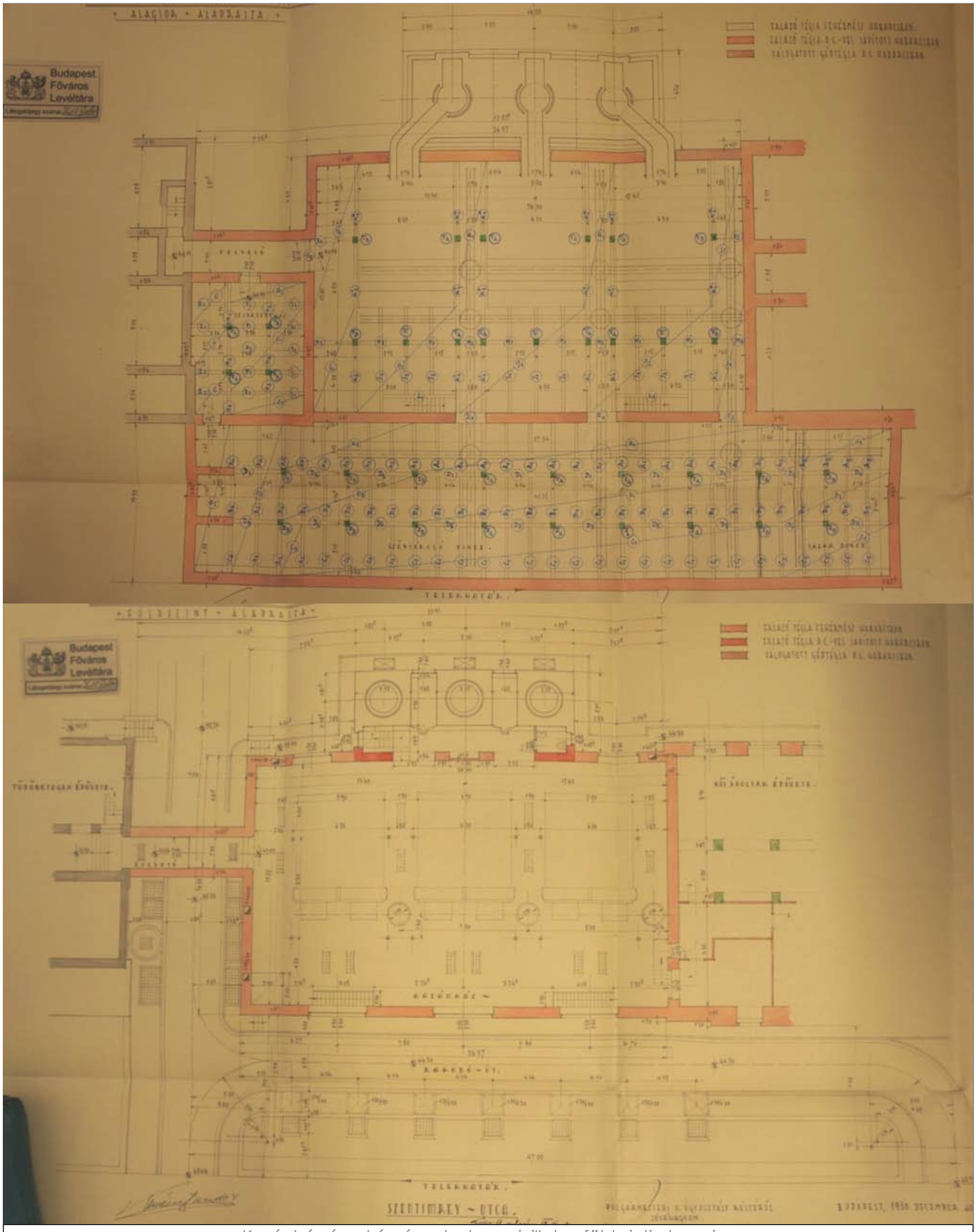

Kazánház és a kémények alagsori, illetve földszinti alaprajza

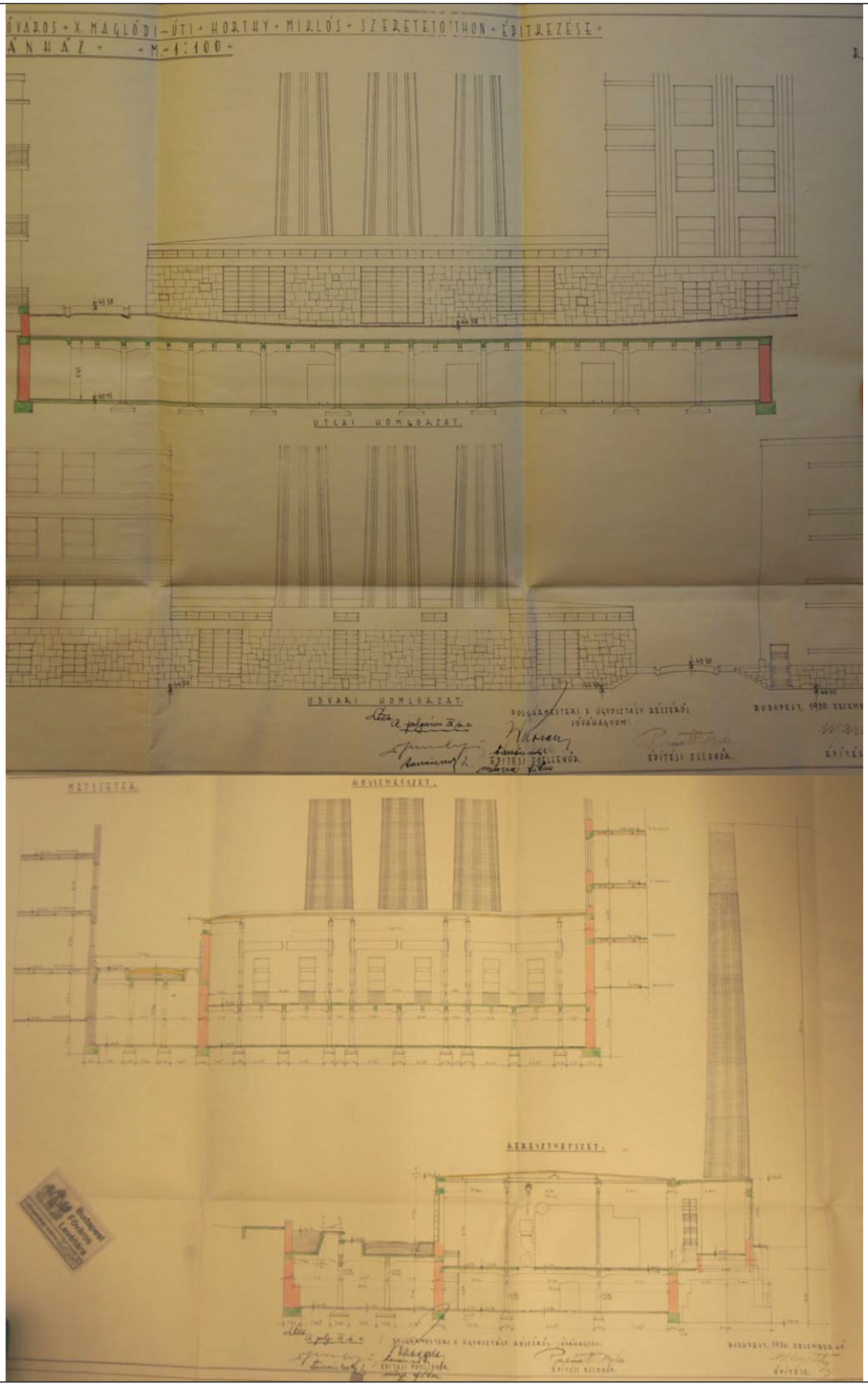

Kazánház és a kémények utcai és udvari homlokzata, valamint a metszeti rajz

Bibliográfia, eredeti tervek, dokumentumok forrása:

Építési engedélyezési tervdokumentáció: Budapest Főváros Levéltára
Jelzet: HU_BFL_XV_17_d_329_041062_001
Kőbányai utcák, utak, terek, parkok története 1985., p.
Ferkai András: Pest építészete a két világháború között 2001., p. 314-315.
Képek egy részének forrása: google.maps.com

Budapest Főváros X. kerület Kőbánya településképi arculati kézikönyve

4. melléklet
Ablakfelújítási útmutató

ABLAK-FELÚJÍTÁSI KALAUZ

Készítette:
Főpolgármesteri Hivatal,
Városépítési Főosztály,
Építészeti Értékvédelmi Csoport

Kapcsolat, további információ:
www.budapest.hu
1052 Budapest, Városház u. 9-11.

BUDAPEST

ABLAKFELÚJÍTÁS VAGY CSERE?

Az utóbbi években egyre gyakrabban láthatjuk Budapest utcáit járva, hogy a régi lakóépületek faablakait itt-ott újakra (általában műanyagra) cserélik. Az új nyílászárók általában már messziről észrevehetőek, sokszor zavaróan eltérőek a meglévőktől. De milyen lehetőségeink vannak a teljes ablakcserén kívül, ha értékes történeti ablakainkat szeretnénk megőrizni és természetesen jó hőszigetelésű megoldást keresünk? Kiadványunk az alapfogalmak tisztázásával és a lehetséges megoldások fő irányainak bemutatásával kíván segíteni ebben.

HASZNOS TUDNIVALÓK

? *- Mikor számít történetinek, értékesnek, felújításra érdemesnek az ablak?*

Ha építéskori eredeti az ablak, esetleg díszített, a ház karakteréhez illeszkedő.

? *- Mennyi az átlagos élettartama a fa- és a műanyag ablakoknak?*

A műanyag ablakok 20-30 éves várható élettartama sokkal rövidebb a jó minőségű, többször felújítható faablakokénál, amelyek élettartama a 150-200 évet is elérheti megfelelő karbantartás mellett (a felújítás, festés kb. 10-15 évente szükséges), így az utóbbi jóval környezettudatosabb megoldás.

? *- Mit jelent a hőátbocsátási tényező?*

Ez az érték azt fejezi ki, hogy a szerkezet 1 m^2-es felületén 1 K fok hőmérséklet-különbség hatására hány W hőmennyiség halad át. (Minél kisebb ez az érték, annál kedvezőbb). A kapcsolt gerébtokos ablakok hőátbocsátási tényezője felújítás előtt U_w=2-2,5 W/m^2K értékre tehető. Fontos, hogy ne tévesszük össze az üvegezés hőátbocsátási tényezőjével (U_g), ami csak az egyik összetevője az ablak összesített hőátbocsátási tényezőjének és általában kedvezőbb annál.

? *- A felújított régi ablak lesz-e olyan jó energetikai szempontból, mint egy új nyílászáró?*

Több összetevő együttesen alakítja az épület energiaháztartását. Tehát attól, hogy egy új nyílászáró laboratóriumban mért hőátbocsátási tényezője kedvezőbb, mint egy felújított ablaké, nem biztos, hogy a tényleges beépített szerkezet is hasonlóan teljesít. (lásd: másik oldal 4. változat hátrányainál ismertetve, szöveg, ábra)
Téli időszakban az összesített hőátbocsátási tényező a felújított ablaknál is lehet olyan kedvező, mint az új ablaknál, nyári időszakban pedig a külső- és belső ablakszárny közötti árnyékoló beépítése által kevésbé melegszik fel a helyiség, mint árnyékoló nélkül, vagy belső árnyékolóval.

1. TÖMÍTÉS / LOW-E BEVONAT

- *ha huzatos az ablak*
- *olcsó megoldás, kis átalakítás*
- *javul a hőszigetelés, elérhető U_w<1,7 m^2K*
- *javul a hangszigetelés a tömítés alkalmazásával*

A légzáró tömítés megfelelő helye a belső szárny és a tok között van, hogy a belső tér páradúsabb levegőjének a két szárny közötti légtérbe való bejutását gátolja. A tömítés beépítése leggyakrabban a szárny profiljának belső sarkába bemart horonyba történik (ez „svéd módszerként" is ismeretes), de a szárny ütköző részére felragasztott szilikon, vagy akril csíkkal is lehetséges tömíteni a nyílászárót annak roncsolása nélkül. A Low-E bevonat (Low Emissivity = alacsony sugárzási értékkel bíró) egy nagyon vékony, átlátszó, szabad szemmel szinte láthatatlan fémfólia. Tulajdonsága, hogy a hőt visszaveri, így nagyon jó hőszigetelő hatás érhető el vele. A Low-e bevonatos üveget általában a belső szárny üvegének helyére építik be, a bevonat pedig mindig a légréteg felé néz. Ez a két alacsony költség-, és energiabefektetésű módszer külön-külön és együtt is alkalmazható.

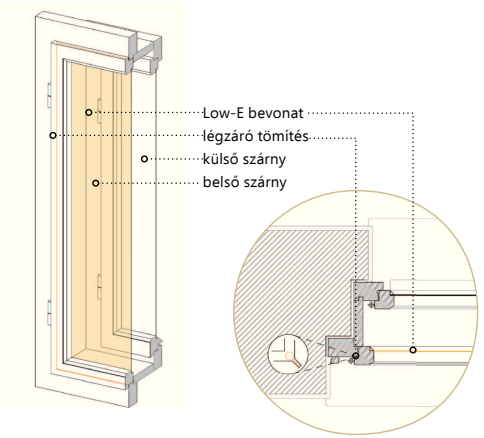

2. HŐSZIGETELŐ ÜVEG BEÉPÍTÉSE

- *jelentősen javul a hőszigetelés, elérhető U_w=1,2 - 1,4 m^2K*
- *a belső szárny megfelelő teherbírása esetén alkalmazható*
- *kis átalakítás*

A nyílászárók belső (ritkábban külső) szárnyába általában lehetséges hőszigetelő üveg beépítése, amely azonban vékonyabb az új ablakok standard hőszigetelő üvegeinél (3 mm-es üvegek között 4-9 mm-es hézag gáztöltéssel, a belső üveg Low E bevonatos), hogy beférjen az eredeti üveg helyére. Ezeknek az üvegeknek kismértékben kedvezőtlenebb a hőszigetelő képessége a standard 4-16-4 felépítésű hőszigetelő üvegeknél, de a másik szárny üvegezésével együtt a három réteg üveg együttesen legalább olyan jó hőszigetelő képességű, mint egy új, kétrétegű standard üvegezés. A külső és belső szárny közötti meglevő nagyobb légrés zajcsillapítás szempontjából is kifejezetten előnyös. A szárny teherbírása ellenőrizendő.

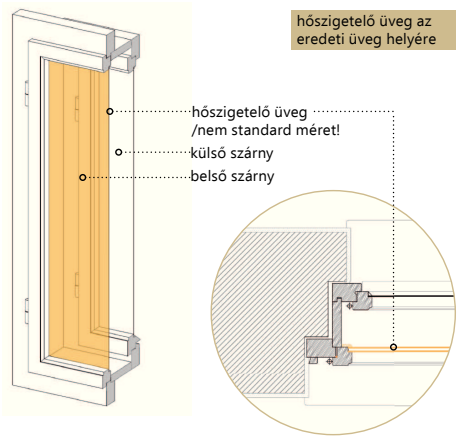

3. ÚJ ABLAKSZÁRNY BEÉPÍTÉSE

- *ha a belső szárny teherbírása nem jó*
- *jelentősen javul az ablak hőszigetelő képessége, elérhető U_w<1,2 m^2K*
- *az ablak belső megjelenése módosul, a külső változatlan marad*

A belső szárny kismértékű átalakításával standard hőszigetelő üveget is beépíthetünk, ez az eljárás ÉMI minősítéssel is rendelkezik. Ilyenkor a belső szárny üvegfogadó részét körben kivágják és a kivágott felülethez ragasztva új, szélesebb faprofillal egészítik ki a keretet, amely az eredetinél így szélesebbé és erősebbé válik, lehetővé téve a vastagabb, standard hőszigetelő üveg beépítését. A teljes ablakra vonatkoztatott hőátbocsátási tényező jelentősen javul, és a zajcsillapítás is igen kedvező (>41dB). Hasonló módszer ha a megmaradó tokba a belső szárny helyére faprofilból új szárnyat építünk be. Az új beépített szárny szélesebb, erősebb faprofilból, a meglévő tokhoz illeszkedő profilmarással készül, amely lehetővé teszi a vastagabb, standard hőszigetelő üveg beépítését.

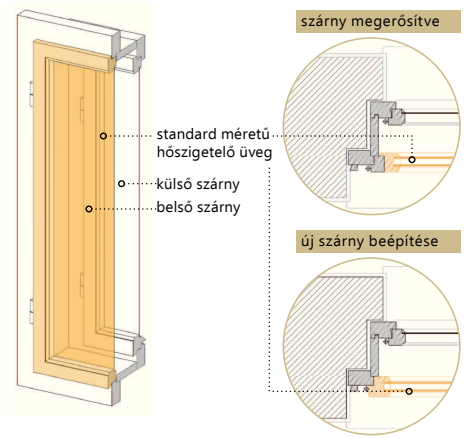

4. EREDETI ABLAK ÚJRAGYÁRTÁSA

Ha az ablak szerkezete javíthathatatlan mértékben károsodott, de építészeti értékei kimagaslóak, a megfelelő megoldás az újragyártás lehet. Ez az előzőeknél ugyan jóval költségesebb megoldás, de a külső megjelenés így változatlan marad. A belső szárnyat ilyenkor hőszigetelő üvegezéssel készítik, ezáltal az ablak hő- és hangszigetelő képessége a mai kor energetikai elvárásainak megfelelő lesz.

CSERE EGYRÉTEGŰ ABLAKRA - MIK A HÁTRÁNYOK?
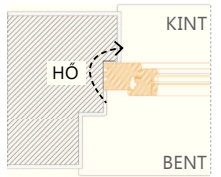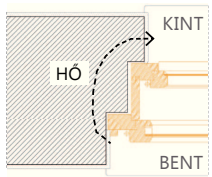
- A régi ablak kibontásánál a homlokzatvakolat megsérülhet, és ennek tökéletes javítása csak teljes homlokzatfelújítás esetén lehetséges.
- Az új ablak mai, szélesebb profilokkal mindenképpen eltérő megjelenésű lesz még azonos osztásrendszer mellett is. Szélesebb keret és kisebb üvegfelület lesz az eredmény (nem beszélve az eltűnő külső részletgazdag díszítésről).
- Hőtechnikai szempontból sem előnyös, mivel beépítési hőhíd jön létre a tok mellett, hiszen a régi kapcsolt tok 15-20 cm szélessége helyett csupán 6-8 cm-es távolságot kell megtennie a hőnek a belső- és a külső tér között a tömör tégla falazatban. (lásd ábra) A tok melletti belső falfelület télen így sokkal jobban lehűl és megnő a veszélye a páralecsapódásnak és a penészedésnek.
- Elveszik a lehetőség a külső- és belső szárny közti, hatásos napvédelmet nyújtó árnyékoló beépítésére.
- Zajcsillapítás szempontjából szintén kevésbé előnyös az egyrétegű ablakszerkezet, mint az eredeti dupla ablak megfelelő tömítettség mellett.